

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI

TÜRK İFLÂS HUKUKUNDA BASİT TASFİYE

Furkan BİLGE

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Yakup ORUÇ

HAZİRAN - 2024

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK İFLÂS HUKUKUNDA BASİT TASFİYE

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Furkan BİLGE

Enstitü Anabilim Dalı: Özel Hukuk

“Bu tez 26/06/2024 tarihinde hibrit olarak savunulmuş olup aşağıdaki isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ
Prof. Dr. Serdar KALE	Başarılı
Dr. Öğr. Üyesi Yakup ORUÇ	Başarılı
Dr. Öğr. Üyesi Ozan TOK	Başarılı

ETİK BEYAN FORMU

Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve Etik Kurul Onayı gerektiği takdirde onay belgesini aldığımı beyan ederim.

Etik kurul onay belgesine ihtiyaç var mıdır?

Evet ☐

Hayır ☒

(Etik Kurul izni gerektiren araştırmalar aşağıdaki gibidir:

- Anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütülen her türlü araştırmalar,
- İnsan ve hayvanların (materyal/veriler dahil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılması,
- İnsanlar üzerinde yapılan klinik araştırmalar,
- Hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalar,
- Kişisel verilerin korunması kanunu gereğince retrospektif çalışmalar.)

Furkan BİLGE

26/06/2024

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi

GİRİŞ.....	1

1. BÖLÜM: TEMEL BİLGİLER.....	5

1.1. İflâs Kavramı	5

1.2. İflâs Kurallarının Amacı	7

1.3. İflâsın Hukuki Niteliği.....	12

1.4. Tasfiye Kavramı.....	14

1.5. Tasfiye Organları	16

1.5.1. Birinci Alacaklılar Toplanması	18

1.5.2. İflâs Bürosu	26

1.5.3. İflâs İdaresi.....	29

1.5.4. İkinci Alacaklılar Toplanması ve Sonraki Alacaklılar Toplanması	38

1.5.5. İflâs Dairesi	44

1.6. Tasfiyenin Akıbetine İlişkin İhtimaller	48

1.6.1. Tasfiyenin Tatili.....	49

1.6.2. Adi Tasfiye	52

1.6.3. Basit Tasfiye.....	54

1.7. Tasfiyenin Başlangıç Aşaması	60

1.7.1. Genel Olarak	60

1.7.2. İflâs Masasının Hukuken Teşekkülü	61

1.7.3. İflâs Masasının Somutlaştırılması.....	63

1.7.3.1. Mevcudat Defterinin Tutulması.....	64

1.7.3.2. Muhafaza Tedbirlerinin Alınması	71

2. BÖLÜM: İFLÂS TASFİYESİNDE BASİT TASFİYE USULÜNÜN UYGULANMA HÂLLERİ.....	74

2.1. Genel Olarak.....	74

2.2. Masa Malvarlığı Unsurlarının Değerinin Adi Tasfiye Masraflarına Yetmemesi Nedeniyle Basit Tasfiye.....	76

2.2.1. Tasfiyeye Tabi Kılınacak Malvarlığı Unsurlarının Değerlendirilmesi.....	77
2.2.2. Adi Tasfiye Masraflarının Hesaplanması	81
2.2.3. Basit Tasfiyenin İlanı	89
2.3. Adi Tasfiyenin Uzamasından Ötürü Basit Tasfiye.....	97
2.4. Tasfiyenin Tatili Kararına İstinaden Alacaklılardan Birisinin Basit Tasfiye Masraflarını Peşinen Ödemesi Hâlinde Basit Tasfiye	107
3. BÖLÜM: BASİT TASFİYE USULÜNÜN YÜRÜTÜLMESİ.....	112
3.1. Genel Olarak.....	112
3.2. Tasfiyenin İdaresi.....	114
3.2.1. İflâs Dairesinin Sorumluluğu	117
3.2.2. Ara Değerlendirme	121
3.3. İstihkak İddiaları.....	132
3.3.1. İstihkak İddiasında Bulunulan Malın İflâs Masasının Elinde Bulunması ..	135
3.3.2. İstihkak İddiasında Bulunulan Malın Üçüncü Kişinin Elinde Bulunması..	141
3.4. Masa Alacaklarının Tahsili ve Acele Satışlar	143
3.4.1. Vadesi Gelmiş Alacakların Tahsili	143
3.4.2. Acele Satışlar	146
3.5. Alacakların İncelenmesi ve Sıra Cetveli.....	149
3.5.1. Alacakların İncelenmesi	149
3.5.2. Sıra Cetveli.....	154
3.5.2.1. Sıra Cetveline Muhalefet Yolları	165
3.5.2.1.1. Sıra Cetveline Karşı Şikâyet	165
3.5.2.1.2. Sıra Cetveline İtiraz Davası.....	167
3.6. Paraya Çevirme İşlemleri	171
3.6.1. Pazarlıkla Satış	176
3.6.2. Açık Artırma Yolu ile Satış	179
3.6.3. Takip Hakkının Devri.....	181
3.7. Paraların Paylaştırılması	184
3.7.1. Pay Cetveli ve Son Hesap	184
3.7.2. Paraların Dağıtılması	189
3.7.2.1. Kesin Dağıtma	189
3.7.2.2. Geçici Dağıtma	191

3.7.3. Borç Ödemeden Aciz Belgesi Verilmesi	195
3.8. Alacaklılar Toplanması	196
3.8.1. Basit Tasfiyede Alacaklılar Toplanması	197
3.8.2. Ara Değerlendirme	205
3.8.3. E-Alacaklılar Toplantısı	213
4. BÖLÜM: BASİT TASFİYENİN SONA ERMESİ.....	218
4.1. Genel Olarak.....	218
4.2. Basit Tasfiyenin Süresi	219
4.3. İflâsın Kapanması	223
4.4. İflâsın Kaldırılması	230
4.5. Basit Tasfiyenin İlanında Öngörülen Süre İçerisinde Alacaklılardan Birisinin Adi Tasfiyeye İlişkin Masrafları Peşinen Karşılması Hâli	233
4.6. Basit Tasfiyenin Yürütümü Sırasında Masa Mevcudiyetinin Basit Tasfiye Masraflarını Karşılamayacağının Anlaşılması Üzerine Tasfiyenin Tatiline Karar Verilmesi	235
SONUÇ	239
KAYNAKÇA	253
ÖZ GEÇMİŞ	260

KISALTMALAR

AY	: Anayasa
b.	: bent
bkz.	: bakınız
c.	: cümle
çev.	: çevirmen
dn.	: dipnot
E.T.	: Erişim Tarihi
Ed.	: Editör
HMK	: 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
İİK Niz.	: İcra ve İflâs Kanununun Tatbikatına Dair Nizamname
İİK Yön.	: İcra ve İflâs Kanunu Yönetmeliği
İİK	: 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu
İİM Yön.	: İflâs İdare Memurluğu Yönetmeliği
m.	: madde
RG.	: Resmî Gazete
S.	: Sayı
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TCK	: 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
TK	: 7201 sayılı Tebligat Kanunu
TMK	: 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu
UETS	: Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Projesi
vb.	: ve benzeri
vd.	: ve devamı
vs.	: ve sair

ÖZET	
Başlık: Türk İflâs Hukukunda Basit Tasfiye	
Yazar: Furkan BİLGE	
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Yakup ORUÇ	
Kabul Tarihi: 26/06/2024	Sayfa Sayısı: vi (ön kısım) + 260 (ana kısım)
İflâs hukukunun şekli boyutunu oluşturan tasfiye işlemleri, iflâsın meydana gelmesi ile bu alandaki kuralların nihai amacını teşkil eder. İcra ve İflâs Kanunu’nda nihai amaca ulaşmaya vasıta kılınan iki yol vardır. Bu yollardan birisi kanun koyucunun esas kabul etmek suretiyle detaylı hükümler tesis ederek düzenlediği adi tasfiye usulüdür. Diğeri ise az sayıdaki ve yeterli açıklığı barındırmayan hükümlerle ihdas edilen, çalışma konumuzu oluşturan basit tasfiye usulüdür. Basit tasfiye; iflâs dairesi tasfiye organının ağırlıklı hakimiyeti altında yürütülen, hızlılığın ön planda tutulduğu, olabildiğince şekle tabi olmayan, prosedürün yürütümü esnasında masraflardan tasarruf edilmeye çalışılan ve nihayetinde adi usule nazaran basit bir usuldür. İflâsın basit usul ile tasfiye edilmesinde bu esaslara riayet edilmelidir. Açıklık bulunmayan hâllerde ise adi tasfiye usulüne ilişkin hükümlerin kıyasen basit tasfiye usulünde uygulanması söz konusu olacaktır. Fakat basit tasfiye usulü, öğreti tarafından ince elenip sık dokunmak suretiyle incelemeye tabi tutulmamış; adi tasfiye usulüne ilişkin hükümlerin basit tasfiyede nasıl tatbik edileceği detaylıca izah edilmemiştir. Basit tasfiyeye ilişkin kanuni düzenlemelerin yetersizliği ve bu usule ilişkin öğretinin detaylı söz söylememesi, uygulayıcıları (iflâs daireleri ile mahkemeleri) basit tasfiyenin uygulanışında belirsizliğe sevk etmiştir. Çalışmanın amacı ise basit tasfiyeyi bütün yönleriyle ele alarak öğretinin, yargı kararlarının ve de uygulamanın ortaya konulmasıdır. Bu gayeye ulaşmaya çalışırken olan ve olması gereken izah edilmiştir. Ayrıca “daha iyi nasıl olabilir” sorusunun cevabı verilmeye çalışılmıştır.	
Anahtar Kelimeler: İflâs, Tasfiye, Basit Tasfiye, İflâs Dairesi	

ABSTRACT	
Title of Thesis: Simple Liquidation in Turkish Bankruptcy Law	
Author of Thesis: Furkan BİLGE	
Supervisor: Assist. Prof. Yakup ORUÇ	
Accepted Date: 26/06/2024	Number of Pages: vi (pre text) + 260 (main body)
The liquidation processes that constitute the formal dimension of bankruptcy law represent the ultimate goal of this field upon the occurrence of bankruptcy. In the Execution and Bankruptcy Law, there are two ways to achieve this ultimate goal. One of these is the ordinary liquidation procedure, which is regulated by the legislator by establishing detailed provisions as the main principle. The other is the simple liquidation procedure, which is constituted by a few provisions that lack sufficient clarity and form the subject of our study. Simple liquidation is a procedure that is carried out under the predominant authority of the liquidation body of the bankruptcy office, where speed is emphasized, formality is minimized as much as possible, efforts are made to save expenses during the execution of the procedure, and ultimately, it is a simpler procedure compared to the ordinary procedure. Compliance with these qualities should be ensured in the liquidation of bankruptcy through the simple procedure. In cases where there is no clarity, the provisions of ordinary liquidation will be applied by analogy in simple liquidation. However, the simple liquidation procedure has not been subjected to detailed scrutiny by doctrine; the application of provisions regarding ordinary liquidation in simple liquidation has not been explained in detail. The inadequacy of legal regulations regarding simple liquidation and the lack of detailed discussion in doctrine about this procedure have led practitioners (bankruptcy offices and courts) to uncertainty in the implementation of simple liquidation. The aim of the study is to examine simple liquidation in all its aspects and to present the doctrine, judicial decisions, and practice. While trying to achieve this goal, what exists and what should exist has been explained. In addition, an attempt has been made to answer the question of “how can it be better”.	
Keywords: Bankruptcy, Liquidation, Simple Liquidation, Bankruptcy Office	

GİRİŞ

Araştırmanın Konusu

İflâs gerek gerçek ve tüzel kişilerin gerekse ülke ekonomisine dolaylı etkisi gereği kamunun menfaatlerinin kolektif şekilde çatışmasıyla birlikte bir arada yarışmasını zorunlu kılmaktadır. İflâsın şekli boyutunu oluşturan ve iflâsın nihai amacının tamamlayıcısı sürecini teşkil eden tasfiye prosedürü ise çatışarak yarışan menfaatlerin hukukunu ortaya koymaktadır.

İcra ve İflâs Kanunu'nda tasfiye prosedürüne ilişkin iki ayrı usul öngörülmüştür. Bunlardan ilki ve Kanun'un düzenlenişi itibariyle asli usul olarak öngörülen adi tasfiyedir. İkincisi ise çalışmamızın konusunu oluşturan ve adi tasfiye usulüne "somut olguların" varlığı sebebiyle alternatif teşkil eden, adeta ikinci planda tutularak ihdas edilmiş basit tasfiyedir. İflâsın adi tasfiyesi, iflâs kurallarının amacının bir bütün olarak gerçekleşeceği niyetiyle, birden fazla farklı iflâs organının bir araya gelerek Kanun'daki açık ve detaylı hükümlere sıkı sıkıya bağlı şekilde yürütülmesi gereken bir prosedür iken; basit tasfiye, yeterli açıklığı barındırmayan birkaç hükümle iflâs kurallarının bazı amaçlarından feragat edildiği, (geniş anlamıyla) iflâs dairesinin tek başına etkinliğinin öngörülmesi cihetiyle de adi tasfiyeye nazaran resmi prosedüre yaklaştırılan bir usuldür.

Araştırmanın Amacı

Basit tasfiye esasları itibariyle; basit, hızlı, olabildiğince şekle tabi olmayan ve masraflardan tasarruf edilmesini önceleyen bir usuldür. Ancak Kanun'da basit tasfiyeye dair hükümlerin yetersizliği ile açıklıktan yoksun oluşu ve bundan kaynaklı olarak öğretilde basit tasfiye usulünün detaylıca ele alınmaması, basit tasfiyeye ait hususiyetlerin bir iflâs tasfiyesine nasıl yansımaları gerektiğinin izah edilmesi ihtiyacını doğurmuştur. Çalışmamız ise bu ihtiyacın karşılanması amacının tezahürüdür.

Araştırmanın Önemi

Ülkemizde iflâsa ilişkin tutulan istatistikî veriler arasında tasfiye usulleri özelinde ayrım yapılarak tutulmuş veri mevcut değildir. Ancak uygulamada, kanun koyucunun tercihinin aksine, tasfiyelerin çoğunluğunda basit tasfiye usulünün uygulanması yoluna gidildiği müşahade edilmektedir. Bu durum iflâs tasfiyelerine ilişkin yapılan ilanlara bakıldığında

da görülecektir. Hâl böyle iken uygulayıcıların basit tasfiyenin uygulanmasında karşılaşılabilecek sorunlara cevap verilmesi gerekir.

Araştırmanın Yöntemi

Çalışmanın başlangıcında konu ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Çalışmamız geliştirirken T.C. İstanbul Anadolu 3. İflâs Dairesi görevlileri ile görüşülmüş, izin verilen basit tasfiye dosyaları incelenmiştir. Bu hazırlık aşamasında iflâs dairelerinin iflâsın basit tasfiyesinde karşılaştıkları sorunlara ve zorluklara ilişkin tespitler yapılmış; “neden” sorusunun etrafında basit tasfiye usulünün nasıl uyguladığına ilişkin bilgiler edinilmiştir. Edinilen bilgiler ışığında ortaya konulan tespitler çalışmanın ilgili yerlerinde “iflâs dairelerinin uygulaması” şeklinde belirtilmiştir. Ayrıca basit tasfiyenin mahkemelerce nasıl algılanarak yorumlandığını anlayabilmek için İstanbul Anadolu Adliyesinde görev yapan hakimler ile basit tasfiye usulü üzerine sohbetler gerçekleştirilmiş, mahkeme kararları tartışılmıştır.

Çalışmamız dört ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde iflâs kavramı, iflâs kurallarının amacı, iflâsın hukuki niteliği, tasfiye kavramı, tasfiye organları, tasfiyenin akıbetine ilişkin ihtimaller ve de tasfiyenin başlangıç aşaması incelenmiştir. İflâs tasfiyesinin daha iyi anlaşılabilmesi için ilk olarak tasfiye organlarının tasfiyedeki konumları ve birbirleriyle ilişkileri özelinde ayrı ayrı belirlemeler yapılmış; ardından tasfiyenin akıbetine ilişkin ihtimaller kurumların özellikleri, ilkeleri ve esasları belirtmek suretiyle ortaya konulmuştur. Genel çerçevenin çizilmesinin akabinde iflâs kararının verildiği ana dönülerek, iflâsın açılmasından tasfiyenin akıbetinin belirlenmesi aşamasına kadarki süreç iflâs masası bağlamında ele alınarak açıklanmış, iflâs masası somutlaştırılmıştır.

İnceleme konumuzun ikinci bölümünde iflâsın tasfiyesinde basit usulün uygulanma hâlleri incelenmiştir. İlk olarak, tasfiyenin başlangıç aşaması çerçevesinde “masa malvarlığı unsurlarının değerinin adi tasfiye masraflarına yetmemesi” ihtimaline binaen uygulama alanı bulan basit tasfiye usulü açısından; somutlaştırılan iflâs masası ekseninde tasfiyeye tabi kılınabilecek malvarlığı unsurlarının muhakemesi yapılmış, ardından masa yükümlülüğü kavramından yola çıkarak adi tasfiye masraflarının hesaplanması örnekleyici anlatım şekliyle izah edilmiştir. Adi tasfiye masraflarının ortaya konulması sonrasında iflâs tasfiyesinin basit usul ile yürütüleceğinin ilanı üzerinde durularak; ilan

içeriğinin olması gereken hâli, özellikle uygulamadaki ilanlarla kıyaslanarak değerlendirme altına alınmıştır. Devamında basit tasfiye usulünün uygulanabileceği ikinci ihtimal olarak adi tasfiyenin uzamasına istinaden basit tasfiye hâlinin şartları ortaya konulmuş, öğretilerdeki muhtelif görüşler incelenerek ulaşılan kanaat ifade edilmiştir. Kanun’da açıkça basit tasfiyenin uygulanma hâli olarak ortaya konulmamış olmasına rağmen tatiline karar verilen bir tasfiyede alacaklılardan birisinin basit tasfiye masraflarını peşinen vermesi suretiyle uygulanabilecek basit tasfiye usulü ayrı başlık altında incelenmiştir.

Üçüncü bölümde basit usulün tasfiyeye uygulanması irdelenmiştir. Bu bölümde; öğretilerdeki açıklamalar çerçevesinde adi tasfiye usulüne ilişkin hükümler ile basit tasfiyenin esasının muhakeme edilmesi suretiyle ortaya konulan “olması gereken basit tasfiye” gerçeği, iflâs dairelerinin uygulama biçimiyle kıyaslanarak açıklanmıştır. Basit tasfiyenin başlamasından sona ermesine kadarki geçilen tasfiye süreçleri birer birer ele alınarak; tasfiyenin idaresi, istihkak iddialarının akıbeti, masaya ait alacakların tahsiliyle beraber acele satışların yapılması, alacakların incelenmesi suretiyle sıra cetvelinin düzenlenmesi, masa malvarlığı unsurlarının paraya çevirme işlemlerinin gerçekleştirilmesi, elde edilen paraların paylaşılması ve esasen adi tasfiye usulünde tasfiye organı olarak karşımıza çıkan alacaklılar toplanmasının basit tasfiyeye yansımaları ifade edilmiştir. Ayrıca bu bölümde, basit tasfiyeyi Kanun’un kendisine atfettiği esaslara uygunluğunu ve işlevselliğini ortaya çıkartabilmesi için basit tasfiyenin tek kişiden oluşan iflâs idaresi tasfiye organına tevdi edilmesi, basit tasfiyede teşekkül edecek iflâs idaresinden kaynaklanacak masrafların masaya yük olmaması için ticarete atılan kişilerden “tasfiye avansı” alınması, iflâs idaresinin seçilmesi ve tasfiyenin yürütümüne ilişkin kararlar alınabilmesi için basit tasfiyede de alacaklılar toplanmasının kural olarak bir kereye mahsus gerçekleşmesi, bu toplantının gelişen teknolojik imkanlardan ve yargı alanına dâhil olan teknolojik uygulamalardan yola çıkılarak basit tasfiyenin esaslarına uygun düşeceği “e-alacaklılar toplantısı” şeklinde gerçekleşmesi gibi birtakım önerilerde bulunulmuştur.

Çalışmamızın son bölümünde ise basit tasfiyenin sona erme bahsi ele alınmıştır. İlk olarak basit tasfiye usulünün süresi incelenmiştir. Ardından tasfiye usulünün ne olduğundan bağımsız şekilde tasfiyeyi sona erdiren iflâsın kapanması ve iflâsın kaldırılması kurumları basit tasfiyenin sona erme hâlleri olarak işlenilmiş; son kertede basit tasfiyeye özgü sona

erme hâlleri olarak, alacak bildirim süresi içerisinde basit tasfiye usulünden adi tasfiye usulüne dönülmesi ile basit tasfiyenin tatbiki sırasında tasfiyenin tatiline karar verilmesi hâlleri değerlendirilmiştir.

1. BÖLÜM: TEMEL BİLGİLER

1.1. İflâs Kavramı

İflâs kelimesi, aslen Arapça kökenli bir kelime olup geniş anlamda mevcudun tüketilmesi anlamına gelmektedir.¹ İflâs, bütünsel tasfiyeyi başka bir anlatımla külli icrayı hedefleyen cebri icra yoludur.²

---

¹ Necmeddin M. Berkin, *İflâs Hukuku*, (İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1972), 13.

² Saim Üstündağ, *İflâs Hukuku (İflâs, Konkordato, İptal Davaları)*, (İstanbul: Yaylacık Matbaacılık, 2009), 5. Cebri icra, borçlunun rızası ile yerine getirmesi gereken yükümlülüklerini yapmaması hâlinde yükümlülüğün devlet kuvveti ile yaptırılmasıdır (Baki Kuru, *İcra ve İflâs Hukuku (Cilt I İcra Hukuku)*, (Ankara: Ajans-Türk Matbaası, 1965), 1; Kemal Arar, *İcra ve İflâs Hükümleri Cilt I*, (Ankara: İdeal Matbaa, 1944), 3). Öğretide müellifler iflâsı farklı olmakla birlikte benzer anlamları içerir şekilde tanımlamıştır: Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, iflâsı “borcunu ödemediği için belli usuller çerçevesinde ticaret mahkemesince iflâsına karar verilen bir borçlunun (müflisin), iflâs masasına (m. 184) giren bütün mal, hak ve alacaklarının (malvarlığının aktifinin) cebri icra yolu ile paraya çevrilerek, bu para ile bilinen bütün alacaklıların tatmin edilmesini (alacaklıların alacaklarının ödenmesini) sağlayan bir (cebri) icra yolu” olarak tanımlamaktadır (Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz, Sema Taşpınar Ayvaz ve Emel Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, (Ankara: Yetkin Yayınları, 2023), 556). Aşık ise iflâsı “bir külli tasfiye usulü” olarak ifade etmiştir (İbrahim Aşık, “İflâs Tasfiyesinde Geçici Dağıtma”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 24, S. 1 (2018), 271). Atalı ve Ermenek, “Kanunda öngörülen iflâs nedenlerinden birisinin gerçekleşmesi hâlinde, iflâsa tâbi borçlunun haczi kabil malvarlığının bütün alacaklıların alacaklarını karşılayacak oranda ve talebe bağlı olarak cebri icra organları marifeti ile tasfiye edilmesine” iflâs deneceğini söylemiştir (Murat Atalı ve İbrahim Ermenek, *İcra ve İflâs Hukuku*, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 294). Kuru iflâsı “ticaret mahkemesince iflâsına karar verilen bir borçlunun (müflisin), haczi caiz bütün malvarlığının cebri icra yolu ile paraya çevrilip, bununla bilinen bütün alacaklılarının tatmin edilmesini sağlayan toplu (külli) bir cebri icra yolu” şeklinde tanımlamıştır (Baki Kuru, *İcra ve İflâs Hukuku Cilt: 3*, (Ankara: Seçkin Yayınevi, 1993), 2599; Baki Kuru, *İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2013), 1083; Baki Kuru, *İflâs ve Konkordato Hukuku*, (İstanbul: Evrim Basım-Yayın-Dağıtım, 1988), 5). Aşık, Oruç, Tok ve Saçar ise iflâsın tüm unsurlarını içerir şekilde yaptığı geniş bir tanımlamayla iflâsı “borçlarını kendiliğinden ödemeyen veya ödemekten aciz kalan (iflâsa tabi) bir borçlunun, ilgili bu borçlarının iflâs yolu ile takibe ve iflâs davasına ya da sadece iflâs davasına konu edilerek bu durumun ticaret mahkemesi kararı ile tespit edilmesi neticesinde, haczi caiz bütün malvarlığının, bilinen bütün alacaklıların alacaklarını müştereken tatminleri hedefi doğrultusunda tasfiyeye tabi tutulması, tasfiye doğrultusunda teşekkül eden iflâs organları marifetiyle paraya çevrilmesi ve elde edilen para ile ilgili tüm alacaklıların tatmininin gerçekleştirilmesini sağlayan külli bir cebri icra yolu” olarak ifade etmiştir (İbrahim Aşık, Yakup Oruç, Ozan Tok ve Ömer Faruk Saçar, *İcra ve İflâs Hukuku*, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 504-505. Aynı tanımlama için ayrıca bkz. Yakup Oruç, *İflâs İdaresi*, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019), 34). Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, “iflâs organları tarafından alacaklıların alacağının tahsili amacıyla borçlunun tüm malvarlığı üzerinde gerçekleştirilen cebri bir tasfiye usulüdür” şeklinde bir tanımlama ile iflâsı tarif etmiştir (Hakan Pekcanitez, Oğuz Atalay, Meral Sungurtekin Özkan ve Muhammet Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2023), 389). Postacıoğlu ise iflâsı “mahkemece verilen müddet zarfında borcunu ödemeyen tüccarlara karşı yine mahkeme kararı ile açılan ve alemşumul neticeler husule getiren kolektif bir tasfiye ve icra şeklidir” olarak tanımlamıştır (İlhan E. Postacıoğlu, *İflâs Hukuku İlkeleri Cilt: I. İflâs*, (İstanbul: Sulhi Garan Matbaası, 1978), 7). Yıldırım ve Deren-Yıldırım ise iflâsı “borçlunun malvarlığına yönelik külli bir takip yolu” olarak belirtmiştir (Mehmet Kâmil Yıldırım ve Nevhis Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, (İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım, 2021), 415). Görgün, Börü ve Kodakoğlu iflâsı “vadesi gelmiş borcunu ödemediği için belli usuller çerçevesinde asliye ticaret mahkemesince iflâsına karar verilen bir borçlunun (müflisin), iflâs masasına giren bütün mali hak ve alacaklarının cebri icra yolu ile paraya çevrilerek bu para ile bilinen bütün alacaklılarının tatmin edilmesini (alacaklıların alacaklarının ödenmesini) sağlayan bir cebri külli takip yolu” şeklinde ifade etmiştir (L. Şanal Görgün, Levent Börü ve

İflâsın külliliği iki anlamda karşımıza çıkar.³ Cüz'i icrada borçlunun takip alacaklısının alacağına yetecek kadar malvarlığı değeri haczedilip, cüz'i icra takibine girişen takip alacaklısının menfaati temin edilmeye çalışılırken; külli takip yoluyla hakkında iflâs kararı verilen borçlunun haczi caiz tüm malvarlığı değeri tasfiyeye konu olmakla birlikte, bu tasfiyeden sadece iflâs yoluyla takibe girişen ve iflâs davası açan alacaklı değil, borçlunun tüm alacaklıları yararlandırılmaya çalışılmaktadır.⁴ Başka bir anlatımla iflâs tasfiyesi, borçlunun haczi caiz bütün malvarlığını kapsamakta ve diğer yandan borçlunun bir veya birkaç alacaklısının değil, bütün alacaklıların menfaatinin temin edilmesi yönünde tasfiyeye girişilmesinin önünü açmaktadır.⁵

İflâsa tabi bir borçlu hakkında mahkemece iflâsın açılmasına karar verilebilmesi için öğretideki ayrıma göre; şekli veya maddi iflâs sebebinin meydana gelmiş olması gerekmektedir.⁶ Görevli mahkeme (asliye ticaret mahkemesi), şekli veya maddi iflâs

---

Mehmet Kodakoğlu, *İcra ve İflâs Hukuku*, (Ankara: Yetkin Yayınları, 2023), 473). Altay ise, “iflâs tasfiyesi -sınırlı sayıdaki yasal istisnalar dışında- aralarında hiçbir fark gözetilmeksizin alacaklıların eşitlik esasına göre âdil bir şekilde tatmin edilmelerini amaçlayan kollektif bir cebri icra kurumu” şeklinde bir tanımla yapmıştır (Sümer Altay, *Türk İflâs Hukuku 1. Cilt*, (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2004), 3). Belgesay, iflâsı “borçlarını ödemedен aciz kalan kişinin hâli” olarak ifade etmiştir (Mustafa Reşit Belgesay, *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi İkinci Cilt İflâs Yolu ile Takip*, (İstanbul: M. Sıralar Matbaası, 1956), 325). Gürdoğan ise “borçlunun mamelekinin iflâs organları tarafından alacaklılar menfaatine cebri tasfiyesi” olarak iflâsı tanımlamıştır (Burhan Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, (Ankara: Ajans-Türk Matbaası, 1966), 1). Rüzgaresen, kapsayıcı bir biçimde, iflâsı “iflâsa tâbi borçlunun, para ve teminat borçlarını ödememesi veya bunların ödenmesini tehlikeye düşürmesi veyahut mâli durumunun bozulması sebebi ile haczi caiz bütün mevcuduna el konularak, bütün alacaklıların tatminini sağlayan cebri icra yoludur” şeklinde ifade etmiştir (Cumhur Rüzgaresen, *İflâs Sebepleri*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2011), 10). “İflâs umumi bir tasfiye şeklidir. ...” (Yargıtay İcra ve İflâs Dairesinin 03/04/1969 tarihli, 1969/3724 esas ve 1969/3738 karar sayılı ilamı. Kararın tam metni için bkz. Senai Olgaç, *İcra-İflâs İkinci Cilt*, (Ankara: Olgaç Matbaası, 1978), 1589-1590).

³ Baki Kuru, *İcra ve İflâs Hukuku Cilt: 1*, (İstanbul: Evrim Dağıtım, 1988), 29; Kuru, *Cilt: 3*, 2596-2597; Kuru, *İcra Hukuku*, 4; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 5; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 415.

⁴ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 2; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 556; Aşık, “Geçici Dağıtım”, 271; Kuru, *Cilt: 1*, 29; Kuru, *Cilt: 3*, 2596-2597; Kuru, *El Kitabı*, 1082; Kuru, *İcra Hukuku*, 4; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 3; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 473; Hamide Özden Özkaya-Ferendeci, *İflas Hukukunda Takas*, (İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım, 2013), 9-10; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 5; İlhan E. Postacioğlu, *İcra Hukuku Esasları*, (İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1982), 7; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 389; Postacioğlu, *İflâs*, 5; M. Kâmil Yıldırım, *İcra Hukuku Ders Notları*, (İstanbul: Alkım Yayınevi, 2004), 10; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 415. Cüz-i icra ile külli icra arasındaki farklara dair detaylı açıklamalar için ayrıca bkz. Kuru, *El Kitabı*, 1081-1083; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 2-5.

⁵ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 2; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 556; Aşık, “Geçici Dağıtım”, 271; Kuru, *Cilt: 1*, 28; Kuru, *El Kitabı*, 1082; Kuru, *İcra Hukuku*, 4; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 2-3; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 473; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 389; Postacioğlu, *İflâs*, 5; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 5; Yıldırım, *Ders Notları*, 9-10; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 415.

⁶ Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 7; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 422. İflâs sebebi, takipli veya takipsiz külli bir prosedürün başlatılarak, borçlunun mevcudunun tasfiye edilmesine temel olan, aktif veya pasif davranışlardan oluşan maddi vakıalardır (Rüzgaresen, *İflâs Sebepleri*, 13). Şekli iflâs sebebi, alacaklı

sebebinin meydana gelmiş olduğuna karar vermesiyle birlikte iflâsa tabi borçlu hakkında iflâs açılmış olur (2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu⁷ m. 165). İflâsın açılmasıyla birlikte iflâsın hukuki neticeleri hukuk aleminde vücut bulmakta ve iflâs kurumunun en önemli aşaması olan tasfiye başlamaktadır.⁸

Tasfiye aşamasına geçmeden önce; basit tasfiye usulünün tatbikinin ve özellikle ileride basit tasfiye usulüne ilişkin getireceğimiz önerilerin anlamlandırılabilmesi için iflâs kurallarının amacının belirlenmesinin faydalı olacağını düşünmekteyiz. Nitekim toplumsal hayattaki düzen, cebri icra hukukunun felsefesini ve gayesini belirler.⁹ Bu çerçevede iflâs hukukuna ilişkin hükümlerin yorumlanması ve tatbikinde hükümlerin gayelerinin mutlaka göz önünde bulundurulması gerekir.¹⁰

1.2. İflâs Kurallarının Amacı

İflâs kurallarının amacını genel hatlarıyla ifade etmek gerekirse, iflâs kuralları bir yandan iflâsın gerçekleşmesinin önlenmesine, başka bir anlatımla borçlunun mevcudiyetinin teminini sağlamaya yönelmişken; iflâsın kaçınılmaz şekilde gerçekleşmesi ihtimalinde hem alacaklıların kendi aralarında mümkün olduğunca en fazla, eşit ve adilane şekilde alacaklarına ulaşmasını sağlayarak alacaklıların tatminini gerçekleştirmeye hizmet etmeye hem de müflis ile alacaklılar arasındaki menfaat terazisinin dengesinin bozulmamasını sağlamaya yönelmiştir.¹¹ Bu kapsamda iflâs hükümlerinin amacını

---

tarafından başlatılan iflâs yoluyla takip prosedürünün başarılı şekilde işletilmesi hâli iken; maddi iflâs sebebi, borçlunun malvarlığının mevcut durumu veya borçlunun belli davranış biçimlerinin alacaklılar nezdinde uyandıracığı intibadır (Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 7-9; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 422-423). Maddi iflâs sebebinin varlığı hâlinde doğrudan doğruya, takip edilmeksizin, mahkemeden borçlu hakkında iflâs kararı verilmesi talep edilebilmektedir (Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 8-9; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 422-423). İflâs sebepleri ile alakalı detaylı bilgi için ayrıca bkz. Rüzgaresen, *İflâs Sebepleri*, 1 vd.

⁷ RG. 19/06/1932, 2128.

⁸ İflâs kurumunun en önemli aşamasının tasfiye aşaması olduğuna yönelik Yıldırım ve Deren-Yıldırım, “Türk hukukunda iflâs tasfiye odaklıdır” şeklinde bir tespit yapmaktadır (Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 415).

⁹ Bilge Umar, *İcra ve İflâs Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi*, (İzmir: İstiklal Matbaası, 1973), 36.

¹⁰ M. Kâmil Yıldırım ve Yakup Oruç, “İcra ve İflâs Kanunu ile Alman Aciz Kanunu Bakımından İflâs Kurallarının Amacının Değerlendirilmesi”, *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 24, S. 41 (2019), 363.

¹¹ Ahmet Başözen, “İflâsın Ekonomik Analizi”, *Legal Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Dergisi* 2, S. 4 (2006), 934; Ahmet Başözen, *Müflisin Tasarruf Yetkisi*, (Ankara: Turhan Kitabevi, 2005), 1; Altay, *İflâs Hukuku* 1. Cilt, 650; Berkin, *İflâs Hukuku*, 16-17; Umar, *Genel Teorisi*, 37; Nevhis Deren-Yıldırım, “İflâsın Hukuki Mahiyeti”, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 54, S. 1-4 (1994), 331; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 415; Oğuz Atalay, “İflâs Sistemimiz Neden İflâs Etti?”, *Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı VIII*, (Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2010), 182-183; Oruç, *İflâs*

öğretide de yapıldığı üzere¹² geleneksel anlayış ve yenilikçi anlayış çerçevesinde değerlendirilebiliriz.

İflâs kurallarının amacının geleneksel anlayış çerçevesinde değerlendirilmesinde; iflâsın tasfiyesine yönelik hükümlerle, müflisin haczi caiz bütün malvarlığının belirli bir plan düzleminde satılması ve satıştan elde edilen paranın alacaklılar arasında eşitlik ilkesi gözetilerek, bütün alacaklılar açısından en fazla ve adil şekilde paylaşılması sağlanmaya çalışılmaktadır.¹³ İcra ve İflâs Kanunu'ndaki cüz'i icraya dair hükümler ile külli icraya ilişkin hükümler kıyaslandığında bu amaç açıkça ortaya çıkmaktadır. Cüz'i icra yoluyla yapılan takiplerde, külli icradaki gibi alacaklılar arasında bir eşitliğin söz konusu olmadığı açıktır.¹⁴ Külli icrada takip alacaklısının herhangi bir öncelik hakkı bulunmadığı gibi, kanun koyucunun belirlediği bazı imtiyazlı alacaklar haricinde iflâs masasına alacağını erken bildiren alacaklıya da öncelik hakkı tanınmamaktadır.¹⁵

Külli icrada alacaklılar arasında eşitliğin sağlanmasının en önemli nedeni iflâsın ekonomiye olan etkisidir. Nitekim tasfiyeye tabi kılınan malvarlığı unsurlarının miktarı, ülke ekonomisi ve ticareti üzerinde etki doğurabileceğinden kamu düzenini yakından

---

İdaresi, 36; Özkaya-Ferendeci, *İflas Hukukunda Takas*, 10 ve 12; Yıldırım ve Oruç, "İflâs Kurallarının Amacının Değerlendirilmesi", 365. Yılmaz, iflâsta esas olarak karşılıklı iki menfaatin bulunduğunu, bunlardan birisinin alacaklıların menfaati diğerinin borçlunun menfaati olduğunu söylemektedir (Ejder Yılmaz, *İflâs İdaresi*, (Ankara: Sevinç Matbaası, 1976), 45). Yılmaz ayrıca 1980'li yıllardaki "bankerler olayı"ndan yola çıkarak, iflâsların meydana gelmemesi için devletin gerekli ortamı hazırlamak durumunda olduğunu, iflâsın engellenmesine dair alınması gereken önlemlerin alınmış olmasına rağmen iflâsın gerçekleşmesi hâlinde ise iflâsın en iyi şekilde sonuçlandırılabilmesi için kanun koyucunun gerekli düzenlemeleri yapması gerektiğini söylemektedir (Ejder Yılmaz, "İflâslarda Devletin İşlevi ve İflâs Masasına Ait Paraların İflâs İdaresince Nemalandırılmasının Gerekliliği", *Ankara Barosu Dergisi*, S. 2 (1996), 174 vd).

¹² Bkz. Oruç, *İflâs İdaresi*, 34 vd.

¹³ Adnan Deynekli, "4949 Sayılı Kanunla Değişik İcra ve İflas Kanununa Göre Adi ve Rehinli Alacakların Sırası", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 54, S. 1 (2004), 192; Başözen, "Ekonomik Analizi", 934; Başözen, *Tasarruf Yetkisi*, 16; Deren-Yıldırım, "Hukuki Mahiyeti", 331; Oruç, *İflâs İdaresi*, 36-37; Özkaya-Ferendeci, *İflas Hukukunda Takas*, 30-31; Rüzgaresen, *İflâs Sebepleri*, 7; Sabri Şakir Ansay, *Hukuk İcra ve İflâs Usulleri*, (Ankara: İstiklâl Matbaası, 1960), 216; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 415-416; Yıldırım ve Oruç, "İflâs Kurallarının Amacının Değerlendirilmesi", 366.

¹⁴ Başözen, "Ekonomik Analizi", 931. Cüz'i icrada alacaklılar arasında eşitliğin bir nebze de olsa sağlanabilmesi amacına yönelik İİK m. 100 ve 101 hükümleri kapsamında belirli şartların varlığı koşuluna bağlı uygulanabilecek hacze iştirak kurumunun değerlendirilmesi hakkında bilgi için bkz. Oruç, *İflâs İdaresi*, 37-39; Yıldırım ve Oruç, "İflâs Kurallarının Amacının Değerlendirilmesi", 367-370.

¹⁵ Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 416. İmtiyazlı alacakların varlığı alacaklılar arasındaki eşitlik prensibine ters düştüğü söylenebilse bile, söz konusu eşitliğin mutlak bir eşitlikten ziyade adaletin temin edilmesine yönelmiş bir eşitlik anlayışının var olduğu kabul edilmelidir (Deynekli, "Alacakların Sırası", 192).

ilgilendirir.¹⁶ Devletlerin iflâs kurallarıyla ekonomiye yön verme imkanı mevcuttur.¹⁷ Bu cihetle iflâsa tabi kişilerin ekonomik varlığını koruması, geliştirmesi ve sürdürebilmesi bu kişilerin krediler temin etmesini gerekli kılmaktadır.¹⁸ İflâsa tabi kişilerin kredi teminlerinde kolaylığın sağlanması ticari hayatın aktifliğini olumlu etkileyeceği yadsınamamakla birlikte ekonomik sürekliliğin sağlanabilmesi için kredi verenlerin de verdikleri kredilerin geri dönüşlerinin güvence altına alınmış olduğunu bilmesi gerekir.¹⁹ Ekonomik hayatta kredi veren aktörlere getirilen güvencelerden birisi ise iflâsa tabi kimselerin külli icra yoluyla takip edilebilmesi ve iflâsın tasfiyesiyle birlikte alacaklılar arasında eşitliğin korunması, alacaklılar arasında öncelik hakkının mevcut olmayışıdır.²⁰ İflâsta alacaklılar arasında eşitliğin sağlanması ile borçlunun/müflisin haczi caiz bütün malvarlığından bütün alacaklıların en fazla değerde ve en adil şekilde tatminin sağlanmasında, tasfiye aşamasındaki alacaklıların etkinliği ayrı bir rol oynamaktadır.²¹ Kanun koyucu, alacaklıların iflâs tasfiyesindeki etkinliğini artırmak ve iflâsta alacaklı hakimiyetini sağlamak için tasfiye sürecinde alacaklıların hak ve yetkilerini iflâsın özel organları vasıtasıyla kullanabilmelerini öngörmüştür.²² Kanun koyucu, iflâsın adi tasfiyesinde resmi organların yanında iflâsın özel organlarını da öngörerek iflâs tasfiyesini resmi bir prosedür olmaktan çıkartmış, iflâs tasfiyesini gereği gibi yapılabilmesi için alacaklılar toplanması ve bu toplanma sonucu varlık kazanacak iflâs idaresinin etkinliği yoluyla alacaklıların tasfiye sürecine hakimiyetinin sağlamaya yönelik hükümler tesis etmiştir.²³

---

¹⁶ Berkin, *İflâs Hukuku*, 17; Ejder Yılmaz, “İflâs ve Konkordato Uygulamasıyla İlgili Bazı Sorunlar Üzerine Düşünceler”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 1 (1995), 93 ve 99; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, VII. İflâs kararı, yalnızca müflisin ticari hayatını yıkmakla kalmayıp, etkisi geniş çevrelerce hissedilen sarsıntılar meydana getirmektedir (Umar, *Genel Teorisi*, 38, dn. 11).

¹⁷ Başözen, “Ekonomik Analizi”, 932.

¹⁸ Başözen, “Ekonomik Analizi”, 932; Oruç, *İflâs İdaresi*, 39; Yıldırım ve Oruç, “İflâs Kurallarının Amacının Değerlendirilmesi”, 370.

¹⁹ Oruç, *İflâs İdaresi*, 39; Yıldırım ve Oruç, “İflâs Kurallarının Amacının Değerlendirilmesi”, 370. Umar’a göre cebri icra hukukunun ana gayesi, kapitalin korunması hedefidir (Umar, *Genel Teorisi*, 37).

²⁰ Oruç, *İflâs İdaresi*, 39; Yıldırım ve Oruç, “İflâs Kurallarının Amacının Değerlendirilmesi”, 370. Zira tasfiyeye ilişkin hükümlerle münferit bir alacaklının menfaatlerini korumak yerine, topluluğun menfaatlerini koruma gayesi ortaya konulmaktadır (Başözen, *Tasarruf Yetkisi*, 9).

²¹ Oruç, *İflâs İdaresi*, 64.

²² İflâsın organları hakkındaki açıklamalar için bkz. 1.5. Başlık.

²³ Ejder Yılmaz, “Banka Tasfiyelerinde İflâs İdaresi”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, S. 2 (2007), 175; Oruç, *İflâs İdaresi*, 64; Seyithan Deliduman, *İflâs Tasfiyesinde Alacaklılar Toplanması*, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2002), 19; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 127-128.

İflâsın adi tasfiyesinde kural olarak alacaklılar toplanması ve alacaklılar toplanmasının iradesiyle oluşan iflâs idaresi vasıtasıyla belirli hak ve yetkilerin alacaklılar tarafından etkin şekilde kullanılmasının önünün açılması, tasfiyelerde alacaklıların söz sahibi olması cihetiyle alacaklıların kendi kaderlerinin tayininde rol alması sağlanarak tasfiyenin hızlı ve az masrafla sonuçlandırılmasına imkân yaratan bir ortam tesis etmiştir.²⁴ Borçlunun/müflisin iflâsından doğrudan etkilenen alacaklıların, alacaklılar toplanması ve iflas idaresi vasıtasıyla tasfiye sürecine yön verebilecek olması; alacaklıların iflâsın tasfiyesinde hakim bir rol oynayarak iflâsın tasfiyesinden beklenen menfaatlerini en fazla şekilde ve adil olarak gerçekleştirmesine yarayacaktır.²⁵

İflâsın açılması ile başlayan tasfiye prosedürü borçlunun/müflisin tüm malvarlığına yöneleceğinden, borçlunun/müflisin ekonomik ve sosyal hayatının derinden etkilenmesi kaçınılmazdır. İflâs kurallarının amacının geleneksel anlayış çerçevesinde değerlendirilmesi bağlamında kanun koyucu, müflis ile alacaklılar arasındaki menfaatler terazisinin dengelenmesine ayrıca dikkat etmektedir. Borçlunun/müflisin alacaklılar karşısında korunması ve alacaklılarla arasındaki menfaat dengesinin kurulabilmesine ilişkin olarak külli icrada, iflâsa tabi borçlu hakkında iflâs kararının mahkeme tarafından verilmesi öngörülmüştür.²⁶ Bu cihetle iflâs kararının mahkeme tarafından verilmesi, borçluyu alacaklıların keyfî davranışlarından koruyacaktır.²⁷

İflâsın adi tasfiyesinde iflâsın özel organlarından iflâs idaresi işlemlerini iflas dairesinin gözetimi ve denetimi altında yapar (İİK m. 223/5),²⁸ ayrıca müflis ile alacaklılar İİK m. 16 kapsamında iflâs idaresinin işlemlerini icra mahkemesi denetimi altına

---

²⁴ Başözen, *Tasarruf Yetkisi*, 89; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 19-20.

²⁵ Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 19; Güray Erdönmez, *İflâsta Alacaklılar Toplanmasının Yetkileri*, (İstanbul: Legal Yayıncılık, 2005), 13-14; Oruç, *İflâs İdaresi*, 67.

²⁶ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflas*, 390; Rüzgaresen, *İflâs Sebepleri*, 18; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 416.

²⁷ Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 416. İflâs sebepleri, her ne kadar alacakların tahsili amacına yönelmiş gözükse de bundan önce, borçlunun iflâsını sağlama işlevleri vardır (Rüzgaresen, *İflâs Sebepleri*, 18). Kanun koyucu, iflâs sebeplerini düzenlemek ve iflâs sebeplerini tahdidi olarak belirtmek suretiyle iflâs prosedürünün sınırlarını ortaya koymuştur (Rüzgaresen, *İflâs Sebepleri*, 18 ve 19, dn. 76). Günümüzde alacaklılar, iflâs prosedürünü (ve dolayısıyla iflâs sebeplerini) borçlunun iflâsını sağlama (tasfiye kurumunun imkânlarından faydalanma) işlevinden ziyade “tahsilat silahı” olarak kullanmaya başlamıştır. Bu durum, tasfiye ile amaçlananlara tam olarak uygun düşmemektedir.

²⁸ Berkin, iflâs idaresinin iflâs dairesi tarafından nasıl denetleneceğinin Kanun’da açıkça belirtilmemesini eksiklik olarak görmekle birlikte iflâs dairesinin denetim şeklini alacaklılar toplanmasının belirlemesinin doğru olacağını ifade etmektedir (Necmeddin M. Berkin, “İflâs İdaresi ve İflâs İdare Memurlarının Vazifeleri”, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 22, S. 1-4 (1957), 156).

sokabilmektedir (İİK m.227).²⁹ İflâs idaresinin işlemlerinin iflâsın resmi organları tarafından denetlenebiliyor oluşu, hem müflisin hem de alacaklıların icra mahkemesine şikâyet yoluyla (İİK m. 16) münferiden iflâs idaresinin (basit tasfiyede iflâs dairesinin) işlemlerini denetletebilmesi, kanun koyucunun iflâsın tasfiyesi işini bıraktığı organların tarafsızlıkla işleri görmelerini teminen ve özellikle alacaklıların yanında müflis kişinin de yararını gözetme niyetini iflâs kurallarıyla ortaya koymaktadır.³⁰

İflâs kurallarının ekonomik hayattaki etkilerine dair geleneksel anlayış çerçevesindeki amacının yanında, son zamanlarda iflâsın ülkelerin ekonomik hayatına etkileri de göz önüne alınarak iflâs kuralların yenilikçi anlayış çerçevesinde bir amaç edinme gereksinimi ortaya çıkmıştır.³¹ Çünkü, zamanla ekonomik işletmeler yaşayan organizmalar olarak algılanmaya başlanmış ve bu canlı organizmaların ölüm sebebinin iflâs olduğu kabul edilmiş, işletmelerin yaşayabilmesi için iflâsın (dolayısıyla ölümün) son çare olarak gündeme gelmesi fikri değerlendirilmiştir.³²

İflâs kurallarının yenilikçi bakış çerçevesindeki amacının temelinde; ekonomik hayattaki aktörlerin ticari faaliyetlerindeki ekonomik varlığının korunmasının sağlanması, kişilere ekonomik durumlarının düzeltilmesi için imkân verilmesi ve nihayetinde iflâsın meydana gelmesinin önüne geçilmesi suretiyle iflâsın yıkıcı etkilerinden alacaklıları, borçluları ve ülke ekonomisini koruma fikri yatmaktadır.³³ İflâs kurallarında yenilikçi anlayış çerçevesinde amaç öngörülmesini sağlayan sebepler, kanun koyucunun iflâsın önlenmesine dair kurumlar ihdas etmesine vesile olmuştur.³⁴ Kanun koyucunun iflâsın önlenmesi amacına yönelik ihdas ettiği kurumlara konkordato, uzlaşma yolu ile yeniden yapılandırma, iflâs erteleme gibi kurumlar örnek gösterilebilir.³⁵

---

²⁹ Oruç, *İflâs İdaresi*, 248-263.

³⁰ Başözen, *Tasarruf Yetkisi*, 89-90; Berkin, “İflâs İdaresi”, 156; Umar, *Genel Teorisi*, 40.

³¹ Başözen, “Ekonomik Analizi”, 932; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 391; Oruç, *İflâs İdaresi*, 42-43; Yıldırım ve Oruç, “İflâs Kurallarının Amacının Değerlendirilmesi”, 373-374;

³² Hakan Pekcanitez, “İflâs, İflâs mı Ediyor?”, *Makaleler Cilt II*, (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2023), 16.

³³ Oruç, *İflâs İdaresi*, 42-43; Yıldırım ve Oruç, “İflâs Kurallarının Amacının Değerlendirilmesi”, 373-374.

³⁴ Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 1-4; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 391; Yılmaz, “Düşünceler”, 93. Pekcanitez, ihdas edilen kurumlara iflâs müessesinin iflâs etmesine sebebiyet verdiğini ifade etmektedir (Pekcanitez, “İflâs, İflâs mı Ediyor?”, 18. Aynı yönde bkz. Atalay, “İflâs Sistemimiz”, 194-195).

³⁵ İflâsın yenilikçi anlayış çerçevesindeki amacına yönelik getirilmiş olan kurallar kapsamında konkordato kurumu ve diğer düzenlemeler hakkında değerlendirmeler için bkz. Başözen, “Ekonomik Analizi”, 935-936; Oruç, *İflâs İdaresi*, 43; Yıldırım ve Oruç, “İflâs Kurallarının Amacının Değerlendirilmesi”, 374 vd.

İhdas edilen kurumlarla borçlunun/müflisin mümkün olduğunca ticari hayattaki varlığının korunması suretiyle ticaretin devamının temin edilmesi amaçlanmaktadır.³⁶ Bu kurumlar ile borçluya/müflise ticari faaliyetine devam etme imkânı tanınmasından da öte, adete borçlunun/müflisin ekonomik hayata “taze başlangıç” yapabilmesine olanak sağlama gayesi mevcuttur.³⁷

İflâsın kaçınılmaz şekilde meydana gelmesi, bu alanda uygulama alanı bulacak olan hükümler açısından geleneksel anlayış çerçevesindeki amaçların öncelenmesini gerektirir.³⁸ İnceleme konumuz iflâsın açılmasından sonra gerçekleşecek işlemleri kapsadığından, çalışmamız özelinde iflâs kurallarının geleneksel anlayış çerçevesindeki amaçları her zaman göz önünde bulundurulmalıdır. Nitekim geleneksel anlayış çerçevesindeki amaçları ihtiva eden hükümler ne kadar iyi uygulanırsa tasfiyeden beklenen sonuç o kadar iyi elde edilebilir.³⁹

1.3. İflâsın Hukuki Niteliği

İflâsın hukuki niteliğini açıklarken iflâs kurallarının amaçlarını bir bütün olarak göz önüne alıp, iflâsın salt olarak borçlu veya alacaklı menfaatinin koruyan yahut iflâsın tasfiye sürecini borçluyu cezalandırmak için kullanılan bir araç olarak nitelendirmemek gerekir.⁴⁰ İflâsın hukuki niteliğini açıklamaya yarayan, İsviçre-Türk ve Alman Hukukunda kabul edilen kamu hukuku teorisince, Roma Hukukundan günümüze yansımaları olan, iflâs prosedürünü tamamen alacaklıların iradesine bırakma ve borçlunun bütün malvarlığına el koyma imkanı vermeyen ilkeleri reddedilmekte; alacaklıların iradesinin devletin takdirine bırakıldığı, alacaklıların iradesinin yalnızca

---

³⁶ Özkaya-Ferendeci, *İflas Hukukunda Takas*, 31.

³⁷ Özkaya-Ferendeci, *İflas Hukukunda Takas*, 31.

³⁸ Başözen, *Tasarruf Yetkisi*, 6-7.

³⁹ Başözen, *Tasarruf Yetkisi*, 2. Hukukumuzda tasfiyeden ağırlıklı olarak alacaklıların eşit tatmin edilmesi, yani geleneksel anlayış çerçevesindeki amaçların hedeflendiği ifade edilebilir (Özkaya-Ferendeci, *İflas Hukukunda Takas*, 33).

⁴⁰ Başözen, *Tasarruf Yetkisi*, 95; Deren-Yıldırım, “Hukuki Mahiyeti”, 331. Öğretide iflâsın hukuki niteliğini açıklamaya çalışan teoriler vardır. Bu teoriler başlıca üç ana başlık altında kategorize edilebilir: 1- İflâsın hukuki niteliğini alacaklıların kazandırdıkları haklar aracılığı ile açıklayan teoriler, 2- İflâsın hukuki niteliğini borçlunun kısıtlanması aracılığıyla açıklayan teoriler, 3- Kamu hukuku teorisi (Deren-Yıldırım, “Hukuki Mahiyeti”, 331 vd.; Umar, *Genel Teorisi*, 225-250; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 418-421). İflâsın hukuki niteliğini açıklayan teorilerin detayları çalışmamızın kapsamını oldukça genişleteceğinden yukarıda sadece İsviçre-Türk ve Alman Hukukunda kabul edilen kamu hukuku teorisi görüşü özelinde açıklamalar yapılmıştır. Bu teoriler hakkında detaylı bilgi için bkz. Başözen, *Tasarruf Yetkisi*, 23 vd.; Deren-Yıldırım, “Hukuki Mahiyeti”, 331 vd.; Umar, *Genel Teorisi*, 225 vd.

iflâs prosedürü uygulaması açısından takip talebinde bulunma ve mahkemeye başvurma hakkının kullanılması yoluyla sağlanabileceği kabul edilmektedir.⁴¹

İflâsın açılmasıyla birlikte borçlu/müflis, haczi caiz malvarlığı üzerindeki mülkiyet hakkını kaybetmeyip, yalnızca mallarını idare etme ve malları üzerinde tasarrufta bulunma yetkisini kaybetmektedir (İİK m. 191).⁴² Alacaklılar ise borçlu hakkında iflâs kararı verilmesiyle birlikte mülkiyet hakkı, rehin hakkı gibi maddi hukuka ilişkin bir hak sahibi olmamakla birlikte iflâs masasına dâhil olan malvarlığı unsurlarından eşit şekilde tatmin edilme hakkına sahip olmaktadır.⁴³ Alacaklıların iflâs masasına giren mallardan eşit şekilde tatmin edilebilmesi için de iflâs dairesi ve/veya iflâs idaresi tarafından borçlunun mallarına el koyma gibi birtakım tedbirlerin de alınması gerekmektedir.⁴⁴

Kamu hukuku teorisine göre, devlet, iflâs prosedürünün tek kontrol sahibi olduğu kabul edilse de gerek mehzat İsviçre hukukunda gerekse Türk hukukunda iflâs prosedüründe alacaklıların aktif katılımı sağlanmaya çalışılmıştır.⁴⁵ Kanun koyucu, iflâs prosedürünün sağlıklı şekilde ilerlemesinde devletin ekonomik gayelerle dolaylı olarak menfaat sahibi olduğunu kabul etmekle birlikte iflâs sürecinde menfaatleri birleşen, çatışan, yarışan diğer bir ifadeyle doğrudan etkilenen alacaklıların menfaatini göz ardı etmeyerek iflâs prosedürünün sadece devlet idaresiyle yürütülmesini makul bulmamış; alacaklıların iflâsta hakimiyetinin sağlanması ve iflâs kurallarının geleneksel anlayış çerçevesindeki amacı doğrultusunda alacaklıların menfaat temini sürecine müdahalesiyle menfaatlerin dengelenmesinin sağlanması için birinci alacaklılar toplanması, iflâs idaresi, ikinci alacaklılar toplanması gibi iflâsın özel organları denilen kurumları tahsis etmiş ve bu şekilde alacaklıların iradelerinin iflâs prosedürüne yansıtılması sağlanmıştır.⁴⁶

---

⁴¹ Deren-Yıldırım, “Hukuki Mahiyeti”, 339; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 11-12; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 420.

⁴² Deren-Yıldırım, “Hukuki Mahiyeti”, 339; Kuru, *El Kitabı*, 1218; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 178-179; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 12; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 421. Müflisin tasarruf yetkisinin kısıtlanmasına dair detaylı açıklama için bkz. Başözen, *Tasarruf Yetkisi*, 121 vd.

⁴³ Deren-Yıldırım, “Hukuki Mahiyeti”, 343; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 11; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 420.

⁴⁴ Deren-Yıldırım, “Hukuki Mahiyeti”, 343; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 11; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 420-421.

⁴⁵ Deren-Yıldırım, “Hukuki Mahiyeti”, 343; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 421. Devlet iflâs tasfiyesinin Kanun’un çizdiği sınırlar dâhilinde cereyan etmesini sağlama işlevi görmektedir (Başözen, *Tasarruf Yetkisi*, 80).

⁴⁶ Başözen, *Tasarruf Yetkisi*, 95-96; Deren-Yıldırım, “Hukuki Mahiyeti”, 343; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 421.

1.4. Tasfiye Kavramı

Tasfiye kelimesi sözlük anlamı itibarıyla “katışıksız bir duruma getirme, arıtma, arıtım, temizleme, hesap kapatma” anlamlarını ihtiva etmektedir.⁴⁷ Hukuki bir kavram olarak “hesap ve işlemleri inceleyip düzenleyerek aktif ve pasif arasındaki farkı belirlemeye yarayan işlemlere” tasfiye denir.⁴⁸ Bu bağlamda tasfiye, taraflar arasındaki alacak ve borç ilişkilerinin geri dönülemeyecek şekilde ortadan kaldırılmasıdır.⁴⁹

İflâs hukukunda tasfiye kavramından anlaşılması gereken, en yalın ve genel anlamıyla, iflâsın gerçekleştirilmesi olduğudur.⁵⁰ Bu bağlamda tasfiye külli icranın hangi şartlar altında, nasıl ve de kimler tarafından yapılacağını gösteren usulî karaktere sahip hükümlerle iflâs hukukunun şekli boyutunu oluşturmaktadır.⁵¹

Asliye ticaret mahkemesi, Kanun’un kendisine müracaatını öngördüğü hâller hariç olmak üzere, iflâsa karar vermekle birlikte elini iflâs prosedüründen çeker;⁵² tasfiye organları, müflisin haczi mümkün malvarlığı unsurlarının oluşturduğu iflâs masasından (İİK m. 184) alacaklıların tatmin edilmesi faaliyetine girer.⁵³ Alacaklıları tatmin etme meşgalesi ise iflâs masasının alacaklılar arasından aynen paylaşılmasından ziyade iflâs kurallarının geleneksel çerçevedeki amaçlarını içerir şekilde para bazında gerçekleşecektir.⁵⁴ Bu çerçevede iflâs tasfiyesi, iflâs masasının paraya çevrilen aktifinin masanın pasifine tahsis edilmesi; başka bir deyiş ile iflâs masasından iflâs alacaklılarının ve masa yükümlülüklerinin arıtılmasıdır.⁵⁵

Başka bir açıdan iflâs tasfiyesi; borçlu hakkında iflâsın açılmasından itibaren iflâs kararının ilgili yerlere bildirilmesi (İİK m. 165 ve m. 166), iflâs masasının somutlaştırılması (İİK m. 208 vd.), iflâs masasının aktif ve pasifinin tespit edilmesi, masanın idare edilmesi (İİK m. 221 vd.), masa malvarlığı unsurlarının paraya çevrilmesi (İİK m. 241 vd.), paraya çevirme neticesinde elde edilen paraların iflâs alacaklılarına

---

⁴⁷ Ejder Yılmaz, *Hukuk Sözlüğü*, (Ankara: Yetkin Basım Yayım ve Dağıtım, 2023), 1358; <https://sozluk.adalet.gov.tr/tasfiye> (E.T. 20/07/2023).

⁴⁸ Türk Hukuk Kurumu, *Türk Hukuk Lügatı*, (Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1991), 324; Yılmaz, *Hukuk Sözlüğü*, 1358.

⁴⁹ Sümer Altay, *Türk İflâs Hukuku 2. Cilt*, (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2004), 1649.

⁵⁰ Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 525.

⁵¹ Ansay, *İcra ve İflas Usulleri*, 216; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 525.

⁵² Üstündağ, *İflas Hukuku*, 127.

⁵³ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 23-24.

⁵⁴ Altay, *İflas Hukuku 2. Cilt*, 1649.

⁵⁵ Altay, *İflas Hukuku 2. Cilt*, 1404.

dağıtılması (İİK m. 247 vd.), dağıtımdan alacaklarını tam anlamıyla tahsil edemeyen alacaklılara aciz belgelerinin verilmesi (İİK m. 251) suretiyle asliye ticaret mahkemesi tarafından iflâsın kapanmasına (İİK m. 254) karar verilmesi veya iflâsın açılmasından ve nihayetinde masa pasifinin tespitine ilişkin ilanda görülen sürelerin (İİK m. 218/2 veya m. 219) geçmesinden sonra, fakat iflâsın kapanmasına karar verilmeden önce şartların oluşması üzerine iflâsın kaldırılmasına (İİK m. 182) karar verilmesi anına kadar geçen süreçte gerçekleşecek işlemleri içeren bir prosedürdür.⁵⁶ Hâsılı iflâs hukukunda “tasfiye” kavramı ile iflâsın açılmasından (İİK m. 165) iflâsın herhangi bir sebeple sona ermesine (iflâsın kaldırılması (İİK m. 182) veya iflâsın kapanması (İİK m. 254) kararına) kadarki süreç içerisinde cereyan eden işlemler silsilesinin bütünü işaret edilmektedir. Bu bütünde iflâsın en yoğun ve aksiyonlu işlemleri gerçekleşir.⁵⁷

Açıklamalarımız çerçevesinde iflâs tasfiyesi, iflâs kararının nihai amacının tamamlayıcısı sürecini teşkil eden ve müflisin malvarlığı unsurlarının ekseninde çatışarak yarışan menfaatlerin hukuku olarak ifade edebilir.

Tasfiye prosedürüne ilişkin hükümler İcra ve İflâs Kanunu’nun sekizinci babında düzenlenmiştir (İİK m. 208-256). Bu babın içerisinde masanın teşkili, alacaklılara davet, masanın idaresi, alacakların tahkiki ve sıralarının tayini, masanın tasfiyesi, paraların paylaşılması ve iflâsın kapanması bölümleri mevcuttur.⁵⁸ Tasfiye işlemleri ileride detaylandırılmıştır.⁵⁹ Konu bütünlüğü açısından bu bölüm başlığı altında tasfiyeye dair esaslar genel hatlarıyla ifade edilecektir.

---

⁵⁶ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 264; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 596; Berkin, *İflâs Hukuku*, 304; Görgün, Börü ve Kodakoglu, *İcra ve İflâs*, 561; Kemal Arar, *İcra ve İflâs Hükümleri Cilt 2*, (Ankara: İdeal Matbaa, 1945), 123-124; Postacıoğlu, *İflâs*, 50 ve 169. İflâs sonucunda ticari hayatı nihayete eren borçlu kişinin alacaklılarının borçlunun malvarlığından tatmin edilmesine ilişkin süreç, iflâs tasfiyesidir (Evren Koç, Cengiz Serhat Konuralp ve Mehmet Ünsal Candemir, *7327 Sayılı Kanun ile 2004 Sayılı İcra ve İflâs Kanunu’nun Konkordatoya İlişkin Hükümlerinde Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi*, (İstanbul: Sümer Kitabevi, 2021), 49).

⁵⁷ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1241.

⁵⁸ Öğretide ise iflâs tasfiyesi masanın teşkili, masanın idaresi, masa mevcudunun paraya çevrilmesi ve paraların paylaşılması olarak dört aşamada ele alınmaktadır (bkz. Baki Kuru, *İcra ve İflâs Hukuku Cilt: 4*, (İstanbul: Alfa Basım Yayın Dağıtım, 1997), 3118; Berkin, *İflâs Hukuku*, 304; Kuru, *El Kitabı*, 1277; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 254; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 477). Berkin, iflâs tasfiyesine ilişkin sayılan aşamaların iflâsın adi usulüyle yürütülen tasfiyelerde geçerli olduğunu, basit tasfiyede bu aşamaların mevcut olmadığını ifade etmektedir (Berkin, *İflâs Hukuku*, 304). Çalışmamızda tasfiyenin akıbetine ilişkin ihtimallerin tamamında ortak olan tasfiyenin başlangıç aşaması incelendikten sonra basit tasfiyenin yürütülmesi ve basit tasfiyenin sona ermesi hususları açıklanmıştır.

⁵⁹ Bkz. 3.1. Başlık vd.

1.5. Tasfiye Organları

İflâsın tasfiyesi, kural olarak, müflisin alacaklı unsurlarınca belirlenen organları tarafından nihayete erdirilir.⁶⁰ İflâs tasfiyesinin külliliği, tasfiyenin nihai amacının gerçekleşmesine elverişli organizasyonun oluşturulmasını gerekli kılar.⁶¹ Bundan dolayı kanun koyucu, cüz’i icradan farklı olarak külli icrada resmi organların yanında salt tasfiye prosedürünün işletilmesi sürecine özgülemiş olduğu iflâsın özel organlarını ihdas etmiştir.⁶²

Öğretide iflâsın organları, organın iflâs işlemlerini yapmakta görevli devlet makamı olup olmadığı kıstasına göre, iflâsın resmi organları ve iflâsın özel organları olarak ayrılmaktadır.⁶³ İflâsın resmi organları da kendi içerisinde iflâsın asıl resmi organları ve iflâsın yardımcı resmi organları olarak sınıflandırılmaktadır. İflâsın asıl resmi organları olarak icra dairesi⁶⁴, iflâs dairesi, asliye ticaret mahkemesi, icra mahkemesi, istinaf mahkemesi ve Yargıtay’ın ilgili hukuk daireleri sayılırken; iflâsın yardımcı resmi organları olarak Cumhuriyet savcıları ve adalet müfettişleri zikredilmektedir.⁶⁵

---

⁶⁰ Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 399.

⁶¹ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 47; Berkin, *İflâs Hukuku*, 66; Postacıoğlu, *İflâs*, 8.

⁶² Berkin, *İflâs Hukuku*, 304; Kuru, *Cilt: 3*, 2607; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 8; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 127-128.

⁶³ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 47; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 264; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 558; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 522; Atalı ve Ermenek, *İcra ve İflâs*, 297; Berkin, *İflâs Hukuku*, 44; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 26; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 479; Kuru, *Cilt: 3*, 2603; Kuru, *El Kitabı*, 1086; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 8-9; Postacıoğlu, *İflâs*, 9; Ramazan Korkmaz, “Alman Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak İflâs İdare Memurunun Seçimi ve Görevlendirilmesi”, *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 14*, S. 1 (2024), 365; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 7. Üstündağ ise yalnızca iflâsın resmi organları ve resmi olmayan organları ayrımını yapmaktadır (Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 127).

⁶⁴ Doğrudan iflâs sebeplerinin bulunmadığı hallerde takipli iflâs yoluna başvuru, borçlunun muamele merkezinin bulunduğu yerdeki icra dairesine takip talebi ile yapılır (İİK m. 154/1). Takip talebini alan icra dairesi, borçluya bir iflâs ödeme emri gönderir (İİK m. 155, m. 171). Ödeme emrine itiraz etmek isteyen borçlu, bu itirazını icra dairesine yapar (İİK m. 155, m.171, m. 172). Görüleceği üzere iflâs yoluyla takibin başlangıcında, başka bir ifade ile iflâs yargılamasından önceki dönemde görevli olan tek organ icra dairesidir (Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 559; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 522-523; Kuru, *Cilt: 3*, 2604). Bu çerçevede, icra dairesi, iflâs hukukunda asıl organlardandır (Kuru, *Cilt: 3*, 2604).

⁶⁵ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 47; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 522-532; Berkin, *İflâs Hukuku*, 44; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 479; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 26; Kuru, *Cilt: 3*, 2603-2607; Kuru, *El Kitabı*, 1086; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 9-13; Oruç, *İflâs İdaresi*, 58; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 401; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 7.

İflâsın özel organları⁶⁶ ise iflâsın adi tasfiyesinde alacaklı unsurlarınca oluşturulan birinci alacaklılar toplanması, iflâs bürosu, iflâs idaresi ve ikinci alacaklılar toplanmasıdır.⁶⁷ Bu kapsamda iflâs organları, iflâsa ilişkin bütün işlemlerin yürütülmesinde yetkili ve görevlidir.⁶⁸

Çalışmamızın ele alınışı açısından öğretide yapılan iflâs organları sınıflandırılmasından (iflâsın resmi organları- iflâsın özel organları) ayrılarak, anılan organların tasfiyenin yürütümünde (tasfiyenin ilerletilmesinde) aktif olarak görevli ve yetkili olup olmadığı bağlamında bir değerlendirme ile tasfiye organları-tasfiye dışı organlar ayrımı yapılmasını faydalı buluyoruz.⁶⁹ Çünkü öğretide iflâsın özel organları olarak ifade edilen; birinci alacaklılar toplanması, iflâs bürosu, iflâs idaresi, ikinci alacaklılar toplanması ile sonraki alacaklılar toplanması iflâs dairesince başlatılan adi tasfiye sürecini (İİK m. 219 vd.) devam ettirip bitirmekle görevlidir.⁷⁰ Fakat adi tasfiye usulünün uygulandığı ancak birinci alacaklılar toplanması tarafından iflâs idaresinin seçilemediği durumda ikinci alacaklılar toplanmasına kadarki sürecin idare edilmesi (İİK m. 222) ile iflâs idaresinin teşekkül etmesine rağmen iflâs idaresinin toplantı yapmaması veya toplantılara bir veya iki iflâs idare memurunun katılmaması hâllerinde toplantıya katılım sağlayarak iflâs idaresinin yerine kararlar almak (İİK m. 223/3) iflâs dairesinin görevindedir. Nitekim iflâsın basit tasfiye usulüne göre yürütülmesi ve neticelendirilmesi görevi iflâs dairesine aittir (İİK m. 218).

---

⁶⁶ Mevcut iflâs takibi ile tasfiye türüne özgü olarak alacaklı unsurlarının katılımıyla oluşturulan ve herhangi bir resmi sıfatı olmayan organlardır (Berkin, *İflâs Hukuku*, 59-60; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 484; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 404). İflâsın özel organlarıyla birlikte tasfiye prosedürü resmi bir prosedür olmaktan çıkartılmıştır (Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 127).

⁶⁷ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 47; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 522 ve 533; Berkin, *İflâs Hukuku*, 60; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 484-485; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 27; Kuru, *Cilt: 3*, 2607; Kuru, *El Kitabı*, 1088; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 13; Oruç, *İflâs İdaresi*, 58; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 404-406; Postacıoğlu, *İflâs*, 11; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 7. Bahçeci, iflâs idaresine kanunlarca kamu hukuku kişisi olarak tanımlama yapılmadığından ve bir kamu gücü verilmediğinden iflâsın özel organı olduğu ifade etmektedir (Barış Bahçeci, “İflas İdaresinin Kamu Alacağının İflas Masasına Kaydını Reddetmesi Sorunu”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 64, S. 4 (2015), 983).

⁶⁸ Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 25; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 479.

⁶⁹ Öğretide Yıldırım ve Deren-Yıldırım da iflâs prosedürünün organları hususunda tasfiyenin organları nitelendirmesini yapmakla birlikte, sınıflandırmayı mahkeme ve mahkeme dışı ayrımıyla ifade etmektedir. Yazarlar mahkeme dışı organlar olarak iflâsın özel organlarını kastederek, iflâsın özel organlarının sayımında iflâs dairesine de yer vermektedir (bkz. Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 526).

⁷⁰ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 596; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 561; Kuru, *El Kitabı*, 1277; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 254.

Görüleceği üzere iflâs dairesinin basit tasfiye usulünün tamamında, adi tasfiye usulünün ise bazı somut durumlarında Kanun icabı iflâsın özel organlarına özgülenmiş yetkileri kullanması söz konusudur. Hâl böyle olunca, iflâsın özel organlarının görevini yerine getiren iflâs dairesini, yalnızca iflâsın resmi organı sıfatlandırması altında değerlendirmeye tabi tutmak basit tasfiye usulündeki iflâs dairesinin önemini eksik bıraktığı kanaatindeyiz.

Yaptığımız sınıflandırmaya göre tasfiye dışı organlar icra dairesi, dar anlamıyla iflâs dairesi, asliye ticaret mahkemesi, icra mahkemesi, istinaf mahkemesi, Yargıtay'ın ilgili hukuk daireleri, savcılar ve adalet müfettişleridir. Tasfiye organlarıyla kastedilen ise geniş anlamıyla iflâs dairesi, birinci alacaklılar toplanması, iflâs bürosu, iflâs idaresi, ikinci alacaklılar toplanması ve sonraki alacaklılar toplanmasıdır. Görüleceği üzere yaptığımız sınıflandırmada iflâs dairesini geniş ve dar anlamıyla iki sınıfa da dâhil etmiş bulunmaktayız.

Kanun'umuz, iflâs dairesini tasfiye sürecini başlatma ve adi tasfiye usulünün uygulanmasının denetlenmesinde iflâs dairesini dar anlamıyla değerlendirerek, bir devlet kurumu olarak düzenlemelere yer vermiştir. Basit tasfiye usulünün yürütülmesi ile adi tasfiye usulünde iflâs idaresinin görevlerini yerine getirilmesi bağlamında görevli olan iflâs dairesi açısından hem bir devlet kurumu hem de iflâsın özel organlarına (alacaklılar toplanması ve/veya iflâs idaresi) özgü yetkileri haiz şekilde geniş anlamıyla iflâs dairesini ortaya koymuştur.⁷¹ Çalışmamızda tasfiye organlarını incelerken, iflâs dairesi hariç olmak üzere, iflâsın adi tasfiyesinde teşekkül etme sırasını kıstas olarak açıklama yapmak doğru olacaktır.

1.5.1. Birinci Alacaklılar Toplanması

Alacaklılar toplanması müflisin tüm iflâs alacaklılarının oluşturduğu, iflâs masasının yönetimi ile tasfiyenin gerçekleştirilebilmesi için gerekli kararları ortaklaşa almak maksadıyla toplantı yapan tasfiye organıdır.⁷² Bu organ Kanun'un tanıdığı sınırlar

---

⁷¹ Çalışmamızda iflâs dairesi ifadesinden anlaşılması gerekenin hangisi olduğu “dar anlamda veya geniş anlamda” nitelendirilmesi yapılmak suretiyle belirtilmiştir. “Dar veya geniş anlamda” nitelendirmesi yapılmaksızın kullanılan “iflâs dairesi” kavramı ifadelerinden ise konu bağlamında hangi iflâs dairesinin kastedildiği açıkça anlaşılmaktadır.

⁷² Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 638; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 39 ve 42; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 26; Kuru, *El Kitabı*, 1296-1297; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 271-272; Hakan Pekcanitez ve Cemil Simil, *İcra-İflâs Hukukunda Şikâyet*, (İstanbul: Vedat Kitapçılık,

içerisinde iflâs tasfiyesiyle alakalı müşterek iradeyi temsil eder.⁷³ Başka bir ifade ile alacaklılar toplanması; tasfiyenin gidişatına yön verebilmek niyetiyle bir araya gelen alacaklıların, gelişen süreç içerisinde ortak iradeye sahip olarak her bir alacaklının menfaatine yönelik hangi yöntemlerle hareket edileceğini ve nihayetinde nasıl kararlar alınırsa her bir alacaklı için en yüksek tasfiye payıyla tasfiye sürecinin sonlanması sağlanacağını kararlaştırıldığı, adeta tasfiye sürecinin “yasama organı” nitelendirilmesi yapılan tasfiye organıdır.⁷⁴

Kanun’un düzenlenişi itibariyle alacaklılar toplanması adi tasfiyenin en iyi şekilde gerçekleştirilmesi için iflâs idaresinin seçimini yapan, icra mahkemesinin denetim ve gözetimi altında tasfiyeyi ilgilendiren konularda kararlar alan ve aldığı kararları iflâs idaresine yaptırarak adi tasfiyenin başlamasından iflâsın kapanmasına kadarki geçen süreci yönetir.⁷⁵

Tasfiye sürecinin karar organı olan alacaklılar toplanması; tasfiye sürecine ilişkin konular hakkında bütün alacaklıların menfaatini gözetir, somut durumun özelliklerine ve tasfiyenin amacına uygun düşen isabetli kararlarda iradelerini uyuşturabilirse alacaklılara (kendilerine) düşen tasfiye payı artacağı gibi artan tasfiye payı oranında müflisin borcundan kurtulmasına vesile olur.⁷⁶ Bu bağlamda alacaklılar toplanmasının kanunen yetkili olduğu konularda, kısır çekişmeler çerçevesinde kalmaksızın, somut durumu

---

2017), 70-71; Osman Duran, *Türk ve İsviçre İflâs Hukukunda Basit Tasfiye*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 49; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 482. İİK’nin çoğu maddesinde “alacaklılar toplanması” ifadesi kullanılırken, münferit birkaç maddesinde “alacaklılar toplantısı” ifadesinin kullanılması cihetiyle alacaklılar “toplantısı” ile “toplantısı” ayrımının yapılmasında fayda mevcuttur. Öğretide, kabul edilene göre iki ifadenin de aynı anlamı içerdiği, “alacaklılar toplantısı” ifadesinden alacaklıların fiziken bir araya gelmesi anlamını, “alacak toplanması” ifadesiyle ise bir iflâs organı kastını işaret ettiği ifade edilmektedir (Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 17, dn. 1; Kuru, *El Kitabı*, 1296; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 271, dn. 1-272).

⁷³ Arar, *Cilt 2*, 154; Berkin, *İflâs Hukuku*, 317; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 39; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 26; Kuru, *El Kitabı*, 1296; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 272; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 482.

⁷⁴ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 638; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 618; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 40-42; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 26-27; Kuru, *El Kitabı*, 1296-1297; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 272; Pekcanitez ve Simil, *Şikâyet*, 71.

⁷⁵ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 274; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 41; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 28. Alacaklılar toplanmasının kararları yalnızca toplantıya katılan alacaklıları değil, toplantıya katılım sağlamayan bütün iflâs alacaklıları bağlar (Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 639; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 272; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 482).

⁷⁶ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 28-29.

gözetir, akla ve mantığa uygun kararlar alması tasfiyenin amacına ulaşmasına yarar sağlayacak ve bu cihetle iflâs kurallarının amacının gerçekleşmesine hizmet edecektir.⁷⁷ Tasfiyenin akışına yön verme olanağı tanınması cihetiyle tasfiye sürecinde alacaklıların etkinliğinin tesis edilmesi fonksiyonunu ihtiva eden alacaklılar toplanmasında alacaklılar, tasfiyenin akıbetini belirlerken; Kanun'daki sınırlar içerisinde kalmak ve iflâsın kamu düzeninden olmasını göz önünde bulundurmak suretiyle alacaklılar toplanmasının katılımcısı her bir alacaklının münferit menfaatinin yanında bütün alacaklıların kümülatif menfaatini incelemeli ve öncelenen alacaklı unsurlarının menfaatine yönelik kararlarla müflisin ve kamunun menfaatlerine hâle getirmemeye dikkat etmelidir.⁷⁸ Nitekim kanun koyucu, öngördüğü tasfiye kurallarının dışında hareket eden alacaklılar toplanmasının kararlarının müflis ve/veya dar anlamıyla iflâs dairesi tarafından şikâyet yoluyla iptal ettirilebileceğini ortaya koymuştur.⁷⁹

Kanun'da birinci alacaklılar toplanması (İİK m. 221-225) ve ikinci alacaklılar toplanması (İİK m.237-240) olmak üzere iki tür alacaklılar toplanması öngörülmüş olmasına rağmen, alacaklıların çoğunluğu isterse yahut iflâs idaresi gerekli görürse, birinci ve ikinci alacaklılar toplanmasının haricinde yeniden alacaklılar toplanması gerçekleşebilir (İİK m.240).

Alacaklılar toplanmasının birinci alacaklılar toplanması ve ikinci alacaklılar toplanması olarak ayrı türlere ayrılmasındaki sebep, toplantı zamanı ve bununla bağlantılı olarak oluşumları itibariyle farklı yetkileri haiz olmasıdır. Şöyle ki; tasfiye sürecinin durumu ile bağlantılı olarak süre itibariyle önce gerçekleşen birinci alacaklılar toplantısına katılan kimselerin alacaklı olup olmadıkları kesin olarak belirlenmediğinden, bu toplanmanın sınırlı yetkiler çerçevesinde belli başlı konularda kararlar alabilmesi öngörülmüş; buna karşılık, iflâs kararının kesinleşmesi üzerine şüpheden arınmış alacaklılardan teşekkül eden ikinci alacaklılar toplanmasına, tasfiyenin gidişatını doğrudan etkileyen ve tasfiyenin bütün tarafları hakkında kesin sonuçlar ortaya koyan kararlara imza atılabilmesine imkan tanıyan geniş yetkiler bahşedilmiştir.⁸⁰

---

⁷⁷ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 29.

⁷⁸ Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 41; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 25 ve 27-28.

⁷⁹ Arar, *Cilt 2*, 154; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 41.

⁸⁰ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1285; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 659; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 614; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 44; Duran, *Basit Tasfiye*, 49; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 53; Pekcanitez ve Simil, *Şikâyet*, 70-71.

İflâsın tasfiyesinin adi usul ile yürütülmesi hâlinde zorunlu olarak teşekkül eden alacaklılar toplanması (İİK m. 221 vd. ve m. 237 vd.) tasfiye organı, basit usulün uygulandığı tasfiyelerde kural olarak teşekkül etmez.⁸¹ Ancak istisnai hâllerde basit tasfiyede de alacaklılar toplanmasının teşekkül etmesi söz konusu olmaktadır.⁸²

Birinci alacaklılar toplanması, adi tasfiye usulünün uygulanacağına karar verildiğinin (İİK m. 208) ilanından (İİK m.166/2) itibaren on gün içerisinde (İİK m. 219), ilanda gösterilen yer, gün ve saatte toplantı yapan organdır.⁸³ Birinci alacaklılar toplanmasına davet ilanında, yani somut iflâsta adi tasfiye usulünün tatbik edileceğine ilişkin yapılan ilanda (İİK m. 219/2), alacaklılara alacaklarını bir ay içerisinde kaydettirmeleri ve delillerini ibraz etmeleri gerektiği yazılıdır (İİK m. 219/2, b. 2).

Görüleceği üzere birinci alacaklılar toplantısı, alacaklıların alacaklarını bildirmesi için öngörülen bir aylık sürenin tamamlanmasından önce yapılacaktır. Ayrıca alacak bildirimine ilişkin öngörülen bir aylık süreden sonra da alacaklıların alacaklarını kaydettirebilmeleri mümkündür (İİK m. 236). Hâl böyle olunca birinci alacaklılar toplantısına katılan alacaklıların gerçekten iflâs alacaklısı olup olmadığı ile alacaklıların sayısı toplantı anı itibariyle kesin olarak belirli değildir. Bu cihetle kanun koyucu birinci alacaklılar toplanmasını sınırlı yetkilere sahip olacak şekilde düzenlemiştir.⁸⁴

---

⁸¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1810; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Arar, *Cilt 2*, 139; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 677; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 607; Berkin, *İflâs Hukuku*, 401; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 51; Duran, *Basit Tasfiye*, 74; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 153; Kuru, *El Kitabı*, 1387; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 364; M. Kamil Yıldırım, “Türk-İsviçre İflas Hukukunda Basit Tasfiye”, *Prof. Dr. Ejder Yılmaz’a Armağan 2*, (Ankara: Yetkin Yayınları, 2014), 2138; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 480; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 578; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 56.

⁸² Basit tasfiyede alacaklılar toplanmasının yapılabileceği hâller için bkz. 3.8. Başlık.

⁸³ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 639; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 613-614; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 43; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 571; Kuru, *Cilt: 4*, 3157; Kuru, *El Kitabı*, 1298; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 272. Birinci alacaklılar toplantısının on günlük süre içerisinde yapılmasındaki amaç tasfiyenin olabildiğince hızlı şekilde neticeye erdirilebilmesini temin etmektir (Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 614). Toplantının on günlük sürenin sonrasında gerçekleşmesi hükümsüzlüğünü gerektirmemekle birlikte iflâs dairesinin sorumluluğunu doğurabilir (Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 411).

⁸⁴ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 60; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 614; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 413; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 53; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 44 ve 56; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 571; Oruç, *İflâs İdaresi*, 92; Postacioğlu, *İflâs*, 54; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 146; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 533. Alacak kaydı için ilanda otuz günlük süre öngörülmesine rağmen birinci alacaklılar toplanmasının daha erkende gerçekleştirilmesi, tasfiyenin uzamaması amacına hizmet etmektedir (Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 614; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 125).

Birinci alacaklılar toplanmasının oluşum sebebi itibariyle toplantıya katılım sağlayacak olan en doğal ve önemli üyeleri alacaklılardır.⁸⁵ Alacaklılar toplanmasına katılma hakkına sahip olan alacaklılar; toplantı sırasında karara bağlanabilecek konuları önermeleri, toplantı sırasında oylaması yapılan konular hakkında kararlara katılabilmek için oy kullanmaları gibi temel haklarını kullanırken diğer alacaklılarla eşit konumda olmaları ve özellikle alacaklılar toplanmasında alınan kararlar vasıtasıyla tasfiyeye yön verilmesi söz konusu iken, birinci alacaklılar toplantısına katılan alacaklıların kimler olabileceğinin belirlenmesi tasfiyenin akıbeti açısından büyük önem arz etmektedir.⁸⁶

Birinci alacaklılar toplantısına İİK m. 219 gereğince yapılan ilanda gösterilen toplantı zamanı gelene kadar alacağını sözlü veya yazılı olarak bildiren, maddi menfaatini inanılır düzeyde bile gösteren her iflâs alacaklısı⁸⁷ katılım sağlayacaktır.⁸⁸ Alacaklıların birinci alacaklılar toplantısına katılma haklarının olup olmadığı veya alacaklı vekillerinin ilgili yetkileri haiz olup olmadığı hususunda kararı verecek olan organ iflâs bürosudur (İİK m. 221/1).⁸⁹

Birinci alacaklılar toplantısına katılacak diğer kimseler, İİK m. 219/2, b. 5'te sayılmıştır. Buna göre; müflisle birlikte müşterek borçlu olanların (İİK m. 203, 204), kefillerin ve borcu tekeffül eden sair kişilerin toplanmada hazır bulunmaya hakları bulunmaktadır.⁹⁰ Bu kişiler, alacaklılar toplanmasında hazır bulunmayı tercih edebilirlerken, birinci alacaklılar toplantısında alınacak kararlara oy kullanmak suretiyle aktif katılım hakkına sahip değillerdir.⁹¹ Birinci alacaklılar toplantısına katılım sağlayacak olanlardan birisi de

---

⁸⁵ Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 55; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 130; Kuru, *Cilt: 4*, 3157; Kuru, *El Kitabı*, 1298; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 273.

⁸⁶ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 130-131.

⁸⁷ İflâs alacağı ve iflâs alacaklısı kavramları hakkında detaylı açıklamalar için bkz. Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 58 vd.

⁸⁸ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 614; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 413; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 132; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 571; Kuru, *Cilt: 4*, 3157; Kuru, *El Kitabı*, 1298; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 273; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 141-142; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 533.

⁸⁹ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 616; Berkin, *İflâs Hukuku*, 317-318; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 125; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 126; Kuru, *El Kitabı*, 1299; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 273. İflâs bürosu aşağıda ayrı bir başlık altında incelenmiştir (bkz. 1.5.3. Başlık).

⁹⁰ Borcu tekeffül eden sair kimselerden anlaşılması gereken; müşterek borçlu ve kefil olmadığı hâlde müflisin herhangi bir borcu sebebiyle kanundan veya sözleşmeden doğan bir yükümlülüğe sahip olan kimselerdir (Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 67; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 151).

⁹¹ Arar, *Cilt 2*, 147; Berkin, *İflâs Hukuku*, 318; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 67; Kuru, *El Kitabı*, 1298; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 273. Bu kimselerin, alacağını tam olarak müflisin uhdesindeki malvarlığından alamayan alacaklıların bu kimselere başvurarak alacaklarını tahsil etme yoluna gidebileceğinden, tasfiyenin gidişatında söz sahibi olmaları gerektiği ve bu cihetle Kanun'daki ifadenin alacaklılar toplantısına katılma haklarının "bulunduğunu" şeklinden ziyade alacaklılar toplantısına katılma

İİK m. 216 uyarınca, kendisine aksi söylenmedikçe, iflâs idaresi emri altında bulunmakla yükümlü olan ve gerekli bilgileri vermeye mecbur olan müflistir.⁹²

Birinci alacaklılar toplantısına iflâs müdürü veya yardımcılarında birisi başkanlık edeceğinden (İİK m. 221/1, c.1), birinci alacaklılar toplantısına katılabilecek kimseler arasında iflâs müdürü veya iflâs müdür yardımcısı sayılabilir. Hatta birinci alacaklılar toplantısına başkanlık eden iflâs müdürü veya yardımcısı, toplantıda yapılan işlemler ve alınan kararlar hakkında tutanak tutmak zorunda olduğundan (İİK m. 8, İcra ve İflâs Kanununun Tatbikatına Dair Nizamname⁹³ m. 37/3 ve m. 48) birinci alacaklılar toplantısında bulunmak zorunda olduğu ifade edilebilir.⁹⁴

İİK m. 221/2 gereği toplantıya katılım sağlayan alacaklılar veya vekilleri sayısı beş veya daha fazla olması ve bu kişilerin malum alacaklar⁹⁵ tutarının en az dörtte birini temsil etmesi hâlinde yahut toplantıya katılım sağlayan alacaklılar veya vekilleri sayısı beşten az ise toplantıda bulunan alacaklılar veya vekillerinin malum alacaklar tutarının yarısına sahip olması kaydıyla, birinci alacaklılar toplantısı yeter sayısı hasıl olacaktır.⁹⁶

Birinci alacaklılar toplantısında kararlar, iflâs idaresinin seçimi haricindeki diğer konularda İİK m. 221/3 gereğince, alacak tutarı çoğunluğunun sağlanması neticesinde alınabilir. Alacak tutarı çoğunluğu ifadesinden kasıt, alacak olarak masaya yazdırılmış

---

haklarının “olduğu” şeklinde açıkça düzenlenmesi gerektiği hakkında ayrıca bkz. Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 68.

⁹² Berkin, *İflâs Hukuku*, 317; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 68; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 148; Kuru, *Cilt: 4*, 3157; Kuru, *El Kitabı*, 1298; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 273.

⁹³ RG. 02/10/1932, 2215.

⁹⁴ Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 69; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 150. Ayrıca birinci alacaklılar toplantısına başkanlık eden iflâs müdürü, alacaklı oldukları tercihen ellerinde mevcut bulunan noter senedi, ipotek senedi gibi resmi senetle veya İİK m. 68/b ve İİK m. 150/ı maddelerinde belirtilen belgelerle kesin olan kişilerden bir veya iki alacaklı veya temsilcisiyle bir büro teşkil ettireceğinden (İİK m. 221/1), iflâs müdürünün birinci alacaklılar toplantısına katılması zorunluluk addedilmelidir (Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 70; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 133-134).

⁹⁵ Malum alacaklar: İİK m. 219/2 uyarınca iflâs masasına yazdırılan ile İİK m. 213 ve İİK m. 231 gereğince re’sen yazılan alacaklardır (Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 155).

⁹⁶ Bir adet oy hakkına sahip olan her bir alacaklının oy hakkını kendi serbest iradesi doğrultusunda kullanabilmesi tasfiyenin akıbeti için elzemdir (Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 133; Kuru, *El Kitabı*, 1298). Herhangi bir alacaklının kendisin sağlanan yahut vaat edilen bir menfaat uğruna oy hakkını kendisine menfaati sağlayan veya vaatte bulunan kimsenin gösterdiği yönde kullanması gibi oy satın alınma hâlleri cihetiyle iflâs idaresinin “ele geçirilmesi” hukuk düzenince kabul edilmez (Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 144; Yılmaz, “Banka Tasfiyelerinde”, 176, dn. 3). Oy satın alınma (oy ticareti) hâlleri genellikle vekilin birden fazla alacaklıyı temsil ettiği durumda söz konusu olup, bu hâlin varlığında vekil toplantıya alınmamakla birlikte vekile verilen temsil yetkisinin geçerli olmadığı kabul edilmektedir (Kuru, *El Kitabı*, 1298; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 144; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 534). Oy hakkı ve oy satın alınması hususları hakkında detaylı bilgi için bkz. Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 133 vd.

olan alacakların değil toplantıya katılan alacaklıların alacaklarının çoğunluğudur.⁹⁷ Birinci alacaklılar toplanması gerçekleşmez yahut toplantı veya karar çoğunluğu sağlanmaz ise, dar anlamda iflâs dairesi durumu tespit ederek iflâsın tasfiyesini ikinci alacaklılar toplantısına kadar geniş anlamıyla idare eder (İİK m. 222).

Birinci alacaklılar toplantısını yöneten iflâs müdürü veya yardımcısı; toplanmanın teşekkülü itibarıyla ilk olarak müflisin tutulan defterini, masaya giren mallarını, bunların muhtemel değerlerini, deftere kaydedilen malvarlıkları açısından alınan muhafaza tedbirlerini ve alacaklı olarak kendisini kaydettirmiş alacaklılar çerçevesinde iflâs masasının borçları hakkında bilgi verir.⁹⁸ Akabinde toplantıda, genellikle iflâs dairesinin müdürü veya yardımcısının önerisi çerçevesinde, gecikmesinde sakınca bulunabilecek acele işler ile iflâs idaresinin seçimi hususunda kararlar alınır.⁹⁹

Birinci alacaklılar toplanmasının karar alabileceği gecikmesinde sakınca bulunabilecek acele işler İİK m. 224'te örnekseme yoluyla sayılmıştır.¹⁰⁰ Hüküm uyarınca birinci alacaklılar toplanması; birinci alacaklılar toplantısına kadarki süreçteki dar anlamda iflâs dairesi tarafından müflise ait işletmeleri hakkında verdiği kararlarla bağlı olmaksızın, işletmelerin veya fabrikaların yahut üretime yönelik sair yerleriyle mağazaların veya depolarının işleme akıbeti hakkında, aciliyeti haiz olan davaların devamı, acele hâllerde pazarlıkla satış usulünün uygulanmasının gerekip gerekmediği gibi konular hakkında kararlar verebilecektir (İİK m. 224/1).¹⁰¹

---

⁹⁷ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 159; Kuru, *Cilt: 4*, 3163; Kuru, *El Kitabı*, 1300. İflâs idaresinin seçimi hususu ve iflâs idaresine ilişkin bilgiler için bkz. 1.5.4. Başlık.

⁹⁸ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1293; Arar, *Cilt 2*, 149-150; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 87; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 56-57; Kuru, *Cilt: 4*, 3163; Kuru, *El Kitabı*, 1300; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 274; Oruç, *İflâs İdaresi*, 90; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 535. Yukarıda da değinildiği üzere, birinci alacaklılar toplantısı, toplantıya katılım sağlayan alacaklıların şüpheden irak şekilde alacaklı olduğu belirlenmeden gerçekleştiğinden, kanun koyucu, genel olarak gecikmesinde sakınca bulunabilecek acele konularla sınırlı olarak kararlar alınabilmesini öngörmüştür (Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 146).

⁹⁹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1288; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 640; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 615; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 415; Berkin, *İflâs Hukuku*, 319; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 44 ve 89-90; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 54; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 127; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 572; Kuru, *Cilt: 4*, 3163-3164; Kuru, *El Kitabı*, 1300; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 274-275; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 483; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 146; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 535-536. Birinci alacaklılar toplanmasının en önemli görevi iflâs idaresini seçmektir (Postacıoğlu, *İflâs*, 53; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 61).

¹⁰⁰ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1293; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 276; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 640; Arar, *Cilt 2*, 153; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 55; Kuru, *Cilt: 4*, 3164; Kuru, *El Kitabı*, 1300; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 150.

¹⁰¹ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 276; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 640; Arar, *Cilt 2*, 153; Berkin, *İflâs Hukuku*, 319; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 90; Erdönmez, *Alacaklılar*

Örnek olarak sayılanların dışında birinci alacaklılar toplanması, zamanaşımına uğramak üzere olan davaların açılmasına karar vermek, müflisin taraf olduğu bir sözleşmede müflisin borcunun ifasının hemen yapılmasına karar vermek gerekiyorsa iflâs masasının sözleşmeye girmesine karar vermek gibi acele işler hakkında karar alabilmesi mümkündür. Bununla birlikte gerçekten acele işlerden sayılamayacak hususlarda, birinci alacaklılar toplantısında bütün alacaklıların kesin olarak alacaklı olup olmadığı belli olmadığından, karar almaksızın ilgili konuyu ikinci alacaklılar toplanmasına bırakması gerekir.¹⁰² Zira birinci alacaklılar toplanması, ikinci alacaklılar toplantısına kadar ve ikinci alacaklılar toplanmasının yetkisi dâhiline girmeyen konular hakkında geçici kararlar alır.¹⁰³ Toplantıda müflisin konkordato teklif ederse birinci alacaklılar toplanması tasfiyenin tatiline karar verebilir (İİK m. 224/2).¹⁰⁴

Birinci alacaklılar toplanmasının alacağı kararlar ikinci alacaklılar toplantısına kadar geçerlidir; zira, söz konusu toplantıda alınan kararların hukuk aleminde geçerliliğini koruyup korumayacağı hakkında karar verecek olan tasfiye organı ikinci alacaklılar toplanmasıdır.¹⁰⁵

Birinci alacaklılar toplanmasının kararlarına ilişkin her bir alacaklı, toplantı tarihinden itibaren yedi gün içerisinde icra mahkemesine şikâyetle bulunabilir (İİK m. 225).¹⁰⁶ Düzenlemeden hangi alacaklının birinci alacaklılar toplanması kararlarına karşı şikâyet yoluna başvurabileceği anlaşılmamaktadır. Başka bir ifade ile birinci alacaklılar toplantısı alacak bildirim süresi bitmeden gerçekleştiğinden ve toplantı sonrasında ilgili süreye (İİK m. 219/2) riayet ederek alacağını yazdırabilecek olan alacaklıların birinci alacaklılar

---

Toplanması, 53-56; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 572; Kuru, *Cilt: 4*, 3164; Kuru, *El Kitabı*, 1300; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 275 ve 275, dn. 10-11; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs*, 483; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 148-450; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 535.

¹⁰² Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 90; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 54-56; Kuru, *Cilt: 4*, 3164-3165; Kuru, *El Kitabı*, 1300. Acele konuların tespiti ve örneklenmesi hususunda ayrıca bkz. Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 54 vd.

¹⁰³ Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 415-416; Berkin, *İflâs Hukuku*, 320; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 56.

¹⁰⁴ Mehaz İsviçre’de ilgili hüküm tasfiyenin değil “paraya çevirmenin” tatil edileceği şeklinde düzenlendiği ve bu düzenlemenin İİK m. 224/2’ye göre daha isabetli olduğundan bahisle öğretide bir kısım yazarlar tarafından, Türk hukukunda da “paraya çevirmenin tatili” şeklinde anlaşılması gerektiği ifade edilmektedir (Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 90-92; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 58-59; Oruç, *İflâs İdaresi*, 92, dn. 35; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 149-150; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 536, dn. 15).

¹⁰⁵ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 277; Berkin, *İflâs Hukuku*, 320; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 56.

¹⁰⁶ Birinci alacaklılar toplanması kararlarına karşı şikâyet yoluna gidilebilmesi için, oylaması yapılmış ve karar altına alınmış, şikâyet ile iptali istenilecek bir karar mevcut olmalıdır (Pekcanitez ve Simil, *Şikâyet*, 72).

toplanması kararlarına yönelik şikâyet yoluna başvurup başvuramayacağı anlaşılmamaktadır. Bu hususta iflâs bürosunun toplantıya katılma hakkı olduğuna karar vermiş olduğu alacaklıların şikâyet hakkına sahip olduğu ifade edilmektedir.¹⁰⁷ Ayrıca öğretide, birinci alacaklılar toplantısına katılmış ve ilgili karar hakkında olumlu yönde oy kullanmış olan alacaklının o karar ilişkin şikâyet hakkının bulunmadığı kabul edilmektedir.¹⁰⁸

Kanun'da birinci alacaklılar toplanması kararlarına karşı müflisin şikâyet hakkının bulunduğu açıkça ifade edilmemiş olsa bile toplantıda alınacak bir kararın müflisin hukuken güvence altına alınmış haklarını ve menfaatlerini ihlal ettiği yahut alacaklıların müflis zararına olan ve kabul edilemeyecek bir menfaate erişme niyetiyle hareket ettiği durumlarda müflisin şikâyet hakkını haiz olduğu kabul edilmektedir (İİK m. 16).¹⁰⁹

1.5.2. İflâs Bürosu

İflâs bürosu, birinci alacaklılar toplantısına katılmak isteyen iflâs alacaklılarının genellikle toplantı günü alacaklarını kaydettirmesinden ve alacakları tetkik edilmeden toplantıya katılan alacaklılardan sadır birinci alacaklılar toplanması vesilesiyle teşekkül eden; birinci alacaklılar toplantısına başkanlık eden iflâs müdürü tarafından birinci alacaklılar toplantısına katılım sağlayan alacaklılar arasından belli nitelikteki belgelere sahip olması cihetiyle seçilen kişi veya kişilerden oluşan, toplantı sırasında iflâs müdür veya yardımcısına birtakım konularda yardım etmek suretiyle alacaklıların menfaatlerinin korunmasına hizmet eden, geçici nitelikte bir tasfiye organıdır.¹¹⁰ İflâs bürosu, adi usulde

---

¹⁰⁷ Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 148; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 177; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 144-145. Aksi yönde bkz. Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1295; Kuru, *El Kitabı*, 1300, dn. 10.

¹⁰⁸ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 277; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 640; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 615; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 415; Berkin, *İflâs Hukuku*, 320; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 148; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 178; Kuru, *Cilt: 4*, 3166; Kuru, *El Kitabı*, 1301; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 276; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs*, 483.

¹⁰⁹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1296; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 277; Arar, *Cilt 2*, 155; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 615; Berkin, *İflâs Hukuku*, 321; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 149; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 178-179; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 127-128; Kuru, *Cilt: 4*, 3166; Kuru, *El Kitabı*, 1301; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 276; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 145; Pekcanitez ve Simil, *Şikâyet*, 237-238. Birinci alacaklılar toplanması kararlarına karşılık üçüncü şahısların şikâyet hakkının bulunmadığı kabul edilmektedir (Berkin, *İflâs Hukuku*, 321; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 145).

¹¹⁰ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1287; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 615-616; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 141; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 124 vd.; Pekcanitez ve Simil, *Şikâyet*, 76; Şükran Ekecik ve Osman Duran, "İflas Bürosu (İİK m. 221/1 ve 221/4)", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 16, S. Özel Sayı 2014 (2015) Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan, 2583 vd; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 141.

yürütülen tasfiyelerde yalnızca birinci alacaklılar toplantısında muhakkak oluşturulması gereken bir tasfiye organıdır.¹¹¹

Birinci alacaklılar toplantısına başkanlık eden iflâs müdürü, alacaklı oldukları tercihen ellerinde mevcut bulunan noter senedi, ipotek senedi gibi resmi senetle veya İİK m. 68/b ve İİK m. 150/1 maddelerinde belirtilen belgelerle kesin olan kişilerden bir veya iki alacaklı veya alacaklı temsilcisinden bir büro seçer (İİK m. 221/1).¹¹² Hükümde belirtilen niteliklere sahip ikiden fazla alacaklının varlığı hâlinde bu alacaklılar arasında seçim yapma yetkisi iflâs müdürünün takdirindedir.¹¹³

---

¹¹¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1286; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 616; Ekecik ve Duran, “İflas Bürosu”, 2577-2578; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 135. Birinci alacaklılar toplanmasının gerçekleşmediği durumlarda, iflâs bürosunun görev alanına girecek bir husus kalmadığından dolayı büronun teşekkülüne gerek olmadığı kabul edilmektedir (Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 135).

¹¹² Öğretide iflâs bürosunun teşekkülüne ilişkin İİK m. 221/1 hükmü farklı yönlerden eleştirilmektedir. Hükme getirilen ilk eleştiri, iflâs bürosunu oluşturan alacaklı sayısındaki kesin bir ifadenin mevcut olup olmaması noktasında toplanmaktadır. Deliduman, iflâs bürosu üyelerinin sayısının Kanun’da bir veya iki alacaklı demek suretiyle iflâs müdürünün takdirine bırakılmasını, bu takdir hakkının birden çok alacaklının mevcudiyetinde hangi sınırlamalar çerçevesinde nasıl kullanılacağına belirlenmemiş olması gerekçesiyle eleştirerek, hukukumuzda da mehz İsviçre’deki gibi iflâs bürosunun iki alacaklı tarafından oluşturulması gerektiğini ifade ederken (Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 125. Aynı yönde değerlendirme için bkz. Şükran Akgün ve Sinem Ataoğlu, “İflas Dairesinin Görev ve Yetkileri ve 4949 Sayılı Kanunun Getirdikleri”, *Prof. Dr. Necmettin M. Berkin’e Armağan*, (İstanbul: Filiz Kitabevi, 2021), 14); Erdönmez, birinci alacaklılar toplanmasının kesin olarak alacaklı olup olmadığı belli olmayan kimseler tarafından oluşturduğu göz önüne alarak Kanun’daki ifadenin iki alacaklı ve iflâs müdürü tarafından oluşacak iflâs bürosunun şeklinde değiştirilmesi hâlinde iflâs müdürünün alacaklı olup olmadığından emin olmadığı iki alacaklıyla birlikte iflâs bürosunu teşkil ettirmek zorunda kalacağını ifade etmekte ve hâlihazırdaki mevcut düzenlemenin makul kabul edilmesi gerektiğini, zira iki alacaklının bulunmaması ihtimalinde bir alacaklıyla büroyu teşkil ettirme imkanının mevcut olduğunu, iflâs müdürünün birinci alacaklılar toplantısına katılan alacaklıların alacaklı olup olmadığı noktasında herhangi bir fikre sahip olmasa bile müflis hakkında iflâs davası açan alacaklıyla bile iflâs bürosunun teşekkül ettirebileceğini savunarak iflâs bürosunun bir veya iki alacaklı tarafından oluşturulmasına ilişkin öngörülen düzenlemenin doğru bir tercih olduğunu ifade etmektedir (Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 133-134). Düzenlemeye getirilen diğer bir eleştiri ise, hükümde birinci alacaklılar toplantısına iflâs müdürü veya yardımcısının başkanlık edeceği belirtilmesine rağmen, iflâs bürosuna üye seçiminin iflâs müdürü tarafından gerçekleştirileceğinin belirtilmesinden yola çıkılarak, birinci alacaklılar toplantısına başkanlık edip toplantıyı yönetmeye yetkili olabilecek iflâs müdürü yardımcısının iflâs bürosuna üye seçimini yapıp yapamayacağı noktasında toplanmaktadır (Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 125-126). Deliduman, birinci alacaklılar toplantısına iflâs müdür yardımcısının başkanlık ettiği hâllerde iflâs müdür yardımcısının iflâs bürosuna üyelerini seçme yetkisine haiz olduğunu savunurken (Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 126); Ekecik ve Duran, hükmün lafzi yorumu sayesinde toplantıya iflâs müdür yardımcısının başkanlık etmesi hâlinde dahi toplantıya iflâs müdürünün gelip iflâs bürosu üyelerini seçip gitmesi gerektiği anlamına ulaşıldığını, hükmün lafzi yorumunu aşar ve amaçsal yorum kapsamındaki değerlendirilmesinde toplantıya başkanlık eden iflâs müdür yardımcısı tarafından iflâs bürosu üyelerini seçebileceğini kabul edilebileceğini ancak bu ihtimalin kabulü için Kanun’un açık şekilde buna elverişli hâle getirilmesi gerektiğini ifade etmektedir (Ekecik ve Duran, “İflas Bürosu”, 2589-2590).

¹¹³ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 616; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 125; Ekecik ve Duran, “İflas Bürosu”, 2593; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 135. Uygulamada iflâs bürosuna seçilme niteliklerine haiz birden fazla alacaklının mevcudiyetinde iflâs müdürünün takdir hakkını ipotek sahibi alacaklının iflâs bürosuna seçildiği, birden fazla ipotek hakkına sahip alacaklının mevcudiyetinde de alacağı en fazla olan ipotek alacaklısının seçildiği görülmektedir (Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 135-136; Ekecik ve Duran, “İflas Bürosu”, 2593).

Birinci alacaklılar toplantısında teşekkül eden iflâs bürosunun görevi, yalnızca birinci alacaklılar toplantısında kullanılacak oyların geçerli olup olmadığı hususlarındaki uyuşmazlıkları çözmektir (İİK m. 221/4, c.1). Bu çerçevede iflâs bürosunun görevi, birinci alacaklılar toplantısının başında alacaklıların toplantıya katılma yetkisinin bulunup bulunmadığını inceleyip karara bağlamakken; toplantının devamında, toplantı yeter sayısını oluşup oluşmadığını, toplantı yeter sayısının sağlanması üzerine alınacak kararlarda karar yeter sayısının mevcudiyetini incelemek ve bu konudaki gerekli kararları vermektir.¹¹⁴ Ayrıca iflâs bürosu, kullanılan oyları saymak, birinci alacaklılar toplantısına başkanlık eden iflâs müdür veya yardımcısının işlemlerini kontrol etmek ve iflâs müdürü veya yardımcısı tarafından düzenlenen tutanakların doğruluğunu denetlemekle görevlidir.¹¹⁵

İflâs bürosunun görevine giren hususlarda alacağı kararlara yönelik şikâyet yoluna, toplantıdan itibaren yedi gün içerisinde icra mahkemesine başvurulabilmekle beraber mahkemece şikâyet sebebinin yerinde görülmesi ancak karar ekseriyetinin bozulması hâlinde mümkündür (İİK m. 221/4).¹¹⁶

---

¹¹⁴ Arar, *Cilt 2*, 146; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 273-274; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 616; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 126-128; Ekecik ve Duran, “İflas Bürosu”, 2596 vd.; Postacıoğlu, *İflâs*, 53. İflâs bürosu, birinci alacaklılar toplantısına katılabilecek alacaklıların gerçekten müflisin alacaklısı olup olmadığı araştırmasında yaklaşık ispatla yetinir şekilde karar verecektir (Berkin, *İflâs Hukuku*, 317). Postacıoğlu, birinci alacaklılar toplanmasında teşekkül eden iflâs bürosunun yaklaşık ispatla yetinir şekilde alacaklıların alacaklı olup olmadığının tespitinin yapılmasının önüne geçilebilmesi için; iflâs davasının muhakemesini yürüten mahkemece, dava sırasında, bilirkişilik kurumuna başvurularak müflisin alacaklılarının ve alacak miktarlarının tespiti yoluna gidilebilmesine imkan tanınabileceği ve bu cihetle birinci alacaklılar toplantısında hangi alacaklıların katılım ve oy hakkına haiz olduğunun önceden belirlenebileceğine ilişkin değişiklik önermektedir (İlhan E. Postacıoğlu, *Kanun ve Uygulama Açısından İflâsta Tasfiye Sempozyumu Bildiriler-Tartışmalar*, (Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1985), 158-161). Kuru, ise iflâs davası sırasında mahkemece müflisin alacaklılarının tespiti hususuyla ilgilenilirse muhakemenin uzayabileceği tereddütleriyle bu öneriye karşı çıkmaktadır (Baki Kuru, *Kanun ve Uygulama Açısından İflâsta Tasfiye Sempozyumu Bildiriler-Tartışmalar*, (Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1985), 161). Erdönmez ise alacaklıların alacaklarını bildirmeleri için Kanun’da öngörülen süreden daha kısa bir süre içerisinde birinci alacaklılar toplantısının yapılması gerektiğinin öngörülmesinde, öncelikli amacın birinci alacaklılar toplanmasının müflisin gerçek alacaklılarınca teşekkülünden ziyade birinci alacaklılar toplantısının mümkün mertebe en çabuk şekilde yapılması olduğunu ifade ederek, birinci alacaklılar toplantısına katılma hakkına sahip alacaklıların daha net şekilde belirlemek uğruna iflâs davasının geç sonuçlanmasının göz önüne alınmasının doğru bir tercih olmayacağı kanaatindedir (Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 137, dn. 49).

¹¹⁵ Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 128-129; Ekecik ve Duran, “İflas Bürosu”, 2613-2614; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 136.

¹¹⁶ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1290; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 639; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 616-617; Kuru, *Cilt: 4*, 3161; Kuru, *El Kitabı*, 1299. Kişi alacaklı olmamasına rağmen iflâs bürosu tarafından alacaklı olarak addedilmiş ve toplantıda alınan kararlara olumlu yönde oy kullanılmışsa, kişinin oyunun karar ekseriyetini etkilenip etkilenmediği incelenmeli ve karar ekseriyeti etkilenmişse iflâs bürosunun kararı şikâyet yoluyla iptal edilmelidir (Pekcanitez ve Simil, *Şikâyet*, 76-77). İflâs bürosunun kararlarının şikâyet yoluyla iptal ettirilebilmesi ancak “karar ekseriyetinin

1.5.3. İflâs İdaresi

İflâs idaresi, müflisin alacaklılarının tasfiye aşamasında etkin olması amacına uygun olarak alacaklılar tarafından önerilmek suretiyle icra mahkemesi tarafından seçilen ve alacaklılar toplanması kararları ile kanundan kaynaklanan görevleri yerine getiren; genel hatlarıyla, müflisin borçlarını ve alacakları ile malvarlığı unsurlarının tespitini gerçekleştirip, satılması gerekenleri satıp, elde edilen paraları iflâs alacaklılarına paylaştıracak olan tasfiye organıdır.¹¹⁷ Daha yalın bir ifade ile müflisin iflâs masasına giren aktiflerini, iflâs alacaklılarına (müflisin pasifine) paylaşmak suretiyle iflâs tasfiye edecek olan organdır.¹¹⁸

Öğretide iflâs idaresi geniş ve dar anlamda ele alınmakta olup; geniş anlamıyla iflâs idaresi, hem alacaklılar toplanması ve icra mahkemesi tarafından seçilen iflâs idaresini hem de adi tasfiye usulünün uygulanmasına rağmen birinci alacaklılar toplantısının yapılamadığı durumlarda ikinci alacaklılar toplantısına kadarki süreçle ile basit tasfiye usulünün uygulandığı tasfiyelerde tasfiyeyi idare etme görevini ifa edip tasfiyeyi yürütmekle görevli iflâs dairesini ifade etmektedir. Dar anlamıyla iflâs idaresi ise sadece alacaklılar toplanması ile icra mahkemesi tarafından teşekkül ettirilen tasfiye organını ifade etmektedir.¹¹⁹ Türk hukukunda iflâs idaresi ifadesiyle kastedilen ise dar anlamıyla iflâs idaresidir.¹²⁰

Adi tasfiyedeki konumu itibarıyla iflâs idaresi, İİK m. 226/1 gereği masanın menfaatlerini gözeterek iflâsın kapanmasına kadar tasfiyeyi yürütmekle görevlidir.¹²¹ İflâsın en önemli

---

bozulması” şartının gerçekleşmesiyle mümkün olmaktadır (Pekcanıtez ve Simil, *Şikâyet*, 77). Bu ise anılan hükmün azınlığı ezen bir hüküm olduğunu ortaya koymaktadır (Pekcanıtez ve Simil, *Şikâyet*, 77).

¹¹⁷ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 617; Duran, *Basit Tasfiye*, 52; Ejder Yılmaz, “İflâs İdaresinin Hukuki Niteliği ve Durumu”, *Kanun ve Uygulama Açısından İflâsta Tasfiye Sempozyumu Bildiriler-Tartışmalar*, (Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1985), 73; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 574-575; Korkmaz, “Seçimi ve Görevlendirilmesi”, 366; Oruç, *İflâs İdaresi*, 59; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 485; Postacıoğlu, *İflâs*, 55-56; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 4-5. Alacaklıların birbirine uyuşan iradeleriyle ortaya çıkan toplanma kararlarını yerine getirilmesi bağlamında iflâs idaresi, tasfiyenin “yürütme organı” olarak nitelendirilebilir (Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 618; Oruç, *İflâs İdaresi*, 89).

¹¹⁸ Yılmaz, “Niteliği ve Durumu”, 72-73; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 5. Bir anlamda iflâs idaresi, adi tasfiyenin icra organıdır (Altay, *İflâs Hukuku* 2. Cilt, 1301 ve 1305; Postacıoğlu, *İflâs*, 59).

¹¹⁹ Oruç, *İflâs İdaresi*, 59; Yılmaz, “Niteliği ve Durumu”, 73-74; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 5-6. Çalışmamızda iflâs idaresi kavramı dar anlamıyla kullanılmıştır.

¹²⁰ Oruç, *İflâs İdaresi*, 59; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 6. İflâs idaresi ifadesi yerine kullanılan başkaca ifadeler için ayrıca bkz. Oruç, *İflâs İdaresi*, 60; Yılmaz, “Niteliği ve Durumu”, 75; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 8-9.

¹²¹ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 617; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 574; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 284; Oruç, *İflâs İdaresi*, 61; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 485-486; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 107. İİK m. 226 hükmü, iflâs idaresinin görev ve yetkilerinin

aşamasını oluşturan tasfiye aşamasında, adi usulün uygulandığı tasfiyelerin yürütümüyle görevli olan iflâs idaresinin tasfiyedeki pek çok önemli işi yapacak olması itibariyle iflâs idaresinin hukuki niteliğinin ortaya konması önem arz etmiş, bu husus öğretide oldukça tartışılmıştır.¹²²

Adi usulün uygulandığı tasfiyelerde, tasfiyenin alacaklılar menfaatinin gözetir şekilde ilerleyebilmesi adına alacaklı unsurlarınca gösterilecek adaylardan teşekkül eden, iflâs idaresinin tasfiyenin yürütümünde alacaklıların menfaatinin yanında hem müflisin hem de kamunun menfaatinin gözetmekle başka bir deyişle tarafsızlıkla yükümlü olduğu, İİK m. 227 gereği icra dairelerine ilişkin bazı hükümlerin iflâs idaresi hakkında da uygulanacağı, hatta 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun¹²³ uygulanmasında memur sayılacağının hüküm altına alındığı nazara alındığında; iflâs idaresinin resmi organ teorisinin kabulüyle kamusal bazı özellikleri haiz bir tasfiye organı niteliğinde olduğunu ifade edebiliriz.¹²⁴

İflâs idaresi; birinci alacaklılar toplanmasında gösterilecek altı aday içerisinde bu konuda bilgisi ve tecrübesi yeterli bulunan üç adayın icra mahkemesince seçilmesi suretiyle teşekkül eder (İİK m. 223/1). Birinci alacaklılar toplanmasında bu altı adaydan dördü alacak tutarına göre çoğunluğu teşkil edenlerce seçilerek aday gösterilir, iki tanesi de alacaklılar sayısı itibariyle çoğunluğu sağlayanlarca seçilerek aday gösterilir (İİK m. 223/1). İcra mahkemesi de alacaklar çoğunluğu tarafından gösterilen dört adaydan ikisini, alacaklılar sayısı itibariyle çoğunluk tarafından gösterilen iki adaydan da birisini seçer (İİK m. 223/1).¹²⁵

çerçevesini çizen bir hüküm niteliğindedir (Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 626; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 107).

¹²² Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 617-618; Oruç, *İflâs İdaresi*, 58; Nevhis Deren-Yıldırım, *Türk, İsviçre ve Alman Medeni Usul Hukukunda Kesin Hükümün Subjektif Sınırları*, (İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım, 1996), 106; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 152; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 538; Yılmaz, “Niteliği ve Durumu”, 76 vd; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 27. İflâs idaresinin hukuki niteliğine ilişkin görüşler: 1- İflâs idaresinin alacaklıları temsil ettiğini savunan görüş, 2- İflâs idaresinin müflisi temsil ettiğini savunan görüş, 3- İflâs idaresinin bazen alacaklıları bazen de müflisi temsil ettiğini savunan görüş, 4- İflâs idaresinin iflâs masasının kanuni temsilcisi olduğunu savunan görüş, 5- İflâs idaresinin tarafsız davrandığını savunan görüş ve 6- İflâs idaresinin resmi organ olduğunu savunan görüş olarak ifade edilebilir (Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 618; Oruç, *İflâs İdaresi*, 70-82. Benzer bir sınıflandırma için ayrıca bkz. Yılmaz, “Niteliği ve Durumu”, 77-101; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 27-56).

¹²³ RG. 12/10/2004, 25611.

¹²⁴ Oruç, *İflâs İdaresi*, 83-84; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 153-156; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 537-539.

¹²⁵ İflâs idaresinin seçimi bağlamında iki esas yöntem bulunduğu ifade edilebilir. Bu yöntemlerden ilki iflâs idaresinin doğrudan alacaklılar toplanması tarafından seçilmesi, ikincisi ise mahkeme tarafından seçilmesidir. İflâs idaresinin mahkeme tarafından seçilmesi ise doğrudan doğruya mahkemece

03/06/2021 tarihli ve 7327 sayılı İcra ve İflâs Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un¹²⁶ 1. maddesi ile İİK'nin "İflâs idaresi ve iflâs idaresinin vazifeleri" başlıklı 223'üncü maddesine altıncı fıkra eklenmiştir. Değişiklikle birlikte; iflâs idare memurlarının, bilirkişilik bölge kurulları tarafından oluşturulan iflâs idare memurları listesinden seçileceği öngörülmüş, bu şekilde seçilecek iflâs idare memurlarının birinin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir, birinin ise hukukçu olması zorunluluğu getirilmiştir (İİK m. 223/6, c. 1-2). İflâs idaresine seçilecek üçüncü kişinin niteliklerinin hükümde belirlenmemiş olmasının nedeni, bu üçüncü kişinin sektörü bilen kişiler arasından seçilebilmesi hususunda alacaklılara seçim hakkı tanınmasıdır.¹²⁷

Listeye kayıt için Adalet Bakanlığı tarafından izin verilen kurumlardan alınacak eğitimin tamamlanmış olması şart olmakla birlikte listede görevlendirilecek memurun bulunmaması hâlinde liste dışından görevlendirme yapılabilmesi mümkündür (İİK m. 223/6, c. 3-4). Değişiklikle ayrıca iflâs idare memurlarının eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada görev alamayacağı da öngörülmüştür (İİK m. 223/6, c. 5). İflâs idare memurlarının nitelikleri, denetimi, eğitimi, eğitim verecek kurumlar ve eğitimden muaf tutulacaklar ile İİK m. 223'ün uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca 27/12/2023 tarihinde yürürlüğe konulan İflâs İdare Memurluğu Yönetmeliği¹²⁸ çerçevesinde belirlenecektir (İİK m. 223/6, c. 6).¹²⁹

İİK m. 223'e 03/06/2021 tarihli ve 7327 sayılı Kanunla eklenen fıkrayla birlikte, iflâs idaresini oluşturacak kişilerin uzmanlık gereklerinin belirlenmesi ile iflâs idaresine seçilen kişilerin eş zamanlı olarak görev alabileceği dosya sayısının, aşırı iş yükü altında

---

görevlendirme veya alacaklılar tarafından önerilme üzerine mahkemece görevlendirme şeklinde olabilir (Yılmaz, "Niteliği ve Durumu", 101-102; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 59-60). Kanun'umuz ise iflâs idaresinin seçiminde, alacaklılar toplanmasının önerisi üzerine mahkemece görevlendirilme yöntemini seçmiş iken, 03/06/2021 tarihli ve 7327 sayılı İcra ve İflâs Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesi vasıtasıyla İİK m. 223'e eklenen altıncı fıkra neticesinde; iflâs idaresine alacaklılar toplanmasının aday önermesini, seçimin mahkeme tarafından listeden seçilmek suretiyle gerçekleşmesini öngören bir yöntem değişikliği yoluna gitmiştir (Sema Taşpınar Ayvaz, "7327 Sayılı Kanun ile Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde İflâs İdaresinin Seçimi", *Prof. Dr. Selçuk Öztekin'e Armağan 3*, (İstanbul: Filiz Kitabevi, 2022), 2196).

¹²⁶ RG. 19/06/2021, 31516.

¹²⁷ Bkz. 03/06/2021 tarihli ve 7327 sayılı İcra ve İflâs Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesi ile İİK m. 223'e eklenen 6. fıkranın gerekçesi (<https://www.tbmm.gov.tr/> E.T. 03/02/2024).

¹²⁸ RG. 27/12/2023, 32412.

¹²⁹ Liste ilan edilene kadar İİM Yön. hükümleri dikkate alınmaksızın iflâs idare memurları görevlendirmesi yapılacaktır (İİM Yön. geçici m. 1).

ezilerek görevi yapamayacak hâle gelmemesi için, beşten fazla olamayacağını öngörülmesi iflâsın tasfiye sürecinin uzamasının önlenmesini hedeflemiştir.¹³⁰

İİK m. 223 hükmü kapsamında iflâs idaresine seçilebilecek kişilerin fiil ehliyeti (4721 sayılı Türk Medeni Kanunu¹³¹ m. 9) ile yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olan ve İİM Yön. m. 4'teki nitelikleri haiz, listeye kayıtlı gerçek kişilerden olabileceğine ilişkin tereddüt bulunmamaktadır.¹³²

---

¹³⁰ 7327 sayılı Kanun ile değişik İİK m. 223 hükmünün kendi içinde çeliştiğine dair öğretide Taşpınar Ayvaz tarafından eleştiriler yapılmaktadır. Şöyle ki: İİK m. 223/1'de alacaklılar toplanmasında hem alacaklıların göstereceği adaylara "seçilir" denilmiş hem de icra mahkemesinin iflâs idaresini oluşturacak kişiler hususundaki kararını "seçim" olarak ifade edilmiştir. İİK m. 223/6'da ise herhangi bir ayırım yapmaksızın "iflâs idare memurları, bilirkişilik bölge kurulları tarafından oluşturulan iflâs idare memurları listesinden seçilir" şeklindeki ifade ile hem alacaklılar toplanması tarafından gösterilecek adaylara hem de icra mahkemesi tarafından seçimin hangi usulde yapılacağına dair bir emredici düzenleme öngörülmüştür. Alacaklıların liste dışından birisini seçerek aday göstermesi, icra mahkemesinin ise alacaklıların seçtiği aday dışında bir kişiyi (listede bulunan bir kişiyi) seçmesi hâlinin İİK m. 223/1 hükmüne aykırılık oluşturma ihtimali söz konusu olabilecektir. Mevcut düzenleme itibarıyla birinci alacaklılar toplantısında alacaklılar iflâs idaresine seçecekleri kişileri listede yer alan adaylar belirleyecek ve belirlenen adaylar arasından icra mahkemesi tarafından seçimi yapılarak iflâs idaresi teşekkül edecektir. Ancak alacaklıların bir liste üzerinden iflâs idaresine aday göstermek durumunda bırakılması, alacaklı özerkliği (hakimiyeti) ilkesine ve iflâsın tasfiye kurallarına ilişkin öngördüğü dengeli sisteme aykırılık oluşturabileceği düşünülebilir. Keza başka bir sorun da alacaklılar tarafından listeden seçilerek aday gösterilen kişileri icra mahkemesinin hangi ölçütlere göre seçeceği noktasında toplanmaktadır. Zira İİK m. 223/1'de "... bu konuda yeterli bilgi ve tecrübeye sahip kişi aday gösterilir" ifadesi mevcuttur. İİK m. 223/6'ya göre ise oluşturulacak listedeki adayların tamamı tasfiye konusunda yeterli bilgi, tecrübe ve eğitime sahip olduğu kabul edilmelidir. Bu hâliyle icra mahkemesi iflâs idaresine üye seçimini hangi ölçütler çerçevesinde yapacaktır? Taşpınar Ayvaz, yukarıda izah edilen tespitleri yaptıktan sonra birinci alacaklılar toplanmasının işlevi özelinde yaptığı muhakeme sonucunda; alacaklılar toplanmasının iradesinin gelinen aşama itibarıyla öneminin kalmadığını, İİK m. 223/6 hükmünün İİK m. 223/1 hükmünü anlamlı ve gerekli olmaktan çıkardığını, iflâsın kolektif bir tasfiye olması cihetiyle alacaklıların iflâs idaresinin seçiminde aktif olarak katılımının ellerinden alınmış olmasının çok önemli ve sakıncalı bir hâl yaratmadığını, zira tasfiyenin her aşamasında iflâs idaresinin alacaklıların denetimi altında faaliyet göstereceğini, mevcut Kanun sistematğinde iflâs idaresi seçiminin birinci alacaklılar toplanmasına bırakılmış olması ve birinci alacaklılar toplantısının henüz alacak bildirim süresinin başlarında gerçekleşmesi cihetiyle gerçek alacaklılar olup olmadığı kesin olarak bilinmeyen toplanma tarafından "alacaklı dostu" sayılamayacak şekilde seçildiğini nazara alarak alacaklıların iflâs idaresine aday göstermelerinin pek bir öneminin kalmadığını, İİK m. 223/1 hükmünün kaldırılarak iflâs dairesinin tasfiyenin adi usul ile yürütüleceğine karar vermesiyle birlikte iflâs idaresinin icra mahkemesince listeden seçilmek suretiyle teşekkül etmesi gerektiğine yönelik bir sistem değişikliğine gidilmesi gerektiğini ve bu şekilde derhâl iflâs idaresinin teşekkülünün sağlandığı bir sistemin öngörülmesi hâlinde birinci alacaklılar toplanmasının da gerçekleşmesine ihtiyaç kalmayacağını, iflâs idaresinin teşekkül etmeme ihtimalinin kalmaması neticesiyle birlikte İİK m. 222 hükmü uyarınca iflâs dairesinin ikinci alacaklılar toplantısına kadar tasfiyeyi idare etme durumunun da kalmayacağını ifade ederek, listeden seçim usulünün isabetli ancak eksik bulunmaktadır. Son olarak iflâs idaresi seçime dair bir eleştirisi ise söz konusu iflâs idare memuru sayısının üç olarak kesin şekilde belirlenmiş olmasıdır. Taşpınar Ayvaz'a göre iflâs idaresini oluşturacak memurların sayısına iflâs idaresini belirleyen icra mahkemesi tarafından müflisin malvarlığı durumu, alacaklı sayısı ve tasfiyenin boyutu dikkate alınarak belirlenmelidir. Yaptığımız tüm açıklamalar için bkz. Taşpınar Ayvaz, "İflâs İdaresinin Seçimi", 2187-2211. Benzer yönde eleştiriler için ayrıca bkz. Tuğçe Arslanpınar Tat, *Türk ve İsviçre İflâs Hukukunda Paylaştırma*, (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021), 29-32.

¹³¹ RG. 08/12/2001, 24607.

¹³² Oruç, *İflâs İdaresi*, 107-109; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 64-67. Aşık, Oruç, Tok ve Saçar'a göre alacaklıların iflâs idaresine seçilmemesi gerekir (Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 619). İflas idare memuru olarak

İflâs idaresinin seçimi birinci alacaklılar toplantısında gerçekleşmesine rağmen memurların göreve başlayabilmesi ancak icra mahkemesinin gösterilen adaylar arasından iflâs idaresi memurlarını seçmesi ile mümkün olacaktır.¹³³ Alacaklılar tarafından iflâs idaresi olarak önerilen kişiler, İİM Yön. hükümlerindeki şartlar sağlanamadığından bahisle icra mahkemesi tarafından seçilemez ve bundan dolayı iflâs idaresi görevlendirmesi yapılamaz ise icra mahkemesi iflâs dairesine alacaklıların yeni bir seçim gündemiyle toplanması için çağrı yapma görevini verir (İİM Yön. m. 6/5).¹³⁴ Öğretide Kuru¹³⁵ tarafından dile getirilen, iflâs idaresi seçimine ilişkin kararın şikâyet yoluyla iptal edilmesi hâli ile iflâs idaresi seçiminin yapılamaması (İİK m. 222) hâlinde birinci alacaklılar toplantısının ikinci defa yapılmaması gerektiği görüşü; İİM Yön. m. 6/5 uyarınca “alacaklıları yeniden toplamanın mümkün kılınması” nedeniyle ortadan kalkmıştır.¹³⁶ Bu bağlamda birinci alacaklılar toplanmasının önerdiği adaylar arasında Kanun’a ve İİM Yön. hükümlerine uygun aday kalmayınca birinci alacaklılar toplantısı tekrar edebilecek ve tekrarlanan toplantıda önerilen kişiler arasından icra mahkemesi seçim yapacaktır.¹³⁷

Mehaz İsviçre’de ise alacaklılar toplanması, iflâs dairesini veya kendisi tarafından seçilen bir veya daha çok kişiyi iflâs idaresi olarak tayin edip etmeme hususunda karar vermeye yetkilidir.¹³⁸ Bu bağlamda alacaklılar toplanması, iflâsın açılmasıyla birlikte tasfiyenin yürütülmesinde görevli iflâs dairesinin görevine devam edip etmeyeceğine karar verir ya da bir veya birden fazla kişiyi iflâs idaresi olarak seçer.¹³⁹

---

alacaklıların seçilip seçilemeyeceğine dair görüşler için bkz. Oruç, *İflâs İdaresi*, 109-112; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 66-67. Müflis, iflâs idaresine seçilemez (Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 278; Berkin, “İflâs İdaresi”, 153; Berkin, *İflâs Hukuku*, 324; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 128; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 279; Olgaç, *İcra-İflâs*, 1658; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 150).

¹³³ Korkmaz, “Seçimi ve Görevlendirilmesi”, 376.

¹³⁴ Korkmaz, “Seçimi ve Görevlendirilmesi”, 377.

¹³⁵ Kuru, *Cilt: 4*, 3167.

¹³⁶ Korkmaz, “Seçimi ve Görevlendirilmesi”, 377.

¹³⁷ Korkmaz, “Seçimi ve Görevlendirilmesi”, 377. İİM Yön. m. 5’teki düzenlemeye uygun iflâs idare memuru seçiminin yapılması, bu imkânın uygulanabilirliğini ortaya çıkartmayacaktır (Korkmaz, “Seçimi ve Görevlendirilmesi”, 377).

¹³⁸ Oruç, *İflâs İdaresi*, 115; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 147 ve 150; Yılmaz, “Niteliği ve Durumu”, 102; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 62. İsviçre Hukukunda iflâs dairesi için “amtliche Konkursverwaltung” ifadesi kullanılırken, özel kişilerden oluşan iflâs idaresini belirtmek için “ausseramtliche, private, freie Konkursverwaltung” tabiri kullanılmıştır (Oruç, *İflâs İdaresi*, 69, 116).

¹³⁹ Oruç, *İflâs İdaresi*, 115; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 62.

Türk iflâs hukuku öğretisinde ise iflâs dairesinin görevlilerinin iflâs idaresi olarak seçilip seçilemeyeceğine ilişkin tartışma mevcuttur.¹⁴⁰ Öğretideki baskın görüş, iflâs dairesi memurlarının iflâs idaresine seçilemeyeceği yönündedir.¹⁴¹ Baskın görüş iflâs dairesinin iflâs idaresine seçilemeyeceğine gerekçe olarak; İcra ve İflâs Kanunu'nda iflâs dairesi ile iflâs idaresinin birbirinden ayrı organlar olarak düzenlendiği, iflâs idaresinin teşekkülü itibariyle iflâs dairesinin denetimi altında görev yapacağı, eğer ki iflâs dairesinin iflâs idaresi olarak seçilmesinin önü açılırsa iflâs dairesinin hem tasfiyeye yönelik işlemler yapacağı hem de kendi yaptığı işlemleri denetleyeceği gibi çelişkili bir durumun meydana geleceği ifade edilmektedir.¹⁴² Yılmaz, bu gerekçelere ek olarak, iflâs dairesi memurlarının devlet memuru olmasından ötürü vakti geldiğinde başka yere atanabileceğini ve iflâs tasfiyesinin uygulamada çok uzun sürmesi cihetiyle iflâs idaresi memuru olarak seçilen bir kişinin uzun tasfiye süresince görevi başında olmak durumunda kaldığını, iflâs dairesi memurunun iflâs idare memuru olarak seçilmesi hâlinde başka bir yere atanmasının tasfiye sürecini sekteye uğratacağını, iflâs tasfiyesini yürüten iflâs dairesi memuru atanmasından sonra yerine gelecek kişinin söz konusu iflâs tasfiyesine nüfuz edebilmesinin çok uzun süreceğini, tasfiyeye sonradan dâhil olan yeni iflâs dairesi memurunun tasfiyeye tam anlamıyla dahlini gerçekleştiremeden muhtemel bir atama ile tekrardan karşılaşılabileceği rizikosunun mevcut olduğunu ve netice itibariyle iflâs dairesi memurunun iflâs idare memuru olarak seçilememesinin makul olduğunu ifade etmektedir.¹⁴³

Aksini savunan Berkin ise iflâs masasını tasfiye edecek bilgi ve tecrübeye sahip iflâs idare memuru bulunamaması veya bulunmasına rağmen güvenilememesi hâlinde; mehzaz İsviçre'de olduğu gibi iflâs dairesinin iflâs idaresi olarak seçilebileceğini, Kanun'da bu durumu yasaklayan bir hükmün mevcut olmadığını, kaldı ki iflâs masasındaki malların

---

¹⁴⁰ İlgili görüşler hakkında detaylı bilgi için bkz. Oruç, *İflâs İdaresi*, 112-115.

¹⁴¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1304; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 641; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 620; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 128; Korkmaz, "Seçimi ve Görevlendirilmesi", 372; Kuru, *Cilt: 4*, 3169; Kuru, *El Kitabı*, 1302; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 278, dn. 4 ve 279; Oruç, *İflâs İdaresi*, 113-115; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 484; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 150; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 536-537; Yılmaz, "Niteliği ve Durumu", 102 ve 104, dn. 144; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 62, 68-69 ve 82.

¹⁴² Kuru, *Cilt: 4*, 3169; Kuru, *El Kitabı*, 1302; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 279 ve 279, dn. 9; Kuru, *Tasfiye Sempozyumu*, 165; Oruç, *İflâs İdaresi*, 113-115 ve 117-119; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 150; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 484; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 536-537; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 68-69.

¹⁴³ Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 69-70 ve 82.

değerinin adi tasfiye usulüne ilişkin masrafları karşılamaması hâlinde uygulanacak basit tasfiye usulünü yürütecek organın iflâs dairesi olduğunu ifade etmektedir.¹⁴⁴

Ansay, Kanun’da iflâs dairesinin iflâs idaresi olarak seçilmesine mâni olan bir hüküm olmadığından bahisle alacaklıların ortak iradeleri ile iflâs idaresi olarak iflâs dairesini seçebileceklerini, hatta bu tercihin iflâs dairesinin işlerinin yoğun olmadığı sürece tasfiye işleriyle alakalı tecrübelerinin ve bilgilerinin çokluğunun iflâsın hızlı ve az masrafla neticelenmesine fayda sağlayacağı kanaatindedir.¹⁴⁵

Çoğunluk görüşe katılmayan yazarlardan Umar ise kanun koyucunun iflâs dairesine tanımış olduğu denetim yetkisine pek önem vermediğini, önem verse idi birinci alacaklılar toplanmasınca iflâs idaresinin seçilmemesi hâlinde tasfiyenin yürütümünü iflâs dairesine bırakmak yerine (İİK m. 222) başka bir kamu görevlisine tevdimi öngörebileceğini yahut iflâs idaresinin icra mahkemesince zorunlu olarak seçilmesinin sağlanabileceğini ifade ederek iflâs dairesinin iflâs idaresine seçilebileceği kanaatindedir.¹⁴⁶

İflâs idaresi İİK m. 226 hükmü gereğince masanın menfaatlerini gözeterek tasfiyeyi yapmakla mükellef, başka bir deyişle iflâs dairesi denetimi altında bulunan iflâs idaresi, masanın menfaatlerine uygun düşen tüm işlemleri yapabilme yetkisine, bu konuda başka organlara verilmiş olan yetkiler saklı kalmak kaydı ile haizdir.¹⁴⁷

---

¹⁴⁴ Berkin, “İflâs İdaresi”, 156; Berkin, *İflâs Hukuku*, 323. Aynı yönde bkz. Arar, *Cilt 2*, 151-153.

¹⁴⁵ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 280.

¹⁴⁶ Umar, *Genel Teorisi*, 261.

¹⁴⁷ Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 418; Berkin, “İflâs İdaresi”, 160; Berkin, *İflâs Hukuku*, 332; Oruç, *İflâs İdaresi*, 193; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 156; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 110. Alacaklılar toplanmasının kararlarını uygulamak durumunda olan iflâs idaresi ile alacaklılar toplanması arasındaki ilişkinin, daha doğrusu alacaklılar toplanmasının kararlarını uygulamak konusundaki iflâs idaresinin yetkisinin belirlenmesi gerekir. Öğretide alacaklılar toplanmasının kararlarını uygulama noktasında kararın türüne göre farklılıklar bulunduğu kabul edilmektedir. Buna göre iflâs idaresine verilmiş yetki; “bağlı yetki”, “nispi bağlı yetki” ve “serbest yetki” olarak üçe ayrılmaktadır. Bağlı yetki, iflâs idaresinin belli başlı işlemleri yapabilmesinin alacaklılar toplanması kararına bağlı olmasıdır. Örneğin, istisnalar hariç olmak üzere acele hâller dışındaki satışlar (İİK m. 229), malvarlığı unsurlarının pazarlık usulü ile satılması (İİK m. 245), duran hukuk davalarının akıbetinin belirlenmesi (İİK m. 194) gibi hususlarda iflâs idaresinin işlem yapabilmesi alacaklılar toplanmasının karar almasına bağlıdır. Bağlı yetkiye dâhil olan bir konuda iflâs idaresinin işlem yapabilmesi için alacaklılar toplanmasının kararının mevcut olması gerekir. Buna karşılık yalnızca masa malvarlığı unsurlarının paraya çevrilmesi hususunda acele hâller ile sınırlı olarak, masanın idaresine dâhil olan tüm konularda alacaklılar toplanmasının iflâs idaresinin yetkisini sınırlamadığı hâllerde var olan yetkiye nispi bağlı yetki denir. Bağlı yetkiye dâhil olmayan tüm işlemleri yetkisi sınırlandırılmamış olmak kaydı ile iflâs idaresi gerçekleştirebilir. Son olarak bağlı yetki ile nispi bağlı yetki haricinde kalan, daha ziyade iflâs masasının pasifinin tespitine yönelik işlemlerde görünür olan iflâs idaresinin yetkisine ise serbest yetki denilmektedir. Serbest yetkiye dâhil olan hususlarda alacaklılar toplanmasının bir iştiraki olmadığından bu konuda iflâs idaresi tamamen serbesttir. Yaptığımız tüm açıklamalar için bkz. Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 48-49.

İflâs idaresinin iflâs dairesi tarafından İİK m. 210'a göre muhafaza altına alınmamış malların muhafaza altına alınması da dâhil olmak üzere masanın korunması, masanın paraya çevrilmesiyle ilgili işlemleri yapma ve masayı mahkeme nezdinde temsil etme, İİK m. 229/1 gereği vadesi gelmiş bulunan masa alacaklarının tahsili ile gerektiğinde söz konusu alacakların tahsili için icra takip veya dava yoluna başvurma, İİK m. 229/2 uyarınca şartların oluşması cihetiyle acele satışlar yapma, İİK m. 228 gereğince üçüncü kişilerin istihkak iddiaları hakkında karar vererek ilgili prosedürü işletme, İİK m. 230 uyarınca ilana istinaden bildirilen alacakları tetkik ve tahkik etme, sıra cetvelini düzenleme, paraları paylaşırma gibi görevleri mevcuttur (İİM Yön m. 10).¹⁴⁸

İflâs idaresi görevlerini ifa ederken toplantılarını, idare memurlarının veya alacaklılardan birisinin gündem belirlemek suretiyle yapacağı talep üzerine iflâs dairesi müdürünün toplantı gününden en az yedi gün önce göndereceği çağrı üzerine yapar ve kararlarını çoğunlukla alır (İİK m. 223/3, c. 1, İİM Yön. m. 11/1 ve 2). İflâs idaresi kararlarını çoğunlukla alır; fakat toplantıya iflâs idaresini oluşturan üç kişinin de katılmaması hâlinde iflâs dairesi müdürü iflâs idaresinin görevini yüklenerek tek başına iflâs idaresi adına karar alır (İİK m. 223/3, c. 2, İİM Yön. m. 11/3). Toplantıya bir veya iki iflâs idaresi üyesinin katılmaması hâlinde de iflâs dairesi müdürü toplantıya katılır (İİK m. 223/3, c. 3, İİM Yön. m. 11/4). Toplantıda karar alınamaması hâlinde iflâs müdürünün oyu doğrultusunda işlem yapılır (İİK m. 223/3, c. 4, İİM Yön. m. 11/4).

İflâs idaresine tasfiyede ifa etmiş olduğu görevler karşılığında Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve iki yılda bir yenilenen ücret tarifesine¹⁴⁹ göre ücret ödenir (İİK m. 223/3, İİM Yön. m. 12). Tarifede yazılı iflâs idaresi ücreti, tasfiye boyunca yapılan görevlerin ifasının karşılığıdır.¹⁵⁰

---

¹⁴⁸ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 644-645; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 626-628; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 355-356; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 131 vd.; Kuru, *Cilt: 4*, 3187-3189; Kuru, *El Kitabı*, 1308-1309; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 284-286; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 156-180; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 539; Oruç, *İflâs İdaresi*, 187 vd.; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 107 vd. Basit tasfiye usulünün uygulandığı tasfiyelerde iflâs idaresinin görevlerini iflâs dairesi yerine getirdiğinden, iflâs dairesinin basit tasfiyedeki görevlerine dair yaptığımız açıklamaları iflâs idaresinin görevlerine ilişkin açıklamalarla kıyaslayacağımızdan, şimdilik iflâs idaresinin görevlerine genel hatlarıyla değinmekle yetinmeyi doğru buluyoruz (bkz. 3.1. Başlık vd.).

¹⁴⁹ İflâs İdaresi Ücreti, Yazı ve Tebliğ Masrafı Tarifesi Hakkında Tebliğ (En son ücret tarifesi için bkz. RG. 26/12/2023, 32411).

¹⁵⁰ Oruç, *İflâs İdaresi*, 161. İflâs dairesinin iflâs idaresi olarak seçilebileceği kanaatinde olan Berkin, bu ihtimalin gerçekleşmesi hâlinde iflâs dairesine ücret ödenebileceği kanaatindedir. (Berkin, *İflâs Hukuku*, 325). Ancak basit usulün uygulandığı tasfiyelerde iflâs dairesini görevlendiren Kanun olduğundan, basit tasfiyede ayrıca iflâs dairesine bir ücret ödenmeyecektir (Berkin, *İflâs Hukuku*, 325).

Kanun'un kendisine tanıdığı hak ve yetkileri kullanarak tasfiyeyi yürüten iflâs idaresi; işlemleri sebebiyle İİK m. 16 gereğince şikâyet yoluyla¹⁵¹ icra mahkemesinin denetimine tabi olacağı gibi, şikâyet aranmaksızın icra mahkemesinin gözetim yetkisi bağlamında İİK m. 227/3 hükmü uyarınca iflâs idaresinin görevine son verebilme ihtimali çerçevesinde de denetim altındadır.¹⁵²

İcra mahkemesinin yanında iflâsın tasfiyesini iflâs idaresine bırakan iflâs dairesi de İİK m. 223/5 çerçevesinde, iflâs idaresinin işlemlerini tasfiyeye uygun düşmediği kanaatiyle birlikte şikâyet yoluna başvurarak denetleyebilecektir.¹⁵³ Ayrıca alacaklılar tarafından iflâs idaresi işlemleri hakkında İİK m. 16 uyarınca şikâyet yoluna başvurulmak suretiyle bu işlemler denetime tabi tutulabileceği gibi alacaklılar toplanması vasıtasıyla da (İİK m. 238) denetlenebileceklerdir.¹⁵⁴

İİK m. 254 hükmü uyarınca asliye ticaret mahkemesi, iflâsın kapanmasına karar vermeden öncesinde kendisine sunulan son raporu incelemesi ve son raporda hata yahut noksanlık görmesi hâlinde durumu icra mahkemesine bildirmek suretiyle dolaylı olarak iflâs idaresini denetlemektedir.¹⁵⁵ İfade edilen denetim şekillerinin yanında, son olarak, Cumhuriyet savcıları ve adalet müfettişleri, iflâs dairesini İİK m. 13 uyarınca denetlediği esnada iflâs dairesinin İİK m. 223 uyarınca gerçekleştirmesi gereken denetim faaliyetini

---

¹⁵¹ İflâs idaresinin işlemlerinin şikâyetle konu olabilmesi için bu işlemlerin; belirli, dışa karşı etkili, göreviyle alakalı ve tek taraflı olması gerekir (Pekcanitez ve Simil, *Şikâyet*, 79).

¹⁵² Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 644; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 628; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 574; Kuru, *Cilt: 4*, 3186; Kuru, *El Kitabı*, 1308; Oruç, *İflâs İdaresi*, 248-258; Yılmaz, “Niteliği ve Durumu”, 119; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 173-174

¹⁵³ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1309; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 643-644; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 628-629; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 129; Kuru, *Cilt: 4*, 3184-3185; Kuru, *El Kitabı*, 1307; Oruç, *İflâs İdaresi*, 260-261; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 484-485; Yılmaz, “Niteliği ve Durumu”, 117; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 170-172

¹⁵⁴ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 629; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 130; Oruç, *İflâs İdaresi*, 262-263; Yılmaz, “Niteliği ve Durumu”, 119-120; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 174. Ayrıca, masanın menfaatine olması koşuluyla görev yapan iflâs idaresinin tüm alacaklılar veya borçluların menfaatinin gerektirmesi hâlinde kendisinin katılım sağladığı işlemler hakkında dahi şikâyet yoluna başvurulabileceği kabul edilmektedir (Pekcanitez ve Simil, *Şikâyet*, 241). Örneğin ihaleye fesat karıştırılması hâlinde iflâs idaresinin şikâyet yoluna başvurmakta ve ihalenin feshini talep etmede hukuki yararı vardır (Pekcanitez ve Simil, *Şikâyet*, 241).

¹⁵⁵ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 629; Oruç, *İflâs İdaresi*, 264; Yılmaz, “Niteliği ve Durumu”, 120; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 175. Öğretide iflâs işleriyle alakalı olarak temyiz (şu anki kurallar çerçevesinde istinaf) kanun yolunun kapalı olduğu hususlar açısından, bir denetim yetkisinin kabul edilmesi ve icra mahkemesinin birçok kararı aleyhine asliye ticaret mahkemesi nezdinde bir kanun yolu ihdas edilmesi gerektiği ifade edilmektedir (İlhan E. Postacıoğlu, “Bankalar Birliği İcra ve İflâs Kanunu Tadil Tasarısı Esasları”, *İcra-İflâs Kanunu Uygulamasında Güncel Sorunlar Sempozyumu*, (İstanbul: Hüsnütabiat Matbaası, 1978), 150).

yerine getirip getirmediğini araştıracağından, dolaylı olarak iflâs idaresinin işlemlerini de denetlemiş olacaktır.¹⁵⁶

1.5.4. İkinci Alacaklılar Toplanması ve Sonraki Alacaklılar Toplanması

İkinci alacaklılar toplanması; iflâs idaresi tarafından oluşturulan sıra cetvelinde kendisine yer bulan alacaklılar (İİK m. 232) ile sıra cetvelinde yer almamış olmakla birlikte sıra cetveline itiraz davası açmış ve mahkemeden ikinci alacaklılar toplantısına katılım için ihtiyati tedbir kararı almış bulunan alacaklıların (İİK m. 235) iştirakiyle (İİK m. 237), başka bir anlatımla iflâs masasının pasifinin ortaya konulması ve iflâs alacaklılarının tahkik edilmesinden sonra paylaştırmaya esas alınacak alacaklıların oluşturduğu, adi usulde zorunlu olarak teşekkül eden bir tasfiye organıdır.¹⁵⁷

İkinci alacaklılar toplantısı, toplantıya katılacak olan alacaklıların iflâs idaresi tarafından tespiti işleminin bitmesi (İİK m. 232) ve nihayetinde iflâs kararının kesinleşmesi (İİK m. 164/3) üzerine, iflâs idaresi tarafından yapılan davet ilanına istinaden gerçekleşir (İİK m. 237/1). İflâs idaresi ikinci alacaklılar toplantısına davet ilanını toplantı gününden en az yirmi gün önce yapar ve ilanın bir suretini toplantıya katılmaya yetkili alacaklılara gönderir (İİK m. 237/2).¹⁵⁸ Toplantıda müflisin konkordato teklifi de görüşülecekse toplantıya davet ilanında ayrıca bu husus açıkça ifade edilmelidir (İİK m. 237/3). İlanda belirtilen gün ve saatte gerçekleşen ikinci alacaklılar toplantısına iflâs müdürü veya yardımcısı başkanlık eder (İİK m. 237/4, c. 1).

İkinci alacaklılar toplanması birinci alacaklılar toplanmasındaki toplantı ve karar yeter sayısı nazara alınarak (İİK m. 221/2-3) toplanır ve karar alır (İİK m. 237/4, c. 2). İkinci alacaklılar toplanmasının toplanamaması yahut karar alma yeter sayısının mevcut olmaması hâlinde durum tespit olunarak iflâs idaresi tasfiye kapanıncaya kadar görevine

---

¹⁵⁶ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 628; Oruç, *İflâs İdaresi*, 264; Yılmaz, “Niteliği ve Durumu”, 120; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 175-176.

¹⁵⁷ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1639; Arar, *Cilt 2*, 181; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 651; Berkin, “İflâs İdaresi”, 161; Berkin, *İflâs Hukuku*, 358; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 44 ve 94; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 63 ve 77; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 577; Kuru, *Cilt: 4*, 3283 ve 3287; Kuru, *El Kitabı*, 1346-1347; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 319; Postacıoğlu, *İflâs*, 84-85; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 181; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 561.

¹⁵⁸ İkinci alacaklılar toplanmasına ilişkin davetin toplantıya katılma hakkını haiz her bir alacaklıya gönderilmesi, alacaklıların alacaklarının incelenmesin bir neticesidir (Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 140).

devam eder (İİK m 239). Bu hâlde ikinci alacaklılar toplanmasınca karara bağlanması gereken konuları iflâs idaresi re'sen karara bağlamak durumunda kalır (İİK m. 239).¹⁵⁹

Toplantıya katılması mümkün olan alacaklıların alacaklılık sıfatlarının kesinliğine sahip olmasından dolayı ikinci alacaklılar toplanması birinci alacaklılar toplanmasına nazaran daha geniş yetkilere sahip kılınmıştır.¹⁶⁰ İkinci alacaklılar toplantısında karar alınabilececek konuların bir kısmı Kanun'da açıkça ifade edilmiştir.¹⁶¹ Kanun'da ifade edilmeyen hususlar için İİK m. 238/2 hükmünde "... masanın menfaati için zaruri gördüğü diğer hususlarda icap eden kararları verir" denilmek suretiyle ikinci alacaklılar toplanmasının karar alabileceği konular hakkında geniş bir çerçeve çizilmiştir.¹⁶²

İkinci alacaklılar toplanmasında ilk olarak İİK m. 238/1 uyarınca iflâs idaresince hazırlanarak sunulan,¹⁶³ tasfiyenin ikinci alacaklılar toplantısına kadar katedilen aşamaları ile gelinen neticenin anlaşıldığı ve bu cihetle alacaklar ile borçların durumunu içeren tafsilatlı rapor¹⁶⁴ incelenir; toplanma kabul eder ve uygun görürse bu raporu tasdik

---

¹⁵⁹ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 651; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 132; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 196; Kuru, *Cilt: 4*, 3289; Kuru, *El Kitabı*, 1347; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 495; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 563.

¹⁶⁰ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 659; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 651; Atalı ve Ermenek, *İcra ve İflâs*, 344; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 429; Berkin, "İflâs İdaresi", 161; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 44 ve 94; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 63 ve 64; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 577; Kuru, *Cilt: 4*, 3287; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 319; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 181; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 495; Postacıoğlu, *İflâs*, 84-85; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 561.

¹⁶¹ Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 94; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 65; Kuru, *Cilt: 4*, 3288.

¹⁶² Arar, *Cilt 2*, 186; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 652; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 94; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 65; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 577; Kuru, *Cilt: 4*, 3288; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 319; Oruç, *İflâs İdaresi*, 94. İkinci alacaklılar toplanmasının yetkileri birinci alacaklılar toplanmasında olduğu gibi acele işlerle sınırlanmamış, bilakis tasfiyenin seyrinin kesin belirlenmesi hususunda yetkili kılınmıştır (Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 94; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 66; Oruç, *İflâs İdaresi*, 95). Her ne kadar Kanun'da ikinci alacaklılar toplanmasına geniş bir yelpazede yetki kullanımı hakkı verilmiş olsa da ikinci alacaklılar toplanması; toplantıdaki birtakım alacaklıların veya üçüncü kişilerden bir kesimin menfaatine yarayan ancak diğer alacaklıların menfaatine açıkça aykırı düşecek, sıra cetveline münhasıran ferdi alacak kaydedilmesi veya icra mahkemesince görevine son verilen iflâs idaresi memurlarının tekrardan iflâs idaresi seçilmesi gibi hususlarda kararlar alamaz (Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 431; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 65-66; Postacıoğlu, *İflâs*, 86. Aynı yönde bkz. Oruç, *İflâs İdaresi*, 95-96).

¹⁶³ Birinci alacaklılar toplanmasında iflâs idaresi teşekkül etmemişse bu raporu sunacak olan organ iflâs dairesidir (Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 293; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 75).

¹⁶⁴ İkinci alacaklılar toplanmasına sunulan rapor, birinci alacaklılar toplanmasına iflâs dairesi tarafından sunulan rapordan çok daha ayrıntılı olmalıdır (Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 75). Tasfiyeye basit usulle başlanılmış olmasına rağmen alacaklı talebine istinaden adi usul ile devam olursa (İİK m. 218/2) bile iflâs idaresinin ikinci alacaklılar toplanmasına sunacağı rapor, iflâsın açıldığı andan itibaren yapılmış bulunan bütün işlemler hakkındaki bilgileri içerir mahiyette olmalıdır (Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 75). Rapora karşı şikâyet yoluna gidilemez; zira, raporun düzenlenmesi İİK m. 16 kapsamında kabul edilebilecek bir tasarruf değildir (Arar, *Cilt 2*, 185; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 95).

kararı verir.¹⁶⁵ İkinci alacaklılar toplanması raporun sunulmasından sonra ve rapor göz önünde bulundurulmak kaydıyla¹⁶⁶ iflâs idaresinin görevinde kalıp kalmayacağı¹⁶⁷ hakkında karar verir (İİK m. 238/2). Bu kararı vermekte ikinci alacaklılar toplanmasının takdir yetkisi mevcuttur.¹⁶⁸ İkinci alacaklılar toplanmasının iflâs idaresini görevinden alması hâlinde yeni bir iflâs idaresi seçmek zorunda olup olmadığı bahsinin ise detaylandırılması gerekir.¹⁶⁹

Öğretide ifade edilen bir görüşe göre,¹⁷⁰ nasıl ki birinci alacaklılar toplanmasınca iflâs idaresinin seçilmediği ihtimalinde ikinci alacaklılar toplanması iflâs idaresini seçmek zorunda ise ikinci alacaklılar toplanması seçilmiş olan iflâs idaresinin görevine son verirse, yerine yeni iflâs idaresi seçmesi gerekir. Yoksa yeni iflâs idaresi seçmeyerek tasfiyenin yürütümünü iflâs dairesine bırakamaz.¹⁷¹

Diğer bir görüşe göre ise,¹⁷² seçilmiş olan iflâs idaresinin görevine son veren ikinci alacaklılar toplanmasının iflâs idaresinin yerine yenisini seçmesi hususuna dair Kanun'da bir mecburiyet öngörülmediğinden, ikinci alacaklılar toplanması yeni bir iflâs idaresi seçmek zorunda değildir. Bu cihetle adi tasfiyede alacaklıların hakimiyeti ilkesinin geçerli olduğu nazara alınarak, ikinci alacaklılar toplanmasının iflâsın tasfiyesinin yürütümünün iflâs idaresince mi yoksa iflâs dairesince mi gerçekleştirileceğinin seçim hakkına sahip olduğu kabul edilmelidir.¹⁷³

---

¹⁶⁵ Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 95; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 75; Kuru, *Cilt: 4*, 3287-3288; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 181; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 561-563.

¹⁶⁶ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 78.

¹⁶⁷ İkinci alacaklılar toplanması büyük ihtimalle paylaştırmaya katılacak alacaklılardan olduğundan bu toplanmanın alacaklı olup olmadığı kesin olmayan alacaklıların katılımından sadır olan birinci alacaklılar toplanmasının kararları ile tasfiyeye devam etmek istememesi ve bu cihetle birinci alacaklılar toplanmasının seçtiği iflâs idaresinin görevden alabilmesi, alacaklı hakimiyeti ilkesinin tasfiyeye yansımasıdır (Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 77).

¹⁶⁸ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 77.

¹⁶⁹ İkinci alacaklılar toplanmasının iflâs idaresini görevden alabilme yetkisinin sınırları hususunda açıklamalar için bkz. Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 79-80; Oruç, *İflâs İdaresi*, 155-158.

¹⁷⁰ Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 64 ve 164-165. Aynı yönde bkz. Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1640; Korkmaz, "Seçimi ve Görevlendirilmesi", 377 ve 377, dn. 50; Oruç, *İflâs İdaresi*, 159. Kuru, birinci alacaklılar toplantısında iflâs idaresi seçilmeden (İİK m. 222) ikinci alacaklılar toplanması gerçekleşmiş ise ikinci alacaklılar toplanmasının mutlaka iflâs idaresini seçmesi gerektiği, yoksa toplantıda iflâs dairesi tarafından tasfiyeye devam kararı verilemeyeceği kanaatindedir (Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 319, dn. 11).

¹⁷¹ Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 64. Birinci alacaklılar toplantısında iflâs idaresinin seçilememiş olması nedeniyle tasfiyeyi iflâs dairesi yürütüyorsa (İİK m. 222) ve de ikinci alacaklılar toplanması iflâs dairesinin çağrısı üzerine gerçekleşmiş ise bu toplantıda alacaklıların iflâs idaresi seçmesi gerekir (Kuru, *Cilt: 4*, 288, dn. 24). Eğer ki ikinci alacaklılar toplantısı da gerçekleşemez ise bu hâlde tasfiyeyi neticelendirecek olan organ iflâs dairesi olacaktır (Kuru, *Cilt: 4*, 3289, dn. 36).

¹⁷² Arar, *Cilt 2*, 186; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 78-79; Umar, *Genel Teorisi*, 261.

¹⁷³ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 78-79; Umar, *Genel Teorisi*, 261.

Kanaatimizce birinci görüşe üstünlük tanımak suretiyle ikinci alacaklılar toplanmasının görevden aldığı iflâs idaresi yerine yenisini seçmek zorunda olduğu kabul edilmelidir. Nasıl ki birinci alacaklılar toplanmasının iflâs dairesini iflâs idaresine seçemeyeceği kabul edilmeliyse, orada ifade edilen gerekçelerin¹⁷⁴ tamamını ikinci alacaklılar toplanmasının görevden aldığı iflâs idaresinin yerine yenilerini seçmek zorunda olmasına gerekçe olarak sayılabilir. Ayrıca adi tasfiye usulünde iflâs idaresinin teşekkülünün özellik arz ettiği ile 7327 sayılı Kanun ile İİK m. 223'e eklenen altıncı fıkranın getiriliş amacı ve iflâs idaresine seçilecek kişilerde aranan nitelikleri (İİM Yön. m. 4) göz önüne aldığımızda; ikinci alacaklılar toplanmasına açıkça iflâs idaresini görevinden alma yetkisi tanınırken, aynı toplantıda yeni üyelerin seçileceğinin varsayıldığını ifade edebiliriz. Nitekim İİM Yön m. 6/5'te birinci alacaklılar toplantısında önerilen adaylar arasında görevlendirme yapılamaması hâlinde iflâs dairesi tarafından alacaklılara yeni bir seçim gündemiyle toplanması çağırısı yapacağı düzenlenmiştir. Birinci alacaklılar toplantısında gösterilen adaylar arasından görevlendirme yapılamaması ihtimaline binaen toplantının tekrar edilebilmesi söz konusuysa, ikinci alacaklılar toplanmasının görevinden aldığı iflâs idaresinin yerine yenisini seçmesi gerektiği evleviyetle kabul edilmelidir. İkinci alacaklılar toplanmasının görevinden aldığı iflâs idaresinin yerine yenisini seçmek zorunda olmadığı kabulünde dahi tasfiyenin iflâs dairesi tarafından yürütülmesinin tercih edildiğini söylemek doğru olmayacaktır. İflâs dairesinin bir tasfiyenin idaresini üstlendiği hâller Kanun'da açıkça ifade edilmiştir (bkz. İİK m. 218, m. 222, m. 223/3 ve m. 256). Hâl böyle olunca iflâsın tasfiyesini iflâs dairesine bırakmak isteyen ikinci alacaklılar toplanmasının iflâs idaresini görevden alıp yerine yeni iflâs idaresi seçmeme yoluna gitmesinden ziyade, toplantıda tasfiyenin türünü adi tasfiyeden basit tasfiyeye dönüştürmeleri hususunda karar almaları ve tasfiyenin yürütümünü iflâs dairesine bu suretle bırakmaları daha doğru bir tercih olacaktır.¹⁷⁵ Adi usul ile yürütülen tasfiyenin menfaati de bunu gerektirir. Ayrıca, ikinci alacaklılar toplanmasının iflâs idaresini görevinden alıp yerine yenisini seçmemesine yönelik yapacağı menfi işlem hakkında şikâyet yoluna müracaat edilebileceği kanaatindeyiz (İİK m. 16).

---

¹⁷⁴ Bkz. 1.5.3. Başlık.

¹⁷⁵ Oruç, *İflâs İdaresi*, 159; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 64. Bu hususta ayrıca bkz. 2.3. Başlık.

İkinci alacaklılar toplanması iflâs idaresinin yetkilerini sınırlayabileceği¹⁷⁶ gibi birinci alacaklılar toplanmasınca verilen kararların geri alınması hususunda da yetkilidir.¹⁷⁷ Bu şekliyle tasfiyenin yürütümüne ilişkin önemli kararların ikinci alacaklılar toplanması tarafından alınabilmesi, tasfiyeden menfaati bulunanların haklarının teminatıdır.¹⁷⁸

Sayılanların dışında ikinci alacaklılar toplanması masanın menfaati için zaruri gördüğü bütün hususlarda gereken kararları verecektir (İİK m. 238/2). Bu kapsamda ikinci alacaklılar toplanması, Kanun’da belirlenmiş miktarın üzerinde olan alacaklar hakkında sulh olabilmek veya tahkim yapabilmek için iflâs idaresine özel yetki verilmesi (İİK m. 226/2); müflisin istihkak iddialı malvarlığı unsurlarının akıbeti hakkındaki nihai kararın verilmesi (İİK m. 228);¹⁷⁹ iflâsın açılması ile durmuş bulunan hukuk davalarına devam edilip edilmeyeceği (İİK m. 194); masanın taraf olduğu bir iddianın takip hakkından vazgeçilip vazgeçilmeyeceği, vazgeçilecekse bu iddianın takip yetkisinin bir alacaklıya devri (İİK m. 245); tasfiyeye tabi olan malvarlığı unsurlarının hangi usul ile paraya çevrileceği (İİK m. 229/2 ve m. 241)¹⁸⁰; müflisin konkordato talep etmesi hâlinde konkordato teklifinin akıbetinin ne olacağı (İİK m. 237/3) gibi hususlarda kararlar verecektir.¹⁸¹

Kanun’da açıkça ikinci alacaklılar toplanması kararlarına karşı şikâyet yoluna gidilebileceği ifade edilmemesine rağmen, öğretide bu organın kararlarına karşı şikâyet yoluna gidilebileceği kabul edilmektedir.¹⁸² İkinci alacaklılar toplanmasının kararlarına karşı, kanuna aykırılık sebebine dayanılarak şikâyet yoluna başvurulabileceği gibi,

---

¹⁷⁶ İkinci alacaklılar toplanmasınca iflâs idaresinin yetkilerinin kısıtlanması hususunda Yılmaz; iflâs idaresinin hukuki sorumluluğu nazara alınarak tasfiyenin rahat ve çabuk yapılabilmesi için iflâs idaresinin yetkilerinin olabildiğince geniş tutulması gerektiğini, aksinin gerçekleşmesi durumunda “iflâs idaresinin elikolu bağı” bir hâl yaratılacağını ve sınırlamanın iflâs idaresini yetkisiz bir organ hâline getireceğini düşünmektedir (Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 113-114). Alacaklılar toplanmasının iflâs idaresinin yetkisini sınırladığı hâllerde nispi bağı yetkinin olduğu hakkında bkz. 1.5.3. Başlık.

¹⁷⁷ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 293; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 98; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 67-68.

¹⁷⁸ Berkin, “İflâs İdaresi”, 161.

¹⁷⁹ İstihkak iddialı malvarlığı unsurlarının akıbetinin tasfiye esnasında nasıl belirleneceği hususu için bkz. 3.3. Başlık.

¹⁸⁰ İkinci alacaklılar toplanmasına yüklenilmiş görevlerden en önemlisi, iflâsın tasfiyesinde masa malvarlığı unsurlarının paraya çevrilmesinin nasıl yapılacağına karar verilmesidir (Berkin, “İflâs İdaresi”, 161; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 561).

¹⁸¹ İkinci alacaklılar toplanmasının görev ve yetkileri hakkında detaylı bilgi için bkz. Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 94 vd.; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 63 vd.

¹⁸² Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1640; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflas*, 660; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflas*, 652; Berkin, *İflâs Hukuku*, 359-360; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 144; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 176; Kuru, *Cilt: 4*, 3288; Kuru, *El Kitabı*, 1347; Kuru, *İflas ve Konkordato*, 320; Pekcanitez ve Simil, *Şikâyet*, 73-76; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 563.

öğretide katıldığımız görüş uyarınca kararın hadiseye uygun olmadığı gerekçesiyle de şikâyet yoluna başvurulabilir (İİK m. 16).¹⁸³ Bu kapsamda ikinci alacaklılar toplantısında alınan kararlara karşı; alacaklılar, menfaati bulunan ilgililer, müflis ve iflâs dairesi şikâyet yoluna başvurabilecektir.¹⁸⁴

İkinci alacaklılar toplantısından sonra alacaklılar çoğunluğu ister¹⁸⁵ veya iflâs idaresi lüzum görürse yeniden alacaklılar toplanması için davet yapılabilir (İİK m. 240/1, c. 1). Bu şekliyle yapılan alacaklılar toplantısına sonraki (diğer) alacaklılar toplanması denir.¹⁸⁶ Sonraki alacaklılar toplanmasının yapılması ihtiyari olup, birinci ve ikinci alacaklılar toplanması gibi kanuni bir zorunluluğa dayanmaz.¹⁸⁷

Sonraki alacaklılar toplanması organik olarak ikinci alacaklılar toplanmasının devamı olarak kabul edildiğinden, ikinci alacaklılar toplanmasının sahip olduğu yetkilere sonraki alacaklılar toplanmasının da sahip olacağı kabul edilmektedir.¹⁸⁸ Sonraki alacaklılar toplantısına katılabilecek olanlar ile toplantıda alınabilecek kararlar ikinci alacaklılar toplanmasındaki gibidir.¹⁸⁹ Bu kapsamda sonraki alacaklılar toplanması birinci ve ikinci alacaklılar toplanmasında alınan kararları değiştirebilir veya kaldırabilir.¹⁹⁰

Sonraki alacaklılar toplantısında uygulanacak nisap için İİK m. 221 hükmü caridir (İİK m. 240/2). Sonraki alacaklılar toplanmasında, birinci ve ikinci alacaklılar toplanmasından farklı olarak, toplantı gündemindeki konular hakkında alacaklıların oyları, kendilerinin

---

¹⁸³ Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 147; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 183 ve 185-186; Pekcanitez ve Simil, *Şikâyet*, 73 ve 75. İkinci alacaklılar toplanmasının kararlarının hadiseye uygun olmadığı gerekçesiyle şikâyet konu olamayacağı görüşü için ayrıca bkz. Postacıoğlu, *İflâs*, 85-86.

¹⁸⁴ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 660; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 652; Berkin, *İflâs Hukuku*, 360; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 145 vd.; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 176-193; Kuru, *Cilt: 4*, 3288-3289; Kuru, *El Kitabı*, 1347; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 320; Pekcanitez ve Simil, *Şikâyet*, 237; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 496; Postacıoğlu, *İflâs*, 86; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 563. İkinci alacaklılar toplanmasının hangi kararlarına karşı şikâyet yoluna gidilebileceğine ilişkin görüşler hakkında detaylı bilgi için bkz. Pekcanitez ve Simil, *Şikâyet*, 73-76; Arar, *Cilt 1*, 32-34.

¹⁸⁵ Alacaklılara tanınan bu imkân, alacaklıların tasfiyeye etki edebilmeleri içindir (Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 48).

¹⁸⁶ Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 45;

¹⁸⁷ Berkin, *İflâs Hukuku*, 358; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 45-46;

¹⁸⁸ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1640; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 293; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 660; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 46 ve 112; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 77; Postacıoğlu, *İflâs*, 86; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 184

¹⁸⁹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1640; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 293; Arar, *Cilt 2*, 184; Berkin, *İflâs Hukuku*, 358; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 74-75; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 143; Kuru, *El Kitabı*, 1347; Postacıoğlu, *İflâs*, 86; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 184. Detaylı bilgi için bkz. Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 112 vd.; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 63 vd.

¹⁹⁰ Berkin, *İflâs Hukuku*, 358; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 113; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 78; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 184. Sonraki alacaklılar toplanması değiştireceği kararlarla üçüncü kişilerin kazanılmış haklarını ihlal etmemelidir (Berkin, *İflâs Hukuku*, 358).

bilinen adreslerine taahhütlü bir mektupla yazılacak davet üzerine ve imzası noterlikçe tasdikli cevap yazısı ile elde edilebilir (İİK m. 240/1, c. 2).¹⁹¹

1.5.5. İflâs Dairesi

Tasfiye organlarına ilişkin buraya kadar yaptığımız açıklamalar öğretideki iflâs organları sınıflandırmasında “iflâsın özel organları” sınıfında yer alan organlara ilişkindir. Kanun’daki düzenlenişi itibariyle iflâs dairesi resmi bir organ olmakla birlikte; tasfiyenin türü ve tasfiye aşamasındaki gerçekleşebilecek birtakım durumlar nazara alındığında, iflâs dairesi hem “iflâsın resmi organının” hem de “iflâsın özel organının” yetkilerini kullanır bir sıfatla karşımıza çıkabilmektedir. İflâs tasfiyesinde iflâs dairesinin hem “resmi” hem de “özel” organ yetkilerini içerir şekilde faaliyet gösterebileceğini göz önüne alarak çalışmamızda iflâs organlarını “tasfiye organı-tasfiye dışı organ” sınıflandırmasında değerlendirmeyi uygun gördüğümüzü, iflâs dairesinin geniş ve dar anlamıyla hem tasfiye organı hem de tasfiye dışı organ sınıfında yer alabileceğini ifade etmiştik.¹⁹²

Dar anlamıyla, bir devlet kurumu olarak, iflâs dairesi her asliye mahkemesinin yargı çevresinde lüzumu kadar bulunur (İİK m. 2). İflâs dairesinin bulunmadığı yerlerde, icra ve iflâs işleri birleştirilerek, iflâs işleri icra dairesinde görülür (İİK m. 3, İİK Niz. m. 1). Her iflâs dairesinde Adalet Bakanlığı tarafından atanmış bir iflâs müdürü, yeteri kadar iflâs müdür yardımcısı, iflâs kâtibi ile ilk derece mahkemesi adalet komisyonları tarafından görevlendirilecek mübaşir ve hizmetli bulunur (İİK m. 2/2 atfıyla m. 1/2, c. 1). İflâs müdür ve yardımcıları, Adalet Bakanlığının yapacağı yazılı ve sözlü sınav sonucuna göre atanırken, Adalet Bakanlığı tarafından yapılacak yazılı ve sözlü sınav sonucuna göre icra katipleri arasından da atanabilir (İİK m. 1/2, c. 2-3).

İflâs daireleri, Kanun tarafından iflâs prosedürüne ilişkin tayin edilen vazifeleri yerine getirir.¹⁹³ Bu bağlamda iflâs dairesi, İİK m. 4’teki esaslar çerçevesinde icra daireleri başkanlığının, icra daireleri başkanlığının bulunmadığı yerlerde icra mahkemesi hakiminin daimî gözetimi ve denetimi altındadır (İİK m. 3/a, m. 4, m. 13/1, c. 1). Ancak bu iflâs dairesinin icra mahkemesine bağlı bir organ olduğu anlamına gelmez.¹⁹⁴

---

¹⁹¹ Bu şekilde alacaklılar toplanmasının karar alabilmesi hususunda detaylı bilgi için III. Bölüm, 8.1. Başlık.

¹⁹² Bkz. 1.5. Başlık.

¹⁹³ Berkin, *İflâs Hukuku*, 44.

¹⁹⁴ Kuru, *Cilt: 1*, 39.

İflâs dairesinin tasfiyedeki görevi, tasfiyelerin türünden ve tasfiye türlerindeki çeşitli ihtimallerden ari olarak; asliye ticaret mahkemesince bir kişi hakkında iflâs kararının verildiğinin kararı veren mahkemenin yargı çevresindeki iflâs dairesine bildirilmesiyle başlar (İİK m. 166/1).¹⁹⁵ İflâs kararı kendisine bildirilen iflâs dairesi, durumu gecikmeksizin ilan eder ve lüzumlu yerlere bildirir (İİK m.166/2). Bildirimlerin yanında iflâs dairesi İİK m. 208/1 gereğince, hakkında iflâs kararı verilmiş kişinin malvarlığı unsurlarının defterini tutmaya başlar ve malvarlığı unsurlarının muhafazası için gerekli tedbirleri alır (İİK m. 208 ve m. 210). Masa mevcuduna ilişkin defterin tutulması ve en geç iflâs kararının iflâs dairesine bildirilmesinden itibaren iki ay içerisinde iflâs dairesi tasfiyenin akıbetine karar verir (İİK m. 208, m. 217, m. 218 ve m. 219).

İflâs kararının verildiği vakit henüz tasfiyenin akıbeti belirlenmediğinden ve somut tasfiyeye alacaklı unsurları tesir edememiş olduğundan tasfiye organları varlık kazanmamış ve bu cihetle tasfiyenin başlangıç aşamasındaki vazifeler dar anlamıyla iflâs dairesine yükletilmiştir.¹⁹⁶ Dar anlamda iflâs dairesinin görevine aynı çerçevede devam edip etmeyeceği ise tasfiyenin akıbetinin ne olduğu ile sıkı sıkıya bağlıdır.

Adi usulün uygulanmasına karar verilen tasfiyelerde iflâs dairesi dar anlamıyla görevine devam edecektir. Bu usulde iflâs müdürü veya yardımcısı, başka bir ifade ile iflâs dairesi; birinci, ikinci ve sonraki alacaklılar toplantısına katılım sağlayarak toplantılara başkanlık edecektir (İİK m. 221/1, c. 1 ve m. 237/4). İflâs müdürü veya yardımcısı toplantıda yapılan işler ve alınan kararlar hakkında tutanak tutacaktır (İİK Niz. m. 48). Özellikle birinci alacaklılar toplantısında toplantıya kimlerin katılım sağlayacağı, katılım sağlayan kişilerin oy hakkına muktedir olup olmadığı, toplantı ve karar yeter sayılarının mevcudiyetinin belirlenmesi gibi hususlarda karar vermekle görevli iflâs bürosunun kurulmasında ve toplantının genelinin yönetiminde iflâs dairesinin tasfiyeye dair aktif görevleri mevcuttur (İİK m. 221). İflâs idaresinin seçimiyle birlikte dar anlamıyla iflâs dairesinin yegâne görevi, tasfiyenin yürütümünde iflâs idaresinin ve alacaklılar

---

¹⁹⁵ İflâs dairesinin iflâs prosedürüne dahlinin iflâs kararıyla birlikte olmasının tek istisnası ise iflas davası devam ederken mahkemenin alacaklıların menfaatini korumak amacıyla muhafaza tedbirlerinin alınmasına (İİK m. 159) ve/veya müflisin defterlerinin tutulmasına (İİK m. 161) karar vermesi hâllerinde karşımıza çıkar. Zira bu kararların yerine getirilmesi görevini dar anlamıyla iflâs dairesi gerçekleştirecektir (Akgün ve Ataoğlu, “İflas Dairesi”, 5; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 559; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 524; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 482; Kuru, *El Kitabı*, 1087, dn. 1).

¹⁹⁶ Arar, *Cilt 2*, 123; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 400; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 46-47.

toplanmasında alınan kararların hukuka uygunluğu noktasında denetim ve gözetim yükümlülüğünü yerine getirmektir (İİK m. 223/5). Bu kapsamda dar anlamıyla iflâs dairesi, iflâs idaresinin veya alacaklılar toplanmasının hukuka aykırı tasfiye işlemlerine karşı şikâyet yoluna başvurabilir (İİK m. 16, m. 223/5, b. 1). Ayrıca iflâs idaresinin ücretleri ile masrafları da dahil olmak üzere hesap pusulalarını icra mahkemesinin tasdikine arz etmek dar anlamıyla iflâs dairesinin vazifesidir (İİK m. 223/5, b. 2).

Adi tasfiye usulünün uygulandığı ancak birinci alacaklılar toplanmasınca iflâs idaresinin teşekkülünün sağlanmadığı tasfiyelerde ikinci alacaklılar toplantısına kadar geçen süreçteki tasfiye işleri yürütmekle görevli olan iflâs dairesi (İİK m. 222) ve iflâs idaresinin teşekkül etmiş olmasına rağmen iflâs idaresinin toplantı yapmaması veya toplantıya bir ya da iki iflâs idaresi memurunu iştirak etmemesi ihtimalinde, toplantıya katılım sağlayarak iflâs idaresi adına tek başına iflâs dairesinin kararlar alması veya katılım sağlamayan iflâs idaresi memuru yerine oylamaya katılması (İİK m. 223/3)¹⁹⁷ hâllerindeki iflâs dairesi ile basit usulün uygulandığı tasfiyelerdeki iflâs dairesi; dar anlamıyla iflâs dairesinin niteliğinde görev ve yetkilerini haiz olmakla birlikte Kanunca “iflâsın özel organlarına” bırakılmış görev ve yetkileri kullanarak tasfiyeyi yürütmekle görevlendirildiğinden geniş bir çerçevede ele alınmıştır.¹⁹⁸

Gerçekten de basit tasfiyenin uygulanacağına karar verileceği ana kadar ve iflâs idaresinin teşekkül edemediği birinci alacaklılar toplantısının sonuna kadar, iflâs dairesi Kanun’un kendisine yüklediği görevleri dar anlamıyla ifa edecektir. Ancak basit tasfiyenin uygulanacağına karar verilmesi (İİK m. 218, m. 256 yahut m. 217) veya birinci alacaklılar toplantısında iflâs idaresinin seçilemediğinin tutanağa geçirilmesiyle birlikte (İİK m. 222) ya da iflâs idaresinin toplanamadığı hâllerde (İİK m. 223/3) görev yapacak

---

¹⁹⁷ İİK m. 223/3 hükmü; uygulamada iflâs idaresinin çeşitli nedenlerle toplantı yapamaması ve tasfiyenin yürütümüne dair kararlar almaması cihetiyle tasfiyenin ilerletilememesinin önüne geçilebilmesi için iflâs dairesine inisiyatif tanınarak iflâs idaresi yerine karar alma sürecine etki edebilmesi esasını ortaya koymaktadır (Ejder Yılmaz, “Dünden Bugüne İcra ve İflâs Kanunumuz”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 11, S. 3-4 (2013), 29).

¹⁹⁸ İflâs dairesinin hem dar hem de geniş anlamıyla birlikte bir tasfiyede yer alabiliyor olması eleştirilmektedir. Özellikle, iflâsın adi tasfiyesinde iflâs idaresi teşekkül etmiş olmasına rağmen; İİK m. 223/3 bağlamında, iflâs idaresinin yerine geçerek kararlar alabilmesi suretiyle ortaya çıkan geniş anlamıyla iflâs dairesi hem denetlenen hem de denetleyen aynı organ olmasına sebebiyet verdiğinden bahisle iflâs dairesinin fonksiyonlarını belirsizleştirdiği ifade edilmektedir (bkz. Akgün ve Ataoğlu, “İflas Dairesi”, 29-30). Keza iflâs dairesi müdürünün devlet memuru olmasına karşılık İİK m. 223/3 uyarınca iflâsın özel organı sıfatına sahip şekilde işlem yapması, iflâs dairesi müdürünün hukuki sorumluluğu bahsinde de muallaklık yaratmaktadır (Akgün ve Ataoğlu, “İflas Dairesi”, 29). İflâs dairesinin iflâs idaresine seçilemeyeceğine yönelik var olan baskın görüşün kanaati ile gerekçeleri nazarında da İİK m. 223/3 hükmünün eleştirilebilir olduğu düşünüyoruz (bkz. 1.5.3. Başlık).

olan iflâs dairesi, adeta “iflâsın özel organlarının/organının” vazifelerini üstlenerek dar anlamını aşar (geniş) nitelikte tasfiyede faaliyet gösterecektir.

Adi tasfiyede iflâs idaresinin seçilmemesi hâlinde varlık kazanan geniş anlamıyla iflâs dairesi, ikinci alacaklılar toplantısına kadarki tasfiye işlemlerini yürütecek, o zamanki işlemlerle alakalı raporu hazırlayarak ikinci alacaklılar toplanmasına sunacak¹⁹⁹ ve toplantıda iflâs idaresinin seçilmesiyle birlikte geniş anlamıyla üstlendiği “iflâs idaresi” vazifesini bırakarak dar anlamıyla iflâs dairesi niteliğine geri dönecektir. Adi tasfiyede İİK m. 223/3 bağlamında varlık kazanan geniş anlamıyla iflâs dairesi söz konusu ise toplantı konusunda kararlara varılmasıyla, başka bir ifade ile iflâs idaresi toplantısının bitmesiyle birlikte geniş anlamından çıkarak dar anlamına kavuşacaktır.

Basit usulün uygulandığı tasfiyelerde faaliyet gösteren geniş anlamıyla iflâs dairesi ise basit tasfiyenin uygulanacağına karar verilmesiyle (İİK m. 218, m. 256 yahut m. 217)²⁰⁰ birlikte hem “alacaklılar toplanması” hem de “iflâs idaresi” vazifelerini üstlenecek ve üstlendiği vazifeleri, münferit durumlar haricinde²⁰¹ tasfiyenin sona ermesine kadar yerine getirecektir. Başka bir anlatımla, basit tasfiyede geniş anlamıyla iflâs dairesi, alacaklılar toplanmasına bırakılmış yetkileri kullanarak tasfiyenin gerektiği ve masanın menfaatine (İİK m. 218/3) olan kararları alacak, aldığı kararları ifa etmek için gerekli işlemleri yerine getirerek tasfiyeyi gerçekleştirecektir.

İflâs dairesi geniş sıfatını alacaklı unsurlarının iradesinden ziyade Kanun’dan almıştır.²⁰² İflâs dairesi geniş anlamıyla tasfiyeyi idare ederken devlet kurumu olma özelliğini kaybetmeyecektir.²⁰³ Bu durum, geniş anlamıyla iflâs dairesi ile tasfiye organı olan iflâs idaresine uygulanacak hükümlerin farklılaşmasına sebebiyet verdiğinden önem arz

---

¹⁹⁹ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 150.

²⁰⁰ Alacaklılar toplanmasının tasfiyede basit usulün uygulanmasına karar vermesi hâlinde (İİK m. 256), o ana kadar tasfiyeyi aldığı karar bağlamında yöneten alacaklılar toplanması ile iflâs idaresi, görev ve yetkilerini iflâs dairesine bırakacaktır.

²⁰¹ Basit tasfiye sırasında alacaklılar toplanmasının teşekkülünün sağlanması gerekebilir. Bu hâllerde gerçekleştirilecek alacaklılar toplanmasının aldığı kararlar açısından geniş anlamıyla iflâs dairesi, “iflâs idaresi” vazifesini bırakmadan fakat “alacaklılar toplanması” vazifesini bir süreliğine bırakarak alacaklılar toplanmasının tasfiyenin yürütümüne dair ilgili konularda karar almasını bekleyecek, ilgili konuların akıbetinin belli olmasıyla birlikte tekrardan “alacaklılar toplanması” vazifesini üstlenerek tasfiyeyi yönetmeye ve yürütmeye devam edecektir (basit tasfiye usulünde alacaklılar toplanması iradesine başvurulması gereken hâller için bkz. 3.8. Başlık vd.).

²⁰² Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 80.

²⁰³ Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 80 ve 81.

eder.²⁰⁴ Somut tasfiyede görev yapan geniş anlamıyla iflâs dairesi mevcut ise İİK m. 227 hükmünün iflâs dairesine uygulanmaması gerekir.²⁰⁵

Geniş anlamıyla iflâs dairesinin üstüne aldığı vazifelerin; iflâs kuralları, iflâs kurallarının amacı ve dar anlamıyla iflâs dairesinin gözetim ve denetim yükümlülükleri nazara alındığında eleştirilebilir olduğu kanaatindeyiz.²⁰⁶ Eleştirilerimizi basit tasfiyenin yürütümüne ilişkin yaptığımız açıklamalarda gerekçelendirmiş bulunmaktayız.²⁰⁷ Konu başlığımız altında, şimdilik, iflâs dairesine ilişkin yapılan açıklamalarla yetinmek doğru olacaktır.

1.6. Tasfiyenin Akıbetine İlişkin İhtimaller

İflâs tasfiyesinin başlaması ile sona erdirilmesi arasında yapılan işlemler birtakım harcamaları doğurur. Yapılan harcamaların sorumluluğu ise iflâs masasının üzerindedir (İİK m. 248). Fakat iflâs masasındaki malvarlığı unsurları her somut tasfiye uygulamasında yapılacak harcamaları karşılayabilecek değere sahip olmayabilir. Bu farkındalığa sahip olan kanun koyucu iflâs tasfiyesi açısından masa malvarlığının varlığına veya yokluğuna istinaden temelde iki ihtimal²⁰⁸ öngörmüştür.

İflâs masasının mevcudiyetinde tasfiyeye tabi kılınabilecek malvarlığı unsuru yok ise tasfiyenin tatil edilmesi gerekir (İİK m. 217). Buna karşılık, masa mevcudiyetinde

---

²⁰⁴ Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 80-81. Örneğin, iflâs idaresi ifa ettiği görevlerden kaynaklı bir ücrete hak kazanabilirken (İİK m. 223/4) geniş anlamıyla iflâs dairesi yerine getirdiği görevi sebebiyle ücret alamayacaktır (Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 81. Aksi yönde görüş için bkz. Berkin, *İflâs Hukuku*, 325). Verilebilecek başka bir örnek ise iflâs idaresinin sorumluluklarına başvurulması hâlinde uygulanacak rejimin farklılığıdır (Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 81). Geniş anlamıyla iflâs dairesine uygulanacak sorumluluk rejimine dair açıklamamız için bkz. 3.2.1. Başlık.

²⁰⁵ Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 82. Geniş anlamıyla iflâs dairesi hangi hâl sebebiyle (İİK m. 222 veya m. 223/3) somut adi tasfiyede görev alırsa alsın, basit tasfiye uygulamasına yaklaşıp bir idare tarzı benimseyecektir (Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 82).

²⁰⁶ İİK m. 223/3 hükmü çerçevesinde geniş anlamıyla iflâs dairesine getirilen kapsamlı eleştiriler için ayrıca bkz. Akgün ve Ataoğlu, “İflas Dairesi”, 29 vd.

²⁰⁷ Bkz. 3.1. Başlık vd.

²⁰⁸ Öğretide yazarlar; “tasfiye şekli”, “tasfiye biçimi” veya “tasfiye türü” başlıklandırması altında bir iflâs tasfiyesine ilişkin “tasfiyenin tatili, basit tasfiye ve adi tasfiye” olarak üç farklı ihtimalin bulunduğundan bahsetmektedir (bkz. Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 633; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 604; Duran, *Basit Tasfiye*, 25 ve 27; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 564; Kuru, *Cilt: 4*, 3129; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 479). Bu şekliyle tasfiyenin “şekli, biçimi veya türü” başlığı altında tasfiyenin tatili kurumuna yer verilmesi kanaatimizce noksandır. Çünkü, aşağıda görüleceği üzere, iflâs tasfiyenin tatiline karar verilmesi hukuki anlamda bir tasfiye faaliyeti gerçekleştirilmesinin önüne geçmektedir (bkz. 1.6.1. Başlık). Bundan dolayı çalışmamızda “tasfiyenin akıbetine ilişkin ihtimaller” şeklinde başlıklandırma yapılmıştır. Öğretide Duran da “tasfiye şekilleri” başlığı altında tasfiyenin tatilini işlemekle birlikte, tasfiyenin tatilini bir iflâs tasfiyesi olmadığını, aksine tasfiyenin yapılamaması anlamına geldiğini ifade etmektedir (Duran, *Basit Tasfiye*, 36).

masasında tasfiye edilebilecek malvarlığı unsurları var ise tasfiyenin yürütülmesi söz konusu olacaktır. Tasfiyenin yürütülmesi bağlamında ise kanun koyucu iflâs masasının mevcudiyeti ile tasfiye işlemleri için yapılacak harcamalar ekseninde değerlendirme yapmak suretiyle adi usul ve basit usul şeklinde iki farklı tasfiye usulü ihdas etmiştir (İİK m. 218 ve m. 219 vd.).

1.6.1. Tasfiyenin Tatili

Dar anlamıyla iflâs dairesi, tasfiyenin başlangıç işlemlerini²⁰⁹ yerine getirirken edindiği bilgiler çerçevesinde iflâs masasının tasfiyeye özgülenebilecek malvarlığı unsurlarına²¹⁰ sahip olmadığına kanaat getirirse tasfiyenin tatiline karar verir ve durumu ilan eder (İİK m. 217, c. 1).

İflâs tasfiyesinin tatiline karar verilebilmesi için Kanun'un aradığı şart mal yokluğu²¹¹, başka bir anlatımla masaya ait hiçbir malvarlığı unsurunun bulunamamasıdır. Ancak öğretilde, iflâs masasında aktif malvarlığı unsuru bulunmasına rağmen söz konusu malvarlığı unsurunun değerinin basit tasfiye masraflarını dahi karşılamayacağı açıksa, dar anlamıyla iflâs dairesinin masa malvarlığının bulunmadığından bahisle tasfiyenin tatiline karar vermesi gerektiği kabul edilmektedir.²¹² Çünkü basit tasfiye masraflarını karşılayamayacak kıymette bulunan malvarlığı unsurları ile tasfiyeye devam edilmesi müflise, alacaklılara ve kamuya (özellikle beyhude yere iflâs dairesinin meşgul edilmesi açısından) yarardan çok zarar getirecektir.²¹³

---

²⁰⁹ Tasfiyenin başlangıç aşaması hakkındaki açıklamalar için bkz. 1.7. Başlık.

²¹⁰ Tasfiyeye tabi kılınacak malvarlığı unsurlarına yönelik açıklamalar için bkz. 2.2. Başlık.

²¹¹ Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 530.

²¹² A. Selman Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, *Prof. Dr. Necmettin M. Berkin’e Armağan*, (İstanbul: Filiz Kitabevi, 2021), 72; Ali Fuat Çiçekli, “İflâs Tasfiyesinin Tatili”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, S. 52 (2022), 128; Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1262; Arar, *Cilt 2*, 134; Berkin, *İflâs Hukuku*, 305 ve 312; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 53; Duran, *Basit Tasfiye*, 37; Kuru, *Cilt: 4*, 3131; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 262; Olgaç, *İcra-İflâs*, 1651. Mehaz İsviçre İcra ve İflâs Kanunu'nda yapılan değişikliklerle tasfiyenin tatiline karar verilebilmesi için “masaya ait hiçbir mal bulunmaması” kıstasının vazgeçilerek “masanın basit tasfiye masraflarını karşılayamaya yetmeyecek olması” kıstası getirilmiştir (Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 68 vd.; Duran, *Basit Tasfiye*, 37). “... iflas dairesi tuttuğu deftere göre iflas masasına ait hiçbir mal bulunmadığını tespit eder yahut birkaç mal bulunup bunların satış bedelini basit tasfiye giderini bile karşılamadığı anlarsa iflas dairesi tasfiyenin tatiline karar verir ve kararı ilan eder...” (Ankara 1. Asliye Ticaret Mahkemesinin 21/10/2021 tarihli, 2021/567 esas ve 2021/621 karar sayılı ilamı. İlamın tam metni için bkz. <https://emsal.uyap.gov.tr/> E.T. 07/12/2023).

²¹³ Berkin, *İflâs Hukuku*, 304-305; Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 133. İİK m. 217 hükmünün ihdas amacı da bunu gerekli kılmaktadır (Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 133).

Dar anlamıyla iflâs dairesi tarafından yapılan tasfiyenin tatili ilanında; tasfiyeye devam edilmesini isteyen alacaklıların otuz gün içerisinde tasfiyenin devamının gerektirdiği masrafları peşin olarak vermesi gerektiği, aksi hâlde iflâsın kapatılacağı (İİK m. 254) yazılır (İİK m. 217, c. 2).²¹⁴ İlanda basit ve adi tasfiye hâlleri özelinde ayrı ayrı olmak üzere öngörülen tasfiye masraflarına açıkça yer verilmelidir.²¹⁵ Burada gösterilecek masraf, tasfiyenin tatili kararının ilanından sonra yürütülecek tasfiye usulüne göre karşılaşılabilecek masraf miktarı olup daha öncesinde yapılmış işlemlerin masrafları bu miktara dâhil olmayacaktır.²¹⁶

İlanda gösterilen masraf miktarı icra mahkemesine şikâyet olunabilir.²¹⁷ Ayrıca alacaklılar; masaya ait mal bulunduğu, iflâs dairesinin mevcudat defterini eksik tuttuğu yahut masaya ait malvarlığı unsurlarının hiç değilse basit tasfiye masraflarını karşılamaya yeteceğini iddia ederek tasfiyenin tatili kararı hakkında şikâyet yoluna başvurabilir.²¹⁸

Tasfiyenin tatiline ilişkin ilanla birlikte dar anlamıyla iflâs dairesi, otuz günlük süre içerisinde alacaklılardan birisinin tasfiyenin adi veya basit usul ile devam ettirilmesi talebini ve ilgili masrafın peşinen ödemesini beklemekte olduğundan tasfiye işlemlerine henüz girişilmemiştir.

Alacaklılardan birisi ilanda belirtilen süre içerisinde tasfiyenin basit veya adi usul ile yürütülmesi talep eder ve ilgili tasfiyenin gösterilen masrafını peşinen öder ise dar anlamıyla iflâs dairesi, mahkeme kararı olmaksızın, seçilen tasfiye usulüne göre tasfiyenin devam işlemlerini gerçekleştirir.²¹⁹ Buna karşılık otuz gün içerisinde alacaklılardan herhangi birisi tarafından tasfiyenin yürütümüne ilişkin talepte bulunulmaz veya talepte bulunulmakla beraber seçilen tasfiye usulüne ilişkin tasfiyenin devamı masrafları peşin olarak verilmez ise iflâs dairesi tasfiyenin tatili sebebiyle iflâsın

---

²¹⁴ İcra ve İflâs Kanunu Yönetmeliği (RG. 11/04/2005, 25783) m. 56'da ifade edilen ilan içeriğinde bu husus yer almamaktadır.

²¹⁵ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1263; Arısoy, "İflas Tasfiyesinin Tatili", 87; Çiçekli, "Tasfiyenin Tatili", 140-141; Kuru, *Cilt: 4*, 3132; Kuru, *El Kitabı*, 1287; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 262, dn. 8.

²¹⁶ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1263; Arısoy, "İflas Tasfiyesinin Tatili", 97-98; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 404; Berkin, *İflâs Hukuku*, 313-314; Kuru, *Cilt: 4*, 3132; Kuru, *El Kitabı*, 1286-1287; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 262, dn. 8.

²¹⁷ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1263; Arar, *Cilt 2*, 133-134; Arısoy, "İflas Tasfiyesinin Tatili", 90; Çiçekli, "Tasfiyenin Tatili", 139, dn. 77.

²¹⁸ Arısoy, "İflas Tasfiyesinin Tatili", 89-90; Kuru, *Cilt: 4*, 3130, dn. 1; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 261, dn. 1; Olgaç, *İcra-İflâs*, 1651.

²¹⁹ Arar, *Cilt 2*, 133; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 270-271; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 605; Kuru, *El Kitabı*, 1288; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 264-265. Tatiline karar verilen tasfiyenin basit usul ile devam edilmesi hâli için bkz. 2.4. Başlık.

kapatılmasını asliye ticaret mahkemesinden talep eder ve mahkemece iflâsın kapanmasına karar verilir (İİK m. 217, c. 2).

Tasfiyenin tatili sebebiyle iflâsın kapanmasına karar verilmesi (İİK m. 217) ile tasfiyenin (adi veya basit usulle) yürütülmesi neticesinde iflâsın kapanmasına karar verilmesi (İİK m. 254)²²⁰ arasında teknik anlamda farklılıklar mevcuttur.²²¹

İflâsın normal kapanması (İİK m. 254), yürütülen tasfiye prosedüründe yapılacak bir tasfiye işleminin kalmaması neticesinde meydana gelirken; tasfiyenin tatili neticesinde iflâsın kapanmasına ise tasfiye işlemleri başlamadan, başka bir ifade ile tasfiye işlemleri normal kapanmadaki gibi neticelenmeden karar verilmektedir.²²² Bu bağlamda tasfiyenin tatili sebebiyle kapanan tasfiyede iflâs alacakları incelenmemiş, sıra cetveli düzenlenmemiş ve bu cihetle alacağını tahsil edememiş alacaklılara borç ödemedi aciz belgesi verilmemiştir.²²³

İflâs dairesince tasfiyenin tatiline karar verilmesinden sonra ancak asliye ticaret mahkemesince iflâsın kapatılması kararı verilmeden önce, iflâs masasına dâhil olabilecek malvarlığı unsurunun bulunduğu tespit edilmesi ve bu malvarlığı unsurunun satış bedellerinin tasfiye masraflarını karşılayabileceğinin anlaşılması hâlinde, iflâs dairesi tarafından tasfiyenin tatiline dair karar kaldırılarak tasfiyenin devamı sağlanmalıdır.²²⁴ Buna karşılık tasfiyenin tatili kararına istinaden asliye ticaret mahkemesi tarafından iflâsın kapanmasına karar verildikten sonra iflâs masasına dâhil olabilecek ve kıymeti tasfiyenin devamına imkân sağlayacak değere sahip olan malvarlığı unsuru tespit edilir

---

²²⁰ İflâsın kapanması bahsi için bkz. 4.3. Başlık.

²²¹ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 634; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 605; Başözen, *Tasarruf Yetkisi*, 237; Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 141; Duran, *Basit Tasfiye*, 42; Kuru, *Cilt: 4*, 3133; Vafire Merve Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, (Ankara: Yetkin Yayınları, 2021), 59. Tasfiyenin tatili sebebiyle iflâsın kapanması hakkında detaylı bilgi için ayrıca bkz. Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 56 vd.

²²² Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 103; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 42; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 605; Duran, *Basit Tasfiye*, 42; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 263; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 59-60.

²²³ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1264; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 270; Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 117; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 634; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 2 ve 42; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 605; Berkin, *İflâs Hukuku*, 313; Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 141; Duran, *Basit Tasfiye*, 42; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 656; Kuru, *Cilt: 4*, 3133; Kuru, *El Kitabı*, 1287; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 263; Selçuk Öztekin, *İcra ve İflâs Hukukunda Borç Ödemeden Aciz Vesikası*, (İstanbul: Afla Basım Yayım Dağıtım, 1994), 108; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 136; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 61-62

²²⁴ Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 91-92; Duran, *Basit Tasfiye*, 42; Kuru, *Cilt: 4*, 3134; Kuru, *El Kitabı*, 1287; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 263; Serdar Kale, “İflas Kapandıktan Sonra Borçluya Ait Yeni Mal Bulunması (İİK M. 255)”, *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2, S. 1 (2015), 135; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 61 ve 63.

ise iflâs dairesi asliye ticaret mahkemesinden tasfiyenin tatiline ilişkin İİK m. 217 hükmünün aradığı şartların oluşmadığından bahisle iflâsın kapanmasına ilişkin kararın kaldırılmasını talep etmeli ve asliye ticaret mahkemesi tasfiyenin devamına karar vermelidir.²²⁵ Yoksa iflâs dairesi, iflâsın kapanması sonrasında tasfiye dışı kalmış malvarlığı unsuru bulunduğundan bahisle başka merasime gerek kalmaksızın malvarlığı unsurunu satıp alacaklılar arasında paylaştıramaz (İİK m. 255).²²⁶

Açıklamalarımız çerçevesinde tasfiyenin tatili, iflâs masasındaki malvarlığı unsurlarının yokluğu veya basit tasfiyeye ilişkin masrafları dahi karşılayacak kadar tasfiyeye amade kılınması mümkün malvarlığı unsurlarının bulunmamasının tespitiyle iflâsın kapanmasına karar verilmesi arasındaki dönem için tasfiyenin durdurulmasını ifade etmektedir.²²⁷

1.6.2. Adi Tasfiye

Adi tasfiye Kanun'un detaylı hükümler öngörerek tasfiye prosedüründe esas kabul ettiği; iflâs kuralları ve bu kuralların amaçları çerçevesinde görece ideal usuldür.²²⁸ İflâsın kolektifliği esas itibarıyla bu tasfiye usulünde meydana gelmektedir.²²⁹

İflâs dairesi, tuttuğu mevcudat defteri ve hukuken iflâs masasına dâhil olan malvarlığı unsurlarını muhafaza altına almak suretiyle ortaya koyduğu fiziki iflâs masasının²³⁰

²²⁵ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1264; Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 112; Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 153; Duran, *Basit Tasfiye*, 43; Kuru, *Cilt: 4*, 3134; Kuru, *El Kitabı*, 1287; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 264; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 136; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 64-65. Altay, iflâsın kapanması kararı sonrası mülkiyet hakkı sahibi müflis olup olmadığı çekişmeli bir malvarlığı unsurunun tespiti hâlinde de asliye ticaret mahkemesinin iflâsın kapanmasına ilişkin kararını kaldırarak iflâs masasının istihkak prosedürünü işletmesine imkân verilmesi gerektiğini ifade etmektedir (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1265).

²²⁶ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1264; Arar, *Cilt 2*, 134; Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 111; Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 153; Kale, “Yeni Mal Bulunması”, 135-136; Kuru, *El Kitabı*, 1287; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 264; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 136; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 62-63.

²²⁷ Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 66-67; Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 125, 128 ve 142. Tasfiyenin tatilinde, tasfiye söz konusu olmamakta (Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 53. Aynı yönde bkz. Oruç, *İflâs İdaresi*, 65), bu cihetle paylaşırma aşamasına geçilememektedir (Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 42). Nitekim tasfiyenin tatili kararının ilanında alacaklılara tasfiyeyi devam ettirme imkânı verilmesi de tasfiyenin tatili kararıyla iflâsın kapanması kararı arasında tasfiye işlemlerinin ertelendiğine işaret etmektedir (Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 127-128). “... Kaldı ki, anılan yasal düzenleme çerçevesinde alacaklılar tasfiyenin tatil edilmesine ve iflâsın kapatılmasına engel olabilirler...” (Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 11/04/2018 tarihli, 2017/23-849 esas ve 2018/773 karar sayılı ilamı, kararın tam metni için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr/> E.T. 08/12/2023).

²²⁸ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayyavaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 635; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 607; Akgün ve Ataoğlu, “İflas Dairesi”, 9; Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 154; Duran, *Basit Tasfiye*, 18; Kuru, *Cilt: 4*, 3138; Kuru, *El Kitabı*, 1290; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 266; Postacıoğlu, *İflâs*, 50.

²²⁹ Postacıoğlu iflâsı, “kolektif ve evrensel bir tasfiye şekli” olarak ifade etmiştir (Postacıoğlu, *İflâs*, 99).

²³⁰ Tasfiyenin başlangıç aşaması olarak ifade ettiğimiz iflâs masasının oluşumu ile iflâs masasındaki malvarlığı unsurlarının tasfiyeye tabi kılınabilirliği hakkında bkz. 1.7. Başlık ile 2.2.1. Başlık.

değerinin adi tasfiyeye ilişkin masrafları²³¹ karşılayacağına kanaat getirmesi hâlinde uygulanmasına karar vereceği (İİK m. 208/3 ve m. 218/1) adi tasfiye usulünü²³², İİK m. 219 (ve İİK Yön. m. 58) hükmü çerçevesinde İİK m. 166/2'deki usulce ilan eder. Bu ilanla birlikte sırasıyla adi tasfiyeye özgü tasfiye organları teşekkül etmeye başlar.²³³

İlk olarak adi tasfiye ilanında belirtilen yer ve vakitte (İİK m. 219) iflâs müdürünün veya yardımcısının başkanlık ettiği müflisin alacaklılarının katılımından oluşan “birinci alacaklılar toplanması” organı hukuk alanında vücut bulacak (İİK m. 221); ardından toplantıda, birinci alacaklılar toplantısındaki birtakım işlerin yürütümünde iflâs dairesi müdürüne veya yardımcısına kolaylık sağlanması için öngörülen “iflâs bürosu” teşekkül edecektir (İİK m. 221/1 ve 4).

Birinci alacaklılar toplantısına katılım sağlayan alacaklılar tarafından önerilmek ve icra mahkemesi tarafından seçilmek (İİK m. 223) suretiyle, İİK m. 226/1 uyarınca iflâs masasını idare ederek tasfiyeyi yürütmekle görevli “iflâs idaresi” oluşturulacaktır.²³⁴ Teşekkül eden iflâs idaresi tasfiyeyi dar anlamıyla iflâs dairesinin elinden alarak birinci alacaklılar toplantısında alınan kararlar (İİK m. 224) çerçevesinde tasfiye faaliyetine girişecek, bu bağlamda Kanun’un kendisine bıraktığı iş ve işlemleri yerine getirmek cihetiyle alacaklıların tespitini (İİK m. 230-235) yaptıktan sonra alacaklıları ikinci alacaklılar toplantısına davet edecektir (İİK m. 237).

İflâs idaresinin daveti üzerine gerçekleşen toplantıya katılım sağlayan alacaklılar tasfiyenin karar organı olarak ifade edilen “ikinci alacaklılar toplanması” organına hayat verecek, bu organ vasıtasıyla alacaklılar tasfiye konu malvarlığı unsurlarının nasıl paraya çevrileceği (İİK m. 241) de dâhil olmak üzere tasfiyeye dair önemli hususlarda kararlar (İİK m. 238/2) alarak tasfiyenin seyrini belirleyeceklerdir. Alacaklılar toplanması kararları çerçevesinde tasfiyeyi yürüten iflâs idaresi ise paraya çevirme işlemlerini (İİK m. 241-244) gerçekleştirerek elde edilen paraları paylaşacak (İİK m. 247-250 ve m. 252) ve alacaklılara aciz belgesini (İİK m. 251) verdikten sonra asliye ticaret

---

²³¹ Tasfiye masraflarının hesaplanması hususu hakkında bkz. 2.2.2. Başlık.

²³² Bu ihtimalin dışında tatiline karar verilen tasfiyede bir alacaklının adi tasfiye usulüne ilişkin masraflarını peşinen vermesi hâli (İİK m. 217) ile basit tasfiyenin ilanında öngörülen süre içerisinde alacaklılardan birisinin adi tasfiye masraflarını peşinen vermesi (İİK m. 218) ihtimalinde iflâs adi usul (İİK m. 219 vd.) ile tasfiye olunur.

²³³ Tasfiye organlarına ilişkin ayrıca bkz. 1.5. Başlık vd.

²³⁴ Birinci alacaklılar toplanmasında iflâs idaresi seçilemez ise tasfiyeyi iflâs dairesi yürütmeye devam eder (İİK m. 222).

mahkemesinden iflâsın kapanmasına karar vermesini talep edecek ve aksi bir ihtimalin meydana gelmemesi hâlinde asliye ticaret mahkemesinin iflâsın kapanması kararıyla (İİK m. 254) birlikte tasfiye sona erecektir. Genel hatlarıyla ifade ettiğimiz, ideal, adi tasfiye prosedürü en nihayetinde iflâsın açılmasından itibaren altı aylık süre içerisinde bitirilmelidir. (İİK m. 256, c. 1).²³⁵

Görüleceği üzere adi tasfiye sürecinde, tasfiye dışı organlar ile tasfiye organlarının etkileşim içerisinde kalması ve yekpare olarak etkin bir yürütüm faaliyetine girişmesi suretiyle tasfiyenin nihai amacını meydana getirmesi hedeflenmektedir. Bu usulde iflâs kurallarının geleneksel amaçlarının gerçekleşmesi için alacaklıların tasfiye organları eliyle tasfiye sürecine aktif katılımı sağlanmaya çalışılmış ve alacaklıların kendi kaderlerini tayin noktasında tasfiyedeki etkinliğinin temini öncelenmiştir.²³⁶

Tasfiyede alacaklı hakimiyetinin egemen kılınması ise adi tasfiyeye özgü birtakım masraflara sebebiyet vermektedir. Bu masraflar ise tasfiye sonucunda alacaklıların beklediği parasal menfaati eksiltmektedir (İİK m. 248). Nitekim her somut tasfiye, alacaklıların beklediği parasal menfaatin bu denli (adi usuldeki şekliyle) eksilmesini göğüsleyebilecek hâlde bulunmayabilir. Bu çerçevede kanun koyucu adi tasfiye usulüne alternatif, istisna²³⁷ teşkil eden basit tasfiye adında başka bir usul daha öngörmüştür.

1.6.3. Basit Tasfiye

Tasfiyenin başlangıç aşamasında elde edilen veriler²³⁸ çerçevesinde iflâsın adi tasfiye masraflarını kaldıramayacağının lakin tasfiyenin tatilini de gerektirmeyeceğinin²³⁹ anlaşılması üzerine uygulanan bir tasfiye usulüdür (İİK m. 218).²⁴⁰

---

²³⁵ Altı aylık sürede tasfiye işlemlerinin bitmemesi durumunda alacaklılar toplanmasının tasfiyenin yürütümünde uygulanan adi tasfiye usulünden vazgeçerek basit tasfiye usulünün uygulanabilmesine yönelik karar alabilmesi mümkündür (İİK m. 256, c. 2). Alacaklılar toplanmasının basit tasfiye usulüne dönülmesine ilişkin bir karar almaması hâlinde icra mahkemesine başvurularak tasfiye süresinin uzatılması talep edilir ve icra mahkemesi uygun görmesi hâlinde tasfiye süresini uzatır (İİK m. 256, c. 4). Bu hususlara dair detaylı bilgi için ayrıca bkz. 2.3. Başlık.

²³⁶ Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 19; Duran, *Basit Tasfiye*, 47; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 27-28; Oruç, *İflâs İdaresi*, 66-67.

²³⁷ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 306-307; Duran, *Basit Tasfiye*, 90. Duran'a göre basit tasfiye usulüne yalnızca yan bir anlam yüklenmiştir (Duran, *Basit Tasfiye*, 18).

²³⁸ Bkz. 1.7. Başlık ile II. Bölüm, 2.1. Başlık.

²³⁹ Tasfiye masraflarına dair açıklamalar için bkz. 2.2.2. Başlık.

²⁴⁰ Bir tasfiyede basit usulün uygulanabilme ihtimali yalnızca burada ifade edilen olgu ile sınırlı değildir. Tatiline karar verilen bir tasfiyede alacaklılardan birisinin masraflarını peşinen karşılamak kaydıyla tasfiyenin basit usul ile yürütülmesini sağlayabileceği (İİK m. 217) gibi, adi usul ile başlanılan bir tasfiyenin altı ay içerisinde bitirilememesi üzerine alacaklılar toplanmasının kararıyla (İİK m. 256) tasfiyenin basit

Basit tasfiye; adından da anlaşıldığı üzere adi usule nazaran daha basit, sürelerin kısa tutulması suretiyle hızlı, olabildiğince şekle tabi olmayan ve masrafsız bir tasfiye usulüdür.²⁴¹ Basit tasfiyeyi, medeni usul hukukunun bir uzantısı kabul edilen cebri icra hukuku açısından, usul hukuklarının tümünün ortak gayesi olan “prosedürde sadeliği, çabukluğu ve ucuzluğu” sağlama hedefinin²⁴² külli icradaki tasfiye usulleri arasındaki tezahürü olarak ifade edebiliriz.²⁴³

Kanun’umuzda safi olarak basit tasfiye usulünü düzenleyen hükümler az sayıdadır. Var olan hükümler ise yetersiz ve açıklıktan uzaktır.²⁴⁴ Basit tasfiyenin niteliğine uygun düştüğü²⁴⁵ ölçüde adi tasfiye usulüne ilişkin hükümlerin basit tasfiye usulünün yürütümünde kıyasen uygulanması suretiyle basit tasfiyeye ilişkin hükümlerin yetersizliği ile açık olmayışı bertaraf edilecektir.²⁴⁶

Basit tasfiyenin esasları olarak nitelendirdiğimiz basitlik, hızlılık, olabildiğince şekle tabi olmama ve masraflardan tasarruf etme unsurları;²⁴⁷ tasfiyeyi daha rasyonel ve serbest inşa

---

usul ile yürütümü sağlanabilir. Somut iflâsta basit tasfiyenin uygulama alanı bulabileceği ihtimallere ilişkin açıklamalar için bkz. 2.3. Başlık ve 2.4. Başlık.

²⁴¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1811; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 676; Arar, *Cilt 2*, 138; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 533 ve 607; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 51; Duran, *Basit Tasfiye*, 71-72; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 565; Kuru, *Cilt: 4*, 3388 ve 3390; Kuru, *El Kitabı*, 1387-1388; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 364; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 480; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 576 ve 581-582; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2136 ve 2141; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 56.

²⁴² Umar, *Genel Teorisi*, 40-41. Cebri icra hukuku kuralları bağlamında bir engel olmadıkça, bu alanda kalan meselelerin çözümü noktasında medeni usul hukuku kaideleri göz önünde bulundurulması doğru olur (Umar, *Genel Teorisi*, 34).

²⁴³ Usul ve şekillerin amacı; iyi, hızlı ve az masrafla adaletin dağıtılmasıdır (Berkin, *İflâs Hukuku*, 16).

²⁴⁴ Arar, *Cilt 2*, 138; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 607; Berkin, *İflâs Hukuku*, 400-401; Duran, *Basit Tasfiye*, 20; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 152; Kuru, *El Kitabı*, 1387; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 364; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 218; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 581; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2141; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 56.

²⁴⁵ Kanun’da basit tasfiye usulüne ilişkin amaçların açık bir biçimde ifade edilmiyor olması kanun koyucunun amaçsızca hükümler öngördüğü anlamına gelmeyecektir (Başözen, *Tasarruf Yetkisi*, 6, dn. 8).

²⁴⁶ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1811; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 676; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 607; Berkin, *İflâs Hukuku*, 401; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 153; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 565; Kuru, *Cilt: 4*, 3390; Kuru, *El Kitabı*, 1387-1388; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 365; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 480; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 218; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 581-582; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2141-2142; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 56. Öğretide çiçekli, basit tasfiyeye ilişkin hükümlerin, özellikle iflâs dairesinin görev ve yetkileri bağlamında, adi tasfiyedeki gibi detaylıca düzenlenmek suretiyle uygulamada ortaya çıkabilecek muhtemel sorunların engellenmesini önermektedir (Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 155).

²⁴⁷ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1811; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 676; Kuru, *Cilt: 4*, 3388; Kuru, *El Kitabı*, 1387-1388; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 365; Serdar Kale, “İcra ve İflâs Hukukunda Sirküler”, *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 7, S. 1 (2020), 242; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 576; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2136.

edilebilir kılınmaktadır.²⁴⁸ Bundan dolayı basit tasfiyenin uygulanmasında istisnai hâller saklı kalmak kaydıyla alacaklılar toplanması,²⁴⁹ iflâs bürosu, iflâs idaresi gibi tasfiye organları teşekkül etmemekte; tasfiye geniş anlamıyla iflâs dairesi tarafından gerçekleştirilmektedir.²⁵⁰ Bu husus, “basit tasfiyede iflas dairesi alacaklıların menfaatlerine muvafık surette malları paraya çevirir ve başka merasime mahal kalmaksızın alacakları tahkik ve sıralarını tayin ederek bedellerini dağıtır” demek suretiyle İİK m. 218/3 hükmünde ifade edilmiştir. Hükümden anlaşıldığı ve ileride detaylandırılacağı²⁵¹ üzere geniş anlamıyla iflâs dairesi, tasfiyeye dair karar alma ve aldığı kararı uygulama hususlarında istisnalar hariç tek başına yetkilidir.

Adi tasfiyeye ilişkin hükümlerin kıyasen basit tasfiyede tatbik edilmesi gerektiği kabulü doğrultusunda basit tasfiyenin uygulanma biçimi basit tasfiyenin esaslarına halel getirmemeli, kabul edilebilir ve isabetli bir tasfiyenin gereklerine uygun olmalıdır.²⁵² Bu kapsamda birbirleri ile bütünleşik olan basit tasfiyenin esaslarını, genel hatlarıyla, basit tasfiye uygulamasındaki yansımalarıyla açıklamakta fayda görüyoruz.²⁵³

“Basitlik” unsuru, basit tasfiyenin kolaylığından ziyade; iflâsın tasfiyesine başlayan dar anlamıyla iflâs dairesinin üzerine adi tasfiyedeki alacaklılar toplanması, iflâs bürosu, iflâs idaresi tasfiye organlarının vazifelerini üstlenerek kavuşacağı geniş anlamındaki hüviyetiyle tasfiyeyi tek elden sona erdirebilme yetkisine sahip olmasına dayanmaktadır.²⁵⁴

---

²⁴⁸ Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 577; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2137.

²⁴⁹ Basit tasfiyede alacaklılar toplanması tasfiye organı istisnai hâllerde teşekkül etmektedir (bkz. 3.8. Başlık).

²⁵⁰ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1810; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Arar, *Cilt 2*, 138; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 607; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 406-407; Berkin, *İflâs Hukuku*, 400; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 51; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 200-201; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 153; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 565; Kuru, *Cilt: 4*, 3389; Kuru, *El Kitabı*, 1387; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 364; L. Şanal Görgün, *İflâsta İstihkak Davası*, (Ankara: Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, 1977), 150; Oruç, *İflâs İdaresi*, 271; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs*, 480; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 582; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 156; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2141; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 56. Nitekim tasfiye edilecek malvarlığı unsurlarının miktarının az oluşu, tasfiyede bu organların teşekkülünü değersiz kılmaktadır (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1810).

²⁵¹ Bkz. 3.1. Başlık vd.

²⁵² Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Arar, *Cilt 2*, 138.

²⁵³ Esasların basit tasfiye uygulamasındaki detaylı yansımaları için bkz. 3.1. Başlık vd.

²⁵⁴ Berkin, *İflâs Hukuku*, 401; Duran, *Basit Tasfiye*, 72; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 577; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 156; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2137.

Basit tasfiyenin ilanında dar anlamıyla iflâs dairesi, alacaklıları, yirmi günden az ve iki aydan²⁵⁵ çok olmamak üzere tayin edeceği süre içerisinde alacaklarını ve iddialarını bildirmeye davet eder (İİK m. 218/2). Adi tasfiye usulünde ise alacak bildirimini için öngörülen süre bir aydır (İİK m. 219). İki tasfiye usulünde alacaklıların alacaklarını bildirmeleri için öngörülen sürelerin farklılığı ve ötesinde basit tasfiyede; iflâs dairesince somut tasfiyenin durumu gözetilerek, adi tasfiyeye nazaran alacak ve iddia bildirimini için daha kısa bir süre (en az yirmi gün) öngörülebileceği dikkate alındığında, kanun koyucunun basit tasfiyeyi daha “hızlı” şekilde yürütülebilmesine imkân tanıyacak şekilde tasarladığına işaret etmektedir.²⁵⁶

Basitlik unsurunun getirisi olarak basit tasfiyede alacaklılar toplanması ile iflâs idaresi organlarının olmayışı, bu organların teşekkülü için gereken vakitler beklenilmeksizin daha hızlı biçimde geniş anlamıyla iflâs dairesinin tasfiyeye başlama imkânı verir. Çünkü birinci alacaklılar toplantısının gerçekleşmesi (İİK m. 221), toplantıda iflâs idaresine aday önerilmesi cihetiyle icra mahkemesinin önerilen adaylar arasından iflâs idaresini seçmesi (İİK m. 223) ve nihayetinde seçilen iflâs idaresine tasfiye dosyasının tevdi edilmesi vakit alacaktır.²⁵⁷ Hâlbuki somut tasfiyede basit usulün uygulanmasına karar verilmesi ile iflâs dairesi geniş anlamındaki hüviyetine bürünerek tasfiyeye derhâl başlayabilecektir.²⁵⁸ Basit tasfiyenin hızlılık unsuru, tasfiyede sürelerin kısa tutulması lüzumunu doğurur.²⁵⁹ Bu kapsamda alacaklar ile iddiaların tahkikini ve tetkikini (İİK m. 230) gerçekleştiren geniş anlamıyla iflâs dairesi sıra cetvelini İİK m. 232 hükmünde belirtilen azami iki aylık süreye bağlı olmaksızın hemen düzenlemelidir.²⁶⁰

Geniş anlamıyla iflâs dairesi tasfiyeye tabi malvarlığı unsurlarını tasfiye katılımcılarının menfaatlerine uygun düşen usulü (açık artıma veya pazarlık suretiyle) uygulayarak paraya çevirebilecektir.²⁶¹ Bu imkân, basitlik unsuruna hizmet ettiği gibi basit tasfiyede adi

---

²⁵⁵ Bildirim süresinin iki aya kadar uzatılabilmesine imkân tanınması basit tasfiyenin basitlik ve hızlılık unsurlarına aykırılık oluşturmaktadır (Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307. Aynı yönde bkz. Berkin, *İflâs Hukuku*, 401; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 152, dn. 429; Kuru, *Cilt: 4*, 3388, dn. 4). Dar anlamıyla iflâs dairesinin alacak bildirim süresinin tayinine ilişkin değerlendirmeler için ayrıca bkz. 2.2.3. Başlık.

²⁵⁶ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Berkin, *İflâs Hukuku*, 401.

²⁵⁷ Duran, *Basit Tasfiye*, 73.

²⁵⁸ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 605.

²⁵⁹ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Arar, *Cilt 2*, 138-139; Berkin, *İflâs Hukuku*, 401; Kuru, *El Kitabı*, 1387-1388; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 364-365.

²⁶⁰ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 308. Müflisin birden fazla alacaklısının olmaması hâlinde sıra cetvelinin iflâs dairesine bırakılmasına lüzum yoktur (Arar, *Cilt 2*, 139).

²⁶¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1810-1811; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Arar, *Cilt 2*, 138-139; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 607; Berkin, *İflâs Hukuku*, 401; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 201;

tasfiyedeki gibi birtakım özel ilanların yapılmamasının yansıması olarak “olabildiğince şekle tabi olmama” unsurunu da görünür kılmaktadır.²⁶² Zira tasfiyeye konu olan malvarlığı unsurlarının paraya çevrilmesindeki satış usulünün belirlenmesinin alacaklılar toplanması kararına değil de geniş anlamıyla iflâs dairesinin tasarrufuna bırakılması tasfiyeyi merasimlerden azade kılmaktadır. Bu hâliyle tasfiye katılımcılarının haklarını korumak kaydıyla iflâs dairesinin hızlı şekilde paraya çevirme işlemlerini gerçekleştireceği kabul edilir.²⁶³ Hatta geniş anlamıyla iflâs dairesinin hızlılık unsuruna uygun davranabilmek için satış usullerindeki süreleri dahi kısaltabileceği ifade edilmektedir.²⁶⁴

Nitekim, öğretide, paraların paylaştırılması aşamasına geline basit tasfiyede geniş anlamıyla iflâs dairesinin İİK m. 249 uyarınca hazırladığı pay cetveli ile son hesabı iflâs dairesinde on gün süreyle bırakılması işlemine gerek kalmadan dağıtımı gerçekleştirebileceği ifade edilmektedir.²⁶⁵ Bu görüşün kabulü, basit usulün olabildiğince şekle tabi olmama ile hızlılık unsurunun gerçekleştirilmesine hizmet eder.

İflâs kurallarının amacıyla paralel olarak iflâs tasfiyesinin amacı, esas itibarıyla müflisin olabildiğince çok alacaklısının alacağını tatmin etmek suretiyle tasfiyenin sona ermesidir; yoksa tasfiye organlarının birtakım masraflarını karşılamak değildir.²⁶⁶ Basit tasfiyede basitlik unsuru gereği tasfiye organları varlık kazanamayacağından adi tasfiyeye özgü masraflar meydana gelmeyecek ve bundan dolayı tasfiyenin sonunda alacaklılara dağıtılacak parada tasfiyeye ilişkin masraflar dolayısıyla bir azalma gerçekleşmeyecektir.²⁶⁷

Basit usulün uygulandığı tasfiyelerde alacaklılar toplanmasının gerçekleşmesi gereken istisnai hâllerde bile basit tasfiyenin esaslarında ifade edilen “masraflardan tasarruf etme” unsuruna riayet edilmelidir. Fiziki alacaklılar toplantısı yapılması ilan giderleri (İİK m.

Kuru, *Cilt: 4*, 3389 ve 3389, dn. 10; Kuru, *El Kitabı*, 1387; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 364; Postacıoğlu, *İflâs*, 176; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 578; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2138; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 57.

²⁶² Duran, *Basit Tasfiye*, 73; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 578; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2138.

²⁶³ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Arar, *Cilt 2*, 138-139; Berkin, *İflâs Hukuku*, 401.

²⁶⁴ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 308; Berkin, *İflâs Hukuku*, 401.

²⁶⁵ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 308; Duran, *Basit Tasfiye*, 73 ve 230; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219.

²⁶⁶ Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 577; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2137. İflâs tasfiyesi alacaklıların iflâs ilkeleri çerçevesinde mümkün olduğunca iyi şekilde tatmin edilmesi amacını ihtiva ettiğinden tasfiye organlarının görevi, tasfiyeyi sağlıklı ve hızlı yürütmek suretiyle tamamlamak olup tasfiyeyi finanse etmek değildir (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1810, dn. 2).

²⁶⁷ Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 72-73.

237) ile toplanılacak yere ödenecek ücretler açısından iflâs masasından beklenen parasal menfaati azaltacak ve ayrıca toplanmanın gerçekleşmesi için önceden yapılan ilandaki toplantı zamanına kadar beklenilmesi gerekecektir.²⁶⁸

Özellikle basit tasfiyenin masraflardan tasarruf etme ve hızlılık unsurlarına uygun davranmak için geniş anlamıyla iflâs dairesi; fiziki alacaklılar toplantısı gerçekleştirmek yerine sirküler gönderme yoluyla alacaklıların görüşlerinin alınması yoluna başvurulmalıdır.²⁶⁹ Sirküler yolu; alacaklıların oyu, alacaklıların bilinen adreslerine taahhütlü bir mektup vasıtasıyla yazılacak davet üzerine ve alacaklıların imzası noterlikçe tasdikli cevap yazılı ile alınabilmesidir (İİK m. 240/1, c. 2). Toplantı yeter ve karar sayılarının sağlanabilmesi açısından da sirküler yoluyla karar alınabilmesi, fiziken toplantıya nazaran daha kolay olabileceğinden basit usulün uygulandığı tasfiyelerde gerçekleşecek alacaklılar toplantısında tercih edilmesi gereken yöntemdir.²⁷⁰

İflâsın tasfiyesinde basit usulün Kanun'daki şekliyle uygulanması iflâs kurallarının alacaklıların olabildiğince fazla parasal değerle, hızlı şekilde tatmin edilmesi gibi bazı amaçlarına hizmet ettiği ifade edilebilir. Buna karşılık kanun koyucunun tasfiye usullerinde adi tasfiyenin öncelenmesiyle hedeflediği alacaklı hakimiyeti çerçevesinde tasfiyenin sonlandırılması amacı gibi bazı amaç ve ilkelere basit tasfiyede riayet edilmediği yahut asgari düzeyde riayet edildiği söylenebilir.²⁷¹

Basit tasfiyenin ihtiva ettiği özellikler ile iflâs kuralları arasında makul bir denge kurularak tasfiyenin esaslarına halel getirmeden, iflâs kurallarının adi tasfiyeyle hedeflediği amaç ve ilkeleri de barındırır bir basit tasfiye usulünün mümkün olduğu kanaatindeyiz. Ancak bunun gerçekleşebilmesi, Kanun'un basit tasfiye usulü düzenlemelerinde köklü değişiklikler yapılmasını gerektirmektedir. Bu konudaki fikirlerimizi çalışmamızın ilerleyen yerlerinde makul bir zemin üzerinde belirtmiş bulunmaktayız.²⁷² Bundan dolayı dar anlamda iflâs dairesine iflâs kararının bildirilmesi

---

²⁶⁸ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 216-217.

²⁶⁹ Berkin, *İflâs Hukuku*, 401; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 52; Duran, *Basit Tasfiye*, 77; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 201, 215, dn. 437 ve 217; Görgün, *İstihkak Davası*, 151; Kale, "Sirküler", 240; Kuru, *Cilt: 4*, 3389; Kuru, *El Kitabı*, 1387; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 365, dn. 9; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 90, dn. 52 ve 128, dn. 64.

²⁷⁰ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 201 ve 216-218; Kale, "Sirküler", 249. Basit tasfiyede sirküler gönderme yoluyla karar alma usulü hakkında ayrıca bkz. 3.8. Başlık.

²⁷¹ Basit tasfiyede alacaklıların haklarının neredeyse hiç kısıtlanmadığı hakkında ayrıca bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 73.

²⁷² Bkz. 3.2.2., 3.8.2. ve 3.8.3. Başlık.

anına (İİK m. 166/1) dönülerek tasfiyenin başlangıç aşamasının incelenmesi yerinde olacaktır.

1.7. Tasfiyenin Başlangıç Aşaması

1.7.1. Genel Olarak

Müflisin tasfiyesini nihayete erdirebilmek için zorunlu olarak tasfiyenin başlangıç aşaması gerçekleşmelidir.²⁷³ Başlangıç aşamasında yapılacak işlemler kanun koyucunun tercihiyle, dar anlamıyla iflâs dairesine yükletilmiştir (İİK m. 208).²⁷⁴

Tasfiyenin başlangıç aşamasının dar anlamıyla iflâs dairesi tarafından verimli geçirilmesi önem arz eder. Çünkü bu aşamada alacaklılara tasfiye hususunda tam bir bilgi ile kararlar almaya elverişli veriler toplanacak ve bu cihetle iflâs tasfiyesinin amacını gerçekleştirmeye hizmet edecek işlemler bakımından temel atılacaktır.²⁷⁵

İflâsın tasfiyesinin başlangıç aşaması, asliye ticaret mahkemesi tarafından iflâs kararının iflâs dairesine bildirilmesiyle başlar (İİK m. 166/1).²⁷⁶ İflâs dairesinin tasfiyenin başlangıç aşamasını tamamlayabilmesi için iflâsın açıldığının iflâs dairesine bildiriminden (İİK m. 166) itibaren en çok iki aylık süresi mevcuttur (İİK m. 208/3).²⁷⁷ İflâsa karar verilmesiyle başlayan tasfiye aşamasında dar anlamıyla iflâs dairesi, iflâs kararını İİK m. 166’da öngörülen usulle ilan etmesinden başkaca birtakım işlemleri gecikmeksizin yerine getirmek durumundadır.²⁷⁸ Bunlar iflâsın açılmasıyla hukuken

---

²⁷³ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1237; Arar, *Cilt 2*, 123; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs*, 477; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 5. Postacıoğlu iflâsın hazırlık aşamasını, iflâs organlarının teşkili bağlamında ele almaktadır (Postacıoğlu, *İflâs*, 169).

²⁷⁴ Akgün ve Ataoğlu, “İflâs Dairesi”, 3; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 630; Arar, *Cilt 2*, 123; Kuru, *Cilt: 4*, 3117; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 24; Kuru, *El Kitabı*, 1277; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 254; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 130.

²⁷⁵ Arar, *Cilt 2*, 123. Müflisin defterinin tutulması, iflâs masasının mevcudiyeti hakkında kuşbakışı bir izlenim ortaya koyar ve tasfiyenin devamına ilişkin önemli bilgiler verir (Duran, *Basit Tasfiye*, 95).

²⁷⁶ İflâs dairesinin İİK m. 166/2’de belirtilen usule uygun şekilde iflâs kararını ilan etmesiyle birlikte alacaklılar, borçlular ve üçüncü kişiler iflâs kararından haberdar edilmekte ve bu cihetle iflâs kararının müflisin malvarlığına ve haklarına ilişkin etkisinin varlık kazanması sağlanmaktadır (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1242).

²⁷⁷ Zira iflâs dairesi, tasfiyenin akıbetine ilişkin kararını bu süre içerisinde vermek durumundadır. İflâs dairesinin tasfiyenin türüne karar verebilmesi için ilgili işlemleri yapabilmesine yönelik öngörülen iki aylık süre (İİK m. 208/3) düzenleyici nitelikte bir süre olup, süreye riayet edilmemesine bağlanan bir yaptırım olmadığı gibi iki aylık süreyi geçkin şekilde tasfiyenin akıbetine karar verilmesi tasfiyeyi geçersiz kılmamaktadır (Kuru, *El Kitabı*, 143). İflâs dairesinin tasfiyenin başlangıç aşamasındaki işlerini geçerli bir sebep olmaksızın savsaklaması ilgililerce süresiz olarak şikâyetle konu edilebilir (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1252; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 30).

²⁷⁸ Arar, *Cilt 2*, 123; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 29-30.

varlık kazanan²⁷⁹ iflâs masasının (İİK m. 184) varlığının fiilen teşekkül ettirilmesi (İİK m. 208 ve m. 210), nihayetinde tasfiyenin akıbeti hakkında karar verilmesi ve tasfiyenin akıbeti hakkında verilen kararın ayrıca ilan edilmesidir (İİK m. 217, m. 218 veya m. 219).²⁸⁰

1.7.2. İflâs Masasının Hukuken Teşekkülü

Tasfiye, iflâsın açıldığı anda nerede bulunursa bulunsun müflisin haczedilebilir bütün malvarlığı unsurlarını²⁸¹ konu edinir (İİK m. 184). Başka bir anlatımla, tasfiye, iflâs masasını konu edinmek suretiyle gerçekleştirilir. Bu çerçevede iflâs masasına yüklenen anlamlara değinmek gerekir.

İflâs masası terimi, dar anlamda müflisin haczedilebilir malvarlığı unsurlarının oluşturduğu bir bütünü; geniş anlamıyla müflisin haczedilebilir malvarlığı unsurlarının yanında borçlarının da yer aldığı bir bütünü ifade etmektedir.²⁸² Müflisin haczedilebilir malvarlığı unsurlarına işaret eden iflâs masasına “aktif masa”, müflisin aktif masadan tatmin edilecek taleplerin bütününe kastetmek için “pasif masa” ifadesi de kullanılmaktadır.²⁸³

Türk ve İsviçre Hukukunda iflâs masası ifadesi müflisin alacaklılarının tatmininde kullanılacak net malvarlığı unsurları, başka bir deyişle, tasfiye sonunda iflâs borçlarının ve tasfiye masraflarının çıkartılmasından sonra paylaşımı yapılacak net iflâs masası varlığı (“alacaklılara taksim edilecek malvarlığı”) anlamında kullanılabilmektedir.²⁸⁴

---

²⁷⁹ Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 78; Kuru, *Cilt: 3*, 2833; Kuru, *El Kitabı*, 1204; Postacıoğlu, *İflâs*, 99-100.

²⁸⁰ Sayılan işlemler, iflâs tasfiyesi için gerekli ilk işlemlerdir (Duran, *Basit Tasfiye*, 26).

²⁸¹ Çalışmamızda “malvarlığı unsurları” kavramı bir kişinin malvarlığının aktifini oluşturan bir bütünü ifade etmesi anlamında kullanılmıştır. Benzer bir kullanım için bkz. Hülya Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, (Ankara: Yetkin Yayınları, 2010), 24, dn. 5.

²⁸² Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 217; Berkin, *İflâs Hukuku*, 200; Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 24; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 5. Taş Korkmaz, iflâs masasının dar ve geniş anlamıyla kullanılmasının kavramsal bir husus olduğunu belirterek iflâs masası kavramının geniş anlamıyla kullanılmasının isabetli olmadığını, müflisin borçlarının iflâs masasının bir unsurundan ziyade masaya karşı yönetilmiş talepler olması cihetiyle, iflâs masası kavramıyla müflisin haczi caiz malvarlığı unsurlarının yani “aktif masanın” anlaşılması gerektiğini ifade etmektedir (Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 26). Yılmaz’a göre ise iflâs masası alacaklıların, müflisin ve kamunun yararlarının bütününden oluşmaktadır (Yılmaz, “Banka Tasfiyelerinde”, 177).

²⁸³ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 651; Berkin, *İflâs Hukuku*, 200; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 5; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 441; Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 24-25; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 489.

²⁸⁴ Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 26-27; Selçuk Özbek, *İflas Hukukunda Sıra Cetveli Prosedürü ve Sıra Cetveline Karşı Müracaat Yolları*, (İstanbul: Daktilo Edilmiş Doçentlik Tezi, 1988), 12, 13 ve 13, dn. 5bis; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 88; Postacıoğlu, *İflâs*, 100. Taş Korkmaz; “iflâs masası” terimi ile “paylaşım masası” terimlerinin birbirleri ile tam olarak uyumadıklarını, iflâs tasfiyesi sonrasında masa borçlarının ve

Tasfiye sonucunda paylaştırılacak masa varlığı anlamının haricinde iflâs masası; iflâs alacaklılarından oluşan topluluk anlamında kullanıldığı gibi iflâs idaresini karşılar şekilde de kullanılmaktadır.²⁸⁵ İnceleme konumuz açısından iflâs masası teriminin kullanıldığı yerlerde, tasfiyenin yürütülmesi neticesinde alacaklılara paylaştırılacak malvarlığı unsurlarının mevcudunu işaret edilmiştir.

İflâsın külli tasfiye prosedürü olmasından bahisle iflâs kararının verilmesi neticesinde iflâs masası kendiliğinden ve bir bütün olarak oluşacak olup, müflisin de masaya dâhil olan mallar üzerindeki her türlü tasarrufu alacaklılara karşı hükümsüz olacaktır (İİK m. 191/1).²⁸⁶ Tasfiye açısından iflâs masasının kapsamının hukuki olarak belirlenmesi gerekir.

İflâs masasının kapsamının belirlenmesinde ölçüt olarak İİK m. 184 hükmü yol göstericidir. Anılan hükme göre; “iflâsın açıldığı anda müflise ait olan veya iflâs kapanana kadar müflisin uhdesine geçen”, “nerede olursa olsun”, “haczedilebilir bütün mallar” kendiliğinden iflâs masasını oluşturacak olup, bu masa iflâs alacakların ödenmesine tahsis olacaktır.²⁸⁷

Bir malvarlığı değerinin iflâs masasına dâhil olabilmesi için iflâsın açıldığı anda müflisin mülkiyetinde olması yahut iflâs kapanana kadar müflisin mülkiyetine girmesi gerekmekte olup; müflisin mülkiyetinde olmayan malvarlığı değerlerinin iflâs masasına dahil mümkün değildir.²⁸⁸ “Müflisin uhdesine geçen mal” kavramı ise bir emek ve parasal karşılığı verilmeksizin müflise düşen malvarlıkları olarak ifade edilebilen; miras, vasiyet,

---

tasfiye masraflarının düşülmesinden sonra kalan ve alacaklılara paylaştırılacak olan iflâs masası aktiflerini kastetmek için “iflâs masası” ifadesinden ziyade “paylaşım masası” ifadesinin kullanılmasının daha isabetli olacağını ifade etmektedir (Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 27). Tasfiye sonunda alacaklılara paylaştırılacak masa varlığı anlamında “iflâs masası” ifadesinin kullanımı hakkındaki hükümler için bkz. İİK m. 203/2, m.203/3, m. 241, m 245 (Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 88).

²⁸⁵ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 651; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 536; Kuru, *Cilt: 3*, 2868; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 88; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 12, 13 ve 13, dn. 5bis; Postacıoğlu, *İflâs*, 100; Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 26-28. “İflâs masası” teriminin alacaklılardan oluşan topluluk anlamındaki kullanımı için bkz. İİK m. 226, m. 235/2, m. 245 (Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 88). “İflâs masası” ifadesinin iflâs idaresi manasında kullanıldığı hükümlere örnek olarak ise bkz. İİK m. 184/2, m. 189, m. 190/1, m. 204/3, c. 1, m. 245/1 (Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 28).

²⁸⁶ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 575; Kuru, *Cilt: 3*, 2833 ve 2872; Kuru, *El Kitabı*, 1204; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 159; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 78; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 489 ve 499.

²⁸⁷ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1237; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 78; Kuru, *El Kitabı*, 1204-1205; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 160; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 77-78; Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 29; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 490. İflâs masasına dâhil olan ve olmayan malvarlığı unsurları hakkında detaylı açıklamalar için ayrıca bkz. Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 52 vd.

²⁸⁸ Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 78; Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 29-30.

hibe, piyango gibi arızî yollardan müflisin elde ettiği malvarlığı değerleridir.²⁸⁹ Nihayetinde borçlunun iflâsına karar verilmesi anında, kendisine ait bulunan haczedilebilir bütün malvarlıkları Türkiye'nin neresinde bulunursa bulunsun yalnızca bir iflâs masasını oluşturacaktır.²⁹⁰

“Haczedilebilir bütün mallar” ifadesindeki mallardan kasıt, ekonomik değeri bulunmakla birlikte devredilebilir nitelikteki mallar ile aynı haklar, Borçlar Hukuku bağlamındaki talep hakları, fikri ve sınai haklar, inşai haklar ile alacak haklarıdır.²⁹¹ Bu kapsamda şahıs varlığından kaynaklanan haklar, aile hukukundan kaynaklanan haklar, kanunen veya işin niteliği gereğince devredilemeyen malvarlığı unsurları, müflisin kişisel çalışmasından kaynaklanan malvarlığı unsurları (işgücü), Kanun tarafından haczedilemeyeceği öngörülen malvarlığı unsurları, müflise ait ticari defterler, iflâs masasına dâhil edilmeyecektir.²⁹² Bir malvarlığı unsurunun “haczedilebilirliği” ise İİK hükümlerine göre belirlenecektir.²⁹³

1.7.3. İflâs Masasının Somutlaştırılması

Külli tasfiyenin niteliği gereği iflâsın açılmasıyla hukuken meydana gelen iflâs masasının defter tutulmak suretiyle fiilen tespiti ve masaya dâhil olan malvarlığının muhafaza altına alınarak somutlaştırılması gerekir (İİK m. 208/1).²⁹⁴

İflâsın açılmasıyla birlikte hukuken oluşan iflâs masasının somutlaştırılmasına yönelik işlemler, iflâs masasının varlık kazanması açısından kurucu bir işlem olmasından ziyade,

---

²⁸⁹ Ahmet Başözen, “İflâs Tasfiyesinde Müflisin Kişisel Çalışmasına Dayalı Malların Durumu – “Müflisin Uhdesine Geçen Mal” Kavramı (İİK m. 184, I)”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 54, S. 4 (2005), 269, 281-282; Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 657; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 354; Berkin, *İflâs Hukuku*, 206-207; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 80; Kuru, *Cilt: 3*, 2836; Kuru, *El Kitabı*, 1205; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 160-162; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 441; Postacıoğlu, *İflâs*, 101; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 79; Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 30-32; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 492-493. “Müflisin uhdesine geçen mal” kavramı hakkında detaylı inceleme için ayrıca bkz. Başözen, “Müflisin Uhdesine Geçen Mal”, 267 vd.

²⁹⁰ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 658; Arar, *Cilt 2*, 47; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 217; Kuru, *Cilt: 3*, 2836; Kuru, *El Kitabı*, 1205; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 78; Postacıoğlu, *İflâs*, 106; Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 40; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 493.

²⁹¹ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 658; Berkin, *İflâs Hukuku*, 201; Kuru, *Cilt: 3*, 2834; Kuru, *El Kitabı*, 1204; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 159-160; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 78; Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 30; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 489.

²⁹² Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 217; Kuru, *El Kitabı*, 1204-1205; Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 52 vd.; Başözen, “Müflisin Uhdesine Geçen Mal”, 280-281.

²⁹³ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 575; Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 52-53;

²⁹⁴ Defteri tutan iflâs dairesinin yargı çevresi dışındaki yerlerde bulunan malvarlığı unsurlarının defterinin tutulması o yer yargı çevresine bağlı iflâs dairesi vasıtasıyla gerçekleşecektir (İİK m. 208/2).

tespit niteliğindedir.²⁹⁵ Fakat bu tespit işlemlerinin somut tasfiyede eksiksiz yerine getirilmesi elzemdir.²⁹⁶ Zira hukuken iflâs masasına dâhil olan bir malvarlığı unsurunun deftere kaydedilmemiş olması veya deftere kaydedilmesine rağmen tasfiye organlarının tasarrufu dışında bırakılması, anılan malvarlığı unsurunun tasfiye kapsamında paraya çevrilip alacaklılar arasında paylaştırılmasının önüne geçeceği gibi tasfiyenin akıbeti hakkında verilecek kararın noksanlığına da sebebiyet verecektir.²⁹⁷

1.7.3.1. Mevcudat Defterinin Tutulması

İflâs kararı kendisine bildirilmesiyle birlikte iflâs dairesi, İİK m. 160 uyarınca asliye ticaret mahkemesine yatırılan iflâs avansından karşılanmak suretiyle uygulamada “İflâs Zabıt Defteri” adı verilen ciltli defteri edinerek sayfalarını numaralandırıp icra mahkemesine onaylattırarak kullanılmaya başlar (İİK Niz. m. 37/1).²⁹⁸ İflâs zabıt defterine, iflâsla ilgili tüm iş ve işlemler ile tasfiyenin akıbetine etki edebilecek tüm olgular, örneğin, verilen dilekçeler, alınan talepler, talepler hakkındaki kararlar, iflâs dairesine tasfiye dosyasıyla alakalı kurum ve kuruluşlardan sunulan dilekçeler, gelen yazılar ve belgeler tarih sırasıyla kaydettirilmek yahut yapıştırılmak suretiyle derç olunur (İİK Niz. m. 36/2, m. 37/2).²⁹⁹ İflâs dairesi, iflâs zabıt defterinin yanında, onun bir parçası olarak, müflisin malvarlığı unsurlarını içermesi cihetiyle parası İİK m. 160 gereğince asliye ticaret mahkemesine yatırılan iflâs avansından karşılanması suretiyle bir mevcudat defteri edinerek müflisin malvarlığı unsurlarının defterini tutmaya başlar (İİK Niz. m.

---

²⁹⁵ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 575.

²⁹⁶ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 31-32.

²⁹⁷ Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 95.

²⁹⁸ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1243. İflâs zabıt defteri genellikle büyük ebatlı ve ciltli “kalamoza” adı verilen bir defter türü olup, çoğunlukla şirket muhasebelerinde kullanılmaktadır (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1243).

²⁹⁹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1243. Keza alacaklıların, ihtimale göre İİK m. 218/2 yahut İİK m. 219/2’ye göre tayin edilecek sürede, bildirecekleri alacakları da tarih sırası ile iflâs zabıt defterine kaydolunur (İİK Niz. m. 37/2-3).

40/1).³⁰⁰ Dar anlamıyla iflâs dairesinin müflisin mevcudat defterini tutmaya başlaması, soyut İİK m. 184 hükmünü somut tasfiyede görünür kılacaktır.³⁰¹

Müflisin iflâs yargılaması sırasında, yani iflâsın açılmasından önce, İİK m. 161-163 hükümleri çerçevesinde muhafaza tedbiri olarak malvarlığı unsurlarının defteri tutulmuş olabilir. Fakat iflâs yargılaması sırasında mahkemece iflâs dairesine tutturulan muhafaza tedbiri niteliğindeki defter ile iflâsın açılması üzerine tasfiyenin başlangıç aşamasında tutulan mevcudat defteri aynı değildir.³⁰² Bu hâliyle iflâs yargılaması sırasında tutulan defterin mevcudiyeti, dar anlamıyla iflâs dairesinin mevcudat defterini tutma yükümlülüğünü etkilemeyecektir.³⁰³

İflâsın açılmasından önce tutulan defter, mahkemece alınmış bir muhafaza tedbiri niteliğinde iken; mevcudat defteri, iflâsın açılmasından sonra tasfiyenin ilk işlemlerinden biri olarak, iflâs masasını somutlaştırmak ve tasfiyenin akıbetinin belirlenmesi için yapılacak değerlendirmede esas alınacak malvarlığı unsurları ile bu malvarlığı unsurlarının kıymetlerinin ortaya konulması gayesindedir.³⁰⁴ Defterlerin tutuldukları zaman ve tutulma amaçları aynı olmadığından, zaman geçtikçe içeriğinin de değişebileceği göz önüne alındığında; iflâs yargılaması sırasında muhafaza tedbiri olarak tutulmuş defterden iflâsın açılmasıyla tutulacak olan mevcudat defterinin tutulmasında

---

³⁰⁰ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1245; Kuru, *Cilt: 4*, 3120, dn. 2; Kuru, *El Kitabı*, 1279; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 255, dn. 2. Mevcudat defterinin tutulması görevi kanunen iflâs dairesine verilmiş olup, bu görev alacaklılar toplanmasına yahut iflâs idaresine bırakılmadan adi tasfiye usulünün uygulandığı tasfiyelerde ikinci alacaklılar toplantısından önce tamamlanmalıdır (Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 132). Şu kadar ki; iflâs idaresinin teşekkülünden sonra yeni tespit edilen malvarlığı unsurlarının mevcut olması hâlinde mevcudat defterine adi tasfiye usulünde iflâs idaresi tarafından yeni kayıt mümkündür (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1252).

³⁰¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1247; Postacıoğlu, *İflâs*, 100. Öğretide, müflisin malvarlığı unsurlarının defterinin tutulmasından maksadın iflâs dairesinin iflâs tasfiyenin türünü tayin edebilmek için müflisin mevcudunu tespit etmek olduğu ifade edilmektedir (Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 119. Aynı yönde bkz. Arar, *Cilt 2*, 131).

³⁰² Akgün ve Ataoğlu, “İflas Dairesi”, 7; Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1255; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 265; Arar, *Cilt 2*, 126-127; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 631; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 598; Berkin, *İflâs Hukuku*, 306; Duran, *Basit Tasfiye*, 99-100; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 30; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 119; Kuru, *Cilt: 4*, 3120; Kuru, *El Kitabı*, 1279; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 256; Olgaç, *İcra-İflâs*, 1644; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 130; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 478; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 527.

³⁰³ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 265; Berkin, *İflâs Hukuku*, 306; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 130. Mevcudat defterinin tutulmasına ilişkin masraflar verilmemiş olsa dahi defter tutma yükümlülüğü söz konusudur (Berkin, *İflâs Hukuku*, 306).

³⁰⁴ Akgün ve Ataoğlu, “İflas Dairesi”, 7; Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1255; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 598; Berkin, *İflâs Hukuku*, 306; Duran, *Basit Tasfiye*, 99; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 31; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 119; Kuru, *Cilt: 4*, 3120; Kuru, *El Kitabı*, 1279; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 256; Olgaç, *İcra-İflâs*, 1644; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 477; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 526-527.

yol göstericiliği bağlamında faydalanılması mümkünken ise de mevcudat defterinin tutulması sırasında muhafaza tedbiri olarak tutulan defterle sıkı sıkıya bağlı kalınmaması gerekmektedir.³⁰⁵

Mevcudat defteri tutulurken müflis, iflâs dairesinin emrine hazır şekilde bulunmaya ve malvarlığı unsurlarını iflâs dairesine göstermeye mecburdur (İİK m. 209/1).³⁰⁶ Müflisin hazır bulunmasının mümkün olmaması hâlinde bu mecburiyet, dar anlamıyla iflâs dairesinin kanun hükmünü ihtar etmesi kaydıyla, müflisle bir arada yaşamış kişilerden reşit olanına düşer (İİK m. 209/2-3). Müflisin veya ihtar edilmesi hâlinde müflisle birlikte yaşayan reşit kişilerin hazır bulunma ve malların yerlerini gösterme mecburiyetine aykırı davranışları İİK m. 337/2 hükmü uyarınca ceza tatbikini gerektirir.³⁰⁷

Malların iflâs dairesine gösterilmesini kolaylaştırmak amacıyla hazır bulunan yahut zabıta marifetiyle (İİK m. 216) hazır bulundurulmuş müflise iflâs dairesi; taşınır ve taşınmaz mallarının nelerden ibaret olduğunu, kiraladığı taşınmazların karşılıklarını, bir yerden maaş veya ücret alıyorsa miktarını, mülkiyet hakkından başka bir taşınmaz üzerinde ayni hakkı varsa nelerden ibaret olduğunu ve diğer bütün kazanç, gelir ve haklarını, ailesinin durumunu, okuyan çocukları var ise okul ücret ve masraflarını, yaşadığı evin ve ticarethanesinin aylık masraflarını, çalıştırdığı kişilerin ücretlerini, başkalarından ekonomik destek görüp görmediğini, kimlere nafaka verdiğini, kaç defter tuttuğunu, vasiyeti altında kimse olup olmadığını, hangi tarihte ve ne sebeple acze düştüğünü ve hâlin durumuna göre uygun gelen diğer soruları sorabilir (İİK Niz. m. 39). Ayrıca iflâs dairesi, mevcudat defterine yazılmamış ancak tanınmış alacaklıların isim ve yerleşim yerlerini; İİK m. 194 kapsamına dâhil olan bir davanın mevcut olup olmadığını; kişiye ait veya mali zarara ilişkin sigorta senetlerinin bulunup bulunmadığını; müflisin

---

³⁰⁵ Akgün ve Ataoğlu, “İflas Dairesi”, 7; Altay, *İflas Hukuku 2. Cilt*, 1255; Arar, *Cilt 2*, 127; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflas*, 631; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflas*, 599; Berkin, *İflas Hukuku*, 306; Duran, *Basit Tasfiye*, 99-100; Gürdoğan, *İflas Hukuku Dersleri*, 119; Kuru, *Cilt: 4*, 3120; Kuru, *El Kitabı*, 1279; Kuru, *İflas ve Konkordato*, 256; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflas*, 478; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 527.

³⁰⁶ İİK Niz. m. 42 gereği müflis tüzel kişiliğe sahip ise bu yükümlülüğü yerine getirmek, tüzel kişiliğin yetkilisine aittir (Ansay, *İcra ve İflas Usulleri*, 266; Berkin, *İflas Hukuku*, 308).

³⁰⁷ Belgesay, *İflas Yolu ile Takip*, 401; Üstündağ, *İflas Hukuku*, 130-131. Ancak müflisin cezalandırılabilmesi, İİK m. 337/2 hükmünün kendisine bildirilmiş olmasına bağlıdır (Belgesay, *İflas Yolu ile Takip*, 401).

velayet ve vesayet hakları ve bu haklara tabi kimseler lehinde istihkakın veya alacağın mevcut olup olmadığını sorarak müflisi isticvap etmelidir (İİK Niz. m. 46).³⁰⁸

İflâs dairesi, sorduğu sorulara müflisin verdiği cevaplar çerçevesinde ancak cevaplarla sıkı sıkıya bağlı kalmaksızın ve iflâs yargılaması esnasında bir defter tutulmuş olup olmadığına bakılmaksızın mevcudat defterine ilk olarak müflise ait haczedilebilir aktifleri yazacaktır.³⁰⁹ Bu bağlamda defterde; müflisin taşınır ve taşınmaz eşyaları ile hisse payları, tahvilleri ve alacakları, kıymeti haiz hakları ayrı ayrı bölümlerde ancak müteselsil bir numara altında kaydedilecek ve malların nerede bulunduğu belirtilecektir (İİK Niz. m. 40/2, c. 1).

Müflise ait haczi caiz olan taşınmaz malvarlığı unsurları ve bu malvarlığı unsurlarını sınırlayan haklar tapu kütüğünden anlaşılması şartıyla re'sen deftere kaydolunacaktır (İİK m. 213, İİK Niz. m. 40/2, c. 1). Haricinde, taşınmaz malvarlığı unsurları, adi veya hasılat kira sözleşmesi uyarınca kiraya veya işletmeye özgülenmiş ise bu durum deftere kaydedilerek; kiracıların kimliği, yerleşim yerleri, sözleşmenin süresi ve kira bedelinin miktarı defterde gösterilmelidir (İİK Niz. m. 40/2, c. 2). Masaya dâhil olan taşınmaz malvarlığı unsurlarının tasfiye sırasında elde edilen hasılatları ve iratları, elde edildikçe mevcudat defterinde ayrı bir fasıl altında ayrıca kaydolunur (İİK Niz. m. 44). Başka bir yerde (kaza dâhilinde) bulunan malvarlığı unsurları, o yer iflâs dairesi vasıtasıyla mevcudat defterine kaydedilir (İİK m. 208/2). Müflisin yabancı ülkelerde bulunan malvarlığı unsurları, Türkiye'de açılan iflâs lehine paraya çevrilip çevrilemeyeceğine bakılmaksızın, mevcudat defterine derç olunur (İİK Niz. m.40/3).

Müflisin haczi caiz aktiflerinin yanında, haczi mümkün olmayan bu bağlamda hukuken teşekkül eden iflâs masasına dâhil olmayan malvarlığı unsurları da mevcudat defterine yazılır, ancak söz konusu mallar müflisin elinde bırakılmak suretiyle tasfiyeye konu edilmez (İİK m. 211, İİK Niz. m. 43/1). Dar anlamıyla iflâs dairesinin müflisin haczi caiz olmayan malvarlığı unsurlarını da mevcudat defterine geçirmesindeki gaye, iflâs masasının gerçek durumunu ortaya koyma çabasından ileri gelmektedir.³¹⁰ Bu çerçevede

---

³⁰⁸ Müflisin malvarlığı unsurunu ilgilendiren hususlarla alakalı sorulara muhatap olmasının sebebi, iflâs masasının durumunu en iyi onun bilebilecek durumda olmasıdır (Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 602). Bu cihetle dar anlamıyla iflâs dairesi müflise ilgili soruları sormak suretiyle masanın aktif ve pasiflerini net olarak ortaya koymaya çalışmalıdır (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1250).

³⁰⁹ Kuru, *Cilt: 4*, 3120; Kuru, *El Kitabı*, 1279; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 256; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 131.

³¹⁰ Kuru, *Cilt: 4*, 3121; Kuru, *El Kitabı*, 1279; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 256, dn. 4.

İİK m. 82 hükmü hem de özel kanun hükümleri uyarınca tamamen haczi caiz görülmeyen malvarlığı unsurları hiçbir suretle iflâs masasına dâhil olmayacakken; müflisin malvarlığında kısmen haczi caiz görülen malvarlığı unsurları var ise bu malvarlığı unsurlarının ancak haczi caiz görülen kısmı iflâs masasına dâhil olacaktır.³¹¹

Her ne kadar bir malvarlığı değeri haczi mümkün olmaması cihetiyle iflâs masasına hukuken dâhil edilemese bile iflâs masasına dâhil olmayan malvarlığı üzerinde dilediği gibi tasarruf edebilme kabiliyetine sahip olan müflis, dilerse söz konusu malvarlığı değerini iflâs masasına dâhil edebilir.³¹² Bu niyete sahip olan müflis, mevcudat defterinin tutulması sırasında haczedilemezlik iddiasından açıkça feragat etmeli ve feragatin bulunduğu mevcudat defterine yazıldığı kısım kendisince imzalanmalıdır (İİK Niz. m. 43/2). Fakat müflisin haczedilemezlikten feragatinin geçerli olabilmesi, feragatin iflâsın açılmasından sonra gerçekleşmesine bağlıdır.³¹³

Dar anlamıyla iflâs dairesi mevcudat defterine müflisin malvarlığı unsurlarını geçirirken, haczi mümkün olmayan bir malvarlığı unsurunu haczi mümkünmüş gibi geçirmiş olabilir. Anılan malvarlığı unsurunun haczedilemeyeceği iddiasında olan müflis, iddiasına konu malvarlığı unsurunun iflâs masasından çıkartılması ve dar anlamıyla iflâs dairesinin işleminin düzeltilmesi için, defter içeriğini öğrendiği (İİK m. 209 veya m. 215) andan itibaren yedi gün içerisinde iddiasını icra mahkemesi nezdinde şikâyet yoluyla ileri sürmelidir.³¹⁴ Aksi hâlde haczi mümkün olmayan bir malvarlığı unsurunun iflâs masasına dâhil edilmesinde müflisin bir beis görmediği varsayılacaktır.³¹⁵ Benzer şekilde haczi caiz olmadığı gösterilerek deftere kaydedilmiş malvarlığı unsurunun haczinin caiz olduğunu düşünen iflâs alacaklıları da mevcudat defterini öğrendiği tarihten itibaren yedi gün içerisinde şikâyetle konu etmelidir.³¹⁶ Deftere karşı hiçbir şikâyet yapılmazsa veya yapılan

---

³¹¹ Kuru, *Cilt: 3*, 2836; Kuru, *El Kitabı*, 1205; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 160; Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 59, dn. 201; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 441.

³¹² Arar, *Cilt 2*, 48; Berkin, *İflâs Hukuku*, 206; Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 30 ve 64.

³¹³ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1250; Berkin, *İflâs Hukuku*, 206; Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 30 ve 63-64.

³¹⁴ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 666; Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1249; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 218; Berkin, *İflâs Hukuku*, 206; Duran, *Basit Tasfiye*, 105; Kuru, *Cilt: 4*, 3121; Kuru, *El Kitabı*, 1279; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 256, dn. 4; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 132.

³¹⁵ Arar, *Cilt 2*, 48 ve 130; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 218; Berkin, *İflâs Hukuku*, 206; Duran, *Basit Tasfiye*, 105; Kuru, *Cilt: 4*, 3121; Kuru, *El Kitabı*, 1279; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 256, dn. 4; Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 64-65.

³¹⁶ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1249; Arar, *Cilt 2*, 130-131; Kuru, *Cilt: 4*, 3121; Kuru, *El Kitabı*, 1279-1280; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 256, dn. 4; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 132; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 528.

şikâyetler sonuçlanırsa tasfiyeye konu malvarlığı unsurlarının neler olduğu kesin şekilde tespit edilmiş olur.³¹⁷

Müflisin ihtiyaten haczedilmiş malvarlığı unsurları ile iflâs açıldığı vakit paraya çevrilmemiş hacizli malvarlığı unsurları iflâs masasına dâhil olduğundan mevcudat defterine kaydedilmesi gerekir (İİK m. 186/1). İflâsın açılmasından önce paraya çevrilmiş hacizli malvarlığı unsurlarının bedellerinden ancak haciz alacaklılarının alacakları paylaştırıldıktan sonra artan bir miktar paranın kalması hâlinde arta kalan bu miktar iflâs masasına dâhil edileceğinden (İİK m. 186/2), bu kapsamda kalan malvarlığı unsurlarının mevcudat defterine kaydedilmesi gerekir.

Müflisin haczi caiz malvarlığı unsurlarının rehin hakkı ile kısıtlanmış olması mümkündür. Rehin hakkı ile kısıtlanmış malvarlığı unsurları, hakkın sahibinin rüçhanı saklı kalmak kaydıyla tasfiyeye tabi olacağından (İİK m. 185), bu malvarlığı unsurları mevcudat defterine kaydedilecektir.

İİK m. 201 ile m. 227-284 hükümleri uyarınca iptal davasına³¹⁸ konu olabilecek malvarlığı unsurlarının masaya dâhil edilebilmesi için gerekli davaları açmak iflâs idaresinin (basit tasfiyede iflâs dairesinin) görevidir (İİK m. 187). Fakat dar anlamıyla iflâs dairesi mevcudat defterinin tutulması esnasında iptal davasına konu olabilecek malvarlığı unsurlarını deftere kaydetmelidir (İİK Niz. m. 40/4).

Mevcudat defterinin oluşturulması esnasında müflis tarafından üçüncü kişilerin mülkiyetinde gösterilen veya bu kimseler tarafından istihkak iddiasında bulunan mallar, bu cihetle kayıt düşülmek suretiyle deftere kaydedilecektir (İİK m. 212).³¹⁹ Bu bağlamda istihkak iddiasında bulunan kişilerin isimleri, iddianın bulunduğu malvarlığı unsurunun mevcudat defterindeki numarası ve iddianın varlığına ilişkin ibraz edilmiş vesika evrak listesindeki numarasıyla birlikte gösterilir (İİK Niz. m. 45/1). İstihkak iddialı malvarlığı

---

³¹⁷ Duran, *Basit Tasfiye*, 105; Kuru, *Cilt: 4*, 3121-3122; Kuru, *El Kitabı*, 1280; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 256, dn. 4.

³¹⁸ Müflisin iflâsı açılmadan önceki dönemde alacaklılarından malvarlığı unsurlarını kaçırmak için yaptığı bağışlamalar ve hileli tasarrufların alacaklılarca iptal edilebilmesi imkânı veren davaya iptal davası denilmektedir (İİK m. 277-284). Örneğin, müflisin alacaklılarının iptal davasının muhtemel davalısının iktisap etmiş olduğu malvarlığı unsurunun değerinden fazla olması hâlinde, malvarlığı unsurunun masaya dâhil edilebilmesi için iptal davası açılması gerekir (M. Kâmil Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukukunda İptal Davaları*, (İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım, 1995), 223). İcra ve iflâs hukukunda iptal davaları hakkında detaylı bilgi için ayrıca bkz. Bilge Umar, *Türk İcra-İflâs Hukukunda İptal Davası*, (İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1963), 1 vd.; Yıldırım, *İptal Davaları*, 1 vd.

³¹⁹ Öğretide Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, sicilden üçüncü kişi adına kayıtlı olduğu anlaşılan malvarlığı unsurlarının deftere geçirilmemesi gerektiği kanaatindedir (Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 575-576 atfıyla 209-210).

unsurlarının tasfiye boyunca iflâs masasının dâhilinde kalıp kalmayacağı ise İİK m. 228 bağlamında istihkak prosedürünün işletilmesi suretiyle anlaşılabacaktır. Bu cihetle istihkak iddialı malvarlığı unsurunun mevcudat defterine kaydedilmesinde üçüncü kişinin şikâyet hakkı mevcut değildir.³²⁰

Dar anlamıyla iflâs dairesi mevcudat defterine kaydettiği, iflâs masasına dâhil olup olmayacağına bakmaksızın, bütün malvarlığı unsurlarının her birinin kıymetlerini takdir etmeli veya takdir ettirmelidir (İİK m. 214, İİK Niz. m. 40/1). İflâs dairesi mevcudat defterine kaydettiği malvarlığı unsurlarının sicile kayıtlı olup olmadığına bakarak kıymet takdirlerinin nasıl yapılacağını belirleyecektir. Mevcudat defterine sicile kayıtlı olmayan malvarlığı unsurunun parasal değeri iflâs dairesince takdir edilecek veya lüzumuna binaen bilirkişi incelemesi³²¹ yaptırılarak takdir ettirilecektir. Eğer ki mevcudat defterine geçirilen malvarlığı unsuru sicile kayıtlı ise dar anlamıyla iflâs dairesi, bu malvarlığı unsurunun kıymet takdirini 7343 sayılı Kanun ile değişik İİK m. 87/2 fıkrası uyarınca, bilirkişilik bölge kurulu listesinde kayıtlı ve bu konuda Adalet Bakanlığınca izin verilen bilirkişilere, bunların bulunmaması hâlinde ise listede kayıtlı diğer bilirkişilere yaptırmalıdır.³²²

İflâs dairesi, tuttuğu defteri, doğruluğu ve noksansızlığı hakkında beyanda bulunması için müflise gösterir, müflisin beyanı deftere yazılır ve imzalatılır (İİK m. 215, İİK Niz. m.

---

³²⁰ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1249-1250; Berkin, *İflâs Hukuku*, 309; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 132.

³²¹ Akgün ve Ataoğlu, “İflas Dairesi”, 7; Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1252; Arar, *Cilt 2*, 131; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 632; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 28 ve 36; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 403; Berkin, *İflâs Hukuku*, 307; Duran, *Basit Tasfiye*, 101; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 30; Kuru, *Cilt: 4*, 3123; Kuru, *El Kitabı*, 1280; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 257; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 478;

³²² Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 600. Cebri icranın etkinliğini artırmaya yönelik 7343 sayılı Kanun ile getirilen yenilikler neticesinde İİK kapsamında taşınır ve taşınmaz malvarlığı unsurlarının kıymet takdirlerine ilişkin esaslar ortaya konulmuş ve anılan hükmün değişikliğinin gerekçesinde; haczedilen sicile kayıtlı malvarlığı unsurlarıyla alakalı olarak hazırlanacak kıymet takdiri raporlarının teknik gerekliliklere uygun hazırlanması ve özellikle motorlu kara araçlarının yakalanarak muhafaza altına alınmasıyla birlikte kıymet takdirinin en kısa zamanda yapılması zorunluluğu bulunduğu, cebri icranın özellikleri dikkate alındığında anılan malvarlığı unsurlarının bu kabiliyet ve yeterlilikteki bilirkişilerce kıymet takdirinin yaptırılmasında alacaklının ve borçlunun menfaatinin korunması için gerekli olduğu ifade edilmiştir (İİK m. 87/2 hükmünün gerekçesi için bkz. <https://www.tbmm.gov.tr/> E.T. 01/04/2024). Cüz-i icrada geçerli olan paraya çevirme işlemlerine ilişkin ilkeler ile satış hükümlerinin külli icrada da geçerli olacağı, satışa konu olabilecek malvarlığı unsurlarının değerlerinin sıhhatli şekilde tespit edilebilmesinin hem müflisin hem de iflâs alacaklılarının yararına bir uygulama geliştireceği kanaatiyle külli icrada da İİK m. 87/2 hükmünün uygulanması gerektiğini ifade edilmektedir (Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 600). Deftere kaydedilen malvarlığı unsurlarının kıymet takdirine dair raporlara ilişkin itirazlarda, icra hukuku esasları çerçevesinde rapora karşı yedi günlük şikâyet süresi raporun öğrenilmesi itibarıyla başlar (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1253).

41).³²³ Müflisin haricinde, mevcudat defterinin tutulmasına katılmış bulunan bütün kişilerin isimleri imzaları karşılığında deftere yazılır (İİK Niz. m. 41/1).

Mevcudat defterinin oluşturulmasından sonra müflisin uhdesine (İİK m. 184/1, c. 2) geçen bir malvarlığı unsurunun olması yahut iflâs dairesi tarafından herhangi bir sebeple deftere yazılmamış bir malvarlığı unsuru bulunduğu anlaşılmaması hâlinde, iflâs dairesi veya tasfiyenin geldiği aşama ile türüne göre iflâs idaresi, söz konusu yeni malvarlığı unsurunu değerini de tespit ederek mevcudat defterine kaydedecektir.³²⁴ Nihayetinde her alacaklı masrafını vermek suretiyle iflâs dairesi tarafından tutulan mevcudat defterinin bir örneğini isteyebilir.³²⁵

1.7.3.2. Muhafaza Tedbirlerinin Alınması

Mevcudat defterinin tutulması, iflâsın açılması neticesinde hukuken iflâs masasına dâhil olan malvarlığı unsurlarının fiziken tespitini sağlamakta ancak iflâs masasının malvarlığı unsuru olarak kayıt altına alınan unsurların tasfiyeden kaçırılma tehlikesini her malvarlığı unsuru açısından bertaraf etmemektedir.³²⁶ Bu riziko, mevcudat defterinin tutulmasıyla tespit edilen malvarlığı unsurlarının tasfiye organlarının tasarrufu altında bulundurulmasını sağlamak ve nihayetinde tasfiyeye amade kılmak için bu malvarlığı unsurlarına defter tutma haricindeki muhafaza tedbirlerinin uygulanmasını gerektirir.³²⁷ İflâsın açıldığını İİK m. 166 (ve İİK Yön. m. 55) uyarınca ilan etmek suretiyle iflâsın (borçlular ve üçüncü kişiler nezdinde) hukuki tesirlerinin doğmasını sağlayan dar anlamıyla iflâs dairesinin mevcudat defterine derç ettiği malvarlığı unsurlarına yönelik durumun özelliklerine uygun başkaca tedbirleri alması hususu, İİK m. 208/1’de; “... iflâs dairesi müflisin mallarının ... muhafazaları için lâzımgelen tedbirleri alır” şeklinde ifade edilmiştir.

---

³²³ Mevcudat defterine karşı müflisin doğru beyanda bulunmaması, duruma göre iflâs suçlarının oluşmasına neden olabilir (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1253). Fakat müflisin beyanları defterin hukuki niteliği üzerinde bir etkiyi haiz değildir (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1249; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 600).

³²⁴ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1252; Kuru, *Cilt: 4*, 3125; Kuru, *El Kitabı*, 1281; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 258; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 132; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 108.

³²⁵ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 265.

³²⁶ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 632; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 600; Duran, *Basit Tasfiye*, 29; Kuru, *Cilt: 4*, 3126; Kuru, *El Kitabı*, 1282.

³²⁷ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1242, 1254-1255; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 267; Arar, *Cilt 2*, 124; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 632; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 600; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 32; Kuru, *Cilt: 4*, 3126; Kuru, *El Kitabı*, 1282; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 258-259; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 477-478; Postacıoğlu, *İflâs*, 99; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 528-529.

Masa malvarlığı unsurlarının hangi tedbirler bağlamında muhafaza altına alınabileceğine ilişkin İİK m. 210 hükmü caridir. Ancak İİK m. 208/1’de “lâzımgelen tedbirlerden” bahsedildiğinden, masa malvarlığı unsuru arz eden bazı alacakların, hakların ve eşyaların kaybolmaması veya muhafazası için aciliyet gerektiren hâllerde durumun şartlarına uygun düşen hukuki işlemlerin yapabileceği ve bu cihetle İİK m. 210’da belirtilen tedbirlerin sınırlı şekilde sayılmadığı kabul edilmektedir.³²⁸

İflâs dairesi, iflâs masasına faydalı olacağına kanaat getirmesi hâlinde müflise ait mağaza, eşya deposu, fabrika, imalathane, üretime dair diğer yerler, satış dükkanlarını ve bunlara benzer işletmelerini veya işletme unsurlarını birinci alacaklılar toplantısına kadar çalıştırarak kontrolü altında idare eder; sayılan işletme unsurlarının işletilmesinin iflâs masasına faydalı olmayacağı kanaatinde ise söz konusu yerleri kapatarak mühürler (İİK m. 210/1). İflâs dairesi müflise ait paraları, kıymetli evrakı, ticari defterleri ile ev idaresine ilişkin defterleri ve benzer öneme sahip diğer belgeleri muhafaza altına alır (İİK m. 210/3).³²⁹ Bu mallar dışında başkaca mallar mevcudat defteri tutulana kadar iflâs dairesince mühürlenir; gerekirse defter tutulduktan sonra da tekrardan mühürlenir (İİK m. 210/4). İflâs dairesi ayrıca müflisin kullandığı yerlerin dışında bulunan malvarlığı unsurları da muhafaza altına alır (İİK m. 210/5). Müflisin kullandığı yerlerin dışında bulunan malvarlığı unsurlarından kasıt, üçüncü kişilerin elinde mevcut bulunan malvarlığı unsurlarıdır.³³⁰ Bu tarz malvarlığı unsurlarından muhafaza altına alınacak olanlar, üçüncü kişinin elinde olan ancak mülkiyetinin müflise ait olduğu kabul edilenlerdir.³³¹ Üçüncü kişinin elinde bulunan ve mülkiyetinin müflise ait olmadığı iddia edilen bir malvarlığı unsurunun muhafaza altına alınabilmesi mümkün olmayıp; her ne kadar mevcudat defterine yazılmış olsa da iflâs masasına dâhil edilmesi gerektiği iddia

---

³²⁸ Akgün ve Ataoğlu, “İflas Dairesi”, 9; Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1258; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 633; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 601; Berkin, *İflâs Hukuku*, 310; Duran, *Basit Tasfiye*, 33; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 121; Kuru, *Cilt: 4*, 3127; Kuru, *El Kitabı*, 1283; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 259; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 478; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 133; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 528-529.

³²⁹ Uygulamada ticari defterlerin kanunlara uygun olarak düzenlenip düzenlenmediği, onaylanıp onaylanmadığı, ticari defterlerdeki kayıtların kanunlara uygunluğu ve gerçekte ilişkisi hakkında bilirkişi raporları alınmakta olup; bilirkişi raporunda, müflisin iflâsına sebebiyet veren işlemlerin neler olduğu, suç teşkil eden işlemlerin olup olmadığı gibi durumlar yer almaktadır (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1257).

³³⁰ Kuru, *Cilt: 4*, 3127; Kuru, *El Kitabı*, 1282.

³³¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1256; Kuru, *Cilt: 4*, 3127; Kuru, *El Kitabı*, 1282; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 259, dn. 4; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 134. Üçüncü kişinin elinde bulunan malvarlığı unsuru üzerinde mülkiyet hakkından başka bir ayni hak iddiasında bulunması hâlinde de İİK m. 219 gereği iflâs masasına dâhil edilmesi gerektiğinden, söz konusu malvarlığı unsuru da muhafaza altına alınacaktır (Kuru, *Cilt: 4*, 3127; Kuru, *El Kitabı*, 1282-1283).

edilen malvarlığı unsurunun muhafaza altına alınarak iflâs masasına dahil ancak tasfiyenin devamında ilgili tasfiye organının (iflâs dairesi yahut iflâs idaresi) istihkak davası açması ve açılan davanın kazanılması suretiyle gerçekleşmesi mümkün olacaktır.³³²

İİK m. 210'da sayılanların yanında dar anlamıyla iflâs dairesinin, özellikle, müflise ait vadesi gelen senetlerin ibrazını yahut protestosunu çekmesi, zamanaşımı süresi dolmak üzere olan taleplerle alakalı olarak icra takibi başlatması yahut dava açması, bozulma tehlikesi içerisinde bulunan malların satması gibi iflâs masasının korunabilmesi için tedbirler alabileceği ifade edilmektedir.³³³ Keza bir muhafaza tedbiri niteliğinde olarak, İİK m. 184/2 hükmü uyarınca, iflâsın açılmasından sonra müflis adına gelen mektuplar, posta vasıtasıyla gelen eşyalar ve diğer evraklar iflâs idaresi (iflâs dairesi) tarafından alınır ve iflâs masasıyla alakalı olan gönderiler iflâs masasına dâhil edilir, kişisel mektuplar ise müflise verilir.³³⁴ İflâs dairesinin uyguladığı muhafaza tedbirlerine karşı icra mahkemesinde şikâyetle bulunabilir.³³⁵

Defterin tutulması ve tedbirlerin alınması suretiyle iflâs masasının somutlaştırılması dar anlamıyla iflâs dairesinin tasfiyenin başlangıç aşamasındaki görevlerini sona erdirmemektedir. Tasfiyenin başarıya ulaşmasındaki en önemli noktalardan birisi olan tasfiyenin akıbeti hakkındaki kararın verilmesi bahsi de tasfiyenin başlangıç aşamasına dâhildir. Ancak inceleme konumuz açısından tasfiyenin basit usulde yürütülmesine karar verilmesi hususunu ayrı bir bölüm altında incelemeyi doğru buluyoruz.

---

³³² Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1257-1258; Kuru, *Cilt: 4*, 3127; Kuru, *El Kitabı*, 1283; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 133.

³³³ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1258; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 268-269; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 633; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 602; Berkin, *İflâs Hukuku*, 310-311; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 121-122; Kuru, *Cilt: 4*, 3127; Kuru, *El Kitabı*, 1283; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 259; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 478;

³³⁴ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1258.

³³⁵ Berkin, *İflâs Hukuku*, 311.

2. BÖLÜM: İFLÂS TASFİYESİNDE BASİT TASFİYE USULÜNÜN UYGULANMA HÂLLERİ

2.1. Genel Olarak

Asliye ticaret mahkemesinin bir kişi hakkında iflâs kararı vermesiyle birlikte o kişi hakkında iflâs açılmış olur (İİK m.165/1). Fakat henüz müflisin tasfiyesine girililmemiştir. Müflisin tasfiyesinin başlaması için mahkemece iflâs kararı, mahkemenin yargı çevresindeki iflâs dairesine bildirilir (İİK m. 166/1). İflâs kararı kendisine bildirilen dar anlamıyla iflâs dairesi ise gecikmeksizin tasfiyenin başlangıç aşamasındaki işlemlerini yerine getirmeye başlar.³³⁶ Tasfiyenin başlangıç aşamasındaki işlemlerini bitiren ve en geç iflâs kararının kendisine tebliğinden itibaren iki ay³³⁷ içerisinde dar anlamıyla iflâs dairesi tasfiyenin yapılıp yapılmayacağına; yapılacak ise tasfiyenin adi usulde mi yoksa basit şekilde mi yapılacağına³³⁸ karar vermek zorundadır (İİK m. 208/3).³³⁹

Hukukumuzda iflâs tasfiyesinde basit usulün uygulanabileceği ilk hâl, tasfiyenin başlangıç aşamasında dar anlamıyla iflâs dairesi tarafından yapılan masa mevcudu ile adi tasfiye masrafları arasındaki muhakemeye istinaden basit tasfiye usulünün uygulanmasına karar verilmesidir (İİK m. 218). Ancak, tasfiye dar anlamıyla iflâs dairesinin elinden basit tasfiye usulünün uygulanmasına yönelik (İİK m. 218) bir karar haricinde (tasfiyenin tatiline karar verilmesi veya adi tasfiye usulünün uygulanmasına karar verilmesi) çıkmasından sonra da basit tasfiyenin uygulanması mevzu bahis olabilir. Bu kapsamda altı ay içerisinde bitirilemeyen adi tasfiye usulünde alacaklılar toplanmasının tasfiyede basit usulün uygulanması yönünde karar alması (İİK m. 256) ile tatiline karar verilen tasfiyenin basit tasfiye usulüyle devamının sağlanmasının bir alacaklı tarafından talep edilmesi ve tasfiye masraflarını peşinen iflâs dairesine yatırması

---

³³⁶ Tasfiyenin başlangıç aşamasındaki işlemleri hakkında detaylı izahat için bkz. 1.7. Başlık.

³³⁷ 28.02.2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanun'un altıncı maddesiyle İİK m. 208/3 hükmünde yer alan "üç ay" ibaresi "iki ay" şeklinde değiştirilmiştir.

³³⁸ İflâs dairesi, İİK m. 217'ye göre iflâs masasında hiçbir mal bulunamazsa iflâs tasfiyesinin tatiline karar verebilir (bkz. 1.6.1. Başlık).

³³⁹ Hukukumuzda tasfiyenin usulüne iflâs dairesi karar verirken (İİK m. 208 ve 218), mehzaz İsviçre'de iflâsın tasfiye usulüne ticaret mahkemesi (iflâs mahkemesi) karar verir (Duran, *Basit Tasfiye*, 123-124; Sema Taşpınar, "İsviçre Federal İcra ve İflâs Kanunu'nda Yapılan Değişikliklere Genel Bir Bakış", 75. *Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı*, (Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2004), 645; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 576; Yıldırım, "Basit Tasfiye", 2136).

(İİK m. 217) hâllerinde basit usulün uygulanabilmesi söz konusu olacaktır.³⁴⁰ Hemen dikkat çekmek gerekir ki, sayılan son iki ihtimalde tasfiyenin basit usul ile yürütülmesi alacaklı (İİK m. 217) veya alacaklıların (İİK m. 256) iradesine istinaden mümkündür.

Son kertede 7327 sayılı Kanun'un 23. maddesi ile değişik İİK m. 308/2 hükmünden bahsedilmesi gerekir. Anılan hükme göre konkordato süreci iflâsla sonuçlanırsa eğer, iflâs kararını veren mahkeme tasfiyenin basit veya adi tasfiye usulüne göre yapılmasına karar verir.³⁴¹ Mahkeme gerekirse adi tasfiyenin komiserler (iflâs idaresi olarak) tarafından yerine getirilmesine karar verebilir.³⁴²

Değişikliğin gerekçesinde ise konkordato sürecinin komiserler tarafından yürütülmesi ve borçlunun komiserin denetimi altında olması cihetiyle borçlunun malvarlığı unsurlarının bütünü ile alacaklılarının bilindiği; bu belirliliğin ve denetimin sağladığı imkân olarak konkordatonun iflâs ile sonuçlanması hâlinde, iflâs tasfiyesinin taraf menfaatlerini de gözetilmesi kaydıyla etkili bir şekilde yürütülerek sonuçlandırabilmesi için yenilik olarak tasfiyenin usulüne mahkemece karar verileceği ifade edilmektedir.³⁴³

Hüküm ile hükmün gerekçesinden anlaşıldığı üzere, konkordato sürecinin iflâs ile sonuçlanması hâlinde iflâs kararını veren mahkeme, müflisin malvarlığı unsurlarının değeri ile tasfiye masrafları özelinde yapacağı mukayeseye istinaden tasfiyenin usulünü

---

³⁴⁰ Ayrıca mehz İsviçre'de basit tasfiyenin uygulanma alanı, Türk hukukuna göre daha geniş tutulmuş; borçlunun malvarlığı büyük bir zorluk olmadan idare edilebilir veya paraya çevrilir durumda olmasını ifade eden "basit (kolay) ilişkiler" hâlinde de basit tasfiyenin uygulanabilirliği öngörülmüştür (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1810, dn. 4; Duran, *Basit Tasfiye*, 134; Taşpınar, "Genel Bir Bakış", 645 ve 645, dn. 145'ten naklen; Yıldırım, "Basit Tasfiye", 2136; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 576). Bu bahis hakkında detaylı bilgi için ayrıca bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 134 vd.; Taşpınar, "Genel Bir Bakış", 645 vd.; Yıldırım, "Basit Tasfiye", 2136 vd.; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 576 vd.

³⁴¹ Konkordato talebinin reddi sonrasında koşullarının oluşmasına binaen iflâs kararı ile tasfiyenin usulünün asliye ticaret mahkemesi tarafından belirlenmesi zorunluluk teşkil etmektedir (Ali Cem Budak ve Serdar Kale, "Öztek-Konkordato Şerhi, m. 308", *Yeni Konkordato Hukuku*, Ed. Bilgehan Yeşilova, (Ankara: Yetkin Yayınları, 2023), 639). Asliye ticaret mahkemesi bu kararı başka mercie bırakamaz (Koç, Konuralp ve Candemir, *Değişikliklerin Değerlendirilmesi*, 51). Kanun maddesinde her ne kadar tasfiyenin tatiline karar verileceği ifade edilmiyorsa da müflisin malvarlığı durumu tasfiyenin tatilini gerektiriyorsa asliye ticaret mahkemesi tasfiyenin tatili kararı verebilir (Koç, Konuralp ve Candemir, *Değişikliklerin Değerlendirilmesi*, 35-36 ve 52-53).

³⁴² Asliye ticaret mahkemesi adi tasfiyenin komiserler eliyle yapılmasına karar verir ise komiserler iflâs idare memurluğu görevini mahkeme kararının verildiği zamanda ve mahkeme kararı gereğince kendiliğinden elde ederler (Korkmaz, "Seçimi ve Görevlendirilmesi", 374 ve 378). Asliye ticaret mahkemesi tarafından adi tasfiyeyi yürütmekle görevlendirilen komiserlere ödenecek ücret mahkeme tarafından belirlenmelidir (Budak ve Kale, "Öztek-Konkordato Şerhi, m. 308", 641 ve 642. Aynı yönde bkz. Koç, Konuralp ve Candemir, *Değişikliklerin Değerlendirilmesi*, 40). Zira mahkeme komiserleri, komiserlik görevinin devamı şeklinde ancak iflâs idaresine ait görev ve yetkileri kullanmak üzere görevlendirmektedir (Budak ve Kale, "Öztek-Konkordato Şerhi, m. 308", 641).

³⁴³ Hükmün gerekçesi için bkz. <https://www.tbmm.gov.tr/> (E.T. 06/02/2024).

belirleyecektir.³⁴⁴ Masa malvarlığı unsurlarının değerlerinin adi tasfiye masraflarına yetmemesi nedeniyle uygulanacak basit tasfiyeye (İİK m. 218/1) dair esaslar, İİK m. 308/2 hükmüne istinaden tasfiye usulünün belirlenmesi noktasında da geçerlidir.³⁴⁵ Yalnızca burada tasfiyenin başlangıç aşamasının (İİK m. 208 vd.) gerçekleşmeyeceğini ifade etmemiz yerinde olur.³⁴⁶ Zira tasfiyenin başlangıç aşamasındaki işlemleri kapsar işler konkordato sürecinde mahkeme tarafından komiserler vasıtasıyla gerçekleştirilmiştir.³⁴⁷ Bu çerçevede konkordato sürecinin iflâsla sonuçlanması üzerine basit tasfiye usulünün uygulanabilmesi hâline ilişkin çalışmamızda ayrı bir değerlendirme yapılmamıştır.

2.2. Masa Malvarlığı Unsurlarının Değerinin Adi Tasfiye Masraflarına Yetmemesi Nedeniyle Basit Tasfiye

Dar anlamıyla iflâs dairesi, mevcudat defterine kayıtlı malvarlığı unsurlarının takdir ettiği veya ettirdiği kıymeti bedellerinin adi tasfiye masraflarını karşılamayacağını anlaması hâlinde iflâs masasının tasfiyesinde basit usulün uygulanmasına karar verir (İİK m. 208/3, m. 218/1). Bunun için dar anlamıyla iflâs dairesi ilk olarak mevcudat defterine kaydettiği malvarlığı unsurlarının tasfiyeye amade kılınabilirliği noktasında hukuki durumunu belirlemelidir. Çünkü mevcudat defterine kaydedilen her malvarlığı unsuru pasif masanın tatminine özgülenebilecektir.

İkinci olarak dar anlamıyla iflâs dairesi hukuki durumunu belirlediği malvarlığı unsurlarının kıymeti bedellerinin adi tasfiye masraflarını karşılayıp karşılamayacağını değerlendirmeye almalıdır.

---

³⁴⁴ Asliye ticaret mahkemesi tasfiyenin usulünü belirlemeden önce komiserin görüşünü almalıdır (Budak ve Kale, “Öztek-Konkordato Şerhi, m. 308”, 640).

³⁴⁵ Bu kapsamda bkz. 2.2. Başlık. T.C. İstanbul Anadolu 3. Asliye Ticaret Mahkemesinin 08/09/2021 tarihli, 2021/187 esas ve 2021/934 karar sayılı ilamına bu bahis aynen şu şekilde kendisine yer bulmuştur: “... Geline durum itibarıyla borca batıklığın değişmediği ... davacı şirketin malvarlığının kapsamı, tasfiyenin gerektirdikleri göz önüne alınarak tasfiyenin basit tasfiye şeklinde yapılmasına karar verilmiştir: ...”. (İlamın tam metni için bkz. <https://emsal.uyap.gov.tr/> E.T. 09/04/2024).

³⁴⁶ Kanun koyucu, iflâsla sonuçlanan konkordato süreçlerinde tasfiyenin başlangıç aşamasının iki ay süre (İİK m. 208/3) ile uygulanmasına gerek bırakmadan işlemlerin derhâl yerine getirilmesini mümkün kılmıştır (Koç, Konuralp ve Candemir, *Değişikliklerin Değerlendirilmesi*, 96).

³⁴⁷ Koç, Konuralp ve Candemir, *Değişikliklerin Değerlendirilmesi*, 35 ve 52. Konkordato komiserinin tutmuş olduğu defterde yer alan malvarlığı unsurlarının hangilerinin iflâs masasına dahil olacağı ve bunların değerlerinden tasfiyenin akıbetinin belirleneceği hususlarında mahkemeler bilirkişi raporu alabilir (Koç, Konuralp ve Candemir, *Değişikliklerin Değerlendirilmesi*, 52).

2.2.1. Tasfiyeye Tabi Kılınacak Malvarlığı Unsurlarının Değerlendirilmesi

İİK m. 218/1 hükmünde “... defteri tutulan malların bedeli tasfiye masraflarını ...” denilmek suretiyle basit tasfiyenin uygulanması hâlinin objektif şartı ifade edilmiştir. Ancak öğretilerde bu hüküm; mevcudat defterine yalnızca haczi mümkün malvarlığı unsurlarının yazılmamasından, başka bir anlatımla, müflise ait olmakla birlikte haczi mümkün olmayan malvarlığı unsurları ile istihkak iddiasıyla karşılaşan malvarlığı unsurlarının ve iptal davasına konu olabilecek malvarlığı unsurlarının da mevcudat defterine kaydedileceğinden bahisle ifade tarzı yönünden sakat bulunmaktadır.³⁴⁸ Bu bağlamda tasfiyenin akıbetine karar verme meşgalesine girişen dar anlamıyla iflâs dairesi, ilk olarak, yeterli özeni göstermek kaydıyla³⁴⁹ mevcudat defterine kaydettiği malvarlığı unsurlarının tasfiyeye tabi kılınabilirliği yönünden hukuki durumlarını tespit eder.³⁵⁰

Dar anlamıyla iflâs dairesinin tasfiyenin akıbetini belirleme meşgalesinde değerlendirmeye alacağı esas malvarlığı unsurları, doğal olarak, alacakların ödenmesine tahsis edilecek çekişmesiz haczi caiz bütün malvarlığı unsurları olacaktır (İİK m. 184/1). Her ne kadar mevcudat defterine kaydedilmek suretiyle müflisin eline bırakılmış olsa (İİK m. 211) da tasfiyenin aslı ve esasına etki edemeyecek olan haczi caiz olmayan malvarlığı unsurları değerlendirmeye alınmayacaktır.³⁵¹ Ancak dar anlamıyla iflâs dairesi haczi caiz olmayan malvarlığı unsurlarının tasfiyeye konu olup olmayacağını değerlendirirken, müflisin haczedilemezlik iddiasından feragat edip etmediğini ayrıca irdelemelidir. Eğer ki iflâsın açılmasından sonra ve mevcudat defterinin tutulması esnasında müflis açıkça malvarlığı unsurunun haczedilemezliğinden feragat etmiş ise (İİK Niz. m. 43/2), bu malvarlığı unsuru iflâs tasfiyesinin yürütümünde paraya çevrilebilir olduğundan değerlendirmeye alınması gerekir. Aynı şekilde dar anlamıyla iflâs dairesi

---

³⁴⁸ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 306, dn. 392; Berkin, *İflâs Hukuku*, 307 ve 400, dn. 1. Ayrıca hükmün içeriğinde “tasfiye masrafları” ifadesinin yerine “adi tasfiye masrafları” şeklinde bir ifade kullanılması gerektiği de ifade edilmektedir (Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 123, dn. 342).

³⁴⁹ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 32. Çünkü tasfiyenin akıbeti hakkında hatalı karar verilmesi iflâs tasfiyesi bakımından zararlı sonuçlar doğurur (Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 137).

³⁵⁰ Ancak iflâs masasına dâhil olan malvarlığı unsurlarının tasfiyeye özgülenebilirliği değerlendirmesi, tasfiyenin akıbetinin belirlenmesi bağlamıyla sınırlı kalmamakta; iflâsın adi tasfiyesinde alacaklılar toplanması ve/veya iflâs idaresinin kararlarına, basit usulün uygulandığı tasfiyelerde iflâs dairesi ve/veya alacaklılar toplanması kararlarına istinaden müflisin aktif malvarlığı unsurlarının değerlendirilmesine devam edilmektedir (Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 30).

³⁵¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1810, dn. 3; Arar, *Cilt 2*, 137; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 306 ve 306, dn. 392; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 604, dn. 244; Kuru, *El Kitabı*, 1286; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 261; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 218.

haczi caiz olmayan malvarlığı unsurunu haczi mümkünmüşçesine mevcudat defterine geçirmiş ve müflis süresi içerisinde bu işlemin iptalini icra mahkemesi nezdinde şikâyet yoluyla ileri sürmemiş ise haczi caiz olmayan malvarlığı unsurunun müflis tarafından tasfiyeye konu edilebileceğinin kabul edilmiş olduğu varsayılacağından, bu tarzdaki malvarlığı unsurları değerlendirmeye alınmalıdır. Keza kısmen haczi caiz görülen malvarlığı unsurlarının haczi caiz görülen kısmı tasfiye sırasında paraya çevrilebileceğinden aktif muhakemesine dâhil edilmesi gerekir.

Mevcudat defterine kaydedilerek tasfiyeye amade kılınabilecek malvarlığı unsurları rehin hakkı ile kısıtlanmış olabilir. Rehinli malvarlığı unsuru, rehin hakkı sahibinin rüçhan hakkı saklı kalmak kaydıyla iflâs masasına dâhil olmasına karşılık, rehin hakkı ile kısıtlanmış malvarlığı unsurlarının satış bedellerinden sadece rehinli malvarlığı unsurlarının idare ve paraya çevirme masrafları alınabilecektir (İİK m. 185, m. 248, c. 2). Rehin hakkıyla kısıtlı malvarlığı unsurunun paraya çevrilmesiyle elde edilen paradan, malvarlığı unsurunun idaresi ile paraya çevirme masraflarının çıkartılması ve rüçhan hakkına sahip alacaklının alacağının karşılanması neticesinde artan (teminat dışı) bir miktar para kalırsa, bu artan değer iflâs masasının aktifine dâhil olur.³⁵² Bu cihetle dar anlamıyla iflâs dairesi, rehinli malvarlığı unsurunun paraya çevrilmesinden iflâs masasına dâhil olabilecek bir miktar bedelin kalıp kalmayacağını değerlendirmeye tabi tutmalı ve değerlendirmesi neticesinde iflâs masasına dâhil olacağına kanaat getirdiği artan bedeli tasfiyenin akıbetine ilişkin yapacağı muhakemede dikkate almalıdır.³⁵³

Bazı malvarlığı unsurları, üçüncü kişilerin mülkü olarak gösterilmek suretiyle deftere geçirilmiş olabileceği gibi üçüncü kişiler tarafından da deftere geçirilen malvarlığı unsurlarının mülkiyetinin kendisinde olduğu iddia edilmiş olabilir (İİK m. 212). Mevcudat defterine üçüncü kişinin mülkiyetinde olduğu kaydıyla geçirilen malvarlığı unsurlarının tasfiye tabi olup olmayacağına tasfiyenin devamı esnasında, yürütülen usule göre, iflâs idaresi (İİK m. 228) ile ikinci alacaklılar toplanması (İİK m. 238) veya geniş

---

³⁵² Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1262 ve 1810, dn. 3; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 270, 298 ve 306; Arar, *Cilt 2*, 136 ve 198-199; Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 74; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 608; Berkin, *İflâs Hukuku*, 209 ve 312; Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 135; Kuru, *Cilt: 3*, 2836; Kuru, *El Kitabı*, 1286; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 163 ve 262; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 442; Serdar Kale, “İflas Hukukunda Masa Yükümlülüğü Kavramı”, *Prof. Dr. Necmettin M. Berkin’e Armağan*, (İstanbul: Filiz Kitabevi, 2021), 617-618; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 529; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 154.

³⁵³ Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 113.

anlamıyla iflâs dairesi (İİK m. 218) ile gerekli görmesi hâlinde alacaklılar toplanması tarafından karar verilecektir.³⁵⁴ Ancak tasfiyenin başlangıç aşamasına dâhil ettiğimiz tasfiyeye tabi kılınacak malvarlığı unsurlarının değerlendirilmesi esnasında, dar anlamıyla iflâs dairesinin istihkak iddialı malvarlığı unsurlarını dikkate alıp almayacağı mesele teşkil eder.

Öğretide var olan ve katıldığımız görüşe göre³⁵⁵, dar anlamıyla iflâs dairesi tasfiyeye tabi kılınacak malvarlığı unsurları değerlendirmesi esnasında defter kayıtlı istihkak iddialı malvarlığı unsurlarının tasfiyenin devamında iflâs masasına dâhil olup olmayacağını özellikle irdelemelidir.³⁵⁶ İrdeleme neticesinde dar anlamıyla iflâs dairesi, istihkak iddiasının tasfiyenin devamında reddedileceği ve anılan malvarlığı unsurunun tasfiye çerçevesinde paraya çevrilip iflâs alacaklılarına dağıtılacağı kanaat getirirse, istihkak iddialı malvarlığı unsurunun değerinden tasfiye masraflarının karşılanacağı kabul ederek bu malvarlığı unsurunu aktif muhakemesinde dikkate almalı; dar anlamıyla iflâs dairesi istihkak iddiasının kabul olunacağı kanaatinde ise anılan malvarlığı unsurunun kıymet edilen değerini aktif muhakemesine dâhil etmemelidir.³⁵⁷

Kanaatimizce, tasfiyenin türünün belirlenmesi aşamasında istihkak iddialarının dar anlamıyla iflâs dairesi tarafından değerlendirilmesi ve değerlendirmede ortaya çıkan sonuca göre hareket edilmesi, üçüncü kişilere getirilen istihkak iddiasında bulunma hakkının kötüye kullanılması durumunda tasfiyenin gayesini gerçekleştirememeye rizikosunu bertaraf edecektir. Fakat dar anlamıyla iflâs dairesinin malvarlığı unsurlarının

---

³⁵⁴ Derya Buluttekin, “İflâs Masasına Karşı İstihkak İddiasının İleri Sürülmesi ve Masanın İstihkak İddiasını İncelemesi”, *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 27, S. 47 (2022), 680 ve 684; Görgün, *İstihkak Davası*, 81-83 ve 151; Oruç, *İflâs İdaresi*, 198; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 140. Basit tasfiyede istihkak prosedürüne ilişkin detaylı açıklamalar için bkz. 3.3. Başlık.

³⁵⁵ Altay, *İflâs Hukuku* 2. Cilt, 1262; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 306; Arar, *Cilt 2*, 137-138; Görgün, *İstihkak Davası*, 73; Kuru, *Cilt: 4*, 3130 ve 3130, dn. 3; Kuru, *El Kitabı*, 1286; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 261, 261, dn. 3 ve 262; Olgaç, *İcra-İflâs*, 1670.

³⁵⁶ Görüşün müelliflerinden Kuru, dar anlamıyla iflâs dairesinin gerçekleştireceği irdelemeyi istihkak iddiasının geçici kabule ilişkin yetki tanınması hususuyla açıklamaktadır (Kuru, *Cilt: 4*, 3130, dn. 3; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 261, dn. 3). Müellife göre, tasfiyenin başlangıç aşamasında dar anlamıyla iflâs dairesine istihkak iddialı malvarlığı unsurlarının tasfiyedeki durumlarına ilişkin geçici kabul-ret yetkisinin tanınmaması, tasfiye masraflarının hesaplanmasını noksan bırakarak tasfiyelerin sürüncemede kalmasına sebebiyet verecektir (Kuru, *Cilt: 4*, 3130, dn. 3; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 261, dn. 3. Aynı yönde bkz. Altay, *İflâs Hukuku* 2. Cilt, 1262).

³⁵⁷ Bu husus, Ankara 1. Asliye Ticaret Mahkemesinin 21/10/2021 tarihli 2021/567 esas ve 2021/621 karar sayılı ilamında şu şekilde ifade edilmiştir: “... iflas dairesi tuttuğu deftere göre iflas masasına ait hiçbir mal bulunmadığını tespit eder ... ya da müflisin elinde haczi caiz bazı mallar bulunup fakat bu mallar üzerinde üçüncü kişiler istihkak iddia eder ve iflas dairesi de bu istihkak iddiasını haklı bulursa iflas dairesi tasfiyenin tatiline karar verir ve kararı ilan eder...” (Kararın tam metni için bkz. <https://emsal.uyap.gov.tr/> E.T. 07/12/2023).

tasfiyeye konu olup olamayacağına ilişkin yaptığı düşünsel nitelendirme faaliyetinin istihkak iddialı malvarlığı unsurlarının masraf hesabına aktif malvarlığı unsuru olarak dâhil edilip edilmeyeceği muhakemesi bağlamında ele alındığı ve tasfiyenin akıbetine hâlen karar verilmediği gözden kaçırılmamalıdır. Bu cihetle, dar anlamıyla iflâs dairesinin istihkak iddialı malvarlığı unsurlarının hesaplama dâhil edilmesi veya edilmemesi yönündeki kanaati; basit tasfiyeye karar verilmesi ihtimaline binaen tasfiyenin yürütümünde geniş anlamıyla iflâs dairesinin İİK m. 228 hükmü bağlamında istihkak iddialarının akıbetine ilişkin kabul veya ret kararı verildiği anlamına gelmemektedir. Nitekim kesin bir kabul veya ret kararı olmadığından İİK m. 228 çerçevesinde istihkak prosedürünün işletilmesi de söz konusu olmayacaktır.

Öğretideki diğer görüş ise³⁵⁸, istihkak iddialı malvarlığı unsurlarının hiçbir surette aktif değerlendirmesine dâhil edilmemesi gerektiğini ifade etmektedir. Bu görüşe göre, iflâs masasının aktifi çerçevesinde istihkak iddialı malvarlığı unsurları olmaksızın tasfiyenin tatiline karar verilecekse iflâs dairesi tasfiyenin tatiline karar verilmelidir. Alacaklılardan birisi istihkak iddialı malvarlığı unsurunun değerini dikkate alarak tasfiyenin devamını sağlarsa, bu vakit alacaklının seçtiği tasfiye usulünün masrafları tasfiyenin devamını sağlayan alacaklıdan alınmalıdır. Aynı şekilde istihkak iddialı malvarlığı unsuru haricinde kalan mevcudat defterindeki malvarlığı unsurlarının değeri adi tasfiye masraflarını karşılayamıyorsa da basit tasfiyenin uygulanmasına karar verilmelidir.

İstihkak iddialı malvarlığı unsurlarının tasfiyeye tabi kılınabilirliğine yönelik yapılan değerlendirmenin aynısı, mevcudat defterine kaydedilmiş iptal davasına (İİK m. 277-284) konu olabilecek ve dava neticesinde elde edilecek sonuca istinaden tasfiyeye amade kılınması mümkün olan malvarlığı unsurlarının kıymeti özelinde de yapılması gerekir. Bu bağlamda dar anlamıyla iflâs dairesi, iptale konu malvarlığı unsurunun tasfiyenin devamında iflâs masasına dâhil olacağı kanaatine sahipse tasfiyenin türünün belirlenmesi noktasında bu malvarlığı unsurlarını aktif muhakemesine dâhil etmelidir.³⁵⁹

---

³⁵⁸ Duran, *Basit Tasfiye*, 39 ve 114. Çiçekli ilk görüşe karşılık, geçici kabul yetkisinin yalnızca iflâs idaresine, kesin olarak kabul yetkisinin ise ikinci alacaklılar toplanmasına tanınmış olduğunu ve Kanun tarafından iflâs dairesine geçici olarak istihkak iddiasını kabul etmeye dair yetki verilmediğini ifade ederek; istihkak iddialı malvarlığı unsurlarının bulunduğu tasfiyelerde, iflâs dairesinin istihkak iddialı malvarlığı unsurunu yok saymak suretiyle tasfiyenin akıbetine karar vererek ilanı gerçekleştirmesini ve bu cihetle de alacaklıları istihkak iddiasının akıbetini belirleme yönünde karar almaya zorlaması gerektiğini savunmaktadır (Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 133-134).

³⁵⁹ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 270 ve 306; Arar, *Cilt 2*, 138; Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 75; Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 136; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 135, dn. 114b. İstihkak iddialı malvarlığı

Hukuki durumu tespit edilen malvarlığı unsurlarının tasfiye masrafları hesaplamasında mevcudat defterine kayıt anındaki takdir edilen veya takdir ettirilen parasal karşılığı esas alınacaktır.³⁶⁰ Somut tasfiyede basit usulün uygulanabilirliği değerlendirilirken, hukuki durumu itibariyle tasfiye masraflarının karşılanabileceği kabul edilen malvarlığı unsurlarının değerleri toplanmak suretiyle ortaya konmalıdır. Ortaya konulan toplam bedelden adi tasfiye masraflarının karşılanıp karşılanmayacağı irdelenmelidir.

2.2.2. Adi Tasfiye Masraflarının Hesaplanması

Dar anlamıyla iflâs dairesi, somut tasfiye özelinde alacaklıların alacağını ödemeye tahsis olunacağını ortaya koyduğu malvarlığı unsurlarının toplam değerinden adi tasfiye usulünün tatbikinden kaynaklanacak masrafların karşılanabilirliğini değerlendirmeye alacaktır. Masa mevcudunun “adi tasfiye masraflarını karşılamaması” hâli, basit tasfiyenin uygulanabilirliğine yönelik objektif şarttır.

Kanun’da basit tasfiyenin uygulanabilirliğine yönelik objektif şart belirtilmesine rağmen “adi tasfiye masrafları”ndan anlaşılması gerekenin ne olduğunu açıklanmamıştır. Bu bağlamda Kanun’un ilgili hükümlerinin kıyaslanması suretiyle tasfiye masraflarının neler olduğunun belirlenmesi gerekir.

Kanun’un “basit tasfiye” başlıklı 218’inci maddesinde “... defteri tutulan mallar bedelinin tasfiye masraflarını korumayacağı ...” şeklinde “tasfiye masrafları” kavramından bahsedilmiştir. Kanun’un “iflâs masrafları ve masanın borçları” başlıklı 248’inci maddesinde ise “iflâsın açılmasından ve tasfiyeden doğan masraflar önce çıkartılacağı” hüküm altına alınarak, tasfiye türüne ilişkin ayırım yapılmaksızın iflâs (masa) masrafları ve masa borçlarının hukuki akıbetleri neticelendirilmiştir.

Tasfiye masraflarının nelerden ibaret olduğunun belirlenmesinde, kanaatimizce, yol gösterici madde “iflâs masrafları ve masa borçları” başlıklı İİK m. 248 hükmü olacaktır. Zira anılan hükme göre, paraların paylaşılması aşamasına gelen tasfiyelerde iflâs alacaklılarına yapılacak dağıtımdan önce masadan iflâsın açılmasından ve tasfiyeden doğan masraflar çıkartılacaktır. Görüleceği üzere hükmün başlığında masa borçlarından bahsedilmesine rağmen, hükmün lafzında yalnızca iflâs (masa) masraflarına yönelik bir

---

unsurlarının aktif değerlendirilmesine alınmaması gerektiğini savunan görüşe göre, iptal davasına konu olabilecek malvarlığı unsurlarının aktif muhakemesinde dikkate alınmaması gerekir (Duran, *Basit Tasfiye*, 114).

³⁶⁰ Arar, *Cilt 2*, 137; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 306.

neticelendirme mevcuttur. Fakat hükmün lafzında masa borçlarından bahsedilmiyor olması hükmün içeriğinden masa borçlarının yararlandırılmayacağı anlamına gelmemektedir.³⁶¹

İflâsın tasfiyesiyle esasında iflâsın açıldığı an itibariyle müflisten talep edilebilir hâlde bulunan alacakların, tasfiye prosedürünün işletilmesi suretiyle, sahiplerine (iflâs alacaklılarına) ödenmesi gayesi caridir. İflâs alacaklılarının tatmin edilmesi cihetiyle yürütülen tasfiye prosedürü ise kendisine özgü harcamaları meydana getirir.³⁶² Bu harcamalar hukuki oluşumları ile nitelikleri bağlamında yapılan değerlendirme neticesinde, masa (iflâs) masrafları (Massekosten) ve masa borcu (Masseschulden)³⁶³ şeklinde ikiye ayrılmaktadır.³⁶⁴ İsviçre öğretisinde masa masraflarını ve masa borçlarını birlikte kastetmek için, çatı kavramı olarak, “masa yükümlülüğü (Masseverbindlichkeiten)” ifadesi kullanılmaktadır.³⁶⁵

Masa yükümlülükleri iflâs masasının aktifinden karşılanmasına rağmen yalnızca iflâs alacakları sıra cetveline konu olabilecektir.³⁶⁶ Masa yükümlülükleri ise sıra cetvelinde kendisine yer bulamayacaktır.³⁶⁷ Buna karşılık, tasfiyede paraların paylaştırılma aşamasına gelindiğinde ise iflâs alacaklılarına paraların dağıtımı yapılmadan önce, iflâs

---

³⁶¹ Adnan Deynekli ve Sedat Kısa, *Hacizde ve İflasta Sıra Cetveli*, (İstanbul: Alfa Basım Yayın Dağıtım, 1996), 404; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 318-319; Berkin, *İflâs Hukuku*, 380-381; Duran, *Basit Tasfiye*, 115; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 144; Kale, “Masa Yükümlülüğü”, 605; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 14; Postacıoğlu, *İflâs*, 205.

³⁶² Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 652; Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 65; Berkin, *İflâs Hukuku*, 380.

³⁶³ Öğretide masa borçlarına kastetmek niyetiyle “masa alacakları” ifadesi de kullanılmaktadır (Kuru, *El Kitabı*, 1213; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 172). Çünkü “masa alacakları” masa bakımından “borç” teşkil etmektedir (Kuru, *El Kitabı*, 1213; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 172).

³⁶⁴ Duran, *Basit Tasfiye*, 115; Kale, “Masa Yükümlülüğü”, 603. Kuru, masa yükümlülüklerini masa masrafı ve masa borcu olarak ikiye ayırmadan incelemiştir bkz. Kuru, *El Kitabı*, 1213 ve 1213, dn. 29; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 172-173 ve 337, dn. 5.

³⁶⁵ Kale, “Masa Yükümlülüğü”, 604. Masa yükümlülükleri, iflâsın açılmasından sonra ve iflâs alacaklarından farklı olarak müflisin tasfiyesi esnasında meydana gelen işlem ve eylemlerden doğmaktadır (Kale, “Masa Yükümlülüğü”, 606). Türk iflâs hukuku öğretisinde masa yükümlülüğü kavramı yerine, kavramın içeriğini karşılayacak şekilde “geniş anlamda masa borçları” tabiri de kullanılmıştır (bkz. Öztekin, *Sıra Cetveli*, 15). Masa borçlarını “gerçek masa borçları ve gerçek olmayan masa borçları” şeklindeki bir sınıflandırmaya tabi tutmanın daha yararlı olacağı hakkındaki görüş için ayrıca bkz. Öztekin, *Sıra Cetveli*, 153. Çalışmamız özelinde masa masrafları ile masa borçlarının birlikte ifade edilmesi gereken yerlerde “geniş anlamda masa borçları” ifadesi yerine, “masa yükümlülüğü” ifadesi kullanılmıştır.

³⁶⁶ Postacıoğlu, *İflâs*, 83; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 12.

³⁶⁷ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 655; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 286; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 590; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 135; Kuru, *El Kitabı*, 1326; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 491; Postacıoğlu, *İflâs*, 74 ve 83; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 12. Sıra cetveline geçirilemeyen masa yükümlülükleri iflâs masasından tamamen karşılanamadığında bunlar için aciz vesikası düzenlenmeyecektir (Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 299; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 405; Kale, “Masa Yükümlülüğü”, 606; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 343; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 493).

alacaklıların tatmin edileceği paylaşımaya esas kılınacak net tutarın belirlenmesinin sağlanması amacıyla masa mevcudundan (masanın brüt aktifinden)³⁶⁸ ilk olarak masa yükümlülükleri çıkartılacak ve bu durum pay cetveli ile son hesapta ayrıca belirtilecektir.³⁶⁹

İflâs alacaklılarının tatmin edilmesi uğruna yürütülen tasfiyede müflisin borçları (iflâs alacakları) ile masa yükümlülükleri iflâs masasının pasifini oluşturur.³⁷⁰ Masa yükümlülüklerinin oluşumu itibariyle hukuki nitelikleri ile sonuçları arasında farklılıkların bulunuyor olması, iflâsın açılmasından sonra tasfiye organlarının işlemleri neticesinde hukuk aleminde vücut bulan masa masrafları ile masa borçlarının arasındaki kapsamlarının açıklanmasını gerektirir.³⁷¹

İflâsın (tasfiyenin) açılmasından sonra tasfiyenin aşama kaydedebilmesi için tasfiye organlarınca gerçekleştirilen; iflâs kararının gerekli yerlere bildirilmesi için ödenen posta masrafları ve iflâs kararının ilanına ilişkin masraflar, defter tutma masrafları, bilirkişiye başvurulması gerektiğinde bilirkişilere ödenen ücretler, masa mevcudiyetinin muhafazası için yapılan giderler, masanın idaresi için yapılan masraflar ve özellikle adi tasfiyede iflâs idaresine ödenen ücretler ile alacaklılar toplantılarının gerçekleşmesi için yapılan masraflar, sıra cetvelinin düzenlenmesinden kaynaklanan masraflar, masa malvarlığı unsurlarının paraya çevrilmesi ve paylaştırılması için ödenen harçlar ve yapılan masraflar, iflâsın kapanması esnasında yapılan masraflar gibi harcamalara masa masrafları

---

³⁶⁸ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 653. İflâs alacaklılarına tahsis edilecek masa malvarlığı unsurları, masanın brüt aktifinden masa yükümlülüklerinin çıkartılması neticesinde ulaşılan net aktif masadır (Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 651-652).

³⁶⁹ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 655; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 317-318; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 38; Postacıoğlu, *İflâs*, 205.

³⁷⁰ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 651; Berkin, *İflâs Hukuku*, 200; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 5; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 38; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 441; Postacıoğlu, *İflâs*, 83; Taş Korkmaz, *İflâs Masası*, 24-25; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 489.

³⁷¹ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 654; Kale, “Masa Yükümlülüğü”, 603.

denilmektedir.³⁷² Örnekleyici anlatımla ifade edilmeye çalışılan masa masrafları ile cüz-i icradaki takip masrafları arasında paralellik olduğu söylenebilir.³⁷³

Kural olarak iflâsın açılmasından sonra ortaya çıkan masrafların masa masrafı olarak kabul edilebileceği söylenirken, öğretide; iflâsın açılmasından önce, iflâs davası sırasında borçlunun malvarlığının tespiti için defter tutulması gibi muhafaza tedbirlerinin uygulanmasından (İİK m. 161) kaynaklı masraflar ve müflisin iflâsını talep eden alacaklının iflâs davasının görülmesinden kaynaklanan yargılama giderleri ile yine aynı alacaklının İİK m. 160 uyarınca birinci alacaklılar toplantısına kadar olan masrafların iflâs avansı olarak yatırması zorunluluğundan kaynaklı yapılan harcamanın masa masrafı olarak nitelendirilip nitelendiremeyeceği tartışmalıdır. Var olan tartışma, tasfiyede paraların paylaşılması aşamasına gelindiğinde ilgili masrafın iflâs alacaklarından önce ödenip ödenmeyeceği hususunun belirlenmesi ve tasfiye masraflarının hesaplanması sırasında bu masrafların dar anlamıyla iflâs dairesi tarafından tasfiye masrafları değerlendirilmesine dâhil edip etmeyeceği noktasında önem taşımaktadır.

Öğretide Kuru; müflisin iflâsını talep ederek iflâs sürecini başlatan alacaklının bu davranışı ile müflisin bütün alacaklılarının yararlanacağı bir neticeyi meydana getirerek adeta tüm alacaklıların vekili gibi hareket ettiğinden bahisle iflâs takibi masrafları, iflâs davası yargılama giderleri ve zorunlu olarak ödenen iflâs avansından kaynaklanan alacağın iflâsın açılmasından sonra meydana gelen masa masrafları olarak kabul edilmesi gerektiğini ifade ederek, anılan masrafların İİK m. 248 uyarınca iflâs alacaklarından önce ödenmesi gerektiği kanaatindedir.³⁷⁴

---

³⁷² Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 654; Arar, *Cilt 2*, 198; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 256 ve 298; Berkin, *İflâs Hukuku*, 141, 142 ve 380; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 319-321; Deynekli, “Alacakların Sırası”, 196; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 404; Duran, *Basit Tasfiye*, 120-121; Kale, “Masa Yükümlülüğü”, 609-611; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 16; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 202-203. İflâs masrafları, iflâsın açılmasından ve tasfiyesinden kaynaklanan masraflardır (Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 298; Berkin, *İflâs Hukuku*, 141 ve 380; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 202). Bu bağlamda iflâsın açılmasından doğan masraflardan kasıt, iflâs kararı masrafları, iflâs kararının ilgili yerlere bildirilmesi, ilan edilmesi, defter tutma masrafları iken; tasfiyeden doğan masraflar, masa mevcudiyetinin idaresi, paraya çevrilmesi ve paylaşılmasından doğan masraflardır (Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 298; Arar, *Cilt 2*, 198; Berkin, *İflâs Hukuku*, 142 ve 380; Duran, *Basit Tasfiye*, 116; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 203). İflâsın açılmasından doğan masraflar hem adi tasfiye hem de basit tasfiye açısından aynıdır (Duran, *Basit Tasfiye*, 120). Bundan dolayı masa masraflarının hesaplanmasında masanın somutlaştırılması işleminden sonraki yükümlülükler hesaba katılmalıdır (Duran, *Basit Tasfiye*, 120). İflâs masraflarının tespiti işi basit tasfiyede iflâs dairesinin (adi tasfiyede iflâs idaresinin) işi olup, masraf tespiti işlemine karşı şikâyet yoluna gidilebilir (Arar, *Cilt 2*, 198; Berkin, *İflâs Hukuku*, 380; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 201).

³⁷³ Kale, “Masa Yükümlülüğü”, 611; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 202-203.

³⁷⁴ Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 262, dn. 4, 263, dn. 11, 337, dn. 5 ve 338, dn. 5. Aynı yönde bkz. Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 439; Kale, “Masa Yükümlülüğü”, 610 ve 610, dn. 9. Berkin de iflâs (masa)

Aksi görüşte olan Üstündağ ise iflâsın açılmasını sağlayan alacaklının bu uğurda yapmış olduğu masrafların masa masrafları olarak kabul edilemeyeceğini ifade ederek; söz konusu masrafların masrafları gerçekleştiren alacaklının iflâs alacağına eklemesi cihetiyle masadan talep edilmesi gerektiğini savunmaktadır.³⁷⁵

Öğretide üçüncü bir görüş olarak Arslanpınar Tat, iflâs isteyen alacaklının İİK m. 160 bağlamında birinci alacaklılar toplantısına kadarki masrafları karşılaması amacıyla yatırmış olduğu iflâs avansı açısından ikili bir ayrıma giderek; iflâs avansından iflâs kararından önceki iş ve işlemler için harcanan masrafların iflâs alacağına dâhil edilerek masadan talep edilmesi gerektiği, iflâsın açılmasından birinci alacaklılar toplantısına kadarki süreçte iflâs avansından karşılanan harcamaların ise masa masrafı olarak kabul edilerek İİK m. 248 bağlamında öncelikli olarak ilgili alacaklıya verilmesi gerektiği kanaatindedir.³⁷⁶

Masa borçları ise her bir tasfiyenin somut özelliklerine göre telakki edilebilecek olan, iflâsın (tasfiyenin) açılmasından sonra masa namına tekellüf edilen ve masa tarafından ödenmesi gereken; tasfiye aşamasında müflisin işletmelerinin devamı için gerçekleştirilen masraflar ile kamu borçları ve vergiler, masanın taraf olduğu davalarda masayı temsille yetkili kılınan avukata ödenecek avukatlık ücretleri, masanın vergisel sorumluluklarını yerine getirmesi için anlaşılan mali müşavire ödenen ücretler, masa mevcudiyetini oluşturan malvarlığı unsurlarının sigorta ettirilmesi üzerine ortaya çıkacak sigorta prim ücretleri, iflâsın açılmasından önce müflisin taraf olduğu ve tasfiye sırasında devamına karar verilen sözleşmelerden kaynaklanan ve masanın ifa edeceği edimler sebebiyle ortaya çıkan harcamalar, tasfiye organlarının aktif katılımı olmamasına rağmen özel kanun gereği masa mevcudiyetinde bulunan taşınmazların ortak gider borçları, masa tarafından veya masaya karşı açılan dava veya tahkim yargılamalarından kaynaklanan yargılama giderleri³⁷⁷, masanın sorumlu olacağı haksız fiil veya sebepsiz zenginleşme

---

masraflarının içeriğine iflâs takibinin ve iflâs davasının gerektirdiği masrafları dâhil etmektedir (Berkin, *İflâs Hukuku*, 141-142 ve 144).

³⁷⁵ Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 202-203. Aynı yönde bkz. Öztekin, *Sıra Cetveli*, 16.

³⁷⁶ Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 320. Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 118.

³⁷⁷ İflâs dairesine karşı açılan kayıt kabul davasının kabul edilmesi hâlinde iflâs dairesi aleyhine hükmedilen yargılama giderlerinin masa borcu olduğu kabul edilirken; alacaklıya karşı açılan kayıt silme davasında hükmedilecek yargılama giderleri masa borcu olarak nitelendirilemez (Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 241-243). Ayrıca kayıt kabul davasının kabulü yönünde karar verilmesi, alacaklının alacağını kaydederken iflâs dairesine sunulmamış olmasına dayanıyorsa, başka bir ifade ile iflâs dairesinin alacağın reddine dair kararı ilgili alacaklının alacağını gösterir vakıaları ve delilleri sunmamasından ileri geliyorsa ve açılan kayıt kabul davasında bu vakıalar ile delillerin sunulmasına istinaden davanın kabulüne karar verilmişse, iflâs dairesi

alacakları, tasfiye sırasında doğan arabuluculuk masrafları, bilirkişilik ücretleri, konkordato sürecinde geçici mühlet kararından sonra komiserin onayıyla gerçekleşen borçlar (İİK m. 308/c/4) gibi harcamalardır.³⁷⁸

İİK m. 248 hükmünde masa masrafları ile masa borçlarının tasfiyedeki neticeleri belirlenmesine rağmen anılan hüküm, masa masraflarının ve masa borçlarının hangi sırayla yahut ne vakit ödeneceği gibi hususlarda yeterli açıklığı barındırmamaktadır.³⁷⁹

Öğretide, masa borçlarından dolayı masa aleyhine cüz-i icra takibi yapılabilmesinin mümkün olması ve masa masraflarının tasfiyenin tamamen sona ermesi sonucunda tespit edilebilmesi mümkün olması cihetiyle masa yükümlülüklerinin ödenmesine ilk olarak masa borçlarından başlanacağı, ayrıca niteliği itibarıyla peşin olarak ödenmesi gerektiği hâllerde masa borçlarının ödenmesi için sıra cetvelinin düzenlenmesinin bile beklenilmesi gerekmeyişi ifade eden bir görüş olduğu gibi;³⁸⁰ masa yükümlülüklerinin

---

aleyhine yargılama giderlerine hükmedilmemesi gerektiğinden bu yargılama giderleri masa borcu olarak sayılmayacaktır (Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 243). Duran’a göre, masanın taraf olduğu davalardaki masraflar masa masrafı niteliğindedir (Duran, *Basit Tasfiye*, 121). Müellif eserinin devamında dava giderleri için yapılan ödemeleri masa borcu olarak zikretmiştir (Duran, *Basit Tasfiye*, 122).

³⁷⁸ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 256 ve 298; Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 654-655; Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1256, 1377 ve 1423; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 321-326; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 581, 590-591 ve 661; Berkin, *İflâs Hukuku*, 380; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 65; Deynekli, “Alacakların Sırası”, 196; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 404-405; Duran, *Basit Tasfiye*, 122; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 101, dn. 298 ve 103; Kale, “Masa Yükümlülüğü”, 611-613; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 16-20, 25; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs*, 454; Postacıoğlu, *İflâs*, 74 ve 140, dn. 1; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 90, 108 ve 203; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 520-521; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 100. Kuru, iflâsın açılmasından kapanmasına kadar tasfiyeyi yürüten organların masayı bağlayıcı olarak yaptıkları borçlara masa borçları deneceğini ifade ederek, masa borçlarını örnekleme yoluna gitmiştir (Kuru, *Cilt*: 3, 2862; Kuru, *El Kitabı*, 1213; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 172). Bu örnekleri ise; iflâs kararının ilanı, defter tutma masrafları, malvarlığı unsurlarının muhafazası için gerekli masraflar, iflâs idaresi ücretleri, masanın davalarını masa adına takip etmek için vekil kılınan avukatın avukatlık ücreti, sigorta prim borcu, müflisin işletmesinde çalışan işçiye ödenecek ücret şeklinde sıralamıştır (Kuru, *Cilt*: 3, 2862; Kuru, *El Kitabı*, 1213 ve 1213, dn. 29; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 172). Görüleceği üzere Kuru, “masa borçları” kavramını “masa masraflarını” da kapsar şekilde geniş anlamıyla kullanmıştır (Kuru ile benzer yönde değerlendirmeler için bkz. Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 606-607; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 590-591 ve 598; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 539; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs*, 449-450; Postacıoğlu, *İflâs*, 74 ve 140, dn. 1; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 507 ve 520-521). Masa borçları hakkında çıkabilecek uyuşmazlıkların bu konuda yetkili mahkeme tarafından çözüme kavuşturulması gerekir (Berkin, *İflâs Hukuku*, 380-381; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 203). Kanun’da masa masrafları ve masa borçlarının sınırları keskin şekilde çizilmediğinden müelliflerin aynı harcama kalemi üzerinde birbirinden farklı yönlerde görüşlerinin olduğu hakkında ayrıca bkz. Öztekin, *Sıra Cetveli*, 26-31.

³⁷⁹ Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 327; Berkin, *İflâs Hukuku*, 381; Kale, “Masa Yükümlülüğü”, 618.

³⁸⁰ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 654; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 328-329; Berkin, *İflâs Hukuku*, 381; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 94; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 15-16; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 90 ve 203. Alman Yargıtay’ının, kanundaki masa borçlarının masa masraflarından önce ödenmesine yönelik hükme rağmen masa borçlarının esasında tasfiye masraflarının içerisinde yer alması cihetiyle masraflar ve borçlar arasında bir öncelik sıralaması yapılmaması gerektiği hakkındaki görüşü için bkz. Berkin, *İflâs Hukuku*, 381 ve 381, dn. 12.

ödenmesine ilk olarak tasfiye organları tarafından tasfiyenin ilerletilmesi için yapılan masa masraflarının ödenmesiyle başlanacağını ve arta kalan miktar olursa masa borçlarının ödenmesi yoluna gidilmesi gerektiğini savunan bir görüş de mevcuttur.³⁸¹

Masa yükümlülüklerine ilişkin örnekleyici anlatımlar bağlamında basit tasfiyenin uygulanabilirliği yönünden kanun koyucunun adi tasfiye masraflarından kastının değerlendirilmesi gerekir. Ancak değerlendirme esnasında iflâsın tasfiyesinin amacının tasfiye prosedürünün finanse edilmesinden ziyade iflâs alacaklılarının hızlı ve olabildiğince fazla bir iflâs payı ile tatmin edilmesi olduğu gerçeği akıllardan ırak tutulmamalıdır.³⁸²

İİK m. 218'in lafzındaki "tasfiye masrafları" ifadesinden yola çıkarak, adi tasfiye masraflarını İİK m. 248'in madde başlığındaki "iflâs masrafları" kavramı ile eş tutulması gerektiği düşünülebilir. Ancak İİK m. 248 hükmünün içeriğinde, başlığında olduğu gibi iflâs masrafları ile masa borçları ayrımı yapılmaksızın, "iflâsın açılmasından ve tasfiyeden doğan masrafların" önce çıkartılacağı ifade edilmektedir. Hükmün başlığı ile içeriğindeki farklılık göz önüne alındığında, yalnızca kavram benzerliğinden yola çıkarak adi tasfiye masraflarından kastın yalnızca masa masrafları olduğu çıkarımında bulunmak noksan olacaktır.

Tasfiyenin usulüne göre masa masraflarının azalması, artması veya çeşitlenmesi doğaldır. Basit tasfiyeden farklı olarak iflâsın adi tasfiyesinde iflâs idaresi ve alacaklılar toplanması zorunlu olarak teşekkül edeceğinden; bariz olarak iflâs idaresine ödenecek ücretler, alacaklılar toplantısının gerçekleşmesi için birden fazla kez ilan yapılması, fiziki toplantılar için toplantı yerlerinin kiralanması³⁸³ gibi adi tasfiyenin kendisine özgü masa masrafları söz konusu olacaktır.³⁸⁴ Nitekim, yürütülecek tasfiye usulünün kendisine özgü doğabilecek masa masrafları henüz tasfiyenin başında (tasfiyenin akıbeti belirlenirken) öngörülebilirdir.³⁸⁵ Bu çerçevede dar anlamıyla iflâs dairesi tasfiyenin akıbetine karar vereceği esnada adi tasfiyenin tatbiki ile basit tasfiyenin tatbiki sırasında ortaya çıkabilecek masa masraflarının farklılıklarını net olarak belirlemiş olmalıdır.

---

³⁸¹ Kale, "Masa Yükümlülüğü", 618 ve 621.

³⁸² Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 577; Yıldırım, "Basit Tasfiye", 2137.

³⁸³ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 216.

³⁸⁴ Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 120-121 ve 122.

³⁸⁵ Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 122.

Tasfiyenin türüne göre masa masraflarının farklılaşacağına ilişkin kabulün yanında masa borçlarının çeşitlenip çeşitlenmeyeceği ayrıca irdelenmelidir. Masa borçları, yukarıda ifade ettiğimiz üzere, her bir tasfiyenin somut durumuna göre telakki edilebilen ve masa tarafından ödenmesi gereken harcamalardır.

Masa borçları tasfiyenin hangi usul ile yürütüldüğünden bağımsız olarak ortaya çıkmaktadır. Örneğin, iflâs masasında objektif olarak (masanın menfaatine uygun düşen şekilde) teminat altına alınması gereken bir malvarlığı varsa sigorta ettirenin iflâs idaresi mi (adi tasfiye) yoksa iflâs dairesi mi (basit tasfiye) olduğunun bir farkı olmaksızın söz konusu masa borcu hukuk alanında vücut bulacaktır. Keza iflâsın açılmasından sonra müflisin işletmelerinin faaliyetinin devam ettirilmesi hâlinde ortaya çıkacak olan işletme giderleri, kamu borçları ve vergilerin de tasfiyenin türüne bakılmaksızın masa borcu olarak iflâs alacaklarından önce ödenmesi söz konusu olacaktır. Bu bağlamda dar anlamıyla iflâs dairesi tasfiyenin akıbetine karar vereceği aşamada tasfiyenin yürütülmesi esnasında meydana gelebilecek muhtemel masa borçlarının henüz yeterli belirliliğe ulaşmadığından bahisle göz önüne alınması gerektiği düşünülebilir. Ancak masa yükümlülüklerinin, masa masrafı yahut masa borcu olduğu değerlendirilmeksizin, iflâs alacaklarından önce ödenmesi (İİK m. 248) söz konusu iken; dar anlamıyla iflâs dairesinin tasfiyenin türleri açısından yalnızca masa masrafları yönünden bir farklılığın bulunduğu cihetiyle tasfiyenin akıbetini belirleme yoluna gitmesi, iflâs kurallarının amacına aykırılık teşkil edebilme rizikosunu taşımaktadır. Kanaatimizce, dar anlamıyla iflâs dairesi tasfiyenin akıbetine karar vereceği esnada masaya pasif olarak yansıyacak olan masa yükümlülüklerini, masa masrafları ile masa borçları şeklinde ayırım yapmaksızın, bütüncül bir değerlendirmeye tabi tutmalıdır.³⁸⁶

Dar anlamıyla iflâs dairesinin, iflâs kararının bildirilmesinden tasfiyenin akıbetine karar verileceği ana kadar, tasfiyenin hazırlık işlemlerini yerine getirirken (İİK m. 208, m. 210) yaptığı masraflar; birinci alacaklılar toplantısına kadarki (basit tasfiyeye izdüşümü

---

³⁸⁶ Arslanpınar Tat, eserinde masa yükümlülüklerinin hangi öncelik sırasına göre ödeneceğine ilişkin fikrini tasfiyenin akıbetine karar verilmesi aşamasına dönmek suretiyle açıklamaktadır. Şöyle ki: İflâs masasında herhangi bir malvarlığı unsuru yoksa tasfiye zaten paylaşırma aşamasına gelemeyeceğinden, masa borçları ve masrafları gündeme gelmeden tasfiyenin tatiline karar verilecektir. Eğer ki masa mevcudu bulunmakla birlikte bunlar adi tasfiye masraflarını karşılamayacak düzeyde ise basit tasfiye uygulanacağından, tasfiyede yapılacak masa masrafları ile doğacak masa borçları en alt düzeyde olacaktır (Arslanpınar Tat, *Paylaşırma*, 327). Müellifin açıklamalarından yapılacak çıkarıma göre de adi tasfiye masraflarını hesaplayacak olan dar anlamıyla iflâs dairesi, masa masrafları ve masa borçları ayırımına gitmeksizin yükümlülükleri bir arada değerlendirmeye almalıdır.

alındığında basit tasfiyenin ilanına ilişkin harcama dâhil) masrafları karşılamak üzere iflâs davası sırasında verilen iflâs avansından karşılanır (İİK m. 160).³⁸⁷ Bu çerçevede dar anlamıyla iflâs dairesi tasfiyenin akıbetini belirlemek için olası adi tasfiye uygulamasında birinci alacaklılar toplantısından sonra ortaya çıkabilecek varsayımsal yükümlülükleri dikkate almalıdır.³⁸⁸

2.2.3. Basit Tasfiyenin İlanı

Tasfiyenin akıbetine karar verecek olan dar anlamıyla iflâs dairesi; tasfiyeye konu olabileceğine karar verdiği malvarlığı unsurlarının değerinin iflâsın tasfiyesinde adi usulün uygulanması durumunda ortaya çıkacak masa yükümlülüklerini dahi karşılamayacağına veya adi tasfiye prosedürünün işletilmesiyle yalnızca masa yükümlülüklerinin karşılanacağına kanaat getirirse, iflâsın tasfiyesinde basit usulün uygulanmasına karar verir (İİK m. 218). Ancak tasfiyenin basit usul ile yürütülmesi gerektiği kanaatinde olan dar anlamıyla iflâs dairesi, basit tasfiyenin uygulanması cihetiyle ortaya çıkacak masa yükümlülüklerinin masa aktifıyla karşılanıp karşılanmayacağını ayrıca muhakeme etmelidir. Çünkü tasfiyenin tatili başlıklı İİK m. 217 hükmünde “masaya ait hiçbir mal bulunmazsa” ifadesi kullanılmış olsa da öğretideki kabul çerçevesinde, masa mevcudiyeti ancak basit tasfiyenin tatbikiyle meydana gelecek masa yükümlülüklerini karşılamaya yetiyorsa yahut bu yükümlülükleri dahi karşılamıyorsa tasfiyenin tatiline karar verilmesi gerekir.³⁸⁹ Bu açıdan somut iflâsta basit tasfiye usulünün uygulanması kararı, çift yönlü bir değerlendirmenin neticesidir.

İflâs dairesinin tasfiyeyle ilgili yapacağı bütün işlemler ile vereceği kararlar gerekçeleri belirtilmek kaydıyla tutanak altına alınır (İİK m. 8). Masa malvarlığı unsurlarının değerlerinin adi tasfiye masraflarına yetmemesi nedeniyle uygulanmasına karar verilen

---

³⁸⁷ Ancak uygulamada iflâs kararının verilmesiyle birlikte tasfiye için iflâs dairesine tevdi edilen dosyayla birlikte iflâs avansının iflâs dairesine gönderilmediği, iflâs avansının iflâs dairesine iflâs kararının bildirilmesi ve dosyanın tevdi edilmesinden yaklaşık beş ile on günlük zaman diliminin geçmesinden sonra gönderildiği gözlemlenmektedir. Bu hâliyle de iflâs kararından sonra dar anlamıyla iflâs dairesinin masraf eksikliğinden dolayı derhâl tasfiye işlemlerine başlayamadığı ve müflisin mal kaçırma kastıyla hareket edebildiği tasfiye dışı bir hâl meydana gelmektedir.

³⁸⁸ Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 117. İİK m. 160 kapsamında ödenen iflâs avansının masa masrafi olarak nitelendirilip nitelendirilmeyeceğine yönelik var olan tartışmada katılınacak görüşe göre, tasfiyenin akıbetinin belirlenmesi hususunda tasfiye masraflarının hangi andan itibaren hesaplanması gerektiğine ilişkin ulaşılabilecek sonuç değişecektir.

³⁸⁹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1262; Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 68; Berkin, *İflâs Hukuku*, 139 ve 312; Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 128.

basit tasfiye usulüne ilişkin tutanak da gerekçeli olmalıdır.³⁹⁰ Somut iflâsta basit tasfiye usulünün uygulanacağı müflise, alacaklılara ve üçüncü kişilere bildirilmelidir. Bu bildirim ise ilan yapılmak suretiyle gerçekleşir (İİK m. 218/2).

Basit tasfiyenin ilanı, İİK m. 166 hükmü bağlamında iflâsın açılmasının ilanından farklı olup; iflâsın açıldığına (İİK m. 165/1) ilişkin İİK m. 166/2 bağlamında yapılan ilan ile iflâsın açıldığına gecikmeksizin üçüncü kişilere bildirilmek suretiyle müflisin işlemlerini kısıtlamak için yapılırken, İİK m. 218/2 bağlamında yapılan basit tasfiyenin ilanı müflisin malvarlığı unsurlarını tespit etmek üzere tutulan defterden sonra tasfiyenin akıbetine karar verilmesi üzerine yapılan ilandır.³⁹¹ Bu cihetle ilan (İİK m. 218/2) basit tasfiyenin başlangıç işlemidir.³⁹²

Bu ilanda; dosya numarası, müflisin adı ve soyadı, yerleşim yerindeki adresi, iflâsın tasfiyesinde basit tasfiye usulünün tatbik edileceği, müflisin alacaklılarının yirmi günden az ve iki aydan çok olmamak üzere dar anlamıyla iflâs dairesi tarafından tayin edilecek süre içerisinde alacaklarını ve iddialarını bildirmesi gerektiği ile alacak ve iddia bildirimini için tayin edilen süre içerisinde alacaklılardan biri tarafından masrafları peşin verilmesi suretiyle tasfiyenin adi şekilde yürütülmesinin istenebileceği kayıtları yer alır (İİK m. 218/2 ve İİK Yön. m. 57).

Anılan hüküm yalnızca basit tasfiyenin ilanının içeriğine işaret etmektedir. Fakat hükümde ilanın hangi usul ile gerçekleşeceği de dâhil olmak üzere birtakım eksiklikler mevcuttur. Yukarıda ifade edildiği üzere, basit tasfiyeye ilişkin hükümlerin eksik ve yeterli açıklıktan uzak olması sebebiyle adi tasfiyeye ilişkin hükümlerin basit tasfiyenin esaslarına halel getirmediği sürece kıyasen uygulanacağını nazara alınarak, basit tasfiyenin ilanına ilişkin eksikliklerin giderilmesi gerekir. Bu çerçevede, adi tasfiyenin

---

³⁹⁰ Fakat uygulamada iflâs daireleri, niçin somut tasfiyede basit usulün uygulanmasının gerektiğini tutanaklarında gerekçelendirmemektedir. Bunu basit usulün uygulanmasına karar verilen tasfiyelere ilişkin yapılan ilanlarda görmekteyiz. Ayrıca öğretide Duran, iflâs dairesinin tasfiyenin seçimine dair kararına karşılık şikâyet yoluna başvurulabileceğini ifade etmekte ve de iflâs dairesinin mevcudat defteri tutması ile tasfiyenin akıbetine ilişkin şikâyet yoluna başvurulmasına elverişli bir düzenleme olarak, tutulan defterin ilgililerin incelemesine açık tutulması yönünde değişiklik önermektedir (Duran, *Basit Tasfiye*, 127).

³⁹¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1271-1272; Kuru, *Cilt: 3*, 2717; Kuru, *Cilt: 4*, 3139; Kuru, *El Kitabı*, 1290; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 266, dn. 2 ve 364, dn. 4; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 123-124; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 136.

³⁹² Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307.

ilanına ilişkin İİK m. 219 (ve İİK Yön. m. 58) hükmü uygun düştüğü suretle basit tasfiyenin ilanında da kıyasen uygulanmalıdır.³⁹³

Adi tasfiyenin ilanı, İİK m. 208 çerçevesinde dar anlamıyla iflâs dairesinin iflâsın tasfiyesinde adi tasfiyenin uygulanmasına karar verilmesinden itibaren en geç on gün içerisinde İİK m. 166/2’de öngörülen usul ile gerçekleştirilir ve adi tasfiyenin uygulanmasına ilişkin sürelerin hesabında son ilan tarihi esas alınır (İİK m. 219/1). Basit tasfiyenin ilanına ilişkin usul olarak İİK m. 166/2 hükmünün uygulanması gerekir.³⁹⁴

Dar anlamıyla iflâs dairesi basit tasfiyenin ilanını; İİK m. 166/2’de sayılan kurum, kuruluş ve ilgili yerlere bildirerek işe başlamalı, ayrıca kararı bir internet sitesinde veya ilan tarihinde tirajı ellibin üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden biriyle birlikte müflisin muamele merkezinin bulunduğu yerdeki mahalli bir gazetede ve Ticaret Sicil Gazetesinde gerçekleştirir (İİK m. 166/2, c. 1). Talep tarihi itibarıyla tirajı ellibinin üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetenin yayınlandığı yer aynı zamanda müflisin muamele merkezi ise mahalli gazete ilanın yapılması gerekmez (İİK m. 166/2, c. 3).

İflâs dairesinin adi tasfiyenin uygulanacağına karar vermesi hâlinde en geç on gün içerisinde tasfiyenin ilanını yapabilmesi imkânı varken; kanaatimizce, basit tasfiyenin uygulanmasına karar verilmesi hâlinde dar anlamıyla iflâs dairesinin on günlük süre ile bağlı olmaksızın durumu derhâl ilan etmesi yerinde olacaktır. Zira basit tasfiyenin esaslarından “hızlılığın” varlığı bunu gerekli kılmaktadır.³⁹⁵

Basit tasfiyenin ilanının içeriğinde ilk olarak müflisin kimlik bilgileri, yerleşim yeri adresi ve iflâsın açıldığı tarih açıkça yer almalıdır (İİK m. 219/2, b. 1 kıyasen).³⁹⁶ İlanda

---

³⁹³ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 308; Arar, *Cilt 2*, 138; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 802, dn. 9; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 407; Berkin, *İflâs Hukuku*, 400; Kuru, *Cilt: 4*, 3388, dn. 5; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 363, dn. 4 ve 364, dn. 4. Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 153.

³⁹⁴ Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 151.

³⁹⁵ T.C. İstanbul 1. İflâs Dairesinin 2023/8 iflâs sayılı dosyasında; müflisin 15/06/2023 günü 15:09 saati itibarıyla açılan iflâsında, yapılan muhakeme sonucunda basit tasfiyenin uygulanmasına karar verilmiş ve basit tasfiyenin ilanı 04/08/2023 tarihinde, İİK m. 208’deki iki aylık süre dolmadan ve kanaatimizce İİK m. 219/1’de yer alan on günlük süre beklenmeksizin, gerçekleşmiştir. İlanın tamamı için bkz. <https://www.ilan.gov.tr/ilan/1274119/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari-basit-tasfiyede-alacaklilara-davet-ilani> (E.T. 12/08/2023).

³⁹⁶ Uygulamada bazı iflâs daireleri, müflisin kimliği, yerleşim yeri bilgileri ve iflâsın açıldığı tarihi ilanda açıkça yer verirken (T.C. İstanbul 1. İflâs Dairesinin 2023/7 ve 2023/8 iflâs sayılı dosyaları, ilanlar için bkz. <https://www.ilan.gov.tr/ilan/1257431/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari-basit-tasfiyede-alacaklilara-davet-ilani> ve <https://www.ilan.gov.tr/ilan/1274119/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari-basit-tasfiyede-alacaklilara-davet-ilani> E.T. 12/08/2023); bazı iflâs daireleri iflâsın açıldığı tarihi ilanda yer vermemektedir (T.C. Ordu İcra Dairesi 2023/2 iflâs sayılı dosyası, ilan için bkz.

alacaklılara ve istihkak iddiasında bulunanlara, iflâs dairesinin tayin ettiği en az yirmi gün en fazla iki aylık süre içerisinde, alacaklarını ve istihkaklarını bildirmeye ve delillerini iletmeleri için davet edildiği ifadesi yer almalıdır (İİK m. 219/2, b. 2 kıyasen).³⁹⁷ İlanda ayrıca; müflisin borçlularının kendilerini ve borçlarını bildirmeleri, müflisin mallarını hangi sıfat ile elinde bulundurursa bulundursun elinde bulunduran kişilerin bu malları iflâs dairesine vermeleri vermezler ise haklarında cezai sorumluluğun doğabileceği ve rüçhan haklarından mahrum kalabilecekleri yazmalıdır (İİK m. 219/2, b. 3 ve b. 4 kıyasen).³⁹⁸ Fakat uygulamada iflâs daireleri, İİK m. 218/2 hükmünde yalnızca alacaklılara alacaklarını ve iddialarını bildirmeleri için ilanla davet edileceğinin yazılı olduğundan bahisle; istihkak iddiasına sahip kişilerin iddialarını bildirmesi için davet edildiğine, müflisin borçlularının borçlarını ve kendileri bildirmeleri gerektiğine, müflisin mallarını elinde bulunduran kişilerin söz konusu malları iflâs dairesine vermelerine, malları vermemeleri hâlinde cezai sorumluluklarının doğacaklarına ve rüçhan haklarından mahrum kalacaklarına ilişkin kayıtlara ilanlarda yer vermemektedir.³⁹⁹

Tasfiyenin ilanı; tasfiye dışı malvarlığı unsurunun kalmaması, başka bir ifade ile mevcudat defterine kaydedilen malvarlığı unsurlarının tamamlanması, alacaklıların tespiti, müflisin borçlularının bilinmesi, iflâs masasına dâhil edilebilecek malvarlığı unsurlarının tespitine imkân yaratması gibi fonksiyonları görünür kılarak tasfiyenin

---

<https://www.ilan.gov.tr/ilan/1268484/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari-basit-tasfiyede-alacaklilara-davet-ilani> E.T. 12/08/2023). Kanaatimizce iflâsın açıldığı tarih ilanda kesinlikle yer almalıdır. İİK m. 218’de zikredilmediğinden bahisle iflâs dairelerinin basit tasfiye ilanlarında iflâsın açıldığı tarihi yer vermemesi doğru kabul edilmemelidir. Basit tasfiyenin ilanında iflâsın açıldığı tarihin yer alıyor olması, ilk bakışta, iflâs dairesinin İİK m. 208’deki iki aylık süreye riayet edip etmediğini muhakeme edebilme imkânı sağlayacaktır.

³⁹⁷ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 308; Arar, *Cilt 2*, 138; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 802, dn. 9; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 407; Berkin, *İflâs Hukuku*, 400; Kuru, *Cilt: 4*, 3388, dn. 5; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 363, dn. 4 ve 364, dn. 4. Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 153-154.

³⁹⁸ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 308; Arar, *Cilt 2*, 138; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 802, dn. 9; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 407; Berkin, *İflâs Hukuku*, 400; Kuru, *Cilt: 4*, 3388, dn. 5; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 363, dn. 4 ve 364, dn. 4. Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 154.

³⁹⁹ “... Bu sebeple alacaklıların bu ilan tarihinden itibaren 30 gün içinde alacaklarını ve iddialarını bildirmeleri ...” (T.C. İstanbul 2. İflâs Dairesi 2023/4 iflâs sayılı dosyası, ilan için bkz. <https://www.ilan.gov.tr/ilan/1256508/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari-basit-tasfiyede-alacaklilara-davet-ilani> E.T. 12/08/2023), “... Bu sebeple alacaklıların bu ilan tarihinden itibaren 30 gün içinde alacaklarını ve iddialarını bildirmeleri ...” (T.C. Bakırköy 1. İflâs Dairesi 2023/12 iflâs sayılı dosyası, ilan için bkz. <https://www.ilan.gov.tr/ilan/1261582/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari-basit-tasfiyede-alacaklilara-davet-ilani> E.T. 12/08/2023).

başarısına hizmet ettiğinden, basit tasfiyenin ilanında yalnızca “alacaklılara” bildirim daveti yapılması doğru değildir.⁴⁰⁰

Basit tasfiyenin ilanında alacaklıların, istihkak iddiasına sahip kişilerin ve müflisin borçluların iddialarını bildirmeleri ve yükümlülüklerini yerine getirmeleri için tayin edilecek süre yirmi günden az ve iki aydan çok olamaz (İİK m. 218/2). Sürenin tayini noktasında dar anlamıyla iflâs dairesinin takdir hakkı mevcuttur. Adi tasfiyede anılan bildirimler için ilgililere tanınan süre ise bir ayardır (İİK m. 219/2, b. 2).

Adi tasfiyenin ilanında öngörülen süre ile basit tasfiyenin ilanında öngörülebiyecek sürenin farklı olması öğretide eleştirilmektedir. Mehaz İsviçre’de uygulanan basit tasfiyelerde alacak bildirim süresinin yirmi gün ile sınırlı tutulması ile hukukumuzdaki adi usulün uygulandığı tasfiyelerdeki alacak bildirim süresinin bir ay olarak belirlenmesi nazara alındığında; esasları itibariyle adi usule göre daha kısa, hızlı ve basit olması gereken basit tasfiye açısından dar anlamıyla iflâs dairesine alacak bildirim süresini iki aya kadar uzatabilme yetkisi verilmesi hatalıdır.⁴⁰¹ Bu kapsamda dar anlamıyla iflâs dairesinin basit tasfiyenin ilanında tayin edeceği süreyi yalnızca yirmi gün olarak belirlemesi doğru olacaktır.⁴⁰²

Kanaatimizce de basit tasfiyede alacak bildirimini için adi tasfiyedeki süreyi de aşar şekilde, iflâs dairesinin iki aya kadar süre öngörebilmesine imkân tanınması hatalı bir tercihtir. Basit tasfiyenin “hızlılığı” ve “basitliği” gereği, alacak kaydı için öngörülen sürenin adi tasfiyedeki bir aylık süreden daha az belirlenmesi makul olmalıdır. İflâs dairelerinin basit tasfiyenin ilanında öngörecekları bildirim süresini belirlerken takdir haklarını buna riayet etmek suretiyle kullanmaları gerekir.⁴⁰³ Fakat uygulamada çoğunlukla iflâs daireleri, sanki yazılı bir kural varmışçasına, otuz günlük alacak bildirim süresi öngörmektedir.⁴⁰⁴

⁴⁰⁰ Kuru, *Cilt: 4*, 3388, dn. 5; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 363, dn. 4; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 137; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 531.

⁴⁰¹ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 405; Berkin, *İflâs Hukuku*, 401; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 152, dn. 429; Kuru, *Cilt: 4*, 3388, dn. 4; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 363, dn. 3. Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 154.

⁴⁰² Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 405; Berkin, *İflâs Hukuku*, 401; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 152, dn. 429; Kuru, *Cilt: 4*, 3388, dn. 4; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 363, dn. 3.

⁴⁰³ Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 154.

⁴⁰⁴ “... Bu sebeple alacaklıların bu ilan tarihinden itibaren 30 gün içinde alacaklarını ve iddialarını bildirmeleri ...” (T.C. İstanbul 2. İflâs Dairesi 2023/4 iflâs sayılı dosyası, ilan için bkz. <https://www.ilan.gov.tr/ilan/1256508/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari-basit-tasfiyede-alacaklilara-davet-ilani> E.T. 12/08/2023); “... Bu sebeple alacaklıların bu ilan tarihinden itibaren 30 gün içinde alacaklarını ve iddialarını bildirmeleri ...” (T.C. Bakırköy 1. İflâs Dairesi 2023/12 iflâs sayılı dosyası, ilan için bkz. <https://www.ilan.gov.tr/ilan/1261582/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari>

Basit tasfiyenin ilanında adi tasfiyenin ilanından farklı olarak birinci alacaklılar toplantısı için tarih ve yer belirtilmesi yerine (İİK m. 219/2, b. 5), alacak kaydı için tayin edilen süre içerisinde alacaklılardan birisinin masraflarını peşin vermesi ve istemesi suretiyle adi tasfiye usulünün uygulanabileceği kaydı yer alır (İİK m. 218/2).

Bir alacaklının basit tasfiye ilanına istinaden tasfiyenin adi tasfiye şeklinde yürütülmesini talep etmesi ve masraflarını peşin olarak karşılaması hâlinde, basit tasfiye olarak başlanan tasfiyeye adi tasfiye olarak bir mahkeme kararı olmaksızın geçilecektir.⁴⁰⁵ Ancak sanılmamalıdır ki; bu hâlde basit tasfiye sırasında yapılmış olan iş ve işlemler geçersiz sayılıp adi tasfiyeye sıfırdan, sanki basit tasfiyeye ilişkin hiç işlem yapılmamış gibi başlanacaktır.⁴⁰⁶ Aksine basit tasfiyenin uygulandığı sırada yapılmış işlemler geçerliliğini korumaya devam edecek olup, tasfiyeye adi tasfiye hükümlerine göre devam edilecektir.⁴⁰⁷ Alacaklının talebiyle basit tasfiyeden adi tasfiyeye dönülmesi, basit tasfiyeyi sona erdiren bir sebep olup ileride detaylıca açıklanmıştır.⁴⁰⁸

Basit tasfiyeyi adi tasfiyeye döndürebilme talebinin kullanılacağı vakte ilişkin Arar; basit tasfiyenin ilanında belirtilen süre ile sınırlı olmadığını, paraların paylaşılması anına kadar basit tasfiyeden adi tasfiyeye geçilmesi talebinin vukuu bulabileceğini, bu yönde bir talebin olması hâlinde de adi tasfiyeye geçilerek tasfiyenin tamamlanacağını ve açıkta kalan bir masrafın olması hâlinde talepte bulunan alacaklının bu masraftan sorumlu olacağını ifade etmektedir.⁴⁰⁹ Ancak kanaatimizce müellifin basit tasfiyenin adi tasfiyeye

---

basit-tasfiyede-alacaklılari-davet-ilanı E.T. 12/08/2023); “... Bu sebeple, alacaklıların bu ilan tarihinden itibaren 30 gün içinde alacaklarını ve iddialarını bildirmeleri ...” (T.C. İstanbul 1. İflâs Dairesinin 2023/8 iflâs sayılı dosyası, ilan için bkz. <https://www.ilan.gov.tr/ilan/1274119/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari-basit-tasfiyede-alacaklılara-davet-ilanı> E.T. 12/08/2023). Alacak bildirimi için altmış günlük sürenin öngörüldüğü basit tasfiye ilanı: “... Yukarıda ünvanı ile adresi yazılı olan müflisin iflas tasfiyesinin İİK’nin 218. maddesine göre basit tasfiye şeklinde yürütülmesine karar verilmiştir. Bu sebeple, alacaklıların bu ilan tarihinden itibaren 60 (altmış) gün içinde alacaklarını ve iddialarını bildirmeleri, bu müddet içinde alacaklılardan birinin giderleri peşin vermek sureti ile tasfiyenin adi şekilde yapılmasını isteyebileceği İİK’nin 218. maddesi gereğince ilan olunur” (T.C. İzmir İflâs Müdürlüğü 2023/6 iflâs sayılı dosyası, ilan için bkz. <https://www.ilan.gov.tr/ilan/1315123/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari-basit-tasfiye-sekinde-yurutulmesi-kararinin-ilanen-tebliği> E.T. 05/10/2023).

⁴⁰⁵ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307. Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 133. Basit tasfiyeden adi usule dönülmesi, masrafın verilmesi anında gerçekleşir (Kuru, *El Kitabı*, 1286).

⁴⁰⁶ Kuru, *Cilt: 4*, 3388; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 218, dn. 207.

⁴⁰⁷ Kuru, *Cilt: 4*, 3388; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 218, dn. 207.

⁴⁰⁸ Bkz. 4.5. Başlık.

⁴⁰⁹ Arar, *Cilt 2*, 139-140. Son zamanlarda T.C. İstanbul Anadolu 3. İflâs Dairesinin yapmış olduğu basit tasfiye ilanlarında tasfiyeyi adi usule döndürmeyi isteyecek olan alacaklıların ileride çıkabilecek masraflardan da sorumlu olabileceğine işaret edilmektedir. Örneğin T.C. İstanbul Anadolu 3. İflâs Dairesinin 2024/3 iflâs sayılı dosyasında yapılan ilan şu şekildedir: “... Yukarıda adı yazılı müflisin, iflas dairesince defteri tutulan mallarının bedellerinin tasfiye giderlerini koruyamayacağı anlaşıldığından basit tasfiye usulünün uygulanması kararlaştırılmıştır. Bu sebeple alacaklıların bu ilan tarihinden itibaren 30

dönüştürülmesine yönelik tanınan imkânın süre sınırlaması olmaksızın kullanılabileceğine ilişkin fikrine katılabilmek mümkün değildir. Zira Kanun'un "... bu müddet içinde alacaklılardan biri masrafları peşin vermek suretiyle tasfiyenin adi şekilde yapılmasını isteyebilir" ifadesi gereği alacaklıların adi tasfiyeyi talep etme süresi iflâs dairesi tarafından tayin edilen alacak bildirim süresiyle (en az yirmi gün, en fazla iki ay) kısıtlanmıştır. İkinci olarak müflisin ortak menfaati bulunan bir alacaklı ile iş birliği içerisinde bulunup diğer alacaklıların zararlarına olmak niyetiyle sırf tasfiyenin uzamasına yönelik anlaşma yapabilmesi mümkündür. Ayrıca alacaklılar arasında menfaat çatışmasının olması ve bu çatışmanın varlığından dolayı sırf bir alacaklının menfaatinin çatıştığı alacaklıyı zarara uğratma düşüncesiyle tasfiyenin uzaması için adi tasfiyeyi talep etmesi durumu söz konusu olabilir. Bu gibi ihtimallerin var olabileceği göz önüne alındığında, başlanılmış bulunan basit tasfiyenin gereksiz yere uzatılmaksızın sona erdirilmesine imkân sağlamak için alacaklıların adi tasfiyeyi talep etme süresini ilanda belirtilen süre ile kısıtlı tutmak gerekir.

Buna karşılık alacaklılara, ilanda belirtilen süre geçtikten sonra, basit tasfiyenin devamı sırasında tasfiyenin türünü değiştirebilmesine imkân tanımak uygun olur. Fakat basit tasfiyenin devamında bir alacaklının talebinden ve masrafın peşinen ödenmesi üzerine gerçekleşmesinden ziyade; adi tasfiyeyi talep eden alacaklı bu talebini geniş anlamıyla iflâs dairesine bildirmesi ile iflâs dairesinin basit tasfiyede alacaklılar toplantısının gerçekleşmesini sağlaması ve nihayetinde toplantıda alacaklı unsurlarınca adi tasfiyeye dönülme iradesinin ortaya konulmasına istinaden olmalıdır. Bu hâlde de adi tasfiye masraflarından, adi tasfiye talebinde bulunarak alacaklılar toplantısı yapılmasını sağlayan kişi sorumlu olmalıdır.⁴¹⁰ Hatta alacaklılar toplantısında basit tasfiyenin yürütümüne devam kararının çıkması hâlinde, söz konusu toplantı sebebiyle ortaya çıkan masraflardan

---

gün içinde alacaklarını ve iddialarını bildirmeleri, bu müddet içinde alacaklılardan birinin giderleri peşin vermek sureti ile (ileride artırılmak kaydı ile şimdilik 20.000,00 TL) tasfiyenin adi şekilde yapılmasını isteyebileceği İcra ve İflas Kanunu'nun 218. maddesi gereğince ilan olunur. ..." İlanın tam metni için bkz. <https://www.ilan.gov.tr/ilan/1472264/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari-basit-tasfiyede-alacaklilari-davet-ilani> (E.T. 25/04/2024). Aynı yönde T.C. İstanbul Anadolu 3. İflâs Dairesinin 2024/4 iflâs sayılı dosyası. İlan metni için bkz. <https://www.ilan.gov.tr/ilan/1472261/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari-basit-tasfiyede-alacaklilari-davet-ilanen-tebliği> (E.T. 25/04/2024).

⁴¹⁰ Belgesay, basit usul ile tasfiye olunacağı ilan edilen bir iflâsın alacaklısının adi tasfiyenin tüm usulleri ile tatbikini isteme yerine, adi usule özgü bazı imkanlardan faydalanmak ve bunların avansını vermek suretiyle tasfiyeyi isteyebileceği kanaatindedir (Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 405). Örnek olarak, basit tasfiyenin ilanı ile birlikte bir iflâs alacaklısının yalnızca tasfiye türüne karar verilebilmesi için alacaklıları toplanmaya davet edilmesine ilişkin toplanma masraflarını avans etmesi hâli gösterilebilir (Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 405).

iflâs dairesinden adi tasfiyenin uygulanmasını talep ederek alacaklılar toplantısının gerçekleşmesini sağlayan alacaklı sorumlu olmalıdır.

Düşüncemizin temeli, basit tasfiye usulünde alacaklı hakimiyeti ilkesinin öncelenmesine dayanmaktadır. Kanun'un basit tasfiye hükümlerinde ortaya attığımız fikri yasaklayan yahut bu fikirle çelişen bir hükmü mevcut değildir. Ancak günümüzde iflâs dairelerinin basit tasfiye usulünün yürütülmesine ilişkin var olan diğer uygulamaları göz önüne alındığında, fikrimizi fiilen uygulayabilecek bir iflâs dairesinin bulunmadığı kanaatindeyiz. Bu bağlamda düşüncemizin bir düzenlemeye konu olması suretiyle basit tasfiyede çok nadir hususlarda geçerli olan alacaklı hakimiyeti ilkesinin pekiştirilmesini öneriyoruz.

Basit tasfiyenin ilanında adi tasfiye masraflarının ne kadar olduğu, başka bir anlatımla adi tasfiye uygulanmasını isteyen alacaklının ne kadar bir masrafı peşin vereceğinin açıkça anlaşılır olması gerekir.⁴¹¹ Ancak uygulamada çoğu iflâs dairesinin yaptığı basit tasfiye ilanlarında "... bu müddet içinde alacaklılardan birinin giderleri peşin vermek suret ile tasfiyenin adi şekilde yapılmasını isteyebileceği İİK'nin 218. maddesi gereğince ilan olunur. ..." demek suretiyle alacaklılara yalnızca bu hakları hatırlatılmakta, parasal sorumluluklarının sınırı ortaya konulmamaktadır.⁴¹²

Dar anlamıyla iflâs dairesinin adi tasfiyenin uygulanmasından kaynaklanacak yükümlülükleri tamamen ve kesin bir tutar olarak hesaplayabilmesi, bir önceki başlığımızda bahsettiğimiz üzere⁴¹³, pek mümkün olmasa da adi tasfiyenin olağan masa

---

⁴¹¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1263; Berkin, *İflâs Hukuku*, 400; Kuru, *Cilt: 4*, 3388, dn. 6; Kuru, *El Kitabı*, 1287 ve 1386, dn. 1; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 262, dn. 8 ve 364, dn. 5; Olgaç, *İcra-İflâs*, 1652.

⁴¹² Örneğin, T.C. İstanbul 1. İflâs Dairesinin 2023/8 iflâs sayılı dosyası. İlan metni için bkz. <https://www.ilan.gov.tr/ilan/1274119/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari-basit-tasfiyede-alacaklilara-davet-ilani> (E.T. 12/08/2023). Ayrıca aynı yönde bkz. T.C. Bakırköy 1. İcra Dairesinin 2024/4 iflâs sayılı dosyası. İlan metni için bkz. <https://www.ilan.gov.tr/ilan/1473117/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari-basit-tasfiyede-alacaklilara-davet-tebliği> (E.T. 25/04/2024). T.C. İstanbul Anadolu 3. İflâs Dairesinin son zamanlarda yaptığı basit tasfiye ilanlarında ise adi tasfiyeye dönülmesi için alacaklı tarafından ödenmesi gereken parasal miktar açıkça zikredilmektedir. Bu bahis T.C. İstanbul Anadolu 3. İflâs Dairesinin 2024/5 iflâs sayılı dosyasında aynen şu şekilde kendisine yer bulmuştur: "... Yukarıda adı yazılı müflisin, iflâs dairesince defteri tutulan mallarının bedellerinin tasfiye giderlerini koruyamayacağı anlaşıldığından basit tasfiye usulünün uygulanması kararlaştırılmıştır. Bu sebeple alacaklıların bu ilan tarihinden itibaren 30 gün içinde alacaklarını ve iddialarını bildirmeleri, bu müddet içinde alacaklılardan birinin giderleri (20.000,00-TL) peşin vermek sureti ile tasfiyenin Adi tasfiye şeklinde yapılmasını isteyebileceği İcra ve İflas Kanunu'nun 218 inci Maddesi gereğince ilan olunur. 22/04/2024". İlanın tam metni için bkz. <https://www.ilan.gov.tr/ilan/1478772/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari-basit-tasfiyede-alacaklilara-davet-ilani> (E.T. 25/04/2024).

⁴¹³ Bkz. 2.2.2. Başlık.

masrafları hesaplanabilir olduğundan dolayı basit tasfiye ilanında bu yükümlülükler tutarının açıkça yazılmasına engel bir durum mevcut değildir.

Talepte bulunan alacaklının iflâsın tasfiyesinde basit usul yerine adi tasfiyenin uygulanmasını istemesi durumunda ne kadarlık bir parasal miktarı peşinen vermesi gerektiğini bilmesi; isteği ile talebin yükümlülüklerinin beklenen menfaati sağlayıp sağlamayacağını anlaması için yeterlidir. Çünkü adi tasfiye talep eden alacaklı ödediği peşin masraf tutarı haricinde tasfiyenin devamında karşılanmayan masrafların olması hâlinde açıkta kalan masraflardan sorumlu olmaya devam edecektir.⁴¹⁴ Hâl böyle olunca basit tasfiye ilanında peşin ödemesi gereken masraf bedelini görebilen alacaklı, adi tasfiye uygulaması için ödeyeceği miktarın yetmemesi hâlinde tekrardan masraf ödeme rizikosuyla karşılaşabileceği bilincine sahip şekilde, adi tasfiye talep ederken umduğu menfaat ile üstlendiği (ve üstleneceği) yükümlülük arasında bir tercih yapabilme imkanına sahip olacaktır.⁴¹⁵

Adi tasfiyeyi talep eden alacaklının ödeyeceği masraflar, birinci alacaklılar toplantısından sonra meydana gelecek masa yükümlülükleridir. Zira İİK m. 160 gereği iflâs isteyen alacaklı birinci alacaklılar toplantısına kadar olan masrafları peşin ödeyerek karşılamıştır.⁴¹⁶ Karşılamamış ise de birinci alacaklılar toplantısına kadarki masraflardan iflâs isteyen alacaklı sorumlu olmaya devam edecek, diğer bir ifade ile adi tasfiyeyi talep eden alacaklı birinci alacaklılar toplantısına kadarki masraflardan sorumlu olmayacaktır.⁴¹⁷

2.3. Adi Tasfiyenin Uzamasından Ötürü Basit Tasfiye

İcra ve İflâs Kanunu'nun "iflâsın tasfiyesinin müddeti" başlıklı 256. maddesi gereğince, iflâsın açılmasından itibaren altı aylık süre içerisinde tasfiyenin bitirilmesi gerekmektedir.

---

⁴¹⁴ Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 404; Berkin, *İflâs Hukuku*, 400.

⁴¹⁵ Kuru, *El Kitabı*, 1386, dn. 1; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 262, dn. 8.

⁴¹⁶ Basit tasfiyenin ilanı da dahil olmak üzere, bu vakte kadarki işlemlerin masraflarının karşılanabilmesi için İİK m. 160 uyarınca ödenen iflâs avansı kullanılmıştır. İflâs avansının tasfiyenin akıbetinin belirlenmesinde dikkate alınmamasının bir nedeni tasfiyenin kendi kendine yetebilirliğini ölçmektir (Duran, *Basit Tasfiye*, 131).

⁴¹⁷ Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 153, dn. 430; Kuru, *El Kitabı*, 1386, dn. 1; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 262, dn. 8 ve 364, dn. 5.

Çünkü iflâs tasfiyesinin bir başka amacı; haklı görülmeyecek gecikmelere mahal bırakmaksızın, tasfiyenin mümkün olduğunca çabuk gerçekleşmesi ve kapanmasıdır.⁴¹⁸

Tasfiyenin altı aylık süre içinde bitirilmesi; bu süre içerisinde iflâs alacaklılarının tespit edilmesi, aktif olarak mevcudat defterine kaydedilmek ve muhafaza altına alınarak tasfiyeye amade kılınmış malvarlığı unsurlarının satılması, bu satışlardan elde edilen paraların alacaklılara kesin olarak dağıtılması, iflâs idaresi veya iflâs dairesi tarafından son raporun asliye ticaret mahkemesine sunulmuş olması ve nihayetinde asliye ticaret mahkemesince iflâsın kapanmasına karar verilmesi demektir.⁴¹⁹

İflâsın tasfiyesinin altı aylık süre içerisinde bitirilmesi kuralı bir düzen hükmü⁴²⁰ olarak tasfiyelerin uzamaması için hem adi usulün hem de basit usulün uygulandığı tasfiyeler için geçerlidir.⁴²¹

Her iki usulün de tabi olduğu bu altı aylık süre, tasfiyenin sona erdirebilmesi için oldukça kısadır.⁴²² Özellikle adi tasfiye usulünün uygulandığı tasfiyelerde iflâsın açılmasından itibaren iki ay içerisinde iflâs masası mevcudiyetinin adi tasfiye masraflarını karşılayacağını anlaşılmaması üzerine adi tasfiyeye karar verilmesi (İİK m. 208/3), bu kararın en geç on gün içinde ilan edilmesi (İİK m. 219/1, c. 1), ilandan itibaren on gün içinde ilanda belirtilen gün ve saatte birinci alacaklılar toplantısının gerçekleşebilmesi (İİK m. 219/2, b. 5) göz önüne alındığında birinci alacaklılar toplantısı iflâsın açılmasından sonra azami süreler dikkate alındığında iki ay yirmi günlük süre sonrasında gerçekleşebilecektir ki; birinci alacaklılar toplantısının gerçekleştiği vakitte hâlâ alacaklıların bir aylık alacak bildirim süresinin bitmemiş olduğu da nazara alındığında,

---

⁴¹⁸ Arar, *Cilt 2*, 209; Seyithan Deliduman, “Alacaklılar Toplanması İflâs İdaresini Değiştirmesi (Federal Mahkemenin 17.07.1983 tarihli Kararı: BGE 109 III 87-89)”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, S. 3 (2002), 101.

⁴¹⁹ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 605; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 93, dn. 91 ve 110, dn. 194; Kuru, *Cilt: 4*, 3391; Kuru, *El Kitabı*, 1389; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 365; Olgaç, *İcra-İflâs*, 1714.

⁴²⁰ Arar, *Cilt 2*, 209; Berkin, *İflâs Hukuku*, 393; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 67; Yıldırım, *Ders Notları*, 36.

⁴²¹ Postacıoğlu, tasfiyenin altı ay içerisinde bitirilmesi gerektiği hükmünün bir temenni olarak kaldığını, hükmün yegâne fonksiyonunun tasfiyenin altı ay içerisinde bitirilmemesi hâlinde alacaklılara tasfiyeyi basit tasfiyeye dönüştürme imkânı ve fırsatı vermek olduğunu ifade etmektedir (Postacıoğlu, *İflâs*, 217). Belgesay ise basit tasfiyenin yapılması için bir müddetin olmadığını, iflâs dairesinin görevini yerine getirmemesi mevzu bahis olur ise alacaklıların şikâyet yoluna başvurmak suretiyle tasfiyeye hız kazandırabileceği kanaatindedir (Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 448). Basit tasfiyenin süresine ilişkin açıklamalar için ayrıca bkz. 4.2. Başlık.

⁴²² Arar, *Cilt 2*, 209; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 39; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 447; Berkin, *İflâs Hukuku*, 393; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 566; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 365, dn. 1; Olgaç, *İcra-İflâs*, 1714. Kuru, altı aylık sürenin hiç olmazsa bir seneye çıkartılmasının uygun olacağını düşünmektedir (Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 365, dn.1. Aynı yönde bkz. Olgaç, *İcra-İflâs*, 1714).

azami süreler uygulanarak yürütülen bir adi tasfiyede (iflâs kararının kesinleştiği varsayımında)⁴²³ ikinci alacaklılar toplantısı en erken iflâsın açılmasından yaklaşık üç ay on günlük bir süre sonrasında gerçekleşecektir.⁴²⁴ Bununla birlikte tasfiye sırasında malvarlığı unsurlarının, özellikle taşınmaz malvarlığı unsurlarının satılmasına ilişkin Kanun'un öngördüğü süreler ile tasfiye işlemlerinin şikâyeteye konu olması ve sıra cetveli ile pay cetveline ilişkin davalar açılması ihtimalleri düşünüldüğünde adi usulün uygulandığı bir tasfiyenin maddi olarak altı ay içerisinde bitirilmesi imkansızdır.⁴²⁵

Kanun koyucu da bu imkansızlığı dikkate alarak adi tasfiyenin altı ay içerisinde bitirilmemesi hâlinde tasfiyenin akıbetine ilişkin iflâstan etkilenen alacaklılara iki ayrı seçenek sunmuştur: Bunlardan ilki, alacaklılar toplanmasının alacaklar çoğunluğunca alacağı karar ile basit tasfiyenin uygulanmasını kararlaştırabilmesi (İİK m. 256, c. 2-3) iken;⁴²⁶ ikincisi, iflâs idaresinin talebi ve icra mahkemesinin⁴²⁷ uygun bulması üzerine tasfiye süresinin uzatılmasıdır (İİK m. 256, c. 4).

Anılan düzenleme; hangi alacaklılar toplanmasının basit tasfiyenin uygulanması kararını alabileceği, alınacak kararın toplantıdaki alacaklar çoğunluğunun mu yoksa alacak kaydı yaptırılan alacakların çoğunluğu mu olduğu, sürenin uzatılmasına hangi gerekçelerle başvurulabileceği, alacaklılar toplanmasının basit tasfiyenin uygulanmasına karar vermemesi ve icra mahkemesinin tasfiye süresinin uzatılmasına ilişkin talebi kabul etmemesi hâlinde tasfiyeye ne şekilde devam olunacağı ya da basit tasfiyenin uygulandığı tasfiyelerde tasfiyenin altı aylık süre içerisinde bitmemesi durumunda icra mahkemesinin

---

⁴²³ İflâs kararına karşı kanun yoluna başvurulduğunda ikinci alacaklılar toplantısı gerçekleşmeyeceğinden (İİK m. 164/3) ve de kanun yolu denetimi hızlıca sonuçlanmayacağından iflâsın adi tasfiyesinin altı ay içerisinde neticelenmesi mümkün değildir (Duran, *Basit Tasfiye*, 141).

⁴²⁴ Arar, *Cilt 2*, 209.

⁴²⁵ Arar, *Cilt 2*, 209; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 39; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 447.

⁴²⁶ Öğretide komiserlerin nezaretinde yürütülen adi tasfiyelerde alacaklılar toplantısının kararına istinaden basit tasfiye usulüne dönülebilmesinin mümkün olmadığı ifade edilmektedir (Koç, Konuralp ve Candemir, *Değişikliklerin Değerlendirilmesi*, 55). Zira asliye ticaret mahkemesi konkordatonun tasdiki talebini reddederken iflâs tasfiyesinin usulünü ve komiserlerin tasfiyeyi yürütmesini İİK m. 308/2 düzenlemesi çerçevesinde hüküm altına almaktadır (Koç, Konuralp ve Candemir, *Değişikliklerin Değerlendirilmesi*, 55). Bu bağlamda adi tasfiyenin uzamasından ötürü basit tasfiyeye dönülebilmesi kararını alacaklıların talebine istinaden asliye ticaret mahkemesi karar vermelidir (Koç, Konuralp ve Candemir, *Değişikliklerin Değerlendirilmesi*, 77). Aynı şekilde adi tasfiye sürecinde alacaklılar toplanması tasfiyeyi yürütmekle görevlendirilmiş komiserleri görevden alamaz; alacaklılar, iflâs idaresi görevini yerine getiren komiserlerin görevden alınabilmesi ve yerlerine yenilerinin seçilebilmesi için asliye ticaret mahkemesine başvurmalıdır (Budak ve Kale, "Öztek-Konkordato Şerhi, m. 308", 641).

⁴²⁷ Konkordato sürecinin sonunda iflâsa karar verilmiş ve adi tasfiye usulünün tatbikinde konkordato komiserleri görevlendirilmiş ise sürenin uzatılmasına icra mahkemesi değil; komiserleri görevlendiren ve iflâsa karar veren asliye ticaret mahkemesi karar vermelidir (Koç, Konuralp ve Candemir, *Değişikliklerin Değerlendirilmesi*, 55).

süreyi uzatma mecburiyetinin olup olmadığı gibi soruların cevaplarını içermediğinden yeterli açıklığı barındırmamaktadır.

Adi tasfiyenin uygulandığı tasfiyelerde; adi tasfiyeye özgü tasfiye organlarının teşekkül ettiğini, tasfiyenin seyrinin tasfiyenin karar organı olan alacaklılar toplanmasının aldığı kararlar ile belirlendiğini ve bu kararları iflas idaresinin uygulaması sayesinde tasfiyenin devamının sağlandığını ifade edilmişti.⁴²⁸ Kanun koyucunun somut iflâsta basit tasfiyenin uygulanabilirliğine dair öngördüğü ikinci hâl olarak adi tasfiyenin basit tasfiyeye döndürülmesi, mutlaka alacaklılar toplanması kararına istinaden gerçekleşecektir (İİK m. 256).⁴²⁹ Adi usul ile başlanan iflâsın tasfiyesinde birinci alacaklılar toplanmasının teşekkül etmemesi cihetiyle iflâs idaresine tasfiyenin tevdi olunmaması hâlinde tasfiyeyi yürüten iflâs dairesi (İİK m. 222) dahi ancak alacaklılar toplanmasının kararıyla basit tasfiyenin uygulanması yoluna gidebilecektir.⁴³⁰

Burada hangi alacaklılar toplanmasının basit tasfiyenin uygulanmasına karar vermeye yetkili olduğunun açıklanması gerekir. Öğretide tartışmalı olan bu konuda Yılmaz; birinci alacaklılar toplantısında alacaklılar tarafından masa mallarının adi tasfiye masraflarını karşılayacak ölçüde olmasına rağmen tasfiyenin altı aydan fazla süreceği açıkça anlaşılması hâlinde altı aylık sürenin geçmesini beklemeksizin, işin henüz başında, basit tasfiyenin uygulanmasına karar verebilmelerinin “menfaatler vaziyetine” uygun düşeceğini, aynı şekilde alacaklıların birinci alacaklılar toplanmasının iflâs idaresi seçmeyerek iflâs dairesini görevlendirmek istemeleri hâlinde de basit tasfiye usulünün uygulanmasına karar verebileceklerini ifade etmektedir.⁴³¹ Altay da, birinci alacaklılar

---

⁴²⁸ Adi tasfiye usulü hakkındaki açıklamalar için bkz. 1.6.2. Başlık.

⁴²⁹ Tasfiye süresinin uzaması adi tasfiyeye özgü masrafları çoğaltacağından tasfiye sonunda alacaklıların beklediği parasal menfaatler üzerinde olumsuz sonuçlar doğacaktır. Uzama sebeplerinin muhakemesi neticesinde tasfiyenin basit usule çevrilebilmesi imkânı ise alacaklıların iradesine bırakılmış ve bu cihetle iflâs tasfiyesinde alacaklıların kendi kaderlerini tayinine ilişkin meseleler kapsamında değerlendirilmiştir.

⁴³⁰ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 308; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 63.

⁴³¹ Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 62, dn. 22, 63 ve 63, dn. 22. Aynı yönde bkz. Kuru, *Cilt: 4*, 3163, dn. 15; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 275, dn. 9. Hatta Kuru, birinci alacaklılar toplanmasınca masa mevcudunun adi tasfiye masraflarını karşılamayacağını anlaşılması üzerine, iflâsın tasfiyesinin adi usulden basit usule çevirme noktasında karar alınabileceğini düşünmektedir (Kuru, *Cilt: 4*, 3163, dn. 15; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 275, dn. 9. Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 92). Duran’a göre bu ihtimalde tasfiyenin geldiği yer dikkate alınarak hareket edilmelidir. Eğer ki iflâs idaresinin seçilmediği dönemde masa mevcudunun adi tasfiye masraflarını karşılamayacağı anlaşılırsa iflâs dairesi basit tasfiyeye karar vermelidir. Çünkü bu aşamada henüz alacaklılar birinci alacaklılar toplantısına davet edilmiştir. İflâs dairesi vakti geldiğinde toplantıya katılarak tasfiyenin durumu hakkında alacaklılara bilgi vermeli, müflisin malvarlığı unsurlarına ilişkin bilgisi olan alacaklıları dinlemeli ancak bu toplantıda iflâs idaresi seçilmemelidir. Adi tasfiyenin geldiği yer itibarıyla teşekkül eden iflâs idaresi masa mevcudiyetinin adi tasfiye masraflarını karşılamayacağını anlarsa tasfiyenin akıbetine karar veren iflâs dairesine durumu bildirerek, basit tasfiyenin

toplanmasının İİK m. 256 kapsamında basit tasfiyenin uygulanabilmesi kararını alabileceklerini savunmaktadır.⁴³² Deliduman ise, birinci alacaklılar toplanmasının, henüz altı aylık süre zarfı geçmeden, masa malvarlığı unsurlarının adi tasfiye masraflarını karşılamayacağı veya tasfiyenin altı aydan uzun süreceği kanaatine varması hâlinde basit tasfiye usulünün uygulanmasına karar verebileceği düşüncesindedir.⁴³³ Birinci alacaklılar toplanmasının basit tasfiyeye dönülmesi kararını alabileceğini ifade eden Duran bu düşünceye tasfiyenin hangi aşamada olduğu değerlendirmesine göre hareket edilmesi suretiyle varmaktadır.⁴³⁴ Müellife göre iflâsın açılmasından itibaren altı ay içerisinde henüz birinci alacaklılar toplantısı gerçekleşmemiş ise birinci alacaklılar toplanması basit tasfiyeye dönülmesi yönünde karar vermeye yetkili kabul edilmelidir.⁴³⁵

Öğretideki çoğunluk görüşün aksine Erdönmez; alacaklıların adi tasfiye usulünden vazgeçerek basit tasfiyenin uygulanmasına karar verebilmeleri için Kanun'da altı aylık sürede adi tasfiyenin bitirilememiş olmasının şart koşulduğunu, normal şartlar altında bu altı aylık süre bitmeden birinci alacaklılar toplantısının yapılmış olacağını, birinci alacaklılar toplanmasında adi tasfiyenin altı ay içerisinde bitirilemeyecek olmasının anlaşılmasına rağmen birinci alacaklılar toplanması tarafından tasfiyenin türünü değiştirmeye yönelik yetki tanınmasının haklı olmayacağını, zira tasfiye usulünün değiştirilmesi gibi önemli bir konuda alacaklı olup olmadığı kesin suretle belirlenmemiş birinci alacaklılar toplanmasının karar verici olmasından ziyade ikinci veya daha sonraki alacaklılar toplanmasının yetkili kılınmasının yerinde olacağını kabul etmektedir.⁴³⁶ Postacıoğlu ise “sıra cetvelinin düzenlenmiş ve kesinleşmiş olması” şartıyla alacaklıların adi tasfiyeyi uzamasından kaynaklı olarak basit tasfiyeye dönüştürülebileceğini ifade

---

uygulanmasına karar verilmesini istemelidir. Son ihtimalde ikinci alacaklılar toplantısı henüz gerçekleşmemiş ise iflâs idaresinin gereksiz yere masraf yapmaktan kaçınarak, alacaklıları ikinci alacaklılar toplantısına davet etmemelidir (Duran, *Basit Tasfiye*, 92-93).

⁴³² Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1294 ve 1812.

⁴³³ Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 92-93. T.C. Bakırköy 1. Asliye Ticaret Mahkemesinin 27/12/2021 tarihli, 2020/732 esas ve 2021/1274 karar sayılı ilamından anlaşılan göre, bir tasfiye dosyasında birinci alacaklılar toplanması adi tasfiyeden basit tasfiyeye dönülmesi yönünde karar almıştır. Kararın ilgili kısmı aynen şu şekildedir: “... tasfiye işlemlerinin İİK. 219. maddesi gereğince adi tasfiye usulüne göre yürütülmekte iken iflas müdürlüğünce yapılan 17/08/2020 tarihli birinci alacaklılar toplantısında alınan karar gereğince tasfiye işlemleri basit tasfiye usulüne göre iflas müdürlüğünce resen yürütüldüğünün bildirildiği anlaşılmıştır. ...” (kararın tam metni için bkz. <https://emsal.uyap.gov.tr/> E.T. 09/04/2024).

⁴³⁴ Duran, *Basit Tasfiye*, 142-143.

⁴³⁵ Duran, *Basit Tasfiye*, 143.

⁴³⁶ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 94-95. Aynı yönde bkz. Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 659-660; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 38, dn. 100; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 653; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs*, 495.

etmektedir.⁴³⁷ Sıra cetvelinin düzenlenmesi ile kesinleşmesi adi tasfiyede birinci alacaklılar toplantısından sonra gerçekleşeceğinden, Postacıoğlu'nun ifadesinden ikinci veya daha sonraki alacaklılar toplanmasının basit tasfiyeye dönülebilmesine yönelik karar alabileceği çıkarımında bulunabiliriz.

Adi tasfiyenin uzamasından ötürü basit tasfiye usulünün uygulanmasına ilişkin hangi alacaklılar toplanmasının yetkili olduğuna dair öğretideki görüşlerin gerekçelerinin kabul edilebilir yönleri mevcuttur. Nasıl ki İİK m. 218 kapsamında başlanan basit tasfiye sırasında masa malvarlığı unsurlarının basit tasfiye masraflarını dahi karşılamayacağının anlaşılması üzerine⁴³⁸ tasfiyenin tatiline (İİK m. 217) karar verilebilme imkânı mevcutsa; aynı şekilde tasfiyenin başında (birinci alacaklılar toplantısı esnasında) adi tasfiyenin altı ay içerisinde bitirilemeyeceği faraziesinden hareketle ikinci alacaklılar toplanmasının teşekkülü beklenilmeksizin basit tasfiyeye dönülebileceği düşünülebilir. Ayrıca tasfiyelerin neticelenmesine ilişkin altı aylık bir süre öngörülmesindeki amacın tasfiyenin uzamaksızın bitirilmesi olduğu nazara alındığında, tasfiyenin başında (birinci alacaklılar toplantısında) dahi adi tasfiyenin uzayacağından bahisle basit tasfiyenin uygulanmasına karar verilebileceği savunulabilir. Ancak yürütülen bir tasfiyede tasfiyenin tatiline karar verilmesi “masa malvarlığı unsurlarının kıymeti bedellerinin basit tasfiye masraflarına dahi yetmeyeceğinin anlaşılması” gibi somut bir olgunun sonucu iken; başlanılan bir adi tasfiyenin basit tasfiyeye döndürülebilmesine yönelik kararın tasfiyenin henüz başı sayılabilecek bir aşamada, alacaklı olup olmadığı kesin olarak tespit edilmemiş kişilerin varlığıyla teşekkül eden birinci alacaklılar toplanması tarafından karar verilebileceğini “tasfiyenin altı aydan fazla süreceğinin farazi olarak hesaplanmasına” dayandırmayı pek makul bulmuyoruz.

Gerçekten tasfiyenin türünü değiştirmenin tasfiye için önemli sayılan bir konu olarak kabul edilmesi gerekir. Nitekim adi tasfiye usulünde alacaklı unsurlarının etkinliği ile basit tasfiyedeki alacaklı unsurların etkinliği aynı değildir.⁴³⁹ Adi tasfiyeden basit tasfiyeye dönülmesi alacaklı hakimiyeti ilkesini sınırlayan bir karardır. Kaldı ki hükmün açık lafzı gereğince alacaklılar adi tasfiyenin basit tasfiyeye döndürülebilmesine ancak

---

⁴³⁷ Postacıoğlu, *İflâs*, 216.

⁴³⁸ Arar, *Cilt 2*, 138; Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 121; Berkin, *İflâs Hukuku*, 400; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 530. Aynı yönde değerlendirme için bkz. Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 60, dn. 201; Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 131-132. Ayrıca bkz. 4.6. Başlık.

⁴³⁹ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 32 ve 94.

altı aylık sürede tasfiyenin bitirilememesi hâlinde karar verebilir. Katıldığımız görüş uyarınca adi tasfiyenin uzamasından ötürü basit tasfiyenin uygulanmasına, ikinci veya sonraki alacaklılar toplanmasının karar vermesi gerekir.⁴⁴⁰

Alacaklılar toplanmasının basit tasfiyenin uygulanmasına yönelik bir karar alabilmesi için alacak çoğunluğunun sağlanması şarttır (İİK m. 256, c. 3). Burada alacak çoğunluğu şartının toplantıda hazır bulunan alacaklıların alacak çoğunluğu olarak mı, yoksa iflâs masasına yazdırılmış alacakların çoğunluğu olarak mı anlaşılması gerektiğinin açıklanması gerekir. Bu konu hakkında öğretide farklı görüşler mevcuttur.

Bir görüş,⁴⁴¹ alacaklılar toplantısında basit tasfiyenin uygulanmasına ilişkin bir kararın alınabilmesi için iflâs masasına yazdırılmış alacak toplamının dikkate alınarak çoğunluğun aranması gerektiğini ifade ederken; haklı bulduğumuz diğer görüş,⁴⁴² toplantıya katılan alacaklıların alacaklarının çoğunluğunun bu yönde bir karar alınabilmesi için yeterli olduğunu, zira hem birinci alacaklılar toplanmasının hem de ikinci veya daha sonraki alacaklılar toplanmalarının bütün kararlarının alacak çoğunluğu itibarıyla alınabileceğinin Kanun'da düzenlendiğini ifade etmektedir.

İkinci veya daha sonraki alacaklılar toplantısında, toplantıya katılan alacaklıların alacak çoğunluğu ile basit tasfiyeye dönülmesi yönünde bir karara varılırsa adi tasfiye ve bununla birlikte iflâs idaresinin görevi son bularak tasfiyeye kalınan yer itibarıyla basit tasfiye hükümlerine göre iflâs dairesince devam edilecektir.⁴⁴³

Altı aylık süre içerisinde ikinci alacaklılar toplantısı gerçekleşmez yahut ikinci alacaklılar toplanması gerçekleşmekle birlikte alacaklılar basit tasfiyenin uygulanmasına karar vermez ise, altı ay içerisinde sonuçlandırılmayan tasfiye için tasfiyenin süresinin uzatılmasına dair iflâs idaresince icra mahkemesine başvurulması gerekmektedir.⁴⁴⁴ Alacaklılar toplanması, adi tasfiyenin altı ayda bitirilememiş olması sebebiyle basit

---

⁴⁴⁰ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 95.

⁴⁴¹ Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 447; Berkin, *İflâs Hukuku*, 393; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 154; Kuru, *Cilt: 4*, 3391, dn. 2; Kuru, *El Kitabı*, 1389, dn. 2.

⁴⁴² Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 95. Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 143.

⁴⁴³ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 677; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 606; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 94; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 566; Kuru, *Cilt: 4*, 3391; Kuru, *El Kitabı*, 1389; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 365; Oruç, *İflâs İdaresi*, 271. Alacaklılar basit tasfiyenin uygulanmasına karar verirler ise, iflâs idaresi o ana kadarki yürüttüğü göreve uygun düşen ücrete icra mahkemesinin takdiri ile hak kazanır (Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 606; Oruç, *İflâs İdaresi*, 271).

⁴⁴⁴ Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 154; Kuru, *Cilt: 4*, 3391; Kuru, *El Kitabı*, 1389; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 366, dn. 2.

tasfiyenin uygulanmasına karar vermez ve altı aylık süre iflâs idaresince tasfiye süresinin uzatılmasına ilişkin icra mahkemesine başvuru yapılmaksızın biter ise dar anlamıyla iflâs dairesi, İİK m. 223/5 bağlamındaki denetim yetkisini kullanarak, tasfiyenin altı ay içerisinde bitirilememesine dair tespit ettiği sebepleri de içerir şekilde tasfiyenin uzatılmasını icra mahkemesinden talep etmelidir.⁴⁴⁵

Uygulamada alacaklılar, alacaklılar toplantılarında aldıkları kararları kendilerinin seçmiş olduğu kişilerden oluşan iflâs idaresinin uygulamalarıyla yön verdikleri adi tasfiyeyi, alacaklılar toplanmasının istisnai olarak (iflâs dairesinin gerek duyması hâlinde) gerçekleşeceği ve bu cihetle tasfiyenin tek karar vericisi, yürütücüsü iflâs dairesinin etkinliği çerçevesinde cereyan eden basit tasfiyeye döndürmeyi tercih etmeyip tasfiye süresinin uzatılmasının talep edilmesi yoluna gitmektedir. Bununla birlikte mahkemeler de sürenin uzatılması yönünde karar vermektedir.⁴⁴⁶

İİK m. 256 hükmünün düzenlenişi itibariyle tasfiye süresinin uzatılması başvurusuyla karşılaşan icra mahkemesi hakiminin “durumun gereği” muhakemesini yapıp, adi tasfiye süresini uzatıp uzatmama noktasında bir karar vermesi gerekir. Tasfiye hangi usul ile yürütülürse yürütülsün; tasfiye organları ile müflis, alacaklılar ve ilgili üçüncü kişilerin kolektif yürüyüşünün eseri olarak neticelenmektedir. Öyle ki bu neticeye süreç itibariyle devamlılığın sağlandığı, Kanun’un öngördüğü aşamaların hukuka uygun şekilde geçilmesi üzerine varılmaktadır. Hâl böyleyken adi tasfiye şeklinde yürütülen bir tasfiyenin altı ay içerisinde bitirilmediği ve basit tasfiyeye geçilmesi yönünde alacaklılar toplanmasının iradesinin oluşmadığı bir ihtimalde, icra mahkemesinin tasfiye süresini uzatmaktan başka bir seçeneğinin mevcut olup olmadığı yahut icra mahkemesi önüne gelen tasfiye süresinin uzatılması başvurusunu incelerken, hangi sebepleri nazara alarak durumun gereğini tespit etmek suretiyle tasfiye süresinin uzatılıp uzatılmayacağına karar verileceği meseleleri Kanun’da cevapsız bırakıldığından ayrıca değerlendirilmelidir.

---

⁴⁴⁵ Kuru, *Cilt: 4*, 3392; Kuru, *El Kitabı*, 1390. Ancak uygulamada, icra mahkemesi tarafından uzatma kararı verilmeden tasfiyelere adi usul şeklinde devam olunmaktadır (Adnan İsmigüzel, “İflâs Tasfiyesi ile İlgili Aksayan Yasa Hükümleri ve Önleme Çareleri”, *Kanun ve Uygulama Açısından İflâs Tasfiye Sempozyumu Bildiriler-Tartışmalar*, (Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1985), 5-6; Yılmaz, “Düşünceler”, 96).

⁴⁴⁶ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1812; Arar, *Cilt 2*, 210; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 678; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 94; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 566; Kuru, *El Kitabı*, 1389.

Öğretide bir görüş,⁴⁴⁷ tasfiye süresinin uzatılması talebiyle karşılaşan icra mahkemesinin adi tasfiyenin altı ayda bitirilmemesine iflâs idaresinin kusuruyla mı sebep olduğu yahut iflâs idaresinin kusuru olmaksızın tasfiyenin sürüncemede kaldığı muhakemesinde çıkacak sonuca göre karar vereceğini ifade etmektedir. Adi tasfiyenin uzamasında iflâs idaresinin kusurunun olmadığı ortada ise icra mahkemesi adi tasfiyenin müddetini uzatmalıdır.⁴⁴⁸ Bu görüşe göre; adi tasfiyenin altı ayda bitirilememesi eğer ki iflâs idaresinin kusurundan kaynaklanıyorsa, icra mahkemesi iflâs idaresinin görevine son vererek ya yerine yeni iflâs idaresi seçmek suretiyle (İİK m. 227/3) tasfiyenin uzatılmasına karar verecek ya da tasfiyenin süresinin uzatılması talebini reddedip tasfiyeyi iflâs dairesine tevdi ederek tasfiyenin türünü adi usulden basit usule çevirecektir.⁴⁴⁹ Bu görüşün müelliflerinden Ansay, nasıl ki bir yargılamanın salt süre olarak uzadı diye adi (yazılı) yargılama usulünde görülmesinden vazgeçilip basit yargılama usulünde gördürülemeyeceği gerçeğinden yola çıkarak, niteliği itibariyle tasfiyesi adi usul ile neticelendirilmesi gereken iflâsın salt olarak altı ayda bitirilememesi sebebiyle basit tasfiye usulüne geçilmemesi gerektiğini de ayrıca ifade etmektedir.⁴⁵⁰

Anılan görüşün aksini savunan Berkin, adi tasfiyenin uzamasında iflâs idaresinin kusurlu olup olmadığına bakılamayacağına, zira Kanun'un iflâs idaresinin kusuruyla tasfiyeyi geciktirmesine bir tedbir yahut yaptırım öngörmediğini ve bu bahisle alacaklıların basit tasfiyeye karar vermemeleri hâlinde icra mahkemesinin tasfiye süresini uzatmak mecburiyetinde bulunduğunu, yoksa Kanun'un açık hükmünün olmaması sebebiyle icra mahkemesi tarafından iflâs idaresinin görevden alınabileceği kanaatinde değildir.⁴⁵¹

Belgesay ise altı aylık süre içerisinde adi tasfiyenin neticelendirilmemesi üzerine icra mahkemesinin tasfiye süresini uzatma talebini reddedilmesi veya sürenin uzatılması kararına rağmen uzatma süresi içerisinde tasfiyenin yine de bitirilmemesi hâllerinde, iflâsın kendiliğinden kapanacağı iddia edilemeyecekse de her bir alacaklıya iflâsın

---

⁴⁴⁷ Arar, *Cilt 2*, 210; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 309; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 447; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 366, dn. 2; Kuru, *El Kitabı*, 1389.

⁴⁴⁸ Arar, *Cilt 2*, 210; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 309; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 448; Kuru, *Cilt: 4*, 3391; Kuru, *El Kitabı*, 1389; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 366, dn. 2.

⁴⁴⁹ Arar, *Cilt 2*, 210; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 309; Kuru, *Cilt: 4*, 3392; Kuru, *El Kitabı*, 1389; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 366, dn. 2. Aynı yönde bkz. Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 38.

⁴⁵⁰ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 309. Belgesay ise adi tasfiyenin altı aylık sürede bitirilememesi iflâs idaresinin kusurundan kaynaklanmasından ziyade bazı zorunluluklardan ileri geliyorsa basit tasfiye kararının verilmesi alacaklıların menfaatine uygun düşmeyeceği kanaatindedir (Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 447).

⁴⁵¹ Berkin, *İflâs Hukuku*, 393, dn. 4.

kapatılmasını isteme hakkının tanınması, bir alacaklının iflâsın kapatılması talebinin vukuu bulması ihtimalinde ise tasfiyenin geldiği yer itibariyle masada bulunan paraların dağıtılması suretiyle tasfiyenin neticelendirilmesi gerektiği kanaatindedir.⁴⁵²

Kanaatimizce altı ay içerisinde veya uzatılan süreler içerisinde; masa mallarının satılmaması, satılmasına rağmen sıra ve/veya pay cetvellerine ilişkin davaların açılması sebebiyle paraların dağıtılamaması yahut iflâs idaresinin kusurundan kaynaklı başkaca sebeplerle tasfiyenin beklenen seviyeye ulaşamaması ihtimallerine binaen alacaklılar toplanmasınca basit tasfiyenin uygulanmasına yönelik bir kararın da alınmadığı düşünüldüğünde, icra mahkemesi tasfiye süresinin uzatılması talebini reddettiğinden bahisle tasfiyenin yani iflâsın kapandığına karar verebilmesi mümkün değildir. Nitekim iflâsın kapanmasına karar verilebilmesi icra mahkemesinin değil asliye ticaret mahkemesinin görev alanına giren bir husustur (İİK m. 254). Ayrıca asliye ticaret mahkemesi tasfiyenin bittiğini anlaması üzerine iflâsın kapanmasına karar verebilmektedir.⁴⁵³ Açıklamalarımız çerçevesinde muhakeme yapıldığında, *Berkin*'in de ifade ettiği üzere, alacaklılar toplanmasınca basit tasfiye usulünün uygulanması yönünde karar verilmediği sürece tasfiye süresinin uzatılmasının zorunlu olduğu kabul edilmelidir.⁴⁵⁴

Her ne kadar İİK m. 256 hükmünün içeriğinde yer almasa da adi tasfiyenin her aşamasında iflâs idaresinin üzerinde gözetim yetkisine sahip olan icra mahkemesinin iflâs idaresinin görevine son verebilme yetkisi mevcuttur (İİK m. 227/3, c. 1). İcra mahkemesi görevine son verdiği iflâs idaresinin yerine ise diğer adaylar arasından İİK m. 223'teki esaslara uygun olanını seçecektir (İİK m. 227/3, c. 2).

Esasında tasfiye süresinin uzatılması talebi ileri sürüldükçe icra mahkemesinin tasfiye dosyasını ve dolayısıyla iflâs idaresini denetlemesi sağlanmış olur. Adi tasfiye süresinin uzatılması talebini inceleyen icra mahkemesi, iflâs idaresinin kusuruyla adi tasfiyenin uzamasına sebebiyet verdiği kanaatine sahip olursa, mevcut iflâs idaresini görevden alarak ve yerine yenisini seçerek tasfiye süresinin uzatılmasına karar vermek durumundadır.

---

⁴⁵² Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 448.

⁴⁵³ İflâsın kapanması bahsi özelinde detaylı açıklamalarımız için bkz. 4.3. Başlık.

⁴⁵⁴ Berkin, *İflâs Hukuku*, 393, dn. 4.

Yoksa öğretide bazı müellifler⁴⁵⁵ tarafından ifade edildiği gibi icra mahkemesinin iflâs idaresini görevden almak ve yerlerine yenilerini seçmemek suretiyle adi tasfiyeden dönülerek basit tasfiyenin uygulanmasına karar verebilmesi kanaatimizce mümkün değildir.⁴⁵⁶ Çünkü Kanun gereği basit tasfiye, masa mevcudiyetinin adi tasfiye masraflarını karşılayamayacağının anlaşılması üzerine iflâs dairesince (İİK m. 218/1) veya adi tasfiyenin altı ay içerisinde bitirilememesi durumunda alacaklılar toplanmasınca (İİK m. 256, c. 2) karar verilen bir usuldür.⁴⁵⁷ Görevden alınan iflâs idaresi üyelerinin yerine yenileri seçilmemesi suretiyle tasfiyenin iflâs dairesine tevдинin sağlanabileceği kabulünde dahi tasfiyenin türü değiştirilmediğinden iflâs dairesinin tasfiyeyi adi usul hükümlerine göre yürütmesi gerekir.⁴⁵⁸

2.4. Tasfiyenin Tatili Kararına İstinaden Alacaklılardan Birisinin Basit Tasfiye Masraflarını Peşinen Ödemesi Hâlinde Basit Tasfiye

Müflisin mevcudat defterine kaydedilmiş herhangi bir aktif malvarlığı unsurunun mevcut olmaması veya mevcudat defterine kaydedilmiş malvarlığı unsuru bulunmasına rağmen söz konusu malvarlığı unsurunun kıymeti bedeli basit tasfiye masraflarını dahi karşılamayacak hâlde ise dar anlamıyla iflâs dairesinin tasfiyenin tatiline karar vererek durumu İİK m. 166'deki usul çerçevesinde ilan edeceği (İİK m. 217, c. 1) ve bu ilanda alacaklılarca otuz gün içerisinde tasfiyenin devamına ilişkin işlemlerin yürütülebilmesinin istenmediği ve tasfiye masrafları peşin verilmediği takdirde iflâsın kapatılacağını (İİK m. 254) açıkça yazmak (İİK m. 217, c. 2) suretiyle tasfiyeyi otuz gün süre ile erteleyeceği yukarıda ifade edilmişti.⁴⁵⁹

Tasfiyenin ertelendiği bu dönem için alacaklılar, iflâs dairesinin kazanılmasına pek ihtimal vermediği bir iptal davasının açılması niyetiyle veya üçüncü kişiler tarafından

---

⁴⁵⁵ Arar, *Cilt 2*, 210; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 309; Kuru, *Cilt: 4*, 3392; Kuru, *El Kitabı*, 1389; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 366, dn. 2. Altay, birinci alacaklılar toplanmasında iflâs idaresine adayların seçilmemesi suretiyle tasfiyenin basit usule göre yapılmasına karar verilebileceği kanaatindedir (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1294).

⁴⁵⁶ Nasıl ki adi usul ile yürütülen bir tasfiyede ikinci alacaklılar toplanmasının mevcut iflâs idaresini görevden almak ve yerlerine yenilerini seçmemek suretiyle tasfiyenin idaresini iflâs dairesine bırakamayacak ise (bkz. 1.5.4. Başlık) icra mahkemesi de süre uzatım talebini reddetmek suretiyle iflâs idaresini görevden alarak tasfiyeyi basit usule çeviremeyecektir.

⁴⁵⁷ Yahut İİK m. 217 uyarınca tatiline karar verilen bir tasfiyede alacaklılardan birisinin basit tasfiye masraflarını peşinen ödemesi hâlinde basit tasfiye usulünün uygulanabilmesi mümkün olur (bkz. II. Bölüm, 4. Başlık).

⁴⁵⁸ Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 32-33; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 63-64.

⁴⁵⁹ Tasfiyenin tatili kurumu hakkında bkz. 1.6.1. Başlık.

ileri sürülen istihkak iddiasının geçerli olmadığı⁴⁶⁰ yahut mevcudat defterine kayıtlı bir malvarlığı unsurunun takdir edilen kıymetinden daha fazla bir bedele satılacağından bahisle tasfiyenin yürütülmesinde fayda görebilir.⁴⁶¹ Anılan faydayı temin etmek isteyen alacaklı, tasfiyenin ertelendiği süre içerisinde tasfiyenin devamını sağlamak için tasfiye masrafını avans olarak vermelidir. Bu şekilde alacaklıların tasfiyenin devamını sağlayabilmelerine imkân tanınması, iflâs tasfiyesinin alacaklılar arasındaki eşitliğe vücut vermesine başka bir gerekçe olarak ifade edilebilir.⁴⁶²

Tasfiyenin yürütülmesinde fayda gören alacaklı, umduğu menfaat ile tasfiyenin tatili ilanında gördüğü (hem basit hem adi usul için) tasfiye masrafları⁴⁶³ arasında yapacağı

---

⁴⁶⁰ Kanaatimizce iflâs masasının somutlaştırılması esnasında iptale konu malvarlığı unsurları ile istihkak iddiasıyla karşılaşmış malvarlığı unsurlarının tasfiyeye tabi kılınabilirliği iflâs dairesi tarafından tasfiyenin akıbeti muhakemesinde değerlendirilmesi gerektiğinden (bkz. II. Bölüm, 2.1. Başlık), esasında tasfiyenin devamını sağlamayı düşünen alacaklı iflâs dairesinin yaptığı muhakeme neticesinde ulaştığı kanaatin yanlışlığı ile doğruluğunu değerlendirmeye almalıdır.

⁴⁶¹ Arar, *Cilt 2*, 133; Duran, *Basit Tasfiye*, 45; Kuru, *Cilt: 4*, 3135-3136; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 265, dn. 17; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 135.

⁴⁶² Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 94.

⁴⁶³ Tasfiyesi tatile uğramış olan müflisin alacaklıları tasfiyenin tatili ilanında tasfiyenin hangi usul ile devamını talep ederse ne kadarlık bir masraf ödemesi gerekeceğini tasfiye usulleri bağlamında ayrı ayrı görebilmelidir (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1263; Arar, *Cilt 2*, 133; Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 87; Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 140-141; Kuru, *Cilt: 4*, 3132; Kuru, *El Kitabı*, 1287; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 262, dn. 8). Eğer ki alacaklılar tasfiyenin tatili ilanında belirtilen masraf miktarının fazla belirtildiği kanaatinde ise şikâyet yoluna başvurulabilir (Arar, *Cilt 2*, 134; Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 139, dn. 77). Her ne kadar olması gereken tasfiyenin devamını sağlamayı düşünen alacaklının her bir tasfiye usulü açısından ödemekle yükümlü olacağı masrafı ilanda görmesi ise de uygulamada Kanun’un ve alacaklıların menfaatine aykırılık teşkil eder biçimde tasfiye masraflarının miktarları ilanlarda belirtilmemektedir (Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 262-263, dn. 8). Misal, T.C. Bursa 7. İcra Dairesinin 2023/4 iflâs sayılı dosyasında yapılan ilan aynen şu şekildedir: “... Yukarıda adı ve adresi yazılı müflisin masaya ait hiçbir malı bulunmadığından İcra ve İflas Kanunu’nun 217’nci maddesi uyarınca tasfiyenin tatiline karar verilmiştir. İşbu ilan tarihinden itibaren 30 gün içinde alacaklılar tarafından gideri peşin verilerek iflasa ilişkin işlemlerin yürütülmesinin devamı istenmediği takdirde iflasın kapatılacağı tebliğ ve ilan olunur (İİK m.217)” (ilgili ilanın tam metni için bkz. <https://www.ilan.gov.tr/ilan/1276598/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari-tasfiyenin-tatili-ilani> E.T. 23/08/2023). Yapılan bazı ilanlarda hangi usule ilişkin olduğu belirtilmeksizin yalnızca tek bir tasfiye masrafı miktarı yazılmaktadır. Örneğin, T.C. İstanbul Anadolu 3. İflâs Dairesinin 2024/6 iflâs sayılı dosyasında yapılan ilan şu şekildedir: “... İş bu ilan tarihinden itibaren 30 gün içinde alacaklılar tarafından gideri peşin verilerek (20.000,00-TL.) iflasa ilişkin işlemlerin devamı istenmediği taktirde iflasın İİK.254 maddesine göre kapatılacağı hususu ...” (ilgili ilanın tam metni için bkz. <https://www.ilan.gov.tr/ilan/1478796/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari-tasfiyenin-tatili-ilanen-tebliği> E.T. 25/04/2024). Nadiren de olsa her iki usule ilişkin masrafların ilanlarda gösterildiği gözlemlenmektedir. Örneğin T.C. Bakırköy 1. Asliye Ticaret Mahkemesinin iflâsın kapatılmasına yönelik yaptığı inceleme neticesinde hüküm aldığı kararda bu durum aynen şu şekilde kendisine yer bulmuştur: “... Tasfiye işlemlerinde mal varlığına rastlanılmadığı görülmekle tasfiyenin İİK.217. maddesi gereğince tatil edilmesine karar verildiği, müfliste alacaklı olanlar tarafından otuz gün içinde iflasta muamelerin İİK 218 maddesi gereğince basit usulde yürütülmesi isteyen alacaklının 25.000,00-TL, İİK 219 maddesi gereğince adi usulde yürütülmesi isteyen alacaklının 35.000,00-TL masrafı peşin vermek suretiyle tasfiyeye devam edileceğinin, masraf peşin verilmediği takdirde iflasın İİK 254 Maddesi gereğince kapatılacağına dair ilan düzenlendiği, ...” (T.C. Bakırköy 1. Asliye Ticaret Mahkemesinin 25/04/2023 tarihli, 2023/386 esas ve 2023/410 karar sayılı ilamı, kararın tam metni için bkz. <https://www.lexpera.com.tr/> E.T. 04/04/2024). Yapılan ilanların bazılarında ise yalnızca adi tasfiye usulüne

değerlendirmeye istinaden seçeceği usul çerçevesinde tasfiye masraflarını peşinen ödemek suretiyle tasfiyenin devamını sağlayacaktır.

Tatiline karar verilmiş tasfiyenin devamını sağlayabilmek için talepte bulunulmasının ve talepte bulunan alacaklıdan seçmiş olduğu tasfiye usulünün uygulanması suretiyle ortaya çıkacak masrafların istenmesinin sebebi, müflisin paraya çevrilecek malvarlığı unsurlarından elde edilen paraların bu masrafları ödeyememesi hâlinde açıkta kalacak miktarın ödenmesidir.⁴⁶⁴ Zira tasfiyenin tatiline karar verildiği anda, müflisin mevcudat defterinin tutulmasıyla birlikte iflâs dairesinin uhdesinde söz konusu malvarlığı unsurlarının paraya çevrilmesinden elde edilecek miktarın basit tasfiye masraflarını dahi karşılayamayacağı kanaati oluşmuştur.

Tasfiyenin devamını sağlamak isteyen alacaklının yalnızca ilanda belirtilen masrafı ödemekle mi sorumlu olduğu, yoksa tasfiyenin devamında ödenen masrafın yetmemesi hâlinde açık kalan masraf miktarından da sorumlu olacağı bir mesele teşkil etmektedir. Öğretideki bir görüş tarafından⁴⁶⁵, tasfiyenin devamını talep eden alacaklının ödediği masrafın tasfiye masraflarını tamamen karşılamaması hâlinde talepte bulunan alacaklının sorumluluğunun devam edeceği ifade edilirken; haklı bulduğumuz diğer görüş tarafından⁴⁶⁶ ise ilanda saklı tutulmadıkça, tasfiyenin devamını sağlayan alacaklının yalnızca ilana istinaden ödediği masrafla sorumlu olacağı, yoksa tasfiyenin devamında bu masraftan karşılanmayan kısım için alacaklının sorumluluğunun bulunmadığı ve açıkta kalan masraf miktarının paraya çevrilen malların satış tutarından karşılanacağı söylenmektedir.

---

ilişkin masraf miktarının yazılması ile yetinilmektedir (ilgili duruma örnek teşkil eden ilanlar için bkz. Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 88, dn. 98 ve 89, dn. 99). Arısoy’un çalışmasında yer vermiş olduğu ilanlar ilan.gov.tr’de arşivlenmemektedir. Çalışmanın oluşturulduğu dönemde ise anılan durumlara örnek teşkil edebilecek ilanlar kamu ile paylaşılmamıştır. Bundan kaynaklı olarak çalışmamızda anılan hususlara örnek teşkil eden ilanlara atıf yapılamamıştır. Tasfiyeye ilişkin yapılan ilanların her zaman kamunun erişimine açık tutulması talebi, 20/11/2023 tarihinde Adalet Bakanlığına yazılı olarak iletilmiştir. Yapılan başvuruya Adalet Bakanlığı İcra Dairesi Başkanlığınca 24/04/2024 tarihinde cevap verilmiştir. Verilen cevap aynen şu şekildedir: “2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu kapsamında yapılan ilanlara ilişkin olarak Bakanlığımızda herhangi bir bilgi bulunmamaktadır”.

⁴⁶⁴ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1263; Arar, *Cilt 2*, 134.

⁴⁶⁵ Arar, *Cilt 2*, 134.

⁴⁶⁶ Berkin, *İflâs Hukuku*, 314; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 404. Belgesay’a göre açıkta kalan masraf miktarı Hazine tarafından ödenmelidir (Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 404). Çiçekli, karşılanmayan masraftan hesaplamayı yapan memurun şahsen sorumlu olması gerektiğini düşünmektedir (Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 141).

Tatiline karar verilen tasfiyenin devamını bir alacaklı isteyebileceği gibi birden fazla alacaklı da isteyebilir.⁴⁶⁷ Ancak burada önemli olan, otuz günlük sürede alacaklılardan birisinin belirtilen masrafı peşinen ödemesidir; yoksa diğer alacaklılardan ayrıca masraf talep edilmeyecektir.⁴⁶⁸

Alacaklı tasfiyenin devamını dilediği tasfiye usulü ile sağlayabilir.⁴⁶⁹ Bu konuya ilişkin Kanun'da bir sınırlama mevcut değildir. Öğretide, masrafsızlığı sebebiyle genellikle basit tasfiye usulünün tercih edileceği söylenmektedir.⁴⁷⁰ Berkin⁴⁷¹ ise tasfiyenin masraflı bir süreç olduğunu ve masrafların kural olarak müflisin malvarlığı unsurlarının bedellerinden karşılanması gerektiğini, müflisin malvarlığı unsurlarının ancak tasfiye masraflarını karşılayacak miktarda ise tasfiyeye girişilmenin manasız kalacağını, tasfiye masraflarını karşılayamayacak hâlde olan masanın tasfiyesine girişilmenin zararlı olacağını ifade ederek; bir alacaklının tasfiye masraflarını karşılamak suretiyle tasfiyenin devamını sağlamaya çalışması iflâs organlarını gereksiz yere meşgul edeceğinden iflâs organlarını zararlı bir faaliyette bulunmaya sevk edeceği kanaatindedir.⁴⁷² Bu kapsamda Berkin'e göre, tasfiyenin devamını sağlayan alacaklı tasfiye masraflarını peşin verse bile tasfiyeye tabi malların adi tasfiye masraflarını karşılamayacağını anlayan iflâs dairesi basit tasfiye usulünün uygulanmasını re'sen takdir etmelidir.⁴⁷³

Tasfiyenin tatili ilanında tasfiyenin devamının sağlanabilmesi için ne kadarlık bir masrafın yatırılması gerektiğinin belirtilmediği ve birden fazla alacaklının iflâs dairesince tayin edilecek masraf ödemesini yapmaya hazır olduğunu bildirerek, farklı usullerde

---

⁴⁶⁷ Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 564; Kuru, *Cilt: 4*, 3135, dn. 17; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 262, dn. 7.

⁴⁶⁸ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 270; Arısoy, "İflas Tasfiyesinin Tatili", 94; Berkin, *İflâs Hukuku*, 313; Kuru, *Cilt: 4*, 3135, dn. 17 ve 3136; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 262, dn. 7.

⁴⁶⁹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1262 ve 1263; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 271; Arar, *Cilt 2*, 133; Arısoy, "İflas Tasfiyesinin Tatili", 95; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 634-635; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 604 ve 605; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 564; Kuru, *El Kitabı*, 1288; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 265; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 479;

⁴⁷⁰ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 635; Kuru, *Cilt: 4*, 3136; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 265.

⁴⁷¹ Berkin, *İflâs Hukuku*, 304-305.

⁴⁷² Duran, kanaatimizce de haklı olarak, alacaklının seçtiği ve masraflarını peşinen ödediği tasfiye usulüne ilişkin kararı üzerinde iflâs dairesinin takdir yetkisinin olmadığı kanaatindedir (Duran, *Basit Tasfiye*, 140).

⁴⁷³ Berkin, *İflâs Hukuku*, 305. Çiçekli ise şartlarının sağlanması hâlinde tasfiyenin devamını sağlayan alacaklının adli yardım talebinde bulunabileceği ve adli yardım talebinin kabul edilmesi hâlinde adli yardıma konu olacak masrafın basit tasfiye masrafları olacağı kanaatindedir (Çiçekli, "Tasfiyenin Tatili", 139-140). Müellife göre alacaklının hedeflediği amaç bakımından adi usul ile basit usul arasında kayda değer bir fark bulunmamaktadır (Çiçekli, "Tasfiyenin Tatili", 140).

tasfiyenin devamını talep etmesi hâlinde iflâs dairesinin hangi tasfiye usulünc tasfiyenin devamını sağlamak durumunda kalacağı belirsizdir.⁴⁷⁴ Bu ihtimalde zaman olarak tasfiyenin devamını talep eden ilk alacaklının seçmiş olduğu tasfiye usulü ile tasfiyenin devamına karar verilmesi düşüncesi makul gelse de İİK m. 217’de yalnızca talepte bulunulmayı değil masrafın da peşinen ödenmesi şart koşulduğundan, hangi alacaklının ilgili masrafı peşinen ödediği değerlendirmesine göre iflâsın tasfiyesinin usulüne karar verilmesi yerinde olacaktır.

Son kertede bir alacaklı, diğer alacaklıların taleplerinden önce veya sonra olduğuna bakılmaksızın, tasfiyenin basit usul ile devamının sağlanmasını talep eder ve tasfiyenin tatili ilanından itibaren otuz gün içerisinde ancak diğer alacaklılardan önce basit tasfiye masraflarını iflâs dairesine yatırırca, bir mahkeme kararı aranmaksızın⁴⁷⁵, tatiline karar verilen tasfiyeye basit tasfiye usulünün tatbiki suretiyle devam olunacağı iflâs dairesi tarafından ilan edilir (İİK m. 218) ve bu cihetle basit tasfiyeye başlanır.

---

⁴⁷⁴ Yargıtay 12. Hukuk Dairesi bir kararında, tasfiyenin tatili ilanında tasfiyenin devamının sağlanması için ödenmesi gereken masrafın gösterilmemesi, ancak alacaklının süresi içerisinde tasfiyenin devamını sağlamak üzere iflâs dairesine başvurması ve ilgili masrafı peşinen ödemeye hazır bulunduğunu bildirmesi üzerine tasfiyenin tatiline karar verilmiş olması cihetiyle iflâsın kapatılamayacağını ifade etmiştir (Yargıtay 12. Hukuk Dairesi’nin 10/12/1987 tarih ve 478/12846 sayılı kararı, ilamın tam metni için bkz. Kuru, *Cilt: 4*, 3136).

⁴⁷⁵ Arar, *Cilt 2*, 133; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 270-271; Duran, *Basit Tasfiye*, 141.

3. BÖLÜM: BASİT TASFİYE USULÜNÜN YÜRÜTÜLMESİ

3.1. Genel Olarak

Basit tasfiyenin nasıl yürütüleceği yalnızca Kanun'un 218'inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında ifade edilmiştir. Anılan hükümler uyarınca, iflâs dairesi alacaklıların menfaatlerine muvafık şekilde malvarlığı unsurlarını paraya çevirir ve başka merasime mahal bırakmaksızın alacakları tahkik ve sıralarını tayin ederek bedellerini dağıtır (İİK m. 218/3); tasfiye işlemleri neticeye vardığında ise tasfiyenin kapandığına ilişkin mahkeme kararını ilan eder (İİK m. 218/4). Görüldüğü üzere Kanun'da basit tasfiyenin nasıl yürütüleceğine dair genel bir çerçeve çizilmiştir. Fakat bu genel hükümlerin içeriğinin nasıl doldurulacağı cevapsız bırakılmıştır. Kanun'un cevapsız bıraktığı hususlara öğreti, Kanun'daki adi tasfiye usulüne ilişkin hükümlerin basit tasfiye usulünün esaslarına uygun düştüğü ölçüde kıyasen uygulanması şeklinde çözüm bulmaktadır.⁴⁷⁶ Çalışmamızın bu bölümünde basit tasfiyenin nasıl yürütülmesi incelenecektir. Ancak ilgili açıklamalara geçilmeden önce ülkemizdeki iflâs tasfiyesinin durumunun izah edilmesi doğru olur.

Adalet Bakanlığının istatistiksel verilerine⁴⁷⁷ göre 2023 yılı itibariyle icra ve iflâs dairelerinde mevcut bulunan dosyaların toplam sayısı 38.969.260 olup bunlardan 24.925.303'ü önceki yıldan devredilmiş, 14.043.957'si ise yıl içerisinde açılmıştır. Bu dosyaların içinden sadece 4.760'ı iflâs dosyasıdır. İflâs dosyalarının 4.139'u bir önceki yıldan devredilmiş, 621'i yıl içerisinde açılmıştır. Bu iflâs dosyalarından 691'i 2023 yılı içerisinde sonuçlandırılmış, 4.069'u bir sonraki yıla devredilmiştir. İcra ve iflâs dairelerindeki iflâs dosyalarının ortalama görülme süresi ise 2.283 günle⁴⁷⁸ (yaklaşık altı yıl üç ayla) tüm dosya türleri arasında en uzun görülme süresine sahiptir.

---

⁴⁷⁶ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1811; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 676; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 607; Berkin, *İflâs Hukuku*, 401; Duran, *Basit Tasfiye*, 149; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 153; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 565; Kuru, *El Kitabı*, 1387-1388; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 365; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 480; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 218; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 581-582; Yıldırım, "Basit Tasfiye", 2141-2142; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 56. Basit tasfiye adi tasfiye ile aynı süreci takip etmelidir (Duran, *Basit Tasfiye*, 149).

⁴⁷⁷ İstatistiksel verileri için bkz. <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/adalet-istatistikleri-yayin-arsivi> (E.T. 06/04/2024).

⁴⁷⁸ 2022 yılı verilerinde bu süre 3.498 (yaklaşık olarak dokuz yıl beş ay) gündür.

Adalet Bakanlığının yayınlamış olduğu bu verilerin içerisinde iflâs dosyalarının kaçında basit tasfiye usulünün kaçında ise adi tasfiye usulünün uygulandığına dair sayı ve oran bulunmamaktadır.⁴⁷⁹ Günümüz Türk iflâs tasfiyesi sistemi ise adi tasfiye usulünden basit tasfiye usulüne kaymış ve uygulamada basit tasfiye olağan tasfiye türü hâline gelmiştir.⁴⁸⁰ T.C. İstanbul Anadolu 3. İflâs Dairesi ile yapılan görüşmelerde de iflâs tasfiyesinin çoğunlukla basit usul ile yürütüldüğü görülmüştür.⁴⁸¹

Adalet Bakanlığının yayınlamış olduğu istatistiksel veriler çerçevesinde, külli icraya ilişkin dosya sayısının azınlıkta kaldığı; bir iflâs tasfiyesinin ortalama olarak 2.283 günde (yaklaşık altı yıl üç ayda) görüldüğü nazara alındığında ise tasfiyenin süresine ilişkin öngörülen altı aylık süreye (İİK m. 256) riayet edilmediği çıkarımı ile tasfiye süresinin tasfiye türünden bağımsız olarak her altı ayda bir talep üzerine icra mahkemesi tarafından uzatıldığı (yahut icra mahkemesine başvurulmadan tasfiyeye devam olunduğu) varsayımı yapılabilir. Bu bağlamda Kanun'un alacaklıların en hızlı, en fazla, eşit ve alacaklıların hakimiyetinin gerçekleştiği şekliyle alacaklıların tatminini hedefine dair kurallar öngördüğü kabulüyle istatistiksel veriler kıyaslandığında de facto durumun hızlılık unsuruna açıkça aykırılık teşkil ettiği ifade edebilir.

T. C. İstanbul Anadolu 3. İflâs Dairesinden edindiğimiz bilgiler çerçevesinde ise iflâs kurallarının amaçlarının Kanun'un öngördüğü herhangi bir tasfiye usulünde kümülatif olarak sağlanmadığını; adi tasfiye usulünün uygulanması hâlinde hızlılık amacının eksik kaldığını, basit tasfiye usulünde ise alacaklılar hakimiyetinin istenildiği gibi tesis edilemediğini ifade etmemiz doğru olacaktır. Aşağıda basit tasfiye usulü özelinde, bu

---

⁴⁷⁹ Çalışmamızı geliştirdiğimiz sırada, yayınlanmayan bu verilerin tutulup tutulmadığı, tutuluyor ise tarafımıza verilip verilemeyeceği Adalet Bakanlığı İcra Daireleri Başkanlığına yazılı olarak sorulmuştur. 20/02/2023 tarihinde Başkanlık tarafından verilen cevap ise aynen şu şekildedir: “Tasfiye işlemleri sona eren iflas dosyalarında tasfiye usullerine göre herhangi bir ayırım yapılmamakta ve Başkanlığımızda buna ilişkin herhangi bir istatistiki veri bulunmamaktadır”. Adalet Bakanlığı İcra Daireleri Başkanlığı İflâs Bürosu Başkanı ile yapılan sözlü görüşmede ise teknik geliştirmelerin yapılması üzerine bu verilen yayınlanabileceği ifade edilmiştir. Ancak anılan sözlü görüşmeden sonra 2023 yılına ilişkin istatistiksel veriler yayınlanmış ve yayınlanan veriler arasında tasfiye usulleri ayırımı özelinde tutulmuş bir veriye rastlanılmamıştır. Mehaz İsviçre'deki durumda ise; 1995 yılındaki verilere göre toplam 1.601 adet iflâs tasfiyesinden 26'sının adi tasfiye, 953'ünün ise basit tasfiye usulüne tabi tutulduğu görülmektedir (Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 573'ten naklen; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2133'ten naklen). Mehaz İsviçre'deki istatistiksel verilerden anlaşıldığı üzere mehzada olağan tasfiye usulünün basit tasfiye olduğu çıkarımı yapılabilir (Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2133; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 573). Mehaz İsviçre'deki basit tasfiye usulüne dair daha güncel veriler için bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 19.

⁴⁸⁰ Serdar Kale, “İflasın İşlevsizliği ve Bu İşlevsizliğin Önüne Geçebilecek Seçilmiş Çözüm Önerileri”, *Prof. Dr. Selçuk Öztekin'e Armağan 2*, (İstanbul: Filiz Kitabevi, 2022), 1342.

⁴⁸¹ Tasfiye ilanları takip edildiğinde de çoğunlukla basit tasfiye usulünün uygulanacağına dair ilanlar (İİK m. 218/2) yapıldığı görülecektir. Ayrıca aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 20.

durumun Kanun'un ruhuna ve sözüne uygunluğunun sağlanması için iflâs kurallarının amacına uygun düşen; basit tasfiye usulünün uygulama alanının genişletilmesine, geliştirilmesine ve işlevselliğinin arttırılmasına yönelik birtakım öneriler sunmayı doğru buluyoruz.

Yapacağımız değerlendirmeler; basit tasfiye usulünün yürütümünü yetkin iflâs idaresine bırakılmasının mümkün olup olmadığı, basit tasfiye usulünün yürütümünü ari olarak iflâs idaresine tevdi edilmesi için alacaklılar toplanmasının teşekkülünün gerekip gerekmediği, eğer ki bir alacaklılar toplantısı gerçekleşecek ise bunun hangi süreler itibariyle ne zaman teşekkül etmesi gerektiği ile bu toplantının günümüz teknolojik gelişmeleri ve teknolojik gelişmelerin yargı alanına entegrasyonu çerçevesinde e-alacaklılar toplantısı şeklinde meydana gelip gelemeyeceği gibi hususlar çerçevesince cereyan edecektir. Değerlendirmelerimizin temel amacı, iflâs prosedürünün amacının kümülatif olarak basit tasfiye usulü özelinde gerçekleşmesidir. Bu bölüm özelinde Kanun'un mevcut hâliyle basit tasfiyenin uygulanmasını "olan ve olması gereken" çerçevesinde işlerken yeri geldikçe yukarıda ifade ettiğimiz değerlendirmelerimize yer verilecektir.

3.2. Tasfiyenin İdaresi

Basit tasfiyede iflâs dairesi alacaklıların menfaatlerine uygun şekilde malları paraya çevirir, başkaca merasime gerek kalmaksızın alacakları inceler ve alacaklarının sıralarını belirleyerek parayı dağıtır (İİK m. 218/3). Hükümden de anlaşılacağı ve de yukarıda belirttiğimiz üzere basit tasfiye usulünde; istisnai hâller saklı kalmak kaydıyla alacaklılar toplantısı yapılmadan ve alacaklılar toplantısı yapılmaması cihetiyle iflâs idaresi teşekkül etmeden, adi tasfiyedeki alacaklılar toplanmasının yetkileri ile iflâs idaresinin tüm görev ve yetkileri basit tasfiye usulünde geniş anlamıyla iflâs dairesi tarafından kullanılarak yürütülür.⁴⁸² Tasfiyenin basit usul uygulanarak yürütülmesine karar verilmesiyle birlikte (İİK m. 218, m. 256 yahut m. 217/1, c. 2) tasfiyede geniş anlamıyla iflâs dairesi esas aktördür.⁴⁸³ Çalışmamızın bundan sonraki kısmında basit tasfiyenin yürütülmesinden

---

⁴⁸²Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1810; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Arar, *Cilt 2*, 138; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 607; Atalı ve Ermenek, *İcra ve İflâs*, 337; Berkin, *İflâs Hukuku*, 400; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 565; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 153; Kuru, *Cilt: 4*, 3389; Kuru, *El Kitabı*, 1387; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 364; Postacioğlu, *İflâs*, 51; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 577; Yıldırım, "Basit Tasfiye", 2137; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 56.

⁴⁸³ Basit tasfiye usulünde iflâs masasının kanuni temsilcisinin iflâs dairesinin olacağı Yargıtay'ın bir kararına şöyle yansımıştır: "... Gerekçeli kararın müflis davalı şirket iflas idaresi adına tebliğ edildiği ve

bahsedileceğinden ve bu yürütmeyi de geniş anlamıyla iflâs dairesi gerçekleştireceğinden, bundan sonraki açıklamalarımızda “iflâs dairesi” kavramı kullanımından anlaşılması gereken “geniş anlamıyla iflâs dairesi” olup, dar anlamıyla iflâs dairesinden bahsedilmesi hâlinde bu hâl özellikle belirtilecektir.

Basit tasfiyenin ilerletilmesinde kural olarak iflâs dairesi tam yetkilidir.⁴⁸⁴ Özellikle iflâs masası üzerindeki tasarruf yetkisi iflâs dairesine aittir.⁴⁸⁵ Kanun’un iflâsın adi tasfiyesinde iflâs idaresi ile alacaklılar toplanmasına tanındığı, özellikle ikinci alacaklılar toplanmasına tanınan malların pazarlık usulüyle satış⁴⁸⁶ kararının verilmesi dâhil olmak üzere çoğu yetkiye iflâs dairesi sahiptir.⁴⁸⁷ İflâs dairesinin alacaklılar toplanması ile iflâs idaresinin yetkilerini haiz olması, onun bu organlar hâline geldiğini göstermez; iflâs dairesi vazifelerini yine iflâs dairesi olarak yapar.⁴⁸⁸ İflâs dairesi Kanun hükümlerine

---

hükmü temyiz eden Av. N. B.'ın dosyada vekaletnamesine rastlanılmamıştır. Adi tasfiyede İİK'nin 226-229. madde hükümleri uyarınca iflâs masasını temsil yetkisi iflâs idare memurlarına; şayet İİK'nin 218. madde hükmü uyarınca basit tasfiye usulü benimsenmiş ise, bu yetki iflâs Müdürlüğüne (Dairesine) aittir. Mahkemece, Kadıköy 3. İcra Dairesi'ne müzekkere yazılarak ikinci alacaklılar toplantısının yapıp yapılmadığı, şayet yapılmış ve İİK'nin 223. maddesi uyarınca iflâs idare memurları seçilmiş ve adi tasfiyeye geçilmiş ise, iflâs idare memurlarının isim ve adresleri ile münferiden ya da müştereken temsile yetkili olup olmadıkları sorularak, iflâs idare memurlarının münferiden temsile yetkili olduklarının bildirilmesi hâlinde aralarından biri tarafından, münferiden temsile yetkili bulunmadıklarının bildirilmesi hâlinde ise tamamı tarafından, basit tasfiye usulü benimsenmişse iflâs müdürlüğü tarafından, kararı temyiz eden Avukat N. B.'a verilmiş vekaletname var ise dosyaya sunulmasının sağlanması, vekaletnamenin sunulması mümkün olmaz ise gerekçeli kararın, temyiz dilekçesinin ve işbu geri çevirme kararının basit tasfiyeye geçilmiş ise iflâs müdürlüğüne, adi tasfiyeye geçilmiş ve şayet oluşmuş ise iflâs idaresine tebliğ çıkarılması, basit tasfiye usulünün benimsenmiş olması hâlinde ilgili iflâs müdürlüğüne, adi tasfiye benimsenmiş olması hâlinde ise, iflâs idaresini münferiden ya da müştereken temsile yetkili olanlardan Tebligat Kanunu'nun 12. madde hükümleri uyarınca birine bu kararların usule uygun olarak tebliğ edildiğinin tespiti hâlinde, temyiz süresi işlemeye başlayacağından, temyiz süresinin beklenilmesi; kararı basit tasfiye hâlinde ilgili iflâs müdürlüğünün, adi tasfiye hâlinde ise iflâs idaresini münferiden temsile yetkili olan iflâs idare memurlarından birinin ya da diğer olasılıkta hepsinin birlikte kaleme almaları gereken dilekçe ile temyiz etmeleri hâlinde temyiz dilekçesinin eklenmesi, temyiz etmemeleri hâlinde temyize muvafakat edip etmedikleri hususunda temyiz süresi içinde imzalı yazılı dilekçe vermeleri hâlinde usulüne uygun kimlik tespiti de yapılarak, bu hususun bir tutanak ile belirlenmesi, temyiz dilekçesinin ya da temyiz dilekçesini benimsediklerini yazılı olarak beyan etmeleri hâlinde bu dilekçesinin davacı vekiline tebliği ile temyize cevap süresi beklenmesi ...” (Yargıtay 23. Hukuk Dairesinin 16/06/2014 tarihli, 2014/953 esas ve 2014/4630 karar sayılı ilamı. Kararın tam metni için bkz. <https://legalbank.net/> E.T. 23/04/2022).

⁴⁸⁴ Arar, Cilt 2, 138.

⁴⁸⁵ Ali Cem Budak, “Müflisin Taraf Olduğu Davalarda Tebligatın Kime Yapılacağı”, *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi VIII/2 – IX/1*, S. Özel Sayı (2012) Prof. Dr. Erhan Adal’a Armağan, 404. Tasfiyeyle ilgili olarak taraf olunacak davalarda masayı temsil etme yetkisi iflâs dairesindedir (Budak, “Tebligat”, 404). Masaya yapılması gereken tebligatlar iflâs dairesine teslim edilecektir (Budak, “Tebligat”, 405).

⁴⁸⁶ Pazarlıkla satış usulü hakkında detaylı bilgi için bkz. 3.6.1. Başlık.

⁴⁸⁷ Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 405; Kuru, Cilt: 4, 3389; Kuru, *El Kitabı*, 1387; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 364; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 56-57.

⁴⁸⁸ Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 57, 80 ve 82. Başka bir ifade ile basit tasfiyenin adi tasfiyeden farkı alacaklılar toplanması ile iflâs idaresi tasfiye organlarının bazı yetkilerinin iflâs dairesine geçmesidir (Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 406-407). İflâs dairesi yetkisini Kanun’dan alır (Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 80).

uymakla yükümlü olduğundan makul ve gerekli bir tasfiyenin esaslarına uygun şekilde işleri görmelidir.⁴⁸⁹ Bundan dolayı iflâs dairesinin tasfiye işlerine ilişkin yetkilerinin kullanım serbestliğinin sınırı dikkatlice çizilmelidir. Bu konu hakkında öğretide ifade edilen düşünceler şöyledir:

Üstündağ, iflâs dairesinin tasfiye işlerini görürken tam bir serbesti içinde olmadığını, iflâs masasına dâhil olan malların paraya çevrilmesinde serbesti içerisinde olduğunu, iflâs dairesinin iflâs masasına dâhil olan malların imkânların elverdiği ölçüde çabuk, şekilsiz, az masrafa sebebiyet verecek şekilde ve daima alacaklıların menfaatini gözetir şekilde paraya çevrilebileceğini, bu cihetle adi tasfiye usulünde malların pazarlıkla paraya çevrilmesinde İİK m. 241 gereği alacaklılar toplanmasının kararı gerekmesine rağmen basit tasfiye usulünde malların pazarlıkla paraya çevrilmesinde iflâs dairesinin kararının yeteceğini söylemektedir.⁴⁹⁰ Buna karşılık iflâs dairesi masaya ait olan çekişmeli bir talebin ileri sürülmesinden tek başına feragat edemez; bu durumda alacaklıların görüşüne başvurulması zaruriyet teşkil eder.⁴⁹¹

Altay ise basit tasfiye usulünün şekilsiz, törensiz ve az masrafla iflâs masasına dâhil malların paraya çevrilmesinde iflâs dairesine geniş bir inisiyatif tanındığını, bu inisiyatif alanının içine iflâs pazarlıkla satış yetkisinin de dâhil olduğunu, pazarlıkla satış yetkisinin kullanılması hâlinde alacaklıları bilgilendirme yükümlülüğünün dahi bulunmadığını, iflâs dairesinin pazarlıkla satış yaparken tüm alacaklılara teklifte bulunup bulunmama hususunda tamamen serbest olduğunu söylemektedir.⁴⁹² Yıldırım ve Deren-Yıldırım da basit tasfiyede malların pazarlıkla satışına karar verilmesinin iflâs dairesinin takdirine bırakıldığı söylemekle birlikte; Altay'ın iflâs dairesinin pazarlıkla satış yapılırken tüm alacaklılara teklifte bulunması hususunda iflâs dairesinin tamamen serbest olduğu görüşüne katılmamakta, iflâs dairesinin tamamen serbest olmasından anlaşılması gerekenin mehz İsviçre'deki değişen içtihat doğrultusunda iflâs dairesinin "takdir hakkına sahip olma" olduğunu ifade etmektedir.⁴⁹³

Arar ise basit tasfiyenin idaresinde iflâs dairesinin tek yetkili olmasına rağmen bu durumun iflâs dairesini keyfiyete sevk etmemesi gerektiğini ve basit tasfiyenin masrafsız

---

⁴⁸⁹ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Arar, *Cilt 2*, 138; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 405-406.

⁴⁹⁰ Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219.

⁴⁹¹ Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 153; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 220.

⁴⁹² Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1811 ve 1811, dn. 8.

⁴⁹³ Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 580; Yıldırım, "Basit Tasfiye", 2140.

ve çabuk bitirilmesi gereken bir tasfiye şekli olarak anlaşılması cihetiyle tasfiyenin genel kaidelerine riayet edilerek yürütülmesine dikkat çekmektedir.⁴⁹⁴ Ansay da iflâs dairesinin herhangi bir merasime tabi olmaksızın tasfiyeyi yürütmek durumunda olmadığını, makul ve isabetli bir tasfiyenin esaslarını yerine getirerek tasfiyeyi yürütmesi gerektiğini ifade etmektedir.⁴⁹⁵ Belgesay ise ikinci alacaklılar toplanmasının tüm yetkilerinin Kanun tarafından basit tasfiyenin yürütücüsü iflâs dairesine tanınmadığından, özellikle çekişmeli bir alacakta sulh olmak veya çekişmeli bir hakkın/iddianın takibinden feragat ederek bir alacaklıya devrini gerçekleştirmek gibi hususlarda alacaklılar toplanmasına başvurmadan işlem yapamayacağını ifade etmektedir.⁴⁹⁶

İflâs dairesinin basit tasfiyenin tatbikiindeki yetkilerinin sınırları Kanun'da açıkça ifade edilmeyerek iflâs dairesine takdir hakkı tanınmıştır. Ancak iflâs dairesine takdir hakkının tanınmış olması iflâs dairesinin sürelerden azade kılındığı ve de bazı merasimlere tabi olmayacağı anlamına gelmez.⁴⁹⁷ İflâs dairesi yetkilerini basit tasfiyenin esaslarına halel getirmeden alacaklıların, müflisin ve kamunun hem bireysel hem de kümülatif menfaatleri gözetir şekilde; adi tasfiyedeki kuralların basit tasfiyeye uygun düştüğü surette uygulayarak kullanması gerekir.⁴⁹⁸

3.2.1. İflâs Dairesinin Sorumluluğu

Bireylerin haklarının kamu gücünü kullanan iflâs idaresi veya iflâs dairesinin iş ve işlemlerinden kaynaklı zarara uğramasını engellemek için tasfiye organlarının sorumlulukları öngörülmüştür.⁴⁹⁹ Bu sorumluluk hukuki, cezai ve idari yönden olabilir.⁵⁰⁰ Dar anlamıyla iflâs dairesinin hukuki sorumluluğu İİK m. 5'te düzenlenmiştir. Buna göre, dar anlamıyla iflâs dairesinin kusurundan kaynaklı tazminat davaları ancak idare aleyhine açılabilir (İİK m. 5/1, c. 1). Hükümden de anlaşılacağı üzere dar anlamıyla iflâs dairesinin

---

⁴⁹⁴ Arar, *Cilt 2*, 138.

⁴⁹⁵ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307.

⁴⁹⁶ Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 406-407.

⁴⁹⁷ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Arar, *Cilt 2*, 138; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 582; Yıldırım, "Basit Tasfiye", 2141.

⁴⁹⁸ Basit tasfiyede iflâs dairesinin yetkilerini nasıl kullanacağı bölüm başlığı altında her bir tasfiye işlemi açısından ayrı ayrı açıklanmıştır (bkz. 3.3. Başlık vd.). Bundan dolayı basit tasfiyenin idaresine ilişkin bu başlık altında yaptığımız açıklamalarla yetinmeyi doğru buluyoruz.

⁴⁹⁹ Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 56; Yıldırım, *Ders Notları*, 29.

⁵⁰⁰ Arar, *Cilt 1*, 17; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 71; Kuru, *El Kitabı*, 98; Kuru, *İcra Hukuku*, 32; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 56; Yıldırım, *Ders Notları*, 29. Çalışma konumuz bağlamında iflâs dairesinin sorumluluğu bahsinde hukuki sorumluluğunu detaylıca izah etmeyi, cezai ve idari yönden sorumluluğu bulunduğunu belirtmeyi doğru buluyoruz.

kusurundan kaynaklı oluşan zarardan idare (Adalet Bakanlığı) birinci dereceden sorumlu olup, tazminat davası iflâs dairesi görevlisinin⁵⁰¹ şahsına karşı açılmaz.⁵⁰² Bu husus Anayasa'nın "Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir" şeklindeki düzenlemesiyle de uyumludur (AY m. 129/5).⁵⁰³

Dar anlamıyla iflâs dairesinin tazminat sorumluluğuna başvurulabilmesi için,⁵⁰⁴ iflâs dairesi görevini yaparken kusurlu hareket etmeli, kusurlu hareket hukuka aykırı olmalı, kusurlu ve hukuka aykırı iş veya işlemi bir zarara sebebiyet vermesi gerekli ve nihayetinde zarar ile kusurlu hukuka aykırı davranış arasında illiyet bağı bulunmalıdır.⁵⁰⁵

Devlet aleyhine açılacak davaya adliye (hukuk) mahkemeleri bakacak olup (İİK m. 5/1, c. 3), zararın meydana gelmesinde kusurlu davranışı olan dar anlamıyla iflâs dairesi görevlisine devletin rücu edebilmesi de mümkündür (İİK m. 5/1, c. 2).

İflâsın adi tasfiyesinde iflâs idaresinin hukuki sorumluluğunda ise iflâs dairesinin resmi organ olmasına karşılık iflâs idaresinin iflâsın özel organı olmasından dolayı, İİK m. 5'ten farklı bir rejim ihdas edilmiştir. İİK m. 227/4'e göre iflâs idaresini teşkil edenler kusurlarından meydana gelen zararlardan sorumlu olup bu davalar da adliye mahkemelerinde bakılır. Görüleceği üzere; dar anlamıyla iflâs dairesinin hukuki sorumluluğuna gidilebilmesi için devlet aleyhine tazminat davası açılabilmesi söz

---

⁵⁰¹ İİK m. 5 uyarınca sorumluluğu öngörülen iflâs dairesi görevlileri; iflâs dairesi müdürleri, iflâs dairesi müdür yardımcıları, iflâs dairesi katipleri ve iflâs dairesi mübaşirleri ile hizmetlileridir (Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 71; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 16; Talih Uyar, "İcra ve İflâs Dairelerinin İşlem ve Eylemlerinden Dolayı Devletin Hukuki Sorumluluğu (İİK. m. 5)", *İcra ve İflâs Hukukuna İlişkin (Uygulamaya Yönelik) "Makale ve İnceleme Yazıları" ile "Hukuki Mütalâalar" ve Yüksek Mahkemenin Önemli İçtihatları, II. Cilt*, (Ankara: Bilge Yayınevi, 2023), 1950; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 178).

⁵⁰² Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 71-72; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 50; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 16 ve 486; Kuru, *Cilt: 1*, 81; Kuru, *El Kitabı*, 98; Kuru, *İcra Hukuku*, 32; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 51; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 57; Yıldırım, *Ders Notları*, 30.

⁵⁰³ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 72; Kuru, *Cilt: 1*, 81; Kuru, *El Kitabı*, 98; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 50; Uyar, "Hukuki Sorumluluk", 1950.

⁵⁰⁴ İİK m. 5'te öngörülen tazminat davası haksız fiilden doğan tazminat davalarına benzediğinden genel hükümlere tabidir (Arar, *Cilt 1*, 18; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 72; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 130; Kuru, *Cilt: 1*, 82; Kuru, *El Kitabı*, 99; Kuru, *İcra Hukuku*, 32-33; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 15; Uyar, "Hukuki Sorumluluk", 1954; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 179).

⁵⁰⁵ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 26; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 72-73; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 51; Kuru, *El Kitabı*, 99-100; Kuru, *İcra Hukuku*, 33; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 51-52; Postacıoğlu, *İcra Hukuku*, 39-43; Uyar, "Hukuki Sorumluluk", 1950-1951. Sorumluluğun hukuki şartlarına ilişkin değerlendirmeler için ayrıca bkz. Kuru, *Cilt: 1*, 82 vd.; Kuru, *El Kitabı*, 99 vd.; Uyar, "Hukuki Sorumluluk", 1951 vd.

konusuyken; iflâs idaresinin hukuki sorumluluğunda ise doğrudan iflâs idaresi üyesine karşı dava açılabilmesi mümkündür. Başka bir ifade ile, iflâs idaresinin kusurlu iş ve işlemlerinden doğan zararlardan bizzat (şahsi) sorumluluğu öngörülmüştür.⁵⁰⁶

İflâs idaresinin sorumluluğu için de İİK m. 5 bağlamında dar anlamıyla iflâs dairesinin sorumluluğuna başvurulabilmesine ilişkin hukuki şartların (kusur, hukuka aykırılık, zarar ve illiyet bağı)⁵⁰⁷ sağlanması gerekir.⁵⁰⁸

Dar anlamıyla iflâs dairesinin hukuki sorumluluğu ile iflâsın adi tasfiyesindeki iflâs idaresinin hukuki sorumluluğu arasındaki rejim farkı nazara alındığında geniş anlamıyla iflâs dairesinin hukuki sorumluluğuna ilişkin rejimin tespit edilmesi gerekir.

Yukarıda ifade ettiğimiz üzere⁵⁰⁹ geniş anlamıyla iflâs dairesi yalnızca basit tasfiyede görev almamaktadır. Kanun adi tasfiyenin aksamaması adına iflâs idaresinin teşekkül etmediği (İİK m. 222) veya iflâs idaresi teşekkül etmekle birlikte iflâs idaresinin toplanmadığı hâllerde (İİK m. 223/3) geniş anlamıyla iflâs dairesinin tasfiyeye dâhil olarak iflâs idaresi gibi davranmakla yükümlü olmasını öngördüğünden iflâsın adi tasfiyesinde de geniş anlamıyla iflâs dairesiyle karşılaşılmaktadır. İflâsın adi tasfiyesinde geniş anlamıyla iflâs dairesinin kusurlu eylem veya işlemlerinden doğacak zararlardan sorumluluğu açısından, iflâs dairesinin şahsi sorumluluğundan ziyade İİK m. 5 hükmü çerçevesinde idarenin (Adalet Bakanlığının) hukuki sorumluluğuna gidilebilmektedir.⁵¹⁰

Bu durum iflâs idaresinin toplanmadığı hâllerde dar anlamıyla iflâs dairesinin iflâs idaresi üyelerini toplantıya çağırması ve toplantıya katılmayan iflâs idaresi üyesi olması hâlinde toplantıya iştirak etmeyen iflâs idaresi üyesi yerine dar anlamıyla iflâs dairesi müdürünün toplantıya katılması (iflâs dairesi müdürü iflâs idaresi üyesi yerine toplantıya katılım sağlamasıyla dar anlamıyla iflâs dairesi sıfatı yerini geniş anlamıyla iflâs dairesi sıfatına

---

⁵⁰⁶ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 630-631; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 130; Kuru, *Cilt: 4*, 3182; Kuru, *El Kitabı*, 1306; Oruç, *İflâs İdaresi*, 284; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 494.

⁵⁰⁷ İflâs idaresi Kanun'a veya alacaklılar toplanmasının kararlarına uygun davranmakla yükümlü olduğundan, Kanun'a yahut alacaklılar toplanmasına uygun şekilde davranan iflâs idaresinin iş ve işlemlerinden kaynaklanan zararlardan iflâs idaresinin sorumluluğuna gidilemez; çünkü, iflâs idaresinin alacaklılar toplanması kararına uygun davranması Kanun gereğinden olması cihetiyle alacaklılar toplanması kararına uygun davranmamak Kanun'a aykırılığı doğuracak ve dolaylı olarak iflâs idaresinin sorumluluğunu gündeme getirecektir (Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 179). Keza iflâs idaresinin icra mahkemesinin kararına uygun davranması da hukuki sorumluluğunu ortadan kaldırır (Uyar, "Hukuki Sorumluluk", 1954).

⁵⁰⁸ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 630; Kuru, *Cilt: 4*, 3182 atfıyla Kuru, *Cilt: 1*, 81; Kuru, *El Kitabı*, 1306 atfıyla 99; Oruç, *İflâs İdaresi*, 283; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 179.

⁵⁰⁹ Bkz. 1.5.5. Başlık.

⁵¹⁰ Oruç, *İflâs İdaresi*, 284.

bırakmakta) cihetiyle tasfiyenin yürütümüne ilişkin kararlar alınması (İİK m. 223/3) ve alınan kusurlu karardan kaynaklı bir zararın meydana gelmesi hâlinde; geniş anlamıyla iflas dairesi açısından devletin sorumluluğuna gidilebilmesi söz konusu iken, iflâs idaresi üyeleri bakımından iflâs idaresi memurlarının şahsi sorumluluğuna başvurulabilmesi mümkün olacağı nazara alınarak, iflâs idare üyelerinin de iflâs dairesi gibi kamu görevi ifa etmesine rağmen sorumluluğa dair farklı rejim ihdas edilmesi eleştirilmektedir.⁵¹¹ Kanun'daki sorumluluk rejimine ilişkin farklılığın ortadan kaldırılarak, mehz İsviçre'deki gibi yeknesaklığın sağlanması için, iflâs idaresi üyelerinin sorumluluğu açısından da İİK m. 5 uyarınca Adalet Bakanlığının sorumluluğunun ihdas edilmesi yönünde değişiklik yapılması önerilmektedir.⁵¹²

İflâsın adi tasfiyesindeki geniş anlamıyla iflâs dairesinin hukuki sorumluluğu açısından İİK m. 5 hükmü tatbik edilirken, basit tasfiyenin yürütücü iflâs dairesi açısından evleviyetle İİK m. 5 hükmünün uygulanması gerekir.⁵¹³ Kanaatimizce de tasfiye organlarının sorumluluğuna ilişkin Kanun'daki bu farklılık, adil bir hukuki statü ortaya koymamaktadır. Bu adaletsizliğin ortadan kaldırılabilmesi için iflâs idaresinin hukuki sorumluluğunu iflâs dairesinin hukuki sorumluluğuna (İİK m. 5) tabi kılmak gerekir.⁵¹⁴ İflâs dairesinin (hem dar hem de geniş anlamıyla) tasfiyeye yönelik eylemleri veya işlemleri; bir suç teşkil etmesi hâlinde ilgili memur yönünden TCK kapsamında bir suç teşkil etmesi hâlinde suç kovuşturması söz konusu olabileceği gibi, disiplin cezasını gerektirmesi hâlinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu⁵¹⁵ kapsamında idari sorumluluğu söz konusudur.⁵¹⁶

---

⁵¹¹ Oruç, *İflâs İdaresi*, 284-285. İflâs idaresinin teşekkül etmemesi hâlinde ikinci alacaklılar toplantısına kadar tasfiye işlerini yürüten geniş anlamıyla iflâs dairesi (İİK m. 222) açısından da hukuki sorumluluk aynıdır (Oruç, *İflâs İdaresi*, 285).

⁵¹² Oruç, *İflâs İdaresi*, 285-287. Keza İİK m. 227/5 uyarınca iflâs idaresi üyeleri Türk Ceza Kanunu'nun uygulanması açısından memur sayıldığı gibi adi tasfiyenin yürütülmesinde iflâs idaresinin uyması gereken kurallar açısından icra ve iflâs dairelerine ait birçok hükme tabidir (Oruç, *İflâs İdaresi*, 287).

⁵¹³ Fakat geniş anlamıyla iflâs dairesinin kusurlu eylemi veya işlemi alacaklılar toplanmasının kararına istinaden gerçekleşmiş ise bu noktada iflâs dairesinin hukuki sorumluluğu yoluna gidilmemesi gerekir (Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 179). Aynı şekilde iflâs dairesinin kusurlu davranışı icra mahkemesinin kararının uygulanmasından kaynaklanıyorsa hukuki sorumluluğu doğmayacaktır (Uyar, "Hukuki Sorumluluk", 1954).

⁵¹⁴ Oruç, *İflâs İdaresi*, 287.

⁵¹⁵ RG. 23/07/1965, 12056.

⁵¹⁶ Arar, *Cilt 1*, 20-21; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 51; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 16-17; Kuru, *Cilt: 1*, 86; Kuru, *El Kitabı*, 102; Kuru, *İcra Hukuku*, 34; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs*, 53; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 56; Yıldırım, *Ders Notları*, 30.

3.2.2. Ara Değerlendirme

Gelinen zaman, toplumsal şartlar ve sonradan ortaya çıkan ihtiyaçlar ile ülke gerçekleri kanun hükümlerini yetersiz hâle getirebildiğinden yasal düzenlemelerin değişime ayak uydurması gerekir.⁵¹⁷ Fakat yapılacak değişikliklerin Kanun'un amaçlarını temel ilke edinerek; alacaklı, borçlu ve kamu menfaati arasındaki hassas denge ışığında gerçekleştirilmesi gerekir.⁵¹⁸

İcra ve iflâs dairelerindeki cüz-i icraya ilişkin iş yükü ve iflâs dosyalarına ilişkin istatistiksel veriler nazara alındığında, mevcut tasfiye uygulamasında (adi veya basit usul olduğu fark etmeksizin) Kanun'un hedeflediği amaçların gerçekleşmediği ifade edilmişti.⁵¹⁹ Hatta çalışmamız geliştirilirken T.C. İstanbul Anadolu 3. İflâs Dairesinden iflâsın tasfiyesi özelinde edindiğimiz bilgiler ile 17 Kasım 1984 yılında gerçekleşen Kanun ve Uygulama Açısından İflâsta Tasfiye Sempozyumundaki⁵²⁰ tartışmaları kıyasladığımızda; Türk iflâs tasfiyesi uygulamasında yaklaşık kırk seneden beri bir arpa boyu yol kat edilemediğini fark ettik. Adeta kökleşmiş bulunan sorunlara, basit tasfiye özelinde sistem değişikliği sağlanmasıyla çözüm bulunabileceğini düşünüyoruz.

Öğretide Kuru adi tasfiye usulü özelinde iflâs idaresinin görevlerini kötüye kullanarak müflisin veya alacaklıların zararına, kendilerinin menfaatlerine davranışlar sergileyebilme ihtimali ile iflâs idaresine ödenen ücretlerin alacaklıların tasfiyeden kendilerine düşecek payı azaltması ve bu ücretlerin fazlaşması için iflâs idaresinin tasfiyeyi sürüncemede bırakmaları gibi birtakım sebepleri ileri sürerek iflâs tasfiyesini iflâsın özel organı olan iflâs idaresine bırakılmasının faydadan çok zarara sebebiyet

---

⁵¹⁷ Yılmaz, “Düşünceler”, 94-95. Öğretide tasfiye işlemlerinin daha kısa sürede neticelendirilmesini sağlamak amacıyla esas tasfiye usulü olarak basit tasfiyenin öngörülmesi yahut adi usule ilişkin tasfiyeyi aksatan hükümlerin yeniden ele alınması gerektiği ifade edilmektedir (Akgün ve Ataoğlu, “İflas Dairesi”, 37). Öğretide başka bir müellif ise basit tasfiye usulüne ilişkin Kanun'da öngörülen hükümlerin yetersizliğine dikkat çekerek, kanun koyucu tarafından basit tasfiyeye dair hükümlerin adi tasfiye usulüne ilişkin ayrıntılı düzenlemelere benzer şekilde ortaya konmasını ve bu cihetle tasfiyenin tatili kurumunun uygulanmasında da iflâs dairesinin görev ve yetkilerinin sınırlarına dair basit tasfiye hükümlerinin kıyasından yola çıkılarak uygulama geliştirebileceğini ifade etmektedir (Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 155).

⁵¹⁸ Saim Üstündağ, *İcra ve İflâs Kanunu'nun Dünü ve Bugünü*, (İstanbul: Evrim Kitabevi, 1990), 123. İcra ve iflâs hukukundaki sorunlara cevap arayan Koller'e göre ise varılan sonuçların, icra hukukunun değişmez gereklerine göre hareket edilmesi cihetiyle cebri icranın mutlak şekilde hukuk devleti ilkelerine uygun davranılması ve alacaklı ile borçlu arasındaki menfaat dengesini teminat altına almış olmasına hizmet etmesi gerekir (Üstündağ, *Dünü ve Bugünü*, 41).

⁵¹⁹ Bkz. 3.1. Başlık.

⁵²⁰ Detaylı bilgi için bkz. *Kanun ve Uygulama Açısından İflâsta Tasfiye Sempozyumu Bildiriler-Tartışmalar*, (Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1985). İflâs uygulamasında en başta gelen sorunun tasfiyelerin uzun zaman alması olduğu hakkında bkz. Yılmaz, “Düşünceler”, 96.

verdiği kanaatiyle iflâs idaresi kurumunu tamamen kaldırarak tasfiyenin yürütümünü birinci alacaklılar toplantısı yapılamaması hâlinde olduğu (İİK m. 222) gibi tamamen iflâs dairesine bırakılmasını savunmak suretiyle sistem değişikliği önerisinde bulunmuştur.⁵²¹ Bu öneriye karşılık Yılmaz, aksayan bir sistem mevcut ise bu sistemin tamamen ortadan kaldırılmasından ziyade iyileştirilerek işlerlik kazandırılması gerektiğini; ülkenin koşulları gereği iş yükü fazlalığı, iflâs memurlarının yetersizliği gibi sebepler nazara alındığında iflâs memurunun her durumla yeteri kadar uğraşmayacağını, buna karşılık iflâs idaresinin gereğinden fazla uğraşarak adeta “sinekten yağ çıkartabileceğini” ifade ederek mevcut sistemin ıslahı taraftarı olmuştur.⁵²² Yılmaz ayrıca, iflâsın resmi organlarının işlerinin çokluğunun yanında masa malvarlığı unsurlarının en iyi şekilde değerlendirilebilmesi için olabildiğince gayret gösterecekler bile tasfiyenin doğası “profesyonellik” gerektirdiğinden iflâs dairesinin yetersiz kalabileceklerini ifade ederek, tasfiyenin nihai amacına iflâs idaresi ile ulaşılabilineceğini düşünmektedir.⁵²³ Kalaycı da Yılmaz’ın fikrine katılarak, kötü çalışan bir sistemi ilga etmekten ziyade ıslah edilmesinin faydalı olacağını; iflâs idaresinin Kanun’daki görevlerini yerine getirmeye elverişli ortamın yaratılması ve iflâs dairelerine bilgi sahibi yeterli personelin tahsis edilmesiyle tasfiyenin sorunlarının iyileştirileceğini düşünmektedir.⁵²⁴

Kuru’nun önerisini “extreme” olarak nitelendiren Postacıoğlu ise iflâs idaresini kaldırarak resmi memur rejimine dönme önerisini mahkeme hakiminin gözetiminde yürütülen terekenin iflâs hükümlerine göre tasfiyesindeki uygulamanın nazara alınarak değerlendirilmesini ve terekenin tasfiyesinin resmi memurlarca yürütülmesine rağmen beklenen menfaati hemen sağlamadığını belirterek, sistemin ıslah edilmesi gerektiğini ifade etmiştir.⁵²⁵

Uygulamada İstanbul İflâs Dairesi Müdürü olarak görev yapmış Karmış ise; iflâs tasfiyesiyle karşılaşan kişilerin genellikle ticari şirketlerden oluştuğundan bahisle tasfiyenin de “ticari iş” niteliğinde olduğunu ifade ederek, tasfiyelerin ticaret sicil

---

⁵²¹ Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 286; Kuru, *Tasfiye Sempozyumu*, 133-134.

⁵²² Yılmaz, “Niteliği ve Durumu”, 145.

⁵²³ Yılmaz, “Banka Tasfiyelerinde”, 175.

⁵²⁴ Nezihi Kalaycı, *Kanun ve Uygulama Açısından İflâsta Tasfiye Sempozyumu Bildiriler-Tartışmalar*, (Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1985), 154.

⁵²⁵ Postacıoğlu, *Tasfiye Sempozyumu*, 155.

müdürlüklerince yürütülerek sonuçlandırılmasını önermiştir.⁵²⁶ Müellif önerisini temellendirirken, geçmiş dönemde ticaret sicil işlemlerinin adli yargıdan alınarak ticaret sicil müdürlüklerine bırakılmasındaki başarılı uygulamadan yola çıkmış ve bu cihetle iflâs tasfiyelerinin de adli yargıdan alınarak ticaret sicil müdürlüklerine verilmesiyle iş yükünün azalacağını ifade etmiştir.⁵²⁷ Ancak iflâs hukuku, cebri icra yollarından birisi olan iflâs yoluyla takibin usulünü düzenlemekte ve bu yönüyle geniş anlamıyla icra hukukunun ayrılmaz bir bütününe teşkil etmekte olup, ticaret hukuku gibi bir başka hukuk dalına dâhil olamaz.⁵²⁸ Kanaatimizce Karmış'ın önerisi cebri icra hukuku ve dolayısıyla “hak ve usul” kavramları ekseninde itibar edilebilir değildir.

Biz ise basit tasfiye özelinde, Kuru'nun önerisinin tam tersini önererek, basit tasfiyenin yürütümünün iflâs dairesinin elinden alınarak iflâs idaresine bırakılması gerektiğini düşünüyoruz.⁵²⁹ Bizi bu öneride bulunmaya sevk eden birden fazla sebep mevcuttur:

1- Ülkemizde bazı şehirler haricinde, yalnızca iflâs işlerine bakan iflâs daireleri mevcut değildir. İflâs dairelerinin bulunduğu şehirlerde de bu daireler münhasıran iflâs işlerine bakmamakta hâlen daha geçmişten kalan cüz-i icraya ilişkin dosyaların yürütümünü sağlamaktadır. İcra ve iflâs dairesi ayrımının tam anlamıyla gerçekleşmediği bu hâlde icra ve iflâs daireleri nezdinde 2023 yılı itibariyle toplamda 38.964.500 tane iflâs dışı dosya mevcuttur.⁵³⁰ Kolektifliği itibariyle birden fazla farklı sığa sahip katılımcının dâhil olduğu ve birlikte hareket edilerek yürütülmesi gereken basit tasfiyenin başarıyla ulaşmasındaki ilk engel iflâs dairesinin iş yoğunluğudur.⁵³¹

2- 03/06/2021 tarihli ve 7327 sayılı yasa ile İİK m. 223'e eklenen altıncı fıkra uyarınca iflâs idare memurlarının bilirkişilik bölge kurulları tarafından oluşturulan iflâs idare memurları listesinden seçileceği öngörülmüş; bu şekilde seçilecek iflâs idare memurlarının birinin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir, birinin

---

⁵²⁶ Enver Karmış, “Mahkeme ve İcra İflas Dairelerinin İş Yükünün Azaltılması İçin Öneriler”, *İstanbul Barosu Dergisi* 85, S. 3 (2011), 107.

⁵²⁷ Karmış, “Öneriler”, 108.

⁵²⁸ Umar, *Genel Teorisi*, 33.

⁵²⁹ Mehaz İsviçre öğretisinde, tasfiyenin basit olmaktan çıkması ve/veya müflisin faaliyet gösterdiği alana dair özgü bilgi gereksiniminin doğması hâllerinde iflâs idaresinin seçilebileceği bir basit tasfiyenin mümkün olması gerektiği ifade edilmekte; ayrıca, iflâs idaresinin basit tasfiyeyi daha faydalı ve etkin çalışabileceği ileri sürülerek iflâs idaresinin seçilemiyor oluşu eleştirilmektedir (Duran, *Basit Tasfiye*, 80-81, 81, dn. 270'ten naklen).

⁵³⁰ İstatistiki verileri için bkz. <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/adalet-istatistikleri-yayin-arsivi> (E.T. 06/04/2024).

⁵³¹ Yılmaz, “Devletin İşlevi”, 175.

ise hukukçu olması zorunluluğu öngörülmüş ve bu kişilerin Bakanlığın izin verdiği kurumlardan eğitim almaları şartı koşulmuştur. İflâs idaresine seçilebilecek kişilerde aranan yetkinlikleri sağlamaksızın, genel yetenek ve genel kültür konuları ile birtakım hukuk mevzuatını içeren alan bilgisi sorularından oluşan yazılı ve sözlü sınavları başarıyla geçen kişilerin iflâs dairesi memuriyetine hak kazandığı, nitelik ve nicelik olarak eksikliği bulunan iflâs dairesinin⁵³² iflâsın basit tasfiyesini yürüttüğü mevcut düzenden fayda beklemek beyhude olacaktır. Zira iflâs tasfiyesi kapsamlı ve karmaşık hukuki sorunları içerisinde barındıran, bu sorunların çözülebilmesi yeterli zaman, uğraş, basiretli tacir gibi davranma gerekliliğini arayan, başka bir söyleyişle liyakatli ve yetkin kimseler tarafından yürütülmesi elzem olan bir süreçtir.⁵³³ Bundan dolayı iflâs tasfiyesinin iflâs dairesi tarafından yapılması işin özüne aykırı düşmektedir.⁵³⁴

Örneğin; müflisin işletmeleri veya işletme unsurlarının tasfiye sırasında faaliyetine devam etmesi iflâs masasının yararına olacak ise iflâs dairesi bunları idare eder (İİK m. 210/1). Kanun müflisin ticari faaliyetini iflâs dairesi kontrolünde idare edilmesinin nasıl denetleneceğine ilişkin hüküm öngörmediğinden; uygulamada, müflisin ticari faaliyetine devam etmekle birlikte ticari faaliyetin iflâs masası yararına olup olmadığının denetlenebilmesi için iflâs dairesince kayyım veya kayyım heyeti görevlendirilmesi yapılmaktadır.⁵³⁵ İflâs dairesinin iş yükü ve ilgili hususta karar alabilme kabiliyeti ile müflisin ticari faaliyetlerinin gerektireceği hızlılık gibi aşikar olgular nazara alındığında; iflâs dairesi tarafından müflisin ticari faaliyetinin devamına yönelik verilen kararların iflasının bizzat iflâs dairesince gerçekleştirilmesi veya devam kararının denetiminin bizzat iflâs dairesi tarafından gerçekleştirilmesi beklenemeyeceğinden kayyım/kayyım heyeti ataması kabul edilebilir bir çözüm addedilmektedir.⁵³⁶ Nitekim, iflâs masasına dâhil malvarlığı unsurunun niteliğine özgü ve en yüksek satış bedelinin elde edileceği usulün tatbiki suretiyle paraya çevirme işlemlerinin yerine getirilmesi gerekirken; iflâs dairesinin

---

⁵³² Oruç, *İflâs İdaresi*, 117-119. İflâs dairesi görevlilerinin eğitimleri ve tecrübeleri, tasfiyenin gerektirdiği bilgi ve yeteneklerin ortaya konabilmesine imkân vermemektedir (Yılmaz, “Düşünceler”, 97).

⁵³³ Oruç, *İflâs İdaresi*, 119; Yılmaz, “Devletin İşlevi”, 179.

⁵³⁴ Oruç, *İflâs İdaresi*, 119; Yılmaz, “Devletin İşlevi”, 179.

⁵³⁵ Kale, “Masa Yükümlülüğü”, 609, dn. 8. İflâs dairelerinin müflisin işletmelerinin faaliyetine devam etmesinin belirlenmesi için kayyım veya kayyım heyeti ataması yapmadığı hâller ise çoğunluktadır. Çünkü İİK m. 210/1 hükmünün işletilebilmesi iflâs dairesinin sorumluluğunu doğurabileceğinden, söz konusu işletmelerin faaliyetine devam etmesinde fayda bulunsa bile, çoğunlukla bu sorumluluğu üstlenmeyi göze almayan iflâs dairesi işletmelerin mühürlenmesine karar vermekte veya değerlendirme aşamasında işletmeleri görmezden gelme yoluna gitmektedirler (Akgün ve Ataoğlu, “İflas Dairesi”, 8).

⁵³⁶ Kale, “Masa Yükümlülüğü”, 609, dn. 8.

satılacak malvarlığı unsuru hakkındaki bilgi ve görgüsünün yetersizliği ile tecrübesizliği, malvarlığı unsurunun satışında yanlış paraya çevirme usulünün uygulamasına sebebiyet vererek tasfiyeden beklenen menfaatin eksik kalmasına neden olabilmektedir.⁵³⁷ Daha tasfiyenin başlangıç aşaması sayılan masanın teşkili sırasındaki (dar anlamıyla iflâs dairesinin faaliyette bulunduğu) olağan işler için bile iflâs dairesinin yetersizliğinden dolayı kayyım/kayyım heyeti gibi bir uygulamaya başvurulabildiği gerçeği ile bu gerçeğin iflâs masasına yükümlülük olarak yansıtacağı göz önüne alındığında, tasfiyenin tamamının yürütümünün iflâs dairesince yetkin olarak sağlanamayacağı ayrıca ifade edilebilir.

3- İflâs dairesini oluşturan kişilerin memuriyet sebebiyle başka bir yere tayin olabilmek durumlarından ötürü başlanılan bir basit tasfiyenin nihayete erdirilebilmesine kadar iflâs dairesi müdürlerinin, müdür yardımcılarının ve memurlarının değişmesi rizikosu vardır. Böyle bir durumun gerçekleşmesinde ise yeni gelen iflâs memurunun kendisinden önce başlanılan tasfiyeye nüfuz edebilmesi gecikecek ve tasfiye sekteye uğrayacaktır.⁵³⁸

4- Yukarıdaki saydığımız sebeplere karşılık teşkilat yapısının değiştirilerek iş yükünün azaltılması, eğitimler verilmesi suretiyle iflâs dairesi memurlarının yetkinliklerin artırılması gibi çözümler bulunabilir. Ancak nihayetinde iflâs dairesi çalışanlarının birer devlet memuru olduğu gözden kaçmamalıdır.

Devlet memurlarının işin yürütmesinden çok sorumluluklarının doğmaması adına, adeta “yarın öbür gün benden hesap sorulmasın da ne olursa olsun” şeklindeki düşünüş biçimine girebildiklerinden⁵³⁹ esas ve sınırları Kanunla kesin şekilde çizilmemiş basit tasfiyeyi adi tasfiye hükümlerini kıyasen uygulayarak yürütmekten imtina edebilmeleri mümkündür. Bunun aşıkâr örneği, iflâs masası mevcudiyetinin adi tasfiye masraflarını karşılamaması üzerine dar anlamda iflâs dairesinin iflâsın tasfiyesinde basit usul uygulanacağı kararının İİK m. 218/2 çerçevesinde yapacağı ilanında dahi iflâs dairelerinin adi tasfiyenin ilanına ilişkin İİK m. 219/2 hükmünü kıyasen uygulama noktasında tereddüt yaşamalarıdır.⁵⁴⁰ Bilindiği üzere bir hükmün lafzı kadar hükmün

---

⁵³⁷ Kale, “Çözüm Önerileri”, 1342. Örneğin, denizcilik alanında faaliyet gösteren müflisin malvarlığı unsurlarının, bu sektördeki pazarı bilmeyen iflâs dairesi tarafından gerekli araştırmalar yapılmaksızın satışı gerçekleşebilmektedir (Kale, “Çözüm Önerileri”, 1342).

⁵³⁸ Oruç, *İflâs İdaresi*, 117-118; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 70-71.

⁵³⁹ Şanal Görgün, *Kanun ve Uygulama Açısından İflâsta Tasfiye Sempozyumu Bildiriler-Tartışmalar*, (Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1985), 22.

⁵⁴⁰ Basit tasfiyenin ilanına ilişkin farklı iflâs dairelerinin farklı ilanları hakkında bkz. 2.2.3. Başlık.

uygulanışı ve özellikle hükmü uygulayanların yetkinliği oldukça önemlidir.⁵⁴¹ Bu sebeptendir ki “en iyi kanun, kötü uygulayıcıların elinde en kötü kanun; en kötü kanun, iyi uygulayıcıların elinde iyi kanun hâline gelir” denilmektedir.⁵⁴²

5- Adi tasfiyeyi yürüten iflâs idaresi, iflâs tasfiyesi sonuçlanana kadarki bütün hizmetlerin karşılığı olarak, işin önemi ve niteliği, iflâs idaresinin emeği ve çabası nazara alınarak İİK m. 223/3-4 uyarınca Adalet Bakanlığınca hazırlanan İflâs İdaresi Ücret, Yazı ve Tebliğ Masrafı Tarifesi Hakkındaki Tebliğ’deki hak edilen ücreti alır.⁵⁴³ Buna karşılık basit tasfiyede iflâs idaresi vazifesini üstlenerek tasfiyeyi yürüten iflâs dairesine, tasfiyedeki hizmetlerinin karşılığı olarak aylık maaş ödemesi haricinde ek bir ücret ödemesi yapılmamaktadır.⁵⁴⁴ Bir tarafta uzmanlık gerektiren bir iş için yetkinliği olan ve hizmeti gören iflâs idaresine ücret ödemesi yapılırken, aynı uzmanlığın arandığı hizmeti gören iflâs dairesine ek bir ücret ödemesi yapılmaması iflâs dairesinin tasfiyeye yeterli özeni göstermesine engel olabilir. Bu özensizliğin söz konusu olması ise basit tasfiyenin uzaması manasına gelecektir.⁵⁴⁵

6- Adi tasfiyeyi yürütmekle görevli olan iflâs idaresi; alacaklılar, müflis ve üçüncü kişilerin şikâyeti üzerine icra mahkemesinin denetimine girebileceği gibi İİK m. 227/3 uyarınca da iflâs idaresi üzerinde icra mahkemesinin gözetim yetkisi hasebiyle iflâs idaresinin görevine son verebilme imkanıyla da denetlenmesi mümkündür.⁵⁴⁶ Bu denetim imkanlarının haricinde iflâs idaresi İİK m. 223/5 gereğince iflâs dairesi gözetimi altında çalıştığından, iflâs dairesi; alacaklılar toplanmasının kararlarına, alacaklıların menfaatine uygun görmediği bütün tedbirlere, iflâs idaresince kabul edilen alacaklar ile istihkak

---

⁵⁴¹ Yılmaz, “Dünden Bugüne”, 45.

⁵⁴² Yılmaz, “Dünden Bugüne”, 45.

⁵⁴³ İflâs İdaresi Ücreti, Yazı ve Tebliğ Masrafı Tarifesi Hakkında Tebliğ (En son ücret tarifesi için bkz. RG. 26/12/2023, 32411). Öğretide tasfiye sırasında ortaya çıkan sorunlara örnek olarak ayrıca iflâs idaresine ödenen ücretlerin düşüklüğü ve ödemelerin geç yapılması da zikredilmektedir (Kale, “Çözüm Önerileri”, 1344-1345).

⁵⁴⁴ Postacıoğlu da basit tasfiyeyi yürüten iflâs dairesine tasfiyedeki emeklerinin karşılığı olarak mütevazı de olsa bir ek ücret ödemesi yapılmasının hem iflâs dairesinin iflâs idaresi üzerindeki denetim vazifesini yerine getirmelerinde hem de basit tasfiyenin daha gerçek bir şekilde yürütmelerine zemin hazırlayacağı kanaatindedir (Postacıoğlu, *Tasfiye Sempozyumu*, 166).

⁵⁴⁵ Yılmaz, iflâs idaresinin tasfiyenin yürütümünden bir ücret almasına karşılık iflâs dairesinin herhangi bir ek ücret almayışından kaynaklı olarak; iflâs idaresinin tasfiyeye göstereceği özen ile iflâs dairesinin tasfiyeye göstereceği özen arasında fark olacağını, bu bağlamda iflâs idaresinin masaya daha fazla para girmesi için daha büyük bir çaba sarf edeceğini, aynı çabanın iflâs dairesinden beklenemeyeceğini söylemektedir (Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 81-82). Keza T.C. İstanbul Anadolu 3. İflâs Dairesiyle yapılan şifahi görüşmelerde, basit tasfiyeyi yürütüp neticelendiren kendilerine iflâs idaresine ödenen ücret gibi bir ücret ödemesi yapılmıyor oluşu hakkında serzenişte bulunulmuştur.

⁵⁴⁶ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 628-629; Oruç, *İflâs İdaresi*, 248-258.

iddialarının kabul kararlarından kanuna ve hadiseye uygun görmediklerini icra mahkemesine başvurmak suretiyle ve ayrıca iflâs idaresinin ücretleri ile masrafları da dâhil olmak üzere hesap pusulalarını icra mahkemesine onaya sunmasıyla iflâs idaresini denetlebilmektedir.⁵⁴⁷

Adi tasfiyede hâl böyleyken basit tasfiyede iflâs dairesinin işlemlerinin denetimi yalnızca alacaklılar, müflis ve ilgisi bulunan üçüncü kişilerin şikâyet yoluna başvurması üzerine icra mahkemesinin denetimi sayesinde gerçekleşmektedir. Zira geniş anlamındaki sıfatını haiz iflâs dairesi, tasfiyede iflâs idaresinin görevlerini de yerine getirdiğinden kendi işlemlerine karşı şikâyet yoluna başvurma hakkı yoktur.⁵⁴⁸

Şikâyet yoluna başvurulmasının dışında bir de İİK m. 256 uyarınca basit tasfiyenin altı ay içerisinde bitirilmemesi hâlinde iflâs dairesinin süre uzatılması talebiyle icra mahkemesine başvurması üzerine bir denetim imkânı mevcuttur. Ancak buna ilişkin olarak da uygulamada basit tasfiyelerin altı ay içerisinde bitirilmemesi durumunda süre uzatımı için genellikle icra mahkemesine başvurulmadığı, başvurulduğunda verilen yeni altı aylık sürede de tasfiyenin bitirilmemesi hâlinde ikinci kez yapılan başvurularda verilecek yeni müddetin süresiz olarak verilmesi talep edildiği ve bu hâliyle icra mahkemesinin süresiz olarak tasfiye müddetini uzattığı görüldüğünden İİK m. 256 hükmü çerçevesinde etkin bir denetimin sağlanmadığını ifade edebiliriz.⁵⁴⁹

Mevcut tasfiye kuralları çerçevesinde yürütme ve denetleme yetkisinin aynı tasfiye organında birleşemeyeceği gerekçesiyle iflâs idaresi olarak seçilemeyeceği kabul edilen iflâs dairesi⁵⁵⁰, iflâsın tasfiyesinin basit usul ile yürütülmesine karar vermesi/verilmesiyle birlikte tasfiyenin yürütücüsü hâline gelerek adeta, olağan şikâyet denetimi haricinde, denetimden muaf bir statüye sahip olmaktadır.⁵⁵¹ İflâsın kamu düzeniyle yakından alakası

---

⁵⁴⁷ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 629; Oruç, *İflâs İdaresi*, 260-263; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 170-171. Ayrıca iflâs dairesi memurlarının öğrenim hayatları ve tecrübe durumları göz önüne alındığında, yeterli bilgi ve yetenekten yoksunlukları sebebiyle genellikle iflâs idare memurları ile uyumlu çalışmamakta, iş yoğunlukları, kadro yetersizlikleri gibi sebeplerle de Kanun'un kendilerine tanıdığı denetim imkânını hakkı ile yapamamaktadırlar (İsmigüzel, "Önleme Çareleri", 5-6).

⁵⁴⁸ Pekcanıtez ve Simil, *Şikâyet*, 254-255.

⁵⁴⁹ Basit tasfiyenin süresi ve süresi içerisinde bitirilemeyen basit tasfiyede yapılması gerekenler hakkındaki açıklamalar için bkz. 4.2. Başlık.

⁵⁵⁰ Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 279, dn. 9; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 69. Bu bahis hakkındaki görüşler ve gerekçeler için ayrıca bkz. 1.5.3. Başlık.

⁵⁵¹ İflâs dairesi kendi yürüttüğü tasfiyedeki işlemlerini icra mahkemesi önüne şikâyet yoluyla götürme hakkı bulunmamaktadır (Görgün, *İstihkak Davası*, 151; Pekcanıtez ve Simil, *Şikâyet*, 254-255). Başka bir ifade ile iflâs dairesi aynı zamanda iflâs idaresi olarak görev yapıyorsa böyle bir hakkı yoktur (Pekcanıtez ve Simil, *Şikâyet*, 255).

sebebiyle adi tasfiyede tasfiye organlarının resmi makamlarca denetlenmesi tasfiye amacına ulaşmak için gerekli iken⁵⁵²; basit tasfiyede iflâs dairesinin denetimden muaf bir vaziyette olması iflâs kurallarının amacına uygun düşmemektedir.

7- Adi tasfiyenin alacaklılar toplanması ile iflâs idaresi tarafından yürütülmesinin öngörülmesi tasfiyeyi resmi bir prosedür olmaktan çıkartarak, bu organlar eliyle tasfiyede alacaklılar hakimiyetinin gerçekleşmesine ve dolayısıyla alacaklıların kendi kaderlerini tayinine imkân tanımıştır.⁵⁵³ Fakat iflâsın tasfiyesinde basit usul uygulanırsa alacaklıların tasfiyeye yön verme imkanı kısıtlı kalmakta ve tasfiyenin yürütümü iflâs dairesinin elinde kaldığından, istisnai hâller (alacaklılar toplanması yapılması gereken hâller) haricinde, deyiş yerindeyse tasfiye resmi bir prosedür olarak neticelendirilmektedir. Hâl böyle iken aslı ve esas mahiyeti adi tasfiyeden farklı olmayan basit tasfiyede alacaklı hakimiyetinin egemen kılınmaması uygun değildir.

Açıkladığımız tüm sebepler ile sorunların yanına (hatta üstüne) bir de iflâs tasfiyesinin ortalama 2.283 günde (yaklaşık altı yıl üç ayda) neticelenebildiği gerçeği eklendiğinde, tasfiye katılımcılarının prosedüre tamamen ilgisiz kalarak yabancılaştığını ifade edebiliriz. Anılan sebepler ve sorunlar özelinde yürüttüğümüz muhakemede basit tasfiye usulünün yürütücüsünün iflâs idaresi olmasının sağlanması hâlinde basit tasfiyenin her yönüyle etkin kılınacağı kanaatindeyiz. Ancak basit tasfiyede yer alacak iflâs idaresi, adi tasfiyedeki hâlimden sayı ve yapı itibariyle farklılıkları ihtiva etmelidir.

Mehaz İsviçre’de, alacaklılar toplanması, iflâs dairesini veya alacaklılar toplanması tarafından seçilen bir veya daha çok kişiyi iflâs idaresi olarak tayin edip etmeme hususunda karar vermeye yetkilidir.⁵⁵⁴ İflâs idaresinin seçimine ilişkin Kanun’da yer alan 223’üncü madde hükmü 15.06.1985 tarihli 3222 sayılı Kanun ile değiştirilmeden önce şu şekildeydi: “toplanan alacaklılar, lâzım gelen bilgi ve tecrübeyi haiz Türk vatandaşlarından intihap edecekleri bir veya birkaç şahıstan bir iflâs idaresi teşkil ve tasfiyeyi bunlara havale ederler”.⁵⁵⁵ Mehazdaki düzenleme ile 15.06.1985 tarihinden

---

⁵⁵² Yılmaz, “Devletin İşlevi”, 175.

⁵⁵³ Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 19-20; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 13-14 ve 28; Oruç, *İflâs İdaresi*, 64; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 127-128; Yılmaz, “Devletin İşlevi”, 174-175.

⁵⁵⁴ Oruç, *İflâs İdaresi*, 115.

⁵⁵⁵ Oruç, *İflâs İdaresi*, 135. Kanun değişikliği öncesindeki uygulamada alacaklar miktarı yüksek olanlar ile cüz’i miktarlarda alacaklı olanların oylarının eşit olması, birinci alacaklılar toplantısına her alacaklının vaktinde katılamama hâline rağmen iflâs idaresinin seçiminin mümkün olması dolayısıyla tüm alacaklıların iflâs idaresi seçiminde iradesini ortaya koyamaması, kanun koyucuyu alacaklar çoğunluğu ve alacaklılar sayısı itibariyle çoğunluğun arasında denge kurmaya itmiştir (Oruç, *İflâs İdaresi*, 135 vd.). Basit tasfiyede

önceki mevcut düzenleme nazara alındığında, basit tasfiyede iflâs idaresi teşekkül edecekse tek kişiden oluşan bir iflâs idaresi olması yerinde kabul edilebilir. Bu bağlamda basit tasfiye usulünde iflâs idaresine seçilecek tek kişinin İİK m. 223/6 hükmündeki nitelikleri haiz olan ya hukukçu ya da yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir bir kimse olması ve yine aynı fıkradaki dosya sayısı sınırlamasına tabi olması doğaldır.⁵⁵⁶

Basit tasfiyenin yürütülmesini iflâs dairesinden alınarak tek kişiden oluşan iflâs idaresine tevdi etme fikri; basit tasfiyenin esasına aykırı, bu önerinin kabulüyle adi tasfiye ile basit tasfiyenin bir farkının kalmayacağı ve bu cihetle basit tasfiyenin daha da işlevsiz hâle getirileceği, iflâs idaresinin teşekkülünün basit tasfiyeye ekstra yük getireceği gibi itirazlarla karşılaşabilir.

Gerçekten de öğretilde, adi tasfiyenin karakteristik özelliği olarak iflas idaresi ve alacaklılar toplanması tasfiye organlarının teşekkülü gösterilmektedir.⁵⁵⁷ Bu bağlamda basit tasfiyenin karakteristik özelliği olarak tasfiye organlarının teşekkül etmemesi ifade edilebilir.⁵⁵⁸ Fakat kanımızca basit tasfiyenin karakteristik özelliği, basit tasfiyenin esaslarını oluşturan unsurlara riayet ederek tasfiyenin yürütülmesi ile ortaya çıkar. Bu bağlamda basit tasfiyenin iflas idaresi tarafından yürütülmesi, iflas idaresinin tasfiye sonucunda iflas masasından ücret almasını ve dolayısıyla alacaklılara düşecek masa payının azaltılması anlamına geleceğinden basit tasfiyenin masrafsızlık unsuruna aykırı düşen bir öneride bulunduğumuz düşünülebilir. Ancak burada “tasfiye avansı” kavramından bahsetmemiz gerekir.

İİK m. 160 gereğince birinci alacaklılar toplantısına kadarki masrafları karşılaması cihetiyle iflas talep eden alacaklıdan iflâs avansı alınmaktadır. İflas masasının malvarlığı unsurlarının adi tasfiye masraflarını karşılamayacak durumda olması sebebiyle iflasın basit usulde tasfiyesine karar verilmesi hâlinde yapılan ilanda, alacaklılardan birisi masrafını peşin vermek suretiyle iflasın tasfiyesinde adi tasfiyenin uygulanmasını

---

tek kişiden oluşan iflâs idaresinin teşekkülü düşüncesinin kanun koyucunun alacaklılar arasında kurmaya çalıştığı dengeye uygun düşmediği ifade edilebilse bile, iflâs idaresine seçilecek kişi İİK m. 223/6’da aranan nitelikleri haiz olduğundan bu durum esaslı bir sorun teşkil etmeyecektir.

⁵⁵⁶ Basit tasfiyede iflâs idaresinin seçimi, görevleri ve sair öngörüler için bkz. 3.8.2. Başlık.

⁵⁵⁷ Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 582’de anılan eser; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2142’de anılan eser.

⁵⁵⁸ Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 582’de anılan eser; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2142’de anılan eser.

isteyebileceği yazılır (İİK m. 218/2). Görüldüğü üzere, müflisin iflâsının talep edilmesinde talep eden alacaklının (davacının) birinci alacaklılar toplantısına kadarki masraflara; masa mevcudunun adi tasfiye masraflarını karşılamasından ötürü tasfiyenin adi usul ile yürütülmesinde, dolaylı olarak tüm alacaklıların; basit usul ile yürütülmeye başlanan tasfiyeyi adi usule döndüren alacaklının ise doğrudan doğruya tasfiye masraflarına katlanması beklenmektedir.⁵⁵⁹ Hâl böyleyken alacaklıların iflâs talebinde bulunmak ve/veya tasfiye işlemlerini başlatmak için yükümlülük altına girmekten imtina etmesi kaçınılmazdır.⁵⁶⁰ İflâsın bu işlevsizliğine tedbir olarak, özellikle masa malvarlığının bulunmaması sebebiyle tasfiyelerin tatil edilmesinin önüne geçmek için sermaye şirketlerinin kuruluş aşamasında şirketlerden “tasfiye avansı” alınması önerilmektedir.⁵⁶¹

“Tasfiye avansı” kavramı, gerçek kişinin ölümü hâlinde cenaze masraflarını karşılayacak bedeli belirtmek için halk arasında kullanılan “kefen parası” teriminin şirketler hukukundaki karşılığı olarak; ileride karşılaşılması muhtemel iflâs tasfiyesinde kullanılmak üzere ticarete atılacak kişiden ticarete başlama anında (şirket kuruluşu sırasında) alınacak maddi kaynaktır.⁵⁶²

Müflisin ticarete atılırken, olası iflâsı hâlinde iflâs ve tasfiye masraflarının karşılanması için, tasfiye avansı alınması yerinde bir düşüncedir.⁵⁶³ Yapılacak olası bir düzenlemede tasfiye avansı miktarının bir kere ödenerek sona ermesinden ziyade, tarife üzerinden her yıl güncellenmesi ve her iflâsa tabi kişinin önceki yıl ödediği tasfiye avansı ile

---

⁵⁵⁹ Kale, “Çözüm Önerileri”, 1340.

⁵⁶⁰ Kale, “Çözüm Önerileri”, 1340.

⁵⁶¹ Kale, “Çözüm Önerileri”, 1351-1352 ve 1352, dn. 21’de anılan eser. Öğretide İsmigüzel, tasfiye işlerinin gecikmesine bir gerekçe olarak İİK m. 160 çerçevesinde alınan iflâs avansının yetersizliği ile yetersizlikten kaynaklı olarak tasfiyenin ilk işlerinin bile yapılmasının mümkün olmadığına işaret etmekte; avans miktarının artırılmasının iflâs talep eden alacaklıyı mağdur edeceğinden bahisle Adalet Bakanlığınca harç gelirlerinin kaynak alınarak bir fon teşkil edilmesini ve bu fonun vereceği avansların ilk masa tahsilatından karşılanması şeklindeki bir çözümün olumlu sonuçlar doğuracağını düşünmektedir (İsmigüzel, “Önleme Çareleri”, 18-19 ve 28).

⁵⁶² Kale, “Çözüm Önerileri”, 1352 ve 1352, dn. 21. Başka bir çözüm önerisi olarak şirketin iflâs öncesindeki tüm yöneticilerinin iflâs masraflarından kişisel olarak sorumlu tutulmamaları, sorumlu tutulan yöneticilerin sorumlulukları için sigorta yaptırabilmelerinin önünün açılarak, tasfiye masraflarının bu şekliyle teminat altına alınmasıyla ödeme kolaylığının sağlanacağı da ifade edilmektedir (Kale, “Çözüm Önerileri”, 1352 ve 1352, dn. 22’de anılan eser).

⁵⁶³ “Tasfiye avansı” düşüncesinin kanun hükmü olarak düzenlenmesi, basit tasfiyede iflâs idaresi önerimizden bağımsız olarak, iflâsın olumsuz etkilerini azaltarak sermaye piyasasının istikrarını temin etme hususunda da önemli bir adım olacaktır.

güncellenen miktar arasındaki bedelin tamamlanması yoluna gidilmesi gerekir.⁵⁶⁴ Aksi hâlde, yıllar öncesinde ödenmiş tasfiye avansı miktarı yıllar sonrasında meydana gelecek iflâs ve dolayısıyla tasfiye masraflarını karşılamama, “tasfiye avansı” düzenlemesiyle beklenen menfaatin sağlanamaması rizikosuna sahip olacaktır. Ayrıca tasfiye avansının ödenmemesinin de yaptırıma bağlanması (şirket faaliyetinde kısıtlayıcı tedbirler öngörülmesi gibi) yerinde olur.

Basit tasfiyeyi tek kişiden oluşan iflâs idaresinin eline bırakarak; liyakatinden şüphe edilmeyen, dosya sayısı sınırlandırılmış olması sebebiyle muhtemel iş yükü belirlenmiş iflâs idaresi tasfiye organının tasfiyede etkinliğini sağlamakla basit tasfiyede de alacaklı hakimiyeti tesis edilecektir. Ticarete atılan iflâsa tabi kimselerden tasfiye avansının alınmasının öngörülmesiyle basit tasfiyenin masrafsızlık unsuruna hâlel getirmeden iflâs idaresinin basit tasfiyeyi yürütmesi olanaklı kılınacaktır. Ayrıca basit tasfiyede iflâs idaresinin teşekkülüyle iflâs dairesi denetim makamı sıfatı ihya edilmiş olacaktır.

İflâs dairesinin ihya edilen denetim sıfatı ise mevcut düzenlemelerin yanında birtakım yenilikleri de içerisinde barındırması yerinde olur. Uygulamada iflâs idaresinin düzenli olarak iflâs dairesine tasfiyenin durumu hakkında bilgi/rapor vermediğinden, iflâs dairesinin yapılan tasfiye işlemlerine tam anlamıyla hâkim olamaması dolayısıyla iflâs idaresini İİK m. 223/5 bağlamında gereği gibi denetleyememektedir.⁵⁶⁵ Bu duruma çözüm olarak; iflâs idaresinin esnek davranabilme özgürlüğünü elinden almamak ve tasfiyeyi daha da ağırlaştırmamak için her işlemini iflâs dairesinin onayına sunmasından ziyade, işlemlerini belirli periyodik süre içerisinde iflâs dairesine rapor olarak sunması gerekliliği öngörülebilir.⁵⁶⁶ Bu gerekliliğin öngörülmesi, hem iflâs idaresinin hem de iflâs dairesinin disiplinli ve ciddi şekilde tasfiye işleriyle alakadar olmasına sebebiyet vereceğinden tasfiyeye olumlu yansımalarının olacağı kanaatindeyiz.⁵⁶⁷

---

⁵⁶⁴ Tasfiye avansının her yıl tamamlanmasından ziyade, bir kerelik ödemeye mahsus tasfiye avansı alınması ve sonrasında oluşturulacak fon tarafından nemalandırılması suretiyle paranın miktarının, alım gücünün korunması da söz konusu olabilir.

⁵⁶⁵ İsmigüzel, “Önleme Çareleri”, 9; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 172; Yılmaz, “Devletin İşlevi”, 182.

⁵⁶⁶ İsmigüzel, “Önleme Çareleri”, 9; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 171-172; Yılmaz, “Devletin İşlevi”, 182. Kuru’nun adı tasfiyenin iflâs idaresinin elinden alınarak iflâs dairesine verilmesi gerektiği görüşünün bir diğer gerekçesi de uygulamada iflâs idaresinin her işlemiyle birlikte iflâs dairesinin olurluğunu aldığı, bu hâliyle de iflâs idaresi teşekkülünün pratik bir anlamının kalmadığıdır (Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 286).

⁵⁶⁷ İsmigüzel, “Önleme Çareleri”, 9.

3.3. İstihkak İddiaları

İflâsın açıldığı an itibariyle iflâsın kapanmasına kadar müflisin haczedilebilir malvarlığı unsurları iflâs masasını oluşturup alacakların ödenmesine tahsis edileceğinden (İİK m. 184), iflâsın açıldığı anda müflisin elinde olup onun mülkiyetinde olmayan malvarlığı unsurları iflâs masasına dâhil olamayacağından masadan çıkartılması gerekirken; mülkiyeti müflise ait olmasına rağmen müflisin elinde bulunmaması sebebiyle mevcudat defterine kaydedilemeyen malvarlığı unsurlarının alacakların ödenmesine tahsis edilebilmesi için iflâs masasına dâhil edilmesi gerekmektedir.⁵⁶⁸ İflâs masasına dâhil olmuş bir malvarlığı unsurunun mülkiyetinin üçüncü bir kişiye ait olması hâlinde bu malvarlığı unsurunun iflâs masasından çıkartılarak üçüncü kişiye verilmesi iflâstaki istihkak prosedürünün işletilmesiyle sağlanacaktır.⁵⁶⁹

İcra ve İflâs Kanunu'nda istihkak davası, hacizde ve iflâsta ayrı ayrı düzenlemiştir.⁵⁷⁰ Hacizdeki borçlunun veya üçüncü kişinin elinde bulunması ihtimallerine göre ayrı ayrı hüküm altına alınmışken, iflâstaki istihkak davası sadece istihkak iddiasında bulunan malvarlığı unsurunun iflâs masasının elinde bulunması hâlinde İİK m. 228 hükmünün işletilmesine imkan tanımakta; diğer bir fark ise iflâstaki istihkak davasının konusunu hacizdekinin aksine yalnızca malvarlığı unsurunun mülkiyeti oluşturmaktadır.⁵⁷¹ İflâsta mülkiyet hakkı dışındaki diğer ayni haklara ilişkin istihkak iddiaları İİK m. 235 bağlamında sıra cetveline itiraz davası vasıtasıyla çözüme kavuşturulur.⁵⁷²

---

⁵⁶⁸ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1365; Görgün, *İstihkak Davası*, 32; Kuru, *El Kitabı*, 1310; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 287; Oruç, *İflâs İdaresi*, 198; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 157.

⁵⁶⁹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1365; Berkin, *İflâs Hukuku*, 340; Buluttekin, “İstihkak İddiası”, 663; Görgün, *İstihkak Davası*, 22; Kuru, *Cilt: 4*, 3190, dn. 3; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 157. İflâsta istihkak iddiası ve davası hakkında detaylı açıklamalar için ayrıca bkz. Görgün, *İstihkak Davası*, 1 vd.; Buluttekin, “İstihkak İddiası”, 661 vd.

⁵⁷⁰ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1366; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 287; Kuru, *El Kitabı*, 1310; Oruç, *İflâs İdaresi*, 199; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 547.

⁵⁷¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1366; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 646; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 631; Buluttekin, “İstihkak İddiası”, 664; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 100; Duran, *Basit Tasfiye*, 59; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 87; Görgün, *İstihkak Davası*, 22; Kuru, *Cilt: 4*, 3190 ve 3193; Kuru, *El Kitabı*, 1310; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 287-288; Oruç, *İflâs İdaresi*, 199; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 487; Postacioğlu, *İflâs*, 70; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 158; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 548. Öğretide vekilin iflâs etmesi durumunda vekil kılanın vekilin kendi ad ve vekil kılan hesabına elde ettiği taşınır eşyalar hakkında istihkak iddiasında bulunabileceğine (Kuru, *El Kitabı*, 1312) ve bazı şartların varlığı hâlinde mülkiyeti muhafaza sözleşmesine dayanan hakkın iflâsta istihkak iddiasına konu olabileceği (Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 162-163) de ifade edilmektedir.

⁵⁷² Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1368; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 285; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 633; Berkin, *İflâs Hukuku*, 341; Buluttekin, “İstihkak İddiası”, 664; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 100, dn. 139; Duran, *Basit Tasfiye*, 169; Görgün, *İstihkak Davası*, 22; Kuru, *Cilt: 4*, 3193;

İflâs masasına dâhil olmuş malvarlığı unsuru üzerinde üçüncü kişilerin istihkak iddiasını ortaya koyabilmesi, iflâs dairesi tarafından müflisin mevcudat defteri tanzim edilirken müflis tarafından üçüncü kişinin mülkü olarak gösterilmek veya bizzat üçüncü kişi tarafından mülkiyet iddiasında bulunularak deftere kaydedilmesi suretiyle (İİK m. 208, m. 212) yahut basit tasfiyenin ilanında tayin edilen süre içerisinde (İİK m. 218/2, m. 219 kıyasen) istihkak iddiasına sahip kişilerin iflâs dairesine istihkak iddialarını delilleriyle birlikte bildirmeleri sayesinde gerçekleşir.⁵⁷³ Ayrıca İİK m. 218/2 vasıtasıyla tayin edilecek en az yirmi gün en fazla iki aylık süre hak düşürücü süre olmadığından, nasıl ki zamanında alacak kaydı gerçekleştirilmeyen alacakların iflâs kapanana kadar kabul edilmesi mümkün (İİK m. 236) ise aynı şekilde iflâsın kapanmasına kadar üçüncü kişilerin istihkak iddiasında bulunabilmesi mümkündür.⁵⁷⁴ Tasfiyenin ilanında belirtilen süreden sonra istihkak iddiasında bulunulması istihkak iddialı malvarlığı unsurunun paraya çevrilmiş olması ve istihkak iddiasının bu para üzerinde sonuç doğurması rizikosunu barındırır.⁵⁷⁵ Bu ihtimalde söz konusu malvarlığı unsurunun gerçek değeri

---

Kuru, *El Kitabı*, 1311; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 289; Oruç, *İflâs İdaresi*, 199; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 487; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 158; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 548 ve 550. Bu husus Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 05/07/2023 tarihli 2023/109 esas, 2023/4615 karar sayılı ilamında şöyle ifade edilmiştir: “... iflasta istihkak davasının konusunun yalnız mülkiyet hakkı olduğu, davacının mülkiyet hakkından başka bir hakka dayanarak iflas masasında kayıtlı bulunan bir mal için istihkak davası açamayacağı, 3. kişinin masaya kayıtlı mal hakkında mülkiyet dışında sınırlı aynı haklara ve tapuya tescil edilen kişisel haklara dayalı olarak ileri sürdüğü istihkak iddiasının sıra cetveline itiraz şeklinde değerlendirilmesi gerektiği ...” (Kararın tam metni için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr> E.T. 07/10/2023). Sıra cetveli hakkındaki açıklamalar için ayrıca bkz. 3.5.2. Başlık.

⁵⁷³ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1369; Arar, *Cilt 2*, 160; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 632; Berkin, *İflâs Hukuku*, 342; Buluttekin, “İstihkak İddiası”, 666-667; Görgün, *İstihkak Davası*, 69-72; Kuru, *Cilt: 4*, 3191; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 288; Oruç, *İflâs İdaresi*, 198; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 549.

⁵⁷⁴ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1369; Arar, *Cilt 2*, 161; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 647; Berkin, *İflâs Hukuku*, 342; Buluttekin, “İstihkak İddiası”, 667; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 92; Kuru, *Cilt: 4*, 3192; Kuru, *El Kitabı*, 1311; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 288; Görgün, *İstihkak Davası*, 71; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 163. İlanda belirtilen bildirim süresine uyulmamasına bir yaptırımın bağlanmamasından ötürü burada tayin edilen bildirim süresinin tasfiyeyi hızlandırma amacından başka bir anlamı olmadığı hakkında ayrıca bkz. Buluttekin, “İstihkak İddiası”, 667-668. “... davacıların dava konusu menkullerin iflas idaresince iflas masasına kayıt edildiğinden haberdar olduklarına dair dosyada delil bulunmadığı gibi, iflas masasına kayıtlı bulunan malların satılarak paraya çevrilip satış bedelinin paylaştırılması sonuçlanana kadar istihkak iddiasının ileri sürülmesi mümkündür. İİK'nin 219/2 maddesinde öngörülen süre iflas masasına alacak yazdırılması için öngörülen süre olup hak düşürücü süre değildir. İİK'nin 236/1 maddesi gereğince iflasın kapanmasına kadar vaktinde bildirilmeyen alacakların yazdırılması mümkündür. ...” (Yargıtay 21. Hukuk Dairesinin 01/07/2008 tarihli, 2007/18109 esas ve 2008/10208 karar sayılı ilamı, ilamın tam metni için bkz. <https://www.lexpera.com.tr/> E.T. 19/04/2024).

⁵⁷⁵ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1369; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 283; Arar, *Cilt 2*, 161; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 632; Berkin, *İflâs Hukuku*, 342-343; Kuru, *Cilt: 4*, 3192; Kuru, *El Kitabı*, 1311; Buluttekin, “İstihkak İddiası”, 668; Görgün, *İstihkak Davası*, 71-72; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 161.

üzerinden satılamamış olması muhtemel olduğundan, bu bedel üzerindeki istihkak iddiası vesilesiyle malvarlığı unsurunun yenisinin alınabilmesi de mümkün olmayabilir.⁵⁷⁶

Nihayetinde iflâsın kapanmasına kadar istihkak iddiasında bulunulmamış olması yahut söz konusu malvarlığı unsurlarının istihkak iddiasından önce paraya çevrilmiş ve paylaştırılmış olması hâllerinde iflâsın kapanmasıyla birlikte üçüncü kişinin müflise karşı sebepsiz zenginleşme davası açabileceği kabul edilmektedir.⁵⁷⁷

Adi usulünün uygulandığı tasfiyelerde, İİK m. 228/1 gereği üçüncü kişilerin istihkak iddiaları hakkında karar verme yetkisi iflâs idaresinde iken; basit tasfiyenin tatbik edildiği tasfiyelerin yürütümü iflâs dairesi tarafından gerçekleştirildiğinden, bu usulde yürütülen tasfiyelerdeki istihkak iddialarının akıbeti hakkında iflâs dairesinin karar vermesi gerekecektir (İİK m. 218/3).⁵⁷⁸ Ancak adi tasfiyenin tatbikinde iflâs idaresi her ne kadar istihkak iddiası hakkında karar vermeye yetkili ise de ikinci alacaklılar toplanmasının iflâs idaresinin kararlarını gözden geçirme ve uygun görmediklerini değiştirme yetkisi bulunduğu (İİK m. 238/2) iflâs idaresinin istihkak iddiası hakkında karar vermek için ikinci alacaklılar toplanmasının gerçekleşmesini ve bu konu hakkında karar alınmasını beklemesinin yerinde olacağı kabul edilmektedir.⁵⁷⁹ Çünkü iflâs idaresi ikinci alacaklılar toplanması gerçekleşmeden istihkak iddiasını kabul etmek suretiyle malvarlığı unsurunu üçüncü kişiye verir ve ikinci alacaklılar toplanması iflâs idaresinin bu kararını uygun bulmaz ise tasfiye işlemleri aksayacak ve tasfiye uzayacak; hatta alacaklılar toplanmasında iflâs idaresinin bu kararı kabul edilse dahi karara katılmayan alacaklıların iddianın takip hakkının devrinin (İİK m. 245) istemesi hâlinde bu yetkinin alacaklıya devredilmesi gündeme geleceğinden, ikinci alacaklılar toplanmasının kararı olmaksızın istihkak iddiası hakkında iflâs idaresinin bir karara varması iflâs idaresinin hukuki

---

⁵⁷⁶ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1369; Berkin, *İflâs Hukuku*, 342-343; Kuru, *El Kitabı*, 1312; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 288; Görgün, *İstihkak Davası*, 71-72; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 161.

⁵⁷⁷ Görgün, *İstihkak Davası*, 103-105.

⁵⁷⁸ Buluttekın, “İstihkak İddiası”, 684; Duran, *Basit Tasfiye*, 178; Görgün, *İstihkak Davası*, 151.

⁵⁷⁹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1310 ve 1369; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 282-283; Arar, *Cilt 2*, 160 ve 163; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 659; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 633-634; Berkin, *İflâs Hukuku*, 342-343; Buluttekın, “İstihkak İddiası”, 681; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 100-101; Duran, *Basit Tasfiye*, 178; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 87-88; Görgün, *İstihkak Davası*, 90; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 579; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 133, dn. 368; Kuru, *Cilt: 4*, 3194-3195; Kuru, *El Kitabı*, 1312; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 289-290; Oruç, *İflâs İdaresi*, 201; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 486; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 549; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 141.

sorumluluğunu meydana getirebilecektir.⁵⁸⁰ Zira istihkak iddiası hakkında ikinci alacaklılar toplanması kararı olmaksızın iflâs idaresi tarafından ret kararı verilmesi ve bu kararın ilgiliye tebliğ edilmesi, az sonra açıklayacağımız dava sürecinin başlamasına sebebiyet verecektir. İkinci alacaklılar toplanması ise iflâs idaresinin ret kararının yanlış olduğu yani istihkak iddiası hakkında kabul kararı verilmesi gerektiği kanaatine varırsa ve hiçbir alacaklı İİK m. 245'teki yetkiyi kullanmak istemezse iflâs idaresinin davayı kabul etmesi gerekecek ve dava masraflarıyla iflâs masası yükümleneceğinden iflâs idaresinin sorumluluğuna gidilecektir.⁵⁸¹

Basit tasfiyede kural olarak alacaklılar toplanması teşekkül etmediğinden iflâs dairesinin istihkak prosedürünü işletmek için alacaklılar toplanmasının kararına ihtiyaç duyup duymadığı ayrıca değerlendirilmelidir. Bu değerlendirme yapılmadan önce iflâsta istihkak davasının malvarlığı unsurunun iflâs masasının elinde olması yahut üçüncü kişinin elinde olması hâllerine göre büyük farklılar içeren iki değişik davadan oluştuğu belirtilmelidir.⁵⁸² Bu kapsamda istihkak iddiasıyla karşılaşan iflâs dairesi, malvarlığı unsurunun ilk olarak kimin elinde olduğuna karar verecek, akabinde de malvarlığı unsurunun mülkiyetinin kimde olduğuna karar vererek varılan kanaat doğrultusunda tasfiyenin devamı işlemini yerine getirecektir.⁵⁸³

3.3.1. İstihkak İddiasında Bulunulan Malın İflâs Masasının Elinde Bulunması

İstihkak iddiası ile karşılaşan iflâs dairesi istihkak iddiasında bulunulan malvarlığı unsurunun müflisin elinde bulunduğuna kanaat getirirse, istihkak iddiasında bulunulan

---

⁵⁸⁰ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1310 ve 1369; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 282-283; Arar, *Cilt 2*, 163; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 633-634; Berkin, *İflâs Hukuku*, 342-343; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 100-101; Duran, *Basit Tasfiye*, 175; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 87-88; Görgün, *İstihkak Davası*, 90; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 579; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 132 ve 133, dn. 368; Kuru, *El Kitabı*, 1312; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 289-290; Oruç, *İflâs İdaresi*, 201; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 486; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 549; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 141. Belgesay, iflâs idaresinin istihkak iddiasının kabulüne yönelik kanaatinin bulunmasına rağmen bir alacaklının kanaate itiraz etmesi ihtimalini değerlendirerek, bu hâlde iddianın çekişmeli niteliğine kavuşacağını ve çekişmeli bir iddianın takip yetkisinin İİK m. 245 bağlamında devrinin söz konusunun olabileceğini, iddianın takip yetkisinin devrolunması hâlinde ise söz konusu takibin ikinci alacaklılar toplanmasından on gün sonra başlanabileceğini (İİK m. 194) ifade ederek, istihkak iddiasının akıbetinin belirlenebilmesi için ikinci alacaklılar toplanmasının beklenilmesinin yerinde olacağı kanaatindedir (Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 421-422).

⁵⁸¹ Berkin, *İflâs Hukuku*, 343; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 101-102; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 90-91; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 290, dn. 13; Görgün, *İstihkak Davası*, 90-91; Oruç, *İflâs İdaresi*, 202-203; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 141.

⁵⁸² Görgün, *İstihkak Davası*, 24

⁵⁸³ Görgün, *İstihkak Davası*, 98.

malvarlığı unsurunun mülkiyetinin kime ait olduğu, başka bir ifadeyle, söz konusu malvarlığı unsuru üzerinde tasfiyeye devam edilip edilmeyeceğini kararlaştıracaktır.⁵⁸⁴

İflâs dairesi; müflisin mevcudat defterine mülkiyeti müflis veya üçüncü kişi tarafından üçüncü kişiye ait olduğu beyan edilerek kaydettiği malvarlığı unsurları (İİK m. 208, m. 212) ile İİK m. 218/2 bağlamında tayin edilen süre içerisinde iflâs masasına dâhil edilmiş malvarlığı unsurları üzerinde müflisin değil de üçüncü kişinin mülkiyet hakkına sahip olduğu iddialarını ve bu iddialara temel olan delillerinin asıllarını veya onaylanmış suretlerini sunmaları üzerine, üçüncü kişilere ait olduğu iddia olunan malvarlığı unsurları üzerinde inceler (İİK m. 230).⁵⁸⁵

İflâs dairesi istihkak iddiasını incelerken, iddianın reddi hâlinde üçüncü kişinin açacağı istihkak davasında (İİK m. 228) üçüncü kişinin mülkiyet hakkını ispat edip edemeyeceğini, yani iddia sahibinin açacağı davayı kazanacak nitelikte delillere sahip olup olmadığını objektif şartlar altında değerlendirir.⁵⁸⁶ Değerlendirme aşamasında mümkünse müflisi de hazır bulundurarak ne diyeceği sorulmalı, fakat yalnızca onun beyanlarıyla bağlı kalınmamalıdır.⁵⁸⁷ Bu incelemede mevcudat defteri tutulurken düşülen kaydın dayanağı olan belgeyle ya da alacak bildirim süresi içerisinde sunulan belgeler ve deliller ile müflisin beyanları (İİK m. 209 ve 215) dikkate alınır.⁵⁸⁸ Durum gerektirirse iflâs dairesi istihkak iddiasının incelenmesi ve delillerinin değerlendirilmesinde bilirkişi incelemesine başvurulabilir.⁵⁸⁹

İstihkak iddiasını inceleyen ve akıbetini neticelendiren iflâs dairesi iddianın kabulü veya reddi yönünde karar vermesi gerekir.⁵⁹⁰ Yukarıda işaret ettiğimiz değerlendirme burada yapılmalıdır. Gerçekten iflâs dairesi istihkak iddiasını inceledikten sonra vardığı kanaatini uygulamak için alacaklılar toplanmasından muvafakat almalı mıdır? Kanun'da bu sorunun cevabı hakkında bir açıklık bulunmamaktadır.

---

⁵⁸⁴ Görgün, *İstihkak Davası*, 83.

⁵⁸⁵ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 632 ve 633; Oruç, *İflâs İdaresi*, 198-199.

⁵⁸⁶ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1372; Duran, *Basit Tasfiye*, 172; Görgün, *İstihkak Davası*, 84.

⁵⁸⁷ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 633; Kuru, *Cilt: 4*, 3194, dn. 14; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 289, dn. 12; Oruç, *İflâs İdaresi*, 201; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 140-141.

⁵⁸⁸ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 633; Görgün, *İstihkak Davası*, 84.

⁵⁸⁹ Buluttekin, "İstihkak İddiası", 690; Görgün, *İstihkak Davası*, 84. Ancak bilirkişinin görüşüne başvurulması gündeme gelirse bilirkişiye ödenecek ücretin masa yükümlülüğü olarak iflâs masasına geri döneceği gözden ırak tutulması gerekir.

⁵⁹⁰ Buluttekin, "İstihkak İddiası", 684 ve 686; Duran, *Basit Tasfiye*, 173; Görgün, *İstihkak Davası*, 83 ve 151.

Öğretide, adi usulün uygulandığı tasfiyelerde birinci alacaklılar toplantısının gerçekleşmemesi sebebiyle ikinci alacaklılar toplantısına kadar tasfiyeyi yürüten iflâs dairesinin (İİK m. 222) istihkak iddiaları hakkında karar vereceği ifade edilmekte ve alacaklılar toplanmasının yapılmasının elzem olup olmadığı hususunda fikir beyan edilmeden, sadece gerekli görüldüğü vakit alacaklılar toplanmasının görüşünün alınabileceği kabul edilmektedir.⁵⁹¹

Basit tasfiyede karşılaşılan istihkak iddiasında iflâs dairesinin nasıl davranması gerektiği hususunda Belgesay; iflâs dairesinin istihkak iddiasını her bir alacaklıya bildirerek iddianın akıbeti hakkındaki kararını ve duruma göre takip yetkisini devralıp almayacağını sorması gerektiği kanaatindedir.⁵⁹² Çünkü müellife göre, basit tasfiyede ikinci alacaklılar toplanması olmadığından iflâs dairesi ancak alacaklıların görüşünü aldıktan sonra istihkak iddiası hakkında karar verebilir.⁵⁹³ Ancak kanımızca bu çözüm yöntemi kanun koyucunun basit tasfiyeyi düzenlerken hedeflediği amaca tam anlamıyla hizmet etmemektedir.

Öğretide Duran ise ikili bir ayrıma giderek, istihkak iddiasını reddetme kanaatinde olan iflâs dairesinin hiçbir koşulda alacaklılar toplanmasının görüşüne başvurmak zorunda olmadığı ifade ederken; iflâs dairesi iddianın kabulü kanaatine sahip ise, aynı adi tasfiyede olduğu gibi, alacaklılar toplanmasının kararına göre hareket edilmesi gerektiği yönünde fikir beyan etmektedir.⁵⁹⁴

Basit tasfiye açısından açıklık bulunmayan bu hususta kanaatimizce şu şekilde hareket edilmelidir:

1- İstihkak iddiasında bulunan malvarlığı unsurunun mülkiyetine ilişkin sunulmuş deliller açık ve kesin olarak mülkiyetin hak sahipliğine ilişkin kesinliğe yaklaşır nitelikte bir karar verme imkânı sağlıyorsa, ulaşılan kanaate göre hareket edilerek alacaklılar toplanması kararı aranmaksızın istihkak iddiası hakkında iflâs dairesi karar vermelidir.⁵⁹⁵ Çünkü üçüncü kişinin istihkak iddiasını kesinliğe yaklaşır şekilde ispatlamış olmasından ötürü ikinci alacaklılar toplanmasının iflâs idaresinin vermiş olduğu karardan başkaca bir karar

---

⁵⁹¹ Buluttekın, “İstihkak İddiası”, 684 ve 686; Görgün, *İstihkak Davası*, 83 ve 151.

⁵⁹² Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 421-422.

⁵⁹³ Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 421-422.

⁵⁹⁴ Duran, *Basit Tasfiye*, 173 ve 178.

⁵⁹⁵ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 89; Oruç, *İflâs İdaresi*, 202.

vermesi beklenemeyecektir ve bu hâlde malın üçüncü kişiye verilmesi veya verilmemesi iflâs masasını zarara uğratmayacaktır.⁵⁹⁶

2- İstihkak iddiasına ilişkin iflâs dairesinin incelemesi neticesinde oluşan kanaat yukarıdaki gibi kesinliğe yaklaşır şekilde ortaya konamıyorsa, iflâs dairesinin alacaklılar toplanmasının kararını alması ve tasfiyeye bu karar çerçevesinde hareket etmesi yerinde olur.⁵⁹⁷ Nasıl ki İİK m. 245 bağlamında iddianın takibini isteyen bir alacaklının olabilme ihtimalinde basit tasfiyede alacaklılar toplanması yapılması gerektiği ifade ediliyorsa, kesinliğe yaklaşır şekilde ortaya konulmamış bir istihkak iddiası hakkında iflâs dairesinin bir karara varıp, alacaklılar toplanması gerçekleşmeksizin gereğini yerine getirmesi tasfiyeyi sekteye uğratıp uzatması ve zarara sebebiyet vermesi rizikolarını bünyesinde barındırdığından sirküler gönderme yoluyla bile olsa alacaklılar toplanmasının kararıyla hareket edilmesi yerinde olacaktır. Ancak bu durumda dahi iddiasını kesinliğe yaklaşır şekilde ortaya koyamayan üçüncü kişinin söz konusu malvarlığı unsurunun değerine karşılık teminat gösterirse iflâs dairesi, alacaklılar toplanması kararı olmaksızın, malvarlığı unsurunu iddia sahibi kişiye teslim ederek istihkak prosedürüne kendisinde oluşan kanaate göre devam etmesi doğru olacaktır.⁵⁹⁸

Uygulamada ise iflâs daireleri genellikle istihkak iddiası hakkında iddianın önemli olup olmamasına yahut iddianın dayanağı delillerinin yeterli olup olmamasına pek bakmaksızın, alacaklılar toplanmasına başvurarak iddia hakkında alacaklıların karara varması yolunu tercih etmektedir. Belirli kıstası olmaksızın her istihkak iddiası için alacaklılar toplanmasına başvurulması ise basit tasfiyenin esaslarına uygun düşmemektedir.

Adi tasfiyede iflâs idaresinin istihkak iddiası hakkında vermiş olduğu karara karşılık iflâs dairesinin şikâyet yoluna başvurabilmesi⁵⁹⁹ mümkün iken; basit tasfiyede iflâs dairesinin

---

⁵⁹⁶ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 89; Görgün, *İstihkak Davası*, 84.

⁵⁹⁷ Duran, iddianın önemli olup olmadığına bakılmaksızın tüm istihkak iddiaları hakkında iflâs dairesinin İİK m. 245 uyarınca alacaklılara takip yetkisinin devralınıp alınmayacağını sorması gerektiği kanaatindedir (Duran, *Basit Tasfiye*, 179). Ayrıca müellife göre iflâs dairesi sıra cetvelinin ilanıyla birlikte istihkak iddiasını ve kanaatini sirküler yoluyla alacaklılara bildirmeli, bildiriminde alacaklılara üçüncü kişinin istihkak iddiasını İİK m. 245 uyarınca devralıp almayacağını süre belirleyerek sormalıdır (Duran, *Basit Tasfiye*, 179).

⁵⁹⁸ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 89; Görgün, *İstihkak Davası*, 84. Aynı yönde değerlendirme için bkz. Buluttekin, “İstihkak İddiası”, 673.

⁵⁹⁹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1367; Görgün, *İstihkak Davası*, 86; Kuru, *Cilt*: 4, 3194, dn. 14; Kuru, *El Kitabı*, 1312, dn. 7; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 290, dn. 12;

kendi kararını şikâyet edebilmesi mümkün olmadığından bu doğrultuda bir başvuru yapabilmesi söz konusu olamayacaktır.⁶⁰⁰

Alacaklılar toplanmasının tasfiyenin uzamasından ötürü basit tasfiyenin uygulanması için İİK m. 256 bağlamında alacağı kararla yürütülen basit tasfiyelerde söz konusu basit tasfiyeye dönülme kararını, kanaatimizce, ikinci alacaklılar toplanması vereceğinden ve bu vakte kadar istihkak iddiaları hakkında bir kanaate sahip olunmak suretiyle alacaklılar toplantısında karar verilmiş olacağından; basit tasfiyenin bu hâliyle uygulanmasına geçilmesiyle tekrardan istihkak iddiaları hakkında muhakeme yapılması gerekmeyecek olup, iflâs dairesi alacaklılar toplanmasının basit tasfiyenin uygulanması iradesiyle birlikte alacaklılar toplanmasının vermiş olduğu kararlar doğrultusunda kalınan yer⁶⁰¹ itibariyle tasfiyeye devam edecektir. Eğer ki istihkak iddiası, adi şekilde yürütülen tasfiyenin alacaklılar toplanmasınca basit şekilde yürütülmesi kararından sonra ileri sürülür ise tasfiyenin idarecisi iflâs dairesi pekâlâ bu konuda karar vermek durumunda olup, yukarıdaki açıklamalarımız çerçevesinde değerlendirmesini yapıp iddia hakkında kararını vererek tasfiyeyi devam ettirmelidir.

İflâs dairesi yaptığı inceleme neticesinde kesinliğe yaklaşır şekilde ortaya konmuş bir istihkak iddiasının veya bu şekilde olmamakla birlikte alacaklılar toplanmasının kararı neticesinde iddianın kabulü yönünde bir karara varılırsa ve alacaklılar İİK m. 245'teki yetkisini kullanmak istemezse, istihkak iddialı malvarlığı unsuru üçüncü kişiye teslim edilerek anılan malvarlığı unsuru iflâs masasından çıkartılır.⁶⁰²

Üçüncü kişinin istihkak iddiasının yerinde olmadığı kesinliğe yaklaşır şekilde ortada ise iflâs dairesi tarafından veya kesinliğe yaklaşır şekilde ortaya konmamış istihkak iddiası

---

⁶⁰⁰ Görgün, *İstihkak Davası*, 86 ve 151; Pekcanitez ve Simil, *Şikâyet*, 242-243 ve 255.

⁶⁰¹ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 94-95; Kuru, *El Kitabı*, 1389.

⁶⁰² Buluttekın, "İstihkak İddiası", 674; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 90; Görgün, *İstihkak Davası*, 91-92; Oruç, *İflâs İdaresi*, 202, dn. 90; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 549. Adi tasfiyenin uygulandığı hâllerde iflâs idaresinin istihkak iddiasını kabul yönündeki kararına ilişkin ikinci alacaklılar toplanmasının bu kararı onaylaması hâlinde bu kararın toplantıda oybirliğiyle mi yoksa oyçokluğuyla mı alındığı muhakemesi yapılması gerektiği ifade edilmektedir. Eğer ki söz konusu kabul kararı alacaklılar toplantısında oybirliği ile alınmış ise alacaklılar toplantısına katılmayan alacaklıya İİK m. 245'deki yetkisini kullanmak isteyip istemediği hususunun sorulması için iflâs idaresine görev verilerek bu hususta cevap verilmesi için toplantıya katılım sağlamayan alacaklıya süre verilebileceği ve bu sürenin geçmesiyle birlikte malvarlığı unsurunun üçüncü kişiye teslimi hususunun değerlendirileceği ifade edilirken; toplantıdaki kararın oyçokluğu ile alındığı ihtimalinde bu karara katılmayan alacaklıların İİK m. 245'teki yetkisini kullanmaması üzerine malvarlığı unsurunun üçüncü kişiye teslim edilebileceğini, eğer ki bir alacaklının İİK m. 245'teki yetkiyi kullanmak isterse de üçüncü kişiye istihkak iddiasının reddedildiğinin tebliğ edilerek dava sürecinin başlatılmasına imkan tanınması gerektiği ifade edilmektedir (Görgün, *İstihkak Davası*, 91-92).

hakkında alacaklılar toplanması tarafından iddianın reddine karar verilirse yahut alacaklılar toplanmasında istihkak iddiasının kabulü yönünde karar verilmesine rağmen bu karara katılmayarak İİK m. 245'teki yetkisini kullanmak isteyen bir alacaklı mevcut olursa istihkak iddiası reddedilmiş olunur.⁶⁰³ Bu durumda iflâs dairesi, üçüncü kişiye istihkak iddiasının reddedildiği ve yedi günlük hak düşürücü süre içerisinde istihkak davası açılması gerektiği, süresi içerisinde davanın açılmaması hâlinde istihkak iddiasından vazgeçilmiş sayılacağı ihtarını içerir şekilde kararını tebliğ eder (İİK m. 228/2).⁶⁰⁴

İstihkak davası istihkak iddiasında bulunan üçüncü kişi tarafından yedi günlük hak düşürücü süre içerisinde, davanın takip yetkisi İİK m. 245 bağlamında bir alacaklıya devredilmemişse, iflâs dairesine karşı açılır.⁶⁰⁵ İflâs dairesine karşı açılan istihkak davası genel hükümler çerçevesinde ve basit yargılama usulünün uygulanması cihetiyle icra mahkemesinde görülür (İİK m. 228/3).⁶⁰⁶ İcra mahkemesi gerekli gördüğü durumlarda üçüncü kişinin iflâs masasının muhtemel zararlarını karşılanması niyetiyle teminat göstermesini isteyebilir (İİK m. 228/4).

İstihkak davasında davanın kabulüne karar verilmesi hâlinde, dava konusu malvarlığı unsurunun mülkiyetinin üçüncü kişiye ait olduğu ve dava konusu malvarlığı unsuru nezdinde tasfiyeye devam edilemeyeceği sonucu ortaya çıkmakla birlikte, iflâs masasından anılan malvarlığı unsuru çıkartılarak üçüncüye kişiye teslim edilir.⁶⁰⁷

---

⁶⁰³ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 90; Görgün, *İstihkak Davası*, 85 ve 92-93.

⁶⁰⁴ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 634; Berkin, *İflâs Hukuku*, 346; Buluttekin, "İstihkak İddiası", 693; Görgün, *İstihkak Davası*, 100; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 549.

⁶⁰⁵ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1370; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 634; Berkin, *İflâs Hukuku*, 345; Buluttekin, "İstihkak İddiası", 693-694; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 101, dn. 144; Görgün, *İstihkak Davası*, 151; Kuru, *Cilt: 4*, 3197, dn. 19; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 291 ve 291 dn. 16; Oruç, *İflâs İdaresi*, 203; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 164; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 550; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 141. Zira basit tasfiyenin yürütücüsü iflâs dairesi olduğundan, iflâs dairesi "kanuni dava yetkisini" olarak davayı takip eder ve kesin hüküm müflise de sirayet eder (Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 548).

⁶⁰⁶ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1370; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 647; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 635; Berkin, *İflâs Hukuku*, 346; Görgün, *İstihkak Davası*, 116-117; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 579; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 134; Kuru, *Cilt: 4*, 3198; Kuru, *El Kitabı*, 1313 ve 1313, dn. 14; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 292; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 486; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 550; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 141.

⁶⁰⁷ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1376-1377; Arar, *Cilt 2*, 162; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 648; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 635; Kuru, *El Kitabı*, 1313; Görgün, *İstihkak Davası*, 126; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 579; Kuru, *Cilt: 4*, 3199; Kuru, *El Kitabı*, 1313; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 293; Oruç, *İflâs İdaresi*, 204; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 487; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 165; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 551; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 142.

Davanın reddine karar verilmesi hâlinde ise dava konusu malvarlığı unsurunun üçüncü kişinin mülkiyetinde olmadığı, yani müflise ait olduğu, ortaya konulmuş olacağından söz konusu malvarlığı üzerinde tasfiye işlemlerine devam edilerek, paraya çevirme ve bedelin alacaklılara pay edilmesi söz konusu olacaktır.⁶⁰⁸

3.3.2. İstihkak İddiasında Bulunulan Malın Üçüncü Kişinin Elinde Bulunması

İflâs kararının kendisine bildirilmesiyle başladığı tasfiyeye hazırlık işlemlerine basit tasfiyeye karar vermesiyle birlikte devam ederek iflâs masasının bütünlüğünü sağlamak için gerekli önemleri alıp, masanın aktif malvarlığı unsurlarını çoğaltmaya yönelik işlemler yapan ve bu cihetle istihkak iddiaları hakkında gereğini yapmaya çalışan iflâs dairesi; üçüncü kişinin elinde bulunan ve üçüncü kişi tarafından mülkiyeti kendisine ait olduğu iddia edilen bir malvarlığı unsurunun mülkiyetinin müflise ait olduğu ve bu cihetle tasfiyeye tabi bir malvarlığı unsuru olduğundan hareketle masaya dâhil edilmesi uyumsuzluğunu İİK m. 228 çerçevesinde çözebilmesi mümkün değildir.⁶⁰⁹ Zira yukarıda da belirttiğimiz üzere iflâsta istihkak davası, cüz-i icradakinin aksine, yalnızca malvarlığı unsurunun müflisin elinde olması hâlinde açılabilceği düzenlenmiştir.⁶¹⁰

Üçüncü kişinin elinde bulunmakla birlikte mülkiyeti müflise ait olduğu ileri sürülen malvarlığı unsuru her ne kadar mevcudat defterine kaydedilmiş olsa bile (İİK m. 212) üçüncü kişinin elinden alınarak iflâs masasına dahilini sağlamak başka bir ifadeyle bu malvarlığı unsuru üzerinde tasfiye işlemlerine devam edebilmek için genel hükümlere (TMK m. 683/2) göre dava açılması gerekir.⁶¹¹

---

⁶⁰⁸ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1376; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 647; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 635; Görgün, *İstihkak Davası*, 129; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 579; Kuru, *Cilt: 4*, 3199; Kuru, *El Kitabı*, 1313; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 292; Oruç, *İflâs İdaresi*, 204; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 487; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 165; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 551; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 142.

⁶⁰⁹ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 648; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 635; Görgün, *İstihkak Davası*, 135; Kuru, *Cilt: 4*, 3200; Kuru, *El Kitabı*, 1314; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 294; Oruç, *İflâs İdaresi*, 204; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 487; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 158; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 142.

⁶¹⁰ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 631; Görgün, *İstihkak Davası*, 135; Kuru, *El Kitabı*, 1314; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 287.

⁶¹¹ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 648; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 635-636; Görgün, *İstihkak Davası*, 135; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 580; Kuru, *Cilt: 4*, 3201; Kuru, *El Kitabı*, 1314; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 294; Oruç, *İflâs İdaresi*, 200 ve 204; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 487; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 158; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 142.

Bu dava, basit tasfiyenin idarecisi olan iflâs dairesi veya İİK m. 245 uyarınca takip yetkisi kendisine devredilen alacaklı ve ayrıca müflis tarafından da mülkiyet iddia olunuyorsa müşterek olarak malvarlığı unsurunu elinde bulunduran üçüncü kişiye karşı 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'ndaki⁶¹² görev, yetki ve yargılama usulüne ilişkin kurallar çerçevesinde, İİK m. 228'deki süreden bağımsız olarak, açılır.⁶¹³

Burada da iflâs dairesinin alacaklılar toplanması kararı alınmaksızın, kendiliğinden, dava yoluna gidip gidemeyeceği sorusu akıllara gelebilir. İflâs dairesinin basit tasfiyenin devamı sırasında masanın mevcudiyetini koruması ve aktifini çoğaltmaya ilişkin işlemler yapması olağandır. Ancak bu işlemlerin masaya yük olabilme ihtimali göz ardı edilmemelidir. Nasıl ki adi tasfiyenin uygulanışında iflâs idaresinin üçüncü kişinin elinde bulunan malvarlığı unsurunu masaya dâhil edebilmek için acele olmayan hâllerde ikinci alacaklılar toplantısının beklenilmesi tavsiye olunuyorsa, aynı şekilde basit tasfiyede de bu hususta işlem yapılabilmesi için alacaklılar toplanmasının teşekkül ettirilmesi tavsiye olunabilir.⁶¹⁴ Ancak bu tavsiyeyi her ihtimalde uygulamak da gerekmez. Çünkü basit tasfiyede gerçekleşecek tasfiye işlemi uygulanışı itibariyle basit tasfiyenin esaslarına hâlel getirmemelidir.

Kanaatimizce iflâs dairesi bu hususta istihkak iddiasına temel teşkil eden deliller ve gerekirse bilirkişi incelemesi vasıtasıyla yapacağı muhakemede kesinliğe yaklaşır şekilde üçüncü kişinin elindeki malvarlığı unsurunun müflise, dolayısıyla iflâs masasına ait olduğu kanaatine ulaşırsa alacaklılar toplanması kararı almaksızın istihkak davası açabilmelidir. Fakat inceleme sonucu kesinliğe yaklaşır bir kanaat oluşmaz ise iflâs dairesi alacaklılar toplanmasının, imkanlar dâhilinde sirküler gönderme şeklini kullanarak, kararı çerçevesinde hareket etmelidir.⁶¹⁵

Genel mahkemede açılan istihkak davası kabul edilirse dava konusu malvarlığı unsuru üçüncü kişinin elinden alınarak iflâs masasına dâhil edilir ve o malvarlığı unsuru da

---

⁶¹² RG. 04/02/2011, 27836.

⁶¹³ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 648; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 636; Görgün, *İstihkak Davası*, 137; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 580; Kuru, *Cilt: 4*, 3201; Kuru, *El Kitabı*, 1314; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 294; Oruç, *İflâs İdaresi*, 204-205; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 487.

⁶¹⁴ Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 142; Oruç, *İflâs İdaresi*, 204-205. İflâs dairesinin üçüncü kişiye karşı istihkak davası açabilmesi için alacaklıların görüşüne başvurmak suretiyle, mümkünse sirküler yoluyla bu yönde bir karar alması gerekir (Duran, *Basit Tasfiye*, 161-162).

⁶¹⁵ İflâsın adi tasfiyesinde bu davayı açmayı düşünen iflâs idaresinin alacaklılar toplanmasının muvafakatine ihtiyaç bulunduğu hakkında bkz. Görgün, *İstihkak Davası*, 136; Oruç, *İflâs İdaresi*, 205.

tasfiyeye konu olur.⁶¹⁶ Davanın reddedilmesi hâlinde ise malvarlığı unsurunun mülkiyetinin üçüncü kişiye ait olduğu tespitiyle yargılama giderlerinin iflâs masası tarafından ödenmesi gerektiği hüküm altına alınmış olunur.⁶¹⁷

3.4. Masa Alacaklarının Tahsili ve Acele Satışlar

Basit tasfiyede iflâs dairesi, masanın ve dolayısıyla alacaklıların menfaatine uygun şekilde tasfiyeyi yürüterek sona erdirmekle yükümlü olduğundan (İİK m. 218/3, m. 226/1 kıyasen), iflâs masasının aktifinin çoğalmasına yönelik olarak masa alacaklarının tahsilini ve acil satışları gerçekleştirmesi gerekir (İİK m. 229).

3.4.1. Vadesi Gelmiş Alacakların Tahsili

İflâs dairesi; müflisin mevcudat defterini tuttuğu sırada müflisin kendi borçluları hakkında verdiği beyanatlar (İİK m. 215), müflisin borçlularının basit tasfiyenin ilanında iflâs dairesi tarafından tayin edilen süre içerisinde borçlarını bildirmesi (İİK m. 218/2, m. İİK m. 219/2 kıyasen), müflisin defter ve kayıtlarının incelenmesi, alacaklıların beyanları da dâhil olmak üzere elde ettiği bilgiler çerçevesinde tespit ettiği masanın alacaklı olduğu borçların vadesi gelenleri tahsil etmeli ve gerektiğinde bu borçların tahsilatı için takip başlatmalı veya dava açmalıdır (İİK m. 229/1).

Basit tasfiyeyi tatbik eden iflâs dairesinin alacaklılar toplanması kararı olmaksızın vadesi gelen borçları tahsil etmek için takip başlatma veya dava açma yoluna başvurabilmesi mümkün olup olmadığının değerlendirilmesi gerekir.

Adi tasfiyede iflâs idaresinin yetkili ve görevli olduğu vadesi gelmiş borçların tahsili ve gerektiğinde takip veya dava açılması hususlarında ikinci alacaklılar toplanmasının onayının alınmasının gerekip gerekmediği hakkında Kanun'da açıklık bulunmamaktadır.⁶¹⁸ Öğretide, alacağın zamanaşımı veya hak düşürücü sürelerinin yaklaşması yahut borçlunun mal kaçırma olasılığının bulunması gibi ikinci alacaklılar toplanmasının gerçekleşmesinin beklenilmesinde sakınca bulunabilen “acele hâllerde”

---

⁶¹⁶ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 648; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 636; Kuru, *El Kitabı*, 1314; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 294; Oruç, *İflâs İdaresi*, 205; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 487; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 142.

⁶¹⁷ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 648; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 636; Kuru, *El Kitabı*, 1314; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 294; Oruç, *İflâs İdaresi*, 205; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 487; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 142.

⁶¹⁸ Oruç, *İflâs İdaresi*, 206. Belgesay'a göre dava açılması meselesi ikinci alacaklılar toplanmasının karar verebileceği meseleler içerisine dâhildir (Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 423).

ıflâs idaresinin alacağın tahsili için kendi başına hareket ederek takip yapabileceği veya dava açabileceği kabul edilirken; “acele hâlin” bulunmadığı durumlarda ıflâs idaresinin borçlular hakkında takip başlatmaya veya dava açmaya ilişkin ikinci alacaklılar toplanmasının vereceği karara göre hareket etmesi gerektiği ifade edilmektedir.⁶¹⁹ Zira ıflâs idaresinin ikinci alacaklılar toplanmasının kararı olmaksızın başlatacağı bir takipten veya açacağı davadan, umulan neticeye erdirilemeyeceği kanaatinde olan ikinci alacaklılar toplanması başvurulanan yoldan vazgeçebilecek ve de İİK m. 245 uyarınca iddianın takibini hiçbir alacaklının talep etmemesiyle birlikte ıflâs masasının takip/yargılama masrafları ve vekalet ücreti yönünden lüzumsuz yere yükümlülüğü artmış olacaktır.⁶²⁰ Bu bağlamda ıflâs masasının borcunu artırabilecek ve bu cihetle alacaklıların ıflâs paylarının azalmasına yol açabilecek nitelikteki “acele hâller” sebebiyle başlatılacak takipler veya açılacak davalar açısından ıflâs idaresinin özenli, duyarlı ve basiretli davranması gerekir.⁶²¹

Oruç ise, mehz İsviçre’deki düzenlemeden yola çıkarak, ıflâs idaresinin kendi başına takip başlatma veya dava açma yoluna başvurabilmesinin yalnızca “acele hâllerin” varlığıyla sınırlanmaması gerektiğini, alacağın “çekişmeli-çekişmesiz” olmasına ilişkin bir muhakeme yapılmasını ve muhakeme sonucu alacağın “çekişmesiz” olduğuna kanaat getiren ıflâs idaresinin alacağın tahsili için acil bir durum olmasa bile, takip başlatabilmesi veya dava açabilmesi imkanının sağlanması gerektiğini ifade etmektedir (İsviçre İcra ve İflâs Kanunu m. 243/1).⁶²²

Basit tasfiyede ıflâs dairesinin masanın menfaatini gözetmesi gerektiğinden, tespit ettiği vadesi gelmiş borcun/borçların tahsilini tehlikeye düşürebilecek “acele bir hâl” mevcut ise basiretli şekilde, alacaklılar toplanması kararı olmaksızın ilgili hukuki süreci başlatarak tahsilat için adım atmalıdır. Ayrıca Oruç’un ıflâs idaresinin alacak tahsilinde ve dolayısıyla adi tasfiye usulünde “acele hâller” kıstasıyla birlikte uygulanmasını

---

⁶¹⁹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1397; Berkin, *İflâs Hukuku*, 333-334; Duran, *Basit Tasfiye*, 163; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 132; Kuru, *Cilt: 4*, 3203-3204; Kuru, *El Kitabı*, 1316; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 295-296; Oruç, *İflâs İdaresi*, 207; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 148-149 ve 156; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 143.

⁶²⁰ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1398; Duran, *Basit Tasfiye*, 163; Kuru, *Cilt: 4*, 3204; Kuru, *El Kitabı*, 1316; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 295; Oruç, *İflâs İdaresi*, 207.

⁶²¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1398.

⁶²² Oruç, *İflâs İdaresi*, 207 ve 209-210. Aynı yönde bkz. Kuru, *Cilt: 4*, 3314; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs*, 502. İsviçre İcra ve İflâs Kanunu m. 243/1 hükmü uyarınca, “vadesi gelmiş çekişmesiz masa alacaklarını ıflâs idaresi, gerektiği hâlde takibe girişerek, tahsil eder” (Oruç, *İflâs İdaresi*, 207 ve 207, dn. 107’den naklen). Oruç’un konuya ilişkin detaylı açıklamaları için ayrıca bkz. Oruç, *İflâs İdaresi*, 206-210.

önerdiği “alacağın çekişmeli-çekişmesiz” olması kıstasını, basit tasfiyeyi merasime mahal kalmaksızın yürütmesi gereken iflâs dairesinin alacaklılar toplanması kararına başvurmadan önce muhakkak muhakeme etmesi gerektiği düşünüyoruz.⁶²³ Çünkü çekişmesiz olan bir alacağı yalnızca acil olmadığı gerekçesiyle takibe veya davaya konu etmeyen iflâs dairesi, söz konusu alacağın tahsiline yönelik harekete geçebilmek için gerek olmadığı hâlde sirküler yoluyla da olsa alacaklılar toplanmasının görüşüne başvuracağından, birtakım merasimlerin ve ekstra masrafların ortaya çıkmasına sebebiyet verecek, nihayetinde basit tasfiyenin merasimlere tabi olmama, hızlılık ve masrafsızlık unsurlarına aykırılık teşkil eden bir uygulama ortaya koymuş olacaktır.

“Acele bir hâl” olmasa bile eldeki bilgi ve belgelerden alacağın “çekişmesiz” olduğunu anlayan iflâs dairesi, borçluya bir ihtar çekerek (yazılı olarak) alacağın iflâs masasına ödenmesini bildirir ve bu bildirim herhangi bir muhalefetle karşılaşmazsa takibe girişmelidir.⁶²⁴ Yapılan takip üzerine, borçlu itiraz etmez ise ödeme emri kesinleşerek haciz yoluyla tahsilat gerçekleştirilmeye çalışılır.⁶²⁵ Ödeme emri borçlunun itirazına uğrar ise iflâs dairesi bu vakit alacağın çekişmeli olduğu kabulüyle takibin devamının sağlanıp sağlanmaması hususunda alacaklılar toplanmasına başvurmalıdır.⁶²⁶

Vadesi gelmiş borcun tahsili meselesi acele bir hâle dayanmıyor ve çekişmeli ise (çekişmesizken çekişmeliye dönme hâli de dâhil) iflâs dairesi nasıl hareket etmesi gerektiği hususunda alacaklılar toplanmasına sirküler yoluyla da olsa başvurarak alacaklılar toplanmasının kararına göre hareket etmelidir. Alacaklılar toplantısında alacaklılardan birisi söz konusu alacağın tahsili iddiasını devralmak isterse, o vakit iflâs dairesi İİK m. 245 bağlamında talep eden alacaklıya alacağın tahsili işini devretmelidir.⁶²⁷ İflâs dairesi bir alacak hakkında sulh, feragat, kabul ve tahkim yetkisini⁶²⁸ kullanabilir. Adi tasfiye usulünde iflâs idaresinin ikimilyar (2024 yılı için 59.540,00)⁶²⁹ liraya kadar

---

⁶²³ Bu önerinin kabulü, iflâsın adi tasfiyesinde dahi alacaklıların menfaatinin daha az masrafla temin edilmesine vesile olacaktır (Oruç, *İflâs İdaresi*, 209).

⁶²⁴ Oruç, *İflâs İdaresi*, 209.

⁶²⁵ Oruç, *İflâs İdaresi*, 209.

⁶²⁶ Oruç, *İflâs İdaresi*, 209. Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 163; Kuru, *Cilt: 4*, 3315.

⁶²⁷ Takip yetkisinin devri meselesi hakkında detaylı açıklamalar için bkz. 3.6.3. Başlık.

⁶²⁸ İİK m. 226/2 hükmünde feragat ve kabulden bahsedilmemiş olmasına rağmen sonuçları itibarıyla sulh olmaya benzemesinden (hakkı sona erdirebilmesinden) ötürü bu iki yetkinin de hükmün içeriğinden faydalandırılması gerektiği kabul edilmektedir (Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 130-131). Öğretide Duran, İİK m. 226/2’de açıkça sulh olunmasından bahsedildiğinden yola çıkarak anılan madde kapsamına feragat ve kabul yetkisinin dâhil edilmemesi gerektiğini ifade etmekte; zira müellife göre, feragat ve kabul yetkisi verilmesi İİK m. 245’teki takip yetkisinin devrine ilişkin hakları kısıtlamaktadır (Duran, *Basit Tasfiye*, 227).

⁶²⁹ <https://legalbank.net/belge/hmk-ve-ikda-yer-alan-parasal-sinirlar-2024-yili/3009245/> E.T. 10/04/2024.

olan alacaklarda doğrudan doğruya sulh olabilme ve tahkim yapabilme yetkisi mevcut iken; bu miktarı aşan alacaklarda yetkinin kullanılabilmesi alacaklılar toplanması tarafından verilmiş özel yetkiye istinaden geçerlidir (İİK m. 226/2). Öğretideki kabule göre, aşan miktar için özel yetkiyi verebilecek olan tasfiye organı ise iflâs masasının menfaatini gözetmek kaydıyla ikinci alacaklılar toplanmasıdır.⁶³⁰ Basit tasfiye açısından da aynı esaslar geçerli kabul edilmelidir. Bu bağlamda parasal sınırı aşmayan alacaklarda iflâs dairesi kendi kararına istinaden alacağa ilişkin sulh, feragat, kabul ve tahkim yetkini kullanabilir. Ancak aşan kısım için alacaklıların görüşüne başvurulmalıdır.⁶³¹

3.4.2. Acele Satışlar

İflâs masasında değeri düşmesi muhtemel yahut saklanması masraflı olabilecek malvarlığı unsurları ile borsa veya piyasada fiyatı bulunan kıymetli evraklar ve eşyalar bulunabilir. Değeri düşecek yahut saklanması masraflı olabilecek malvarlığı unsurlarının gecikmeksizin satılması gerekirken; borsada veya piyasada fiyatı bulunan kıymetli evraklar ve eşyaların ise gerekli görülmesi hâlinde derhâl satılarak paraya çevrilebilmesi mümkündür (İİK m. 229/2, c. 1-2).⁶³² Sayılanların haricindeki malvarlığı unsurlarının satışı ise adi tasfiye usulünde ikinci alacaklılar toplanmasından sonra gerçekleştirilir (İİK m. 229/2, c. 3).

Acele satışı gereken malvarlığı unsurlarına örnek olarak; müflisin kiraladığı deposunda çürümeye meyilli gıdaların bulunması (satılmasının beklenilmesi gıdanın çürümesine ve bu cihetle masa aktifinin azalmasına ayrıca kiralanan depoya ödenen kira ücreti ile masa pasifinin artmasına sebebiyet vermesi dolayısıyla) hâlinde, iflâs masasında onarımı büyük maliyetleri doğuracak kalıcı hasarı bulunan araçların mevcudiyeti, keza müflisin ticaretinde aktif olarak işletilmeyen ancak muhafazası ve bakımı masraflara sebebiyet veren deniz veya hava araçlarının var olması gibi durumlar gösterilebilir.⁶³³ Müflisin bu nitelikleri haiz malvarlığı unsurları ile borsada veya piyasada değeri bulunan hisse senedi

---

⁶³⁰ Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 109; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 81-83.

⁶³¹ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 202; Duran, *Basit Tasfiye*, 226; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 128, dn. 64.

⁶³² İİK m. 229/2'deki birinci cümle hükmü bir yükümlülük iken, ikinci cümle bir yetki getirmektedir (Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 144).

⁶³³ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 649; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 638; Oruç, *İflâs İdaresi*, 210-211; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 143.

veya altın gibi malvarlığı unsurlarının kıymetinin düşeceğinin öngörülmesiyle birlikte derhâl paraya çevrilmesi gerekir.⁶³⁴

Adi tasfiyede paraya çevirme usulünün belirlenmesi dâhil masa malvarlığı unsurlarının satışını ikinci alacaklılar toplanmasının vereceği karar çerçevesinde (İİK m. 241) iflâs idaresince yapılacağı kuralına istisna getiren acele satış gerektiren durumlarda (İİK m. 229/2), iflâs idaresinin yetkisini nasıl kullanacağı, özellikle bu malvarlığı unsurlarını ne şekilde paraya çevireceği noktasında açıklık yoktur.⁶³⁵

İflâsın adi tasfiyesi açısından öğretilde, acele satışı gereken malvarlığı unsurlarının açık artırma yoluna nazaran daha hızlı ve masrafsız olan pazarlık usulüyle satılmasının durumun gereğine daha uygun düşeceği kabul edilmekle birlikte paraya çevirme işlemlerinde pazarlıkla satışın söz konusu olabilmesi için kural olarak ikinci alacaklılar toplanması kararı gerekir (İİK m. 241/1) ve fakat birinci alacaklılar toplanmasının pazarlıkla satışa dair (pazarlıkla satılmasına karar verilen malvarlığı unsuru İİK m. 229/2'deki şartları haiz olmasa bile) acele karar alabilmesi mümkündür (İİK m. 224/1); hâl böyle iken, iflâs idaresinin acele satışları pazarlık usulüyle gerçekleştirebilmesi ancak birinci alacaklılar toplanması kararıyla mümkün olduğu, birinci alacaklılar toplantısında bu yönde bir karar verilmemesi ve toplantı sonrası acele bir satış mecburiyetinin ortaya çıkması hâlinde iflâs idaresinin ikinci alacaklılar toplantısını beklemeksizin pazarlıkla satış yapabileceği, keza birinci alacaklılar toplantısının gerçekleşmemesi ve adi tasfiyeyi iflâs dairesinin yürütmesi ihtimalinde de (İİK m. 222) zorunluluk öngören iflâs dairesinin pazarlıkla satış yapabileceği ifade edilmektedir.⁶³⁶

Basit tasfiyeyi yürüten iflâs dairesinin tasfiye işlerini görürken kullandığı yetkilerin sınırlarına ilişkin öğretildeki ortak kabule göre⁶³⁷ iflâs dairesi, İİK m. 229/2 kapsamına dâhil olmayan malvarlığı unsurlarını dahi alacaklılar toplanmasına başvurmaksızın pazarlık usulüyle satabilmesi mümkündür.⁶³⁸ Paraya çevirme işleriyle alakalı adi

---

⁶³⁴ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 638; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 144.

⁶³⁵ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 638; Oruç, *İflâs İdaresi*, 212.

⁶³⁶ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 649; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 90; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 54-55; Kuru, *Cilt: 4*, 3205 ve 3205, dn. 4; Kuru, *El Kitabı*, 1317 ve 1317, dn. 4; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 296 ve 296, dn. 2; Oruç, *İflâs İdaresi*, 211-214; Seda Özmumcu, *Cebri İcra Hukukunda Pazarlık Suretiyle Satış*, (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2005), 357-373; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 488; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 149; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 144 ve 144, dn. 22.

⁶³⁷ İlgili görüşler için bkz. 3.2. Başlık.

⁶³⁸ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1811; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 308; Arar, *Cilt 2*, 139; Berkin, *İflâs Hukuku*, 401; Duran, *Basit Tasfiye*, 197 ve 204; Kuru, *Cilt: 4*, 3389; Kuru, *El Kitabı*, 1387; Kuru, *İflâs ve*

tasfiyedeki bazı kurallardan (örneğin, İİK m. 241/1) muaf kabul edilen basit tasfiyede (İİK m. 218/3) iflâs dairesi pekâlâ acele hâller (İİK m. 229/2) dolayısıyla gerçekleştireceği satışları alacaklıların menfaatine uygun düşen usulü uygulamak suretiyle sağlayacaktır.⁶³⁹

İflâs dairesinin alacaklılar toplanmasına sormaksızın, uzun sürmemesi ve masraflı olmaması dolayısıyla hem basit tasfiyenin esaslarına (özellikle masrafsızlık ve hızlılık unsurlarına) hem de alacaklıların menfaatine olan pazarlıkla satış usulünün benimsenmesi suretiyle acele satışı gereken malvarlığı unsurlarını paraya çevirmesi yerinde olacaktır.⁶⁴⁰

Ancak iflâs dairesi bu geniş takdir yetkisini iflâs masasının ve dolayısıyla alacaklıların menfaatine uygun düşen şekliyle kullanırken özellikle; borsada veya piyasada fiyatı bulunan hisse senetleri, altınlar gibi malvarlığı unsurlarının derhâl satışında, bunların değerlerinin ileride yükselebileceğini de göz önünde bulundurarak basiretli tacir gibi hareket etmelidir.⁶⁴¹

Her ne kadar olması gereken böyle ise de uygulamada acele satışlarda dahi iflâs dairesinin Kanun tarafından tanınan geniş yetkisini kullanmaktan imtina ettiğini, borsada veya piyasada fiyatı bulunan malvarlığı unsurlarının paraya çevrilmesinde alacaklılar toplanmasına sirküler yoluyla (İİK m. 240) başvurarak görüşlerinin alındığını, İİK m. 229/2'deki yetkiyi yalnızca bozulması yakın olan malvarlığı unsurları ile saklanması masraflı olacak malvarlığı unsurlarının acele satışında kullandıklarını gözlemlemekteyiz.⁶⁴²

Son olarak, üzerinde rehin hakkı bulunmak suretiyle rüçhan hakkı baki kalarak iflâs masasına dâhil olmuş malvarlığı unsurlarının satışından bahsedilmelidir. Çünkü üzerinde rehin hakkı bulunan malvarlığı unsurlarının satışı diğerlerinden (İİK m. 229/2) müstesna

---

Konkordato, 364; Özmemcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 310; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 57; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2140; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 580. Acele satışlar haricinde kalan malvarlığı unsurlarının paraya çevrilmesi aşağıda derinlemesine incelendiğinden (bkz. 3.6. Başlık) burada yalnızca İİK m. 229/2 hükmü bağlamında açıklamalarla yetinilmiştir.

⁶³⁹ Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 165.

⁶⁴⁰ Kuru, *Cilt: 4*, 3205. Pazarlıkla satış usulünün basit tasfiyeye getirilerine yönelik değerlendirmeler için ayrıca bkz. 3.6. Başlık.

⁶⁴¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1398.

⁶⁴² T.C. İstanbul Anadolu 3. İflâs Dairesiyle yapılan şifahi görüşmelerde, borsada veya piyasada fiyatı olan malvarlığı unsurlarının satışı için sirküler yoluyla alacakların görüşüne başvurulduğu ve alacaklıların kararına göre hareket edildiği; yalnızca yakın tarihte bozulması muhtemel malvarlığı unsurları veya saklanması masraflı olabilecek malvarlığı unsurlarının İİK m. 229/2 uyarınca satılmasının gündeme geldiği ifade edilmiştir. Bu uygulama bile yukarıda (bkz. 3.2.2. Başlık) sunulan “basit tasfiyenin yürütümünün iflâs dairesinden alınarak tek kişiden oluşan iflâs idaresine bırakılması” önerisine başlı başına bir gerekçe kabul edilebilir.

tutulmuştur (İİK m. 229/3). Tasfiyeye tabi rehinli malvarlığı unsurları iflâs dairesi tarafından, tasfiyenin sonu beklenilmeksizin⁶⁴³, en yakın ve uygun zamanda paraya çevrilmeli; elde edilen paradan rehinli malvarlığı unsurunun korunmasına ilişkin masraflar ile satış usulünün ifası için gerçekleşen masraflar çıkartılmalı, kalan bedel rehinli alacaklıya verilmelidir (İİK m. 185/1).

3.5. Alacakların İncelenmesi ve Sıra Cetveli

İflâs masasının aktifini tespit etmeye ve çoğaltmaya ilişkin işlemlerinin yanında iflâs dairesi, masanın pasifini tespitine ilişkin alacakların incelenmesi ve sıra cetvelinin düzenlenmesi işlemlerini de gerçekleştirir.

3.5.1. Alacakların İncelenmesi

İflâsın adi tasfiyesinde alacak kaydı için öngörülen otuz günlük süre (İİK m. 219/2) içerisinde kaydedilen alacaklar ve istihkak iddialar iflâs idaresi tarafından bildirim süresinin geçmesiyle birlikte incelenmeye başlanacaktır (İİK m. 230, m. 232). Zira iflâs idaresinin seçildiği birinci alacaklılar toplantısı henüz alacak ve iddiaların bildirimine ilişkin öngörülen süre bitmeden gerçekleşmiştir. Birinci alacaklılar toplanmasının iflâs idaresinin seçimine dair kararının şikâyetle konu olması hâlinde şikâyetin karara bağlanması ancak geri kalan alacak bildirim süresi içerisinde sağlanacaktır. Bu çerçevede iflâs idaresinin göreve başlayabilmesi, alacak bildirim süresinin (İİK m. 219/2) bitmesiyle mümkün olacaktır.⁶⁴⁴ İflâs idaresi alacak ve iddia incelemesini ise en geç iflâs idaresinin seçiminden itibaren iki ay içerisinde bitirilmelidir; inceleme iki ay içerisinde bitirilemeyecekse ve zorunlu hâller mevcutsa iflâs idaresinin icra mahkemesine başvurusu üzerine, mahkeme bir defaya mahsus olarak bu süreyi en çok iki ay daha uzatabilir (İİK m. 232, c. 1 ve 2).

Basit usulün uygulandığı tasfiyelerde iflâs dairesinin alacakları incelemeye ne vakit başlayacağı ve incelemeyi ne zaman bitireceği Kanun tarafından cevapsız bırakılmıştır.⁶⁴⁵ Öğretide Ansay, alacak ve iddiaların incelenmesinin azami olarak sınırını ortaya koyan

---

⁶⁴³ Burhan Gürdoğan, *Türk-İsviçre İcra ve İflâs Hukukunda Rehnin Paraya Çevrilmesi*, (Ankara: Ajans-Türk Matbaası, 1967), 114.

⁶⁴⁴ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1407 ve 1407, dn. 17.

⁶⁴⁵ Basit tasfiyede alacaklıların incelenmesi ve sıra cetvelinin düzenlenmesi için belirli bir süre öngörülmemiştir (Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 52-53).

İİK m. 232'deki sürenin basit tasfiyede uygulanmasına gerek olmadığını ifade etmektedir.⁶⁴⁶ Kanaatimizce müellifin anlatmak istediği, iflâs dairesinin İİK m. 232 uyarınca sıra cetvelini düzenlemek ve bu cihetle alacaklıları incelemek için iki aylık süre mevcut düşüncesiyle hareket etmemesidir. Keza Berkin de iflâsın basit tasfiyesinde alacaklıların incelenme süresinin (İİK m.232) kısaltılabileceği kanaatindedir.⁶⁴⁷ Bu çerçevede basit tasfiyede de alacak incelemesinin azami olarak iki ay içerisinde bitirilmesi ve zorunlu hâller mevcut ise iflâs dairesi tarafından icra mahkemesine başvurularak sürenin uzatılmasının talep edilmesi gerekir (İİK m. 232 kıyasen). Bu yönde bir uygulama, "... başka merasime mahal kalmaksızın alacakları tahkik ve sıralarını tayin ederek ..." denilmek suretiyle basit tasfiyenin yürütümüne ışık tutan İİK m. 218/3 hükmünde iflâs dairesine yüklenilen sıra cetvelini mümkün olduğunca erken düzenlenmesi gerekliliğini teminat altına almış olacaktır. İflâs dairesinin İİK m. 232'deki sürelerle aykırı olarak alacaklıları incelememesi ya da az sonra izah edeceğimiz şekliyle sıra cetvelini düzenlememesi hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikâyet hakkı doğuracağı (İİK m. 16) gibi, bu aykırı davranış bir zarara sebebiyet verirse iflâs dairesinin İİK m. 5 kapsamında hukuki sorumluluğunu gündeme getirebilir.⁶⁴⁸

Alacak ve iddiaların incelenmeye başlanacağı vakte ilişkin iflâs dairelerinin uygulaması ise alacakların incelenmesine ilişkin kurallarda basit tasfiye özelinde ayrı bir durum yaratılmadığından, basit tasfiyenin ilanında tayin edilen sürenin (en az yirmi gün, en fazla iki ay) bitimi itibariyle başlanması yönündedir (İİK m. 230 kıyasen). Fakat kanaatimizce bu uygulama basit tasfiyenin esaslarına uygun düşmemektedir. Çünkü mevcut düzenlemeler itibariyle basit tasfiyede birinci alacaklılar toplanması vukuu bulmaması ve iflâs idaresi teşekkül etmemesi cihetiyle olmayan bir alacaklılar toplanması kararına karşılık şikâyet yoluna gidilemeyeceği ortadayken iflâs dairesinin alacakları incelemesi için alacak bildirim süresinin bitmesini beklemesi yersizdir. Bu çerçevede basit tasfiyede alacak bildirim süresi bitmeden de iflâs dairesinin kendisine bildirilen alacakları derhâl incelemeye koyulmalı, alacak bildirim süresinin bittiği vakitte iflâs dairesi kendisine bildirilmiş olan alacakları ve iddiaların çoğunu, hatta tamamını incelemiş olmalıdır.⁶⁴⁹

---

⁶⁴⁶ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 308.

⁶⁴⁷ Berkin, *İflâs Hukuku*, 401.

⁶⁴⁸ Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 53; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 78-79.

⁶⁴⁹ Öğretide Arslanpınar Tat, alacakların incelenmesi ve sıra cetvelinin düzenlenmesine ilişkin öngörülen azami sürenin (İİK m. 232) basit tasfiyedeki hesabının tayin edilen alacak bildirim süresinin (İİK m. 218/2) bitiminden itibaren yapılacağı kanaatindedir (Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 24). Duran iflâs dairesinin

Alacak ve iddiaların incelenmiş olması cihetiyle de bildirim süresinin bittiği vakitte iflâs dairesi derhâl sıra cetvelini hazır etme ve sıra cetvelinin ilanını sağlanma imkanlarına sahip olacağından basit tasfiyenin hızlılığına hizmet edilmiş olunacaktır.

İflâs dairesi alacakları inceleme görevini sadece süresinde bildirilen (İİK m. 218/2) ve İİK m. 236/1 uyarınca sonradan kendisine bildirilen alacaklar üzerinde yapmalı⁶⁵⁰; müflisin defterlerinden anlaşılabilir kendisine bildirilmeyen alacakları tek bir istisna hâl haricinde re'sen incelememelidir.⁶⁵¹ Re'sen incelemeye tabi tutulması gerektiren istisnai hâl ise tapu sicilinde yazılı alacaklar açısından alacak kaydı yapılmamış olsa bile işleyen faiziyle birlikte kabul olunmasıdır (İİK m. 231).⁶⁵²

Bildirilen alacakların gerçek durumunu bilebilecek kişi müflis olduğundan iflâs dairesi yapacağı inceleme sırasında müflisi hazır bulundurarak ve gerekiyorsa zorla getirterek (İİK m. 216), her iddia için ne dediğini sorması (İİK m. 230) ve müflisin vereceği cevapları tutanağa geçirip imzalatması gerekir.⁶⁵³ Zira müflisin tutanağa geçirilen beyanları; tasfiyenin sonunda masa mallarının alacakların tamamını karşılamadığı takdirde İİK m. 251 bağlamında düzenlenecek aciz vesikasında, borcun müflis tarafından kabul edilip edilmediği yazılacağından ve kabul edilen alacaklar açısından aciz vesikası

---

olabildiğince hızlı şekilde sıra cetvelini düzenlenmesi gerektiğine dikkat çekmesine rağmen, alacakların incelenmesine alacak bildirim süresinin bitimiyle başlanacağı kanaatindedir (Duran, *Basit Tasfiye*, 180-181 ve 182). Zira alacakların incelenmesi ve sıra cetvelinin düzenlenmesine ilişkin işlemler basit tasfiyede kısaltılmamalı, yüzeysel şekilde incelenme ve sıradan bir liste düzenlenme şeklinde görülmemelidir (Duran, *Basit Tasfiye*, 180).

⁶⁵⁰ İflâs masasından talep edilebilecek bir alacak iflâsın kapanmasından evvel bildirilmemiş ise bu alacaklara aciz vesikası verilen alacaklar hakkındaki hükümler uygulanır (İİK m. 253).

⁶⁵¹ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 285; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 60; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 640; Berkin, *İflâs Hukuku*, 347-348; Kuru, *Cilt: 4*, 3208; Kuru, *El Kitabı*, 1319; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 297, dn. 1 ve 298, dn. 6 ile 299, dn. 7; Oruç, *İflâs İdaresi*, 216; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 63; Postacıoğlu, *İflâs*, 74-75; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 540; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 146, dn. 36. Alacakların ve iddiaların incelenmesi hususunda detaylı bilgi için ayrıca bkz. Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 57 vd.

⁶⁵² Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 285; Arar, *Cilt 2*, 168; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 76-78; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 640; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 425; Berkin, *İflâs Hukuku*, 348; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 349; Duran, *Basit Tasfiye*, 183; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 67; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 581; Kuru, *Cilt: 4*, 3208; Kuru, *El Kitabı*, 1319; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 298-300; Olgaç, *İcra-İflâs*, 1673; Oruç, *İflâs İdaresi*, 216; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 63; Postacıoğlu, *İflâs*, 75; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 166; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 541; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 146, dn. 36.

⁶⁵³ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1407; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 285; Arar, *Cilt 2*, 167; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 650; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 602 ve 640; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 423-424; Berkin, *İflâs Hukuku*, 348; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 581-582; Kuru, *Cilt: 4*, 3210; Kuru, *El Kitabı*, 1320; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 300 ve 300, dn. 10; Oruç, *İflâs İdaresi*, 215; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 72; Postacıoğlu, *İflâs*, 76; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 169; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 146-147 ve 146, dn. 39. Müflisi bulundurmamak mümkün değilse İİK m. 209/2 hükmü işletilerek müflisle bir arada yaşayanlardan reşit olanlar dinlenilmelidir (Berkin, *İflâs Hukuku*, 348).

İİK m. 68/1 hükmünü ihtiva eder senet mahiyetinde olacağından ayrıca önem arz eder.⁶⁵⁴

Ancak iflâs dairesi alacağın ve iddianın akıbeti hakkında vereceği kararı, inceleme sırasında müflisin beyanlarıyla bağlı olmaksızın verir.⁶⁵⁵

İflâs dairesi incelemesini müflisin gerçeği söylediğini düşündüğü beyanları, müflisin gösterdiği delilleri ve defter kayıtları, alacaklıların ve istihkak iddiasında bulunanların İİK m. 218/2 bağlamında tayin edilen süre içerisinde sunduğu deliller ve de gerekli görmesi hâlinde kendi araştırması⁶⁵⁶ neticesinde elde ettiği belgeler çerçevesinde; objektif, bağımsız ve özenli davranarak yapmalı, vereceği kararın kimin yararına olduğuna bakmamalıdır.⁶⁵⁷ Alacağın iflâs dairesinin teknik yetkinliğini aşar şekilde karmaşık olması hâlinde iflâs dairesi bilirkişi incelemesine başvurarak incelemeyi gerçekleştirmelidir.⁶⁵⁸

Alacaklılar ve istihkak iddiasına sahip kişiler İİK m. 218/2 bağlamında alacak bildirimini için tayin edilen süre içerisinde taleplerine dair delilleri sunmamışsa, iflâs dairesi bu kişilere yazılı şekilde ek süre verebilir.⁶⁵⁹ Ancak iflâs dairesi, vereceği ek süre ile basit tasfiyenin hızlılığını etkilememeye dikkat etmeli ve alacaklının veya istihkak iddiasında bulunan kişinin bu gecikmesinden ötürü bir masraf meydana gelecekse bu masrafın

---

⁶⁵⁴ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1407; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 285; Arar, *Cilt 2*, 167; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 651; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 603 ve 640; Berkin, *İflâs Hukuku*, 348-349; Kuru, *Cilt: 4*, 3210; Kuru, *El Kitabı*, 1320; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 300, dn. 11; Öztekin, *Aciz Vesikası*, 112; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 72; Postacıoğlu, *İflâs*, 76-77; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 170; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 541.

⁶⁵⁵ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1407; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 285; Arar, *Cilt 2*, 168; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 640; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 424; Berkin, *İflâs Hukuku*, 348; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 348; Duran, *Basit Tasfiye*, 183; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 135; Kuru, *Cilt: 4*, 3210-3211; Kuru, *El Kitabı*, 1320; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 300; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 72; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 166 ve 169; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 541.

⁶⁵⁶ Arslanpınar Tat, iflâs idaresinin alacakları incelerken kendiliğinden delil araştırmasına girişemeyeceği kanaatindedir (Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 60).

⁶⁵⁷ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1407; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 650; Kuru, *Cilt: 4*, 3211; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 300-301; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 66 ve 71; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 169; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 540.

⁶⁵⁸ Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 148. Ancak bu hâlde iflâs masasından masraf yapılacağından ve bu suretle tasfiyenin masrafsızlığı ilkesine aykırılık oluşturabileceğinden, bilirkişiye başvuru ihtimali her somut olayın özelliğinin ince elenip sık dokunarak karar verilmesi gereken bir seçenektir (Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 148).

⁶⁵⁹ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 285; Arar, *Cilt 2*, 167; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 650; Berkin, *İflâs Hukuku*, 349; Duran, *Basit Tasfiye*, 183; Kuru, *Cilt: 4*, 3207; Kuru, *El Kitabı*, 1318-1319; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 298 ve 298, dn. 5; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 66; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs*, 490; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 540; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 147.

sorumluluğunun masrafı doğuran kişide olduğu (İİK m. 236/2'nin kıyasen) ihtarını içerir şekilde bildirimde bulunmalıdır.⁶⁶⁰

İflâs dairesinin yapacağı bu incelemeyi her bir alacak ve iddia için ayrı ayrı olmak üzere; alacak ve istihkak iddialarının doğru olup olmadığı, doğru ise alacağın kapsamı⁶⁶¹, alacağını yazdıran kişinin gerçekten o alacağın alacaklısı olup olmadığı⁶⁶², alacağın ve alacaklının doğru olması hâlinde söz konusu alacağın iflâs masasından ödenip ödenmeyeceğini⁶⁶³, alacağın imtiyazlı olup olmadığı ve imtiyazlı (İİK m. 206) ise sırasının ne olduğu irdelemelerini yaparak gerçekleştirir.⁶⁶⁴

İflâs dairesi yaptığı inceleme ve irdeleme neticesinde ulaştığı kanaati her bir alacak için ayrı ayrı olmak üzere, açık ve gerekçeli şekilde kabul veya ret kararı verir (İİK m. 230, c. 2) ve durumu sıra cetveline geçirerek alenileştirir (İİK m. 232, m. 233).⁶⁶⁵

İflâs dairesi, alacaklar dışında istihkak iddialarını incelerken istihkak iddiasının konusunun mülkiyet hakkına mı yoksa mülkiyet hakkı dışındaki bir hakka mı dayandığını tespit ederek işe koyulmalıdır. Eğer ki istihkak iddiasının konusu mülkiyete dayalı bir talepten oluşuyorsa iflâs dairesi İİK m. 228 bağlamında inceleme yapıp, yukarıda açıkladığımız çerçevede hareket edecektir.⁶⁶⁶ İstihkak iddiası mülkiyet dışındaki bir ayni

---

⁶⁶⁰ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 285; Kuru, *Cilt: 4*, 3207, dn. 7; Kuru, *El Kitabı*, 1319; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 298, dn. 5; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 490; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 540-541.

⁶⁶¹ İflâs dairesi incelemesi neticesinde alacağın bildirilen miktarından daha fazla olduğunu tespit etse bile, kendiliğinden tespit ettiği kısmı kabul etmeksizin alacaklının bildirdiği miktarı kabul etmeli; ancak iflâs dairesi alacaklının bildirdiği miktardan daha azının mevcut olduğu kanaatinde ise pekâlâ alacaklının bildirdiği miktardan daha azını kabul edebilmesi mümkündür (Kuru, *Cilt: 4*, 3207, dn. 5; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 297, dn. 3).

⁶⁶² İflâs dairesi doğru olduğunu kabul ettiği bir alacak için iki kişinin hak iddia etmesi hâlinde hangi alacaklının gerçekten alacaklı olduğunu tespit ederek alacağı kabul eder (Kuru, *Cilt: 4*, 3207, dn. 6; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 297, dn. 4).

⁶⁶³ İflâs dairesinin sıra cetvelini düzenlerken karar vereceği alacaklar iflâs alacakları olup, masa masrafları ile masa borçları müflise karşı alacaklar olmaması cihetiyle sıra cetveline geçirilmeyecek ve müflise karşı alacak olarak kabul edilmeyecektir (Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 286).

⁶⁶⁴ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1408; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 285; Arar, *Cilt 2*, 170; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 650; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 641; Berkin, *İflâs Hukuku*, 349; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 581; Kuru, *Cilt: 4*, 3206-3207; Kuru, *El Kitabı*, 1318; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 297-298; Oruç, *İflâs İdaresi*, 216; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 67; Postacioğlu, *İflâs*, 73; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 490; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 170; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 539-540; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 147.

⁶⁶⁵ Arar, *Cilt 2*, 169; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 651; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 641; Duran, *Basit Tasfiye*, 184; Kuru, *Cilt: 4*, 3211; Kuru, *El Kitabı*, 1320; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 301; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 6; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 490; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 540.

⁶⁶⁶ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 639; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 134; Kuru, *El Kitabı*, 1319; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 298; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 70. Ayrıca bkz. 3.3. Başlık.

hakka dayanıyorsa, aynı alacakların incelendiği gibi incelenerek iddianın kabul veya reddedildiği iflâs dairesi tarafından karara bağlanacaktır.⁶⁶⁷

3.5.2. Sıra Cetveli

Müflisin pasifini tespit etmeye ve pasiflerin ortaya çıkışında müflisin karşısında bulunan alacaklıların hangi sıra dâhilinde masadaki net aktiflerden yararlandırılacağını saptayamaya yarayan sıra cetveli prosedürünün işletilmesi suretiyle düzenlenen sıra cetveli, varılan sonuçlara aleniyet kazandırarak asli unsurunu meydana getirirken; ayrıca tasfiyenin ilerleyen aşamalarında, sıra cetveli düzenlenmeden adi tasfiyede ikinci alacaklılar toplanması gerçekleşmemesi (İİK m. 237) ile paraya çevirme işlemlerine (İİK m. 241 vd.) ve pay cetveli ile son hesabın (İİK m. 247) düzenlenmesine geçilememesi, geçici dağıtmaların (İİK m. 252) sıra cetveline göre yapılması, iflâsın kaldırılmasında muhakemenin sıra cetvelini kıstas alması, aşağıda bahsedeceğimiz üzere İİK m. 245 bağlamında bir iddianın takibi ancak sıra cetvelinde kabul edilmiş alacaklılara devredilebilmesi gibi sonuçlar yönünden ikincil fonksiyonları mevcuttur.⁶⁶⁸ Bu bağlamda sıra cetveli ve prosedürü; iflâsın tasfiyesine ilişkin iflâs masasının aktifinin tespiti ve çoğaltılması, masanın idaresi ve pasiflerinin tespiti, masanın paraya çevrilmesi işlemler zincirinin içindeki mihenk taşı olarak nitelendirilmektedir.⁶⁶⁹

Sıra cetveli, tapu sicilinden anlaşılan hak ve alacaklar dâhil olmak üzere iflâs masasına alacak olarak kaydedilen tüm alacaklar ile istihkak iddialarının (konusu mülkiyet hakkı dışındakiler) iflâs dairesi tarafından incelenmesi ve bilahare varılan kanaatin kabul veya ret olarak kayıt altına alınarak alenileştirildiği bir tablodur.⁶⁷⁰ İflâs dairesinin düzenlediği sıra cetveli ile müflisin pasiflerinin tespiti; mefhumu muhalifinden ifade etmek gerekirse

---

⁶⁶⁷ Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 581; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 134; Kuru, *El Kitabı*, 1319; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 298; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 70.

⁶⁶⁸ Öztekin, *Sıra Cetveli*, 6-7 ve 77-78. Sıra cetvelinin fonksiyonlarına yönelik açıklamalar için ayrıca bkz. Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1403-1406; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 72-73. Arslanpınar Tat'a göre, iflâstaki paylaştırma prosedürünün ilk işlemini sıra cetvelinin düzenlenmesi oluşturur (Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 46).

⁶⁶⁹ Öztekin, *Sıra Cetveli*, 6.

⁶⁷⁰ Arar, *Cilt 2*, 170-171; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 72; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 642; Berkin, *İflâs Hukuku*, 350; Kuru, *Cilt: 4*, 3213; Kuru, *El Kitabı*, 1322; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 301-302; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 6 ve 77; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 148.

alacaklıların tasfiye sonunda tatmin edilip edilmeyeceği, edilecekse hangi sırayla ve de hangi miktar üzerinden tatmin edileceği ortaya konacaktır.⁶⁷¹

İflâs dairesi tarafından düzenlenen sıra cetvelindeki sıra düzeni İİK m. 206 ve m. 207'deki alacaklılar sırasına göre oluşturulur (İİK m. 232, c. 1).⁶⁷² Bu bağlamda İİK m. 218/2 uyarınca kaydedilen ve İİK m. 231 uyarınca re'sen nazara alınan iflâs alacakları ve iddiaları (mülkiyet hakkına dayalı iddialar hariç tüm aynı haklara ilişkin iddialar)⁶⁷³ sıra cetvelinde (kabul veya ret fark etmeksizin) kendisine yer bulacağından; iflâs dairesi, sıra cetvelinde açıklık ve belirlilik ilkeleri geçerli olduğu gözeterek, koşulsuz taleplerin her biri hakkında sıra cetvelindeki kabul (sırası ve miktarı da belirtilerek) veya ret kararlarını şartsız olarak derç etmelidir.⁶⁷⁴

İİK m. 194 gereği, acele hâller saklı kalmak kaydıyla müflisin davacı veya davalı olduğu hukuk davaları iflâsın açılmasıyla durur ve söz konusu davalara ancak ikinci alacaklılar toplanmasından on gün sonrasında devam olunabilir. Çünkü iflâsın açılmasıyla birlikte masanın idaresine ilişkin tasfiye organları (iflâs idaresi ve özellikle ikinci alacaklılar toplanması) kendiliğinden teşekkül etmeyip bir prosedürün işletilmesi suretiyle varlık kazandığından, madde kapsamına dâhil olan hukuk davalarının akıbetinin (takip edilip edilmeyeceğinin) belirlenebilmesi için zaman kazanmak adına ikinci alacaklılar toplanması organının teşekkülünün beklenilmesi zaruri görülmüştür.⁶⁷⁵ Bu bağlamda adi

---

⁶⁷¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1409; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 286; Arar, *Cilt 2*, 170; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 651; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 25; Berkin, *İflâs Hukuku*, 350; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 583; Kuru, *Cilt: 4*, 3213; Kuru, *El Kitabı*, 1322; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 302; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 6 ve 77; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 171; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 542; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 148.

⁶⁷² Sıra cetvelinin oluşturulması ve sıra düzeninin hangi esaslara göre belirleneceği hususlarında detaylı bilgi için bkz. Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 86-122.

⁶⁷³ Sıra cetveli prosedürü, bir alacak veya hakkın iflâs masası pasifleri arasında sayılıp sayılmayacağına ilişkin olduğundan konusu mülkiyet hakkından başka bir aynı hakka dayanan istihkak iddialarının akıbeti sıra cetveliyle belirlenecek; konusu mülkiyet hakkını içerir istihkak iddialarının iflâs masasının aktifini belirlemeye yaradığından bunlar için İİK m. 228 hükmü işletilecektir (Öztekin, *Sıra Cetveli*, 70). Ayrıca masa yükümlülükleri sıra cetveline geçirilmeyecektir (Arar, *Cilt 2*, 170; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 642; Berkin, *İflâs Hukuku*, 350; Kuru, *Cilt: 4*, 3224; Kuru, *El Kitabı*, 1326; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 304; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 171).

⁶⁷⁴ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1411-1412; Arar, *Cilt 2*, 169; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 643-644; Berkin, *İflâs Hukuku*, 349; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 583; Kuru, *Cilt: 4*, 3211 ve 3390; Kuru, *El Kitabı*, 1323; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 301-303 ve 303, dn. 5; Oruç, *İflâs İdaresi*, 219; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 171; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 542. İflâs masasına dâhil olan malvarlığı unsurları üzerindeki bütün aynı haklar sıra cetveline geçirileceğinden, iflâsta cüz-i icradaki gibi mükellefiyetler listesi hazırlanmamaktadır (Berkin, *İflâs Hukuku*, 350; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 303, dn. 4; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 171; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 545).

⁶⁷⁵ Arar, *Cilt 2*, 76; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 615; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 587; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 372; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 123-124; Kuru, *Cilt: 3*, 2893; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 453. Nitekim ikinci

tasfiyede iflâsın açıldığı anda derdest olan ve de hükmün içeriğine dâhil olan hukuk davalarının konusunu teşkil eden alacakların iflâs idaresi tarafından incelemeye tabi tutulmadan ve de kabul veya ret şeklinde bir karara yer verilmeksizin, davalı/çekişmeli olduğu kaydını içerir şekilde sıra cetveline geçirileceği ifade edilmektedir.⁶⁷⁶

Basit tasfiyede ikinci alacaklılar toplanması olmadığından İİK m. 194 hükmünden yararlanılan hukuk davalarının hangi ana kadar duracağı belli değildir.⁶⁷⁷ Mehaz İsviçre’de iflâsın açılmasıyla duran hukuk davalarına basit tasfiye özelinde ancak sıra cetvelinin düzenlenmesinden ve iflâs dairesine bırakılmasından yirmi gün sonrasında devam olunabilmektedir.⁶⁷⁸

Türk hukuk öğretisinde ifade edilen ise iflâs dairesinin sıra cetvelinin düzenlediği ana kadar hukuk davalarının durması gerektiğidir.⁶⁷⁹ Zira iflâs dairesi ancak sıra cetvelinin

---

alacaklılar toplanmasının davanın takibinden vazgeçilmesi yönünde bir karara varması hâlinde davayı takip etmek isteyen alacaklıya dava takip yetkisi devrolunmaya mecbur bulunduğu (İİK m. 245) iflâs kararı ile İİK m. 194 kapsamına dâhil olan davaların durdurulması yerinde bir düzenlemedir (Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 373). Yargıtay İcra ve İflâs Dairesinin 31/12/1966 tarihli, 1966/9218 esas ve 1966/13346 karar sayılı ilamında İİK m. 194 hükmünün amacı: “... evvelce açılmış hukuk davalarını devam ettirip ettirmemek hususunda bir karar verebilmeleri için alacaklılara vakit kazandırmak, iflâsın açılmasıyla tasarruf yetkisi kısıtlanıp yerini iflâs idaresi alan borçlunun açtığı davaları devam ettirmekte fayda olup olmadığını, aleyhe açılan davalardaki tutum ve hareket hattını tesbit bakımından iflâs dairesine imkân sağlamaktır. ...” şeklinde ifade edilmiştir (kararın tam metni için bkz. Olgaç, *İcra-İflâs*, 1595. Benzer yönde açıklamalar için ayrıca bkz. Olgaç, *İcra-İflâs*, 1620 vd.).

⁶⁷⁶ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 616; Arslanpınar Tat, *Paylaşırma*, 64; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 587; Barış Toraman ve Cem Furkan Kartoğlu, “İflâs Tasfiyesinde Dava Takip Yetkisinin Devri Üzerine”, *Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Dergisi* 18, S. 51 (2022), 102; Berkin, *İflâs Hukuku*, 350; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 352; Kuru, *Cilt: 4*, 3212 ve 3216; Kuru, *El Kitabı*, 1321 ve 1323; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 303; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 75; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 172; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 562. Kuru ayrıca müflisin taraf olduğu davadaki sıfatını nazara alarak, davacı olunan davalarda iflâs idaresinin başarı şansı değerlendirmesi yaparak kararını vereceğini ve kararını ikinci alacaklılar toplanmasına sunacağı kanaatindeyken; davalı olunan davalarda doğrudan çekişmeli olduğu belirtilerek kararın ikinci alacaklılar toplanmasına bırakılması yönünde görüş bildirmektedir (Kuru, *Cilt: 3*, 2904). “... Müflisin davalı olduğu davalarda ise; iflâs idaresi, alacakları tahkik ederken, (İİK m. 230 vd.) müflise karşı dava açan alacaklının alacağının mevcut olup olmadığı hakkında bir karar vermez; sadece, bu alacağı davalı çekişmeli alacak olarak sıra cetveline geçirir. Bu alacağın, dolayısıyla davanın kabul edilip edilmeyeceği hakkındaki kararı, ikinci alacaklılar toplantısında karar verilir. İkinci alacaklılar toplantısı davaya devam edilmesine karar verirse, iflâs idaresi, ikinci alacaklılar toplantısından on gün sonra davayı takip eder veya tayin edeceği bir avukat vasıtasıyla davayı takip ettirir. ...” (İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesinin 15/02/2024 tarihli, 2023/1095 esas ve 2024/500 karar sayılı ilamı, kararın tam metni için bkz. <https://www.lexpera.com.tr/> E.T. 19/04/2024).

⁶⁷⁷ Duran, İİK m. 194 hükmünün Kanun’da iflâsın müflisin malvarlığı unsurları üzerindeki sonuçlarını düzenleyen İİK m. 184-194 hükümleri içerisinde yer aldığını ve ayrıca adi tasfiyeyi düzenleyen İİK m. 219-254 hükümleri arasında sayılmadığını, bunlardan ötürü İİK m. 194 hükmünün yalnızca adi tasfiyeye dair öngörülerde bulunduğu söylenemeyeceğini ifade ederek basit tasfiyede de uygulanacağı kanaatinde (Duran, *Basit Tasfiye*, 217).

⁶⁷⁸ Altay, *İflâs Hukuku I. Cilt*, 785, dn. 46; Arslanpınar Tat, *Paylaşırma*, 64, dn. 189; Duran, *Basit Tasfiye*, 216-217; Taşpınar, “Genel Bir Bakış”, 638.

⁶⁷⁹ Kuru, *Cilt: 3*, 2907; Kuru, *Cilt: 4*, 3389, dn. 12; Kuru, *El Kitabı*, 1231 ve 1387, dn. 4; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 364, dn. 8. Aynı yönde bkz. Toraman ve Kartoğlu, “Takip Yetkisinin Devri”, 101-102;

düzenlenmesi aşamasında dava konusu alacağın kabul edilip edilmeyeceğini ve dolayısıyla davaya devam olup olunmayacağını anlayacaktır.⁶⁸⁰ Öğretinin çözüm yöntemindeki sıra cetvelinin düzenlenme kıstası, mehzaz İsviçre'deki basit tasfiye hükümleriyle uyumlu olduğu gibi İİK m. 194'ün ruhuna da hizmet etmektedir. Fakat mahkemeler çoğunlukla⁶⁸¹ öğretinin kanaatinin aksini içtihat ederek, İİK m. 194 hükmünün basit tasfiyede uygulanmayacağına hükmetmektedir.⁶⁸²

Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 583; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2143. Öğretide, basit tasfiyede duran hukuk davasının takip yetkisini bir alacaklı kendi üzerine devralmazsa, iflâs dairesinin bu davayı takipten vazgeçerek çekişmeli hakkı bu hâliyle satması gerektiği ifade edilmektedir (Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 375). İflâsın kapanması kurumunu inceleyen Vafife Merve Yıldırım ise eserinde, basit usulün uygulandığı tasfiyelerde hukuk davalarının ikinci alacaklılar toplanmasından itibaren on güne kadar duracağına ilişkin olan İİK m. 194 hükmünün uygulanmayacağını ifade etmektedir. Ancak müellifin kanaatinin gerekçeleri eserinden anlaşılmamaktadır (bkz. Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 157, dn. 537).

⁶⁸⁰ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 794; Kuru, *El Kitabı*, 1232 ve 1387, dn. 4; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 364, dn. 8.

⁶⁸¹ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 29/11/2016 tarihli, 2016/12282 esas ve 2016/9217 karar sayılı ilamında öğretinin çözüm yöntemi benimsenmiştir. Anılan ilamın ilgili kısmı aynen şu şekildedir: “... Ancak, yargılama sırasında ve hüküm tarihinden önce davalı-karşı davacı ..... ve Tic. A.Ş. 'nin ... .. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 04/03/2014 tarih, 2013/846 E-2014/71 K. sayılı ilamı ile iflasına karar verildiğinin, iflas tasfiyesinin basit tasfiye hükümlerine göre yapılacağı ve basit tasfiyede ikinci alacaklılar toplantısının olmaması davanın sıra cetvelinin düzenlendiği tarihe kadar durması gerekir. Mahkemece, bu husus nazara alınmaksızın yargılamaya devam olunarak yazılı şekilde hüküm tesisi doğru olmamış, bozmayı gerektirmiştir. ...” (Kararın tam metni için bkz. <https://legalbank.net/> E.T. 23/04/2024). Benzer yönde kararlar için bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 217, dn. 331.

⁶⁸² “... Dava, taraflar arasındaki sözleşme gereği yapılan işin bedelinin ödenmediğinden bahisle başlatılan icra takibine vaki itirazın iptali istemine ilişkin olup dava devam ederken 17.09.2008 davacı şirketin iflas ettiği anlaşılmaktadır. İflas müdürlüğünün 08.08.2010 tarihli cevabi yazısında davacının iflasının İİK'nin 218. maddesi uyarınca basit tasfiye usulü ile yapılacağını belirtilmiş olmasına rağmen, 29.10.2012 tarihli yazısında ve 26.03.2014 tarihli yazısında tasfiyenin adi usulle yapılacağı belirtilmiştir. Oysa her iki tasfiyede izlenecek yol farklıdır. Basit tasfiye usulünde ikinci alacaklılar toplantısı yapılmayıp iflas masasının temsili iflas dairesi tarafından yapıldığından davayı iflas dairesinin takip etmesi gerekir. Adi tasfiye usulünde ise, müflisin taraf olduğu davalar İİK'nin 194. maddesi uyarınca ikinci alacaklılar toplantısında kadar durur ve bu hâlde ikinci alacaklılar toplantısı yapıldıktan sonra iflas idaresi iflas masasını temsil eder. Her iki hâlde de davanın takip edilmesi gerekmekte olup, somut olayda iflas tasfiyesinin ne şekilde yapıldığı konusundaki çelişki giderilmediği gibi, dava, davacı sıfatı ile iflas idaresi veya iflas dairesi tarafından takip edilmemiş buna rağmen davaya devam edilmiştir. Bu durumda mahkemece, iflas tasfiyesinin ne şekilde yapıldığı hususu net olarak tespit edildikten sonra, basit usulle tasfiye yapıldığı anlaşılırsa dava İİK'nin 194. maddesi gereğince tatil edilmeyeceğinden ve davalı taraf da davayı takip etmediğinden davanın o tarih itibarı ile açılmamış sayılmasına karar verilmesi, tasfiyenin adi şekilde yapıldığının tespit edilmesi hâlinde ise ikinci alacaklılar toplantısına kadar davanın tatiline karar verilerek ikinci alacaklılar toplantısından sonra iflas idaresine tebliğinden sonra sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken ...” (bkz. Yargıtay 23. Hukuk Dairesinin 21/03/2018 tarihli, 2016/102 esas ve 2018/2280 karar sayılı ilamı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, E.T. 14/04/2024). “... Yine, basit usule göre iflas tasfiyesinin yapılması durumunda müflis Şirketin taraf olduğu hukuk davalarının İİK m. 194 gereğince tatil edilmesi (geri bırakılması) hukuken olanaklı değildir. ... dosyamıza gönderilen cevabi müzekkereden müflis davalı Şirketin malvarlığına rastlanmadığından, tasfiyenin basit tasfiye usulüne göre yapılmasının kararlaştırıldığı ve tasfiyenin re'sen Ankara Batı İflas Dairesi tarafından yürütülmekte olduğu anlaşılmıştır. İflas tasfiyesinin basit usule göre yürütüldüğü ve bu usulde İİK m. 154 gereğince ikinci alacaklılar toplantısının yapılmayacağı dikkate alınarak İİK m. 194 gereğince yasal olanak bulunmamakla dosyamızda yargılamanın durdurulmasına yer olmadığına karar verilmiştir. ...” (bkz. T.C. Ankara 4. Asliye

Bir hukuk kuralının lafzından yola çıkılarak yorumlanması kuralın getiriliş gayesinin görmezden gelinmesine sebebiyet vereceğinden hükmün uygulanabilirliği ile işlevselliğini azaltacaktır.⁶⁸³ Kanaatimizce, mahkemelerin İİK m. 194 hükmünün lafzını esas almak suretiyle oluşturduğu içtihat hatalıdır. İİK m. 194 hükmü tasfiye usulünün ne olduğundan arı olarak, iflâsın açılmasının ve dolaylı olarak müflisin tasarruf yetkisinin kısıtlanmasının (İİK m. 191) bir sonucudur.⁶⁸⁴ Tasfiyenin başlangıç aşamasında olduğu gibi basit tasfiyeye karar verilmesinden sonra da müflisin tasarruf yetkisi kısıtlıdır. Basit tasfiyenin idarecisi iflâs dairesi olmasına rağmen bir hakkın takip yetkisinden tek başına kendisi feragat edemeyecektir.⁶⁸⁵ Hâl böyleyken basit usulün tatbik edildiği bir tasfiyede durması gereken bir hukuk davasına devam edilip edilmeyeceğine alacaklılar karar vermek durumundadır.⁶⁸⁶ Aksinin kabulü hem müflisin hem de alacaklıların zararına olacaktır.⁶⁸⁷ Bu noktada öğretinin çözüm yöntemi ise isabetli olmakla birlikte eksik kalmaktadır. Çünkü iflâs dairesinin sıra cetvelini düzenlediği anda alacaklıların

---

Ticaret Mahkemesinin 25/03/2021 tarihli, 2018/308 esas ve 2021/219 karar sayılı ilamı, <https://emsal.uyap.gov.tr/> E.T. 09/04/2024).

⁶⁸³ Başözen, Tasarruf Yetkisi, 6.

⁶⁸⁴ “... Müflisin, iflâsın açılması ile hak ehliyetini kaybetmediği gibi dava ehliyetini de kaybettiği söylenemese de müflisin masa malları üzerindeki tasarruf yetkisi kısıtlandığından, masa ile ilgili davalar hakkındaki taraf sıfatı ve dava takip yetkisi artık müflise değil, iflâs idaresine ait olacaktır. İflâs idaresinin bu dava takip yetkisini kullanıp kullanmayacağını tespit edebilmek için, ilk önce iflâs organlarının oluşması ve her dava hakkında esaslı bilgi sahibi olunması gerekir. Bu ise zaman isteyen bir husustur. İşte bu nedenle, İİK'nin 194'üncü maddesi gereğince müflisin davacı ve davalı bulunduğu hukuk davalarının, iflâsın açılması ile belli bir süre için durması öngörülmüştür. ...” (İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesinin 15/02/2024 tarihli, 2023/1095 esas ve 2024/500 karar sayılı ilamı, kararın tam metni için bkz. <https://www.lexpera.com.tr/> E.T. 19/04/2024).

⁶⁸⁵ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1811; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 220.

⁶⁸⁶ Kuru, *Cilt: 4*, 3389. Öğretideki aksi görüşe göre bu konuda karar verici merci iflâs dairesidir (Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 578; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2138).

⁶⁸⁷ “... 2004 sayılı İİK'nin 194/1. maddesine göre acele hâller dışında müflisin taraf olduğu hukuk davaları duracağı ve ancak alacaklıların ikinci toplanmasından on gün sonra devam olunabileceği, aynı Kanun'un 208. ve devam maddeleri uyarınca iflas dairesi iflas kararının kendisine tebliğinden itibaren en geç iki ay içinde tasfiyenin adi veya basit şekilde yapılacağına karar vereceği, ayrıca basit tasfiye usulünün aksine tasfiyenin adi tasfiye usulüyle yerine getirilmesine karar verilmesi hâlinde ise İİK'nin 194/1. maddesi uyarınca işlem yapılması gerektiği düzenlenmiştir. ... davacı şirketin iflasına karar verildiği, tasfiye işlemlerinin İstanbul Anadolu ... İflas Müdürlüğü'nün ... iflas dosyasından yürütüldüğü, iflas tasfiyesinin basit tasfiye yolu ile yapıldığı anlaşılmaktadır. İflas tasfiyesi basit tasfiye yolu ile yapıldığından İİK'nin 208 ve devamı maddeleri gereğince eldeki davada İİK'nin 194. maddesinin uygulanması imkânı bulunmamaktadır. O hâlde mahkemece bu gerekçeyle eldeki davada İİK'nin 194. maddesinin uygulanmasına yer olmadığına karar verilmesi dosya kapsamına uygun olmuştur. ... mahkemece davacı şirketin iflas tasfiye işlemlerinin yürütüldüğü İstanbul Anadolu ... İflas Müdürlüğü'ne (... iflas dosyasına) 07/06/2022 tarihli duruşma gün ve saatinin usulüne uygun olarak tebliğ edilmesine karşın, müdürlükçe belirlenen gün ve saatte duruşmada hazır bulunulmadığı gibi, mazeret de bildirilmediğinden 07/06/2022 tarihli celsede; davacı şirket vekilinin mazeretinin reddi ile iflas dairesi tarafından takip edilmeyen dosyanın işlemiden kaldırılmasına karar verilmesi usul ve yasaya uygun olmuştur. ...” (bkz. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 15. Hukuk Dairesinin 22/03/2023 tarihli, 2023/266 esas ve 2023/337 karar sayılı ilamı, <https://www.lexpera.com.tr/> E.T. 09/04/2024).

tamamının görüşüne ulaşabilmesi mümkün değildir. Hele ki masrafsızlık, olabildiğince şekle tabi olmama ve hızlılık ilklerinin cari olduğu bu usulde alacaklılar toplanmasının görüşüne sirküler yoluyla başvurulması tavsiye olunduğu göz önüne alındığında, sıra cetvelinin düzenlenmesinden on gün sonraya kadar davaların durması gerektiği ifade etmek makul olacaktır.

İİK m. 194 hükmünün basit tasfiyede uygulanabilirliğine çözüm önerisi sunan *Duran* ise düşüncemizden farklı olarak, alacaklılar toplanmasının iradesini önceleyen bir düşünüş geliştirmiştir. Müellife göre basit tasfiyede İİK m. 194 hükmüne dâhil olan davaların sıra cetvelinin düzenlenmesi anına kadar durması gerektiğinin kabulü, davanın akıbeti hakkındaki kararın alacaklılar tarafından verileceğinin göz ardı edileceği anlamına gelir.⁶⁸⁸ Bu noktada olması gereken, eğer ki iflâs dairesi alacaklılar toplanması yapılmasını öngörmüş ise bu alacaklılar toplanmasından on gün sonraya kadar; yahut, sirküler gönderme yoluna başvurulmuşsa alacaklıların cevap verme süresinin bitiminden on gün sonraya kadar davaların durması gerektiğidir.⁶⁸⁹ Yazarın gerekçesine katılmakla birlikte alacaklılar toplanması yapılması öngörüsüne dayanan kıstas, uygulamada karışıklığa sebebiyet vermek suretiyle mahkemeleri zor duruma sokabilir. Az önce ifade ettiğimiz üzere kanaatimizce olması gereken, somut basit tasfiyeye göre değişiklik gösteren bir koşul yerine herkes tarafından ilk bakışta anlaşılan sıra cetvelinin düzenlenme anına göre belirlenmiş durma süresinin kabulüdür.

Nihayetinde iflâs dairesinin İİK m. 194 hükmünden yararlanan davalara konu alacakları sıra cetveline kabul veya ret kararı vermeksizin “davalıdır” kaydı ile geçirmesi gerekir.⁶⁹⁰ Fakat adi tasfiyeden farklı olarak, sıra cetveli düzenlenirken müflisin davadaki sıfatından bağımsız şekilde dava konusu alacakların incelemeye tabi tutulması yerinde olur.⁶⁹¹ Nitekim dava konusu alacağın iflâs dairesinin inceleme süzgecinden geçmiş olması davanın akıbetinin belirlenmesi açısından alacaklılara yol gösterici olacaktır.

---

⁶⁸⁸ *Duran, Basit Tasfiye*, 218-219.

⁶⁸⁹ *Duran, Basit Tasfiye*, 219. Yazar İİK m. 194 hükmünün iki farklı şekilde yazılabileceğini düşünmektedir. İlk olarak mehzada olduğu gibi basit tasfiyede sıra cetvelinin düzenlenmesinden yirmi gün sonraya kadar durması yahut basit tasfiyede alacaklıların görüşüne başvurulacaksa bu başvurudan itibaren on gün sonraya kadar davaların durması gerektiği düzenlenebilir (*Duran, Basit Tasfiye*, 219).

⁶⁹⁰ Aynı yönde bkz. *Duran, Basit Tasfiye*, 186-187.

⁶⁹¹ Bir iddianın takip yetkisinden vazgeçilebilmesi, alacaklıların iddia hakkında bilgilendirilmiş olmasını gerektirir (Toraman ve Kartoğlu, “Takip Yetkisinin Devri”, 112 ve 117-118).

Alacakların incelenmesi sonucunda iflâs dairesi alacağın kabul edilmemesi kanaatinde ise alacak reddine ilişkin sebepleri de ihtiva eder şekilde sıra cetvelinde gösterilecektir (İİK m. 233, c. 1). Ancak adi tasfiyede İİK m. 233 hükmü gereği iflâs idaresi, ipotekle temin edilmiş alacakla ilgili olarak ipoteği doğuran sebep veya ipoteğin limiti miktarı bakımından ret kararı vermeyip, kabul etmediğini ikinci alacaklılar toplanmasına bildirir.⁶⁹² Ayrıca ipoteğin iptali veya miktarın tenzili iddiasını takip hakkı, isteyen alacaklıya İİK m. 245 hükmü çerçevesinde devrolunur (İİK m. 233, c. 3).⁶⁹³

İpotekli alacakların sıra cetveline geçiriliş şekline ile kabul veya ret yönündeki akıbetine dair İİK m. 233, c. 1 ve 2 hükmünün basit tasfiyede uygulanabilirliği ayrıca değerlendirilmelidir. Hükümet gerekçesi göz önüne alınmak suretiyle İİK m. 233 hükmün lafzı tek başına düşünüldüğünde, iflâs dairesi ipotekli alacağın sıra cetveline geçirilmesine dair ret kanaatini alacaklılar toplanmasına sunması ve oradan çıkacak karara göre hareket etmesi gerektiğinin ifade edilmesi yanlış olmayacaktır. Fakat iflâsın adi tasfiyesinde iflâs idaresinin alacakları inceleme ve sıra cetvelini düzenleme hususlarında tam yetkili⁶⁹⁴ kabul ediliyor oluşuna getirilen bu istisnai hüküm ve de hükme getirilen eleştiriler ile paraya çevirme usulünün belirlenmesinde dahi alacaklıların görüşüne ihtiyaç duymayan basit tasfiyedeki iflâs dairesinin rolü birlikte değerlendirildiğinde, anılan hükmün uygulanabilirliği basit tasfiyede kabil değildir. Aksine bir yorum basit tasfiyenin serbest inşa edilebilirliğine ters düşecektir. Bu bağlamda, basit tasfiyenin esasları dikkate alınarak, iflâs dairesinin söz konusu ipotekli alacakları sıra cetveline İİK m. 233 hükmü ile bağlı olmaksızın kanaatini bildirir şekilde geçirmesi, başka merasime mahal kalmaksızın alacakları tahkik ve sıralarını tayin etmesine (İİK m. 218/3) uygun düşer. Buna karşılık uygulamada iflâs daireleri bu hususta

---

⁶⁹² Hükümün getirilişine ilişkin hükümet gerekçesi aynen şu şekildedir: “Uygulamada iflâs idaresinin keyfi olarak, ipoteğe bağlanmış alacakları reddettikleri görülmektedir. Yapılan değişiklik ile iflâs idaresinin ipotekli alacakları reddetmek yetkisi kaldırılmakta ve kabul edilemeyeceğine ihtimal verdiklerini ikinci alacaklılar toplanmasına sunma ve bunların kabul edilmemesi (Üstündağ’a göre “kabul edilmesi” olmalı) hâlinde istekli olan alacaklılara da alacağın tenzili veya ipoteğin iptali hakkında 245’inci maddeye göre dava açma yetkisini devretme imkânı getirilmiştir” (bkz. Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 167).

⁶⁹³ İİK m. 233, c. 1 ve 2 hükmü ile iflâs idaresinin ipotekli alacakları kabul etmeme yetkisinin elinden alındığından bahisle alacaklıların ipotekli alacağın hukuki varlığı ile miktarına ilişkin itiraz edemeyecekleri bir durum yaratılarak alacaklılara sadece ikinci alacaklılar toplantısına katılarak İİK m. 245 bağlamında iddianın takibi yetkisinin devrini talep etme yetkisinin tanındığı, ki normal şartlar altında İİK m. 245 hükmü yalnızca masaya ait ihtilaflı bir talebin varlığında gündeme gelebilecek iken İİK m. 233 hükmü ile iflâs alacağına dair hususun hakkın devralınmasının nasıl öngörüldüğünün anlaşılamadığı belirtilerek mevcut düzenleme eleştirilmektedir (eleştiriler için bkz. Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1413-1414; Üstündağ, *Dünya ve Bugünü*, 148-149; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 166-168).

⁶⁹⁴ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 639.

da alacaklılar toplanması kararına ihtiyaç duyduğundan, alacaklılar toplanmasına başvurulması suretiyle hareket etme yolunu tercih etmektedir.

Sıra cetvelinin yukarıda bahsedilen asli ve ikincil fonksiyonları basit tasfiye usulünde pekâlâ caridir. Bunların yanında basit tasfiye usulü açısından sıra cetvelinin varlığı, bu usulde gerçekleşecek alacaklılar toplanmasının⁶⁹⁵ sıhhatinin kıstası⁶⁹⁶ olacağından ayrı bir öneme ve de yere sahiptir. Bu bağlamda basit tasfiyede alacakların incelenmesi ve sıra cetvelinin düzenlenmesi bahsi çalışmamız özelinde, Kanun sistematigiyle yeknesaklaştırmak için her ne kadar yukarıda bahsedilen konulardan sonra işlenilmiş olsa da iflâs dairesi tarafından öncelikle ele alınması gereken bir konudur. Bu çerçevede iflâs dairesi basit tasfiyede alacaklıların incelemesi faaliyetine bildirim süresi bitmeden başlamalı ve sıra cetvelini alacak bildirim süresinin (İİK m. 218/2) bitiminden itibaren en geç iki ay içerisinde (İİK m. 232) düzenlemelidir.⁶⁹⁷

İflâs dairesi sıra cetvelini düzenlediğini, İİK m. 166/2'deki usul çerçevesinde ilan ederek alacaklıları haberdar eder (İİK m. 234/1). Bu gerekliliğin yerine getirilmesi, sıra cetveline ilişkin muhalefetlerin gündeme gelebilmesi için şart olduğu gibi sıra cetvelinin düzenlenmesinden sonra yapılacak tasfiye işlemlerinin ön şartıdır.⁶⁹⁸ Burada ilan edilen sıra cetveli olmayıp, sıra cetvelinin kendisi tarafından düzenlenerek dairede bulunduğu ve alacaklıların incelemesine açıldığıdır.⁶⁹⁹ Adi tasfiyede; sıra cetveli iflâs idaresi tarafından düzenlendiğinden, iflâs idaresi düzenlediği sıra cetvelini ve sıra cetveliyle alakalı tüm delil ve belgeleri iflâs dairesine bırakarak alacaklıların incelenmesine açıldığı ilan olunur (İİK m. 234/1). Basit tasfiyede iflâs dairesi sıra cetvelini kendisi düzenlediğinden, sıra cetvelindeki kararların dayanaklarını oluşturan deliller ve belgeler her daim kendisinde bulunduğundan bunu başkaca bir yere depo etmesine lüzum yoktur.⁷⁰⁰

---

⁶⁹⁵ Basit tasfiyede alacaklılar toplanmasının teşekkül ettiği hâller için ayrıca bkz. 3.8. Başlık.

⁶⁹⁶ Basit tasfiyede alacaklıların görüşüne başvurulduğu esnada alacaklıların alacaklılık sıfatlarının kesin ve net olarak bilinir olması tasfiyenin gidişatını doğrudan etkileyecektir.

⁶⁹⁷ İflâs dairesi sıra cetvelini düzenlemesi için Kanun'da öngörülen iki aylık azami süreyi basit tasfiyede kısaltabilir (Berkin, *İflâs Hukuku*, 401).

⁶⁹⁸ Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 122.

⁶⁹⁹ Arar, *Cilt 2*, 173; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 148; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 644; Kuru, *Cilt: 4*, 3226; Kuru, *El Kitabı*, 1327; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 305, dn. 12; Oruç, *İflâs İdaresi*, 220; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 84; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 172.

⁷⁰⁰ Hatta müflisin alacaklısının tek kişiden oluşması hâlinde sıra cetvelinin düzenlenmeyeceği ve sıra cetveli düzenlenmediğinden herhangi bir depo etme durumunun da olmayacağı söylenmektedir (Arar, *Cilt 2*, 139).

Adi tasfiyenin uygulanmasında iflâs idaresi tarafından sıra cetvelinin düzenlendiği ve alacaklıların incelemesi için iflâs dairesine bırakıldığı ilanı ikinci alacaklılar toplantısının ilanı ile birlikte gerçekleşmektedir (İİK m. 237/1, İİK Yön. m. 60).⁷⁰¹ İkinci alacaklılar toplanmasının gerçekleşebilmesi için iflâs kararının kesinleşmesinin bekleneceği de göz önüne alındığında (İİK m. 164/3, c. 2) adi tasfiyedeki uygulamanın basit tasfiyede uygulanabilirliği bulunmamakta; iflâs dairesi sıra cetvelinin düzenlendiğini sıra cetvelini düzenlemeyi bitirmesiyle birlikte derhâl ilan etmelidir. Ancak burada, iflâs dairesinin alacaklılar toplanmasına başvurma gereksiniminde bulunması hâlleri mevcut ise bu toplantı ilanının sıra cetvelinin ilanı ile yapılması suretiyle masrafsızlık ilkesine riayet edildiği akıllara gelebilir.⁷⁰² Fakat iflâs dairesinin alacaklılar toplanması kararlarının alınmasına ilişkin genel uygulamasının sirküler göndermek yoluyla gerçekleştiği nazara alındığında, anılan ihtimalde sıra cetvelinin ilanı ile birlikte alacaklılar toplanmasının fiziken gerçekleşeceği bildiriminde bulunacağı gerçeği karşısında basit tasfiyenin hızlılık ve şekle tabi olmama ilkelerine aykırılıkların oluşabileceğini söylemek yanlış olmayacaktır. Yine de somut tasfiye açısından fiziki toplanma gerekliliği mevcut ise sıra cetvelinin düzenlendiğinin ilanı ile birlikte alacaklıların toplanmaya davet edilmesi, masrafsızlık unsuru açısından kabul edilebilir tercih olacaktır.⁷⁰³

İflâs dairesi ilanın haricinde iddiasının tamamı veya bir kısmı reddedilen ya da iddia ettikleri sıraya kabul olunmayan iddia sahiplerine doğrudan doğruya haber verir (İİK. 234/2). Bu haber verme, sıra cetvelinin bir örneğinin ilgili iddia sahibine tebliği suretiyle

---

⁷⁰¹ Kuru, *Cilt: 4*, 3283; Kuru, *El Kitabı*, 1327, dn. 19; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 305, dn. 12; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 84. Örneğin T.C. Afyonkarahisar İflâs Dairesi 2022/5 iflâs sayılı dosyası: “Afyonkarahisar 4. Asliye Hukuk Mahkemesi’nin 08/09/2022 tarih 2022/238 E. Sayılı ilanı ile iflasına karar verilen Müflis İSA ALTINTAŞ’ın iflas masasına alacak kaydı yaptıranların, kayıt, kabul, red ve sıralarını, karar dayanağıyla birlikte gösteren 19/09/2023 tarihli ek sıra cetveli, hazırlanmıştır. Müflis Şirket hakkında verilen iflas kararı kesinleşmiş olduğundan, İİK. m. 237 uyarınca 2. Alacaklılar toplantısı 25/10/2023 günü saat 14:00’da Afyonkarahisar Barosu Hizmet Binası Konferans salonunda “Kocatepe Mahallesi 561. Sok. No:5 AFYONKARAHİSAR” adresinde yapılacak olup, alacakları kısmen veya tamamen kabul edilen alacaklılar ile, sıra cetveline kayıt davası açmış alacaklılardan İİK. 235 uyarınca katılmalarına karar verilmiş olanların toplantıda hazır bulunmaları veya kendilerini bir vekil ile temsil edebilecekleri hususu ile sıra cetvelinde gösterilen alacakların esasına ilişkin itirazların en geç 15 gün içerisinde iflasa karar veren Asliye Hukuk (Ticaret Mahkemesi Sıfatıyla) Mahkemesinde, sıraya ilişkin itirazların ise en geç 7 gün içerisinde İcra Hâkimliğinde açılacak dava ile yapılacağı hususu İİK 232, 234, 235, 236 ve 237 maddeleri gereğince tebliğ ve ilan olunur” (<https://www.ilan.gov.tr/ilan/1309570/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari-iflas-alacaklilari-sıra-cetvelinin-ilanen-tebliği> E.T. 05/10/2023).

⁷⁰² Duran’a göre basit tasfiyede sıra cetvelinin ilanı ile birlikte alacaklılar toplanmasının ilanının birleştirilmesi, ek masrafların önüne geçilebilir (Duran, *Basit Tasfiye*, 215).

⁷⁰³ Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 215.

gerçekleştirilmesi uygun olmalıdır.⁷⁰⁴ Ancak ilgililere iddianın reddine dair tebliğ yapılması, ilgiliye yalnızca bilgi verilmesi anlamında olup sıra cetveline muhalefet edilebilmek için öngörülen yola başvurma süreleri ilan tarihi ile başlamaktadır (İİK m. 235/1, c. 1).⁷⁰⁵

Adi tasfiyede iflâs masasına alacaklı olarak kayıt yaptıran alacaklılar, tebligata elverişli adres göstererek ve Adalet Bakanlığınca çıkarılacak tarifiedeki yazı ve tebliğ masraflarını avans vermek suretiyle iflâs idaresi tarafından verilen kararların kendilerine tebliğini isteyebilirler (İİK m. 223/3, c. 5). Bu talepte bulunan ve masraf avansını veren alacaklılar hakkında iflâs idaresinin kararlarına karşı kanun yollarına ilişkin süreler tebliğ tarihinden itibaren işlemeye başlar (İİK m. 223/3, c. 6). Bahsedilen imkânın basit tasfiyede uygulanması pekâlâ mümkündür.

Müflisin alacaklısı olarak iflâs masasına kaydını gerçekleştiren her alacaklı, iflâs dairesinin tasfiyeye dair kararlarını, tebligata elverişli adresini bildirmek ve tarifiedeki masraf avansını iflâs dairesine yatırmak suretiyle kendisine tebliğini talep edebilir. İİK m. 223/3 anlamında iflâs dairesinin kararlarının kendisine tebliğ edilmesini istediğini belirterek tebligata elverişli adresini bildiren ve ilgili avansı yatıran alacaklıya iflâs dairesi tasfiye kararlarını tebliğ edecektir. İmkândan yararlanan alacaklılar tasfiyenin gidişatından sürekli şekilde bilgi sahibi olacağından basit tasfiyede alacaklılar hakimiyeti ilkesinin varlığına bir nebze de olsa katkı sunulmuş olunacaktır.

İİK m. 223/3'teki imkândan yararlanan alacaklıya alacağı hakkında iflâs dairesi tarafından verilmiş kabul veya ret kararı da tebliğ edilecektir. Ancak burada sıra cetveline muhalefet araçları açısından başlayacak sürenin sıra cetvelinin hazırlandığı ilanından mı yoksa İİK m. 223/3 hükmünce tebligattan mı itibaren hesaplanacağı değerlendirilmelidir. Bu konuda Öztekin, İİK m. 234/2 uyarınca alacağı tamamen veya kısmen reddedilen alacaklılara tebligat yapılması öngörüldüğünü ve İİK m. 235/1 uyarınca tebligata rağmen sıra cetveline karşı muhalefet araçları yapılacak ilanla başlayacağı gerçeği karşısında, İİK

---

⁷⁰⁴ Kuru, *Cilt: 4*, 3228; Kuru, *El Kitabı*, 1327; Oruç, *İflâs İdaresi*, 220-221; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 149.

⁷⁰⁵ “... İİK'nin 234/2. madde hükmü uyarınca yapılan tebligat bilgi verme mahiyetinde olup, dava açma süresi bu tebligat ile başlamaz. Bu madde hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, iflas, sıra cetveline itiraz davaları süreye tabi olup, bu süre kural olarak sıra cetvelinin İcra ve İflas Kanunu'nun 166. maddesinde gösterilen usulde ilanından itibaren işlemeye başlar. ...” (Yargıtay 23. Hukuk Dairesinin 26/02/2015 tarihli, 2015/1041 esas ve 2015/1206 karar sayılı ilamı, kararın tam metni için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr/> E.T. 09/04/2024). Sıra cetveline muhalefet edilebilmesi imkanlarının kullanılabilmesine ilişkin öngörülen sürelerin başlayacağı tarihe dair farklı bir düzenleme yapılabileceğine yönelik öneri için bkz. Arslanpınar Tat, *Paylaşırma*, 148-149.

m. 223/3, c. 5 hükmünden yararlanan alacaklıya ilişkin yapılacak tebligatlarla alakalı sürenin tebligatla başlayacağına ilişkin İİK m. 223/3, c. 6 hükmünün sıra cetveline muhalefet araçları açısından uygulanmayarak, süre hesabında sıra cetvelinin ilanının esas alınması gerektiğini; aksinin kabulü hâlinde, sıra cetveline muhalefetin süresi içerisinde gerçekleşip gerçekleşmediğine ilişkin hem İİK m. 234/2 hem de İİK m. 223/3 uyarınca yapılacak tebligatların her birisi için alacaklılar arasında değişkenlik gösterir bir durum yaratacağını ve bu cihetle de tasfiyenin hızlılığı ile bağdaşmayan bir gerçeklik oluşacağı ifade etmektedir.⁷⁰⁶ Baskın görüş ise İİK m. 223/3, c. 5 bağlamında sıra cetveli alacaklıya tebliğ edilmiş ise, sıra cetveline muhalefet araçlarına ilişkin süre hesaplamasında İİK m. 223/3, c. 6 hükmünün uygulanarak tebligattan itibaren sürenin başlayacağını savunmaktadır.⁷⁰⁷ Kanaatimizce bu konuda iflâs dairesi, alacağın reddine dair tebligatın İİK m. 234/2 bağlamında kalmasına rağmen alacağı reddedilen alacaklının İİK m. 223/3 hükmünden yararlanıp yararlanmadığının göz önünde tutarak hareket etmeli; eğer ki alacağı reddedilen alacaklı İİK m. 223/3'ten yararlanıyorsa, iflâs dairesi yapacağı tebligatta hem İİK m. 223/3 hem de İİK m. 234/2 hükmünü ihtiva eder şekilde gerçekleşeceği ihtarına ayrıca yer vermelidir (İİK m. 235/1, c. 2).⁷⁰⁸ Son olarak, iflâsın kapanmasına kadar alacak kaydedilmesi mümkün olduğundan (İİK m. 236/1) sıra cetvelinin düzenlendiği ilanından sonra da iflâs masasına alacak kaydı gerçekleşebilir. Bu ihtimalde iflâs dairesi, alacağı yukarıdaki izah edildiği gibi inceleyip, alacağın iflâs masasından talep edebilirliğine kanaat getirirse düzenlemiş olduğu sıra cetveline bu alacağı da ekleyerek düzeltir ve sıra cetvelinin düzeltildiğini ilan yoluyla alacaklılara bildirir (İİK m. 236/4).⁷⁰⁹ Alacağın geç bildirilmesinden doğan masraflardan ise alacağını geç bildiren alacaklı sorumlu olup, masrafları peşin vermeye mecburdur (İİK

---

⁷⁰⁶ Öztekin, *Sıra Cetveli*, 85, 97 ve 103.

⁷⁰⁷ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1417; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 645 ve 647; Kuru, *Cilt: 4*, 3229; Kuru, *El Kitabı*, 1327; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 351-352; Oruç, *İflâs İdaresi*, 223; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 173; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 546. “... Ayrıca kayıt kabul davaları süreye tabi olup, bu süre kural olarak sıra cetvelinin İcra ve İflas Kanunu'nun 166. maddesinde gösterilen usulde ilanından itibaren işlemeye başlar. Eğer davacı aynı Kanun'un 223. maddesi hükmü uyarınca tebliğe elverişli adres gösterir ve gerekli masrafı avans olarak yatırır, süre kendisine yapılan tebliğden itibaren hesaplanır. ...” (bkz. Yargıtay 23. Hukuk Dairesinin 10/06/2014 tarihli, 2014/1152 esas ve 2014/4466 karar sayılı ilamı, <https://www.lexpera.com.tr/>, E.T. 09/04/2024).

⁷⁰⁸ Öztekin, *Sıra Cetveli*, 86.

⁷⁰⁹ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 287; Arar, *Cilt 2*, 179-180; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 79; Berkin, *İflâs Hukuku*, 352; Kuru, *Cilt: 4*, 3277; Kuru, *El Kitabı*, 1342; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 315; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 546.

m. 236/2).⁷¹⁰ Adi tasfiyede alacağın geç bildirilmesinden önce geçici dağıtma kararı alınmışsa, alacağını geç bildiren alacaklı bu dağıtmaya katılamaz (İİK m. 236/3).⁷¹¹

3.5.2.1. Sıra Cetveline Muhalefet Yolları

Sıra cetvelinin düzenlenerek dairede incelenmeye hazır bulunduğu ilanı ile (İİK m. 223/3 hükmü saklı kalmak kaydıyla) birlikte sıra cetveline karşı, icra mahkemesine şikâyet yoluyla (İİK m. 235/4) ya da asliye ticaret mahkemesinde itiraz davası açılması yoluyla (İİK m. 235/1) muhalefet edilebilir. Sıra cetveline muhalefet ile sıra cetvelinin usul hükümlerine veya maddi hukuka uygunluğu incelenir.⁷¹²

3.5.2.1.1. Sıra Cetveline Karşı Şikâyet

İİK m. 235/4 uyarınca; bir alacaklının yalnızca (alacağın esas ve miktarından bağımsız olarak) sıra cetvelinde kendisine verilen sıraya ilişkin itiraz etmesi hâlinde, iflâs kararını veren asliye ticaret mahkemesinin bulunduğu yerdeki icra mahkemesine şikâyet yoluna başvurabilecektir. Anılan hüküm sadece bir alacaklının sıra cetvelindeki sırasına itiraz etmesi ihtimalinde şikâyet yoluna başvurulabileceği anlamını ihtiva etse de iflâs dairesinin sıra cetvelinin düzenleniş sırasında uyması gereken iflâs hukuku kurallarına uymaması veya iflâs dairesinin işlemlerinin hadiseye uygun olmaması; örneğin, sıra cetvelinin yeterli açıklığı barındırmaması (alacak hakkında hangi kararın verildiğinin anlaşılmaması), masaya süresi içerisinde yazdırılmış olan alacağın veya re'sen nazara alınması gereken alacağın sıra cetveline geçirilmemiş olması, bir alacağın yeteri kadar gerekçelendirilmeden (iflâs dairesinde alacağa ilişkin delillerin ve belgelerin bulunmaması hâli dâhil) sıra cetveline kabul edilmesi, reddedilen bir alacağın sebeplerinin sıra cetvelinde gösterilmemesi, alacakların incelenmesi ve dolayısıyla sıra cetvelinin düzenleniş sırasında müflise başvurulması imkanı mevcutken müflise

---

⁷¹⁰ Sorumlu olunan masraflar; sıra cetvelinin depo edilmesi masrafı ile sıra cetvelinin ilanından doğan masraflardır (Arar, *Cilt 2*, 180).

⁷¹¹ Basit tasfiyedeki geçici dağıtma kurumu aşağıda incelendiğinden burada adi tasfiyedeki hâlin belirtilmesiyle yetinilmiştir. Basit tasfiye usulünde geçici dağıtma bahsi hakkında detaylı bilgi için bkz. 3.7.2.2. Başlık.

⁷¹² Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 645; Oruç, *İflâs İdaresi*, 221; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 552.

başvurulmaması, masa yükümlülüklerinin sıra cetvelinde gösterilmesi gibi usûlî nedenlerle sıra cetveline karşı şikâyet yoluna başvurulabileceği kabul edilmektedir.⁷¹³

Basit tasfiyede sıra cetveline karşı şikâyet yoluna; bütün ilgili alacaklılar, istihkak iddiasına sahip kişiler (konusu mülkiyet hakkına dayananlar hariç) ve müflis başvurabilir.⁷¹⁴ Şikâyetin muhatabı ise görevinden ötürü iflâs masasını temsilen iflâs dairesidir.⁷¹⁵

Şikâyet süresi kural olarak yedi gün olup (İİK m. 16/1), sürenin başlangıcında istisnai haller saklı kalmak kaydıyla (İİK m. 223/3) sıra cetvelinin ilan tarihi esas alınır (İİK m. 234/1).⁷¹⁶ Ancak, alacağın süresi içerisinde bildirilmiş olmasına rağmen iflâs dairesi tarafından sıra cetveline geçirilmemesi gibi İİK m. 16/2 bağlamında bir hakkın yerine

---

⁷¹³ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1416-1417; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 288; Arar, *Cilt 2*, 173; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 653; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 252-253 ve 254-267; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 646-647; Berkin, *İflâs Hukuku*, 349 ve 354; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 425; Duran, *Basit Tasfiye*, 194; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 585; Kuru, *Cilt: 4*, 3230-3231; Kuru, *El Kitabı*, 1328-1329; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 306-307 ve 307 dn. 19; Oruç, *İflâs İdaresi*, 221-223; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 94; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 492; Postacıoğlu, *İflâs*, 79 ve 223; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 175-176; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 552. Öztekin, sıra cetveline karşı şikâyet yolunu; sıra cetvelinin yeterli açıklığa sahip olmaması, sıra cetvelinin şekli eksikliklerinin bulunması, sıra cetvelinin düzenlenmesine ilişkin kurallara uyulmaması ve nihayetinde alacağı sıra cetveline kabul edilen alacaklının sırasına itiraz etmesi, şeklinde dört ana başlık altında incelemektedir (Öztekin, *Sıra Cetveli*, 96). Sıra cetveline şikâyet yoluyla muhalefet edilmesi hususunda detaylı bilgi için ayrıca bkz. Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 251-289.

⁷¹⁴ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1416; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 289; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 270; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 647; Berkin, *İflâs Hukuku*, 354; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 423; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 138; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 585; Kuru, *Cilt: 4*, 3232; Kuru, *El Kitabı*, 1329; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 307; Oruç, *İflâs İdaresi*, 223; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 96-97; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 492; Postacıoğlu, *İflâs*, 79; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 176; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 552. Basit tasfiyede, adi tasfiyeden farklı olarak, iflâs dairesi sıra cetveline karşı şikâyet yoluna başvuramaz; zira sıra cetvelini iflâs dairesi kendisi düzenlemiş ve şikâyet süresi içerisinde sıra cetvelinde değişiklik yapabileceği gibi cetveli yeniden de düzenleyebilir (Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 270-271).

⁷¹⁵ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 653; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 271; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 647; Berkin, *İflâs Hukuku*, 354; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 424; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 97. “... Dosyaya ekli iflas dosyasından, iflasın basit tasfiye ile yürütüldüğü anlaşılmaktadır. İflas yoluyla takip kapsamında düzenlenen sıra cetvelinde kendi sırasına itiraz edilmesi durumunda hasım olarak iflas dairesi gösterilmesi gerektiğinden, gerekçeli kararın ve temyiz isteminin basit tasfiye yapılması nedeniyle ilgili İflas Müdürlüğü'ne tebliği ile temyiz süresinin beklenmesi, ...” (Yargıtay 23. Hukuk Dairesinin 14/05/2015 tarihli, 2014/8031 esas ve 2015/3741 karar sayılı ilamı, kararın tam metni için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr/> E.T. 09/04/2024).

⁷¹⁶ Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 278; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 647; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 423; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 585; Kuru, *Cilt: 4*, 3232; Kuru, *El Kitabı*, 1329; Oruç, *İflâs İdaresi*, 223; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 97.

getirilmemesi veya sebepsiz sürüncemede bırakılması ile kamu düzenine aykırılıkların mevcudiyeti olarak addedilebilecek hâllerde şikâyet süreye tabi değildir.⁷¹⁷

İcra mahkemesince sıra cetveline ilişkin olan şikâyetin kabul edilmesi hâlinde sıra cetveli düzeltilmesi gerekeceğinden, iflâs dairesi bu düzeltmeyi yaparak sıra cetvelinin değişik hâlinin düzenlendiğini ve dairede alacaklıların incelemesine hazır olduğunu tekrardan İİK m. 234/1 çerçevesinde ilan etmesi gerekir.⁷¹⁸

3.5.2.1.2. Sıra Cetveline İtiraz Davası

Sıra cetveline itiraz eden kişi (alacaklı olabileceği gibi dayanağı mülkiyet hakkı dışında bir hak olan istihkak iddiası sahibi de olabilir), sıra cetvelinin düzenlenerek dairede alacaklıların incelenmesine açıldığının ilanından itibaren, İİK m. 223/3 hükmü saklı kalmak kaydıyla, on beş gün içerisinde iflâs kararı verilen yerdeki asliye ticaret mahkemesine dava açmalıdır (İİK m. 235/1, c. 1).⁷¹⁹ Uygulamada iki şekilde karşımıza çıkan sıra cetveline itiraz davasında, sıra cetvelindeki kabul veya ret kararlarının maddi hukuka uygunsuzluğu ileri sürülür.⁷²⁰

Uygulamada “kayıt kabul davası” olarak adlandırılan sıra cetveline itiraz davası; alacağı reddedilen veya tenzil edilerek sıra cetveline kaydedildiğini iddia eden alacaklı tarafından, iflâs masasına ve dolayısıyla basit tasfiyede iflâs masasını iflâs dairesi temsil ettiğinden iflâs dairesine karşı açılır (İİK m. 235/2, c. 1).⁷²¹ Bu dava ile alacaklı, iflâs

---

⁷¹⁷ Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 278; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 648; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 423; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 585; Kuru, *Cilt: 4*, 3232-3233; Kuru, *El Kitabı*, 1329; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 98; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 492.

⁷¹⁸ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1418; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 654; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 288-289; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 648; Berkin, *İflâs Hukuku*, 354; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 426; Duran, *Basit Tasfiye*, 196; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 586; Kuru, *Cilt: 4*, 3233; Kuru, *El Kitabı*, 1329; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 307; Oruç, *İflâs İdaresi*, 224; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 98; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 493; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 176.

⁷¹⁹ Arar, *Cilt 2*, 176; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 137; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 428; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 587; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 491; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 176; Müflis sıra cetveline karşı itiraz davası açamaz (Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 308). Sıra cetveline itiraz davası hakkında detaylı bilgi için ayrıca bkz. Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 127-250.

⁷²⁰ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 289; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 148; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 648; Duran, *Basit Tasfiye*, 192; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 586; Kuru, *Cilt: 4*, 3234; Kuru, *El Kitabı*, 1330; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 308; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 491; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 552.

⁷²¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1418 ve 1420; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 289; Arar, *Cilt 2*, 176 ve 177; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 654; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 128 ve 155-156; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 648; Berkin, *İflâs Hukuku*, 355; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 428-431; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 586; Kuru, *Cilt: 4*, 3234, dn. 52 ve 3245-3246; Kuru,

dairesinin alacağını haksız yere reddettiğini iddia ederek, mahkemeden alacağının iflâs masası tarafından ödenmesine karar verilmesini talep eder.⁷²² Açılan kayıt kabul davasında davacı, iddiasını ispatla mükelleftir.⁷²³ İflâs dairesi dava sırasında yapacağı savunmada sıra cetvelinde gösterdiği sebeplerle (İİK m. 233) bağlı değildir.⁷²⁴

Davacının talebine istinaden sıra cetveline itiraz davasına bakan mahkeme; davacının iflâsın adi tasfiyesinde gerçekleşecek olan ikinci alacaklılar toplantısına katılma yönündeki talebini, İİK m. 302/6 hükmüne kıyasen, on beş gün içerisinde davacının alacaklılar toplantısına katılıp katılmaması ve katılacaksa hangi nispette katılması gerektiği hususları çerçevesinde karara bağlaması gerekir (İİK m. 235/1, c. 3). Alacağı reddedilerek sıra cetveline geçirilen alacaklının açacağı kayıt kabul davasında, İİK m. 235/1, c. 3 uyarınca basit tasfiyede gerçekleşecek muhtemel alacaklılar toplanmasına katılımı talep etmesi hâlinde mahkemenin nasıl bir yol izleyeceği belirsizdir. Bu hususta İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesinin 26/12/2019 tarihli 2019/3567 esas, 2019/2393 karar sayılı ilamına konu uyuşmazlıkta⁷²⁵; davacı tarafından, alacak talebinin iflâs dairesi tarafından tamamen reddedilmesi üzerine ikinci alacaklılar

---

El Kitabı, 1333 ve 1333, dn. 41; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 309; Oruç, *İflâs İdaresi*, 224; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 114-114, dn. 139 ve 122; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 491-492; Postacıoğlu, *İflâs*, 80; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 177-178; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 554.

⁷²² Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 289-290; Arar, *Cilt 2*, 176; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 654-655; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 129; Kuru, *Cilt: 4*, 3246; Kuru, *El Kitabı*, 1333; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 310.

⁷²³ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1422; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 289-290; Arar, *Cilt 2*, 177; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 655; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 202; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 648; Berkin, *İflâs Hukuku*, 356; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 433; Kuru, *Cilt: 4*, 3246 ve 3250; Kuru, *El Kitabı*, 1334; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 310 ve 310 dn. 29; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 131; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 492; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 180; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 555 ve 556.

⁷²⁴ Arar, *Cilt 2*, 172; Kuru, *Cilt: 4*, 3251; Kuru, *El Kitabı*, 1334; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 310, dn. 29; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 80. Alacaklı davacı kayıt kabul davasını kazanırsa, iflâs dairesi mahkeme kararına göre sıra cetvelini düzeltir; fakat yeniden ilan etmez (Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 290; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 241; Kuru, *El Kitabı*, 1334 ve 1338; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 136; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 556. Aksi kanaat için bkz. Postacıoğlu, *İflâs*, 80-81). Bu ihtimalde yargılama giderleri masa yükümlülüğü teşkil eder (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1423; Kuru, *Cilt: 4*, 3251; Postacıoğlu, *İflâs*, 80). Alacak bildirimi sırasında sunulmamış delillere istinaden davanın kazanılması hâlinde ise yargılama giderlerinin masa tarafından ödenmesine hükmedilmemelidir (Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 205; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 131).

⁷²⁵ Kararın tam metni için bkz. <https://emsal.uyap.gov.tr/> (E.T. 07/10/2023). Aynı yönde İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesi 19/12/2019 tarihli, 2017/2566 esas, 2019/2333 karar sayılı ilamı (bkz. <https://emsal.uyap.gov.tr/> E.T. 07/10/2023). İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesinin aynı yöndeki 14/11/2019 tarihli 2019/1205 esas ve 2019/2027 karar sayılı ilamına yönelik inceleme için ayrıca bkz. Serdar Kale, “İflâs Tasfiyesinin Basit Usulde Cereyan Etmesinin İkinci Alacaklılar Toplantısına Katılma Yönündeki Talebin Reddedilmesi için Başlı Başına Bir Neden Oluşturup Oluşturmayacağı”, *İlamat Torbası 2*, Ed. Ali Cem Budak ve Varol Karaaslan, (İstanbul: Filiz Kitabevi, 2021), 105 vd.

toplantısına katılmaya yönelik ihtiyati tedbir talepli kayıt kabul davası açılmış, bu talep hakkında ilk derece mahkemesi “... asıl uyuşmazlığı çözecek nitelikte ihtiyati tedbir kararı verilmesinde hukuken imkan bulunmadığı gibi taraflar arasındaki uyuşmazlığın yargılamayı gerektirdiği ...” gerekçesiyle davacının ikinci alacaklılar toplantısına katılma yönündeki ihtiyati talebinin reddine karar vermiştir. Davacı ilk derece mahkemesinin ihtiyati tedbir talebinin reddine dair kararına karşı istinaf kanun yoluna başvurmuştur. Davacının istinaf başvurusuna istinaden İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesi yaptığı inceleme ve değerlendirme neticesinde,⁷²⁶ davacının ikinci alacaklılar toplantısına katılma talebinin ihtiyati tedbir niteliğinde olduğu ve sıra cetveline itiraz davasına bakan mahkemenin ihtiyati tedbir şartlarını değerlendirmesinin hatalı olmadığı, ikinci alacaklılar toplantısına davacının talebi ile sınırlı şekilde ve oy kullanmaksızın katılmasına izin verilmesinin işin esası ile ilgili karar verildiği anlamına gelmeyeceği fakat dava konusu alacağın ileri sürüldüğü tasfiye dosyasında basit tasfiye usulünün uygulanması nedeniyle “ikinci alacaklılar toplantısı yapılmayacağı” ifade edilerek ilk derece mahkemesi kararı düzeltilmiş ve yeniden hüküm tesis edilmiştir.

İİK m. 235/1, c. 3 hükmünün amacı, sıra cetveline itiraz davasının neticelenmediği bir dönemde gerçekleşebilecek alacaklılar toplantısına alacağı sıra cetveline reddedilmek suretiyle geçirilen alacaklının katılabilmesine ve bu cihetle alacaklının tasfiyenin gidişatına etki edilebilmesine imkân tanınmasıdır.⁷²⁷

İstinaf mahkemesi tarafından hükmün lafzından yola çıkılarak yalnızca “basit tasfiyede ikinci alacaklılar toplanması yapılmayacağı” gerekçesiyle yetinmek suretiyle⁷²⁸ ihtiyati

---

⁷²⁶ “... Alacakları tamamen reddedilmiş olan alacaklılar, ikinci alacaklılar toplantısına katılamaz. Fakat, alacağı tamamen reddedilen alacaklının süresi içinde sıra cetveline itiraz davası (İİK m. 235/1) açmış olması hâlinde, bu sıra cetveline itiraz davasına bakan ticaret mahkemesi, davacı alacaklının alacaklılar toplantısına katılması hakkında ihtiyati tedbir kararı verebilir (İİK m.235, m. 237). ... Bu sebeple, mahkemece, ihtiyati tedbir şartlarının değerlendirilmiş olması hatalı olmamakla birlikte yeterli değildir. İİK'nin ilgili hükümlerinin talep doğrultusunda tartışılmamış olması uygun görülmemiştir. Çünkü yasadaki özel düzenlemenin, ihtiyati tedbir şartlarına göre değerlendirilmesi talebi karşılayacak nitelikte olacaktır. İkinci alacaklılar toplantısına, davacının alacak talebi ile sınırlı şekilde ve oy kullanmaksızın katılmasına izin verilmesinde bir usulsüzlük olmayacağı gibi işin esası ile ilgili karar verilmiş anlamına da gelmeyecektir. Çünkü yukarıda ifade edildiği üzere, İİK m. 235'inci maddedeki belirtilen 302. madde bir anlamda buna engel olmaktadır. ...” (kararın tam metni için bkz. <https://emsal.uyap.gov.tr/> E.T. 07/10/2023).

⁷²⁷ Kale, “Talebin Reddedilmesi”, 110. Sıra cetveline itiraz davasına bakan mahkemenin, davacının ikinci alacaklılar toplantısına katılması hususunda karar verecek olması yerinde bir düzenlemedir (Kale, “Talebin Reddedilmesi”, 110).

⁷²⁸ Alacaklılar toplanmasına katılma talebinin reddine dair gerekçe, yalnızca tasfiyenin basit usul ile yürütülüyor olmasına dayanmamalıdır (Kale, “Talebin Reddedilmesi”, 112).

tedbir talebinin reddedilmesi, basit tasfiye usulünde asgari düzeyde olan alacaklı hakimiyeti ilkesinin geçerliliğini ihlal edecektir. Nitekim basit tasfiyede ikinci alacaklılar toplanmasının gerçekleşmediği herkesçe bilinmektedir. Ancak basit tasfiyede alacaklılar toplanmasının teşekkülünü engelleyen bir hüküm de mevcut değildir. Bu bağlamda alacak talebi sıra cetveline ret şeklinde geçirilen alacaklının açacağı kayıt kabul davasında (İİK m. 235/1) ileri sürdüğü basit tasfiyede gerçekleşecek muhtemel alacaklılar toplanmasına katılması hususundaki ihtiyati tedbir talebi, müflisin konkordato talep etmesi hâlinde basit tasfiyede alacaklılar toplanmasının yapılması zarurietini (İİK Niz. m. 53) ile iflâs dairelerinin basit tasfiye uygulamasında neredeyse her tasfiye işlemi için alacaklılar toplanması kararına ihtiyaç duyduğu gerçeği göz önünde bulundurularak değerlendirilmelidir.⁷²⁹ Son kertede mahkemelerce yapılması gereken, iflâs dairesine basit tasfiye usulünde alacaklıların görüşüne başvurulup başvurulmayacağının sorulması ve gelen cevaba istinaden ihtiyati tedbir talebinin İİK m. 235/1 gereğince karara bağlanmasıdır.⁷³⁰

Sıra cetveline itiraz davasının açılabilmesi ikinci hâl ise uygulamada “kayıt silme davası” olarak adlandırılan; bir alacaklının sıra cetvelinde yer alan başka bir alacaklının alacağının varlığına veya miktarına yahut sırasına itiraz etmesidir.⁷³¹ Bu hâlde itiraz eden alacaklı davayı asliye ticaret mahkemesinde itiraz edilen alacaklıya karşı açar (İİK m. 235/2, c. 2).⁷³² Açılan kayıt silme davasında, ispat yükü davalı alacaklıdadır.⁷³³ Yargılama

---

⁷²⁹ Kale, “Talebin Reddedilmesi”, 112.

⁷³⁰ Sıra cetveline itiraz davasını inceleyen mahkeme basit tasfiyede alacaklılar toplantısının yapılabileceği olasılığını dikkate almalı, koşullarının oluşması ihtimalinde davacının alacaklılar toplantısına katılma talebini kabul etmelidir (Kale, “Talebin Reddedilmesi”, 112).

⁷³¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1418 ve 1424; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 655; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 130 ve 159; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 649; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 437; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 586; Kuru, *Cilt: 4*, 3254; Kuru, *El Kitabı*, 1335; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 310-311; Oruç, *İflâs İdaresi*, 224-225; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 114, dn. 140; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs*, 491. Kayıt silme davası açan davacı mahkemeden davalı alacaklının ikinci alacaklılar toplantısına katılmaması yönünde ihtiyati tedbir kararı vermesini isteyebileceği gibi; mahkeme de talep yönünde karar verebilir (Kuru, *Cilt: 4*, 3254).

⁷³² Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 290; Arar, *Cilt 2*, 176 ve 177; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 655; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 220-221; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 649; Berkin, *İflâs Hukuku*, 355; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 438-439; Kuru, *El Kitabı*, 1335; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 311; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs*, 492; Postacıoğlu, *İflâs*, 81; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 178; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 554.

⁷³³ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1425; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 290; Arar, *Cilt 2*, 178; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 655; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 202; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 649; Berkin, *İflâs Hukuku*, 356; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 442; Kuru, *Cilt: 4*, 3254; Kuru, *El Kitabı*, 1336; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 311; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 131; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs*, 492; Postacıoğlu, *İflâs*, 81; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 180; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 556.

sonucu mahkemece davanın kabulüne karar verilirse, davalı alacaklıya tahsis edilen hisse ve dava masrafları da dâhil olmak üzere, sıraya bakılmaksızın alacağı nispetinde davacı alacaklıya verilir; artan bir miktar para kalırsa da söz konusu artan kısım iflâs masasına dâhil olarak sıra cetveline göre dağıtımı gerçekleştirilir (İİK m. 235/3).⁷³⁴ Davayı kazanan davacı alacaklıya verilecek hisse, kayıt silme davasında karar veren mahkemece değil iflâs dairesi tarafından hesaplanmalı; ayrıca, iflâs dairesinin yaptığı bu hesaba karşılık davayı kazanan alacaklının şikâyet yoluna başvurabilmesi mümkün kabul edilmektedir.⁷³⁵

Sıra cetveline muhalefet edilme süreleri içerisinde (şikâyetle yedi gün, itiraz davasında on beş gün), başka bir ifade ile sıra cetveli kesinleşmeden ve hiçbir kimse tarafından sıra cetveline muhalefet yollarından birisine başvurulmadan önce iflâs dairesi tarafından değiştirilebilir. Bir değişiklik yapılır ise sıra cetveli yeni şekliyle ayrıca ilan edilmelidir.⁷³⁶ Ancak sıra cetvelinin kesinleşmiş olması ya da sıra cetveli kesinleşmemiş olmakla birlikte sıra cetveline muhalefet edilmiş olması hâllerinde iflâs dairesi sıra cetvelini kendiliğinden değiştirmeye yetkili değildir.⁷³⁷

3.6. Paraya Çevirme İşlemleri

Külli icrada aynı cüz-i icrada olduğu gibi iflâs masasının oluşturan malvarlığı unsurlarının aynen alacaklılar arasında paylaştırılması mümkün olmadığından, masa malvarlığı unsurlarının paraya çevrilmesi ve paraya çevirmeden elde edilen parasal bedellerin alacaklılara bir sıra usulünce dağıtılması suretiyle alacaklıların tatmin edilmesi söz konusudur.⁷³⁸

---

⁷³⁴ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 291; Arar, *Cilt 2*, 175; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 131; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 650; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 444; Kuru, *Cilt: 4*, 3263; Kuru, *El Kitabı*, 1338; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 133-134; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 492; Postacıoğlu, *İflâs*, 82. Örnek olay anlatımı için bkz. Arar, *Cilt 2*, 178-179; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 444 vd.

⁷³⁵ Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 446; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 311, dn. 33.

⁷³⁶ Berkin, *İflâs Hukuku*, 351-352; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 353; Duran, *Basit Tasfiye*, 189; Kuru, *Cilt: 4*, 3229; Kuru, *El Kitabı*, 1327; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 305; Oruç, *İflâs İdaresi*, 223-224; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 88-89; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 173.

⁷³⁷ Berkin, *İflâs Hukuku*, 353; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 353; Duran, *Basit Tasfiye*, 189-190; Kuru, *Cilt: 4*, 3264; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 312 ve 312, dn. 35; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 89; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 173.

⁷³⁸ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1649; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 662; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 654; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 106; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 589; Kuru, *Cilt: 4*, 3291; Kuru, *El Kitabı*, 1349; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 322; Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 6; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*,

Basit tasfiyede paraya çevirme işlemleriyle alakalı olarak iflâs dairesine yol gösteren tek hüküm İİK m. 218/3'tür. İİK m. 218/3'e göre, iflâs dairesi "... alacaklıların menfaatlerine muvafık surette malları paraya çevirir ...". Ancak anılan hüküm paraya çevirme işlemlerinin ne zaman başlayacağı, hangi paraya çevirme usulünün uygulanacağı gibi soruların cevaplarını barındırmadığından bir mesele teşkil eder.

Basit tasfiyede paraya çevirme işlemlerinin ne zaman başlayacağı hususunda Yıldırım ve Deren-Yıldırım, alacak bildirim süresinin bitmesinden itibaren (İİK m. 218/2) iflâs dairesinin alacaklıların menfaatine uygun davranmak suretiyle her zaman paraya çevirme işlemlerine başlayabileceği kanaatindedir.⁷³⁹ Kale ise eserinde ilk olarak basit tasfiyede alacak bildiriminden sonra satış gerçekleştirilebileceğini ifade ederken⁷⁴⁰; eserin devamında, adi tasfiyedeki paraya çevirme işlemlerinin başlayacağı zamana dair eleştirileri kapsamında getirdiği çözüm önerisi bahsinde "basit tasfiyede olduğu gibi iflâsın açıldığı ilk andan itibaren satışın yapılabilmesi mümkün olmalıdır" diyerek basit tasfiyede paraya çevirme işlemlerinin iflâsın açılmasıyla birlikte gerçekleştirilebileceğini ifade etmektedir.⁷⁴¹ Ansay ise basit tasfiyede iflâs dairesinin paraya çevirme işlemleriyle alakalı olarak, basit tasfiyede İİK m. 229/2, c. 3'teki "sair mallar ancak ikinci alacaklılar toplanmasından sonra satılır" hükmünün uygulanmayacağı belirtmekle beraber, paraya çevirme işlemlerinin derhâl mi yoksa alacak bildirim süresinin geçmesinden sonra mı başlayacağı noktasında bir görüş ifade etmemektedir.⁷⁴² Duran ise bu noktada açık bir düzenlemeye yer verilmesi kaydıyla, sıra cetvelinin düzenlenip iflâs dairesine bırakılma anından itibaren paraya çevirme işlemlerinin başlanması gerektiği kanaatindedir.⁷⁴³

İflâsın adi tasfiyesinde paraya çevirme işlemleri; istisnai hâller saklı kalmak kaydıyla (İİK m. 224/1 ile m. 229/2, c. 1 ve 2) ikinci alacaklılar toplantısından sonra başlayacak olup

---

501; Ramazan Arslan, *İcra-İflâs Hukukunda İhale ve İhalenin Feshi*, (Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1984), 27; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 185; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 564.

⁷³⁹ Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 578; Yıldırım, "Basit Tasfiye", 2138. Mehzada kural olarak taşınır malların paraya çevirmesi alacak bildirim süresinin sona ermesiyle birlikte; taşınmaz malların paraya çevrilmesi ise kural olarak sıra cetveliyle aynı vakitte düzenlenmesi gereken mükellefiyetler listesi düzenlendikten sonra başlamaktadır (Duran, *Basit Tasfiye*, 164 ve 198).

⁷⁴⁰ Kale, "Çözüm Önerileri", 1343

⁷⁴¹ Kale, "Çözüm Önerileri", 1354.

⁷⁴² Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 308.

⁷⁴³ Duran, *Basit Tasfiye*, 199. Yazara göre yapılması gereken değişiklik İİK m. 218 hükmüne "basit tasfiyede paraya çevirmeye, sıra cetvelinin iflâs dairesine bırakılmasından sonra başlanır" ibaresinin eklenmesi şeklinde olabilir (Duran, *Basit Tasfiye*, 199). Bununla bağlantılı olarak İİK m. 164/3 hükmü, "yalnız iflâs kararı kesinleşmedikçe adi tasfiyede ikinci alacaklılar toplantısı yapılamaz, basit tasfiyede ise sıra cetveli iflâs dairesine bırakılmaz" şeklinde yenilenmelidir (Duran, *Basit Tasfiye*, 200).

(İİK m. 229/2, c. 3), ikinci alacaklılar toplantısı da sıra cetvelinin düzenlenmesinden (İİK m. 237/1) ve nihayetinde iflâs kararının kesinleşmesinden sonra gerçekleşecektir (İİK m. 164/3).⁷⁴⁴ Uygulamada ise adi tasfiyedeki paraya çevirme işlemlerinin başlama vaktinin izdüşümünü alan iflâs daireleri basit tasfiyede, İİK m. 229/2'deki istisnai hâller saklı kalmak kaydıyla, paraya çevirme işlemlerine sıra cetvelinin düzenlenmesinden ve nihayetinde iflâs kararının kesinleşmesinden sonra başlamaktadır.⁷⁴⁵

Öğretide ayrıca, iflâsın adi tasfiyesinin en uzun süren aşamasının iflâs kararının kesinleşmesinin ve dolayısıyla ikinci alacaklılar toplanmasının teşekkül etmesinin beklenilmesi cihetiyle, paraya çevirme işlemleri olduğu ve bunun iflâs kurumunun işlevsizliğine yol açtığı ifade edilmektedir.⁷⁴⁶ Tasfiyedeki bu işlevsizliğe getirilen çözüm önerilerinden birisi iflâsın adi tasfiyesinde; ilk derece mahkemeleri, istinaf mahkemeleri ve temyiz mahkemelerinin karar verirken ve inceleme yaparken ciddi bir özen göstermeleri şartıyla iflâs kararının verilmesiyle birlikte paraya çevirme işlemlerine geçilebilmesinin önünün açılmasıdır.⁷⁴⁷

Basit tasfiyenin esasını oluşturan ilkeler, basit tasfiyede paraya çevirme işlemlerinin başlayacağı zamana ilişkin fikirler ve hatta adi tasfiyedeki paraya çevirme işlemlerinin etkinliğinin artırılmasına ilişkin getirilen çözüm önerisi nazara alındığında; iflâs dairesinin basit tasfiyede paraya çevirme işlemlerine başlamak için iflâs kararının kesinleşmesini beklemesini doğru bulmuyoruz. Ancak iflâs dairesinin paraya çevirme işlemlerine başlamak için alacak bildirim süresinin (İİK m. 218/2, c. 1) bitmesini beklemesi yerinde olacaktır. Zira alacak bildirim süresi içerisinde iflâsın tasfiyesinin basit usul ile değil de adi usul ile yürütülmesini talep eden bir alacaklı adi tasfiye masraflarını peşin verirse tasfiyeye adi usul ile devam olunacaktır (İİK m. 218/2, c. 2).⁷⁴⁸ Alacak bildirim süresi bitmeden paraya çevirme işlemlerine başlayan ve bu doğrultuda masraflar yapan iflâs dairesi tasfiyenin adi usul ile yürütülmesi talebiyle karşılaşması hâlinde tasfiyeden elini çekmek zorunda kalacağından ve adi tasfiye masraflarının ödenmesi

---

⁷⁴⁴ İkinci alacaklılar toplanmasının gerçekleşmesi için sıra cetvelini kesinleşmesi gerekmemektedir (Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 42). Bu bağlamda sıra cetveli kesinleşmeden de ikinci alacaklılar toplantısı gerçekleşebileceğinden, sıra cetveli kesinleşmeden paraya çevirme işlemlerine başlanacaktır (Kuru, *Cilt: 4*, 3293; Kuru, *El Kitabı*, 1349-1350).

⁷⁴⁵ Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 164 ve 199.

⁷⁴⁶ Kale, “Çözüm Önerileri”, 1353.

⁷⁴⁷ Kale, “Çözüm Önerileri”, 1354.

⁷⁴⁸ Bkz. 4.5. Başlık.

itibariyle tasfiyede adi tasfiye hükümleri cari olacağından, iflâs dairesinin yapmış olduğu paraya çevirme masrafları masaya yük olarak kalacaktır. Bu şekilde iflâs masasına yük oluşturulması hâlinde ise iflâs dairesinin sorumluluğuna (İİK m. 5) gidilmesi muhtemeldir. Ayrıca basit tasfiyeden adi tasfiyeye dönülmesini sağlayan alacaklının talebiyle umduğu fayda, başka bir ifade ile somut tasfiyede alacaklı hakimiyeti ilkesinin etkinliği zedelenmiş olacaktır. Son kertede kanaatimiz, iflâs dairesinin alacak ve iddiaların incelemesine başlaması için alacak bildirim süresinin bitmesini beklememesi gerektiği kanaatiyle de uyumludur.

Külli icrada paraya çevirme işlemlerinin gerçekleşmesi için cüz-i icradaki gibi alacaklının satış talebinde bulunmasına gerek yoktur.⁷⁴⁹ Adi tasfiyede paraya çevirmenin ne zaman ve hangi usul ile yapılacağına ikinci alacaklılar toplanması karar verecektir.⁷⁵⁰ Alacaklılar toplanması pazarlıkla satış kararı almazsa iflâs masasının paraya çevrilmesinde açık artırma yoluyla devam olunacaktır (İİK m. 241/1), ki açık artırma usulü esas paraya çevirme usulüdür.⁷⁵¹

Basit tasfiyede ise alacaklılar toplanması kararı olmaksızın iflâs dairesi paraya çevirme usulü (açık artırma veya pazarlıkla satış) hakkında karar vererek işlemleri yerine getirecektir.⁷⁵² İflâs dairesinin takdir yetkisinin sınırları hususunda da bahsedildiği üzere öğretideki ortak kabul, iflâs dairesinin masa mallarının paraya çevrilmesinde satış usulünü belirleme noktasında takdir yetkisinin var olduğudur.⁷⁵³ Bu bağlamda iflâs

---

⁷⁴⁹ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 654; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 143; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 325; Kuru, *El Kitabı*, 1350; Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 13-14; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 152.

⁷⁵⁰ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1652; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 294; Arar, *Cilt 2*, 186-187; Arslan, *İhalenin Feshi*, 34; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 653; Berkin, *İflâs Hukuku*, 361; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 589; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 106; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 111; Kuru, *Cilt: 4*, 3294; Kuru, *El Kitabı*, 1350; Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 300-302; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 182.

⁷⁵¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1652; Arar, *Cilt 2*, 188; Arslan, *İhalenin Feshi*, 42; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 662; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 306; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 654; Berkin, *İflâs Hukuku*, 362; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 106; Kale, “Çözüm Önerileri”, 1342 ve 1352; Kuru, *Cilt: 4*, 3294; Kuru, *El Kitabı*, 1350; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 322 ve 322, dn. 4; Oruç, *İflâs İdaresi*, 231; Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 300; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs*, 501; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 564. Basit tasfiye usulünde de asıl paraya çevirme şekli açık artırma suretiyle satışır (Duran, *Basit Tasfiye*, 200).

⁷⁵² Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1811; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 308; Arar, *Cilt 2*, 138-139; Arslan, *İhalenin Feshi*, 37; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 307; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 405; Berkin, *İflâs Hukuku*, 401; Duran, *Basit Tasfiye*, 208; Kale, “Çözüm Önerileri”, 1352, dn. 23; Kuru, *Cilt: 4*, 3389; Kuru, *El Kitabı*, 1387; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 364; Postacıoğlu, *İflâs*, 170 ve 176; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219.

⁷⁵³ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1811; Berkin, *İflâs Hukuku*, 401; Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 311; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 57; Yıldırım,

dairesi; alacaklılar ile müflisin menfaatlerini gözetir şekilde ve haklarını koruyarak, iflâs masasını oluşturan malvarlığı unsurlarının her birisi özelinde ayrı ayrı olmak üzere hangi satış usulü uygulanırsa basit tasfiyenin hızlilik ve masrafsızlık ilkelerine riayet edeceğini muhakeme ederek satış usulünü belirler.⁷⁵⁴

İflâs dairesinin paraya çevirme işlemleri çerçevesinde satış usulünü belirleme hususunda takdir yetkisinin bulunduğu kabulü, iflâs dairesinin satış usulü hakkında alacaklılar toplanmasına başvurusu noktasında da takdir yetkisi olduğu neticesini doğurmaktadır. Ancak iflâs dairesinin alacaklılar toplanmasına başvurma hususundaki takdir yetkisi bir zorunluluk olarak görülmemesi gerekir; maalesef ki uygulamada iflâs daireleri, basit tasfiyede paraya çevirme işlemlerine ilişkin takdir yetkisini kullanmaktan imtina ederek alacaklılar toplanması kararıyla hareket etme yolunu tercih ederek basit tasfiyenin esasına aykırı davranmaktadırlar. Nihayetinde paraya çevrilecek bir malvarlığı unsuru hakkında alacaklılar toplanmasına başvurma iradesine sahip olan iflâs dairesi; paraya çevrilerek elde edilecek malvarlığı unsurunun değeri ile toplanmaya başvurma (sirküler yoluyla yahut ilan yapılması suretiyle fiziken) masrafları ve bu toplanmadan çıkacak satış usulüne ilişkin masrafları muhakeme ederek makul çerçevede kalınması suretiyle hareket etmesi gerekir.

İflâs dairesinin alacaklılar toplanmasına başvurmaksızın satış usulünü belirleme hususundaki takdir yetkisinin varlığı iflâs dairesinin adi tasfiyedeki paraya çevirmeye ilişkin hükümlerinden azade kılındığı anlamına gelmemektedir.⁷⁵⁵ Basit tasfiyede iflâs dairesinin düzgün bir tasfiye usulünün gerektirdiği esaslı kurallara uygun davranması gerekir.⁷⁵⁶ Bu çerçevede iflâs dairesi İİK m. 241-246 hükümlerini basit tasfiyenin esasına uygun düştüğü şekliyle; örneğin, ilan sürelerini kısaltarak uygulamalıdır.⁷⁵⁷ Bu bağlamda verilebilecek başka bir örnek ise ticari ve ekonomik bütünlük arz eden yahut birlikte satılması hâlinde daha yüksek bir bedel ile satılabileceği öngörülen malvarlığı unsurlarının, bu malvarlığı unsurlarını bünyesinde barındıran işletmelerle birlikte

---

“Basit Tasfiye”, 2140; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 578 ve 580; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2138 ve 2139.

⁷⁵⁴ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1811; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Arar, *Cilt 2*, 139; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219.

⁷⁵⁵ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307 ve 308; Arar, *Cilt 2*, 138; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 405-406; Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 310.

⁷⁵⁶ Arar, *Cilt 2*, 138; Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 310.

⁷⁵⁷ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 308; Berkin, *İflâs Hukuku*, 401.

satılmasını öngören İİK m. 241/3 hükmüdür. İflâs dairesi masadaki malvarlığı unsurlarını paraya çevirirken anılan hükme uygun davranmakla yükümlüdür.

Çalışma konumuzla sınırlı kalmak kaydıyla, iflâs dairesinin adi tasfiyedeki paraya çevirme işlemlerine dair hükümleri basit tasfiyede nasıl tatbik edeceğine daha detaylı değinmemiz gerekir.

3.6.1. Pazarlıkla Satış

Cebri icra hukuku bağlamında pazarlıkla satış; İcra ve İflâs Kanunu'nda düzenlenen kurallar çerçevesinde devletin görevlendirdiği organlar tarafından belli usullere göre gerçekleştirilen, borçlunun (müflisin) cebri icra prosedürüne hasredilmiş malvarlığı unsurlarından alacaklıların alacaklarını tahsil etmeleri gayesiyle en az aksamaya sebebiyet veren, en az masrafla ve en uygun satış bedelinin elde edilmesini öngören ve nihayetinde açık artırma usulüne nazaran satışı gerçekleştiren organa daha fazla hareket edebileceği ortamı tesis eden cebri nitelikte bir paraya çevirme usulüdür.⁷⁵⁸ Bu bağlamda pazarlıkla satış, satış işlemini gerçekleştirecek tasfiye organına (adi tasfiyede ikinci ve daha sonraki alacaklılar toplanması ile iflâs idaresine, basit tasfiyede iflâs dairesine) hem paraya çevirme işlemlerinin hızlılığının gerçekleşmesinde hem de paraya çevirme işlemlerine ilişkin prosedürün yürütülmesinde geniş hareket alanı tanımaktadır.⁷⁵⁹ Pazarlıkla satışın cebri icra prosedürüne sağladığı avantajlara rağmen, cüz-i icrada ve iflâsın tasfiyesinde istisnai paraya çevirme yöntemi olarak kabul edilmektedir.⁷⁶⁰ Cüz-i icradaki pazarlıkla satış yöntemi gayrimenkul malvarlığı unsurlarında tatbik edilemez (İİK m. 123), yalnızca menkul malvarlığı unsurlarının satışında uygulanabilir iken (İİK m. 119); iflâsta gayrimenkul malvarlığı unsurları da pazarlıkla satış yöntemi uygulanmak suretiyle paraya çevrilebilir (İİK m. 241/2).⁷⁶¹

---

⁷⁵⁸ Özümucu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 66. Pazarlıkla satışın hukuki niteliği hakkında detaylı bilgi için bkz. Özümucu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 28 vd.; Arslan, *İhalenin Feshi*, 59 vd.

⁷⁵⁹ Özümucu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 20 ve 27.

⁷⁶⁰ Arslan, *İhalenin Feshi*, 38 ve 42; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 107; Kale, “Çözüm Önerileri”, 1352; Kuru, *Cilt*: 4, 3296; Kuru, *El Kitabı*, 1351; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 322, dn. 4 ve 323; Oruç, *İflâs İdaresi*, 231; Özümucu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 23; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 187-188; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 565.

⁷⁶¹ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 294; Arar, *Cilt* 2, 188; Arslan, *İhalenin Feshi*, 43; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 656; Berkin, *İflâs Hukuku*, 362; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 142-143; Kale, “Çözüm Önerileri”, 1352, dn. 23; Kuru, *Cilt*: 4, 3295; Kuru, *El Kitabı*, 1351; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 323; Özümucu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 313; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 185.

Pazarlıkla satış ile açık artırma usulü mukayese edildiğinde, pazarlıkla satış gerçekleştirilen organ açısından açık artırma usulüne göre sıkı şekli koşullarla sınırlandırılmamıştır.⁷⁶² Pazarlıkla satışın paraya çevirme işlemlerine ilişkin tasfiye organına getirdiği hareket serbestisi ve hızlilik, iflâsın basit tasfiyesinde ayrıca önem kazanmaktadır. Çünkü basit tasfiyede iflâs dairesi, alacaklıların menfaatine olmak suretiyle iflâs masasını paraya çevirip, başkaca bir merasime gerek kalmaksızın alacaklıların iflâs paylarını dağıtmalıdır (İİK m. 218/3). Başka bir söyleyişle iflâs dairesi paraya çevirme işlemlerini yerine getirirken basit tasfiyenin basitlik, hızlilik, olabildiğince şekle tabi olmama ve masrafsızlık ilkelerine riayet etmelidir.⁷⁶³ Bu bağlamda basit tasfiyenin esasları ile paraya çevirme usulleri kıyaslandığında; açık artırma yoluyla yapılan paraya çevirmelerin hazırlık tedbirlerine başvurularak artırmanın yapılacağı vaktin ilan edilmesini gerektireceğinden (İİK m. 114, m. 126) ilk etapta masadan karşılanması gereken birtakım masrafları meydana getirecek (İİK m. 106/3, 4 ve 5), ayrıca satışın gerçekleşmesi için birtakım merasimlere girişileceğinden merasimin gereklerinin, yani ihale vaktinin (İİK m. 115, m. 129) gelmesi için ilanda belirtilen sürelerin geçmesinin beklenmesi cihetiyle tasfiyenin neticelenmesi gecikecektir. Buna karşılık açık artırmadaki gibi özel merasimlere tabi olmayan, ilan gibi masrafları meydana getirmeyen ve ihale günü belirlenmediğinden, bu suretle tasfiyeyi süre olarak geciktirme ihtimali olmayan pazarlıkla satışın basit tasfiyenin esaslarına daha uygun düştüğünü ifade ederek, alacaklıların menfaatine uygun düştüğü ölçüde basit tasfiyede asıl paraya çevirme yöntemi olarak pazarlıkla satışın kabul edilebileceği kanaatindeyiz.⁷⁶⁴ Nitekim Kanun'da açık artırma usulünden farklı paraya çevirme usullerinin öngörülmesindeki gaye her bir cebri icra prosedürünün kendisine özgü ve elverişli olan paraya çevirme sonucunu elde etmektir.⁷⁶⁵

İflâs dairesinin pazarlıkla satış gerçekleştirirken nasıl davranacağı Kanun'da belirsizdir.⁷⁶⁶ İflâs dairesinin pazarlıkla satışın açık artırmaya göre daha çok para

---

⁷⁶² Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 78.

⁷⁶³ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1811; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307-308; Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 311; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219.

⁷⁶⁴ Aksi yönde kanaat için bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 200. Pazarlıkla satış kısıtlayıcı hükümlerin Kanun'dan çıkartılması, açık artırma usulüyle pazarlıkla satışın eş değer kılınması gerekir (Kale, "Çözüm Önerileri", 1353).

⁷⁶⁵ Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 24.

⁷⁶⁶ Kanun'da yalnızca iflâs dairesinin pazarlıkla satış usulünü nasıl tatbik edileceği hususunda belirsizlik mevcut değildir. Genel olarak cebri icra hukuku bağlamında pazarlıkla satışa ilişkin hükümlerin sınırlı

getireceğine kanaat getirilmesi hâlinde söz konusu olması gerektiği ifade edilmektedir.⁷⁶⁷ Her ne kadar pazarlıkla satışa açık artırmayla satışa göre daha çok para getireceğinin öngörülmesi hâlinde başvurulması gerektiği ifade edilse de kanaatimizce her iki usulün tatbikinin aynı miktarda para getireceğinin öngörülmesi hâlinde dahi basit tasfiye usulünde pazarlıkla satışın gerçekleştirilmesi gerekir. İki usulün tatbikiyle elde edilecek bedel aynı olsa bile basit tasfiye usulünün uygulandığı tasfiyelerde pazarlıkla satış usulünün tatbiki suretiyle daha hızlı şekilde ve olabildiğince merasimlere tabi olmadan paraya çevirme işlemlerinin tamamlanması söz konusu olacaktır. İflâs dairesi mukayesesinde özellikle açık artırma yoluyla satışın masraflarına özellikle dikkat etmelidir.

İflâs dairesinin pazarlıkla satışına karar verdiği malvarlığı unsurunun satışı hakkında alacaklılara bilgi verilip verilmemesi yahut alacaklılara daha fazla bir değerle teklif verip vermeyeceğinin sorulması hususlarında öğreti, temelinde aynı kanaatte de olsa iflâs dairesinin serbestisi bağlamında ufak nüanslarla görüş ayrılıklarını barındırmaktadır.⁷⁶⁸ Bir görüşe göre; bütün alacaklılara bilgi verilmesi ve tekliflerinin sorulması, birtakım tebliğ ve ilanları gerektirmesi cihetiyle paraya çevirme işlemlerini uzatacağı ve masraf yaratacağından bir satış fırsatının kaçırılması rizikosunu barındırmaktadır. Bu rizikonun varlığı sebebiyle alacaklıları bilgilendirme veya alacaklılara tekliflerini sorma hususları iflâs dairesinin takdirindedir.⁷⁶⁹ Başka bir görüş ise, iflâs dairesinin pazarlıkla satış yaparken tüm alacaklılara teklifte bulunma fırsatı verip vermeme hususunda tamamen serbest olduğunu ifade etmektedir.⁷⁷⁰ Ayrıca mehz İsviçre’de pazarlıkla satılacak

---

olması ve yeterli açıklığı barındırmadığı, bu cihetle pazarlıkla satış usulünün uygulanmasının dar bir çevrede söz konusu olduğu, Kanun’da pazarlıkla satışa uygun düzenlemelerin yapılması suretiyle pazarlıkla satışın amacına uygun hukuki sonuçların sağlanacağı ifade edilmektedir (Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 25-26 ve 77-78). Pazarlıkla satışın Kanun’da detaylıca düzenlenmemesi hususunda olumlu bir değerlendirmesi olarak, ayrıca, açık artırma usulünün etkinliğinin zayıflatılmaması ve paraya çevirme usulleri arasında esnek bir alternatifin korunmasının sağlanması da ifade edilmektedir (Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 78).

⁷⁶⁷ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 658; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 112; Kuru, *Cilt: 4*, 3296; Kuru, *El Kitabı*, 1351; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 323; Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 326; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 564.

⁷⁶⁸ İlgili görüşler için ayrıca bkz. Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 311-313.

⁷⁶⁹ Kuru, *El Kitabı*, 1387, dn. 2; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 364, dn. 7; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 580; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2140.

⁷⁷⁰ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1811.

malvarlığı unsurlarının kıymetli mallar ve taşınmaz olması hâlinde alacaklılara pey verme fırsatının sağlanması gerektiği kabul edilmektedir.⁷⁷¹

Pazarlıkla satışına karar verilen malvarlığı unsurunu rehin hakkı ile kayıtlı ise söz konusu malvarlığı unsurunun pazarlıkla satılabilmesi için iflâs dairesinin rehin alacaklısının muvafakatini alması şarttır (İİK m. 241/2).⁷⁷² Rehin hakkı sahibi, iflâs dairesinin pazarlıkla satışa muvafakat vermesini talebini kabul etmezse rehinli malların pazarlıkla satılabilmesi mümkün değildir; açık artırma yolu ile satılması gerekir.⁷⁷³

İflâs dairesi pazarlıkla satışı peşin para karşılığı yapmalıdır.⁷⁷⁴ İflâsın adi tasfiyesinde pazarlıkla satışı gerçekleştiren iflâs idaresinin satış bedelini ödeyebilmesi için alıcıya yedi günlük mehil verebileceği (İİK m. 118 ve m. 130 kıyasen) kabul edilmektedir.⁷⁷⁵ Kanaatimizce basit tasfiyede iflâs dairesinin alıcıya paranın ödenebilmesi için süre verebilmesi mümkündür. Ancak ödeme için alacaklıya tanınacak sürenin yedi günden daha az bir süre (örneğin iki gün) öngörülmesi basit tasfiyenin esaslarına uygun düşer.

3.6.2. Açık Artırma Yolu ile Satış

Önceden belirlenen koşulları çerçevesinde, yine önceden belirlenen zaman ve yerde hazır bulunanların satış konusu malvarlığı unsurunun sahipliğini kazanabilmek için en yüksek teklifi verene, malvarlığı unsurunun (müflisin) sahibinin rızası aranmaksızın ve alacaklılar menfaatine olarak tasfiye organları tarafından mülkiyetinin ihale edilmesine açık artırma yoluyla satış denir.⁷⁷⁶ İflâs dairesi pazarlıkla satmaya karar verdiği malvarlığı

---

⁷⁷¹ Duran, *Basit Tasfiye*, 205-206; Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 312; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 578; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2138. Kıymetli mal kriteri hakkında açıklamalar için bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 206-207; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 579 vd.; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2138 vd.

⁷⁷² Arslan, *İhalenin Feshi*, 43; Gürdoğan, *Rehnin Paraya Çevrilmesi*, 114; Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 313.

⁷⁷³ Kuru, *Cilt: 4*, 3297; Kuru, *El Kitabı*, 1351-1352; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 323-324; Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 336. Muvafakat hususu hakkında detaylı bilgi için ayrıca bkz. Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 337 vd.

⁷⁷⁴ Arslan, *İhalenin Feshi*, 43; Kuru, *Cilt: 4*, 3299; Kuru, *El Kitabı*, 1352; Kuru, *El Kitabı*, 1352; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 324; Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 330; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflas*, 501. Ancak uygulamada pazarlıkla satışın “taksitle ve pazarlıkla” yapıldığı ve satıştan elde edilecek paranın taksitle bağlandığı gözlemlenmektedir (Kuru, *Cilt: 4*, 3299; Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 330). Ancak tasfiyenin altı ay içerisinde bitirilmesi (İİK m. 256) hükmünü de nazara alarak taksitli şekilde gerçekleştirilen pazarlıkla satış iflâs tasfiyesine uygun düşmemektedir (Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 330-331). Esası gereği hızlılığın ön planda tutulması gereken basit tasfiyede, kanaatimizce, taksitli şekilde pazarlıkla satış hiç uygulanmamalıdır.

⁷⁷⁵ Arslan, *İhalenin Feshi*, 43; Kuru, *Cilt: 4*, 3299; Kuru, *El Kitabı*, 1352; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 324.

⁷⁷⁶ Arslan, *İhalenin Feshi*, 39.

unsurları haricindeki malvarlığı unsurlarının satışını yapabilmek için, alacaklılardan herhangi birisinin satış talebini beklemeksizin, kendiliğinden harekete geçerek açık artırma yolu ile gerçekleştirir.⁷⁷⁷ Açık artırma yoluyla satışta hedef, olabildiğince fazla alacaklıya ulaşılarak satış konusu malın gerçek değeri üzerinden ihalenin gerçekleşmesidir.⁷⁷⁸

İflâs dairesi açık artırma yoluyla satışına karar verdiği malvarlığı unsurlarını, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemine bütünleşmiş elektronik satış portalında açık artırmaya çıkartacaktır (İİK m. 244 atfıyla m. 111/b).⁷⁷⁹

İflâs dairesi taşınır malvarlığı unsurlarının açık artırma yoluyla satışında cüz-i icra hükümlerini (İİK m. 114-118) uygular (İİK m. 242/1, m. 243/1, m. 244 atıflarıyla).⁷⁸⁰ Bu bağlamda iflâs dairesi, İİK m. 114 hükmü çerçevesinde artırma ilanını ve hazırlık tedbirlerini yerine getirir (İİK m. 242/1 ve İİK m. 126/1 atfıyla) ve satışa konu taşınır malvarlığı unsurunun ihalesini İİK m. 115 hükmü çerçevesinde, İİK m. 185 hükmüne muhalif olmayan hükümlerine göre gerçekleştirir (İİK m. 243/1).

Açık artırmaya konu malvarlığı unsurunun taşınmaz olması hâlinde ise iflâs dairesi açık artırmaya ilişkin cüz-i icradaki hükümleri (İİK m. 124, m. 125, m. 129, m. 130, m. 131, m. 133, m. 134, m. 135) uygulamak suretiyle satış gerçekleştirilir (İİK m. 242/1, m. 243/1, m. 244 atfıyla).⁷⁸¹ İhale, ipotek alacaklısına ilandan bir nüsha verilmek suretiyle haberdar edilir ve iflâs dairesi ayrıca tahmin edilen bedeli de bildirir (İİK m. 242/2).

---

⁷⁷⁷ Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 325; Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 300-301; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 152. Basit tasfiye usulünde açık artırma usulüyle satış hakkında detaylı bilgi için bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 200-204.

⁷⁷⁸ Kale, “Çözüm Önerileri”, 1342.

⁷⁷⁹ “... 6352 sayılı Kanun düzenlemesi sonrasında yaklaşık on yıldır Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) ile oluşturulan elektronik satış portalında ihalelere teklif verilmektedir. Elde edilen tecrübeye istinaden mevcut karma usul terk edilmekte ve satışların tamamen elektronik ortamda yapılması amacıyla Kanun’a 111/b maddesi eklenmektedir ...” gerekçeleriyle 30/11/2021 tarihinde Resmî Gazetede yayınlanan 7343 sayılı Kanun ile İcra ve İflâs Kanunu’na 111/b maddesi eklenmiştir. Hüküm gereği İİK kapsamında gerçekleştirilecek açık artırma usulüyle satışların tamamının elektronik ortamda ihale edilecektir (İİK m. 111/b hükmünün gerekçesi için bkz. <https://www.tbmm.gov.tr/> E.T. 07/04/2024). İİK m. 111/b hükmünün getirdiği yenilikler, ihaleye pey vermek suretiyle katılacak olan kimselerin yüz yüze gelmelerini önlemek ve ihalelere katılımı meslek edinerek haksız kazanç kapısı hâline getiren kötü niyetli kişileri engellemek noktasında olumlu bulunmakla birlikte; ülkemiz internet altyapısının ve internet hızının makul standartları hâlen dahi yakalayamamış olması, UYAP’ın bile sıklıkla kesintilere maruz kalması cihetiyle adliyelerde dahi adli işlemlerin sektöre uğraması nazara alındığında sadece elektronik ortamda gerçekleştirilecek ihalelerin teknik aksaklıklar nedeniyle hukuki sorunlara yol açabilir (Selçuk Öztekin, *Cebri Satışlarda (Yeni Bir Açık Artırma Türü Olarak) Elektronik Ortamda Açık Artırma Suretiyle Satışa İlişkin Bazı Notlar*, (İstanbul: Platon Plus Yayıncılık, 2022), 35).

⁷⁸⁰ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 656; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 325; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 152.

⁷⁸¹ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 656; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 326; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 153.

3.6.3. Takip Hakkının Devri

Basit tasfiyenin ilanı (İİK m. 218/2, m. 219/2 kıyasen) veya iflâs dairesinin sorması üzerine, müflise karşı borçlu olduğunu bildiren üçüncü kişilerdeki müflisin alacakları çekişmesiz alacaklar olduğu ve bu alacakların masa namına tahsilatı görevi (gerekmesi hâlinde takip veya dava etmesi) alacağın vadesinin gelmesiyle birlikte iflâs dairesi tarafından (İİK m. 229/1) ifa edileceği yukarıda ifade edilmişti.⁷⁸²

İflâs dairesinin borçlu üçüncü kişiden müflisin alacağını istemesine rağmen, üçüncü kişi tarafından borcun inkâr edilmesi hâlinde müflisin alacağı çekişmeli hâle gelir.⁷⁸³ Bu tarzda çekişmeli olan alacağın tahsilatının gerçekleşmesi ise borçlu üçüncü kişiye karşı takip yapılması veya dava açılması suretiyle mümkün olacaktır.⁷⁸⁴ İflâsın adi tasfiyesinde çekişmeli alacağın tahsilatı için iflâs idaresi tarafından ilgili hukuki süreci başlatıp yürütmek ikinci alacaklılar toplanmasının kararına istinaden gerçekleşmektedir.⁷⁸⁵

İkinci alacaklılar toplanmasının iflâs idaresinin masanın menfaatine hukuki süreçlere dâhil olmasına karar verebileceği hâl, yalnızca çekişmeli alacakların tahsili hususu değildir. Bunun yanında müflisin taraf olduğu hukuki süreçlerin masa tarafından takip edilip edilmeyeceği, istihkak iddiasında bulunan üçüncü kişilerin masaya karşı açacakları istihkak davasının masa tarafından takip edilip edilmeyeceği, masaya ait olan bir iptal davası açma hakkının kullanılıp kullanılmayacağı, kısacası masanın aktifini ve pasifini ilgilendiren tüm çekişmeli iddiaların akıbetini ikinci alacaklılar toplanması belirler.⁷⁸⁶

İkinci alacaklılar toplanması masanın menfaatine uygun bulmadığı çekişmeli iddiaların takibinin masa tarafından yapılmamasını kararlaştırabilir.⁷⁸⁷ Eğer ki, ikinci alacaklılar toplanması, çekişmeli bir iddianın iflâs idaresi tarafından takip yapılmak veya dava

---

⁷⁸² Bkz. 3.4. Başlık.

⁷⁸³ Berkin, *İflâs Hukuku*, 367-368; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 102, dn. 147; Duran, *Basit Tasfiye*, 208; Kuru, *Cilt: 4*, 3315; Kuru, *El Kitabı*, 1356; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 331.

⁷⁸⁴ Kuru, *Cilt: 4*, 3315; Kuru, *El Kitabı*, 1356; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 331.

⁷⁸⁵ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1693-1694; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 658-659; Berkin, *İflâs Hukuku*, 367 ve 369; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 102; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 84; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 591; Kuru, *Cilt: 4*, 3315; Kuru, *El Kitabı*, 1356; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 331-332; Özümucu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 346; Postacıoğlu, *İflâs*, 178; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 144.

⁷⁸⁶ Arar, *Cilt 2*, 190-191; Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1695; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 103-104; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 84-85; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 591; Kuru, *Cilt: 4*, 3315-3317; Kuru, *El Kitabı*, 1356-1357; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 332-333; Toraman ve Kartoğlu, “Takip Yetkisinin Devri”, 100; Umar, *İptal Davası*, 45-46; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 191-192.

⁷⁸⁷ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1694; Berkin, *İflâs Hukuku*, 367; Kuru, *El Kitabı*, 1356; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 332; Postacıoğlu, *İflâs*, 179; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 192.

açılmak suretiyle tahsilatını gerçekleştirmesine yahut iddianın masa tarafından takip edilmesine yönelik karar vermezse ve toplantıda bu hak veya alacağın takip yetkisini devralmak isteyen bir alacaklı bulunursa, söz konusu hak veya alacağın takip hakkı talep eden alacaklıya devrolunur (İİK m. 245, c. 1).⁷⁸⁸ Ancak alacaklılar toplanmasının çekişmeli iddianın takip yetkisini devredeceği, başka bir ifade ile çekişmeli bir iddianın takip yetkisini devralmak isteyen alacaklının ise sıra cetveline alacaklı olarak kaydedilmiş olması gerekir.⁷⁸⁹

Çekişmeli bir iddianın takip yetkisinin talep eden alacaklıya devrini düzenleyen İİK m. 245 hükmü açıkça “alacaklıların masa tarafından neticelendirilmesine lüzum görmedikleri” iddianın devrolunacağını ifade ederek, çekişmeli iddianın akıbeti hakkında alacaklıların bir kararı olmasını zorunlu tutmaktadır. Zira çekişmeli bir iddianın takip yetkisinin devri, alacaklılar açısından bir tür feragat niteliğinde olup devir için alacaklıların onayının olması gerekir.⁷⁹⁰ İflâsın adi tasfiyesinde ikinci alacaklılar toplanmasının gerçekleşmemesi hâlinde dahi, öğretideki hâkim görüş, iflâs idaresinin çekişmeli bir iddianın takip yetkisini tek başına devredemeyeceğini, sirküler gönderme yoluyla bile olsa bir alacaklılar toplanması kararının zorunlu olarak aranacağını ifade etmektedir.⁷⁹¹ Bu şekilde çekişmeli bir iddianın takip hakkının bir alacaklıya devri ise iflâsta paraya çevirmenin alternatif, özel bir seçeneğidir.⁷⁹² Çünkü çekişmeli iddianın takip yetkisini devralan alacaklı, giriştiği hukuki süreç sonucunda elde ettiği neticeden masraflarını çıkarttıktan sonra önce alacağını alacak, sonrasında kalan bir meblağ para olursa kalanını masaya yatıracaktır (İİK m. 245, c. 2).

---

⁷⁸⁸ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1696; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 659; Berkin, *İflâs Hukuku*, 369; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 102; Kuru, *Cilt: 4*, 3317-3318; Kuru, *El Kitabı*, 1356; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 331-332. İkinci alacaklılar toplanmasında hakkın veya iddianın takibinden vazgeçilmesi şeklinde bir karara varmasıyla birlikte, her bir alacaklının hakkın veya iddianın takip yetkisini devralmayı istemeye yönelik hakkı doğmaktadır (Özmumcu, *Pazarlık Suretiyle Satış*, 347).

⁷⁸⁹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1694; Arar, *Cilt 2*, 192; Berkin, *İflâs Hukuku*, 368; Kuru, *Cilt: 4*, 3318; Kuru, *El Kitabı*, 1357; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 333; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 81-82; Postacıoğlu, *İflâs*, 183; Toraman ve Kartoğlu, “Takip Yetkisinin Devri”, 113; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 192.

⁷⁹⁰ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 659; Berkin, *İflâs Hukuku*, 369; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 102; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 85; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 194; Postacıoğlu, *İflâs*, 180; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 111 ve 145.

⁷⁹¹ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 659; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 85; Oruç, *İflâs İdaresi*, 241; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 194-195. İddianın takip yetkisinin devri için ayrıca alacaklılar toplanmasının bir kararına gerek olmadığı hakkında bkz. Toraman ve Kartoğlu, “Takip Yetkisinin Devri”, 115 vd.

⁷⁹² Arar, *Cilt 2*, 191; Oruç, *İflâs İdaresi*, 239; Toraman ve Kartoğlu, “Takip Yetkisinin Devri”, 93; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 196. Bu kurum esasında alacaklıların iflâs masasından kül olarak tatmin ediliyor oluşuna istisna getirmekle birlikte alacaklılar arasında eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmamaktadır (Toraman ve Kartoğlu, “Takip Yetkisinin Devri”, 96).

Basit tasfiyede ise çekişmeli bir iddia ile karşılaşan iflâs dairesinin çekişmeli bir hukuki talebin ileri sürülmesinden ya da takip edilmesinden tek başına feragat edemeyeceği gerekçesiyle, iddianın akıbeti hakkında karar vermek için alacaklılar toplanması kararına başvurusu gerektiği kabul edilmektedir.⁷⁹³ Basit tasfiyede çekişmeli bir iddianın akıbetinin belirlenmesine ve şartları sağlanırsa iddianın takip yetkisinin talep eden alacaklıya devredilmesi yönünde alacaklılar toplanmasının karara varabilmesi için iflâs dairesinin ilk olarak sıra cetvelini düzenlemiş olması gerekir. Çünkü takip yetkisi kendisine devredilecek alacaklının sıra cetveline alacağı kabul edilerek kaydedilmiş alacaklılardan olması elzemdir.⁷⁹⁴ Ulaşılan bu sonuç müflisin taraf olduğu ve iflâsın açılmasıyla var olan davaların basit tasfiyede sıra cetveli düzenlendiği andan on gün sonraya kadar durması gerektiği kabulüyle de uyumludur.⁷⁹⁵

İflâs dairesi alacaklılar toplanmasının kararını toplantının fiziken gerçekleşmesi yahut sirküler gönderme yoluyla görüşlerin sorulması suretiyle elde edebilir.⁷⁹⁶ Fiziken gerçekleşecek toplantıdan sonra başlamak üzere tayin edilecek belirli bir süre içerisinde alacaklıların devralma taleplerini bildirmeleri; özellikle alacaklılar toplanmasının görüşüne sirküler göndermek suretiyle başvurulacaksa, gönderilecek mektupta alacaklılara çekişmeli iddianın takip yetkisini devralıp almayacaklarını bildirmeleri için uygun bir süre verildiği ihtar yer almalıdır.⁷⁹⁷

Alacaklılar toplanması çekişmeli iddianın masa tarafından takibinin yapılmasını istemez ve alacaklılardan birisi takip yetkisinin kendisine devredilmesini talep ederse; iflâs dairesi alacaklılar toplanmasının kendisine verdiği yetkiye istinaden iddianın takip yetkisi devredilen alacaklıya, çekişmeli iddianın takip yetkisinin kendisine devredildiğini ve yetki çerçevesinde iddianın takibi için masa yerine tüm iş ve işlemleri yapmaya yetkili olduğuna dair bir belge verir.⁷⁹⁸ Bu hâliyle takip yetkisini devralan alacaklı, maddi hukuk

---

⁷⁹³ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1811; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 406; Duran, *Basit Tasfiye*, 212; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 153; Kuru, *El Kitabı*, 1387; Toraman ve Kartoğlu, “Takip Yetkisinin Devri”, 118; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 220; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 583; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2143.

⁷⁹⁴ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1694; Berkin, *İflâs Hukuku*, 368; Kuru, *Cilt: 4*, 3318; Kuru, *El Kitabı*, 1357; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 333; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 81-82; Toraman ve Kartoğlu, “Takip Yetkisinin Devri”, 113 ve 119; Postacıoğlu, *İflâs*, 183.

⁷⁹⁵ Bkz. 3.5. Başlık.

⁷⁹⁶ Duran, *Basit Tasfiye*, 215.

⁷⁹⁷ Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 437; Berkin, *İflâs Hukuku*, 370; Kuru, *Cilt: 4*, 3318; Kuru, *El Kitabı*, 1357; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 333, dn. 49; Oruç, *İflâs İdaresi*, 240; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 195.

⁷⁹⁸ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 297; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 653 ve 659; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 105; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 87; Kuru, *Cilt: 4*, 3319; Kuru, *El Kitabı*,

anlamında bir temlik yapmış olmayıp, sadece ilgili hukuki süreci yürütme yetkisini devralmış olacaktır.⁷⁹⁹ İddianın takip yetkisini devralan alacaklı, kanuni dava yetkini⁸⁰⁰ olarak, giderleri kendisine ait olmak kaydıyla masa (iflâs dairesi) yerine ancak kendi adına kullanarak neticelendirir.⁸⁰¹ Alacaklının olumlu bir neticeye ulaşmasıyla birlikte, aynı adi tasfiyedeki gibi, ilk olarak ilgili hukuki süreç için yapmış olduğu masrafları çıkartılarak, sonrasında alacaklının alacağı verilir ve kalan bir kısım varsa bu kısım da masaya yatırılır (İİK m. 245, c. 2).

3.7. Paraların Paylaştırılması

İflâs dairesi, iflâs masasını oluşturan malvarlığı unsurlarının paraya çevirme işlemlerini bitirdikten sonra (satışların gerçekleşmesi ve satış bedellerinin tahsil edilmesi) elde ettiği paraları alacaklılar arasında paylaştırması gerekir.⁸⁰²

Paraların paylaştırılması, pay cetvelinin ve son hesabın düzenlenmesi (İİK m. 247) ile paraların dağıtılması (İİK m. 250 ve m. 252) şeklinde sıralı olarak yürütülmesi gereken bir tasfiye sürecidir.⁸⁰³

3.7.1. Pay Cetveli ve Son Hesap

Pay cetveli, sıra cetvelinde kesin olarak kabul edilmiş alacağa masa borçları çıkartıldıktan sonra paraya çevirme işlemlerinden elde edilen paraların hangi miktarının düştüğünü ve

---

1357; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 333; Toraman ve Kartoğlu, “Takip Yetkisinin Devri”, 121-122; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 195; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 145.

⁷⁹⁹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1694; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 297; Berkin, *İflâs Hukuku*, 371; Deren-Yıldırım, *Kesin Hüküm*, 105; Duran, *Basit Tasfiye*, 213; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 591; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 86-87; Toraman ve Kartoğlu, “Takip Yetkisinin Devri”, 108; Umar, *İptal Davası*, 46; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 195-196; Yıldırım, *İptal Davaları*, 257. Alacaklı yalnızca iddianın takip yetkisini devraldığından, başka bir ifade ile hakkın kendisini devralmadığından hakkı üçüncü kişiye devredemeyecek olup, alacaklının tek menfaati takip ettiği hukuki süreçten elde edilen neticeden öncelikli olarak alacağının tatmin edilmesidir (Yıldırım, *İptal Davaları*, 257).

⁸⁰⁰ Deren-Yıldırım, *Kesin Hüküm*, 105.

⁸⁰¹ Arar, *Cilt 2*, 190; Kuru, *El Kitabı*, 1357; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 333; Oruç, *İflâs İdaresi*, 240; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 502; Toraman ve Kartoğlu, “Takip Yetkisinin Devri”, 108; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 195-196; Yıldırım, *İptal Davaları*, 257.

⁸⁰² Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1745; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 298; Arar, *Cilt 2*, 196; Berkin, *İflâs Hukuku*, 376; Kuru, *Cilt: 4*, 3323; Kuru, *El Kitabı*, 1359; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 336; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 503; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 199; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 568.

⁸⁰³ Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 297; Berkin, *İflâs Hukuku*, 376; Kuru, *Cilt: 4*, 3324; Kuru, *El Kitabı*, 1359; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 336.

ne nispette alacağının karşılanmadığına dair bilgi veren listedir.⁸⁰⁴ Pay cetveli; iflâs dairesi tarafından düzenlenen sıra cetvelinin şikâyet ve itiraza uğramaması veya şikâyet ve itiraza konu olmuş olsa bile bunların sonuçlanması cihetiyle kesinleşmesinden sonra esas alınarak ve her hâlükârda paraya çevirme işlemlerinin tamamlanması üzerine tahsil edilen paraların, rehinli alacaklılar dâhil olmak üzere tüm iflâs alacaklılarına düşen iflâs payını gösterir şekilde iflâs dairesi tarafından zorunlu olarak düzenlenir.⁸⁰⁵

İflâs dairesinin pay cetvelini düzenleyebilmesi için yalnızca sıra cetvelinin kesinleşmesi, şikâyet ve itiraz davalarının (İİK m. 235) neticelenmesi, yeterli değildir; ayrıca, iflâs masasının aktif ve pasifini ilgilendiren tüm davaların (İİK m. 194, m. 228), hatta İİK m. 245 bağlamında iddianın takibi yetkisini devralan alacaklıların takip ettiği hukuki süreçlerden masaya bir paranın kalacağının öngörülmesi hâlinde bu hukuki süreçlerin neticelenmesinin beklenilmesi ve nihayetinde paraların tahsilatının gerçekleşmiş olması gerekir.⁸⁰⁶

İflâs dairesi pay cetvelini düzenlemeye başladığında; rehinli malvarlığı unsurlarının bedeli henüz İİK m. 185 çerçevesinde rehinli alacaklılar arasında paylaştırılmamış ise ilk olarak rehinli malvarlığı unsurunun satış bedelinden rehinli malvarlığı unsurunun korunması ve paraya çevrilmesine ilişkin masraflar çıkartır (İİK m. 248, c. 2 ve m. 185/1), akabinde müflisin rehinli malvarlığı unsurlarının satış bedellerinden rehinli malvarlığı unsurundan alınması gereken amme alacaklarının paylarını ayırır (İİK m. 206/1), sonrasında kalan satış bedeli rehinli alacaklılar arasında paylaştırır ve bunun sonucunda

---

⁸⁰⁴ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1749; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 298; Arar, *Cilt 2*, 197; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 296; Aşık, “Geçici Dağıtım”, 272, dn. 7; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 660; Berkin, *İflâs Hukuku*, 376; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 492; Duran, *Basit Tasfiye*, 228; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 592; Kuru, *Cilt: 4*, 3325; Olgaç, *İcra-İflâs*, 1700; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 493 ve 503; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 200; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 568; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 154. Pay cetveli, masa aktifinin sıra cetveline içkin edilme fonksiyonunu yerine getirir (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1746).

⁸⁰⁵ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1745-1746; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 298; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 665; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 660; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 27 ve 296; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 437-438; Berkin, *İflâs Hukuku*, 376; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 492; Duran, *Basit Tasfiye*, 228; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 144; Kuru, *Cilt: 4*, 3323 ve 3390; Kuru, *El Kitabı*, 1360; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 336-337; Oruç, *İflâs İdaresi*, 243; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 7 ve 78; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 493; Postacıoğlu, *İflâs*, 198; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 199-200 ve 219; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 154.

⁸⁰⁶ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1745-1746 ve 1749; Arar, *Cilt 2*, 197-198; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 298-299 ve 305-310; Berkin, *İflâs Hukuku*, 376 ve 377; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 492; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 144; Kuru, *Cilt: 4*, 3323; Kuru, *El Kitabı*, 1359-1360; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 336, dn. 2; Oruç, *İflâs İdaresi*, 243, dn. 314; Postacıoğlu, *İflâs*, 203-205; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 199-200; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 153-154.

rehinli malvarlığı unsurunun satış bedelinden artan bir para kalırsa bu parayı iflâs masasına dâhil ederek diğer alacakların ödenmesine tahsis eder.⁸⁰⁷

İflâs dairesi rehinli alacaklıların alacaklarının paylarını belirledikten sonra ikinci olarak tahsil edilen paralardan masa yükümlülüğü olarak ifade ettiğimiz masa borçları ile masa masrafları için pay ayırır (İİK m. 248, c. 1).⁸⁰⁸ Masa borç ve masraflarının pay cetvelinde gösterilmesi, alacaklılara tahsis edilecek net parasal miktarın belirlenmesi için gereklidir.⁸⁰⁹ Masa yükümlülükleri için de pay ayrılmasından sonra iflâs dairesi, diğer alacaklılara paylarını ayırarak pay cetvelini oluşturur.⁸¹⁰

İflâs dairesi pay cetvelini düzenlerken aynı zamanda, iflâs tasfiyesindeki tüm para işleri ile alakalı olarak; iflâs masasının aktifinin hangi değerler üzerinden paraya çevrildiği, bu paraya çevirme işlemleri gerçekleşirken hangi masa pasiflerinin meydana geldiği, pay cetvelinin hangi esaslar çerçevesinde düzenlendiği açıkladığı bir son hesap listesini de zorunlu olarak düzenler.⁸¹¹

İflâsın adi tasfiyesinde iflâs idaresi düzenlediği pay cetvelini ve son hesabı, ilgililerin incelemesine açmak için on günlüğüne iflâs dairesine bırakır (İİK m. 249/1), ayrıca pay

---

⁸⁰⁷ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1747; Arar, *Cilt 2*, 198-199; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 298; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 665; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 661; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 330-331; Berkin, *İflâs Hukuku*, 376; Kuru, *Cilt: 4*, 3326; Kuru, *El Kitabı*, 1360-1361; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 337; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 503; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 204; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 568; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 154.

⁸⁰⁸ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1747-1748; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 256 ve 298; Arar, *Cilt 2*, 198-199; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 665; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 317-318; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 661; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 438; Deynekli ve Kısa, *Sıra Cetveli*, 492; Kuru, *Cilt: 4*, 3326-3327; Kuru, *El Kitabı*, 1361; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 337; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 503; Postacioğlu, *İflâs*, 193; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 202-204; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 568; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 154. Masa borcu ile masa masraflarının takdirini iflâs dairesi yapar. İflâs dairesinin bu takdirine karşılık şikâyet yoluna gidilebilir (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1750-1751; Berkin, *İflâs Hukuku*, 380-381). Masa yükümlülüğü hakkında ayrıca bkz. 2.2.2. Başlık.

⁸⁰⁹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1751; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 25 ve 317.

⁸¹⁰ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 256 ve 298; Arar, *Cilt 2*, 199; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 665; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 335 vd.; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 661; Kuru, *Cilt: 4*, 3328; Kuru, *El Kitabı*, 1361; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 338; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 493 ve 503; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 202-204; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 568; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 154.

⁸¹¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1747; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 298; Arar, *Cilt 2*, 197; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 666; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 661-662; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 27 ve 348-350; Berkin, *İflâs Hukuku*, 376; Duran, *Basit Tasfiye*, 68; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 592; Kuru, *Cilt: 4*, 3329; Kuru, *El Kitabı*, 1362; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 339; Olgaç, *İcra-İflâs*, 1701, dn. 3; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 493; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 200; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 568; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 154.

cetvelinin ve son hesabın iflâs dairesine bırakıldığı ile her bir alacaklıya ayrı ayrı kendisine düşen pay miktarını bildirir, ayrıca ilan etmez (İİK m. 249/2).⁸¹²

Basit tasfiyede iflâs dairesi başkaca merasime mahal bırakmaksızın alacaklıları incelemek ve de tayin ettiği sıralara bağlı kalarak bedelleri dağıtmakla yükümlü olduğundan (İİK m. 218/3) düzenlediği pay cetvelini ve son hesabı İİK m. 249 hükmü uyarınca on günlük süre boyunca ilgililerin incelemesi için dairede bırakıp bırakmayacağı, başka bir ifade ile İİK m. 249'daki on günlük sürenin basit tasfiyede uygulanıp uygulanmayacağı izaha muhtahtır.

Öğretide Ansay, "... paylaşma hakkındaki 247, 248, 250, 252 inci maddeler burada da göz önünde bulundurulur ..." diyerek basit tasfiyede tatbik edilecek paylaşma hakkındaki adi tasfiye hükümleri arasında İİK m. 249 hükmünü saymamıştır.⁸¹³ Üstündağ ise açıkça basit tasfiyede düzenlenen pay cetvelinin İİK m. 249'deki işleme tabi tutulmaması gerektiğini ifade etmektedir.⁸¹⁴ Duran'a göre de iflâs dairesinin başka merasimlere mahal bırakmaksızın bedelleri dağıtma yükümlü olmasına (İİK m. 218/3) uygun düşen, pay cetvelinin iflâs dairesine bırakılması ve bildirilmesi keyfiyetlerine gerek olmadığının kabul edilmesidir.⁸¹⁵

Anılan görüşlerin aksini iddia eden Arslanpınar Tat ise, basit tasfiyede pay cetveli ile son hesabı bizzat düzenleyen iflâs dairesinin pay cetvelini ve son hesabı incelenmek üzere on gün süreyle açık bırakması ve bu durumu alacaklılara paylarıyla birlikte bildirmesi gerektiği kanaatindedir.⁸¹⁶ Belgesay da pay cetvelinin düzenlenmesinden sonra alacaklıların incelemesi için dairede hazır bulundurulması gerektiği görüşündedir.⁸¹⁷

---

⁸¹² Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1749; Arar, *Cilt 2*, 200; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 350; Berkin, *İflâs Hukuku*, 377; Kuru, *El Kitabı*, 1362; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 339; Postacıoğlu, *İflâs*, 205. Öğretide Arslanpınar Tat, söz konusu bildirim masası yükümlülüklerinin alacaklılarına da yapılması gerektiği görüşündedir (Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 351). Berkin ise bildirim müflise de yapılması gerektiği kanaatindedir (Berkin, *İflâs Hukuku*, 377).

⁸¹³ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 308.

⁸¹⁴ Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219.

⁸¹⁵ Duran, *Basit Tasfiye*, 230.

⁸¹⁶ Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 350-351. Müellif, ayrıca, pay cetveli ile son hesabın iflâs dairesinde incelenmek üzere bırakılmamasını yahut incelemeye bırakılmasına rağmen on günlük süreye riayet edilmemesi hâllerinde ilgililerin kanuna aykırılık sebebiyle şikâyet yoluna başvurabileceğini ve söz konusu kanuna aykırılığın hakkın yerine getirilmemesi şeklinde değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmektedir (Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 357-358).

⁸¹⁷ Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 406.

Mehaz İsviçre’de ise basit usul uygulanan tasfiyelerde yapılacak paylaştırmalarda, pay cetvelinin iflâs dairesine bırakılmayacağı hüküm altına alınmıştır.⁸¹⁸

Uygulamada ise iflâs daireleri basit tasfiyede İİK m. 249 hükmünü tatbik ederek, düzenlediği pay cetveli ve son hesabı on günlüğüne ilgililerin incelemesine açık bırakmak suretiyle tasfiyenin ilerlemesini sağlamak adına bir işlem yapmama yolunu tercih etmektedir.⁸¹⁹ Ancak kanaatimizce olması gereken, öğretide bazı müelliflerin ifade ettiği gibi basit tasfiyede İİK m. 249 hükmünün tatbik edilmemesidir. Zira merasimlere tabi olmaksızın paraları dağıtmakla yükümlü olan iflâs dairesi, yükümlülüğünü yerine getirirken paraya çevirme işlemlerinden elde ettiği paraları mümkün olduğunca hızlı şekilde alacaklılara dağıtmalı ve bu dağıtım sırasında olabildiğince az masrafa sebebiyet vermelidir.⁸²⁰ İflâs dairesinin pay cetvelini on gün süreyle incelemeye bırakmak şeklindeki bu uygulaması basit tasfiyenin esaslarına hâlel getirme rizikosunu barındırmaktadır. Esasında iflâs dairesinin İİK m. 249 hükmünü basit tasfiyede uygulanıp uygulanmayacağını irdelerken, hükmün adi tasfiyeye getiriliş amacına bakmak gerekir. Adi tasfiyeyi iflâs idaresi yürüttüğünden ve tasfiye dosyası iflâs idaresinin elinde tutulduğundan, tasfiye işlemleri ilgililerin her zaman incelemesinden geçememektedir. Bu cihetledir ki; sıra cetvelinin düzenlendikten sonra sıra cetvelinin iflâs dairesine bırakılması (İİK m. 234/1) veya pay cetvelinin ve son hesabın düzenlenmesi sonrası bunların iflâs dairesine bırakılması (İİK m. 249/1), ilgililerin tasfiye dosyasına erişiminin ve iflâs idaresinin tasfiyeye yönelik işlemlerinin (alacaklılar toplanması dışında) denetimini gerçekleştirmesinin sağlanması amacını ihtiva eder. Ancak basit tasfiyede tasfiye dosyası iflâs dairesinin elinde olduğundan ilgililer her zaman tasfiyeye dosyasına erişerek iflâs dairesinin tasfiye işlemlerini denetleyebilme imkanına sahiptir. Bu bağlamda düşünüldüğünde iflâs dairesinin ayrıca İİK m. 249 bağlamında on günlük süre boyunca pay cetvelinin ve son hesabın iflâs dairesinde incelemeye açması ve tasfiye işlemlerine devam etmek için bu sürenin geçmesini beklemesi basit tasfiyenin hızlılığına aykırı düşmektedir.

---

⁸¹⁸ Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 350; Duran, *Basit Tasfiye*, 228-229. Ancak İsviçre öğretisinde anılan hükmün mutlak bir yasak şeklinde olmadığı, daha ziyade bu uygulamanın zorunluluk teşkil etmediği kabul edilmektedir (Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 350, dn. 985’ten naklen).

⁸¹⁹ Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 230.

⁸²⁰ Deliduman, “BGE 109 III 87-89”, 101.

İflâs dairesi pay cetvelinin ve son hesabın düzenlediğinin her bir alacaklıya ayrı ayrı alacaklıların kendisine düşen pay miktarını bildirilmesinden⁸²¹ itibaren yedi gün⁸²² içerisinde alacaklılar⁸²³; son hesabın yanlış yapıldığı, kendisine ayrılan sıranın sıra cetvelindeki sırasına uygun olmadığı, kendisine ayrılan payın yanlış hesaplandığı, pay cetvelinde masa yükümlülüğü olarak gösterilen bir kalemin masa yükümlülüğü olmadığı⁸²⁴ gibi sebeplere dayanarak yalnızca şikâyet yoluna başvurabilir, süresi içerisinde şikâyet yoluna gidilmezse ya da şikâyet yoluna gidilmesiyle birlikte şikâyet hakkında karar verilmesiyle pay cetveli kesinleşir.⁸²⁵

3.7.2. Paraların Dağıtılması

Kural olarak pay cetveli ile son hesabın yapılmasından sonra iflâs dairesinin elinde bulunan parayı alacaklılara dağıtması gerekir. Ancak kanun koyucu tasfiyenin geldiği aşamayı ve somut durumunu gözetmek suretiyle iki farklı dağıtma çeşidi öngörmeyi doğru bulmuştur.

3.7.2.1. Kesin Dağıtma

Kesin dağıtma, iflâs masasına dâhil olmuş bütün malvarlığı unsurlarının paraya çevrilme işlemlerinin bitmesi ve paraya çevrilen malvarlığı unsurlarının satış bedellerinin

---

⁸²¹ Öğretide Duran iflâs dairesinin İİK m. 249 bağlamında alacaklılara bildirim yapmasına gerek olmadığı kanaatindedir (Duran, *Basit Tasfiye*, 230). Ancak kanaatimizce bu görüşün kabulü hâlinde pay cetveline ilişkin şikâyet sürelerinin ne zaman işlemeye başlayacağı sorunu ortaya çıkacaktır.

⁸²² Şikâyet konusu pay cetveli ve/veya son hesabın düzenlenmemesi yahut düzenlenmiş olmakla birlikte sıra cetveline uygun olmaması gibi hakkın yerine getirilmemesi veya sebepsiz sürüncemede bırakılması anlamına geliyorsa şikâyet süreye tâbi değildir (Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 368).

⁸²³ Pay cetvelinin sıra cetveline uygun şekilde düzenlenmesinde menfaati bulunmasından ötürü müflisin de şikâyet yoluna başvurmada hukuki yararı vardır (Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 364; Postacıoğlu, *İflâs*, 206). İflâs masasından tamamen tatmin olmuş olan alacaklıların şikâyet hakkı yoktur (Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 438).

⁸²⁴ Kuru, *Cilt: 4*, 3330, dn. 28; Kuru, *El Kitabı*, 1362, dn. 12; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 339, dn. 11. Arslanpınar Tat, pay cetveli ve/veya son hesapta bir masa yükümlülüğünün yanlış hesaplanmış olduğu veya iflâs alacağı olarak kendisine yer bulmasına rağmen esasında masa yükümlülüğü olduğu gibi iddiaların şikâyet konusu olamayacağını; zira bir alacağın iflâs alacağı mı, yoksa masa yükümlülüğü mü olduğunun ancak maddi hukuk bakımından bir inceleme yapılması cihetiyle belirlenebileceğini, şekli inceleme yapılan şikâyet yolundaki başvurularda görevsizlik kararı verilmesi gerektiği kanaatindedir (Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 364-365).

⁸²⁵ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1749-1750; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 298; Arar, *Cilt 2*, 200-201; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 353-361; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 662; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 438 ve 439; Berkin, *İflâs Hukuku*, 377-378; Kuru, *Cilt: 4*, 3330 ve 3330, dn. 29; Kuru, *El Kitabı*, 1362 ve 1362, dn. 12; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 339; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 200-202; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 568-569. Pay cetveline ve son hesap aleyhine şikâyet hususunda detaylı bilgi için ayrıca bkz. Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 353-384.

tamamının tahsil edilmesi hâlinde kesinleşen sıra cetveli uyarınca hazırlanan ve kesinleşen pay cetveline göre yapılan dağıtmadır.⁸²⁶

İflâsın adi tasfiyesinde paraların kesin dağıtılmasına İİK m. 249'daki on günlük bırakılma süresi bittikten sonra başlanır (İİK m. 250, c. 1). İflâs dairelerinin günümüz basit tasfiye uygulamasında da paraların dağıtılmasına İİK m. 249'daki on günlük bırakılma süresinin geçmesiyle birlikte başlanılmaktadır. Ancak öğretilerdeki katıldığımız görüş, İİK m. 249/1'deki on günlük bırakılma süresinin basit tasfiyede uygulanmaması yönünde olduğundan, iflâs dairesinin dağıtımına başlayabilmesi için on günlük bırakılma süresini beklemesine lüzum yoktur.⁸²⁷ Yalnızca şikâyet süresinin (yedi gün) geçmesini beklemesi yeterlidir.⁸²⁸ Çünkü pay cetveline ve son hesaba yapılacak şikâyet üzerine verilecek kararın dağıtımına etkili olabilecekse, dağıtım engel olabileceği oranda dağıtım ertelenebilir (İİK m. 250, c. 2). Ancak dağıtımın ertelenmesine kimin karar vereceği hususunda Kanun'da açıklık bulunmamaktadır. Bu noktada bir grup müellife göre bu konuda karar verici merci icra mahkemesidir.⁸²⁹ Zira, her ne kadar dağıtmayı gerçekleştirecek organ iflâs dairesi de olsa pay cetveline ve/veya son hesaba yönelik bir şikâyetin incelemesini icra mahkemesi gerçekleştirecek, inceleme sırasında şikâyet konusunun dağıtım üzerinde etkisinin olup olmadığının mahkemece ayrıca irdelenecek ve mahkeme yaklaşık ispatla yetinmek suretiyle şikâyet konusunun dağıtımına etkisi olduğu nispette dağıtımın ertelenmesine karar verecektir.⁸³⁰ Arslanpınar Tat ise paylaştırma prosedürü içerisindeki işlemlerin yapılması ve kararların alınması, istisnai durumlar haricinde tasfiyenin yürütücüsü olan iflâs dairesine (adi tasfiyede iflâs idaresi) bırakıldığından şikâyet üzerine dağıtımın ertelenmesi hususunda aksine bir düzenleme bulunmaması ve tasfiyeyi yönetme noktasında iflâs dairesinin (adi tasfiyede iflâs idaresinin) takdir yetkinin bulunması sebebiyle dağıtımın ertelenmesi kararını iflâs

---

⁸²⁶ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 666; Aşık, “Geçici Dağıtım”, 271; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 662; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 439; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 592; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 145; Kuru, *Cilt: 4*, 3331; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 340; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 200-201.

⁸²⁷ İflâs dairesi basit tasfiyede, adi tasfiyeden farklı olarak, pay cetvelinin dairede açık bırakılma süresinin bitmesini beklemeden dağıtım aşamasına geçebilir (Duran, *Basit Tasfiye*, 230).

⁸²⁸ Pay cetvelini iflâs dairesinde açık tutma yükümlülüğündeki süre esasında mehazdaki şikâyet süresinden kaynaklanmaktadır (Postacıoğlu, *İflâs*, 205). Mehazdaki şikâyet süresi on gün olmasına karşılık Türk hukukundaki süre yedi güne indirilmiş; fakat, İİK m. 249'daki on günlük süreyi düzenlemek unutulmuş, bundan dolayı da hükümdeki süre on gün olarak kalmıştır (Postacıoğlu, *İflâs*, 205).

⁸²⁹ Aşık, “Geçici Dağıtım”, 280; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 663; Oruç, *İflâs İdaresi*, 244.

⁸³⁰ Aşık, “Geçici Dağıtım”, 280; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 663; Oruç, *İflâs İdaresi*, 244.

dairesinin vereceği kanaatindedir.⁸³¹ Kanaatimizce düzenlediği pay cetveli ve/veya son hesabı şikâyetle uğrayan iflâs dairesi ilk olarak, icra mahkemesinden şikâyetin dağıtımına ne nispette etkilediğini ortaya koyan kararı gelene kadar paranın dağıtımını gerçekleştirmeden beklemelidir. Akabinde icra mahkemesinin şikâyet incelemesi sırasında vereceği dağıtımın ertelenmesi hususundaki kararına uygun hareket ederek dağıtımını gerçekleştirmelidir.

İflâs dairesi dağıtımına geçtiğinde alacağın taliki bir şarta veya vadesinin belli olup olmadığına bakarak hareket etmelidir (İİK m. 250, c. 4). Bu bağlamda alacak taliki bir şarta tabi değilse ve vadesi belli olmayan bir alacak değilse alacaklısına hemen dağıtılır.⁸³² Alacak eğer ki taliki şarta veya belirli olmayan bir vadeye bağlı ise bu alacak için ayrılan pay alacaklısına ödenmez ve iflâs dairesine ait banka hesabında tutulur (İİK m. 250, c. 4, m. 9/1).⁸³³ Tasfiyenin devamında şartın gerçekleşmesi veya alacağın vadesinin gelmesi hâlinde, alacaklıya ayrılan pay kendisine ödenir (İİK m. 197/1, c. 2), tasfiye sona erene kadar şart gerçekleşmez veya vadesi gelmez ise bu alacak için ayrılan pay diğer alacaklılar arasında dağıtılır (İİK m. 255/2).⁸³⁴

3.7.2.2. Geçici Dağıtım

İflâs masasını oluşturan malvarlığı unsurlarının bir kısmının paraya çevrilmiş, kalanının paraya çevirme işlemlerinin bitmemiş olması veya düzenlenen sıra cetveline itirazların (İİK m. 235) yahut iflâs masasını ilgilendiren davaların ve takiplerin (İİK m. 194, m. 228, m. 245) sonuçlanmamış olması tasfiyenin uzamasına sebebiyet vereceğinden; paraya çevrilen malvarlığı unsurlarından tahsil edilen satış bedellerinin bekletilmesinde kimseye faydasının bulunmaması cihetiyle tasfiye sona ermeden paraların alacaklılara dağıtılması imkanına geçici dağıtım denmektedir.⁸³⁵

---

⁸³¹ Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 371-372. Müellif her ne kadar dağıtımın ertelenmesi kararını iflâs dairesinin takdirinde olduğunu ifade etse de eserin devamında, dağıtımın ertelenmesi hususunda doğal olarak icra mahkemesince de verileceğini kabul etmektedir (Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 372).

⁸³² Kuru, *El Kitabı*, 1363; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 340.

⁸³³ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 298-299; Arar, *Cilt 2*, 202; Kuru, *El Kitabı*, 1363; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 340.

⁸³⁴ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 299; Kuru, *El Kitabı*, 1363; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 340.

⁸³⁵ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1752; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 667; Aşık, “Geçici Dağıtım”, 271-273; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 663-664; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 300-301; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 111 ve 111, dn. 196; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 592 ve 593; Kuru, *Cilt: 4*, 3324 ve 3334; Kuru, *El Kitabı*, 1364; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 341; Oruç, *İflâs İdaresi*, 245; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 493; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 569. Geçici dağıtım imkânına özellikle tasfiyenin uzun sürmesi hâlinde

Geçici dağıtma yapılabilmesi için, sıra cetvelinin düzenlenmesi ve itiraz süresinin geçmesi⁸³⁶ gerekli olup (İİK m. 252/1), ayrıca sıra cetveline ilişkin itiraz davalarının sonuçlanmış olmasına, başka bir ifade ile sıra cetvelinin kesinleşmiş olmasına gerek yoktur.⁸³⁷ Sıra cetvelinde itiraza konu olmuş alacaklara geçici dağıtma yapılmayacağından, söz konusu alacaklar için paylar ayrılarak iflâs dairesine ait banka hesabında saklanırlar (İİK m. 252/2, m. 250, m. 9/1).⁸³⁸

İflâsın adi tasfiyesinde geçici dağıtmaya ikinci alacaklılar toplanması karar verebileceği gibi şartlarının oluşması hâlinde iflâs idaresinin de kendiliğinden karar verebileceği ve hatta şartları oluşmuş olmasına rağmen alacaklıların geçici dağıtma yapılması talebinin iflâs idaresi tarafından reddedilmesi veya talebe cevap verilmemesi hâllerinde alacaklıların bu karara süresiz olarak karşı şikâyet yoluna başvurmak suretiyle icra mahkemesinden geçici dağıtma yapılmasına yönelik karar alabilecekleri kabul edilmektedir.⁸³⁹

Geçici dağıtma kararı alınması sırasında, tasfiyede alacaklılara dağıtılmaya tahsis edilecek paralardan masa yükümlülüklerinin mahsup edileceği (İİK m. 248) ve geçici dağıtmanın da kendi masraflarının (geçici pay cetvelinin alacaklılara tebliğ masrafları gibi) olacağı göz önünde bulundurulmalıdır.⁸⁴⁰ Zira geçici dağıtmaya konu paradan masa yükümlülükleri ve geçici dağıtma masrafları çıkartıldıktan sonra kalan meblağ dağıtım

---

başvurulması gerekir (Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 155). Hatta geçici dağıtmaya başvurulması kaçınılmazdır (Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 569).

⁸³⁶ İtiraz süresinin geçmesinden kasıt; İİK m. 235'teki itiraz kavramının hem sıra cetveline itiraz davası hem de sıra cetvelinin şikâyet edilmesi için kullanıldığı göz önüne alındığında hem itiraz davası hem de şikâyet süresinin geçmesi olarak anlaşılması gerekir (Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 300; Aşık, "Geçici Dağıtma", 272; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflas*, 664).

⁸³⁷ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1753; Aşık, "Geçici Dağıtma", 272-273; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflas*, 664-665; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 301; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 443; Berkin, *İflâs Hukuku*, 379; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 111 ve 111, dn. 199; Kuru, *Cilt: 4*, 3334; Kuru, *El Kitabı*, 1364; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 341; Öztekin, *Sıra Cetveli*, 80-81; Postacıoğlu, *İflâs*, 199 ve 204; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 201; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 155.

⁸³⁸ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflas*, 665; Berkin, *İflâs Hukuku*, 379; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflas*, 593; Kuru, *El Kitabı*, 1365; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 342; Oruç, *İflâs İdaresi*, 245-246; Postacıoğlu, *İflâs*, 199-200.

⁸³⁹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1753; Ansay, *İcra ve İflas Usulleri*, 298; Arar, *Cilt 2*, 197; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 302; Aşık, "Geçici Dağıtma", 275-277; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 111; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 144-145; Kuru, *Cilt: 4*, 3334; Kuru, *El Kitabı*, 1364-1365; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 341; Oruç, *İflâs İdaresi*, 245 ve 247; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 183 ve 201; Postacıoğlu, *İflâs*, 199; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 569; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 155.

⁸⁴⁰ Aşık, "Geçici Dağıtma", 277 ve 282; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflas*, 666; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 303-304; Berkin, *İflâs Hukuku*, 379; Oruç, *İflâs İdaresi*, 246; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 201.

için yeterli değilse geçici dağıtma yapılmasında alacaklıların menfaati kalmayacaktır.⁸⁴¹ İflâs tasfiyesinin uzun sürmesinden dolayı alacaklıların zarara uğramasının önüne geçilmesi niyetiyle getirilen geçici dağıtma imkanı; tasfiyede alacaklıların eşit şekilde tatminini sağlama amacına uygun düşmesi kaydıyla iflâs masasındaki birtakım malvarlığı unsurlarının satışından elde edilen yeterli ve geçici dağıtmaya tahsis edilecek paraların dağıtılması, tasfiyenin sonunda yapılacak dağıtım zarar verecek nitelikte bir masrafa sebebiyet veriyorsa yahut geçici dağıtımın belirliliği sağlanamıyorsa geçici dağıtım yapılmamalıdır.⁸⁴²

Geçici dağıtmaya karar verilmesi hâlinde iflâs idaresi düzenlediği sıra cetveline uygun olarak geçici pay cetveli düzenleyerek on günlüğüne iflâs dairesine bırakmalı ve alacaklılara durumu bildirmelidir (İİK m. 249/1).⁸⁴³ Alacaklılar düzenlenen ve iflâs dairesine bırakılan geçici pay cetveline karşı yedi gün içinde şikâyet yoluna başvurabileceğinden, geçici pay cetvelinin şikâyet uğraması hâlinde İİK m. 250, c. 2 hükmü kıyasen uygulanarak şikâyet konu alacak hakkında verilecek kararın geçici dağıtmaya etkisi oranında dağıtımın ertelenmesi söz konusu olacaktır.⁸⁴⁴

Basit tasfiye usulünde geçici dağıtma yapılıp yapılamayacağı Kanun'dan anlaşılmamaktadır. Öğretide Gürdoğan, basit tasfiyede geçici dağıtma uygulamasının olmadığı yönünde kanaatini ifade etmiştir.⁸⁴⁵ Mehaz İsviçre'deki basit tasfiye uygulamasında ise geçici pay cetveli düzenlenmesi tasfiyeyi geciktireceğinden ve de ek masraflar meydana getirmesinden ötürü basit tasfiyenin ruhuna aykırı düşeceği ifade edilerek geçici dağıtma usulü öngörülmemiştir.⁸⁴⁶ Ancak somut durum, basit tasfiyenin uygulanabilirliğinin genişlemesi ve geçici dağıtımın çok masraflı olmadığı ileri sürülerek eleştirilmiş; eleştiriler çerçevesinde 2021 yılında değişiklik gerçekleşmiş ve değişiklikle beraber basit tasfiyede geçici dağıtma kararının iflâs dairesinin takdirinde olduğu kabul

---

⁸⁴¹ Aşık, "Geçici Dağıtma", 277; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 666; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 303; Oruç, *İflâs İdaresi*, 246; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 201.

⁸⁴² Aşık, "Geçici Dağıtma", 277; Oruç, *İflâs İdaresi*, 247-248; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 569.

⁸⁴³ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1753; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 667; Aşık, "Geçici Dağıtma", 279-280; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 665; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 303-304; Berkin, *İflâs Hukuku*, 379; Kuru, *Cilt: 4*, 3335; Kuru, *El Kitabı*, 1365; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 341; Oruç, *İflâs İdaresi*, 246; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 155.

⁸⁴⁴ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1753; Aşık, "Geçici Dağıtma", 279-280; Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 304; Berkin, *İflâs Hukuku*, 379; Kuru, *El Kitabı*, 1365; Oruç, *İflâs İdaresi*, 246; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 155.

⁸⁴⁵ Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 153.

⁸⁴⁶ Duran, *Basit Tasfiye*, 231 ve 231, dn. 396'daki karar; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 569, 578 ve 578, dn. 15; Yıldırım, "Basit Tasfiye", 2138 ve 2138, dn. 16.

edilmiştir.⁸⁴⁷ Mehaz İsviçre’deki değişiklikten ve de Kanun’da basit tasfiye açısından geçici dağıtmayı yasaklayan bir hükmün bulunmayışından yola çıkan Duran ise, kanaatimizce de haklı olarak, geçici dağıtma yapılıp yapılmayacağının iflâs dairesinin takdirinde olduğunu ifade ederek; eğer ki tasfiye uzun süredir bitirilememiş ve yakın vakitte kesin dağıtım yapılacağı öngörülemiyorsa iflâs dairesinin geçici dağıtım kararı alabileceğini savunmaktadır.⁸⁴⁸

Günümüz basit tasfiye uygulamasında iflâs daireleri geçici dağıtma kararı alabilmekte olup; alınan geçici dağıtma kararını aynı iflâsın adi tasfiyesindeki (geçici pay cetveli düzenleme, düzenlenen geçici pay cetvelini on günlüğüne dairede incelemeye açma ve her bir alacaklıya kendisine düşen pay miktarını tebliğ yoluyla bildirilme) şekliyle uygulamaktadırlar.⁸⁴⁹ Kanaatimizce basit tasfiyede gerçekleşecek geçici dağıtımlarda, kesin dağıtmada olduğu gibi İİK m. 249 hükmünün uygulanmaması yerinde olacaktır.

---

⁸⁴⁷ Duran, *Basit Tasfiye*, 232 ve 233’ten naklen.

⁸⁴⁸ Duran, *Basit Tasfiye*, 233.

⁸⁴⁹ 492 sayılı Harçlar Kanunu’nun (RG. 17/07/1964, 11756) 36. maddesinin birinci ve ikinci fıkraları Anayasa Mahkemesinin 05/04/2023 karar tarihli, 2023/48 esas ve 2023/72 karar sayılı ilamı (RG. 04/05/2023, 32180; kararın tam metni için bkz. <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/> E.T. 05/11/2023) ile iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesinin iptal kararından önce, iflâs dairelerinin tasfiye sırasında tahsil ettiği (İİK m. 229, m. 241 vd.) paralar Adalet Bakanlığının uygun gördüğü bankada bulunan iflâs dairesinin hesabına yatırıldığından (İİK m. 9), bu şekilde tasfiyede elde edilen paralar devletin parasıyla karışmakta ve Harçlar Kanunu m. 36 uyarınca da bu paradan elde edilen nema (faiz ve benzeri fayda) devlete ait olmaktadır (Yılmaz, “Devletin İşlevi”, 184). Öğretide ise tasfiye sırasında iflâs dairesinin (veya iflâs idaresinin) tahsil ettiği paraların bankalara yatırılması suretiyle masa menfaatine nemalandırılması gerektiği; zira tasfiyeyle alacaklıların olabildiğince alacaklarının tamamına kavuşmalarının ve aynı müflisin borçlarından olabildiğince kurtulmasının amaçlandığı ifade edilmekteydi (Yılmaz, “Devletin İşlevi”, 185 vd.). Anayasa Mahkemesi iptal kararında cebri icra organları tarafından tahsil edilen paraların bankaya yatırılmak suretiyle nemalandırılmasının icra ve iflâs sürecinin hızlı işlememesi nedeniyle borçlu nezdinde doğması muhtemel olumsuz neticelerin asgari seviyeye indirilmesine yönelik basit bir tedbir alma yöntemi olduğunu, söz konusu tedbirin alınmaması veya tedbirin alınmakla birlikte nemanın borçluya verilmemesi yoluna gidilmesinin mülkiyet hakkının devlete yüklediği koruma pozitif yükümlülüğünün ihlali sonucunu doğuracağını ortaya koymuştur. Nitekim “icra ve iflâs dairesi”ne tevdi edilen özel hukuk kişisine ait paranın nemasının Hazineye intikal ettirilmesinin anayasal açıdan meşru bir amaca dayanmadığını tespit etmiştir. Anayasa Mahkemesinin iptal kararından sonra, icra ve iflâs daireleri vasıtasıyla elde edilen paraların nemalandırılmasından elde edilen nemanın Hazineye irat kaydına yönelik verilen kararlar üzerine yapılan temyiz incelemelerinde Yargıtay 12. Hukuk Dairesi, üç gün arayla farklı yönlerde kararlar vermiştir. Yargıtay 12. Hukuk Dairesi 05/06/2023 tarihli 2022/11873 esas ve 2023/3968 karar sayılı ilamıyla; sıra cetveline itiraz edilmesi suretiyle alacaklıya ödenmeyen paranın icra dairesince bankaya yatırılmasından elde edilen faiz gelirin Hazineye ait olduğu, alacaklıya ödenmesine ilişkin yasal düzenleme bulunmadığı gerekçeleriyle Bölge Adliye Mahkemesi kararını onamıştır. Yargıtay 12. Hukuk Dairesi 08/06/2023 tarihli 2022/11948 esas ve 2023/4110 karar sayılı ilamında ise “... *Harçlar Kanunu’nun 36. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarının Anayasaya aykırı olduğundan bahisle iptali nedeniyle, oluşan bir nema geliri varsa bunun hak sahiplerine ödeneceği yönünde görüş değişikliğine gidildiğini*” ifade ederek, icra müdürlüğünce elde edilen nemanın hak sahibi kişiye ödenmesi gerektiğine kanaat getirmiştir (Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin anılan kararlarının tam halleri için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr/> E.T. 30/10/2023). Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ve Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin içtihatlarında görüş değişikliğine gitmesi dikkate alındığında, iflâs

3.7.3. Borç Ödemeden Aciz Belgesi Verilmesi

Paraların kesin dağıtımını sonucunda alacaklılarını tam olarak alamayan iflâs alacaklılarına ödenmemiş alacak miktarına karşılık gelmek üzere iflâs dairesi tarafından borç ödemeden aciz belgesi verilir (İİK m. 251/1, c. 1).⁸⁵⁰

Kesinleşen sıra cetvelinde yazılı olan alacak miktarından pay cetveline istinaden alacaklıya ödenen iflâs payının mahsubu suretiyle elde edilen sonuç, borç ödemeden aciz belgesine ödenmemiş alacak miktarı olarak yazılır.⁸⁵¹ Bu bağlamda aciz belgesi, iflâs alacaklısının masaya kaydettirdiği alacağı ile paraların dağıtılması sonucu alamadığı alacak miktarını belgeler.⁸⁵²

Borç ödemeden aciz belgesi paraların kesin dağıtılması sonucu (İİK m. 250) verilecek olup, geçici dağıtım sonucu (İİK m. 252) alacaklılara (geçici) aciz belgesi verilmesi söz konusu değildir.⁸⁵³ Borç ödemeden aciz belgesi, yalnızca kesin dağıtım sonucu alacağına tam olarak kavuşamayan iflâs alacaklılarına verilen bir belge olduğundan masa yükümlülüğü alacaklılarına aciz belgesi verilmez.⁸⁵⁴

---

daresinin (veya iflâs idaresinin) tasfiye sırasında masa menfaatine tahsilatını gerçekleştirdiği paraların nemalandırılması suretiyle elde edilen faydanın (nemanın) tasfiye kuralları çerçevesinde iflâs masasına ait olacağı tartışmasızdır. Bu bağlamda, geçici dağıtım kararı alınmayan basit tasfiyelerde iflâs dairesinin masa namına tahsil ettiği paraları derhâl nemalandırılması yoluna başvurması avantajlı olacaktır. Nitekim nemalandırma yoluna gidilmesi, basit tasfiyede geçici dağıtmaya başvurulmamasının olumsuz sonuçlarını ortadan kaldıracak ve nema sebebiyle doğrudan iflâs masasının aktifinin artmasına vesile olunacaktır. Bu hâliyle de iflâs alacaklıların iflâs payının artmasının ve dolaylı olarak müflisin borçlarının azaltılmasının yolu açılmış olunacaktır. Açıklamalarımız neticesinde, mevcut tasfiye kuralları açısından basit tasfiye usulünü tatbik eden iflâs dairesinin geçici dağıtım kararı almaması hâlinde tahsil edilen paraların nemalandırılmasına yönelik emredici bir düzenleme yapılması yerinde olacaktır.

⁸⁵⁰ Altay, *İflâs Hukuku* 2. Cilt, 1787 ve 1812; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 299; Arar, *Cilt 2*, 203-204; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 668; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 667; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 440; Berkin, *İflâs Hukuku*, 382 ve 401; Duran, *Basit Tasfiye*, 234; Kuru, *Cilt: 4*, 3336 ve 3390; Kuru, *El Kitabı*, 1366 ve 1387; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 342 ve 365; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 493; Postacıoğlu, *İflâs*, 206-207; Öztekin, *Aciz Vesikası*, 106-107 ve 109; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219. “... Basit tasfiye usulünün uygulanması hâlinde paraların sıra cetveline göre dağıtılmasından sonra alacağını tamamen veya kısmen alamayan alacaklılara aciz vesikası verildikten sonra iflasın kapatılması istenebilir. ...” (Yargıtay 19. Hukuk Dairesinin 05/10/2006 tarihli, 2006/6527 esas ve 2006/9189 karar sayılı ilamı. Kararın tam metni için bkz. <https://www.lexpera.com.tr/> E.T. 05/04/2024). İflâs hukukundaki borç ödemeden aciz belgesi hakkında detaylı izahat için ayrıca bkz. Öztekin, *Aciz Vesikası*, 106 vd.

⁸⁵¹ Berkin, *İflâs Hukuku*, 382; Öztekin, *Aciz Vesikası*, 113.

⁸⁵² Postacıoğlu, *İflâs*, 207; Öztekin, *Aciz Vesikası*, 10 ve 106-107.

⁸⁵³ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 668; Aşık, “Geçici Dağıtım”, 292; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 667; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 593; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 145-146; Kuru, *Cilt: 4*, 3336; Kuru, *El Kitabı*, 1366; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 342 ve 343; Olgaç, *İcra-İflâs*, 1704; Öztekin, *Aciz Vesikası*, 108; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 493; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 570; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 155.

⁸⁵⁴ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 299; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 668; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 667; Berkin, *İflâs Hukuku*, 383; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve*

İflâs alacaklısına borç ödemededen aciz belgesi verilebilmesi için iflâs alacağının masaya kaydedilmiş olması ve hatta alacağın sıra cetveline geçirilmiş olması veya mahkeme kararıyla (İİK m. 235) alacağın kabul edilmiş olması gereklidir.⁸⁵⁵

İflâs alacaklılarına borç ödemededen aciz belgesi verilmesine ilişkin şartların oluştuğunu gören iflâs dairesi talep olmaksızın kendiliğinden, aciz belgesini düzenleyerek alacağını tam olarak alamamış her bir iflâs alacaklısına verir (İİK m. 251/1, c. 1).⁸⁵⁶ İflâs dairesi borç ödemededen aciz belgesini düzenlerken müflisin alacağı kabul edip etmediğini (İİK m. 230) yazacaktır (İİK m. 251/1, c. 2). Bu bağlamda müflisin kabul ettiği bir alacağa verilecek aciz belgesi İİK m. 68/1 hükmünde yazılı senet mahiyetinde olacak (İİK m. 251/1, c. 3), buna karşılık müflisin kabul etmediği bir alacağa verilecek aciz belgesi borç ikrarını ihtiva eder bir senet olmayacaktır.⁸⁵⁷

3.8. Alacaklılar Toplanması

Basit tasfiyeyi iflâs dairesi yürütüp neticelendireceğinden (İİK m. 218/3), defaatle belirttiğimiz üzere bu usulde alacaklılar toplanmasının teşekkülü öngörülmemiştir.⁸⁵⁸

Basit tasfiye esaslarına uygun şekilde serbest inşa edilebilirliğe sahip olduğundan istisnai olarak alacaklılar toplanması gerçekleşir.⁸⁵⁹ İstisnai olarak gerçekleşecek alacaklılar

---

İflâs, 593; Kuru, *Cilt: 4*, 3337; Kuru, *El Kitabı*, 1366; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 343; Öztekin, *Aciz Vesikası*, 110; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs*, 493; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 205.

⁸⁵⁵ Arar, *Cilt 2*, 204; Öztekin, *Aciz Vesikası*, 111-112. İflâs alacaklısı alacağını masaya kaydettirmiş olmasına rağmen iflâs dairesi sıra cetvelini düzenlerken söz konusu alacağı sıra cetveline geçirmeyi unutmuş ve alacaklı da bu hâliyle sıra cetvelini şikâyetle konu etmemiş olması cihetiyle tasfiyenin devamının sağlanarak kesin dağıtmanın yapıldığı varsayımında, alacağı sıra cetveline geçirilmeyen alacaklıya borç ödemededen aciz belgesi verilmeyecektir (Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 343, dn. 6; Öztekin, *Aciz Vesikası*, 111-112).

⁸⁵⁶ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1791; Arar, *Cilt 2*, 203-204; Berkin, *İflâs Hukuku*, 383; Kuru, *El Kitabı*, 1366; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 343; Olgaç, *İcra-İflâs*, 1705.

⁸⁵⁷ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 299; Arar, *Cilt 2*, 205; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 668-669; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 668; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 441; Berkin, *İflâs Hukuku*, 383; Duran, *Basit Tasfiye*, 74; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 594; Kuru, *Cilt: 4*, 3337; Kuru, *El Kitabı*, 1366; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 343; Öztekin, *Aciz Vesikası*, 112; Postacıoğlu, *İflâs*, 210; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 205; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 569-570.

⁸⁵⁸ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1810; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Arar, *Cilt 2*, 139; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 677; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 607; Berkin, *İflâs Hukuku*, 401; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 51; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 153; Kuru, *El Kitabı*, 1387; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 364; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs*, 480; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 578; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2138; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 56.

⁸⁵⁹ Kale, “Sirküler”, 242; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 577; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2137.

toplanmasının görüşüne, müflisin konkordato talep etmesi hâli hariç, iflâs dairesinin gerekli görmesi hâlinde başvurulur.⁸⁶⁰

3.8.1. Basit Tasfiyede Alacaklılar Toplanması

Yalnızca müflisin konkordato teklif etmesi ve alacaklılar toplanması için gerekli masrafı peşinen avans olarak vermesi hâlinde konkordatonun müzakeresi için iflâs dairesinin alacaklılar toplanmasını toplantıya davet etmesi mecburidir (İİK m. 309 kıyasen ve İİK Niz. m. 53).⁸⁶¹ Müflis tarafından konkordato talebiyle karşılaşan iflâs dairesi alacaklıları toplantıya çağıracağı davette, toplantıda müflisin konkordato talebinin görüşüleceğini ayrıca belirtmelidir (İİK m. 237/3 kıyasen).

Öğretide ise müflisin konkordato talep etmesi hâlinde gerçekleşecek alacaklılar toplanmasının yanı sıra, iflâs dairesinin gerekli görmesi hâlinde alacaklılar toplanmasına başvurabileceği hâller örnekleyici olarak sayılmıştır.⁸⁶² Bu kapsamda önemli istihkak iddiaları hakkında karar verebilmesi, müflisin taraf olduğu ve iflâsın açılmasıyla duran davaların (İİK m. 194) akıbetinin belirlenmesi, iflâs masası yararına iptal davasının açılması (İİK m. 187), ihtilafı bir hakkın takip yetkisinin talep eden alacaklıya devrine karar verilmesi (İİK m. 245)⁸⁶³, iflâs dairesinin 2024 yılı için 59.540,00 liranın üzerindeki

---

⁸⁶⁰ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1811; Arar, *Cilt 2*, 139; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 677; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 607; Atalı ve Ermenek, *İcra ve İflâs*, 337; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 406; Berkin, *İflâs Hukuku*, 401; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 51; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 200; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 153; Kuru, *Cilt: 4*, 3389; Kuru, *El Kitabı*, 1387; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 365; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 480; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 582; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2142; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 56.

⁸⁶¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1811; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Arar, *Cilt 2*, 139; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 677; Berkin, *İflâs Hukuku*, 401-402; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 52; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 200 ve 202; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 153; Kale, “Sirküler”, 242; Kuru, *Cilt: 4*, 3389; Kuru, *El Kitabı*, 1387; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 365; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219.

⁸⁶² Öğretide Duran, iflâs idaresi ile alacaklılar toplanması arasındaki yetki ilişkisinden (bkz. 1.5.3. Başlık) yola çıkarak basit tasfiyede alacaklılar toplanmasının görüşüne başvurulması gereken hâlleri ayırtırmaya çalışmıştır. Müellife göre, iflâs idaresi ile alacaklılar toplanması arasında bağlı yetkinin söz konusu olduğu hâllerde aynı ilişkinin iflâs dairesi açısından da geçerli sayılması gerekir. Bu kapsamda takip yetkisinin devri (İİK m. 245), istihkak iddiasının (İİK m. 228) kabulü gibi durumlarda bağlı yetki bulunduğundan iflâs dairesi de alacaklılar toplanmasının görüşüne başvurmalıdır (Duran, *Basit Tasfiye*, 75). Malvarlığı unsurlarının pazarlıkla satışı işlemi de bağlı yetkili işlemler içerisine dâhil olmasına rağmen, yazar, iflâs dairesinin bu noktada tek başına yetkili olduğunu ifade ederek alacaklıların görüşüne başvurulmasının gerekmediğini de ayrıca ifade etmektedir (Duran, *Basit Tasfiye*, 75). Basit tasfiye serbest inşa edilebilir bir hâlde düzenlenmiştir. Kanaatimizce basit tasfiyede alacaklıların görüşüne başvurulacak hususları sınıflandırmak her somut tasfiyeye uygun düşmeyebilir.

⁸⁶³ “... müflis şirketin alacaklı olduğu ticari defterlerde kayıtlı aktifler ile kambiyo niteliğini kaybetmiş çek ve bonoların müdürlüğe teslim edildiğini, borçlulara muhtıralar çekildiğini, bir kısmının ödenerek kasaya

alacaklarda sulh olabilmesi, feragat veya kabul beyanında bulunabilmesi ve tahkim sözleşmesi yapabilme yetkilerini alabilmesi gibi hâllerde iflâs dairesinin alacaklılar toplanmasına başvurabileceği söylenmektedir.⁸⁶⁴

İflâs dairelerinin günümüz basit tasfiye uygulamasında ise öğretide iflâs dairesinin alacaklılar toplanmasına başvurulabileceği sayılan hâller dışında, basit tasfiyenin esaslarına uygun kabul edilemeyecek hususlarda da başvurduğu görülmektedir.⁸⁶⁵

Özellikle, önemli-önemsiz yahut istihkak iddiasının dayanağı delillerin kesinliğe yaklaşır olup olmadığı gibi ayrımları yapmaksızın açıkça dayanaksız olmayan her bir istihkak iddiasının akıbetini belirlemek, muhafazası masraflı olan ve kıymeti düşme tehlikesi içerisinde bulunan malvarlığı unsurları haricinde İİK m. 229/2 bağlamında borsada veya piyasada karşılığı bulunan malvarlığı unsurlarının acele satış yapılarak paraya çevrilmesi kararlarının alınması, Kanun tarafından takdir hakkı tanınmış olmasına rağmen (İİK m. 218/3) iflâs masasındaki malvarlığı unsurlarının paraya çevirme usullerinin kararlaştırılması gibi konularda iflâs dairesi işlem yapabilmek için alacaklılar toplanması kararına ihtiyaç duymaktadır.

İflâsın adi tasfiyesinde ikinci alacaklılar toplantısı yapılması için (İİK m. 237) veya ikinci alacaklılar toplantısından sonra yeniden alacaklılar toplantısı yapılması gerekirse (İİK m. 240), alacaklıları toplantıya çağırmaya yetkili tasfiye organı iflâs idaresidir.⁸⁶⁶ Ancak adi tasfiyede, alacaklıların ihtilaflı bir hakkın takip yetkisinin devrine karar verilebilmesi için iflâs idaresinden ikinci alacaklılar toplanmasının çağrılmasını istemesi ve bu talebin iflâs idaresi tarafından reddi kararına karşı şikâyet yoluna başvurulması suretiyle alacaklıların

---

alındığını, kalan kısmına itiraz edildiğini, müdürlüğün 31/01/2022 tarihli kararına istinaden ticari defterlerde görülen aktifler ve kambiyo niteliğini kaybetmiş bonoların ilamsız icra takibine konu edilebilmesi için olağanüstü alacaklar toplantısı kararı alındığını, 25/02/2022 tarihli olağanüstü alacaklar toplantısında toplantı nisabı oluşmadığını ve toplantı tutanağının katılan alacaklılara tefhim katılmayan alacaklılara tebliğ edildiğini, İİK m. 245 gereği takip etmek isteyen alacaklı çıkmaması üzerine ihtar edildiği gibi masa mal varlığından çıkarıldığını ...” (T.C. İstanbul 3. Asliye Ticaret Mahkemesinin 26/04/2022 tarihli, 2022/283 esas ve 2022/365 karar sayılı ilamı, kararın tam metni için bkz. <https://www.lexpera.com.tr/> E.T. 19/04/2024).

⁸⁶⁴ Altay, *İflâs Hukuku* 2. Cilt, 1811; Berkin, *İflâs Hukuku*, 401; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 51-52; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 202; Kuru, *Cilt: 4*, 3389; Kuru, *El Kitabı*, 1387 ve 1387, dn. 6; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 365, dn. 9; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 220; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 583; Yıldırım, “Basit Tasfiye”, 2142; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 56-57 ve 128, dn. 64.

⁸⁶⁵ Çalışmamız işlenirken yeri geldikçe iflâs dairesinin alacaklılar toplanmasına başvurduğu hâllere işaret edilmiş olup, bu uygulamanın basit tasfiyenin esaslarına uygunluğu da ayrıca değerlendirilmiştir (bkz. 3.1. Başlık vd.).

⁸⁶⁶ Berkin, *İflâs Hukuku*, 357; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 80; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 41; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 317; Kuru, *El Kitabı*, 1345; Oruç, *İflâs İdaresi*, 228.

icra mahkemesinden iflâs idaresini ikinci alacaklılar toplantısı yapmaya zorlayabilecek bir karar alabilmesi de söz konusudur.⁸⁶⁷ Yahut alacaklılar ekseriyeti talep ederse yeniden alacaklılar toplanması yapılmasını sağlayabilirler (İİK m. 240/1).

Basit tasfiyede ise alacaklıların toplantıya davet edilmesi, basit tasfiyenin tek karar vericisi ve yürütücüsü olan iflâs dairesinin takdiriyle gerçekleşir. Öğretide, iflâs tasfiyesinde basit usulün uygulandığı hâllerde alacaklıların alacaklılar toplantısı yapılmasını talep etme hakkının bulunmadığı ayrıca ifade edilmektedir.⁸⁶⁸

Basit tasfiyenin yürütümüne ilişkin hükümlerde, basit tasfiyede alacaklılar toplantısı yapılmasını engelleyen bir hüküm bulunmadığı gibi alacaklıların talebi doğrultusunda alacaklılar toplantısı yapılmasını engelleyen bir hüküm de mevcut değildir. Aynı adı tasfiyede olduğu gibi bir alacaklının ihtilaflı bir hakkın takip yetkisinin kendisine devredilmesini talep etmesi cihetiyle bu konuda karar verilebilmesi için alacaklılar toplanmasının iflâs dairesi tarafından davet edilmesini talep etmesi üzerine iflâs dairesinin alacaklıları toplantıya davet etmesine yahut alacaklının talebinin iflâs dairesi tarafından kabul edilmemesi hâlinde alacaklının ilgili ret kararını şikâyet yoluyla icra mahkemesinin önüne götürerek, icra mahkemesi vasıtasıyla alacaklılar toplantısı yapılması yönünde iflâs dairesini zorlayabilecek bir karar alınabilmesine imkan tanınması gerektiği kanaatindeyiz. Keza İİK m. 240/1'in kıyasen basit tasfiyede tatbiki suretiyle alacaklıların ekseriyetinin talep etmesi hâlinde de iflâs dairesinin alacaklılar toplanmasını toplantıya davet etmesinin uygun olacağını düşünüyoruz. Aksinin kabulü, netice itibarıyla alacaklıların münferit ve kolektif menfaatlerinin tatmini gerçekleştirmek için yürütülen basit tasfiyeden alacaklıları tamamen dışlamak manasına gelecek ve iflâs kurallarının amacına ters düşecektir.

Alacaklı veya alacaklıların taleplerine istinaden iflâs dairesi eliyle alacaklılar toplanmasının teşekkülü basit tasfiyenin esaslarına hâlel getirecek bir uygulamaya sebebiyet verilmemelidir. Bu bağlamda basit tasfiyenin masrafsızlık ilkesine uygun olarak, iflâs dairesinden alacaklılar toplanmasını toplantıya çağırmasını talep eden alacaklı, alacaklılar toplantısı masraflarından sorumlu tutulmalıdır (İİK m. 236/1 kıyasen, İİK Niz. m. 53 kıyasen).

---

⁸⁶⁷ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 41; Postacıoğlu, *İflâs*, 180.

⁸⁶⁸ Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 52; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 201.

İflâsın adi tasfiyesinde alacaklıların görüşlerinin alınabilmesinin yöntemi olarak fiziki olarak gerçekleşecek alacaklılar toplantısına alternatif, fiziki toplantıya nazaran daha hızlı ve az maliyetli şekilde cereyan edebilen sirküler gönderme yoluyla karar alma usulü uygulanma imkanı vardır.⁸⁶⁹ Sirküler gönderme yoluyla alacaklılar toplanmasının görüşüne başvurulabilmesi; tasfiyelerin hızlılığını sekteye uğratma rizikosunu ortadan kaldırarak tasfiye masraflarının artmasının da önüne geçmekte ve ayrıca alacaklılar toplanmasının daha kolay şekilde karar alabilmesine imkan yaratmaktadır.⁸⁷⁰ Bu çerçevede sirküler gönderme yoluyla alacaklılar toplanmasının görüşüne başvurulması suretiyle karar alma biçimi, basit tasfiyenin esaslarına uygun düşmesi sebebiyle basit tasfiyenin tatbikinde önemli yer teşkil etmektedir.⁸⁷¹ Gerçekten de uygulamada iflâs daireleri basit tasfiyeyi uygularken alacaklılar toplanmasına başvurma zorunluluğu hissettiklerinde, alacaklıları fiziken toplantıya davet etmek yerine alacaklılara sirküler gönderme yoluyla başvurarak görüşlerini alma yolunu tercih etmektedir.

Sirküler gönderme yoluyla alacaklılar toplanmasının gündemindeki konular hakkında alacaklıların oyunun alınabilmesi, alacaklıların bilinen adreslerine taahhütlü bir mektupla yazılacak davet üzerine ve alacaklıların imzası noterlikçe tasdikli cevap yazısının ibrazıyla mümkündür (İİK m. 240/1, c.2). Karar nisabı için de alacak tutarı itibarıyla ekseriyet yeterlidir (İİK m. 240/2).

Sirküler gönderme yoluna başvuracak olan iflâs dairesi; alacaklılar toplanması yapılsa idi hangi alacaklılar toplantıya katılabilecek ise o alacaklılara, hangi konularda karar alınması gerektiği ve alacaklıların hangi süre içerisinde cevap verebileceğini içerir şekilde taahhütlü mektupla alacaklıların bilinen adreslerine sirküleri göndermelidir.⁸⁷² Tasfiyenin ilettilmesi için kendilerine sirküler yoluyla başvuru alacaklılar ise imzası noterlikçe tasdikli cevap yazılarını iflâs dairesine bildireceklerdir.⁸⁷³

---

⁸⁶⁹ Duran, *Basit Tasfiye*, 77; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 215, dn. 437; Kale, “Sirküler”, 240; Kuru, *El Kitabı*, 1348; Taşpınar, “Genel Bir Bakış”, 650. Kanun’da “sirküler” ifadesi hiç kullanılmamıştır. Öğretide ise, İİK m. 240’da tanınan bu imkana “sirküler gönderme yoluyla karar alma usulü” şeklinde bir adlandırma yapılarak, bu yolun alacaklılar toplantısı yapılmaksızın tasfiyeyle ilgili alacaklıların karar alabilmesine imkân tanıyan özel bir karar biçimi olduğu ifade edilmiştir (Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 215, dn. 437).

⁸⁷⁰ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 216-217; Kale, “Sirküler”, 249; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 185

⁸⁷¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1811; Duran, *Basit Tasfiye*, 77; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 201 ve 218; Görgün, *İstihkak Davası*, 151; Kale, “Sirküler”, 242; Kuru, *El Kitabı*, 1387; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 365, dn. 9; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 57;

⁸⁷² Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 225.

⁸⁷³ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 228.

İİK m. 240 hükmünün düzenlenişi itibariyle sirküler yoluyla alacaklılar toplanması görüşüne başvurulabilmesi iflâsın adi tasfiyesinde ikinci alacaklılar toplantısından sonra yapılacak yeniden alacaklılar toplanması için mümkün gözükse de öğretideki kabul çerçevesinde, sirküler gönderme yoluyla alacaklılar toplanmasına başvurulabilme imkânı hem birinci alacaklılar toplantısı hem ikinci alacaklılar toplantısı hem de bu ikisinin arasında gerçekleşecek alacaklılar toplantısı için mevcuttur.⁸⁷⁴ Basit tasfiyenin yürütücüsü iflâs dairesi de tek bir istisnai konu haricinde, birinci alacaklılar toplanmasının yahut ikinci alacaklılar toplanmasının yetkisi içerisinde kalan bir konu olup olmadığına bakmaksızın her konu hakkında sirküler gönderme yoluyla alacaklılar toplanmasının görüşüne başvurabilir. İflâs dairesinin sirküler yoluyla alacaklıların görüşüne başvuramayacağı istisnai konu ise müflisin konkordato talebidir.⁸⁷⁵ Çünkü kanun koyucu İİK m. 309'da konkordato talebinin alacaklılar arasında açıkça müzakere edilmesini öngörmüştür.⁸⁷⁶

Basit tasfiyede alacaklılar toplanmasının ne zaman gerçekleşeceği, gerçekleşmesine karar verilen alacaklılar toplantısına hangi alacaklıların katılabileceği, alacaklılar toplanmasının toplantı ve karar yeter sayılarının neler olduğu hususları belirsizdir. Bu hususlara ilişkin öğretide yalnızca basit tasfiyenin tatbiki sırasında müflisin konkordato talep etmesi hâlinde gerçekleşecek alacaklılar toplanması çerçevesinde cevap verilmiştir. Verilen cevaba göre, müflisin konkordato teklifinde bulunması suretiyle gerçekleşecek alacaklılar toplantısının zamanı, katılacak alacaklılar ve toplantı ile karar yeter sayıları açısından belirlemeler İİK m. 309 hükmünün basit tasfiyede kıyasen uygulanması cihetiyle çözüme kavuşturulmalıdır.⁸⁷⁷ İİK m. 309/1 uyarınca müflisin konkordato talebi iflâsın adi tasfiyesinde ikinci alacaklılar toplanmasında veya daha sonraki alacaklılar toplanmasında müzakere edileceğinden; adi tasfiyeye ilişkin hükümlerin kıyasından yola çıkılarak basit tasfiyedeki alacaklılar toplantısında görüşülecek konkordato talebinin sıra

---

⁸⁷⁴ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 220; Kale, “Sirküler”, 243. Örneğin, iflâs masasına dâhil olan malvarlığı unsurunun kıymetinin çok yüksek olması veya üçüncü kişinin büyükçe bir zarara uğraması ihtimalinin varlığı hâlinde iflâs idaresinin birinci alacaklılar toplantısından sonra ancak ikinci alacaklılar toplantısından önce alacaklılara başvurma zorunluluğu ortaya çıkabilir, bu hâlde iflâs idaresi sirküler gönderme yoluyla toplanmanın görüşünü alabilir (Arar, *Cilt 2*, 163; Görgün, *İstihkak Davası*, 84. Aynı yönde değerlendirme için ayrıca bkz. Oruç, *İflâs İdaresi*, 146).

⁸⁷⁵ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1640; Duran, *Basit Tasfiye*, 77; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 224; Kale, “Sirküler”, 244.

⁸⁷⁶ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1640; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 224; Kale, “Sirküler”, 244.

⁸⁷⁷ Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 219.

cetvelinin düzenlenmesinden sonra mümkün olduğu kabul edilmeli⁸⁷⁸ ve sıra cetveline kayıtlı alacaklılarca ikinci alacaklılar toplanmasının toplantı ile karar yeter sayıları esas alınarak (İİK m. 237/4 atfıyla m. 221/2 ve 3) toplantıda karar alma yoluna gidilmelidir. Müflisin konkordato talebi haricinde kalan konular için basit tasfiyede gerçekleşecek alacaklılar toplantısına katılacak kişiler ile gerçekleşen alacaklılar toplantısında alınabilecek kararların belirlemesi, iflâs dairesi tarafından “sıra cetvelinin düzenlenip düzenlenmediğine”⁸⁷⁹ bakılarak çözüme kavuşturulmalıdır.⁸⁸⁰ Nitekim iflâsın adi tasfiyesinde de sıra cetvelinin düzenlenmesinden önce ve sonra gerçekleşecek alacaklılar toplantısına katılacak alacaklılar ile toplantılarda karar alınabilecek konular arasında Kanun gereği farklar mevcuttur.⁸⁸¹ Sirküler gönderilmesi suretiyle alacaklılar toplanması görüşüne başvurulduğu hâllerde dahi iflâs dairesinin “sıra cetvelinin düzenlenip düzenlenmediği” kıstasına uygun şekilde hareket etmesi gerekir.

İflâs dairesi sıra cetveli henüz düzenlemeden alacaklılar toplanmasına başvurma zorunluluğu hissetmiş ise alacaklılar toplanması, kendini alacaklı olarak iflâs masasına kaydettiren her bir alacaklının katılımı ile teşekkül edecek olup, bu toplantıda yalnızca birinci alacaklılar toplanmasının karar alabileceği konularla (iflâs idaresinin seçimi hariç) sınırlı (İİK m. 224 kıyasen) olarak karar alınabilmektedir. Eğer ki sıra cetveli düzenlenmişse, alacaklılar toplantısına katılacak kişiler, sıra cetvelinde kayıtlı alacaklılar ile İİK m. 235’e göre kayıt kabul davası açanlardan mahkemece alacaklılar toplantısına katılma kararı verilen alacaklılar⁸⁸² olup, ikinci (İİK m. 237 vd. kıyasen) ve daha sonraki

---

⁸⁷⁸ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 202-203 ve 203, dn. 416’da anılan eser.

⁸⁷⁹ Duran, basit tasfiyede alacaklılar toplanmasının görüşüne, fiziken veya sirküler yoluyla olsun fark etmeksizin sıra cetvelinin düzenlenmesinden sonra başvurulması gerektiğini düşünmektedir (Duran, *Basit Tasfiye*, 78).

⁸⁸⁰ Basit tasfiye usulünde sıra cetvelinin düzenlenmesinden sonra alacaklılar toplanmasının görüşüne başvurulduğuna dair uygulama, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 45. Hukuk Dairesinin 01/03/2023 tarihli, 2022/1906 esas ve 2023/324 karar sayılı ilamına şu şekilde yansımıştır: “... iflâsın açılmasının ... gazetesi 10/10/2019 ile Ticaret Sicil Gazetesinde 17/10/2019 tarihinde ilan edilmiş olduğunu, tasfiyenin İİK’nin 218. maddesi gereğince basit usulde yürütülmesine karar verilerek ... Posta gazetesinde 23/01/2020 ile Ticaret Sicil Gazetesinde 24/02/2020 günü ilan ettirildiğini, sıra cetveli ilanının ... gazetesi 21/02/2020 ile Ticaret Sicil Gazetesinde 24/02/2020 günü ilan ettirildiğini, dosya üzerinden 11/10/2021 tarihinde olağanüstü alacaklılar toplantısını yapılmasına karar verildiğini, ...” (Kararın tam metni için bkz. <https://www.lexpera.com.tr/> E.T. 04/04/2024).

⁸⁸¹ Birinci ve ikinci alacaklılar toplanması arasındaki farklar için Bkz. 1.5.1. ve 1.5.4. Başlık.

⁸⁸² Sıra cetveline itiraz davasını açan alacaklıların alacaklılar toplantısına katılmasına karar verilmesine ilişkin ihtiyati tedbir talepleri her ne kadar basit tasfiyede alacaklılar toplanması teşekkül etmeyeceği gerekçesiyle mahkemelerce reddediliyor olsa bile, kanaatimizce (bkz. 3.5.2.1.2. Başlık) sıra cetveline itiraz davası açan alacaklıların alacaklılar toplantısına katılması yönünde mahkemelerin ihtiyati tedbir kararı verebilmeleri mümkün olduğundan, mahkeme tarafından alacaklılar toplantısına katılabilmesi yönünde karar alabilen alacaklılar da basit tasfiyede gerçekleşecek alacaklılar toplantısına katılım sağlayabilir.

alacaklılar toplanmasının (İİK m. 240 kıyasen) yetkileri çerçevesinde kalan konular hakkında kararlar alınabilmektedir.

Basit tasfiyeyi tatbik eden iflâs dairelerinin uygulaması ise toplantıya katılım sağlayacak alacaklıların alacaklılık sıfatlarının ortaya konulmasından sonra, başka bir ifade sıra cetvelinin düzenlenmesinden sonra, alacaklılar toplanmasının görüşüne başvurulması yönündedir. Ancak yine de basit tasfiyeyi yürüten iflâs dairelerinin uygulamasında sıra cetvelinin düzenlenmesi için iflâs kararının kesinleşmesi beklendiğinden, çoğu zaman alacaklılar toplanmasına başvurulması gereksinimi sıra cetveli düzenlemeden ortaya çıkmaktadır. Bu hâlde ise iflâs daireleri, yukarıda izah ettiğimiz gibi alacak kaydını gerçekleştiren bütün alacaklıların toplantıya katılımına imkân tanımaktadır.

Basit tasfiyede gerçekleşecek alacaklılar toplantısına, adi tasfiyede olduğu gibi, iflâs dairesi müdürü veya yardımcısı başkanlık edecektir (İİK m. 221/1, c. 1 kıyasen, m. 237/4, c. 1 kıyasen). Toplantıya katılım sağlayan alacaklılar sayısı beş veya daha fazla olması ve bu kişilerin malum alacaklar tutarının en az dörtte birini temsil etmesi hâlinde veya toplantıya katılım sağlayan alacaklılar veya vekilleri sayısı beşten az ise toplantıda bulunan alacaklılar veya vekillerinin malum alacaklar tutarının yarısına sahip olması kaydıyla, alacaklılar toplanmasının toplantı yeter sayısı hasıl olacaktır (İİK m. 221/2 kıyasen, m. 237/4 kıyasen). Toplantıda kararlar ise alacak tutarı ekseriyeti ile alınacaktır (İİK m. 221/3 kıyasen, m. 237/4 kıyasen).

İflâs dairesinin çağrısına rağmen alacaklılar toplantısı gerçekleşmezse (toplantı nisabı oluşmazsa) veya toplantı gerçekleşmekle birlikte kararlar alınamazsa iflâs dairesi tasfiyeye kendi kararları doğrultusunda devam ettirir (İİK m. 222 kıyasen, m. 239 kıyasen). Nitekim iflâs dairesinin bir kereliğine alacaklılar toplanmasının gerçekleşmesini sağlaması, tasfiyenin devamında alacaklıları tekrardan toplanmaya çağırma zorunluluğu doğurmayacaktır.⁸⁸³

İflâsın adi tasfiyesinde gerçekleşecek birinci alacaklılar toplanması kararlarına karşı her bir alacaklı tarafından yedi gün içerisinde icra mahkemesine şikâyet yoluyla başvurulabilir (İİK m. 225). Kanun'da özel olarak belirtilmemiş olsa da öğretide genel şikâyet sebeplerine (İİK m. 16 vd.) dayanılarak ikinci alacaklılar toplanmasının kararlarına karşı

---

⁸⁸³ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 201.

şikâyet yoluna başvurulabileceği kabul edilmektedir.⁸⁸⁴ Basit tasfiyede gerçekleşen alacaklılar toplanmasının aldığı tüm kararlara karşı şikâyet yoluna başvurulabilmesi mümkündür.⁸⁸⁵

İcra mahkemesi nezdinde iflâs alacaklısı olduğunu ortaya koyabilen alacaklılar, müflis, hukuki yararını ortaya koyabilen üçüncü kişiler şikâyet yoluna başvurabilecektir.⁸⁸⁶ İflâsın adi tasfiyesinde iflâs dairesinin de alacaklılar toplanması kararlarına karşı şikâyet yoluna başvurulabilmesi mümkündür (İİK m. 223/5).⁸⁸⁷

Öğretide iflâs idaresinin alacaklılar toplanması kararlarına karşı şikâyet yoluna başvurup başvuramayacağı hakkında farklı görüşler vardır. Bir grup müellife göre⁸⁸⁸, iflâs idaresinin alacaklılar toplanması kararlarına karşı şikâyet yoluna başvurulabilmesi mümkünken; diğer bir grup müellife göre⁸⁸⁹ ise, iflâs idaresi alacaklılar toplanması kararlarıyla bağlı şekilde kararların ifasını gerçekleştirmekle yükümlü olduğundan (İİK m. 226) alacaklılar toplanmasında alınan kararlara karşı şikâyet yoluna başvurulabilmesi mümkün değildir. İflâsın adi tasfiyesinde hâl böyle iken, basit tasfiye usulünün tatbikinde iflâs idaresinin vazifelerini ifa eden iflâs dairesinin (İİK m. 218/3) alacaklılar toplantısında alınan kararları şikâyet yoluyla icra mahkemesinin önüne getirip getiremeyeceğini değerlendirmek gerekir.

İflâs dairesinin alacaklılar toplanması kararlarını şikâyet etme yetkisini haiz olup olmadığını değerlendirirken ilk olarak basit tasfiyede alacaklılar toplanmasına iflâs dairesinin, müflisin konkordato talebine istinaden gerçekleşen alacaklılar toplanması hâli saklı kalmak kaydıyla, gerekli görmesi hâlinde (kanaatimizce alacaklıların talebi hâlinde de mümkün kabul edilmeli) başvurduğu bilinciyle hareket etmek gerekir. İflâs dairesinin

---

⁸⁸⁴ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1640; Berkin, *İflâs Hukuku*, 359-360; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 144; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 176; Kuru, *El Kitabı*, 1347; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 320; Pekcanıtez ve Simil, *Şikâyet*, 73-76; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 145-146.

⁸⁸⁵ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 181.

⁸⁸⁶ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1296; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 148- 150; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 177-181; Kuru, *El Kitabı*, 1301; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 276. Üçüncü kişilerin alacaklılar toplanması kararlarına karşı şikâyet hakkına sahip olmadığı görüşü için bkz. Berkin, *İflâs Hukuku*, 321 ve Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 145.

⁸⁸⁷ Hükümde "... icra mahkemesine müracaatla itiraz etmek" ifadesi kullanılmış olsa da anlaşılması gereken "şikâyet" yetkisidir (Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 88, dn. 44).

⁸⁸⁸ Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 151; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 135. "... Alacaklılar toplantısının kararlarına, gerekse iflâs idaresinin karar ve işlemlerine karşı, alacaklılar istihkak iddiası sahipleri ve müflis icra tetkik merci nezdinde şikâyet hakkına sahiptir. İflâs idaresi dahi alacaklılar toplantısında alınan kararlara itiraz edebilir ..." (Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 01/02/1977 tarihli, 1976/12077 esas ve 1977/905 karar sayılı ilamı. Kararın tam metni için bkz. Olgaç, *İcra-İflâs*, 1668-1669).

⁸⁸⁹ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 180; Pekcanıtez ve Simil, *Şikâyet*, 242-243.

tasfiyenin yürütümü sırasında çözüme kavuşturamadığı hususların akıbetinin belirlenmesi için başvurduğu alacaklılar toplanmasında alınan kararların iflâs dairesi tarafından şikâyetle konu edilebilmesinin kabulü, alacaklılar toplanmasına başvurulması gerekliliğini manasız kılacaktır. Bu bağlamda, iflâs dairesinin kendi kanaati gereği alacaklıların görüşüne başvurduğu hâllerde alacaklılar toplanması kararlarına karşı şikâyet yoluna başvurulabilmesi mümkün olmamalıdır.

Akıllara İİK m. 223/5 hükmü çerçevesinde iflâs dairesinin alacaklılar toplanması kararlarını şikâyetle konu edebilmesi gelebilir. Ancak bu hâlde kanaatimizce İİK m. 223/5 hükmünün basit tasfiyeye tatbiki söz konusu olmayacaktır. Çünkü anılan hükümle iflâs dairesine, alacaklılar toplanması ile iflâs idaresini “denetleme” sıfatı ihdas edilmiştir. Basit tasfiyede ise iflâs dairesinin vazifesi tasfiyeyi hem “alacaklılar toplanması” hem de “iflâs idaresinin” yerine geçerek yürütmesidir. Keza iflâsın adi tasfiyesinde gerçekleşen birinci alacaklılar toplanmasının iflâs idaresini teşekkül ettirememesi hâlinde tasfiyeyi yürütmekle görevli olan (geniş anlamıyla) iflâs dairesinin (İİK m. 222) alacaklılar toplanması kararlarına karşı şikâyet yoluna başvuramayacağı kabul edilmektedir.⁸⁹⁰

Alacaklılar toplanmasının sirküler gönderme yoluyla karar alması hâlinde alınan kararlara karşı şikâyet yoluna başvurulabilmesi mümkün⁸⁹¹ ise de şikâyet süresinin ne zaman başlayacağı mesele teşkil etmektedir.⁸⁹² Öğretideki görüşe göre şikâyet süresi, en erken sirkülerde alacaklılara verilen cevap süresinin dolmasından ve nihayetinde alınan kararın iflâs idaresi tarafından tutanakla tespit edilmesinden itibaren başlayacaktır.⁸⁹³ Aynı çözüm yönteminin basit tasfiyede sirküler gönderme yoluyla alınan kararlar yönünden de benimsenmesi yerinde olur.

3.8.2. Ara Değerlendirme

Basit tasfiyenin işlevselliğini ve verimliliğini artırabileceğini düşündüğümüz “basit tasfiyenin yürütümünün tek kişiden oluşan iflâs idaresi tasfiye organına bırakma” fikrimizin gerekçeleri⁸⁹⁴ çoğunlukla iflâs dairesindeki iş yükü ile iflâs dairesi memurlarının yeterliliklerinde bulunan noksanlıklara dayandırılmış gözükse de temelinde

---

⁸⁹⁰ Pekcanıtez ve Simil, *Şikâyet*, 255.

⁸⁹¹ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 231; Kale, “Sirküler”, 247; Pekcanıtez ve Simil, *Şikâyet*, 71, dn. 266.

⁸⁹² Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 185.

⁸⁹³ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 231-232; Kale, “Sirküler”, 248.

⁸⁹⁴ Bkz. 3.2.2. Başlık.

iflâs kurallarının amacının, özellikle basit tasfiyede alacaklı hakimiyetini tesis ederek alacaklıların tasfiyede kendi kaderlerini tayini noktasında inisiyatif alabilmelerinin önünün açılmasının sağlanması yatmaktadır. Nitekim basit tasfiyenin yürütümünü iflâs dairesinden alarak tek kişiden oluşan iflâs idaresine bırakabilmek beraberinde basit tasfiyede de zorunlu olarak (Kanun gereği) alacaklılar toplanmasının teşekkül etmesini gerekli kılacaktır. Çünkü basit tasfiyeyi yürütmekle görevli olacak iflâs idaresinin alacaklılarca seçilmesi ve alacaklılarca seçilen iflâs idaresinin tasfiyenin yürütümünü nasıl gerçekleştireceğinin netlik kazanması alacaklılar toplanmasının alacağı kararlar sayesinde olacaktır.

Önerilerimiz, basit tasfiyenin Kanun gereği teşekkül edecek alacaklılar toplantısında verilen kararlar ışığında ve alacaklılarca seçilen iflâs idaresi tarafından yürütülüp neticelendirilmesi gereken bir usul hâline getirdiğinden esasında bütünüyle bir sistem değişikliğini ihtiva etmektedir. Burada öngördüğümüz sisteme dair açıklamalar yapmayı doğru buluyoruz.⁸⁹⁵

1- Basit tasfiye; hızlılık, basitlik, masraflardan tasarruf ve olabildiğince şekle tabi olmama ilkelerini haiz bir usuldür. İflâs kararı kendisine bildirilen iflâs dairesi mevcudat defterini tuttuktan sonra iflâs masasını oluşturan malvarlığı unsurlarının adi tasfiye masraflarını karşılamayacağını (İİK m. 218/1) anlamasıyla birlikte derhâl tasfiyenin basit usul ile yürütüleceğini ilan etmesi gerekir (İİK m. 218/2). Yapılacak ilanda, alacaklılara ve istihkak iddiasında bulunanlara, alacaklarını ve iddialarını bildirmeleri için bir süre öngörülmesi ve bu süre içerisinde alacaklarının veya iddialarının dayanağını oluşturan delillerin sunulması gerektiği belirtilmelidir. Ayrıca alacaklılar toplanması gerçekleşeceğinden alacaklılar toplantısının ne zaman gerçekleşeceğinin de ilanda yer alması gerekir. Alacaklıların tasfiyeyi basit usul yerine adi usulle yürütülmesini talep etme imkânı korunarak, adi tasfiyeyi talep eden alacaklının hangi miktarı peşinen ödemesi gerektiği ile adi tasfiye masraflarından ne zamana kadar sorumlu olacağının ilanda ayrıca yer alması da önem arz edecektir.

Alacaklıların ve istihkak iddiasında bulunanların alacaklarını ve iddialarını bildirebilmesi için öngörülecek süre, adi tasfiye ile yeknesaklığın sağlanabilmesi için bir ay olarak belirlenmesi yerinde olur. Alacaklılar toplantısının gerçekleşeceği vaktin ise adi

---

⁸⁹⁵ Çalışmamızın sonuç kısmında ise öngördüğümüz sisteme ilişkin öneri niteliğinde kanun maddeleri yazmak uygun olacaktır.

tasfiyedeki birinci alacaklılar toplantısı vaktinin aksine, alacak ve iddia bildirim süresinin bitmesin itibaren bir ay sonra olacağının ilanda yer alması uygun olacaktır. Çünkü adi tasfiyede alacak bildirim süresi bitmeden birinci alacaklılar toplantısı gerçekleştiğinden henüz alacaklı olup olmadığı incelenmemiş kişilerin toplantıya katılması sayesinde birinci alacaklılar toplanması teşekkül etmektedir.⁸⁹⁶ Bu cihetle de kanun koyucu birinci alacaklılar toplanmasının karar alabileceği konuları sınırlamış ve iflâsın adi tasfiyesinde asıl karar verici tasfiye organı olarak gerçek alacaklıların oluşturduğu ikinci alacaklılar toplanmasını öngörmüştür.⁸⁹⁷ Basit tasfiyede alacaklılar toplanması organının ise zorunlu olarak bir kereliğine mahsus toplantı yapmasının doğru olduğu ve gerçekleşecek alacaklılar toplanmasının adi tasfiyedeki ikinci alacaklılar toplanmasının yetkilerini haiz şekilde teşekkül etmesinin sağlanması gerektiği kanaatindeyiz. Aksinin kabulünde önerilerimizle adi tasfiyenin “işlevsiz” bir kopyasını yaratmanın önüne geçilemeyecektir. Yapılacak ilanda ayrıca, hangi sıfatla olursa olsun iflâs dairesine bildirimde bulunanların bildirimleriyle birlikte elektronik tebligata elverişli UETS hesap bilgilerini iflâs dairesine iletmesi şart koşulmalıdır. Bu öngörü, tebligatların ilgililerin bildirimlerinde yer verdiği UETS hesaplarına yapılması zorunluluğu dolayısıyla basit tasfiyenin masrafsızlığına ve hızlılığına uygun hareket edebilmek için elzemdir.

Hasılı, öngördüğümüz sistem ile mevcut İİK m. 218’den farklı olarak; basit tasfiyenin esaslarını belirtilerek, alacak bildirim süresinin “yirmi günden az ve iki aydan çok olmamak üzere tayin edilmesi” yerine bir aylık bir bildirim süresi öngörülmesi, yapılacak ilanın içerik ve usulünün netleştirilmesi, basit tasfiyede alacaklılar toplanması gerçekleşmesi için toplantı vaktinin belirlenmesi, basit usul ile tasfiyesine karar verilmiş iflâsın adi usul ile tasfiyesine devam edilebilmesi için alacaklıların talep etmesi hâlinde ilk olarak ne kadar masraf vermesi gerektiğinin parasal miktarının bildirilmesi ve tasfiye masraflarından ne vakte kadar sorumlu olacağının açıklanması, tasfiyeye katılan aktörlere yapılacak tebligatların elektronik ortamda gerçekleşmesi suretiyle tasfiyenin hızlandırılmasının sağlanması hususlarını teklif etmekteyiz.

---

⁸⁹⁶ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1285; Berkin, *İflâs Hukuku*, 317 ve 357; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 44; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 53 vd.; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 275-276; Kuru, *El Kitabı*, 1300; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 533. Ayrıca bkz. 1.5.1. Başlık.

⁸⁹⁷ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1285; Berkin, *İflâs Hukuku*, 357; Deliduman, *Alacaklılar Toplanması*, 44; Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 63 vd.; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 319; Kuru, *El Kitabı*, 1346-1347; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 181; Postacıoğlu, *İflâs*, 85; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 561. Ayrıca bkz. 1.5.4. Başlık.

2- İflâsın tasfiyesinde basit usulün uygulanacağına karar veren iflâs dairesinin ilan tarihinden alacaklılar toplantısı gerçekleşene kadar (toplamda iki aylık süre içerisinde) birtakım vazifeleri yerine getirmesi elzemdir.

İflâs dairesi, ilanda belirtilen bir aylık süre içinde bildirilen alacakları ve istihkak iddialarını kaydetmelidir. İflâs dairesi alacağı veya iddiayı kaydederken sıra cetveli düzenliymiş gibi bir hassasiyetle hareket ederek, delilleriyle birlikte inceleme yapmalı ve alacağın ve/veya iddianın kabulüne ya da reddine ilişkin gerekçelerini ortaya koyarak bir rapor hazırlamalıdır. İflâs dairesi hazırladığı bu raporda bildirilen her bir alacak ve istihkak iddiasının akıbetine dair kanaatine de yer vermelidir.

İflâs dairesi hazırladığı raporda alacakların ve istihkak iddialarının akıbetine ilişkin kanaatinin yanında müflise borçlu olanların bildirimleri ile müflisin malvarlığı unsurlarını elinde bulunduran kişilerin ellerinde bulundurduğu malvarlığı unsurlarına ilişkin yapılmış bildirimlere de yer vermesi gerekir.

İflâs dairesi düzenlediği rapora müflisin mevcudat defterine geçirilen malvarlığı unsurlarını ve bunların durumlarını detaylı olarak geçirmelidir. Ayrıca müflisin tarafı olduğu hukuk davalarının sebepleri ve davaların yargılama aşamaları rapora derç etmelidir. Alacak ve iddiaların incelenmesi sırasında iflâs dairesi müflisi yanında hazır tutarak bildirimlerin gerçekliği noktasında müflise soru sormalı, müflisin defterleri ile belgelerinden yararlanmalı ve rapora müflisin beyanlarını geçirerek imzalatmalıdır.

Açıkladığımız şekliyle iflâs dairesinin alacaklılar toplantısına kadar tutacağı rapor, İİK m. 238 uyarınca iflâs idaresinin tasfiyenin cereyanı şekline ve alacaklarla borçların vaziyetine ilişkin ikinci alacaklılar toplanmasına sunacağı detaylı rapora benzetilebilir.⁸⁹⁸

İflâs dairesinin basit tasfiyenin ilanından alacaklılar toplantısına kadar geçen süre içerisinde hazırlayacağı bu detaylı rapor, ilk olarak vakti geldiğinde gerçekleşecek alacaklılar toplantısında kendisine oy hakkı tanınacak alacaklıların belirlenmesinde rol alacaktır. Bundan dolayı mevcut adi tasfiye hükümlerinde yer alan iflâs bürosu basit tasfiye açısından öngördüğümüz sistemde teşekkül etmeyeceğinden, iflâs dairesinin raporu hassasiyet göstererek düzenlemesi gerekir. Raporda müflisin mevcudat defterine

---

⁸⁹⁸ İflâs idaresi ikinci alacaklılar toplanmasına İİK m. 238 çerçevesinde sunacağı raporunda, tasfiyenin yapılışı iflâs masasının aktifi ve pasifi, mevcut ise istihkak iddiaları ve müflisin taraf olduğu davalar ile masanın muhatap alındığı davalar hakkında alacaklılara bilgi verir (Kuru, *El Kitabı*, 1346; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 319; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 563). İflâs idaresinin düzenleyeceği rapor hakkında detaylı bilgi için ayrıca bkz. Oruç, *İflâs İdaresi*, 229-230.

geçirilen malvarlığı unsurları ve bunların durumlarının yer alması, keza müflisin taraf olduğu ve duran hukuk davalarının yargılama aşamaları hakkında bilgilerin yer alacak olması, gerçekleşecek alacaklılar toplantısının henüz başında alacaklılara tasfiyenin durumu ve devamının nasıl sağlanması gerektiği hakkında bilgi verecektir.

Basit tasfiyenin ilanıyla alacaklılar toplantısı gerçekleşene kadar İİK m. 229 uyarınca acele satışların söz konusu olabilmesi muhtemeldir. Bu bağlamda iflâs dairesine bu yetkinin verilmesi gerekir. Eğer ki iflâs dairesi İİK m. 229 uyarınca bir satış gerçekleştirmiş ise hazırlayacağı raporda buna ilişkin de açıklamalara yer vermelidir.

3- Basit tasfiyenin ilanında belirtilen vakitte alacaklılar toplantısı gerçekleşir. Bu toplantıya iflâs dairesi müdürünün veya görevlendireceği yardımcılarında birisinin başkanlık etmesi gerekir. Alacaklılar toplantısına süresi içerisinde alacağını kaydettirmiş her alacaklı katılır. Ancak toplantı ve karar nisaplarına katılım açısından iflâs dairesinin düzenleyeceği raporda alacağın kabulü yönünde kanaat bildirdiği alacaklılar esas alınacaktır.

İflâs dairesinin düzenlediği raporda alacağın reddedilmesi gerektiği hususunda kanaat bildirmiş olması alacağın kesin olarak reddedildiği manasına gelmese de alacağın reddedilmeli kanaatiyle rapora geçirilen alacaklıların bu raporu şikâyet yoluna götürebilmesine imkân tanımak gerekir. İcra mahkemesi şikâyet üzerine yapacağı incelemede iflâs dairesinin elindeki bilgi ve belgelerle sınırlı kalarak, iflâs idaresinin yerine geçmeden karar vermesi gerekir. Zira tasfiyenin devamında iflâs idaresi sıra cetveli düzenleyeceğinden ve her ne kadar iflâs dairesinin raporunda alacak hakkında ret kanaati bulunsa da kendi incelemesi neticesinde alacağın kabulü yönünde karar verebilmesi mümkündür. Bu ihtimalin yanında alacaklılar toplanmasının her bir kararı aleyhine icra mahkemesine şikâyet yoluyla başvurulması mümkün olmalıdır. Bunun sağlanabilmesi için de İİK m. 225'e atıf yapılması yeterlidir. Toplantı ve karar nisapları yönünden İİK m. 221 hükmünün ikinci ve üçüncü fıkralarına atıf yapılması kafidir.

4- Alacaklılar toplanmasının teşekkülü ve nasıl gerçekleşeceğinin ortaya konulmasından sonra alacaklılar toplanmasının karar alacağı konuların belirlenmesi gerekir. Yukarıda da işaret ettiğimiz üzere, basit tasfiyede alacaklılar toplanmasının Kanun gereği bir kere teşekkül etmesi yerinde olduğundan; basit tasfiyede gerçekleşecek alacaklılar toplanmasının yetkilerini, adi tasfiyedeki birinci alacaklılar toplanması ile ikinci alacaklılar toplanmasının yetkilerini içerir şekilde düzenlenmesi gerekir.

Basit tasfiyede gerçekleşecek alacaklılar toplanması ilk olarak, tek kişiden oluşacak iflâs idaresinin seçilecek kişilerin önerilmesini gerçekleştirmelidir. Akabinde iflâs dairesinin düzenlediği rapor içeriğinden anlaşılan hususlarla ve masanın menfaatiyle alakalı olarak tasfiyenin yürütümüne dair kararlara varmalıdır. Bu bağlamda; raporda iflâs dairesinin istihkak iddiaları hakkında varılan kanaatlerini inceleyip iflâs idaresinin nasıl hareket etmesi gerektiği, müflisin iflas dairesince tespit edilen malvarlığı unsurlarının nasıl yönetilmesi gerektiği, müflisin duran hukuk davalarına devam edilip edilmeyeceği, iflâs masasının alacaklarının tahsili, iflâs masasında acele satışı gereken unsurların satılıp satılmayacağı, satılacaksa hangi satış usulüyle satılacağı, keza acele satışı gerekmeyen malvarlığı unsurlarının hangi usul çerçevesinde paraya çevrilmesi gerektiğinin belirlenmesi, masa adına açılması gereken muhtemel iptal davalarında nasıl hareket edilmesi gerektiği, bir iddianın takip yetkisinin talep eden alacaklıya devri, sulh olunması veya tahkim yapılması gibi masanın tasfiyesinde karşılaşılabilecek konularda tasfiyenin menfaatine şekilde kararlar almalıdır.

5- Basit tasfiyenin iflâs dairesinden alınarak tek kişiden oluşan iflâs idaresine bırakılmasının basit tasfiyenin işlevselliğini artırma ihtimali yüksektir.⁸⁹⁹ Ancak tek kişiden oluşan iflâs idaresinin seçim usulünün ve vazifelerinin net olarak belirlenmesi gerekir.

Tek kişiden oluşan iflâs idaresi, İİK m. 223/6 hükmünde belirtilen nitelikleri haiz olarak, iflâs idare memurları listesinden önerilmek suretiyle icra mahkemesi tarafından seçilmelidir. İflâsın adi tasfiyesinde icra mahkemesi; alacaklılar toplantısında alacak tutarı çoğunluğuna sahip kişilerce önerilen dört kişiden ikisini, alacaklı sayısı çoğunluğunu teşkil edenlerce önerilen iki kişiden birisini seçmek cihetiyle iflâs idaresini teşekkül ettirmektedir (İİK m. 223/1).

Kanun koyucunun iflâs idaresine seçilecek kişilerin önerilmesi bahsinde alacak ekseriyeti ile alacaklı sayısı ekseriyeti arasında gözetdiği dengeye⁹⁰⁰ basit tasfiyede önerilecek idare memurlarında da dikkat edilmelidir. Buna göre, basit tasfiyede icra mahkemesince seçilecek tek kişilik iflâs idaresi için; alacaklar çoğunluğunu teşkil edenler bir aday, alacaklı sayısı itibariyle çoğunluğu teşkil edenlerce bir aday gösterilmelidir. İcra

---

⁸⁹⁹ Bu hususa dair değerlendirmeler için bkz. 3.2.2. Başlık.

⁹⁰⁰ Oruç, *İflâs İdaresi*, 136 vd.

mahkemesi de önerilen iki adaydan nitelikleri ve bilgisi dâhilinde tasfiye dosyasının durumuna en uygun düşenini iflâs idaresi olarak seçmelidir.

İflâs idaresinin seçimiyle birlikte tasfiye dosyası iflâs idaresine havale olunacağından, tasfiyeyi yürütmek ve sonuçlandırmak iflâs idaresine ait olacaktır. İflâs idaresi tasfiyeyi masanın menfaatlerini gözeterek nihayete erdirmelidir. İflâs idaresinin tasfiyeyi yürütmesi, iflâs dairesinin düzenlediği rapor ve alacaklılar toplanmasının karar verdiği hususlar çerçevesinde gerçekleşeceği açıktır. Ancak düzenlenen rapor ve/veya alacaklılar toplanması kararlarının yanlışlığı, duruma uygun olmayışı veya masanın menfaatini gözetmemesi hâlleri söz konusu olabilir. Bu bağlamda iflâs idaresini iflâs dairesinin düzenlediği rapor ve alacaklılar toplanmasının kararlarıyla sıkı sıkıya bağlı tutmamak gerekir. Zira iflâs dairesi raporunu yeterli ehemmiyeti göstererek düzenleyememiş olabilir ve bu cihetle alacaklılar toplanmasının kararlarında noksanlıklar bulunabilir. Yahut alacaklılar toplanmasında alınan kararlarla alakalı olarak sonrasında gelişmeler yaşanmış olabilir ve gelişmeler söz konusu kararların aksine davranılmasını gerektirebilir. Bu hâlde iflâs idaresinin icra mahkemesine şikâyet yoluyla başvurmasına imkân tanıyarak alacaklılar toplanmasını kararından farklı davranılabilmesinin önünün açılması gerekir. Ayrıca iflâs idaresinin gerekli görmesi hâlinde alacaklılar toplanmasına başvurabilmesi de mümkün olmalıdır.

Adi tasfiyedeki iflâs idaresinin görev ve yetkileri, basit tasfiyeyi tatbik edecek iflâs idaresinde de mevcut olmalıdır. Her ne kadar alacaklılar toplanması, toplantı anına kadarki istihkak iddialarının akıbeti hakkında kanaatini karar altına almış olsa da iflâs idaresi İİK m. 228'i işleterek istihkak prosedürünü tamamlamalıdır. Ayrıca basit tasfiyenin ilanı ile birlikte alacaklar iflâs dairesi tarafından tahkik edilip rapor hâline getirilmiş olsa da sıra cetveli henüz düzenlenmemiştir. Aynı adi tasfiyede olduğu gibi sıra cetvelini düzenlemek iflâs idaresine ait bir yetki olmalıdır. Bu bağlamda göreve başlayan iflâs idaresi, İİK m. 230 ile m. 235 arasındaki hükümleri işletmelidir. İflâs masasını paraya çevirmeli, tahsil edilen paraların paylaşılmasını yapmalı ve nihayetinde iflâsın kapanmasına ilişkin işlemleri yerine getirmelidir.

Basit tasfiyeyi yürüten iflâs idaresinin pekâlâ hukuki ve cezai sorumluluğu hakkında da bir hüküm öngörülmesi gerekir. Bunun için de İİK m. 227 hükmünün dördüncü ve beşinci fıkralara atıf yapılması kâfi olacaktır. Ayrıca ilgililerin iflâs idaresinin kararlarına ve

uygulanmasına icra mahkemesinin denetimi açısından şikâyet yoluna başvurulabilmesinin somutlaştırılması gerekir.

6- Alacaklılar toplanmasının toplantı veya karar nisabının sağlanamaması hâlinde tasfiyenin akıbetinin ne olacağı, tasfiyeyi kimin yürütmek durumunda kalacağı gibi birtakım belirsizlikler ortaya çıkabilir. Burada akıllara, iflâs dairesinin İİK m. 222'deki gibi tasfiyeyi yürütmesi kabulü gelse de iflâs idaresinin basit tasfiyeyi yürütmesi gerektiğine ilişkin açıklamalarımız çerçevesinde, kanaatimizce, bu kabul yerinde olmayacaktır. Tasfiyeyi tekrardan iflâs dairesine vermekten ziyade, 7327 sayılı Kanun'un iflâs idaresi seçimine dair getirdiği yenilikleri ve bütünüyle İİK m. 223 hükmüne getirilen değerlendirmeleri de itibara alarak, icra mahkemesinden tasfiyenin durumuna uygun düşecek listeden iflâs idaresi memurunu seçip görevlendirmesi ve tasfiyeyi seçtiği iflâs idaresine havale etmesini yerinde buluyoruz.⁹⁰¹ Alacaklılar toplanmasının toplantı veya karar nisaplarının oluşmadığının iflâs dairesi tarafından tutanak altına alınmasıyla birlikte tasfiye dosyası (iflâs dairesinin hazırladığı rapor da dâhil şekilde) derhâl icra mahkemesine gönderilmelidir. İcra mahkemesi gecikmeksizin tasfiye dosyasını inceleyerek, tasfiyeye uygun düşen ve İİK m. 223/6'daki nitelikleri haiz bir iflâs idare memurunu iflâs idare memurları listesinden seçmelidir.

7- Basit tasfiyede iflâs dairesinin üzerinden “alacaklılar toplanması ve iflâs idaresi” vazifelerini almış olduğumuzdan dar anlamıyla hareket edecek iflâs dairesinin iflâs tasfiyesinin denetim organı sıfatının ihya edilmesi gerekir. Öğretide iflâsın adı tasfiyesinde iflâs idaresinin esnek davranabilme kabiliyetine hâlel getirmeden iflâs dairesinin denetimini sıkılaştırabilmesine çözüm önerisi olarak ifade edilen; iflâs idaresinin belli periyodik süreler içerisinde iflâs dairesine tasfiye işlemlerini rapor olarak sunulması hususu burada kendisine yer bulmalıdır.⁹⁰² Bu şekliyle iflâs dairesinin tek kişiden oluşan iflâs idaresinin tasfiye işlemlerinden sürekli olarak haberdar olması sağlanmakla birlikte, tasfiye katılımcılarının menfaatlerine aykırı işlemleri yahut kanuna veya hadiseye uygun olmayan kararların icra mahkemesi tarafından açıkça denetlenmesi sağlanacaktır.

---

⁹⁰¹ İİK m. 223 hükmünün güncel değerlendirilmesi için ayrıca bkz. Taşpınar Ayvaz, “İflâs İdaresinin Seçimi”, 2195 vd.

⁹⁰² İsmigüzel, “Önleme Çareleri”, 9; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 171-172; Yılmaz, “Devletin İşlevi”, 182.

İflâs dairesinin denetimi esasında icra mahkemesinin gözetim yetkisinin bir aracıdır. Ancak icra mahkemesinin gözetim yetkisinin içeriğine denetim yetkisini de vermek gerekir. Şöyle ki, tasfiye dosyası yalnızca icra mahkemesinin önüne ilgililerin veya iflâs dairesinin şikâyetlerine istinaden gelmemelidir. Bunun haricinde tasfiye sürecinin gidişatında belli periyodik süreler içerisinde tasfiye dosyasının icra mahkemesi tarafından incelenmesinin önünün açılması gerekir. İcra mahkemesinin gözetim ve denetim yetkisinin güçlendirilmesi, sağlıklı bir süreç yönetimi sağlanabilmesi adına bir yaptırım da ihtiva etmelidir. Bu kapsamda icra mahkemesinin iflâs idaresinin görevlerine son verebilmesi adına İİK m. 227/3 hükmüne atıf yapılabilir. Anlattığımız şekliyle iflâs idaresi, icra mahkemesi tarafından ilgililerin şikâyet yoluna başvurusunun yanında hem iflâs dairesinin hem de icra mahkemesinin periyodik olarak re'sen denetlenmesinin önünün açılması söz konusu olacaktır.

8- Basit tasfiyeyi iflâs idaresi yürütmeli fikrimizi basit tasfiyenin esaslarına uygunluğunu ticarete atılacak kimselerden “tasfiye avansı” alınması suretiyle sağlayabileceğimiz kanaatinde olduğumuzu yukarıda ifade etmiştik.⁹⁰³ Bu önerimizin getirisi olarak basit tasfiyede Kanun gereği alacaklılar toplanmasının nasıl, hangi sürelerle bağlı olarak ve hangi yetkilerle donatılmış şekilde teşekkül etmesi gerektiğini de burada izah ettik. Ancak basit tasfiyede teşekkül edecek alacaklılar toplanmasının da basit tasfiyenin esaslarına uygun olması gerekmektedir. Şu an itibariyle öneriler zincirimizin son halkasında yer alan “basit tasfiyede Kanun gereği gerçekleşecek alacaklılar toplanması” fikrine; basit tasfiyenin özellikle masrafsızlık, hızlilik ve olabildiğince şekle tabi olmama ilkelerine riayet edilebilmesi için günümüz teknolojik gelişmeleri ışığında “e-alacaklılar toplantısı” fikrini de eklemek uygun düşecektir.

3.8.3. E-Alacaklılar Toplantısı

Dünya genelinde yaşanan teknolojik gelişmeler hayatımızın her alanına nüfuz etmektedir. Gelişmelerden yargı sistemimiz de nasibini almıştır. 2000 yılında başlatılan Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) ile adalet hizmetlerinin elektronik ortamda yürütülmesi amaçlanmıştır (HMK m. 445/1).⁹⁰⁴ Ardından 2004 yılında 5070 sayılı Elektronik İmza

---

⁹⁰³ Bkz. 3.2.2. Başlık.

⁹⁰⁴ <https://uyap.gov.tr/Tarihce> (E.T. 21/04/2024).

Kanunu⁹⁰⁵ ile e-imza uygulaması hayatımıza girmiştir. Yine 2004 yılında 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun⁹⁰⁶ 196. maddesi ile Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) ile, ceza muhakemesine katılanların bulundukları yerden aynı anda mahkeme salonuna ses ve görüntülerinin aktarılması sağlanmıştır. 7201 sayılı Tebligat Kanunu'na⁹⁰⁷ 2011 yılında 6099 sayılı Kanun⁹⁰⁸ ile 7/a maddesi eklenerek tebligatların elektronik ortamda yapılabilmesinin önü açılarak, elektronik tebligat hesabı bulunan kişilere tebligatların bu yol ile yapılması zorunluluğu ortaya konmuştur (TK m. 7/a). Yine 2011 yılında yürürlüğe giren 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile ses ve görüntü nakledilmesi yoluyla duruşma icrası (HMK m. 149) imkânı tanınmış; 2020 yılına gelindiğinde ise 7251 sayılı Kanun'un⁹⁰⁹ 17. maddesi ile HMK'nın 149. maddesi değiştirilerek hukuk yargılamalarındaki duruşmaların elektronik ortamda (e-duruşma) yapılabilmesinin verimliliği artırılmıştır.⁹¹⁰ 2012 yılında 6352 sayılı Kanunla⁹¹¹ İcra ve İflâs Kanunu'na 8/a maddesi eklenerek, güvenli elektronik imza ile atılan imzaların ıslak imza ile aynı ispat gücüne sahip olduğu ortaya konmuştur. 2021 yılına gelindiğinde ise 7343 sayılı Kanun'un⁹¹² 13. maddesi ile İcra ve İflâs Kanunu'na 111/b hükmü eklenerek İİK kapsamında fiziki ortamda gerçekleşecek ihale usulünü tamamen kaldırmış ve satışların tamamının UYAP bilişim sistem ile bütünleşmiş şekilde elektronik satış portalında yapılması sağlanmıştır. Ve tüm bu uygulamaların 2008 yılında faaliyete başlayan “e-Devlet Kapısı” platformu ile bütünleşik şekilde hizmet verebilirliği sağlanmıştır.⁹¹³

Çalışma konumuzun bağlamını aşmamak için teknolojik gelişmelerin yargı sistemimize yansımalarının hukuki değerlendirmesi bahsine girişmiyoruz. Ancak elektronik ortamda; dava açılması, dilekçe verilmesi, duruşma faaliyetine girişilmesi, tebligat yapılması, satış işlemlerinin gerçekleşmesi gibi uygulamalar nazara alındığında iflâs tasfiyesinin de teknolojik gelişmelerden yararlandırılması düşünülmelidir.

---

⁹⁰⁵ RG. 23/01/2004, 25355.

⁹⁰⁶ RG. 17/12/2004, 25673.

⁹⁰⁷ RG. 19/02/1959, 10139.

⁹⁰⁸ RG. 19/01/2011, 27820.

⁹⁰⁹ RG. 28/07/2020, 31199.

⁹¹⁰ Zira değişiklik öncesi e-duruşma yapılabilmesi tarafların rızasına dayanmaktayken, değişiklik sonrası mahkemenin karar vereceği bir meseleler içerisine dâhil edilmiştir.

⁹¹¹ RG. 05/07/2012, 28344.

⁹¹² RG. 30/11/2021, 31675.

⁹¹³ e-Devlet Kapısı platformunun tarihçesi hakkında detaylı bilgi için bkz. <https://www.turkiye.gov.tr/> (E.T. 21/04/2024).

Basit tasfiyenin etkinleştirilmesine yönelik önerdiğimiz sistemin basit tasfiyenin esaslarına uygunluğunu sağlayabilmek için basit tasfiyede gerçekleşecek alacaklılar toplanmasının elektronik ortamda tezahür etmesi gerektiği kanaatine sahibiz.⁹¹⁴ Bu şekliyle gerçekleşecek alacaklılar toplantısını “e-alacaklılar toplantısı” olarak adlandırmak uygun olur. Ancak e-alacaklılar toplantısı düşüncesi, çalışmamızda bahsettiğimiz “basit tasfiyeye yönelik sistem değişikliği” önerisi ile sıkı sıkıya bağlı görülmemelidir. Basit tasfiye sistemine getirdiğimiz önerilerin itibara alınmaması hâlinde dahi “e-alacaklılar toplantısı” fikrinin iflâs tasfiyelerine sağlayacağı olumlu katkıları mevcut adi tasfiye kuralları bağlamında da göz önünde bulundurulmalıdır.

E-alacaklılar toplantısı, toplantıya katılım sağlayan katılımcının elektronik ortamda sesinin ve görüntüsünün anlık olarak toplantıda bulunan diğer kimselere iletiildiği, toplantıda bulunanlar diğer kimselerin de ses ve görüntülerinin katılımcıya iletilmesi suretiyle gerçekleşen bir toplantı usulüdür. Başka bir şekilde ifade etmek gerekirse, iflâs tasfiyesinde fiziken gerçekleşen alacaklılar toplantısının elektronik ortamda gerçekleşmesi hâlidir.

Alacaklılar toplanmasının fiziki olarak gerçekleşmesinin yerine (veya yanına) toplantının elektronik ortamda gerçekleşmesinin önünün açılması, ilk olarak alacaklıların toplantısına katılarak iradeleri ortaya koyma noktasında olumlu yansımaları olacaktır.⁹¹⁵

Zira e-alacaklılar toplantısı usulü ile alacaklılar bulundukları yerden, başkaca bir zahmete girmeden, tasfiye dosyasına iradelerini yansıtabilme imkanına sahip olacaklardır. Bu cihetle de tasfiyenin akıbetinde alacaklı hakimiyetinin yoğunlaşması sağlanacaktır.⁹¹⁶

Tasfiyeye iradesini yansıtan alacaklıların çoğalmasının yanında elektronik ortamda gerçekleşecek alacaklılar toplantısı ile fiziken gerçekleşecek alacaklılar toplantısının masrafları iflâs masasından azade kılınacaktır.

---

⁹¹⁴ Kanun’da alacaklılar toplantısının nasıl gerçekleştirileceği açıkça belirtilmediğinden, alacaklılar toplantısının video konferans, internet veya benzer başka bir iletişim yoluyla yapılmasını engelleyen bir hüküm de mevcut değildir (Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 164).

⁹¹⁵ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 164.

⁹¹⁶ İflâs tasfiyesinin yürütölüp neticelendirilmesinde alacaklılar toplanmalara katılmak suretiyle tasfiyeye iradelerini yansıtmaya fırsatına sahip olmalarına rağmen; şu anki tasfiye düzenlemeleri kapsamında alacaklılar, alacaklılar toplantısında görüşülecek ve karara bağlanacak konuları önemsiz görmesi hâlinde toplantıya katılmama eğiliminde davranış gösterebilmekte, bu hâliyle de alacaklılar toplanmasının toplantı ve karar nisaplarının oluşmaması söz konusu olabilmektedir (Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 217 ve 200). Aynı yönde değerlendirme için bkz. Taşpınar, “Genel Bir Bakış”, 644-645.

Bilindiği üzere müflisin çok fazla alacaklısının olması gerçekleşecek alacaklılar toplanmasının yerinin fiziki koşullarını belirleme noktasında rol oynamaktadır. Fazla katılımcının bulunduğu tasfiye dosyalarında alacaklılar toplantısının gerçekleşebilmesi için günlük toplantı mekanları kiralanabilmektedir.⁹¹⁷ Toplantı yeri kiralanması ise iflâs masasına yükümlülük olarak yansımaktadır. İflâs masasına toplantı yeri kira ücretinin yüklenmesi ise dolaylı olarak iflâs alacaklıların tasfiyeden kendilerine düşen payın azalmasına sebebiyet vermektedir. Hâl böyle iken e-alacaklılar toplantısı sistemi, iflâs masasına yansıyacak yükümlülerin azalmasında ve dolayısıyla iflâs alacaklıların iflâs payının azalmasının önüne geçilmesinde müspet etki gösterecektir.

İflâsın tasfiyesinde, yukarıda bahsedildiği üzere, alacaklılar toplanmasının görüşüne sirküler gönderme yoluyla başvurulması imkânı vardır (İİK m. 240/1). Mevcut düzenlemeler çerçevesinde sirküler gönderme yoluyla alacaklılar toplanmasının görüşüne başvurulabilmesi imkânı, tasfiyenin hızlılığına ve masrafsızlığına olanak tanıdığından basit tasfiyenin esaslarına uygun düşmektedir. Ancak sirküler gönderme yoluyla alacaklılar toplanmasının görüşüne başvurulabilmesi, alacaklıların bilinen adreslerine iadeli taahhütlü mektup yoluyla tebligatın yapılmasını gerektirdiğinden (İİK m. 240/1, c. 2), yapılacak tebligatlar iflâs masasına yükümlülük olarak yansımaktadır. Ayrıca sirküler yoluyla kendisine tebligat yapılan alacaklıların da cevaplarının imzası noterlikçe tasdiklenmiş olması gerektiğinden (İİK m. 240/1, c. 2), tasfiye dosyasına cevap yazısı sunmak isteyen her bir alacaklının imzasının noterlikçe tasdik ettirilmesi suretiyle noter masraflarına katlanması gerekecektir. Fiziki alacaklılar toplantısına alternatif olarak öngörülen sirküler gönderme yolunun tasfiyeye faydaları ile tasfiyeye ve alacaklılara getirdiği yükümlülükler nazara alarak yapılacak muhakeme neticesinde, e-alacaklılar toplantısının getirilerinin daha ağır bastığını ifade edebiliriz. Nitekim, e-alacaklılar toplantısı fiziki toplantının zorluklarını bertaraf edeceğinden iflâs idaresi tarafından ihtiyaç duyulan her vakitte alacaklılar toplanmasının görüşüne başvurabilmesi imkânı yaratacaktır. E-alacaklılar toplantısının gerçekleşmesi, fiziki toplantıya hatta sirküler yoluna nazaran tasfiyenin hızlılığına olumlu katkı sağlayacaktır.

Bir önceki başlıkta ifade ettiğimiz öngörülerimizde tasfiyeye katılan tüm aktörlerin elektronik tebligat adreslerini iflâs dairesine zorunlu olarak bildirilmesi ve tasfiyeye dair

---

⁹¹⁷ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 216.

tebligatların elektronik ortamda yapılması gerektiği hususuna yer verilmişti. Tasfiyeye ilişkin tebligatların elektronik ortamda gerçekleşmesi, tebligatlara ilişkin sorunları ortadan kaldırıp tasfiyeyi hızlandıracağı gibi masrafsızlığına da hizmet edecektir. İflâs tasfiyelerinde e-tebligat uygulamasının zorunluluk arz etmesi ayrıca e-alacaklılar toplantısı usulünün verimliliğini olumlu etkileyecektir. Ancak tasfiyeye dair bir hususta elektronik tebligat yapılması TK m. 7/a uyarınca tebligatın ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılacağı gerçeği ile karşılaşacaktır. Elektronik tebligatların yapılmış sayılacağı gün belirlemesinin tasfiyenin hızlılığı amacı doğrultusunda ayrıca ele alınması zaruri bir bağlam içerisindeydir.⁹¹⁸

İflâs tasfiyelerinde öngörülecek e-alacaklılar toplantısı usulü, tasfiye katılımcılarına erişebilirlik sorunu yaratmayacağı kanaatindeyiz. Zira e-alacaklılar toplantısı usulünün teknik gereksinimleri ve şu anki yargı sistemimize uygulanabilirliği, “e-Devlet Kapısı” platformuyla bütünleşik şekilde işlemesi suretiyle UYAP Bilişim Sistemi üzerinden kolaylıkla sağlanabilecektir.

---

⁹¹⁸ İflâs dairesinin iflâs idaresini toplantı için önceden davet etme yükümlülüğünün getirilmesi bağlamında söz konusu davetin elektronik yolla tebligat yapılmasının amaçlandığına yönelik varsayımda TK m. 7/a uyarınca tebligatın yapılmış sayılması için beş günlük sürenin beklenilmesinin işlerin uzamasına sebebiyet verebileceği hakkında bkz. Akgün ve Ataoğlu, “İflâs Dairesi”, 24 ve 25, dn. 62.

4. BÖLÜM: BASİT TASFİYENİN SONA ERMESİ

4.1. Genel Olarak

Basit tasfiyenin iflâsın açılmasından itibaren altı ay içinde sona erdirilmesi gerekir (İİK m. 256). İflâsın açılmasından sonra iflâs prosedürünün sona ermesini sağlayan temelde iki müessese mevcuttur.⁹¹⁹ Bunlar, iflâsın olağan sona erme sebebi olarak iflâsın kapanması (İİK m. 254) ile iflâsın kaldırılmasıdır (İİK m. 182). İflâsın kapanması ile iflâsın kaldırılması farklı kurumlar olmakla birlikte her iki müessese esasında tasfiye sürecinin noktalanmasına vesile olmaktadır.⁹²⁰ İflâs prosedürünün sona erdiren bu kurumlar, doğal olarak, iflâsın tasfiye usulü olan basit tasfiyeyi sona erdiren sebepler olarak karşımıza çıkmaktadır. İflâsın kapanması veya iflâsın kaldırılması suretiyle basit tasfiyenin sona erebilmesi ancak bir mahkeme kararı ile söz konusu olabilmektedir (İİK m. 182, m. 254 ve m. 309/5).

Basit tasfiye usulünü sona erdiren hâller, iflâsın kapanması ve iflâsın kaldırılması kurumlarıyla sınırlı değildir. Bu kurumların yanında basit tasfiyeye özgü, külliyen iflâs prosedürünün nihayete ermesinden ziyade somut tasfiye özelinde yalnızca basit usulün tatbikini sonlandırabilecek sebepler mevcuttur.

Basit tasfiyeye özgü sona erme sebeplerinden ilki, basit tasfiyede alacaklı hakimiyeti ilkesinin görünür kılındığı basit tasfiyenin adi tasfiyeye döndürülmesi hakkının kullanılmasıdır (İİK m. 218/2, c. 2). İkincisi ise basit tasfiyenin yürütülmesi esnasında, masa mevcudiyetinin basit tasfiye masraflarını karşılamayacağını anlaşılmaması suretiyle geniş anlamıyla iflâs dairesinin tasfiyenin tatiline karar vermesidir.

Birincisinde basit tasfiyeyi sona erdiren, bir alacaklının talebi ve talepte bulunan adi tasfiye usulüne ilişkin masrafları süresinde (ilanda tayin edilmiş olan en az yirmi gün, en fazla iki ay) peşinen vermesi iken (İİK m. 218/2, c. 2); ikincisinde ise geniş anlamıyla iflâs dairesinin tasfiyenin tatiline karar vermesi, verilen kararın ilan edilmesi ve tasfiyenin durduğu bir aylık süre içerisinde masrafı peşin verilmemek kaydıyla tasfiyenin devamının talep edilmemesi üzerine (İİK m. 217) iflâs kararını veren mahkemece iflâsın kapanmasına (İİK m. 254) karar verilmesidir.

---

⁹¹⁹ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 669; Berkin, *İflâs Hukuku*, 390; Kuru, *Cilt: 4*, 3350; Kuru, *El Kitabı*, 1373; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 350; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 41.

⁹²⁰ Berkin, *İflâs Hukuku*, 390; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 596; Kuru, *Cilt: 4*, 3350; Kuru, *El Kitabı*, 1373; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 350; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 41.

4.2. Basit Tasfiyenin Süresi

İflâsın açılmasından itibaren altı ay içerisinde tasfiye işlemlerinin nihayete erdirilmesi gerekir (İİK m. 256). İflâsın açılmasından itibaren altı ay içerisinde tasfiye edilmesinden kasıt; bu süre içerisinde, tasfiyeye tabi tutulabilecek malvarlığı unsurlarının tespiti, bu unsurların para çevrilmesi, paraların alacaklılara kesin olarak dağıtılmış olması, tam olarak tatmin edilemeyen alacaklılara aciz belgelerinin verilmiş olması ve son raporun varlığıyla birlikte asliye ticaret mahkemesince iflâsın kapanmasına karar verilmesidir.⁹²¹

İcra ve İflâs Kanunu'ndaki süreler, öğreti tarafından ilgililer ile cebri icra organları için öngörölmüş süreler olarak iki ayrı sınıflandırma altında incelenmekte; cebri icra organları için öngörölen sürelerin hak düşürücü niteliğe sahip olmadığı ve bu cihetle cebri icra organlarının Kanun'da öngörölen süreden sonra yapacağı işlemlerin geçerliliğini koruyacağı kabul edilmektedir.⁹²²

Nitekim iflâsın tasfiyesinin altı aylık süre içerisinde bitirilmesi (İİK m. 256) kuralı da düzen hükmü niteliğinde olup tasfiye organının (iflâs dairesi veya iflâs idaresi) muhatap kılındığı bir süre öngörmektedir.⁹²³ Bu kapsamda düzenleyici sürenin muhatap olan tasfiye organı ilgili işlemi Kanun'da öngörölen süre içerisinde yapmamış olsa dahi işlem geçersiz sayılmayacaktır.⁹²⁴ Ancak süresinde yapılmayan işlem, ilgililerce bir hakkın yerine getirilmemesi yahut sebepsiz sürüncemede bırakması sebeplerine dayanılarak şikâyetle konu olabilecektir.⁹²⁵ Keza tasfiye organı, süresinde yapmadığı işlemten kaynaklı olarak hukuki ve idari sorumluluğunun doğduğu iddiasıyla karşılaşılabilecektir.⁹²⁶

---

⁹²¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1797; Arar, *Cilt 2*, 210-211; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 301; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 670; Berkin, *İflâs Hukuku*, 391; Budak, "Tebliğat", 408; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 595; Kale, "Yeni Mal Bulunması", 133; Kuru, *El Kitabı*, 1374; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 350-351; Oruç, *İflâs İdaresi*, 265; Postacıoğlu, *İflâs*, 215; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 213 ve 213, dn. 201; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 15.

⁹²² Akgün ve Ataoğlu, "İflas Dairesi", 25; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 76; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 46; Kuru, *Cilt: 1*, 129-130; Kuru, *El Kitabı*, 142-143; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 81; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 67; Yıldırım, *Ders Notları*, 36. Aynı yönde bkz. Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 155, dn. 524.

⁹²³ Arar, *Cilt 2*, 209; Berkin, *İflâs Hukuku*, 393; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 67; Yıldırım, *Ders Notları*, 36.

⁹²⁴ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 76; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 46; Kuru, *El Kitabı*, 143; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 67; Yıldırım, *Ders Notları*, 36.

⁹²⁵ Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 46-47; Kuru, *El Kitabı*, 143; Kuru, *İcra Hukuku*, 64; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 81; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 128; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 67; Yıldırım, *Ders Notları*, 36.

⁹²⁶ Kuru, *El Kitabı*, 143; Kuru, *İcra Hukuku*, 64; Yıldırım, *Ders Notları*, 36.

İİK m. 256 hükmünün başlığı “iflâsın tasfiyesi müddeti” ifadesini barındırdığından her ne kadar tasfiyenin süresine ilişkin adi ve basit usul arasında bir fark gözetmemiş gibi dursa da hükmün içeriğinde yalnızca adi tasfiye usulüne ilişkin birtakım öngörülerde bulunulmuştur.⁹²⁷ Ancak basit tasfiyenin esaslarına aykırı olmayan adi tasfiye hükümlerinin basit tasfiyede kıyasen uygulanacağı kabulü ile basit tasfiyenin esasları itibarıyla hızlı, olabildiğince şekle tabi olmayan, masrafsız ve basit bir usul olduğu göz önüne alındığında adi tasfiye için öngörülen altı aylık sürenin basit tasfiyeye evleviyetle uygulanacağı kabul edilmelidir.⁹²⁸ Hatta basit tasfiyenin esasları (adi tasfiyeye nazaran daha hızlı bir usul olması gerektiği) dikkate alındığında, basit tasfiye usulünün bitirilmesi için öngörülen süresinin altı aydan daha kısa bir zaman dilimi olarak ifade edilmesi gerektiği söylenebilir.⁹²⁹

Basit tasfiyenin esasları bağlamında tasfiye süresinin altı aydan daha kısa olması gerektiği söylenebilse dahi uygulamada basit tasfiyenin altı ay içinde neticelendirilemediği müşahade edilmektedir.⁹³⁰ Çünkü, en aşikâr şekilde ifade etmek gerekirse, geniş anlamıyla iflâs dairesi masa mevcudiyetinin, istisnai hâller saklı kalmak kaydıyla (İİK m. 229), paraya çevrilmesi işlemlerine başlayabilmek için bile iflâs kararının kesinleşmesini bekleme yolunu tercih etmektedir.⁹³¹ Hâl böyle olunca basit tasfiyenin altı ay içerisinde bitirilmesi hedefi adi tasfiyede olduğu gibi yalnızca bir temenni olarak kalmaktadır.⁹³²

Tasfiyenin süresine ilişkin öngörülen İİK m. 256 hükmünün düzenleyici niteliğe sahip olmasından ötürü altı ayı geçkin şekilde bitirilen basit tasfiye doğal olarak geçersiz sayılmayacaktır. Ancak hükümde adi tasfiye usulü hakkında öngörülen seçeneklerin basit tasfiyede gündeme gelip gelmeyeceğinin ayrıca değerlendirilmesi gerekir. Bu bağlamda altı ay içerisinde bitirilemeyen basit tasfiye usulüne ne olacağı, tasfiye süresinin uzatılması için icra mahkemesine başvurulmasının gerekip gerekmediği izaha muhtaçtır.

---

⁹²⁷ Öğretide Belgesay, İİK m. 256’da yer alan tasfiye süresinin basit tasfiye açısından uygulanmayacağı kanaatindedir (Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 448). Zira iflâs dairesi tasfiyeyi geciktirirse her alacaklı icra mahkemesine şikâyet yoluyla başvurarak tasfiyeyi hızlandırabilir (Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 448). İİK m. 256’daki öngörüler hakkında ayrıca bkz. 2.3. Başlık.

⁹²⁸ Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 238.

⁹²⁹ Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 238.

⁹³⁰ Duran, Türk hukukunda iflâs kararının kanun yoluna götürülmesinin iflâsın adi tasfiyesinde ikinci alacaklılar toplantısının yapılmasına ve iflâsın kapanmasına engel oluşu nazara alınarak; bu sürenin uzatılmasını ya da sürenin başlangıcının iflâs kararının kesinleşmesi itibarıyla sağlanmasını önermektedir (Duran, *Basit Tasfiye*, 238).

⁹³¹ İflâs dairelerinin basit tasfiyeye ilişkin uygulamaları hakkında ayrıca bkz. 3.1. Başlık vd.

⁹³² Postacıoğlu, *İflâs*, 217.

Uygulamada bazı iflâs daireleri, İİK m. 256 hükmünün yalnızca adi tasfiye açısından bir süre öngörüldüğü gerekçesiyle, altı ay içerisinde bitirilemeyen basit tasfiye açısından hiçbir şekilde süre muhakemesi yapmadan tasfiye işlemlerine devam etmekte, başka bir ifade ile süre uzatılması talebiyle icra mahkemesine başvurmamaktadır. Buna karşılık altı ay içerisinde bitirilmeyen basit tasfiyelerde yalnızca bir kereliğine mahsus şekilde altı ay süre ile uzatılmasını talep eden iflâs daireleri olduğu gibi bir kereliğine altı aylık süre ile tasfiye süresinin uzatılması talebinde bulunan iflâs dairelerinin uzatılan süre içerisinde de tasfiyeye bitirememeleri durumunda ikinci kez icra mahkemesine “süresiz” olarak tasfiye süresinin uzatılması talebiyle başvurma yoluna giden iflâs daireleri de mevcuttur.

Hatta altı ay içerisinde bitirilemeyen basit tasfiyenin süresinin uzatılması için icra mahkemesine başvurulması hususunda iflâs dairelerinin takındığı tavır, aynı iflâs dairesinin önceki iflâs müdürü ve mevcut iflâs müdürü arasındaki görüş farklılığından kaynaklı bile değişmektedir. Şöyle ki: T.C. İstanbul Anadolu 3. İflâs Dairesinin önceki döneminde görev yapan iflâs dairesi müdürü, basit tasfiyenin altı ay içerisinde bitirilmemesi hâlinde süre uzatımı için icra mahkemesine başvurmama şeklinde uygulama geliştirirken; aynı iflâs dairesinin şu anki iflâs dairesi müdürü, basit usul ile yürüttükleri tasfiyelerin altı ay içerisinde bitirilmemesi hâlinde ilk olarak altı aylık süre ile tasfiye süresinin uzatılması yönünde icra mahkemesine başvurulması yolunu tercih etmektedir. Bu iflâs dairesi uzatılan altı aylık süre içerisinde de basit tasfiyeyi neticelendiremez ise bu sefer tasfiye süresinin uzatılmasına ilişkin ikinci talebini tasfiyenin süresinin “süresiz” olarak uzatılması kaydını içerecek şekilde icra mahkemesinden talep etmektedir.

Kanaatimizce kanun koyucu İİK m. 256 hükmündeki süreden basit tasfiye usulünü azade kılmamıştır. Bundan dolayı geniş anlamıyla iflâs dairesi basit tasfiyeyi en geç altı ay içerisinde bitirmelidir. Ancak basit tasfiyenin altı ay içerisinde bitirilememesi haklı, kabul edilebilir sebeplere dayanabilir. Her ne sebeple olursa olsun uzayan bir tasfiyede iflâs dairesinin tasfiye süresinin altı aylığına uzatılması için icra mahkemesine başvurusu elzemdır (İİK m. 256, c. 4 kıyasen).⁹³³ Lakin bu başvuru bir kereye mahsus yapılmamalıdır. İcra mahkemesi tarafından tasfiye süresi uzatılmış olmasına rağmen, tasfiye uzatılan sürede (altı ayda) nihayete erdirilemezse iflâs dairesinin tekrardan tasfiye

---

⁹³³ Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 238.

süresinin altı aylığına uzatılması yönünde icra mahkemesine başvuru yapmalı ve her uzayan dönem için bu usul tekrar edilmelidir.

Basit tasfiyenin süresinin uzatılmasına ilişkin her talep, basit tasfiye dosyasının icra mahkemesince incelenmesine vesile olmaktadır. Alacaklıların aktif katılımının olmadığı basit tasfiyede, altı aylık sürelerle periyodik şekilde iflâs dairesinin tasfiye işlemlerinin re'sen denetlenmesi sağlanmış olur. Bu cihetle, iflâsın kapanmasında olduğu gibi⁹³⁴ tasfiye süresinin uzatılması talebinin incelemesi vasıtasıyla basit tasfiyede adli kontrole duyulan gereksinim bir nebze de olsa karşılanacaktır.

İflâs dairesinin altı aylık tasfiye süresinin bitmesine rağmen tasfiye süresinin uzatılması için icra mahkemesine başvurmaması ilgililer tarafından İİK m. 16 bağlamında şikâyet yoluna başvurulabilmesine imkân doğuracak bir uygulamadır. Hatta iflâs dairesinin tasfiye süresinin uzatılması yönünde icra mahkemesine başvurmaması, iflâs dairesinin hukuki sorumluluğunu (İİK m. 5) doğurabileceği gibi (İİK m. 13/2) sorumluluğunu da gündeme getirebilir.

İflâsın adi tasfiyesinde müddetin uzatılması talebiyle karşılaşan icra mahkemelerinin talebin reddedildiğinden bahisle iflâsın sona erdiğine ilişkin bir karar veremeyeceği, talebin kabul edilmesi cihetiyle tasfiye süresinin uzatılmasının zorunlu olduğu, süre uzatım talebinin kabulüyle beraber tasfiyenin sürüncemede kalmasında kusuru bulunan iflâs idaresi üyelerinin görevine son verilebileceği (İİK m. 227/3, c. 1) ve görevine son verilen üyenin yerine diğer adaylar arasından İİK m. 223 uyarınca yenisinin seçilmesi gerektiği (İİK m. 227/3, c. 2) hususları ifade edilmişti.⁹³⁵ Basit tasfiye açısından ise adi tasfiyedeki görüşümüzle paralel şekilde, tasfiye süresinin uzatılması talebini inceleyen icra mahkemesinin talebin kabulüyle birlikte sürenin uzatılmasına karar vermekten başka çaresinin bulunmadığı kanaatindeyiz.

Basit tasfiyede iflâs dairesinin iflâsın özel organlarının yetkilerine sahip şekilde (geniş anlamıyla) iş ve işlemler yapıyor olması resmi bir organ olduğu gerçeğini değiştirmemektedir. Ayrıca iflâs idaresi gibi her basit tasfiye için farklı farklı iflâs dairelerinin seçilmesinin mümkün değildir. Bu bağlamda icra mahkemesinin kusuruyla

---

⁹³⁴ Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 220.

⁹³⁵ İlgili hususla alakalı detaylı değerlendirmeler için bkz. 2.3. Başlık.

tasfiyenin uzamasına sebebiyet veren iflâs dairesini görevden alabilmesi düşünülemez.⁹³⁶ Keza icra mahkemesinin böyle bir yetkisi de bulunmamaktadır.

İflâs daireleri, icra daireleri başkanlığının veya icra daireleri başkanlığının bulunmadığı yerlerde icra mahkemesi hakiminin daimî gözetimi ve denetimi altında (İİK m. 3/a, m. 4 ve m. 13/1) bulunmaktadır. Bu bağlamda tasfiye müddetinin uzatılmasını talebini inceleyen icra mahkemesi, basit tasfiyenin yürütümündeki noksanlıkları tespit etmek suretiyle iflâs dairesine yol göstermesi yerinde olur. Ayrıca icra mahkemesi, iflâs dairesinin kusurlu eylem veya işlemlerinden dolayı basit tasfiyenin süresinde bitirilmediği kanaatinde ise sürenin uzatılmasına karar vermekle birlikte, iflâs dairesinin basit tasfiyedeki fiil ve hâllerinden dolayı için idari sorumluluğunu işletmelidir (İİK m. 13/2).

4.3. İflâsın Kapanması

Tasfiyenin bitmiş kabul edilebilmesi için; masanın taraf olduğu davaların tamamen sonuçlanmış, İİK m. 245 uyarınca alacaklıların takip ettiği hukuki süreçlerin neticelenmiş, iflâs masasına dâhil olmuş paraların dağıtılmış (İİK m. 250) ve nihayetinde tasfiye ile alacağını tamamen karşılayamamış olan alacaklılara aciz belgesi (İİK m. 251) verilmiş, başka bir deyişle tasfiye prosedürünün tamamen işletilmiş olması gerekir.⁹³⁷ Ancak tasfiyenin tamamen bitmiş olması kendiliğinden kapanmasına sebebiyet vermeyecek olup, nasıl ki iflâsın açılmasına mahkemece karar veriliyor ise iflâsın kapanmasına da mahkemece (iflâs kararını veren mahkemece) karar verilecektir.⁹³⁸ Bu

---

⁹³⁶ Her ne kadar farklı bir konuda bile olsa ifade ettiğimiz çözüm yöntemiyle aynı doğrultuda, iflâsın adi tasfiyesini yürütmek durumunda kalan iflâs dairesinin (İİK m. 222) sıra cetvelini İİK m. 232’de belirtilen süreler içerisinde düzenleme yükümlülüğüne aykırı davranması hâlinde bir yaptırım uygulanamayacağı, iflâs idaresinin görevden alınmasına ilişkin esasların iflâs dairesi açısından işletilemeyeceği ifade edilmektedir (Arslanpınar Tat, *Paylaştırma*, 51-52. Aynı yönde bkz. Duran, *Basit Tasfiye*, 195).

⁹³⁷ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1797; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 301; Arar, *Cilt 2*, 210-211; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 671; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 670; Başözen, *Tasarruf Yetkisi*, 234; Berkin, *İflâs Hukuku*, 391; Budak, “Tebliğat”, 408; Duran, *Basit Tasfiye*, 236; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 595; Kale, “Yeni Mal Bulunması”, 133; Kuru, *Cilt: 4*, 3351; Kuru, *El Kitabı*, 1374; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 350-351; Oruç, *İflâs İdaresi*, 265; Postacioğlu, *İflâs*, 215; Toraman ve Kartoğlu, “Takip Yetkisinin Devri”, 142; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 213 ve 213, dn. 201; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 15. İİK m. 245 bağlamında çekişmeli hakkın takip yetkisi bir alacaklıya devredilmiş ve hakkın takibi neticesinde iflâs masasına bir bakiye para kalmayacağı açıkça anlaşılmış ise takibin neticelenmesi beklenmeksizin iflâsın kapanmasına karar verilebileceği ifade edilmektedir (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1798; Berkin, *İflâs Hukuku*, 391; Toraman ve Kartoğlu, “Takip Yetkisinin Devri”, 142-143; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 213, dn. 201).

⁹³⁸ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1797; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 301; Arar, *Cilt 2*, 210; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 671; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 669-670; Duran,

durum basit tasfiye özelinde İİK m. 218/4'te “tasfiyenin kapandığı ilan olunur” şeklinde belirtilmiştir. Anılan hükümde basit tasfiyenin nasıl kapanacağına işaret edilmemiştir. Bu sebeple basit tasfiyenin kapanmasında iflâsın adi tasfiyesine ilişkin hükümleri kıyasen uygulama yoluna gidilmelidir.⁹³⁹

Basit tasfiyenin kapanmasına ilişkin şartların oluştuğuna kanaat getiren iflâs dairesi; iflâs masasındaki malvarlığı unsurlarının satıldığını, masayı ilgilendiren davaların sonuçlandığını, masaya dâhil olan paraların alacaklılara dağıtıldığını, dağıtılan paralardan alacağını alamayanlara aciz belgelerinin düzenlenerek verildiğini⁹⁴⁰, depo edilmiş bir para varsa bunların detaylarını ve her türlü ödemenin harçları ile makbuzlarını, yani tasfiye işlemlerini detaylı olarak içeren nihai bir rapor düzenleyerek iflâs kararını veren mahkemeden iflâsın kapatılmasına karar verilmesini talep eder (İİK m. 254).⁹⁴¹

Nihai rapor tasfiye süresince yapılan işlemlerin bir özetini içerdiğinden tasfiye sürecine ilişkin bilgilendirme ve belgeleme fonksiyonlarını ihtiva etmektedir.⁹⁴² Nihai raporun bu fonksiyonları içerir şekilde düzenlenmesi ve iflâs dairesi tarafından mahkemeden iflâsın

---

Basit Tasfiye, 236; Kuru, *El Kitabı*, 1374; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 350; Oruç, *İflâs İdaresi*, 265; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 15-16. Öğretide “iflâsın kapanması” kurumundan bahsedilirken kullanılan “kapanma” teriminin sanki tasfiye sürecinin fiilen bitmesi itibariyle sona ermenin kendiliğinden meydana geleceği, başka bir ifade ile tasfiye işlemlerinin bitmesi cihetiyle asliye ticaret mahkeme kararı olmaksızın iflâsın sona ereceği anlamını taşıy bir edilgenliği ortaya koyduğu ifade edilerek, kullanılması gereken doğru ifadenin “iflâsın kapatılması” olduğu düşünülmektedir (Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 16-17). Öğretide “iflâsın kapatılması” ifadesini kullanımı için ayrıca bkz. Postacıoğlu, *İflâs*, 215. İflâsın kapanması davası, iflâs davasına bakan asliye ticaret mahkemesinde görülse bile iflâs davasının devamı ve tamamlayıcısı olmadığından ayrı bir dosya numarası ile bağımsız bir talep olarak incelenecektir (Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 29-30).

⁹³⁹ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 308; Berkin, *İflâs Hukuku*, 391 ve 402; Duran, *Basit Tasfiye*, 236; Kuru, *Cilt: 4*, 3390; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 220.

⁹⁴⁰ “... itirazın iptali istemli davanın iflas kararı nedeni ile kayıt kabul davasına dönüştüğü ve davada alacağın iflas masasına kaydına karar verildiği, kararın kesinleşmediği, alacaklıya aciz vesikası verilmediği anlaşılmakla İİK 254. maddesi uyarınca iflasın kapatılması koşullarının oluşmadığı kanaatine varılmış ...” (İstanbul 1. Asliye Ticaret Mahkemesinin 12/04/2023 tarihli, 2023/225 esas ve 2023/317 karar sayılı ilamı, kararın tam metni için bkz. <https://www.lexpera.com.tr/> E.T. 04/04/2024).

⁹⁴¹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1797; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 301-302; Arar, *Cilt 2*, 210; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 677; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 670; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 444; Berkin, *İflâs Hukuku*, 390-391; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 595; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 151; Kuru, *Cilt: 4*, 3351-3353 ve 3390; Kuru, *El Kitabı*, 1374-1375; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 351; Olgaç, *İcra-İflâs*, 1709; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 503; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 213; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 570; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 158. Berkin, Kanun’un düzenlenişi itibariyle her ne kadar basit tasfiye özelinde nihai rapordan bahsedilmese de kapanma kararına dayanak olacak bir nihai raporun iflâs dairesi tarafından düzenlenmesi gerektiğini ifade etmektedir (Berkin, *İflâs Hukuku*, 391). Nihai raporun içeriği hakkında detaylı bilgi için ayrıca bkz. Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 81-82.

⁹⁴² Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 83-85 ve 89.

kaparınasının talep edilmesi, basit tasfiyede adli kontrole duyulan gereksinimi karşılayacaktır.⁹⁴³

Öğretideki bir görüş tarafından iflâs dairesi nihai raporu düzenlediği esnada ihtiyaç duyacağı bilgi ve belgeleri toplamak, varsa görüşlerini almak ve sonrasında iflâsın kapanmasını talep etmek için alacaklıların görüşüne başvurabileceğini ve bu cihetle basit tasfiyede alacaklılar toplanmasının teşekkül edebileceğini ifade edilmektedir.⁹⁴⁴ İflâsın kapanmasını talep etmenin iflâs dairesinin yükümlülüğünde olduğu ve basit usul ile yürütülen tasfiyenin tüm süreç yönetiminde esas organ olan iflâs dairesinin aktif katılımının bulunduğu gerçekleri karşısında; iflâs dairesinin basit tasfiyeye dair bilgi ve belgeleri toplamak veya iflâsın kapanması hususunda görüşlerini almak için alacaklılar toplanmasına başvurması kanaatimizce basit tasfiyenin esaslarına aykırı bir uygulama teşkil eder.

Asliye ticaret mahkemesi, iflâsın kapanması talebini basit yargılama usulüne tabi şekilde çekişmesiz yargılama işi olarak inceler (HMK m. 316/1, m. 382/2) ve gerekli görürse müflisi, alacaklıları ve iflâs dairesini (adi tasfiyede ayrıca iflâs idaresini) dinler.⁹⁴⁵ Tasfiyenin kapanması talebini ve nihai raporu inceleyen asliye ticaret mahkemesi, tasfiyenin yürütülmesinde hata ve noksanlık bulunmadığına, bu cihetle Kanun’a uygun suretle yürütülen tasfiyenin bittiğine kanaat getirirse iflâsın kapanmasına karar verir (İİK m. 254/3).⁹⁴⁶

İflâs tasfiyesinin bütün sürecinin ve iflâs dairesinin düzenlediği nihai raporunu incelenmesi neticesinde asliye ticaret mahkemesi tasfiyenin hatalı ve/veya noksan

---

⁹⁴³ Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 220. Müflisin malvarlığı unsurlarının tasfiyesi çoğu hâlde mahkemenin müdahalesine muhtaçtır (Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 325). Zira herkesin herkese karşı savaşı (bellum omnium contra omnes) olarak açıklanabilen iflâs prosedürü, mahkemece denetlenme ihtiyacı içerisindedir (Hans Friedhelm Gaul, “Federal Alman Cumhuriyetinde Yeni Külli Takip Hukuku -Ağırlık Noktaları ve Temel Esasları-”, çev., Nevhis Deren-Yıldırım, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 55, S. 1-2 (1996), 488).

⁹⁴⁴ Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 158-159.

⁹⁴⁵ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1797; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 302; Arar, *Cilt 2*, 210; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 671; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 671; Berkin, *İflâs Hukuku*, 391; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 151; Kuru, *Cilt: 4*, 3354; Kuru, *El Kitabı*, 1375; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 351; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 503; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 91 ve 135.

⁹⁴⁶ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1798; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 302; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 671; Berkin, *İflâs Hukuku*, 390-391; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 595; Kuru, *El Kitabı*, 1375; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 352; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 503-504; Postacıoğlu, *İflâs*, 216; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 163.

yürütüldüğüne kanaat getirirse⁹⁴⁷, gerekli tedbirlerin alınması cihetiyle hatanın ve/veya noksanlığın giderilmesi için durumu icra mahkemesini bildirir⁹⁴⁸ ve icra mahkemesinden hatanın ve/veya noksanlığın giderildiğine ilişkin yazının kendisine gelmesine kadar iflâsın kapanması kararını erteler (İİK m. 254/2).⁹⁴⁹ İcra mahkemesi de asliye ticaret mahkemesinin kendisine bildirmiş olduğu hatayı ve/veya noksanlığı ortadan kaldırmak niyetiyle gözetim yetkisine dayanarak iflâs dairesinden gereği yapmasını ister.⁹⁵⁰ Tasfiyedeki hatayı ve/veya noksanlığı gideren iflâs dairesi, asliye ticaret mahkemesine bildirilmesi amacıyla durumu icra mahkemesine iletilir.⁹⁵¹ Hatanın ve/veya noksanlığın giderildiğinin bildirilmesi üzerine tasfiyenin bittiğine kanaat getiren asliye ticaret

---

⁹⁴⁷ Asliye ticaret mahkemesi tarafından iflâsın kapanması talebini incelenirken yalnızca nihai raporun tetkiki ile yetinilmemeli, tasfiye süreci bütüncül olarak incelenmeli ve değerlendirilmelidir (Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 148). Mahkemenin iflâsın kapanması yargılaması sırasında tasfiye sürecine dair inceleyeceği hususlar için ayrıca bkz. Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 150-151.

⁹⁴⁸ “... Her ne kadar bilirkişi raporunda tasfiye işleminde herhangi bir hata ve noksanlığın bulunmadığı yönünden görüş ve kanaat belirtmiş ise de dosyanın incelenmesinde, alacağını alamayan alacaklılara aciz vesikası düzenlendiğine dair bir belge bulunmadığı gibi yine ... Sulh Hukuk Mahkemesinin .../... Esas .../... Karar sayılı .../... tarihli davanın davacısı ...A.Ş lehine hüküm altına alınan alacakla ilgili de incelenen iflas dosyası içeriğinde herhangi bir değerlendirme yapılmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenlerle müflis şirket hakkındaki tasfiyenin İİK' nin 254. maddesine uygun olarak yapıldığından söz edilmesi mümkün değildir. Açıklanan bu nedenlerle müflis şirket hakkında iflas idaresi tarafından yapılan tasfiye işlemlerinin hatalı ve noksan bulunduğu, alacaklılara aciz vesikası düzenlendiğine ilişkin dosyada belgenin bulunmadığı, yine ...SHM' nin .../... Esas .../... sayılı ilamı ile müflis şirket hakkında alacağına hükmedilen ...A.Ş ve ... Asliye Ticaret Mahkemesinin ... Esas sayılı dava dosyasının davacısı ...Şti yönünden de bir inceleme ve değerlendirme yapılmadığından; müflis şirket hakkındaki iflasın kapatılması talebinin reddine ve bu konuda eksik ve hatalı yapılan işlemlerle ilgili olarak durumdan ilgili icra mahkemesine haber verilmesine dair aşağıdaki hüküm kurulmuştur. ...”. (T.C. Antalya 3. Asliye Ticaret Mahkemesinin 18/12/2018 tarihli, 2018/316 esas ve 2018/826 karar sayılı ilamı, kararın tam metni için bkz. <https://emsal.uyap.gov.tr/> E.T. 09/04/2024).

⁹⁴⁹ Altay, *İflâs Hukuku* 2. Cilt, 1798; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 302; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 671-672; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 670; Berkin, “İflâs İdaresi”, 163; Berkin, *İflâs Hukuku*, 391; Duran, *Basit Tasfiye*, 237; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 595; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 151, dn. 421; Kuru, Cilt: 4, 3354; Kuru, *El Kitabı*, 1375; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 351-352; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 503; Postacıoğlu, *İflâs*, 215; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 213-214; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 148-149. Kanun koyucu iflâs işleriyle alakalı olarak asliye ticaret mahkemesi ile icra mahkemesi arasındaki görev ayrımına (özellikle İİK m. 227/3 hükmüne) dikkat etmiştir (Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 214). Berkin, iflâsın kapanmasında fark edilen hatanın ve/veya noksanlığın icra mahkemesi gözetiminde tamamlanması usulünün tercih edilmesi karşısında, nihai raporun asliye ticaret mahkemesine sunulmadan önce iflâs dairesi tarafından icra mahkemesine sunulması ve icra mahkemesinin nihai raporu onayıyla birlikte asliye ticaret mahkemesinden iflâsın kapatılmasının talep edilmesinin tasfiye işlerinin hızlandırılmasına olumlu katkı sağlayacağı kanaatindedir (Berkin, *İflâs Hukuku*, 321, dn. 2. Aynı yönde değerlendirme için bkz. Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 149).

⁹⁵⁰ Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 302; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 629; Berkin, “İflâs İdaresi”, 163; Berkin, *İflâs Hukuku*, 391; Duran, *Basit Tasfiye*, 237; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 595; Kuru, Cilt: 4, 3354; Kuru, *El Kitabı*, 1375; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 351-352; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 503; Postacıoğlu, *İflâs*, 215; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 214; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 147-148; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 156 ve 174.

⁹⁵¹ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 671; Duran, *Basit Tasfiye*, 237; Kuru, Cilt: 4, 3354; Kuru, *El Kitabı*, 1375; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 352; Oruç, *İflâs İdaresi*, 266; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 163;

mahkemesi, daha öncesinde ertelediği iflâsın kapanması kararını verir (İİK m. 254/2 ve 3).⁹⁵²

Asliye ticaret mahkemesinin iflâsın kapanması talebine karşılık vermiş olduğu karar (kabul veya ret) hakkında ilgililere tebliğinden itibaren on gün içerisinde istinaf kanun yoluna, bölge adliye mahkemesinin istinaf incelemesi sonucunda vermiş olduğu karara karşılık da ilgili kararın tebliğinden itibaren on gün içerisinde temyiz kanun yoluna gidilmesi cihetiyle denetlenebilmesi mümkündür (İİK m. 254/4, c. 1 ve 2).⁹⁵³ İstinaf ve temyiz incelemeleri HMK hükümlerine göre yapılacaktır (İİK m. 254/4, c. 3).

Asliye ticaret mahkemesinin iflâsın kapanması kararı, iflâsın açılmasında olduğu gibi iflâs dairesi tarafından ilan edilmelidir (İİK m. 218/4 ve m. 254/5 ile İİK Yön. m. 57/2). İflâsın kapandığına dair ilan (ve ilgili yerlere bildirimler) İİK m. 166/2 çerçevesinde gerçekleşir (İİK m. 166/3).

İflâsın kapandığının ilanı için kapanma kararının kesinleşmesinin gerekip gerekmediği öğretide tartışmalıdır. Kuru'ya göre⁹⁵⁴ iflâsın kapandığının ilanı için kararın kesinleşmesin beklenilmesine gerek yok iken; Altay göre ise⁹⁵⁵ iflâsın kapanmasına ilişkin hukuki sonuçlarının, kapanma kararının kesinleşmesinden itibaren hukuk alanında vücut bulacağı gerekçesiyle kapanma kararının ilanının kesinleşmeden sonra gerçekleşmesi gerektiğini düşünmektedir. Uygulamada da iflâs daireleri genellikle iflâsın kapanması kararının kesinleşmesinden sonra kapanmayı İİK m. 254/5 çerçevesinde ilan etmektedir.⁹⁵⁶

---

⁹⁵² Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 672; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 671; Kuru, *Cilt: 4*, 3354; Kuru, *El Kitabı*, 1375; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 352; Oruç, *İflâs İdaresi*, 266.

⁹⁵³ 7499 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun (RG. 12/03/2024, 32487) 3'üncü maddesiyle on günlük başvuru süresi iki hafta olarak değiştirilmiştir. Değişiklik ise 7499 sayılı Kanun'un 37'nci maddesi gereği 01/06/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

⁹⁵⁴ Kuru, *Cilt: 4*, 3356; Kuru, *El Kitabı*, 1375; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 352.

⁹⁵⁵ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1799. Aynı yönde bkz. İsmigüzel, "Önleme Çareleri", 17; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 185. Oruç, iflâsın adi tasfiyesinde görevli iflâs idaresinin görevinin iflâsın kapanması kararının kesinleşmesinden sonra sona ereceğini ve bu cihetle iflâsın kapatıldığı ilanının kapanma kararının kesinleşmesinden sonra gerçekleşmesi gerektiğini ifade etmektedir (Oruç, *İflâs İdaresi*, 266-267. Aynı yönde bkz. Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 629-630 ve 671-672; Olgaç, *İcra-İflâs*, 1712). Yılmaz da iflâs idaresinin görevinin iflâsın kapanması kararının kesinleşmesiyle birlikte sona ereceği kanaatinde (Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 160. Aynı yönde bkz. Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 210).

⁹⁵⁶ Örneğin, T.C. İstanbul 3. İflâs Dairesinin 2017/12 iflâs sayılı dosyasında 23/10/2023 tarihli iflâsın kapanmasının ilanı aynen şu şekildedir: "İstanbul 2. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2016/188 E. sayılı dosyasından 09/11/2017 günü saat:14:42'den itibaren iflasına karar verilen, Fatih Cad. No:73/3, Sarıyer-İSTANBUL adresinde mukim müflis İLÇEM PİLİÇ ÜRETİM BESİCİLİK TİCARET ANANİM ŞİRKETİ (İstanbul Ticaret Sicil No: 537802-Vergi No: 4710335766)'nin tasfiye işlemlerine dairemizin yukarıda numarası yazılı dosyasından başlanmıştır. İflas tasfiye işlemleri müdürlüğümüzün yukarıda numarası yazılı dosyasından yürütülmekteyken, İstanbul 2. Asliye Ticaret Mahkemesince 30/12/2022 tarih

İflâsın kapanması kararıyla birlikte basit tasfiye sona ermektedir. Özellikle geniş anlamıyla iflâs dairesinin basit tasfiye özelindeki vazifeleri (İİK m. 218/3) sona erecektir. Bu hâliyle iflâsın kapanması kararı, yürütülen basit tasfiye dosyası özelinde geniş anlamıyla iflâs dairesinin “iflâs idaresi ve alacaklılar toplanması” vazifelerini bırakmasına ve dar anlamıyla iflâs dairesi yetkilerine dönmeye sebebiyet verecektir.

Yukarıda detaylıca izah edildiği üzere⁹⁵⁷, iflâsın soyut kılavuz hükmü olarak anılan İİK m. 184 uyarınca⁹⁵⁸, iflâsın açılması anından iflâsın kapanmasına kadar müflise ait haczi caiz bütün malvarlığı unsurları iflâs masasını teşkil eder ve bu malvarlığı unsurlarının paraya çevrilmesinden elde edilen paralar alacaklıların alacaklarının ödenmesine tahsis edilir. Fakat İİK m. 184 uyarınca iflâs masasına girmiş sayılan malvarlığı unsurlarının herhangi bir nedenle tasfiye prosedürüne tabi tutulamamış olması (iflâs dairesinin yahut iflâs idaresinin eline geçmemiş olması) hâliyle iflâsın kapanmasına karar verilmiş olabilir.⁹⁵⁹

İflâsın kapanması kararından sonra, başka bir ifade ile basit tasfiyede iflâs dairesinin dar anlamıyla bulunduğu konumuna geri dönmesinden sonra, iflâs masasına ait olmakla beraber tasfiyeye konu edilememiş malvarlığı unsurlarının bulunduğu ortaya çıkarsa bu malvarlığı unsurlarının tasfiye edilmesi gerekir (İİK m. 255). Kanun koyucu bu noktada tasfiyenin adi veya basit olduğuna bakmaksızın iflâs dairesinin geniş anlamını tasfiyede ihya ederek, sanki iflâs tasfiyesi hiç kapanmamış gibi iflâs dairesinin sonradan ortaya çıkan malvarlığı unsuruna el koymasını, el konulan malvarlığı unsurunun satılmasını ve nihayetinde elde edilen bedelin alacaklılarını eksik alan alacaklılar arasında paylaştırılmasını öngörmüştür (İİK m. 255/1).⁹⁶⁰ Zira basit tasfiye ile adi tasfiye aynı

---

ve 2022/700 E. 2022/925sayılı kararı ile iflasın İİK.nun 254. Maddesi gereğince kapatılmasına karar verilmiş olup, karar 20/02/2023 tarihinde kesinleşmiştir. İİK. 166. Maddesi gereğince tebliğ ve ilan olunur” (İlan metni için ayrıca bkz. <https://www.ilan.gov.tr/ilan/1335320/iflas-hukuku-davalari-iflas-ve-tasfiye-ilanlari-iflasin-kapatilmasi-kararinin-ilanen-tebliği> E.T. 06/11/2023).

⁹⁵⁷ Bkz. 1.7. Başlık vd.

⁹⁵⁸ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1801.

⁹⁵⁹ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1801-1802; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 302; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 672; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 672; Duran, *Basit Tasfiye*, 239; Kuru, *Cilt: 4*, 3358; Kuru, *El Kitabı*, 1377; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 353-354; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 215. Zira iflâsın kapanması kararı tasfiyenin tamamen tenfizi hakkında bir karine olamaz (Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 302).

⁹⁶⁰ Akgün ve Ataoğlu, “İflas Dairesi”, 36; Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1803; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 303; Arar, *Cilt 2*, 213; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 672-673; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 672; Atalı ve Ermenek, *İcra ve İflâs*, 348; Berkin, *İflâs Hukuku*, 392; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 446; Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 152; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 596; Kale, “Yeni Mal Bulunması”, 138; Kuru, *Cilt: 4*, 3358-3360; Kuru, *El Kitabı*, 1377; Kuru, *İflâs ve*

hukuki etkilere sahiptir; yalnızca iki usulün yürütülmesine dair şekli düzenlemeler çerçevesinde farklılıkları mevcuttur.⁹⁶¹

İİK m. 255/1 hükmü ile İİK m. 218/3 hükmü düzenlenişleri itibariyle büyük oranda benzerlikler taşımaktadır. Nitekim iflâsı kapanan tasfiyenin usulünün ne olduğuna bakılmaksızın, geniş anlamıyla iflâs dairesi basit tasfiyedeki yetkilerini kullanıyormuşçasına, malvarlığı unsurunu pazarlık yoluyla yahut açık artırma usulünü tatbik ederek satmalı ve satıştan elde edilen paraları kendisine aciz vesikası verilen alacaklılar arasında başkaca bir merasime mahal bırakmaksızın dağıtmalıdır (İİK m. 255/1).⁹⁶²

Öğreti, İİK m. 255/1'in lafzından "... başka bir merasime hacet kalmaksızın ... dağıtılır" yola çıkarak iflâs dairesinin satış işlemleriyle alakalı süreleri kısaltılabilmesinin mümkün olduğunu belirtmekle beraber, iflâs dairesinin bir pay cetveli düzenleyerek bunun İİK m. 249 bağlamında incelemeye açık bulundurulması cihetiyle ilgililere bildirilmesi gerektiği kanaatindedir. Düzenlenecek pay cetveli açısından ise kapanan tasfiyede kesinleşen sıra cetvelinin esas alınmalıdır.⁹⁶³

Dağıtımla beraber alacaklılara verilmiş olan borç ödemedi aciz belgeleri yapılan dağıtımlar nispetinde güncellenecektir.⁹⁶⁴ Tasfiye sırasında bankaya yatırılmış olan, taliki şarta veya belirsiz bir vadeye bağlı alacaklılarda şart gerçekleşmez veya vade gelmezse, iflâs dairesi bu paraları da aciz belgesi almış olan alacaklılar arasında dağıtır (İİK m. 255/2). İflâsın kapanmasından sonra ortaya çıkan malvarlığı unsurunun çekişmeli olması

Konkordato, 354-355; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 504; Postacıoğlu, *İflâs*, 216; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 215; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 571; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 222. Bu şekilde yeni bulunan malvarlığı unsuruna yönelik işlemler sadece bulunan malvarlığı unsuruna ilişkin ek tasfiye yapılmasını gerektirir (Kale, "Yeni Mal Bulunması", 135).

⁹⁶¹ Duran, *Basit Tasfiye*, 239.

⁹⁶² Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1802; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 303; Arar, *Cilt 2*, 204 ve 213; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 673; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 672; Berkin, *İflâs Hukuku*, 392-393; Kale, "Yeni Mal Bulunması", 138-139; Kuru, *El Kitabı*, 1377-1378; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 355; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 217;

⁹⁶³ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1802; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 303; Arar, *Cilt 2*, 213; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 672; Berkin, *İflâs Hukuku*, 392-393; Duran, *Basit Tasfiye*, 240; Kale, "Yeni Mal Bulunması", 138-139; Kuru, *Cilt: 4*, 3360; Kuru, *El Kitabı*, 1377-1378; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 355; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 504. İflâsın adi tasfiyesi süresince iptal davası açma hakkı iflâs idaresinde iken, iflâsın kapanmasından sonra iptal davası açma hakkı iflâs dairesine geçer (Yıldırım, *İptal Davaları*, 255). Günümüzde iflâs daireleri, basit tasfiyede nasıl ki pay cetvelinin incelemeye açılması (İİK m. 249) uygulamasını doğru buluyorsa bu konu hakkındaki uygulamasında da aynı şekilde davranmaktadır.

⁹⁶⁴ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1803; Arar, *Cilt 2*, 213; Berkin, *İflâs Hukuku*, 393; Kale, "Yeni Mal Bulunması", 139; Kuru, *Cilt: 4*, 3360; Kuru, *El Kitabı*, 1378; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 355; Olgaç, *İcra-İflâs*, 1711; Öztekin, *Aciz Vesikası*, 114.

hâlinde ise iflâs dairesi, alacaklılara durumu ilan eder yahut mektup yoluyla (sirküler gönderme yoluyla) bildirerek çekişmeli hakkın takip yetkisinin İİK m. 245 bağlamında devralınmak istenip istenmeyeceğini sorar ve talep edilirse takip yetkisini devreder (İİK m. 255/3).⁹⁶⁵

4.4. İflâsın Kaldırılması

Tasfiyenin Kanun'a uygun şekilde yürütülüp tasfiye işlemlerinin neticelenmesi üzerine asliye ticaret mahkemesi tarafından iflâsın kapanmasına karar verilmesiyle basit tasfiyenin sona ermesinin yanında; alacak bildirim süresinin (İİK m. 218/2) bitmesinden itibaren ancak henüz tasfiye işlemleri tamamen neticelenmeden (İİK m. 254), şartlarının (İİK m. 182, m. 309) oluşmasıyla birlikte iflâsın kaldırılması yoluyla da basit tasfiyenin sona ermesi söz konusu olabilmektedir.⁹⁶⁶

Müflisin bütün alacaklılarının alacak taleplerinin tamamının kayıtsız ve şartsız olarak geri alındığının yazılı bir şekilde ortaya konulması veya bütün alacakların itfa⁹⁶⁷ olunduğunun ispatlanabilmesi hâllerinde müflisin talepte bulunması⁹⁶⁸; konkordatonun tasdik edilmesi hâlinde iflâs dairesinin talepte bulunmasıyla⁹⁶⁹, iflâs kararını veren mahkeme iflâsın

---

⁹⁶⁵ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1804; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 304; Arar, *Cilt 2*, 214; Görgün, *İstihkak Davası*, 153-154; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 152; Kale, “Yeni Mal Bulunması”, 139-140; Kuru, *El Kitabı*, 1378; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 356; Postacıoğlu, *İflâs*, 216; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 217.

⁹⁶⁶ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 624; Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1799; Arar, *Cilt 2*, 214; 304; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 674; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 673; Berkin, *İflâs Hukuku*, 404; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 596; Kuru, *Cilt: 4*, 3363; Kuru, *El Kitabı*, 1379; Hakan Pekcanitez, “İflâsın Kaldırılması”, *Makaleler Cilt I*, (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2023), 96; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 41;

⁹⁶⁷ İtfadan anlaşılması gereken; ödeme, ibra, terkin, takas, af gibi borcun son bulmasını sağlayan tüm araçlardır (Pekcanitez, “İflâsın Kaldırılması”, 98, dn. 2).

⁹⁶⁸ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 625; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 305; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 674; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 675; Atalı ve Ermenek, *İcra ve İflâs*, 347; Berkin, *İflâs Hukuku*, 396; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 597; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 64; Kuru, *Cilt: 4*, 3375; Kuru, *El Kitabı*, 1379; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 357; Pekcanitez, “İflâsın Kaldırılması”, 96-103; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 498; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 71-72; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 485; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 45.

⁹⁶⁹ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 626; Arar, *Cilt 2*, 44; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 305; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 674; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 675; Atalı ve Ermenek, *İcra ve İflâs*, 347; Berkin, *İflâs Hukuku*, 396; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 597; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 64; Kuru, *Cilt: 4*, 3376; Kuru, *El Kitabı*, 1382; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 359; Pekcanitez, “İflâsın Kaldırılması”, 114-115; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 498; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 72; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 485; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 46; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 161.

kalkmasına ve borçlunun serbestçe tasarrufu için malvarlığı unsurlarının kendisine iadesine karar verir (İİK m. 182/1, m. 309).⁹⁷⁰

İflâsın kaldırılması talebinin kabul görülebilmesi, en erken alacak bildirim süresinin (basit tasfiye açısından İİK m. 218/2 uyarınca tayin edilen sürenin) bitiminden itibaren en geç de iflâsın kapanmasına kadar (tasfiye süresince) ileri sürülmesi gerekir (İİK m. 182/2, c. 1). Zira iflâsın kaldırılabilmesi için müflisin bütün alacaklılarının alacak taleplerinin geri alındığının veya alacakların itfa olduğunu ortaya koyması sebeplerine dayanabileceğinden, müflisin alacaklılarının (pasifin) tamamının bilinir olması gerekmektedir.⁹⁷¹

Sıra cetveli usulüne uygun şekilde düzenlendikten sonra müflis iflâsın kaldırılmasını isterse (İİK m. 182/1), düzenlenen sıra cetveli, taleplerini geri alması veya alacakları itfa edilmiş olması gereken alacaklıların belirlenmesinde rol oynayacak ve bu cihetle iflâs dairesi tarafından reddedilerek sıra cetveline geçirilmeyen, ayrıca bundan ötürü sıra cetveline itiraz davası açmayan alacaklı iflâs prosedürü açısından kesinleşen alacaklılar arasında sayılmayacağından iflâsın kaldırılması incelemesinde bu alacaklının rızası aranmayacaktır.⁹⁷² Ancak alacağı sıra cetveline reddedilmek suretiyle sıra cetveline geçirilmeyen alacaklının itiraz davası açması hâlinde, iflâsın kaldırılması sırasında bu alacaklının rızasının gerekip gerekmeyeceğine itiraz davasına bakan mahkeme uygun görürse ihtiyati tedbir yoluyla karar verecektir.⁹⁷³

Müflisin basit tasfiye sırasında konkordato talep etmesiyle birlikte gerçekleşen alacaklılar toplanmasında konkordato talebinin kabulü yönünde karar vermesi üzerine konkordato prosedürünün mahkemece tasdik ile neticelenmesi ve bu neticenin kesinleşmesi itibariyle

---

⁹⁷⁰ “... İflâsına hükmedilmiş olan borçlu; bütün alacaklıların taleplerini geri aldıklarına veya bütün borçlarının itfa olunduğuna ilişkin belge ibraz veya akdedilen konkordatonun tasdik edilmesi hâlinde; mahkemenin iflâsın kaldırılmasına ve borçlunun serbestçe tasarrufu için malların kendisine iadesine karar vermesi hâline iflâsın kaldırılması denir. ...” (Yargıtay İcra ve İflâs Dairesinin 24/11/1967 tarihli, 1967/9469 esas ve 1967/10614 karar sayılı ilamı, karar için bkz. Olgaç, *İcra-İflâs*, 1588, dn. 1).

⁹⁷¹ Arar, *Cilt 2*, 43; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 305; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 675; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 351; Berkin, *İflâs Hukuku*, 395; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 64; Kuru, *Cilt: 4*, 3362; Kuru, *El Kitabı*, 1379; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 357; Pekcanitez, “İflâsın Kaldırılması”, 100-102; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 497; Postacioğlu, *İflâs*, 217; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 69; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 485. Ayrıca iflâs kararı kesinleşmedikçe iflâsın kaldırılmasının istenemeyeceği hakkında bkz. Kuru, *El Kitabı*, 1379, dn. 2. Sıra cetvelinin düzenlenmesinden önce iflâsın kaldırılması talep edilirse, yargılamayı yapan mahkeme alacakları inceleyecektir (Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 498).

⁹⁷² Altay, *İflâs Hukuku I. Cilt*, 624; Kuru, *Cilt: 4*, 3364; Kuru, *El Kitabı*, 1380; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 358, dn. 6; Özbek, *Sıra Cetveli*, 81 ve 81, dn.109; Postacioğlu, *İflâs*, 217; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 69.

⁹⁷³ Kuru, *Cilt: 4*, 3364; Kuru, *El Kitabı*, 1380; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 358, dn. 6.

iflâsın kaldırılması kendiliğinden sonuç doğurmayacak olup, bu hususun iflâs dairesi tarafından mahkemeden talep edilmesi gerekir (İİK m. 309/5).⁹⁷⁴ Bu hâlde iflâs dairesi iflâsın kaldırılmasını talep etmezse müflis, iflâs dairesinin bir hakkı yerine getirmediğinden bahisle süresiz (İİK m. 16) olarak şikâyet yoluna başvurabilir.⁹⁷⁵

İflâsın kaldırılması talebini iflâs kararını veren mahkeme, çekişmesiz yargı işi olarak basit yargılama usulüne uygun şekilde inceleyerek karara bağlar.⁹⁷⁶ Asliye ticaret mahkemesi kararının tebliğinden itibaren on gün içerisinde ilgililer istinaf kanun yoluna; bölge adliye mahkemesinin istinaf incelemesi neticesinde vermiş olduğu karara karşı, kararın tebliğinden itibaren on gün içerisinde temyiz kanun yoluna başvurulabilir ve incelemeler HMK hükümlerine göre yapılır (İİK m. 182/2, c. 2, 3 ve 4).⁹⁷⁷

İflâsın kaldırılması kararının kesinleşmesi ile iflâs kararının hukuk alanında meydana getirdiği bütün hüküm ve sonuçlar ortadan kalkacak, müflis sanki hiç iflâs etmemiş gibi borçlu sıfatına tekrardan kavuşacak, basit tasfiyede iflâs dairesinin tasfiyeye dair yetkileri ve görevi sona erecek ve müflis tasfiyeye konu olmuş malvarlığı unsurları nezdinde serbestçe tasarruf etme yetkisine tekrardan sahip olacaktır.⁹⁷⁸

Tasfiyenin başlamasından iflâsın kaldırılması kararının kesinleşmesine kadar geçen sürede yapılan tasfiye işlemleri geçerliliğini korumaya devam edecek; fakat, iflâsın

---

⁹⁷⁴ Arar, *Cilt 2*, 44; Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 626; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 675; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 521; Berkin, *İflâs Hukuku*, 397; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 597; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 64; Kuru, *El Kitabı*, 1382; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 359; Pekcanitez, “İflâsın Kaldırılması”, 114-115; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 498; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 70; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 161.

⁹⁷⁵ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 626; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 64; Kuru, *Cilt: 4*, 3376; Kuru, *El Kitabı*, 1382; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 359, dn. 14; Postacıoğlu, *İflâs*, 218; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 161-162.

⁹⁷⁶ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 626; Arar, *Cilt 2*, 42; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 305; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 674; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 676; Berkin, *İflâs Hukuku*, 397; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 597; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 65; Kuru, *Cilt: 4*, 3376; Kuru, *El Kitabı*, 1382; Pekcanitez, “İflâsın Kaldırılması”, 103; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 499; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 71-72; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 486; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 44.

⁹⁷⁷ 7499 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesi uyarınca on günlük başvuru süresi iki hafta olarak değiştirilmiştir. Değişikliğin uygulanmasına ise aynı Kanun’un 37’nci maddesi gereği 01/06/2024 tarihinde başlanacaktır.

⁹⁷⁸ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 628; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 305; Arar, *Cilt 2*, 44; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 675; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 676-677; Başözen, *Tasarruf Yetkisi*, 231; Berkin, *İflâs Hukuku*, 398; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 65; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 597-598; Kuru, *Cilt: 4*, 3362 ve 3379-3380; Kuru, *El Kitabı*, 1383; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 360 ve 361; Pekcanitez, “İflâsın Kaldırılması”, 106-108; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 500; Postacıoğlu, *İflâs*, 218; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 73; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 486.

kaldırılması kararıyla birlikte tasfiye işlemlerine devam olunmayacaktır.⁹⁷⁹ Bu bağlamda, tasfiye sırasında iflâs masasına girmiş bulunan malvarlığı unsurlarının satışı gerçekleşmiş ancak paralar alacaklılar henüz dağıtılmadan iflâsın kaldırılması söz konusu olmuş ise satıştan elde edilen paralar borçluya (müflise) verilecek, masaya ait bir davanın takip yetkisi borçluya (müflise) döneceğinden İİK m. 245 gereğince çekişmeli hakkın takip yetkisini devralan alacaklıların takip yetkinliği sona erecektir.⁹⁸⁰

Basit tasfiye iflâsın kaldırılmasıyla sona ererse bu durum, iflâsın kapanmasında olduğu gibi, ilan edilmesi gerekir (İİK m. 182/3, İİK Yön. m. 55/2). İflâsın kaldırılması da İİK m. 166/2 usul çerçevesinde ilan edilir ve ilgili yerlere bildirimlerde bulunulur (İİK m. 166/3). Nihayetinde iflâsın kaldırılmasıyla birlikte basit tasfiye usulü sona ermiş olacaktır.

4.5. Basit Tasfiyenin İlanında Öngörülen Süre İçerisinde Alacaklılardan Birisinin Adi Tasfiyeye İlişkin Masrafları Peşinen Karşılması Hâli

Masa mevcudiyetinin adi tasfiye masraflarını karşılayamamasına istinaden basit usulün uygulanmasına karar verilen tasfiyelerde, dar anlamıyla iflâs dairesinin tasfiyenin basit usulde neticelendirilecek olmasını İİK m. 218/2 uyarınca ilan edeceği ve ilanda alacak bildirim süresi olarak tayin edilen süre (en az yirmi gün, en fazla iki ay) içerisinde alacaklılardan birisinin istemesi ve masrafını peşin vermesi suretiyle basit usul yerine adi usulün uygulanabileceği yukarıda bahsedilmiştir.⁹⁸¹

Basit usulle başlanılan tasfiyede bir alacaklının süresi içinde anılan hakkını kullanmasıyla, bir mahkeme kararı olmaksızın⁹⁸², tasfiyeye adi usul ile devam edilecek ve bu cihetle basit tasfiyenin karakteristik unsurları somut tasfiyede geçerli olmayacaktır.

⁹⁷⁹ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 628; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 305; Arar, *Cilt 2*, 44; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 675; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 677; Başözen, *Tasarruf Yetkisi*, 231-232; Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 351; Berkin, *İflâs Hukuku*, 398; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 598; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 66; Kuru, *Cilt: 4*, 3380; Kuru, *El Kitabı*, 1383; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 361; Pekcanitez, “İflâsın Kaldırılması”, 108; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 500; Postacıoğlu, *İflâs*, 219; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 73; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 486; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 55.

⁹⁸⁰ Altay, *İflâs Hukuku 1. Cilt*, 629; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 305-306; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs*, 675; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 677; Başözen, *Tasarruf Yetkisi*, 232; Berkin, *İflâs Hukuku*, 398; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 598; Gürdoğan, *İflâs Hukuku Dersleri*, 66; Kuru, *Cilt: 4*, 3382; Kuru, *El Kitabı*, 1383; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 361; Pekcanitez, “İflâsın Kaldırılması”, 107; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 500; Postacıoğlu, *İflâs*, 219; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs*, 486.

⁹⁸¹ Bkz. 2.2.2. Başlık.

⁹⁸² Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Arar, *Cilt 2*, 133.

Hakkın kullanılmasından anlaşılması gereken yalnızca tasfiyeye adi usul ile devam olunması talebinin cari olması değildir; taleple birlikte adi tasfiyeye ilişkin masrafların peşinden ödenmesidir (İİK m. 218/2).

Talep eden alacaklı tarafından masrafların ödenmesi anı itibariyle adi tasfiyeye başlanılacaktır.⁹⁸³ Basit tasfiyeden adi tasfiyeye geçilmesiyle birlikte, geniş anlamıyla iflâs dairesi basit tasfiyenin uygulanmasında üstlendiği vazifeleri, adi tasfiyenin ilgili tasfiye organlarına bırakacaktır. Başka bir anlatımla, basit tasfiyeden adi usule geçilmesini sağlayan alacaklı, dolaylı olarak, tasfiyede alacaklı hakimiyeti ilkesinin var olmasına vesile olacaktır. Ancak bu hakimiyetin tesisi basit tasfiyede kalınan yer itibariyle sağlanacaktır. Çünkü basit tasfiyeden adi tasfiyeye geçilmesiyle birlikte, basit tasfiye sırasında geniş anlamıyla iflâs dairesinin yapmış olduğu tasfiye işlemleri geçerliliğini koruyacak ve tasfiyenin devamına adi tasfiye hükümlerince devam olunacaktır.⁹⁸⁴ Şu kadar ki, tasfiyede gerçekleşecek ikinci alacaklılar toplantısına iflâs idaresi tarafından sunulacak raporda, iflâsın basit tasfiyesindeki iş ve işlemlere ilişkin açıklamalar da yer alacaktır.⁹⁸⁵

Kanun’umuzda basit tasfiyeden adi tasfiyeye geçilmesi hâlinde dar anlamıyla iflâs dairesinin hangi işlemleri gerçekleştirerek tasfiyeyi adi tasfiyeye özgü tasfiye organlarına devredeceğine ilişkin bir öngöründe bulunulmamıştır.⁹⁸⁶

Kanaatimizce olması gereken; süresi içerisinde adi tasfiye masraflarının karşılanması hâliyle karşılanan iflâs dairesinin gecikmeksizin, basit tasfiye usulünün tatbikine başlanılmasına karşılık alacaklılardan birisinin adi tasfiye masraflarını peşinen verdiği bahisle tasfiyeye adi usul ile devam olunacağını, İİK m. 219 bağlamında ilan ederek, alacaklıları birinci alacaklılar toplantısına davet etmesidir.⁹⁸⁷ Ancak bu ilanda ayrıca İİK m. 219 kapsamında alacak ve iddia bildirimi için bir aylık süre öngörülmemeli,

---

⁹⁸³ Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1811; Ansay, *İcra ve İflâs Usulleri*, 307; Duran, *Basit Tasfiye*, 133; Kuru, *Cilt: 4*, 3388; Kuru, *El Kitabı*, 1386.

⁹⁸⁴ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 75; Duran, *Basit Tasfiye*, 134; Kuru, *Cilt: 4*, 3388; Kuru, *El Kitabı*, 1386; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 218, dn. 207. Ancak basit tasfiyenin talep edilebileceği süre (İİK m. 218/2) sınırlı olduğundan yapılmış tasfiye işleri de sınırlı olacaktır (Duran, *Basit Tasfiye*, 134).

⁹⁸⁵ Erdönmez, *Alacaklılar Toplanması*, 75.

⁹⁸⁶ İflâs dairesi adi tasfiye için gerekli işlemlere başlayacaktır (Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 565).

⁹⁸⁷ Basit tasfiyeden adi tasfiyeye dönülünce ilanların tekrarlanması gerekir (Belgesay, *İflâs Yolu ile Takip*, 408). Arar, tasfiyenin tatili kararına istinaden alacaklılardan birisinin adi tasfiye masraflarını karşılaması hâlinde iflâs dairesinin İİK m. 219 kapsamında ilan yapması gerektiğinden bahsetmektedir (Arar, *Cilt 2*, 133). Duran da basit tasfiyenin ilanında alacaklılar toplanmasına davet yazısı bulunmadığından bahisle ilanın yapılması gerektiği kanaatindedir (Duran, *Basit Tasfiye*, 133).

yalnızca birinci alacaklılar toplantısının gerçekleşeceği tarih ile yerin belirtilmesiyle yetinilmelidir.⁹⁸⁸ Çünkü adi tasfiyeye dönülmesi talebi basit tasfiyenin ilanında öngörülen alacak bildirim süresi henüz bitmeden ileri sürülmüştür. Adi tasfiyeye basit tasfiyede kalınan yer itibarıyla devam olunacağı nazara alındığında, iflâs dairesinin alacaklılara ve iddia sahiplerine tekrardan bir bildirim süresi tanınması manasız olacağı gibi tekrara sebebiyet vereceğinden tasfiyeyi sebepsiz yere uzatacaktır.

İşin encamı, alacaklıların basit tasfiyeden dönülerek iflâsın tasfiyesinde adi usulü tatbik ettirebilme hakkını kullanmaları bütün olarak iflâsın tasfiyesini değil, yalnızca basit tasfiye usulünün uygulanmasını sona erdiren hâllerden birisidir.

4.6. Basit Tasfiyenin Yürütümü Sırasında Masa Mevcudiyetinin Basit Tasfiye Masraflarını Karşılamayacağının Anlaşılması Üzerine Tasfiyenin Tatiline Karar Verilmesi

Basit tasfiye yürütümü sırasında masadan malvarlığı unsurlarının çıkması veya masa mevcudu ile basit tasfiye masrafları arasında yanlış hesaplama yapılması gibi sebeplerle, müflisin mevcudat defterine kaydedilmek suretiyle tasfiyeye tabi kılınmış malvarlığı unsurlarının bedellerinin basit tasfiyenin masraflarını karşılamayacağı fark edilebilir.⁹⁸⁹ Öğreti, bu durum ile karşılaşan iflâs dairesinin her ne kadar tasfiyeye başlanmış olursa bile tasfiyenin tatiline (İİK m. 217) karar verebileceğini ifade etmektedir.⁹⁹⁰ Yürütümüne başlanılan basit tasfiyenin masraflarının karşılanmayacağının fark edilmesi hâlinde iflâs

---

⁹⁸⁸ Öğretide Duran, İİK m. 218 ile İİK m. 219 hükümleri arasında bildirim süresine dair farklılığın bulunması cihetiyle yapılacak adi tasfiye ilanında alacaklılar toplanmasına davetle alacaklılara yeniden bildirim süresi verilmesi gerektiği kanaatindedir (Duran, *Basit Tasfiye*, 134). Yazara göre, İİK m. 218/2 uyarınca alacağını kaydettiren kişilerin tekrardan alacak bildirimini yapmasına gerek bulunmamaktadır (Duran, *Basit Tasfiye*, 134).

⁹⁸⁹ Arar, *Cilt 2*, 138; Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 121; Berkin, *İflas Hukuku*, 400; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 530.

⁹⁹⁰ Arar, *Cilt 2*, 138; Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 121; Berkin, *İflas Hukuku*, 400; Duran, *Basit Tasfiye*, 40; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 530. Aynı yönde değerlendirme için bkz. Yıldırım, *İflasın Kapanması*, 60, dn. 201; Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 131-132. Bu durum Yargıtay 23. Hukuk Dairesinin 29/11/2016 tarihli, 2015/7632 esas ve 2016/5215 karar sayılı ilamına şu şekilde yansımıştır: “... Mahkemece tüm dosya kapsamına göre; iflasın basit tasfiye biçiminde yürütüldüğü, iflasın açıldığı ticaret sicil gazetesinde ilan edildiği, masaya ... dışında alacak yazdıran olmadığı, yapılan araştırmalara rağmen müflisin masaya girebilecek malvarlığının bulunmadığı, iflasın açıldığı ve tasfiyenin tatil edildiğine ilişkin ilan tarihinden itibaren alacaklıların 30 gün içerisinde gideri peşin verilerek iflasa ilişkin işlemlerin yürütülmesini istemedikleri takdirde iflasın kapatılacağı ile ihtarı ilan edildiği, ancak tasfiyenin devamı yönünde talep gelmediği, bu nedenle yapılacak başka bir işlem kalmadığı gerekçesiyle, iflasın kapatılmasına karar verilmiştir. ...” (kararın tam metni için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr/> E.T. 09/04/2024).

dairesi tarafından tasfiyenin tatiline karar verilmesi dolaylı olarak basit tasfiyenin sona erme hâllerinden birisi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Basit tasfiyenin yürütülmesinden vazgeçilerek tasfiyenin tatiline karar verilmesinin “dolaylı” olarak basit tasfiyenin sona erme hâllerinden birisi olmasının nedeni tasfiyenin tatiline karar verilmekle birlikte tasfiyenin hukuki neticesinin tamamen nihayete ermemiş olmasıdır. Başka bir anlatımla, geniş anlamıyla iflâs dairesi tasfiyenin tatil edilmesi kararıyla birlikte basit tasfiyeden elini çekerek tasfiye işlemlerini ilerletmeyi bırakmıştır. Ancak, dar anlamıyla iflâs dairesinin tasfiye görevleri henüz bitmemiştir.

Tasfiyenin yürütümü sırasında basit tasfiye masraflarının karşılanmayacağını fark eden iflâs dairesi tasfiyenin tatiline karar vererek durumu İİK m. 166'deki usul çerçevesinde ilan etmelidir (İİK m. 217, c. 1 kıyasen). İflâs dairesi ilanda; alacaklılarca otuz gün içerisinde tasfiyenin devamına ilişkin işlemlerin yürütülebilmesinin istenmediği ve tasfiye masrafları peşin verilmediği takdirde iflâsın kapatılacağını (İİK m. 254) açıkça yazılmalıdır (İİK m. 217, c. 2 kıyasen).

Doğrudan tasfiyenin tatiline (İİK m. 217) karar verilmesinde olduğu gibi basit usulün tatbiki sırasında basit tasfiye masraflarının karşılanmayacağını anlaşılmaması üzerine tatiline karar verilen tasfiyelere ilişkin yapılan ilanda da alacaklılara tasfiyeyi devam ettirme imkanının tanınması önemlidir. Her ne kadar basit tasfiyede, adi tasfiye usulüne nazaran, geniş anlamıyla iflâs dairesinin yetkinliği cihetiyle alacaklıların tasfiyeye etkileri kısıtlı da olsa tasfiyenin yürütülüp neticelendirilmesinden makul bir beklentileri mevcuttur. Bu kapsamda alacaklıların beklentisinin karşılanabilmesi için alacaklılara tasfiyeyi devam ettirme imkânı verilmesi zaruriyet teşkil eder.⁹⁹¹

Alacaklılar, ilanda belirtilen süre (otuz gün) içerisinde tasfiyenin adi veya basit usul ile yürütülmesini sağlayabilirler.⁹⁹² Bir alacaklı tarafından basit tasfiye masraflarının karşılanması hâlinde sorun yoktur. Geniş anlamıyla iflâs dairesi tasfiyeye kalındığı yer itibarıyla basit usul hükümleri çerçevesinde devam edecektir. Alacaklılardan birisi adi tasfiye masraflarını karşılar ise bu sefer tasfiyeye basit usul ile değil, adi usul ile devam olunacaktır. Bu ihtimalin gerçekleşmesinde de basit tasfiyeye özgü sona erme hâllerinden birisi meydana gelmiş olacaktır.

---

⁹⁹¹ Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 94.

⁹⁹² Arar, *Cilt 2*, 133; Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 95; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 604; Berkin, *İflâs Hukuku*, 313; Kuru, *Cilt: 4*, 3132; Kuru, *El Kitabı*, 1287 ve 1288; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 262, dn. 8; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs*, 479.

Tasfiyenin tatili ilanından itibaren otuz gün içerisinde alacaklılardan herhangi birisi basit tasfiyenin devam ettirilmesine ilişkin talepte bulunmaz veya talepte bulunmakla birlikte basit tasfiyeye ilişkin tasfiye masraflarını peşin olarak vermez ise, dar anlamıyla iflâs dairesi tasfiyenin tatili sebebiyle iflâsın kapatılmasını asliye ticaret mahkemesinden talep eder ve asliye ticaret mahkemesi tasfiyenin tatiline ilişkin iflâs dairesinin kararına kadarki ilgili sürecin yürütümünde bir eksiklik bulmaz ise iflâsın kapanmasına (İİK m. 254) karar verir.

İflâs dairesi tasfiyenin tatili sebebiyle mahkemeden iflâsın kapanması talebinde bulunurken nihai rapor hazırlar.⁹⁹³ Hazırlanan raporda basit tasfiyenin tamamlanmasından ziyade masa mevcudiyetinin basit tasfiye masraflarını karşılayamayacak hâle gelmesi sebebiyle iflâs tasfiyesine basit usulün tatbikiyle devam olunamayacağı ve tasfiyenin tatiline ilişkin şartların tasfiyede mevcut bulunduğuna ilişkin hususlar belirtilir.⁹⁹⁴

Tasfiyenin yürütümüyle birlikte alacaklılar bir nebze de olsa iflâs masasından kendilerine düşen iflâs payını almak suretiyle tatmin edilecek ve tatmin edilemedikleri kısım için kendilerine borç ödemedenden aciz belgesi (İİK m. 251) verilecektir. Tasfiyenin doğrudan tatilinde (İİK m. 217) ise alacaklılar incelenmemiş ve sıra cetveli düzenlenmemiş olmasından ötürü alacaklılara borç ödemedenden aciz belgesi verilmeyecektir.⁹⁹⁵ Ancak öğretide, tatiline karar verilen tasfiyede yalnızca iflâs davası yürüterek müflisin iflâsının açılmasına vesile olan alacaklıya iflâs alacağı miktarının da belirli olması sebebiyle borç ödemedenden aciz belgesi verilebileceği ifade edilmektedir.⁹⁹⁶

Basit tasfiyenin yürütülmesi esnasında tasfiyenin tatiline karar verildiğinde ise tasfiyenin geldiği yer itibarıyla henüz alacaklılar tespit edilmemiş olabileceği gibi alacaklılar tespit edilmekle birlikte sıra cetvelinin düzenlenmemiş olabilir veya sıra cetveli düzenlenmesine rağmen masa malvarlığı unsurları paraya çevrilmemiş olabilir. Tasfiyenin doğrudan tatilinde yalnızca alacağı belirli olan iflâs davası açan alacaklıya

---

⁹⁹³ Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 60.

⁹⁹⁴ Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 60-61.

⁹⁹⁵ Arısoy, “İflas Tasfiyesinin Tatili”, 117; Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1264; Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 605; Berkin, *İflâs Hukuku*, 313; Çiçekli, “Tasfiyenin Tatili”, 150; Görgün, Börü ve Kodakoğlu, *İcra ve İflâs*, 565; Kuru, *Cilt: 4*, 3133-3134; Kuru, *El Kitabı*, 1287, dn. 3; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 263; Üstündağ, *İflâs Hukuku*, 136; Yıldırım, *İflâsın Kapanması*, 62; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflas*, 530.

⁹⁹⁶ Aşık, Oruç, Tok ve Saçar, *İcra ve İflâs*, 605; Kuru, *Cilt: 4*, 3134; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 263 ve 263, dn. 10-11. Uygulama da bu yöndedir (Altay, *İflâs Hukuku 2. Cilt*, 1264).

borç ödemeden aciz belgesi verilebilmesine ilişkin öğretideki çözüm yönteminin basit tasfiyenin yürütülmesi sırasında verilen tasfiyenin tatili kararlarıyla karşılaşan alacaklılar yönünden de kıyasen uygulanması yoluna gidilebileceği kanaatindeyiz. Bu bağlamda basit tasfiyenin geldiği yer itibarıyla tespit edilmiş olan iflâs alacaklılarına tasfiyenin tatili kararıyla birlikte borç ödemeden aciz belgesi verilmelidir.

Alacaklılara borç ödemeden aciz belgesi verilmeden önce, basit tasfiye masraflarını dahi karşılamamakla birlikte masa bulunan malvarlığı unsurlarının akıbetinin belirlenmesi gerekir. Bu noktada, tasfiyenin doğrudan tatilinde masada bulunan “bir miktar para” ile hızlıca olmak kaydıyla “paraya çevrilebilecek menkul kıymetin” müflise verilmeyip, iflâs davasını yürüten iflâs alacaklısına İİK m. 160 kapsamında yapmış olduğu masrafa karşılık verilmesi gerektiği ifade edilmektedir.⁹⁹⁷ Sonradan tatiline karar verilen tasfiyeler açısından da benzer muhakeme yapılabilmesi mümkündür. Eğer ki tasfiyenin tatiline karar verildiği anda masada paraya çevrilmiş malvarlığı unsurları mevcutsa bunlardan elde edilen paralar İİK m. 248 bağlamında masa yükümlülüklerinin karşılanmasına tahsis edilmelidir. Keza hızlıca paraya çevrilebilecek menkul kıymet mevcut açısından da aynısı geçerlidir.

Son olarak alacaklılara aciz belgesi verilmiş ve/veya masa yükümlülükleri masada bulunan malvarlığı unsurlarından karşılanmış ise iflâs dairesinin hazırlamış olduğu nihai raporda bu hususlara da yer verilmiş olması gerekir. Nihayetinde asliye ticaret mahkemesi tarafından tasfiyenin tatili kararına istinaden iflâsın kapanmasına kararı verildiğinde fiilen duran basit tasfiye hukuken de sona ermiş olur.

---

⁹⁹⁷ Kuru, *Cilt: 4*, 3131, dn. 4; Kuru, *İflâs ve Konkordato*, 262, dn. 4 ve 263, dn. 11. Ancak bu görüşe göre İİK m. 160 kapsamında yatırılan iflâs avansının masa yükümlülüğü teşkil ettiği kabul edilmektedir (bkz. 2.2.2. Başlık).

SONUÇ

Mevcudun tüketilmesi anlamına gelen iflâs, bütünsel tasfiyeyi önceleyen bir cebri icra yoludur. İflâsın açılmasından müflis, müflisin alacaklıları ve iflâsın ekonomik hayata sirayetinden ötürü dolaylı olarak kamunun menfaatleri etkilenmektedir. Menfaatler etkileşiminin dengelenmesini ise iflâs kuralları gerçekleştirir.

İflâsın meydana gelmesiyle uygulama alanı bulacak hükümler; müflisin parasal karşılığı bulunan ve tasfiyeye tabi tutulabilecek malvarlığı unsurlarının belli bir düzen içerisinde paraya çevrilmesi ile elde edilen paraların alacaklılar arasında eşit, fazla ve adil şekilde paylaşılması gayesine yönelmiştir. Amaçlanana ulaşabilmek tasfiye prosedürünün gerçekleştirilmesi neticesinde söz konusu olacaktır. Bu bağlamda tasfiye, iflâsın kararının yerine getirilmesidir.

İflâsın yerine getirilmesi faaliyeti uzun, yoğun ve çetrefilli işlemler bütünü temsil etmektedir. Tasfiye, müflisin malvarlığı unsurları ekseninde dâhilinde kendi kendine yetebilmelidir. Tasfiyenin yeterliliğini tespit etmek için iflâs masasının mevcudiyeti kıstas alınmak suretiyle değerlendirme yapılır. Değerlendirmenin neticesinde iflâs masasında paraya çevrilebilecek malvarlığı bulunmuyorsa iflâsın yerine getirilmesi manasız olduğu gibi zararlıdır, tasfiye tatil edilmelidir. Eğer ki iflâs masasında tasfiye edilebilecek malvarlığı mevcutsa tasfiyenin amacı doğrultusunda sistemli biçimde ve organizasyona sahip olarak ilgili işlemleri yerine getirmek gerekmektedir. Bu noktada kanun koyucu adi tasfiye usulü adında, alacaklı unsurlarının aktif katılımının sağlandığı ve amaçlanan çerçevesinde ideal bir sistem öngörüsünde bulunmuştur. Detaylı hükümlerle tezahür edilen organizasyonda alacaklı unsurları vücut verdikleri alacaklılar toplanması ve iflâs idaresi tasfiye organları eliyle tasfiyenin hâkimi olacak, fakat prosedürde müflis ile kamunun menfaatlerinin devlet tarafından teminat alındığını da bilecektir.

Müflisin malvarlığı unsurlarının adi tasfiyenin uygulanması suretiyle arıtılması çoğunlukla uzun zamanlar alır. Ayrıca, bu usulün uygulanması somut tasfiyenin kendi kendine yetebilmesinin önüne geçebilecek kadar masraflı olabilir. Bu itibarla iflâs tasfiyesiyle umulan fayda azalabilir, hedeflenen amaca ulaşılması tehlikeye düşebilir. Sayılan olumsuzlukları bertaraf etme niyetinde olan kanun koyucu, adi tasfiye usulüne alternatif olan basit tasfiye adında bir usul daha ihdas etmiştir.

Basit tasfiye; adi tasfiyeye nazaran masrafsız, hızlı, adi tasfiye kurallarındaki şekli işlemlerden olabildiğince muaf ve adından da anlaşıldığı üzere basit olacağı düşünülen

bir usuldür. Bu tasfiye şeklinde, adi tasfiye usulüne özgü, alacaklı unsurlarından oluşan alacaklılar toplanması tasfiye organı kural olarak teşekkül etmez, iflâs idaresi seçilmez. Basit tasfiyeyi bir devlet kurumu niteliğini haiz iflâs dairesi tasfiye organı, istisnalar hariç olmak üzere alacaklılar toplanması ile iflâs idaresinin adi tasfiyedeki yetkilerini içerir mahiyette yürütür ve neticelendirir.

İflâsına karar verilmesiyle müflisin malvarlığı unsurları kendiliğinden iflâs masasını oluşturur. Ancak hukuken oluşan iflâs masasının gözle görülür hâle getirilerek tasfiyeye hazır kılınması ve bu doğrultuda tasfiyenin akıbetine karar verilmesi gerekir. Tasfiyenin başlangıç aşaması olarak ifade ettiğimiz işlemleri gerçekleştirme görevi ise iflâs dairesinin uhdesindedir. Bu kapsamda iflâsın açıldığı kendisine bildirilen iflâs dairesi müflisin malvarlığı unsurlarının defterini tutacak, deftere kaydettiği malvarlığı unsurlarının tasfiyeye amade kılınabilmesi için gerekli muhafaza tedbirlerini alacak, defterde kayıtlı malvarlığı unsurlarının kıymetlerini takdir edecek ve/veya ettirecek, ardından iflâs masasındaki malvarlığı unsurlarından hangilerinin tasfiyeye konu olabileceğini belirleyecek, tasfiyeye konu olabileceğini düşündüğü malvarlığı unsurlarının değerleri toplamının hem adi tasfiye hem de basit tasfiye masraflarını karşılayıp karşılamayacağını ayrı ayrı hesaplayacak, hesaplama işlemiyle ortaya çıkan sonuç çerçevesinde tasfiyenin akıbetine karar verecek ve nihayetinde verdiği kararı ilan edecektir.

Tasfiyenin başlangıç aşamasındaki işlemlerin tamamı önemlidir. Zira burada elde edilen bilgiler tasfiyenin sonraki işlemlerine temel oluşturacak, bir nevi tasfiyenin gidişatına ışık tutacaktır. Bu işlemler içerisinde ehemmiyetli şekilde üzerinde durulması gereken ise tasfiyeye tabi kılınacak malvarlığı unsurlarının belirlenmesi meselesidir.

Kural olarak, iflâsın açıldığında müflise ait olan ve iflâsın kapanmasına kadar müflisin uhdesine geçen haczedilebilir bütün malvarlığı unsurları tasfiyeye konu olur (İİK m. 184). Ancak haczi mümkün olan bir malvarlığı unsuru rehin hakkı ile kısıtlanmış olabileceği gibi başkasının malvarlığı unsuru olduğu (istihkak iddiası) kaydı düşülerek mevcudat defterine geçirilmiş olabilir. Ayrıca deftere iptal davasına konu olabileceği düşünülen malvarlığı unsurları kaydedilmiş olabilir.

Rehin hakkıyla kısıtlı malvarlığı unsurunun paraya çevrilmesiyle elde edilen paradan, malvarlığı unsurunun idaresi ve paraya çevirme masraflarının çıkartılması ile rüçhan hakkına sahip alacaklının alacağının karşılanması sonucu artan değer iflâs masasına dâhil

olur. Bundan dolayı tasfiyenin akıbetinin belirlenmesi aşamasında rehinli malvarlığı unsurundan artan kısmın olup olmayacağı göz önünde bulundurulması gerekir. İstihkak iddialı malvarlığı unsurlarının tasfiyenin akıbetinin belirlenmesinde dikkate alınıp alınmayacağı tartışmalıdır. Katıldığımız görüş uyarınca aktif muhakemesini gerçekleştiren iflâs dairesi, istihkak iddiasının haklılığını değerlendirmelidir. İflâs dairesi geçici değerlendirmesinde istihkak iddiasının haksızlığına kanaat getirirse, anılan malvarlığı unsurunun tasfiyeye konu olacağını kabul etmelidir. Bu cihetle istihkak iddialı malvarlığı unsurunun değerinden tasfiye masraflarının karşılanacağı varsayılmalıdır. İstihkak iddiasına yönelik değerlendirmenin aynısı iptal davasına konu olabileceği düşünülmüş de deftere kaydedilen malvarlığı unsurları özelinde de yapılmalıdır. Eğer ki iptal davasına konu olabilecek malvarlığı unsurunun tasfiyenin devamında alacaklıların alacağını ödemeye tahsis edilebileceği düşünülüyor ise aktif değerlendirmesinde dikkate alınmalıdır.

Tasfiyenin akıbetini belirleme meşgalesinde olan iflâs dairesi, iflâs masasının tasfiyeye amade kılınan aktiflerini belirlemesinin yanında hem adi hem de basit usul uyarınca tasfiye masraflarını hesaplayarak ortaya koymalıdır. Tasfiye masraflarının neler olduğu İcra ve İflâs Kanunu'nda açıkça ifade edilmemiştir. Kanaatimizce tasfiye masraflarının belirlenmesinde “iflâs masrafları ve masanın borçları” başlıklı İİK m. 248 hükmü yol göstericidir. Hükmün lafzında yalnızca iflasın açılmasından ve tasfiyeden doğan masraflardan bahsedilmesine rağmen, hükmün içeriğinden masa borçları da yararlandırılacaktır. İflâs (masa) masrafları, iflâsın açılmasından itibaren tasfiyenin ilerletilmesi için tasfiye organlarınca yapılan harcamalardır. Masa borçları ise somut tasfiyenin özelliklerine göre masa namına tekellüf edilen ve masa tarafından ödenmesi gereken harcamalardır. Adi tasfiye usulünde alacaklılar toplanması ile iflâs idaresinin teşekkülü, bu usule özgü masa masraflarını meydana getirmektedir. Basit tasfiye usulünde ise anılan tasfiye organları olmadığından sayılan masa masrafları söz konusu olmamaktadır. Buna karşılık masa borçları her iki tasfiye usulü açısından söz konusu olabilecektir. Netice itibarıyla, tasfiye usulünden bağımsız olarak, masa yükümlülükleri (masa masrafları ile masa borçları) iflâs alacaklarından önce masa tarafından karşılanacaktır (İİK m. 248). Bundan dolayı tasfiye akıbeti belirlenirken, masa masrafları ve masa borçları ayrımı yapılmaksızın, masa yükümlülükleri bütüncül bir değerlendirmeye tabi tutularak tasfiye masrafları hesaplanmalıdır.

İşte somut tasfiyede basit usulün uygulanmasına, iflâs dairesinin tasfiyeye konu olabileceğini düşündüğü malvarlığı unsurlarının değerleri toplamının adi tasfiyenin uygulanması hâlinde ortaya çıkabilecek masa yükümlülüklerini karşılamayacağını ve ayrıca masa mevcudunun tasfiyenin tatilini de gerektirmeyeceğini anlaması üzerine karar verilir. İflâs dairesi, iflâsın basit usul ile tasfiye edileceğine ilişkin verdiği kararı ilan eder (İİK m. 218/2). Basit tasfiyenin ilanında adi tasfiye usulünün ilanına ilişkin İİK m. 219 hükmü kıyasen uygulanmalıdır. İlanda; iflâs dairesi tarafından tayin edilen en az yirmi en fazla iki aylık süre içerisinde alacaklıların alacaklarını, istihkak iddiasına sahip kişilerin iddialarını, müflise borçlu bulunanları borçlarını bildirilmeleri gerektiği kayıtları yer almalıdır. Aynı ilanda müflisin malvarlığı unsurlarını elinde bulunduranların bu malvarlığı unsurlarını iflâs dairesine vermeleri gerektiği, aksi takdirde cezai sorumluluklarının doğabileceği yazılmalıdır. Son olarak ilanda gösterilen adi tasfiye masraflarını alacak bildirim süresi içerisinde ödeyen alacaklının somut tasfiyede adi usulün uygulanmasını sağlayabileceği kaydına yer verilmelidir.

Adi tasfiye usulü altı ay içerisinde bitirilmelidir (İİK m. 256). Ancak tasfiye işlemleri uzun sürdüğünden çoğunlukla bu süre tasfiye işlemlerinin neticeye ulaşmasına yeterli gelmez. Bundan dolayı da kanun koyucu alacaklılara iki imkân tanımıştır. Alacaklılar dilerse icra mahkemesine başvurarak tasfiye süresinin uzatılmasını sağlayabilirler. Bu yönde başvuru olması hâlinde, kanaatimizce, icra mahkemesi tasfiye süresini uzatmak zorundadır. Alacaklılara tanınan diğer imkân ise adi tasfiye usulünün basit usule çevrilmesi yönünde karar verebilmeleridir. Altı ay içerisinde bitirilemeyen adi tasfiyenin basit tasfiyeye döndürülmesi kararı önemli sayılabilecek bir konu olduğundan, kanaatimizce, karar verici merci ikinci alacaklılar toplanmasıdır. Alacaklılar bu yönde bir karar alır ise tasfiyeye kalındığı yer itibarıyla basit usul hükümleri çerçevesinde devam olunacaktır.

Basit tasfiyenin uygulanabileceği son hâl ise tasfiyenin tatili kararının ilanından itibaren otuz gün içerisinde bir alacaklının basit tasfiye masraflarını peşinen karşılamış olmasıdır. Bu hâlde masrafların ödenmesiyle birlikte basit tasfiye usulü ilan edilmek suretiyle uygulanmaya başlanacaktır.

Başlanılan basit tasfiyede iflâs dairesi alacaklıların menfaatine uygun şekilde masa malvarlığı unsurlarını paraya çevirmeli, başka merasime mahal bırakmaksızın alacakları inceleyip sıralarını tayin ederek bedellerini dağıtmalıdır (İİK m. 218/3). Ayrıca iflâs

dairesi, basit tasfiye sona erince iflâsın kapanmasını (İİK m. 254) sağlamalı ve iflâsın kapandığını ilan etmelidir (İİK m. 218/4). Görüldüğü üzere İcra ve İflâs Kanunu'nda basit tasfiye usulüne ilişkin düzenlemeler yetersiz ve açıklıktan uzaktır. Bu yetersizliğin ve açıklıktan uzak oluşun adi tasfiye usulüne ilişkin hükümlerin basit tasfiyenin esaslarına uygun düştüğü ölçüde kıyasen uygulanması suretiyle giderilmesi gerekir. Nitekim basit tasfiye gerçekleştirilirken makul bir tasfiyenin gereklerine riayet edilmelidir.

Konusu mülkiyet hakkına dayanan üçüncü kişilerin istihkak iddiaları, iflâstaki istihkak prosedürü kapsamında çözülür (İİK m. 228). İflâs dairesinin istihkak iddialı malvarlığı unsuru üzerinde tasfiyeye devam edilip edilmeyeceğini karara bağlarken alacaklıların görüşüne başvurmasının gerekip gerekmediği belirsiz. Kanaatimizce iflâs dairesi davranış şeklini belirlerken iddianın kesinliğe yaklaşır şekilde ispat edilip edilmediğine bakmalıdır. Eğer ki kesinliğe yaklaşır ispatla ileri sürülmüş istihkak iddiası söz konusu ise iflâs dairesi kendi kararı doğrultusunda istihkak prosedürünü işletmelidir. Kesinliğe yaklaşır bir ispat söz konusu değil ise iflâs dairesi alacaklıların görüşüne başvurmalıdır. Mülkiyeti müflise ait olduğu düşünülen ancak üçüncü kişinin elinde bulunan malvarlığı unsurunun iflâs masasına dâhil edilebilmesi için iflâs dairesi tarafından genel hükümler uyarınca açılacak istihkak davası açısından da aynı değerlendirmeye göre hareket edilmelidir.

İflâs dairesi vadesi gelmiş alacakları masa menfaati gereği tahsil etmelidir. Tahsilat için gerekiyorsa takip başlatmalı veya dava açmalıdır. Burada yine iflâs dairesinin alacaklıların görüşüne başvurup başvurmayacağı mesele teşkil eder. Kanaatimizce aciliyet arz eden alacaklar ile çekişmesiz olan alacakların tahsili için alacaklıların görüşüne başvurulmaksızın ilgili hukuki işlem yapılmalıdır.

İflâs masasında bulunan bazı malvarlığı unsurlarının paraya çevirme aşamasına gelene kadar değeri azalabileceği gibi muhafazası masraflı da olabilir. Bu nitelikteki malvarlığı unsurlarının masanın korunması adına acele şekilde satılması gerekir. İflâs dairesi acele satışı gereken malvarlığı unsurlarının satılıp satılmayacağını, satılacak ise hangi paraya çevirme usulünün uygulanmasını gerektiğini alacaklılara sormamalıdır. İflâs dairesi satışa konu malvarlığı unsurunun en fazla değere ulaşacağı paraya çevirme usulünü belirleyerek, alacaklıların menfaatine şekilde acele satışları gerçekleştirmelidir.

İflâs dairesi iflâs masasının aktifinin artırılmasına yönelik işlemlerle eş zamanlı olarak masanın pasifini tespit etme faaliyetine girişir. Bu kapsamda bildirilen alacaklar ve

mülkiyet hakkı dışında bir hakka dayanan istihkak iddiaları incelenir. Kanaatimizce alacak ve iddiaların incelenmesi için iflâs dairesi alacak bildirim süresinin bitmesi beklememelidir. Her bir alacak ve iddia bildirilir bildirilmez iflâs dairesi tarafından incelenmeye başlanmalıdır. İflâs dairesi, ilanda tayin edilen sürenin bitimiyle beraber bildirilmiş olan bütün alacakların ve iddiaların incelenmesi işini bitirmiş olmalıdır.

İflâs dairesi alacakların ve iddiaların incelenmesi neticesinde ulaştığı kanaati sıra cetvelinde gösterecektir. Basit tasfiyede sıra cetvelinin düzenlenmiş olması, basit tasfiyede gerçekleşecek alacaklılar toplanmasının yetki sınırlarının ve sıhhatinin belirlenebilmesi için önemlidir. Bundan dolayı alacakların ve iddiaların incelenmesi işinin bitimiyle birlikte derhâl; mümkün değil ise en geç alacak bildirim süresinin bitiminden itibaren iki ay içerisinde sıra cetveli düzenlenmiş ve ilan edilmiş olmalıdır.

İflâsın hukuki neticesi olarak, İİK m. 194 gereği, acele hâller hariç olmak üzere müflisin taraf olduğu hukuk davaları durur. Bu davalara ancak iflâsın adi tasfiyesinde ikinci alacaklılar toplanmasından on gün sonra devam olunabilir. İİK m. 194 hükmünün basit tasfiyede nasıl uygulanması gerektiği izaha muhtaçtır. Bazı mahkemeler anılan hükmün basit tasfiyede uygulanmayacağını içtihat ederken; bazıları, öğretideki genel kabul doğrultusunda, sıra cetvelinin düzenlenmesine kadar madde kapsamına dâhil olan davaların durması gerektiği yönünde hükümler kurmaktadır. Kanaatimizce olması gereken, sıra cetvelinin düzenlenmesinden on gün sonraya kadar İİK m. 194 kapsamına dâhil olan davaların durmasıdır.

İflâs dairesinin basit tasfiyede düzenlediği sıra cetveline adi tasfiyede olduğu gibi muhalefet edilebilir. Burada değinmek istediğimiz husus, sıra cetveline itiraz davası açan alacaklının İİK m. 235/1, c. 3 uyarınca olası bir alacaklılar toplanmasına katılması yönünde ihtiyati tedbir kararı alıp alamayacağıdır. Mahkemeler basit tasfiyede ikinci alacaklılar toplanmasının olmadığından bahisle tedbir taleplerini reddetmektedir. Kanaatimizce bu yönde verilen kararlar hatalıdır. Basit tasfiyede alacaklılar toplanması gerçekleşebilir. Eğer ki alacaklı, sıra cetveline itiraz davası açarken bu yönde talepte bulunmuş ise talebi inceleyen mahkeme somut basit tasfiyede alacaklılar toplanmasının gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini iflâs dairesine sormalı; gelen cevaba istinaden ihtiyati tedbir talebini karara bağlamalıdır.

İflâs dairesi, masa malvarlığı unsurlarını alacaklıların menfaatine uygun şekilde paraya çevirmelidir. Paraya çevirme usulünü iflâs dairesi belirler. Alacaklıların görüşüne

başvurmaksızın pazarlıkla satışı gerçekleştirebilir. Hatta kanaatimizce pazarlıkla satış basit tasfiye usulünün esaslarına uygun düştüğünden, bu usulde asıl paraya çevirme şekli olarak kabul edilmelidir. İflâs dairesinin paraya çevirme işlemlerine ne zaman başlayacağı ise Kanun tarafından cevapsız bırakılmıştır. Bu meselede alacak bildirim süresinin bitimiyle beraber paraya çevirme işlemlerine başlanabilmesi mümkün kabul edilmelidir. Çünkü basit tasfiye esasları itibariyle bunu gerektirmektedir. Basit tasfiyede çekişmeli bir iddia ile karşılaşan iflâs dairesi, çekişmeli bir hukuki talebin ileri sürülmesinden ya da takip edilmesinden tek başına feragat edemez. Çekişmeli iddianın akıbetini alacaklılar belirlemeli, şartları mevcut ise takip yetkisi sıra cetveline kaydedilmiş alacaklıya devredilmelidir.

Paraya çevirme işlemlerinin neticelenmesiyle birlikte basit tasfiyede paylaşırma aşamasına geçilir. Paylaşırma aşamasında iflâs dairesi ilk olarak pay cetveli ve son hesabı düzenler. Ancak düzenlediği pay cetveli ile son hesabı İİK m. 249 uyarınca on günlüğüne dairede incelenmeye açmasına gerek yoktur. İflâs dairesi yedi günlük şikâyet süresinin bitimiyle birlikte dağıtımını gerçekleştirmelidir. İflâs dairesi, dağıtım neticesinde alacağını tam manasıyla alamayan alacaklılara borç ödemededen aciz belgesini verir.

Kanun'da adi tasfiye usulü açısından, tasfiyesinin uzun sürebilme rizikosunu nazara alınarak paraların değer kaybına uğraması suretiyle alacaklıların zarara uğramasını engellemek için geçici dağıtım kurumu ihdas edilmiştir. Öğreti bu müessesenin basit tasfiyede uygulanıp uygulanmayacağı hususunda oydaşmış değildir. Katıldığımız görüş uyarınca basit tasfiyede geçici dağıtım yapılabilmesi mümkün kabul edilmelidir. İflâs dairelerinin geçici dağıtım kararı almadığı basit tasfiyelerde ise tasfiye sırasında elde edilen paraların nemalandırılması düşünülmelidir.

Basit tasfiyenin uygulanışı sırasında müflis konkordato talep ederse, fiziken alacaklılar toplanmasının gerçekleşmesi mecburidir (İİK Niz. m. 53). Geri kalan bütün konularda alacaklıların görüşüne başvurulması iflâs dairesinin takdirindedir. Kanaatimizce bir alacaklının talep etmesi ve masraflarını peşinen ödemesi hâlinde iflâs dairesinin alacaklıları toplanmaya çağırmasına cevaz verilmelidir. Alacaklıların ekseriyetinin talep etmesi hâlinde de alacaklılar toplanmasının gerçekleşebilmesi mümkün kabul edilmelidir (İİK m. 240 kıyasen). Basit tasfiyede gerçekleşecek alacaklılar toplanmasının karar alabileceği konular ile toplanmayı oluşturacak kişiler, sıra cetvelinin düzenlenip düzenlemediğine bakılarak belirlenir. Basit tasfiyede alacaklıların görüşüne sirküler

gönderme yoluyla başvurulabilmesi mümkündür. Basit tasfiyenin esasları itibara alındığında olabildiğince sirküler gönderme yoluna başvurulması tercih edilmelidir.

İflâs tasfiyesi en geç altı ay içinde bitirilmelidir (İİK m. 256). Basit tasfiye usulü bu müddetten azade kılınmamıştır. Fakat günümüz tasfiye uygulamaları dikkate alındığında basit tasfiyelerin altı ay içerisinde bitirilemediği müşahade edilmektedir. Basit tasfiyenin süresinde bitirilmemesi bir yaptırımın uygulanmasını gerektirmez. Yine de iflâs dairelerinin süre uzatım talebiyle icra mahkemesine başvurması zorunludur. Bu şekliyle basit tasfiye usulünde icra mahkemesinin denetimine elverişli bir ortam yaratılmış olunur. Eğer ki basit tasfiyenin süresinde bitirilememesi iflâs dairesinin kusurundan ileri geliyorsa ve de bir zarar mevcut ise, bu vakit İİK m. 5 kapsamında iflâs dairesinin hukuki sorumluluğu gündeme gelebilir.

Tasfiyede bütün işlemlerin bittiğine kanaat getiren iflâs dairesi, nihai rapor düzenleyerek iflâsın kapanmasına karar verilmesini asliye ticaret mahkemesinden talep eder. Talebi inceleyen mahkeme tasfiyenin usulüne uygun şekilde neticelendiğine kanaat getirir ise iflâsın kapandığına karar verir. İflâsın kapanması kararını iflâs dairesi ilan eder. Bu şekilde iflâsın kapanması, basit tasfiyeyi olağan şekilde sona erdiren hâllerin ilkidir. Alacak bildirim süresinin bitiminden iflâsın kapanmasına kadar, şartların oluşması ihtimaline binaen basit tasfiye uygulaması esnasında iflâsın kaldırılmasına karar verilebilir. Bu hâlde de basit tasfiye olağan olarak sona erer.

İflâsın sona ermesini düzenleyen bu müesseselerin yanında bir de basit tasfiyeye özgü sona erme sebepleri mevcuttur. Bunlardan ilki, basit tasfiyenin ilanında tayin edilen süre içerisinde alacaklılardan birisinin masraflarını peşinen ödemek suretiyle iflâsın adi usul ile yürütülmesini sağlamasıdır. Alacaklının masrafları peşin olarak ödediği an itibariyle, bir mahkeme kararı olmaksızın, basit tasfiye sona ermekte; tasfiyeye adi usul ile devam olunmaktadır. Tasfiyenin adi usulde devamına ilişkin yapılacak ilk işlem, iflâs dairesi tarafından iflâsın adi usul ile tasfiye olunacağına ilan edilmesidir. Yapılacak ilanda, kanaatimizce, tekrardan alacak ve iddiaların bildirilmesine ilişkin süre öngörülmemelidir. Zira adi tasfiyeye dönülmesi imkânı alacak bildirim süresi içerisinde kullanılmıştır. Bu ilanda yalnızca basit tasfiyeden adi tasfiyeye dönüldüğü ile birinci alacaklılar toplantısının gerçekleşeceği yer ve vakte ilişkin bilgilere yer verilmesi yeterlidir. Nitekim tasfiyenin usulünün değiştirilmesi, önceki tasfiye usulünde yapılmış işlemleri geçersiz kılmamaktadır.

Basit tasfiyeye özgü sona erme sebeplerinden bir diğeri ise basit tasfiyenin tatbiki esnasında masa mevcudunun basit tasfiye masraflarını karşılamayacağını anlaşılmaması üzerine iflâs dairesi tarafından tasfiyenin tatiline karar verilmesidir. Sonradan tatiline karar verilen tasfiyeye dair durum, iflâs dairesi tarafından İİK m. 217 kapsamında ilan edilir. İlanda, doğrudan tasfiyenin tatilinde olduğu gibi, alacaklılara tasfiyeye devam ettirebilme imkânı tanınır. Bundan dolayı sonradan tasfiyenin tatiline karar verilmesi, ilandaki süre boyunca basit tasfiye işlemlerine devam olunmasını engeller, tabiri caiz ise basit tasfiyeyi dondurur. Süresi içerisinde masrafları verilmek suretiyle basit tasfiyeye devam olunması talep edilmez ve iflâsın kapanmasına karar verilirse yahut basit usul uygulanırken tatiline karar verilen tasfiyeye adi usul ile devam edilmesi talep edilir ve masrafları peşinen verilirse, somut tasfiyedeki basit usul sona ermiş olur.

Kanun koyucunun külli icra yoluyla hedeflediği amaçlara dün olduğu gibi bugünün tasfiye uygulamaları vasıtasıyla da ulaşamamaktadır. Aslı ve esası basit tasfiye ile aynı olan adi tasfiye kanun değişiklikleriyle beraber sürekli düzeltilmeye, iyileştirilmeye çalışılmıştır. Buna karşılık basit tasfiye usulü en başından beri aynı hükümlerle Kanun'da kendisine yer edinmiştir. Basit tasfiye hükümlerindeki yetersizliklerin giderilmemesi ve bugüne kadar öğretinin bu konuyu detaylıca ele almaması, iflâs dairelerinin basit tasfiyenin esaslarına aykırı bir uygulama geliştirmesine neden olmuştur. Var olan tasfiye sorunlarına çözüm önerimiz inceleme konumuz açısından bir sistem değişikliğine gidilmesidir. Şöyle ki: Çalışmamızda saydığımız nedenlere istinaden basit tasfiyenin yürütüm görevini iflâs dairesinin elinden alıp, tek kişiden oluşan iflâs idaresine vermek gerekir. Basit tasfiyede teşekkül edecek iflâs idaresi, İİK m. 223/6'daki yetkileri haiz olmalıdır. Bu organın basit tasfiyeye getireceği masrafları ise müflis olabilme ihtimali olan kişilerden ticarete atılacakları esnada alınacak "tasfiye avansından" karşılamak gerekir. Öneri olarak sunduğumuz sistem gereği basit tasfiyede de alacaklılar toplanması tasfiye organı kural olarak kendisine yer bulmalıdır. Basit tasfiyede teşekkül edecek alacaklılar toplanması tasfiye organı toplantılarını, iflâs hukukunun teknolojik gelişmelerden yararlandırılması suretiyle tezahür ettiğimiz, "e-alacaklılar toplantısı" şeklinde gerçekleştirilmelidir. Elektronik ortamda alacaklılar toplantısı yapılabilmesine yönelik düşüncemiz, basit tasfiye usulüne ilişkin sistem değişikliği önerimizden bağımsız olarak değerlendirilebilir ve mevcut adi tasfiye usulü açısından getirileri ayrıca göz önünde bulundurulabilir.

Basit tasfiyede vazife üstlenecek iflâs idaresi ile alacaklılar toplanmasının münferit yetkilerini ve yetki sınırlarını, bu organların birbiriyle ilişkilerini ve tüm bu hususların tasfiyenin başından sonuna nasıl cereyan etmesi gerektiğine dair yapılan açıklamalardan sonra, teklif niteliğinde “kanun maddesi hükümleri” yazmak uygun olacaktır. Zira bu yazım yöntemi, sistem değişikliğine yönelik önerilerimizde tutarlılığın sağlandığını ve tasfiyeye katılım sağlayan tüm aktörlerin karşılaşılabileceği muhtemel sorunların cevaplarının verilebildiğini en yalın hâliyle gösterebilecektir. Bu bağlamda önerdiğimiz sistem değişikliğine yönelik açıklamalardan sadır olan madde hükümleri şöyledir:

“Basit tasfiye ve ilanı:

Madde 218/a-

(1) Basit tasfiye; basit, hızlı, olabildiğince şekle tabi olmayan ve masrafsız bir usuldür. İflâs dairesince defteri tutulan malvarlığı unsurlarının bedelinin adi tasfiye masraflarını karşılamayacağını anlaşılmaması hâlinde, iflâsın tasfiyesinde basit tasfiye usulü uygulanır. (2) İflâs tasfiyesinde basit usulün uygulanacağına karar veren iflâs dairesi, durumu derhâl 166’ncı maddenin ikinci fıkrasındaki usul ile ilan eder. Bu maddedeki sürelerin hesabında son ilan tarihi esas alınır. İlanda:

- 1- Müflisin kimliği, yerleşim yeri ve iflâsın açıldığı tarih;
- 2- Alacaklılara ve istihkak iddiasında bulunanlara alacaklarını ve istihkak iddialarını ilandan itibaren bir ay içinde kaydettirmeleri ve delillerinin asıl veya onaylanmış suretlerini vermeleri;
- 3- Aksine davranışın cezai sorumluluk gerektirebileceği kaydını içerir şekilde, müflisin borçlularının aynı süre içinde kendilerini ve borçlarını bildirmeleri;
- 4- Müflisin mallarını her ne sıfatla olursa olsun ellerinde bulunduranların o mallar üzerindeki hakları saklı kalmak kaydıyla bunları aynı müddet içinde daire emrine vermeleri ve kabul edilebilir mazeretleri bulunmadıkça bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlerin cezai sorumluluklarının doğacağı ve rüçhan haklarından mahrum kalacakları;
- 5- Alacak bildirim süresinin bitim tarihinden nihayet bir ay sonrasında toplanmak üzere gerçekleşecek alacaklılar toplantısına alacaklıların gelmeleri ve müflis ile müşterek borçlu olanlar ve kefillerin ve borcu tekeffül eden sair kimselerin toplantıya katılmaya hakları olduğu;

- 6- Alacak bildirim süresi içerisinde alacaklılardan birisinin masraflarını peşin vermek suretiyle tasfiyenin adi şekilde yapılmasını isteyebileceği;
- 7- Basit tasfiyeyi adi tasfiyeye döndüren alacaklının parasal olarak ne kadar masrafı peşin vermesi gerektiği ile alacaklının verdiği masrafın tasfiyenin devamında bitmesi hâlinde ortaya çıkabilecek tasfiye masraflarından sorumluluğunun devam edeceği;
- 8- Bu madde uyarınca iflâs dairesine bildirimde bulunan her kişinin bildiriminde elektronik tebligata elverişli UETS hesabı bilgilerine de zorunlu olarak yer vermesi gerektiği ile iflâsın tasfiyesinde ilgililere yapılacak tebligatların bildirilen UETS hesaplarına yapılacağı;

kayıtları yazılır.”

“Alacaklılar toplantısına kadar iflâs dairesinin vazifeleri ve rapor:

Madde 218/b-

(1) Basit tasfiyeyi ilan eden iflâs dairesi, alacak ve iddia bildirim süresi içerisinde; alacak ve istihkak iddiası bildirimlerini, müflisin borçlularının ve borç miktarlarının bildirimlerini, müflisin malvarlığı unsurunu elinde bulunduran kimselerin bildirimlerini kayıt altına alır.

(2) Bildirim süresinin bitmesiyle birlikte kayıt altına alınan alacak ve iddiaların akıbetinin belirlenmesi için iflâs dairesi derhâl inceleme yapmaya başlar. İflâs dairesi incelemesini; bildirilen deliller, kendi araştırması, müflisin defterleri ile belgeleri ve inceleme sırasında müflisi hazır bulundurarak her iddia hakkında ne diyeceğinin sorulması suretiyle gerçekleştirir. İnceleme sonunda iflâs dairesi alacaklılar toplantısına katılacak alacaklıların belirlenmesi ile alacaklılar toplanmasında karar alınabilecek konularda yol gösterici olması amacıyla, yaptığı tasfiye işlerini de içerir şekilde detaylı bir rapor hazırlar. Ancak bu rapor, iflâs idaresini sıra cetveli düzenleme vazifesinden kurtarmayacağı gibi alacak ve istihkak iddiası hakkında iflâs dairesinin raporda yer vereceği kanaati alacaklılar toplanması açısından bağlayıcı değildir.

(3) İflâs dairesinin hazırlayacağı raporda;

- 1- Kayıt altına alınan alacak ve istihkak iddialarının kabulü veya reddi yönündeki iflâs dairesinin gerekçeli kanaati, müflisin bu hususta sorulan sorulara verdiği beyanlar ile müflisin imzası;
- 2- Müflisin borçlularının ve borç miktarlarının detayları;

- 3- Müflisin malvarlığı unsurlarını elinde bulunduran kimselerin hangi sebeple bu malvarlığı unsurunu elinde bulundurduğu;
- 4- Mevcudat defterine geçirmiş malvarlığı unsurlarının durumları;
- 5- Müflisin taraf olduğu ve iflâs kararıyla birlikte duran hukuk davalarının listesi ile bu davaların hangi yargılama aşamasında bulunduğu;
- 6- Alacaklılar toplantısına kadar 229’uncu madde hükmü uygulanmışsa yapılan işlemler; hakkında detaylı açıklamalar ve ilgili diğer hususlar yer alır.”

“Alacaklılar toplanması:

Madde 218/c-

- (1) Alacaklılar toplantısına iflâs dairesi müdürü veya görevlendireceği yardımcılarında birisi başkanlık eder.
- (2) Alacaklılar toplanmasına 218/a’da sayılan kişiler katılabilecek olup toplantıda oy kullanma hakkına sahip alacaklılar, iflâs dairesi tarafından düzenlen raporda alacağın kabulü yönünde kanaat bildirilen alacaklılardır. Alacağı rapora reddedilmesi gerektiği kanaatiyle geçirilen alacaklıların şikâyet yoluna başvurma hakları saklıdır. Şikâyet süresi yedi gün olup, süre alacaklılar toplantısından itibaren başlar. Şikâyet üzerine icra mahkemesi tasfiye dosyasının bütünüyle birlikte iflâs dairesinin raporunu esas alarak inceleme yapar ve kararını iflâs idaresine bildirir. İflâs idaresi alacakların tahkiki sırasında icra mahkemesinin kararını gözetir. Bu fıkra da sayılan ihtimalin haricindeki kararlar yönünden de ilgililer 225’inci madde uyarınca alacaklılar toplanması kararları aleyhine icra mahkemesine şikâyet yoluyla başvurabilir.
- (3) Toplantı ve karar nisapları 221’inci maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları çerçevesinde belirlenir.
- (4) Alacaklılar toplanması 218/d hükmü uyarınca gerçekleşir.”

“E-alacaklılar toplantısı usulü:

Madde 218/d-

- (1) Alacaklılar toplantısı, toplantıya katılım hakkına haiz kişilerin aynı anda ses ve görüntü nakledilmesi yoluyla bulundukları yerden katılım sağlamalarıyla gerçekleşir.
- (2) Bu madde uyarınca yapılacak e-alacaklılar toplantısı usulü, tasfiyenin adi usul ile yürütüldüğü hâllerde de uygulanır.
- (3) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikte belirlenir.”

“Basit tasfiyede alacaklılar toplanmasının yetkisi:

Madde 218/e-

(1) Alacaklılar toplanması, iflâs dairesinin düzenlediği raporda bahsedilen hususlar ile tasfiyenin menfaatine uygun düşen diğer konularda kararlar verir. Tasfiyenin durumu elverdiği ölçüde iflâs idaresinin, özellikle 226’ncı maddesinin ikinci fıkrası, 228, 229, 241 ve 245’inci hükümleri çerçevesinde nasıl hareket etmesi gerektiğinin kararlarını verir.

(2) Alacaklılar toplanması, 218/f hükmü çerçevesinde iflâs idaresine önerilecek kişileri belirler. İcra mahkemesi tarafından iflâs idaresinin oluşturulması üzerine tasfiye dosyası bu madde kapsamında alınan kararlarla birlikte iflâs idaresine havale olunur.”

“İflâs idaresinin seçimi ve iflâs idaresinin vazifeleri ile sorumluluğu:

Madde 218/f-

(1) İflâs idaresi tek kişiden oluşur. Toplanan alacaklılar 223’üncü maddenin altıncı fıkrasında sayılan yetkinliklere sahip olan iflâs idare memurları listesinde kayıtlı iki kişiyi iflâs idaresi olarak önerir. Alacak tutarı çoğunluğuna sahip kişiler ile alacaklı sayısı itibariyle çoğunluğa sahip kişiler ayrı ayrı birer kişiyi iflâs idaresi olarak önerir. Önerilen iki kişi arasından nitelikleri itibariyle tasfiyenin durumuna en uygun düşen kişi, icra mahkemesi tarafından iflâs idaresi olarak seçilir.

(2) Tasfiyeyi devralan iflâs idaresi, masanın kanuni temsilcisi olarak, masanın menfaatini esas almak kaydıyla basit tasfiyenin esaslarına uygun düştüğü ölçüde tasfiyeyi yürütüp neticelendirmekle yükümlüdür. İflâs idaresi, alacaklılar toplanması kararlarını yerine getirir. Ancak iflâs idaresi alacaklılar toplantısında alınan kararların tasfiyeye uygunluğu noktasında farklı kanaate ulaşması hâlinde icra mahkemesine şikâyet yoluyla başvurarak alacaklılar toplanması kararından farklı davranılması yönünde karar alabilir. İflâs idaresi gerekli görürse alacaklılar toplanmasının 218/d hükmü uyarınca tekrar toplantı yapmasını sağlayabilir.

(3) İflâs idaresi, basit tasfiyenin esaslarına uygun düşmesi kaydıyla, kıyasen iflâsın adi tasfiyesine ilişkin öngörölmüş hükümleri uygular. Bu bağlamda, istihkak iddialarını ve alacakları inceler, iflâs masasını paraya çevirir, paraları paylaştırır ve iflâsın kapanmasını sağlar.

(4) İflâs idaresinin hukuki ve cezai sorumlulukları açısından 227’nci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları geçerlidir. İlgililer iflâs idaresinin kararları ve uygulamasına

yönelik, karar ve/veya uygulama tarihinden itibaren yedi gün içinde şikâyetleri için icra mahkemesine başvuruda bulunabilir.”

“Basit tasfiyede toplantı veya karar nisabının oluşmaması:

Madde 218/g-

(1) Alacaklılar toplantısı gerçekleşmezse veya gerçekleşmekle birlikte karar nisabı sağlanamazsa, durum iflâs dairesi tarafından tutanak altına alınır. Bu hâlde iflâs dairesi hazırladığı raporla birlikte derhâl tasfiye dosyasını icra mahkemesine tevdi eder. İcra mahkemesi gecikmeksizin tasfiye dosyasını inceleyerek, tasfiyeye uygun düşen ve 223’üncü maddenin altıncı fıkrasındaki nitelikleri haiz bir iflâs idare memurunu listeden seçer. İflâs idaresinin seçilmesiyle birlikte tasfiye iflâs idaresine havale olunur.”

“İflâs dairesinin ile icra mahkemesinin iflâs idaresini denetlemesi:

Madde 218/h-

(1) İflâs idaresi tasfiyeyi devraldığı andan itibaren; ayda bir iflâs dairesine, her üç aydan üç aya icra mahkemesine, tasfiye dosyası hakkında detaylı rapor sunar.

(2) İflâs dairesi 223’üncü maddenin beşinci fıkrasındaki görevlerini yerine getirir. İcra mahkemesi ise tasfiye işlemlerini gereği gibi inceler, gerekirse 227’nci maddenin üçüncü fıkrasındaki yetkileri kullanabilir.”

KAYNAKÇA

- Akgün, Şükran ve Sinem Ataoğlu. “İflas Dairesinin Görev ve Yetkileri ve 4949 Sayılı Kanunun Getirdikleri”. Prof. Dr. Necmettin M. Berkin’e Armağan, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2021: 1-39.
- Altay, Sümer. Türk İflâs Hukuku 1. Cilt. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2004.
- Altay, Sümer. Türk İflâs Hukuku 2. Cilt. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2004.
- Ansay, Sabri Şakir. Hukuk İcra ve İflâs Usulleri. Ankara: İstiklâl Matbaası, 1960.
- Arar, Kemal. İcra ve İflâs Hükümleri Cilt 1. Ankara: İdeal Matbaa, 1944.
- Arar, Kemal. İcra ve İflâs Hükümleri Cilt 2. Ankara: İdeal Matbaa, 1945.
- Arısoy, A. Selman. “İflas Tasfiyesinin Tatili”. Prof. Dr. Necmettin M. Berkin’e Armağan. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2021: 59-126.
- Arslan, Ramazan, Ejder Yılmaz, Sema Taşpınar Ayvaz ve Emel Hanağası. İcra ve İflâs Hukuku. Ankara: Yetkin Yayınları, 2023.
- Arslan, Ramazan. İcra-İflâs Hukukunda İhale ve İhalenin Feshi. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1984.
- Arslanpınar Tat, Tuğçe. Türk ve İsviçre İflâs Hukukunda Paylaştırma. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021.
- Aşık, İbrahim, Yakup Oruç, Ozan Tok ve Ömer Faruk Saçar. İcra ve İflâs Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023.
- Aşık, İbrahim. “İflas Tasfiyesinde Geçici Dağıtım”. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 24, S. 1 (2018): 270-295.
- Atalay, Oğuz. “İflâs Sistemimiz Neden İflâs Etti?”. Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı VIII. Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2010: 181-196.
- Atalı, Murat ve İbrahim Ermenek. İcra ve İflâs Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023.
- Bahçeci, Barış. “İflas İdaresinin Kamu Alacağının İflas Masasına Kaydını Reddetmesi Sorunu”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 64, S. 4 (2015): 975-1014.
- Başözen, Ahmet. “İflâs Tasfiyesinde Müflisin Kişisel Çalışmasına Dayalı Malların Durumu – “Müflisin Uhdesine Geçen Mal” Kavramı (İİK m. 184, I)”. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 54, S. 4 (2005): 267-297.
- Başözen, Ahmet. “İflâsın Ekonomik Analizi”. Legal Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Dergisi 2, S. 4 (2006): 929-942.

- Başözen, Ahmet. Müflisin Tasarruf Yetkisi. Ankara: Turhan Kitabevi, 2005.
- Belgesay, Mustafa Reşit. İcra ve İflâs Kanunu Şerhi İkinci Cilt İflâs Yolu ile Takip. İstanbul: M. Sıralar Matbaası, 1956.
- Berkin, Necmeddin M. “İflâs İdaresi ve İflâs İdare Memurlarının Vazifeleri”. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 22, S. 1-4 (1957): 150-166.
- Berkin, Necmeddin M. İflâs Hukuku. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1972.
- Budak, Ali Cem ve Serdar Kale. “Öztek-Konkordato Şerhi, m. 308”, Yeni Konkordato Hukuku. Ed. Bilgehan Yeşilova. Ankara: Yetkin Yayınları, 2023: 631-642.
- Budak, Ali Cem. “Müflisin Taraf Olduğu Davalarda Tebligatın Kime Yapılacağı”. Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi VIII/2 – IX/1, S. Özel Sayı (2012) Prof. Dr. Erhan Adal’a Armağan: 403-409.
- Buluttekin, Derya. “İflâs Masasına Karşı İstihkak İddiasının İleri Sürülmesi ve Masanın İstihkak İddiasını İncelemesi”, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 27, S. 47 (2022): 661-702.
- Çiçekli, Ali Fuat. “İflâs Tasfiyesinin Tatili”. Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, S. 52 (2022): 125-158.
- Deliduman, Seyithan. “Alacaklılar Toplanmasının İflâs İdaresini Değiştirmesi (Federal Mahkemenin 17.07.1983 tarihli Kararı: BGE 109 III 87-89)”. Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, S. 3 (2002): 99-101.
- Deliduman, Seyithan. İflâs Tasfiyesinde Alacaklılar Toplanması. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2002.
- Deren-Yıldırım, Nevhis. “İflasın Hukuki Mahiyeti”. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 54, S. 1-4 (1994): 331-346.
- Deren-Yıldırım, Nevhis. Türk, İsviçre ve Alman Medeni Usul Hukukunda Kesin Hükmün Subjektif Sınırları. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım, 1996.
- Deynekli, Adnan ve Sedat Kısa. Hacizde ve İflasta Sıra Cetveli. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım, 1996.
- Deynekli, Adnan. “4949 Sayılı Kanunla Değişik İcra ve İflas Kanununa Göre Adi ve Rehinli Alacakların Sırası”. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 54, S. 1 (2004): 191-204.
- Duran, Osman. Türk ve İsviçre İflâs Hukukunda Basit Tasfiye. Ankara: Adalet Yayınevi, 2023.
- Ekecik, Şükran ve Osman Duran. “İflas Bürosu (İİK m. 221/1 ve 221/4)”. Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 16, S. Özel Sayı 2014 (2015) Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan: 2571-2630.

- Erdönmez, Güray. İflâsta Alacaklılar Toplanması ve Yetkileri. İstanbul: Legal Yayıncılık, 2005.
- Gaul, Hans Friedhelm. “Federal Alman Cumhuriyetinde Yeni Külli Takip Hukuku - Ağırlık Noktaları ve Temel Esasları”. çev., Nevhis Deren-Yıldırım. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 55, S. 1-2 (1996): 465-488.
- Görgün, L. Şanal, Levent Börü ve Mehmet Kodakoğlu. İcra ve İflâs Hukuku. Ankara: Yetkin Yayınları, 2023.
- Görgün, L. Şanal. İflâsta İstihkak Davası. Ankara: Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, 1977.
- Görgün, Şanal. Kanun ve Uygulama Açısından İflâsta Tasfiye Sempozyumu Bildiriler-Tartışmalar. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1985.
- Gürdoğan, Burhan. İflâs Hukuku Dersleri. Ankara: Ajans-Türk Matbaası, 1966.
- Gürdoğan, Burhan. Türk-İsviçre İcra ve İflâs Hukukunda Rehnin Paraya Çevrilmesi. Ankara: Ajans-Türk Matbaası, 1967.
- İsmigüzel, Adnan. “İflâs Tasfiyesi ile İlgili Aksayan Yasa Hükümleri ve Önleme Çareleri”. Kanun ve Uygulama Açısından İflâsta Tasfiye Sempozyumu Bildiriler-Tartışmalar. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1985: 5-19.
- Kalaycı, Nezihi. Kanun ve Uygulama Açısından İflâsta Tasfiye Sempozyumu Bildiriler-Tartışmalar. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1985.
- Kale, Serdar. “İcra ve İflas Hukukunda Sirküler”. İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 7, S. 1 (2020): 239-250.
- Kale, Serdar. “İflas Hukukunda Masa Yükümlülüğü Kavramı”. Prof. Dr. Necmettin M. Berkin’e Armağan. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2021: 603-623.
- Kale, Serdar. “İflas Kapandıktan Sonra Borçluya Ait Yeni Mal Bulunması (İİK M. 255)”. İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2, S. 1 (2015): 133-142.
- Kale, Serdar. “İflâs Tasfiyesinin Basit Usulde Cereyan Etmesinin İkinci Alacaklılar Toplantısına Katılma Yönündeki Talebin Reddedilmesi için Başlı Başına Bir Neden Oluşturup Oluşturmayacağı”. İlamat Torbası 2. Ed. Ali Cem Budak ve Varol Karaaslan. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2021: 105-113.
- Kale, Serdar. “İflâsın İşlevsizliği ve Bu İşlevsizliğin Önüne Geçebilecek Seçilmiş Çözüm Önerileri”. Prof. Dr. Selçuk Öztekin’e Armağan 2. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2022: 1333-1359.
- Karmış, Enver. “Mahkeme ve İcra İflas Dairelerinin İş Yükünün Azaltılması İçin Öneriler”. İstanbul Barosu Dergisi 85, S. 3 (2011): 106-112.

- Koç, Evren, Cengiz Serhat Konuralp ve Mehmet Ünsal Candemir. 7327 Sayılı Kanun ile 2004 Sayılı İcra ve İflâs Kanunu'nun Konkordatoya İlişkin Hükümlerinde Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi. İstanbul: Sümer Kitabevi: 2021.
- Korkmaz, Ramazan. "Alman Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak İflâs İdare Memurunun Seçimi ve Görevlendirilmesi 14, S. 1 (2024): 361-399.
- Kuru, Baki. İcra ve İflâs Hukuku (Cilt I İcra Hukuku). Ankara: Ajans-Türk Matbaası, 1965.
- Kuru, Baki. İcra ve İflâs Hukuku Cilt: 1. İstanbul: Evrim Dağıtım, 1988.
- Kuru, Baki. İcra ve İflâs Hukuku Cilt: 3. Ankara: Seçkin Yayınevi, 1993.
- Kuru, Baki. İcra ve İflâs Hukuku Cilt: 4. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım, 1997.
- Kuru, Baki. İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2013.
- Kuru, Baki. İflâs ve Konkordato Hukuku. İstanbul: Evrim Basım-Yayım-Dağıtım, 1988.
- Kuru, Baki. Kanun ve Uygulama Açısından İflâsta Tasfiye Sempozyumu Bildiriler-Tartışmalar. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1985.
- Olgaç, Senai. İcra-İflâs İkinci Cilt. Ankara: Olgaç Matbaası, 1978.
- Oruç, Yakup. İflâs İdaresi. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Özkaya-Ferendeci, Hamide Özden. İflas Hukukunda Takas. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, 2013.
- Özmumcu, Seda. Cebri İcra Hukukunda Pazarlık Suretiyle Satış. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2005.
- Öztek, Selçuk. Cebri Satışlarda (Yeni Bir Açık Artırma Türü Olarak) Elektronik Ortamda Açık Artırma Suretiyle Satışa İlişkin Bazı Notlar. İstanbul: Platon Plus Yayıncılık, 2022.
- Öztek, Selçuk. İcra ve İflâs Hukukunda Borç Ödemeden Aciz Vesikası. İstanbul: Afla Basım Yayım Dağıtım, 1994.
- Öztek, Selçuk. İflas Hukukunda Sıra Cetveli Prosedürü ve Sıra Cetveline Karşı Müracaat Yolları. İstanbul: Daktilo Edilmiş Doçentlik Tezi, 1988.
- Pekcanıtez, Hakan ve Cemil Simil. İcra-İflâs Hukukunda Şikâyet. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2017.
- Pekcanıtez, Hakan, Oğuz Atalay, Meral Sungurtekin Özkan ve Muhammet Özkes. İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2023.
- Pekcanıtez, Hakan. "İflâs, İflâs mı Ediyor?". Makaleler Cilt II. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2023: 15-18.

- Pekcanitez, Hakan. “İflâsın Kaldırılması”. Makaleler Cilt I. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2023: 95-123.
- Postacıoğlu, İlhan E.. “Bankalar Birliği İcra ve İflâs Kanunu Tadil Tasarısı Esasları”. İcra-İflâs Kanunu Uygulamasında Güncel Sorunlar Sempozyumu. İstanbul: Hüsnütabiat Matbaası, 1978: 135-150.
- Postacıoğlu, İlhan E.. İcra Hukuku Esasları. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1982.
- Postacıoğlu, İlhan E.. İflâs Hukuku İlkeleri Cilt: I. İflas. İstanbul: Sulhi Garan Matbaası, 1978.
- Postacıoğlu, İlhan E.. Kanun ve Uygulama Açısından İflâsta Tasfiye Sempozyumu Bildiriler-Tartışmalar. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1985.
- Rüzgaresen, Cumhur. İflâs Sebepleri. Ankara: Adalet Yayınevi, 2011.
- Taş Korkmaz, Hülya. İflâs Masası. Ankara: Yetkin Yayınları, 2010.
- Taşpınar Ayvaz, Sema. “7327 Sayılı Kanun ile Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde İflâs İdaresinin Seçimi”. Prof. Dr. Selçuk Öztekin’e Armağan 3. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2022: 2187-2211.
- Taşpınar, Sema. “İsviçre Federal İcra ve İflâs Kanunu’nda Yapılan Değişikliklere Genel Bir Bakış”. 75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı. Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2004: 599-670.
- Toraman, Barış ve Cem Furkan Kartoğlu. “İflâs Tasfiyesinde Dava Takip Yetkisinin Devri Üzerine”. Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Dergisi 18, S. 51 (2022): 93-150.
- Türk Hukuk Kurumu. Türk Hukuk Lûgatı. Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1991.
- Umar, Bilge. İcra ve İflâs Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi. İzmir: İstiklal Matbaası, 1973.
- Umar, Bilge. Türk İcra-İflâs Hukukunda İptal Davası. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1963.
- Uyar, Talih. “İcra ve İflâs Dairelerinin İşlem ve Eylemlerinden Dolayı Devletin Hukuki Sorumluluğu (İİK. m. 5)”. İcra ve İflâs Hukukuna İlişkin (Uygulamaya Yönelik) “Makale ve İnceleme Yazıları” ile “Hukuki Mütalâalar” ve Yüksek Mahkemenin Önemli İçtihatları, II. Cilt. Ankara: Bilge Yayınevi, 2023: 1950-1960.
- Üstündağ, Saim. İcra ve İflâs Kanunu’nun Dünü ve Bugünü. İstanbul: Evrim Kitabevi, 1990.
- Üstündağ, Saim. İflâs Hukuku (İflâs, Konkordato, İptal Davaları). İstanbul: Yaylacık Matbaacılık, 2009.

- Yıldırım, M. Kâmil ve Yakup Oruç. “İcra ve İflâs Kanunu ile Alman Aciz Kanunu Bakımından İflâs Kurallarının Amacının Değerlendirilmesi”. Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 24, S. 41 (2019): 361-403.
- Yıldırım, M. Kamil. “Türk-İsviçre İflas Hukukunda Basit Tasfiye”. Prof. Dr. Ejder Yılmaz’a Armağan 2. Ankara: Yetkin Yayınları, 2014: 2133-2145.
- Yıldırım, M. Kâmil. İcra Hukuku Ders Notları. İstanbul: Alkım Yayınevi, 2004.
- Yıldırım, M. Kâmil. İcra ve İflâs Hukukunda İptal Davaları. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım, 1995.
- Yıldırım, Mehmet Kâmil ve Nevhis Deren-Yıldırım. İcra ve İflas Hukuku. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, 2021.
- Yıldırım, Vafire Merve. İflâsın Kapanması. Ankara: Yetkin Yayınları, 2021.
- Yılmaz, Ejder. “Banka Tasfiyelerinde İflâs İdaresi”. Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, S. 2 (2007): 175-185.
- Yılmaz, Ejder. “Dünden Bugüne İcra ve İflâs Kanunumuz”. Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 11, S. 3-4 (2013): 9-45.
- Yılmaz, Ejder. “İflâs İdaresinin Hukuki Niteliği ve Durumu”. Kanun ve Uygulama Açısından İflâsta Tasfiye Sempozyumu Bildiriler-Tartışmalar. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, (1985): 71-132.
- Yılmaz, Ejder. “İflâs ve Konkordato Uygulamasıyla İlgili Bazı Sorunlar Üzerine Düşünceler”. Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S. 1 (1995): 92-108.
- Yılmaz, Ejder. “İflâslarda Devletin İşlevi ve İflâs Masasına Ait Paraların İflâs İdaresince Nemalandırılmasının Gerekliliği”. Ankara Barosu Dergisi, S. 2 (1996): 173-187.
- Yılmaz, Ejder. Hukuk Sözlüğü. Ankara: Yetkin Basım Yayım ve Dağıtım, 2023.
- Yılmaz, Ejder. İflâs İdaresi. Ankara: Sevinç Matbaası, 1976.

Elektronik Kaynaklar

- <https://adlisicil.adalet.gov.tr/> (E.T. 06/04/2024).
- <https://emsal.uyap.gov.tr/> (E.T. 07/10/2023).
- <https://karararama.yargitay.gov.tr/> (E.T. 30/10/2023).
- <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/> (E.T. 05/11/2023).
- <https://legalbank.net/> (E.T. 10/04/2024).
- <https://sozluk.adalet.gov.tr/tasfiye> (E.T. 20/07/2023).

<https://uyap.gov.tr/> (E.T. 21/04/2024)

<https://www.ilan.gov.tr/> (E.T. 12/08/2023).

<https://www.lexpera.com.tr/> (E.T. 04/04/2024).

<https://www.tbmm.gov.tr/> (E.T. 06/02/2024).

<https://www.turkiye.gov.tr/> (E.T. 21/04/2024).

ÖZ GEÇMİŞ

Ad Soyad: Furkan BİLGE	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Marmara Üniversitesi
Fakülte	Hukuk Fakültesi
Bölümü	Hukuk
Makale ve Bildiriler	
1. Oruç, Yakup ve Furkan Bilge. “Türk İflâs Hukukunda Tasfiye Masrafları Bağlamında İflâs Tasfiyesinin Akıbetinin Belirlenmesi”. Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 12, S. 2 (2024).	